Haninge kommun

Kommunfullmäktiges protokoll

2017-04-18

POSTADRESS 136 81 Haninge **BESÖKSADRESS** Rudsjöterrassen 2
TELEFON 08-606 70 00 **E-POST** haningekommun@haninge.se

Plats och tid Skärgårdssalen
Tisdag 2017-04-18, kl. 16.00–21.50

Beslutande Kenneth Forsberg, ordförande (S), ej § 74
Sahir Drammeh, 1:e vice ordförande (MP), ej § 75, 78
Marietta de Pourbaix-Lundin, 2:e vice ordförande (M), ej § 74, 77
Meeri Wasberg (S), ej § 73, 79, 85, 89
Sepideh Erfani (S), § 73
Göran Svensson (S), ej § 73, 79, 86
Anders Nordlund (S), ej § 76
Maria Fägersten (S), ej § 73, 75
Mikko Svensson (S), ej § 73, 88
Annett Haaf (S), ej § 73, 80
Göran Eriksson (S), ej § 73
Jaan Ungerson (S)
Joakim Spångberg (S), ej § 78
Ann-Christine Erlandsson (S), ej § 77, 78, 84
Tomas Jensen (S), ej § 80
Margareta Bernhardsson (S), ej § 73
Christer Erlandsson (S), ej § 77, 78, 84
Marina Andersson (S), ej § 83
Linda Wilén (S), ej § 73
Jorge Galvéz (S), § 65-111, dock ej § 75
Martina Mossberg (M), ej § 73, 85, 89
Michael Fridebäck (M), ej § 73, 76
Alexandra Anstrell (M), ej § 73, 78, 83
Sven Gustafsson (M), ej § 73, 79, 84, 88
Sedat Dogru (M), ej § 73, 80
Sara Sixten (M), ej § 73, 75
Marin Tomic (M), § 73-92, dock ej § 73, 76, 86
Joakim Goding (M), § 65-111, dock ej § 77
Mats Mattson (M), ej § 74, 80
Kristoffer Eriksson (M), ej § 77
Pernilla Kjellin (M), § 65-111, dock ej § 79
Gilbert de Wendel (M), ej § 82, 88
Birgitta Karlfeldt (M), ej § 83
Daniel Lassnäs (M)
Mikael Kjellin (M), ej § 79
Kjell Larsson (M), ej § 79
Bernt Strömberg (SD)

Kennerth Valtersson (SD), ej § 73, 79
Christian Lindefjärd (SD), ej § 73, 85
Eva Manners (SD), ej § 78
Mehmet Coksürer (MP), ej § 73, 77, 83, 85
Johan Svensk (MP), ej § 76, 87
Tobias Hammarberg (L), ej § 73, 75, 84, 85, 89
Kristina Hallberg (L), ej § 73, 74, 77, 78, 88
Kjell Bjerrehorn (L), ej § 81
Nafi Cilgin (V), ej § 73, 85
Samuel Skånberg (V), ej § 83, 86
Tove Ovsiannikov (V), ej § 78
Petri Salonen (C), ej § 73, 78, 85
Ulla-Britt Öhman (C), ej § 73, 80, 88
Marie Litholm (KD), ej § 73, 85, 87
Mattias Bernhardsson (RS), ej § 85
Lina Rigney Thörnblom (RS)
Anna Ragnar (-), ej § 84, 86, 88
Marianne Reinemar (-), § 65-111

Barbro Nordgren (S), tjänstgörande ersättare för Sepideh Erfani (S), § 62-64, samt för Latifa Larbi (S), § 65-111, dock ej § 73, 88
Esa Kalasniemi (S), tjänstgörande ersättare för Åsa Westlund (S), ej § 76
Kerstin Hedin (S), tjänstgörande ersättare för Latifa Larbi (S), § 62-64
Gunnel Trelje (S), tjänstgörande ersättare för Jorge Gálvez (S), § 62-64, samt för Sepideh Erfani (S), § 65-72, 74-111, dock ej § 79, 89
Ewa Wasiewicz (M), tjänstgörande ersättare för Marin Tomic (M), § 62-72, 93-111
Sadik Akan (M), tjänstgörande ersättare för Joakim Goding (M), § 62-64
Charlotte Schröder (M), tjänstgörande ersättare för Pernilla Kjellin (M), § 62-64
Eva Karlsson (SD), tjänstgörande ersättare för Yvonne Forsberg (SD), ej § 80
Ahmet Ugan (MP), tjänstgörande ersättare för Marianne Reinemar (-), § 62-64
Åsa Radne (L), tjänstgörande ersättare för Pia Lublin (L), ej § 76
Suzanne Enman (KD), tjänstgörande ersättare för Joachim Krylborn (KD), ej § 80

Ersättare
Maria Levin (S)
Birgitta Malm Pettersson (S)
Kent Johansson (S)
Anders C Lindberg (S)
Inger Granberg (M)
Henry de Wendel (M)
Birgitta Ahlgren (MP)
Gustav Klockhoff (L)
Raymond Svensson (C)
Elisabet Sandberg (C)
Berith Jansson (KD)

Notera att paragraferna behandlades i följande ordning:
62-64, 73-92, 65, 93-98, 105-111, 66-72, 99-104

Sahir Drammeh (MP) inträdde som ordförande under paragraf 74.

Justeringens plats och tid: Kansliet, 2017-04-26

Paragrafer: 62 - 111

Sekreterare

Rebecca Band

Ordförande

Kenneth Forsberg (S)

Justerare

Sahir Drammeh (MP)

Marietta de Pourbaix-Lundin (M)

ANSLAG/BEVIS

Justeringen av kommunfullmäktiges protokoll tillkännages genom anslag. Datum då anslaget sätts upp och tas ned framgår nedan.

Beslutande organ	Kommunfullmäktige
Sammanträdesdatum	2017-04-18
Datum då anslaget sätts upp	2017-04-20 avseende § 106-107 (omedelbar justering) 2017-04-27 avseende § 62-105, 108-111
Datum då anslaget tas ned	2017-05-12 avseende § 106-107 (omedelbar justering) 2017-05-19 avseende § 62-105, 108-111
Förvaringsplats för protokollet	Kommunstyrelsens kansli

Underskrift _____

Rebecca Band, sekreterare

Innehållsförteckning

	Ärende	Sida
§ 62	Kungörelse	10
§ 63	Justering	11
§ 64	Ledamöternas frågestund	12
§ 65	Motion från Samuel Skånberg (V) om kollektivavtalsliknande villkor i upphandling, bordlagt ärende	13
§ 66	Motion från Pia Lublin (L) om stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar, bordlagt ärende	16
§ 67	Motion från Marie Litholm (KD) om att utreda förutsättningarna för att möjliggöra bostäder vid fastigheten Söderbymalm 3:241, bordlagt ärende	20
§ 68	Motion från Joachim Krylborn (KD) om byggande av ungdomsbostäder på fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen, bordlagt ärende	22
§ 69	Svar på interpellation från Sven Gustafsson (M) om stödet till föreningarna i kulturparken, bordlagt ärende	24
§ 70	Svar på interpellation från Mattias Bernhardsson (RS) om arbetsvillkoren för taxiförare som kör skolskjutsar på uppdrag av Haninge kommun, bordlagt ärende	25
§ 71	Svar på interpellation från Alexandra Anstrell (M) om arbetet med Haninges hästnäring, bordlagt ärende	26
§ 72	Svar på interpellation från Alexandra Anstrell (M) om stiltjen i arbetet med Årsta brygga, bordlagt ärende	27
§ 73	Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för kommunstyrelsen	28
§ 74	Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för valnämnden	29
§ 75	Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för grund- och förskolenämnden	30
§ 76	Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	31
§ 77	Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för kultur- och fritidsnämnden	32
§ 78	Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för socialnämnden	33
§ 79	Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för stadsbyggnadsnämnden	34
§ 80	Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för äldrenämnden	35

§ 81 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för Södertörns upphandlingsnämnd 36

§ 82 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för Södertörns överförmyndarnämnd 37

§ 83 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för beredningen för mänskliga rättigheter 38

§ 84 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för beredningen för revidering samt framtagande av ny översiktsplan 39

§ 85 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för beredningen för frågor om politisk organisation 40

§ 86 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för hållbarhetsberedningen 41

§ 87 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för ledamöterna i Samordningsförbundet Östra Södertörn 42

§ 88 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för ledamöterna i Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 43

§ 89 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för ledamöterna i Södertörns brandförsvarsförbund 44

§ 90 Årsredovisning 2016, Haninge kommun 45

§ 91 Överföring av driftmedel till 2017 47

§ 92 Överföring av investeringsmedel från 2016 till 2017 52

§ 93 Omprioritering av kultur- och fritidsnämndens investeringsbudget 2017, konstgräs från Lyckeby idrottsplats till Torvalla idrottsplats 54

§ 94 Fastställande av punkt 9 A-C i taxa för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor samt uppdrag till förbundet att fr o m 2018 årligen justera taxan 56

§ 95 Redovisning av 2016 års vänortsarbete 59

§ 96 Haninge Bostäder AB, bokslutsdisposition 2016 61

§ 97 Förteckning över medborgarförslag som inte har slutbehandlats 63

§ 98 Förteckning över motioner som inte har slutbehandlats 64

§ 99 Motion från Tobias Hammarberg (L) om cirkulationsplats till utfarten Parkvägen/Tungelstavägen 65

§ 100 Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om demokratisäkra föreningsstödet i Haninge 68

§ 101 Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver 71
§ 102 Motion från Marie Litholm (KD) om att inrätta vårdserviceteam i Haninge 75
§ 103 Motion från Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) om att införa äldreboendegaranti 77
§ 104 Motion från Alexandra Anstrell (M) om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar 80
§ 105 Befrielse från uppdrag 82
§ 106 Val till vissa uppdrag, tidigare bordlagda 83
§ 107 Val till vissa uppdrag 86
§ 108 Framställan av interpellationer och frågor 87
§ 109 Anmälan av motioner 91
§ 110 Anmälan av medborgarförslag 93
§ 111 Meddelanden 99

§ 62 Kungörelse

Kungörelsen är anslagen på kommunens anslagstavla 2017-04-06 och införd i ortstidningen Mitt i Haninge enligt kommunfullmäktiges beslut.

Förslag till beslut

1. Sammanträdet är kungjort i laga ordning.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Sammanträdet är kungjort i laga ordning.

_____

§ 63 Justering

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande Sahir Drammeh (MP) och 2:e vice ordförande Marietta de Pourbaix-Lundin (M) utses att jämte kommunfullmäktiges ordförande justera kommunfullmäktiges protokoll onsdag 2017-04-26.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande Sahir Drammeh (MP) och 2:e vice ordförande Marietta de Pourbaix-Lundin (M) utses att jämte kommunfullmäktiges ordförande justera kommunfullmäktiges protokoll onsdag 2017-04-26.

---

§ 64 Ledamöternas frågestund

- Martina Mossberg (M) frågar kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S) om informationsmöte på Ornö med anledning av renoveringen av Ornö skola.

- Kennerth Valtersson (SD) frågar kultur- och fritidsnämndens ordförande Mehmet Coksürer (MP) om regler för hygien i Torvalla simhall.

- Tobias Hammarberg (L) frågar stadsbyggnadsnämndens ordförande Göran Svensson (S) om kvarlämnad sly efter Trafikverkets röjning.

- Samuel Skånberg (V) frågar kultur- och fritidsnämndens ordförande Mehmet Coksürer (MP) om eventuell nedläggning av verksamheten Porten.

- Suzanne Enman (KD) frågar gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ordförande Anders Nordlund (S) om studieresultaten inom utbildningen i svenska för invandrare.

- Mattias Bernhardsson (RS) frågar stadsbyggnadsnämndens ordförande Göran Svensson (S) om byggande av bostäder i Söderby.

- Marietta de Pourbaix-Lundin (M) frågar kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S) om Vänsterpartiets initiativrätt avseende Haninge Bostäders sänkning av inkomstkrav.

- Sara Sixten (M) frågar grund- och förskolenämndens ordförande Maria Fägersten (S) om återbetalning av 11 miljoner kronor av statsbidraget för utbildningsverksamhet.

- Alexandra Anstrell (M) frågar socialnämndens ordförande Petri Salonen (C) om handlingsplan mot våldsbejakande extremism.

- Mikael Fridebäck (M) frågar kultur- och fritidsnämndens ordförande Mehmet Coksürer (MP) om beslut om bidrag till kulturevenemang.

- Sven Gustafsson (M) frågar stadsbyggnadsnämndens ordförande Göran Svensson (S) om informationsinsatser i Vendelsö inför uppförande av tillfälliga bostäder för nyanlända.

Dnr KS 2016/151

§ 65 Motion från Samuel Skånberg (V) om kollektivavtalsliknande villkor i upphandling, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Sammanfattning

Samuel Skånberg (V) har i rubricerad motion föreslagit att Haninge kommun inför Vita jobb-modellen i Haninge kommuns upphandlingspolicy. Motionen har remitterats till Södertörns upphandlingsnämnd för yttrande.

Södertörns upphandlingsnämnd beslutade föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen. Detta med hänvisning till att riksdagen förväntas ta ställning till regeringens förslag avseende implementering av EU:s upphandlingsdirektiv i svensk lagstiftning. Nämnden anser att det därför inte finns tillräckligt bärande skäl till varför Vita jobb-modellen ska införas. Ett införande av denna modell skulle kräva stora arbetsinsatser till liten nytta av såväl fackförvaltningar som Upphandling Södertörn, och resurserna måste koncentreras till implementering av EU:s upphandlingsdirektiv.

Förvaltningens synpunkter

Sedan Södertörns upphandlingsnämnd lämnade sitt yttrande har riksdagen tagit ställning till förslaget avseende implementeringen av EU:s upphandlingsdirektiv i svensk lag. Den 30 november 2016 sa riksdagen i huvudsak ja till regeringens förslag om nya lagar kring offentlig upphandling.

De nya lagarna utgår från tvingande EU-regler som utvecklar den reglering som nu gäller för upphandling. Miljöhänsyn, sociala hänsyn och arbetsrättsliga hänsyn ges ökat utrymme. Förändringarna börjar gälla 1 januari 2017.

Riksdagen sa dock nej till de delar av förslaget som handlar om att myndigheter vid behov ska ställa krav på arbetstid, lön och

semester för leverantörernas personal. Enligt regeringsförslaget skulle sådana krav ställas i upphandlingens slutfas men riksdagen anser att det kommer vara svårt att genomföra i praktiken och att det kommer föra med sig oönskade konsekvenser. Bland annat skulle många små företag få svårare att vara med i upphandlingsprocesser.

Riksdagen sa också nej till regeringens förslag om att ge upphandlande myndigheter rätt att ställa krav på att företagen ska erbjuda sina anställda försäkringar och tjänstepension. Riksdagen anser att det riskerar att missgynna svenska företag då reglerna inte är lika långtgående inom EU-rätten.

I underlaget till upphandlingsnämnden har förvaltningen varit försiktigt positiv till ”Vita jobbmodellen”, men samtidigt belyst frågan kring kunskap och resurser för ett genomförande. För att ställa kollektivavtalsliknande villkor och arbeta i enlighet med Vita jobb-modellen krävs kunskap och resurser för kravställande och uppföljning av ställda krav.

Sedan tidigare har kommunfullmäktige, i samband med att kommuns upphandlingspolicy antogs, 2014-05-12, § 92, uppdragit till Södertörns upphandlingsnämnd att när EU-direktivet har implementerats i svensk lagstiftning göra en översyn av upphandlingspolicyn. Nu har riksdagen tagit detta beslut även om inte alla delar är med. Det innebär att kommunstyrelseförvaltningen kommer att påbörja arbetet med att uppdatera kommunens upphandlingspolicy och tillhörande riktlinjer med anledning av riksdagens beslut. I samband med detta kommer också förvaltningen att titta på ”Vita jobbmodellen” för att se om delar av den skulle kunna införas och hur en tillämpning av modellen i så fall skulle kunna se ut.

Underlag för beslut

- Protokoll Södertörns upphandlingsnämnd 2016-10-24 § 32
- Motionen

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) yrkar att motionen avslås.

Marie Litholm (KD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag till beslut.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och avslagsyrkandet från Moderaterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag till beslut.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Samuel Skånberg (V) yrkar med instämmande av Mattias Bernhardsson (RS) och Anna Ragnar (-) bifall till motionen.

Martina Mossberg (M) yrkar att motionen avslås.

Kjell Bjerrehorn (L) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) och Meeri Wasberg (S) bifall till kommunstyrelsens förslag att anse motionen besvarad.

Ordföranden ställer de tre förslagen mot varandra och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck, Alexandra Anstrell, Sven Gustafsson, Sedat Dogru, Sara Sixten, Ewa Wasiewicz, Joakim Goding, Mats Mattson, Kristoffer Eriksson, Pernilla Kjellin, Gilbert de Wendel, Birgitta Karlfeldt, Daniel Lassnäs, Mikael Kjellin, Kjell Larsson och Charlotte Schröder – samtliga (M) – Nafi Cilgin, Samuel Skånberg och Tove Ovsiannikov – samtliga (V) – Mattias Bernhardsson och Lina Rigney Thörnblom – båda (RS) – Anna Ragnar (-) samt Marianne Reinemar (-) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Södertörns upphandlingsnämnd

För kännedom: Ekonomiavdelningen

Dnr KS 2016/248

§ 66 Motion från Pia Lublin (L) om stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Sammanfattning

Pia Lublin (L) har inkommit med motionen Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar. Motionären anför att föreningslivet har en viktig roll att spela i integrationen av nyanlända och att så kallade föreningslotsar skulle kunna göra det lättare för den gruppen att komma in i föreningslivet och på så sätt bli mer delaktiga i samhället. Föreningslotsar är personer som på ideell basis kontaktar och introducerar nyanlända för föreningar som matchar personens intressen. Lotsen ska också följa med den nyanlända till aktiviteten för att underlätta och överkomma språkhinder och eventuella andra hinder som kan uppstå. En viktig del av integrationen är att skapa kontakt, få ett nätverk samt våga delta. Motionären anför vidare att ekonomi inte ska vara ett hinder för att delta i aktiviteter. Motionären föreslår med anledning av detta att medlemsavgifter under de två första åren bekostas av kommunen, att utrustning tillhandahålls via Sportoteket, att flyktingmottagningen i Haninge och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om fritidsintressen samt att kultur-och fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Haninge för att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilliga medborgare.

Motionen har remitterats till kultur-och fritidsnämnden och socialnämnden.

I remissyttrandet från kultur-och fritidsnämnden framgår att nämnden ställer sig bakom kultur- och fritidsförvaltningens förslag om att utreda frågan vidare i samverkan med socialförvaltningen. Vidare skriver kultur- och fritidsförvaltningen att fritidsgårdarna i kommunen redan idag arbetar i den riktning som motionen föreslår

samt att ett extra bidrag för inkludering av nyanlända möjliggör prova-på-verksamhet.

Även socialnämnden ställer sig bakom socialförvaltningens förslag att utreda frågan vidare, tillsammans med kultur-och fritidsförvaltningen. I yttrandet från socialnämnden framgår att socialförvaltningen anser att föreningslotsar skulle kunna ha en viktig roll för nyanlända och underlätta kontakten med föreningslivet. Socialförvaltningen menar dock att när det gäller förslaget om att kommunen ska bekosta medlemsavgifter under två år så bör detta ställas mot andra ekonomiskt utsatta gruppers behov av fritidsaktiviteter.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av de inkomna remissvaren föreslår kommunstyrelseförvaltningen att kultur-och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-04-30.

Underlag för beslut

- Motionen

- Socialnämndens beslut 2016-10-25 § 150, inkl tjänsteskrivelse

- Kultur-och fritidsnämndens beslut 2016-10-26, 1 95, inkl tjänsteskrivelse

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) och Marie Litholm (KD) yrkar bifall till eget förslag (bilaga).

Kennerth Valtersson (SD) yrkar att motionen ska avslås.

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag, eget förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna samt avslagsyrkande från Sverigedemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-04-30.
2. Motionen anses bifallen med hänvisning till utredningsuppdraget.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M) och Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Tobias Hammarberg (L) yrkar med instämmande av Mehmet Coksürer (MP), Tove Ovsiannikov (V), Lina Rigney Thörnblom (RS), Anders Nordlund (S), Christer Erlandsson (S), Mattias Bernhardsson (RS) och Jaan Ungerson (S) bifall till kommunstyrelsens förslag.

Michael Fridebäck (M) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) bifall till ett gemensamt eget förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna.

Christer Erlandsson (S) yrkar med instämmande av Mehmet Coksürer (MP) och Marie Litholm (KD) att en redaktionell ändring görs i kommunstyrelsens förslag, respektive det egna förslaget från Moderaterna och Kristdemokraterna, innebärande att datumet 2017-04-30 ändras till 2017-10-31.

Ordföranden finner inledningsvis att fullmäktige medger att datumet 2017-04-30 ändras till 2017-10-31 i respektive förslag. Därefter ställer ordföranden kommunstyrelsens förslag mot det gemensamma förslaget från Moderaterna och Kristdemokraterna och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-10-31.

2. Motionen anses bifallen med hänvisning till utredningsuppdraget.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck, Alexandra Anstrell, Sven Gustafsson, Sedat Dogru, Sara Sixten, Ewa Wasiewicz, Joakim Goding, Mats Mattson, Kristoffer Eriksson, Pernilla Kjellin, Gilbert de Wendel, Birgitta Karlfeldt, Daniel Lassnäs, Mikael Kjellin, Kjell Larsson och Charlotte Schröder – samtliga (M) – Bernt Strömberg, Eva Karlsson, Kennerth Valtersson, Christian Lindefjärd och Eva Manners – samtliga (SD) – Marie Litholm och Suzanne Enman – båda (KD) – reserverar sig mot beslutet.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kultur- och fritidsnämnden

För kännedom: Socialnämnden

Dnr KS 2016/209

§ 67 Motion från Marie Litholm (KD) om att utreda förutsättningarna för att möjliggöra bostäder vid fastigheten Söderbymalm 3:241, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Sammanfattning

Motionären föreslår att kommunstyrelsen ska ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att Ankarets behandlingshem kan omvandlas alternativt ändras till bostäder i någon form.

Förvaltningens synpunkter

Stockholms läns landsting som äger fastigheten Söderbymalm 3:241, har i augusti 2016 ansökt om planbesked för att möjliggöra en större bostadsexploatering inom fastigheten där befintlig byggnad planeras rivas. Befintlig detaljplan medger inte bostäder inom fastigheten.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslog positivt planbesked, men att planarbetet ska göras samtidigt med att detaljplan tas fram för markområdet norr om fastigheten, där del av marken i ytterligare nio år är upplåten för tillfälliga ungdomsbostäder. Kommunstyrelsen beslutade 2016-12-12, § 334, ge positivt planbesked. I planbeskedet ingår att en ny detaljplan bedöms vara klar 2025.

Frågan om omvandling av fastigheten har således bejakats som en följd av landstingets ansökan om planbesked. Ett detaljplanearbete kommer att genomföras. Ett förslag till planuppdrag kommer på sedvanligt sätt att behandlas av kommunstyrelsen. Något ytterligare uppdrag till kommunstyrelsen behövs enligt kommunstyrelseförvaltningens mening inte.

Underlag för beslut

- Motionen

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; kommunalrådberedningens, och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

Expedieras: Akt

Dnr KS 2015/409

§ 68 Motion från Joachim Krylborn (KD) om byggande av ungdomsbostäder på fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Sammanfattning

I motionen föreslås att kommunstyrelsen får i uppdrag att möjliggöra uppförande av ungdomsbostäder för Söderbymalm 3:466 med tidsbegränsat bygglov avseende ett markområde som framgår av kartbilaga till motionen. Markområdet ägs av kommunen, är skogsbevuxet samt är i gällande detaljplan avsett för kontor.

Förvaltningens synpunkter

I motionen nämns att ”stora delar av denna fastighet är tänkt att utgöra en markreserv för byggandet av ett nytt kommunhus om behov skulle uppstå i framtiden”. Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att kommunfullmäktige 2014-06-09, § 119, har godkänt en förlängning av hyreskontraktet för nuvarande kommunhus t o m 2029-06-30. Fullmäktige gjorde vid ärendets behandling inget uttryckligt ställningstagande till användningen av ”reservtomten”. Kommunstyrelseförvaltningen uppfattar det dock som orimligt att denna tomt skulle utgöra reserv för ett nytt kommunhus i ytterligare 12 år (15 år vid tiden för hyreskontraktets förlängning).

I det förslag till stadsutvecklingsplan som är föremål för samråd fram till mars 2017 är detta centrala område tänkt för permanenta bostäder, förskolor mm. Avsikten är att påbörja ett detaljplanearbete senast under 2018, vilket skulle medge byggstart under 2020. Kommunstyrelseförvaltningen anser det därför olämpligt att bygga ungdomsbostäder med tillfälliga bygglov och därmed försena byggstart av permanenta bostäder, förskolor mm. i minst sju år.

Förvaltningen noterar vidare att kommunen 2015 upplät ett icke planlagt markområde söder om Örnens väg för 180 tillfälliga ungdomsbostäder under 10 år. I arbetet med att hitta intresserade byggherrar framkom att upplåtelsetiden måste vara i närheten av 10 år för att ett sådant projekt ska vara ekonomiskt realiserbart till rimliga hyror. Detta har bekräftats även för det kommande projektet med ca 60 tillfälliga bostäder vid Häggvägen i samma område, för vilket kommunstyrelsen har godkänt hyresavtal genom beslut 2016-12-12, § 329.

Mot ovanstående bakgrund anser kommunstyrelseförvaltningen att det i motionen föreslagna uppdraget till kommunstyrelsen inte skall ges.

Underlag för beslut

- Motionen.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) hemställer om att få lämna ett gemensamt särskilt yttrande, vilket kommunstyrelsen medger.

Kennerth Valtersson (SD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; kommunalrådsberedningens, och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

_____

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/510

§ 69 Svar på interpellation från Sven Gustafsson (M) om stödet till föreningarna i kulturparken, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Förslag till beslut

1. Interpellationen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

_____

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/511

§ 70 Svar på interpellation från Mattias Bernhardsson (RS) om arbetsvillkoren för taxiförare som kör skolskjutsar på uppdrag av Haninge kommun, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Förslag till beslut

1. Interpellationen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

Expedieras: Akt

Dnr KS 2017/106

§ 71 Svar på interpellation från Alexandra Anstrell (M) om arbetet med Haninges hästnäring, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Förslag till beslut

1. Interpellationen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

_____

Dnr KS 2017/107

§ 72 Svar på interpellation från Alexandra Anstrell (M) om stiltjen i arbetet med Årsta brygga, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Förslag till beslut

1. Interpellationen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

_____

Dnr KS 2017/213

§ 73 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för kommunstyrelsen

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen samt de enskilda förtroendevalda i kommunstyrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Meeri Wasberg, Göran Svensson, Maria Fägersten, Mikko Svensson, Linda Wilén, Annett Haaf, Göran Eriksson, Margareta Bernhardsson och Barbro Nordgren - samtliga (S) - Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck, Sven Gustafsson, Sara Sixten, Sedat Dogru och Marin Tomic - samtliga (M) - Kennerth Valtersson och Christian Lindefjärd - båda (SD) - Mehmet Coksürer (MP), Tobias Hammarberg och Kristina Hallberg - samtliga (L) - Nafi Cilgin (V), Petri Salonen och Ulla-Britt Öhman - båda (C) - samt Marie Litholm (KD) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunstyrelsen samt de enskilda förtroendevalda i kommunstyrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/213

§ 74 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för valnämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Valnämnden samt de enskilda förtroendevalda i valnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Kenneth Forsberg (S), Marietta de Pourbaix-Lundin och Mats Mattsson - båda (M) - samt Kristina Hallberg (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Valnämnden samt de enskilda förtroendevalda i valnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/213

§ 75 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för grund- och förskolenämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Grund- och förskolenämnden samt de enskilda förtroendevalda i grund- och förskolenämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Maria Fägersten, Jorge Galvéz - båda (S) - Sara Sixten (M), Sahir Drammeh (MP) samt Tobias Hammarberg (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Grund- och förskolenämnden samt de enskilda förtroendevalda i grund- och förskolenämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/213

§ 76 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt de enskilda förtroendevalda i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Anders Nordlund och Esa Kalasniemi - båda (S) - Michael Fridebäck och Marin Tomic - båda (M) - Johan Svensk (MP) samt Åsa Radne (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt de enskilda förtroendevalda i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/213

§ 77 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för kultur- och fritidsnämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden samt de enskilda förtroendevalda i kultur- och fritidsnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Christer Erlandsson och Ann-Christine Erlandsson - båda (S) - Kristoffer Eriksson, Marietta de Pourbaix-Lundin och Joakim Goding - samtliga (M) - Mehmet Coksürer (MP) samt Kristina Hallberg (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden samt de enskilda förtroendevalda i kultur- och fritidsnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/213

§ 78 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för socialnämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Socialnämnden samt de enskilda förtroendevalda i socialnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Ann-Christine Erlandsson, Christer Erlandsson och Joakim Spångberg - samtliga (S) - Alexandra Anstrell (M), Eva Manners (SD), Sahir Drammeh (MP), Kristina Hallberg (L), Tove Ovsiannikov (V) samt Petri Salonen (C) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Socialnämnden samt de enskilda förtroendevalda i socialnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/213

§ 79 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för stadsbyggnadsnämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden samt de enskilda förtroendevalda i stadsbyggnadsnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Meeri Wasberg, Göran Svensson och Gunnel Trelje - samtliga (S) - Sven Gustafsson, Mikael Kjellin, Pernilla Kjellin och Kjell Larsson - samtliga (M) - samt Kennerth Valtersson (SD) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden samt de enskilda förtroendevalda i stadsbyggnadsnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/213

§ 80 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för äldrenämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Äldrenämnden samt de enskilda förtroendevalda i äldrenämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Annett Haaf och Tomas Jensen - båda (S) - Sedat Dogru och Mats Mattsson - båda (M) - Eva Karlsson (SD), Ulla-Britt Öhman (C) samt Suzanne Enman (KD) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Äldrenämnden samt de enskilda förtroendevalda i äldrenämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/213

§ 81 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för Södertörns upphandlingsnämnd

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Södertörns upphandlingsnämnd samt de enskilda förtroendevalda i Södertörns upphandlingsnämnd beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Kjell Bjerrehorn (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Södertörns upphandlingsnämnd samt de enskilda förtroendevalda i Södertörns upphandlingsnämnd beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/213

§ 82 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för Södertörns överförmyndarnämnd

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Södertörns överförmyndarnämnd samt de enskilda förtroendevalda i Södertörns överförmyndarnämnd beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Gilbert de Wendel (M) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Södertörns överförmyndarnämnd samt de enskilda förtroendevalda i Södertörns överförmyndarnämnd beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/213

§ 83 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för beredningen för mänskliga rättigheter

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Beredningen för mänskliga rättigheter samt de enskilda förtroendevalda i beredningen för mänskliga rättigheter beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Marina Andersson (S), Alexandra Anstrell och Birgitta Karlfeldt - båda (M) - Mehmet Coksürer (MP) och Samuel Skånberg (V) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Beredningen för mänskliga rättigheter samt de enskilda förtroendevalda i beredningen för mänskliga rättigheter beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/213

§ 84 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för beredningen för revidering samt framtagande av ny översiktsplan

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Beredningen för revidering samt framtagande av ny översiktsplan samt de enskilda förtroendevalda i beredningen för revidering samt framtagande av ny översiktsplan beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Christer Erlandsson och Ann-Christine Erlandsson - båda (S) - Sven Gustafsson (M), Anna Ragnar (-) samt Tobias Hammarberg (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Beredningen för revidering samt framtagande av ny översiktsplan samt de enskilda förtroendevalda i beredningen för revidering samt framtagande av ny översiktsplan beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/213

§ 85 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för beredningen för frågor om politisk organisation

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Beredningen för frågor om politisk organisation samt de enskilda förtroendevalda i beredningen för politisk organisation beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Meeri Wasberg (S), Martina Mossberg (M), Christian Lindefjärd (SD), Mehmet Coksürer (MP), Tobias Hammarberg (L), Nafi Cilgin (V), Petri Salonen (C), Marie Litholm (KD) samt Mattias Bernhardsson (RS) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Beredningen för frågor om politisk organisation samt de enskilda förtroendevalda i beredningen för politisk organisation beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/213

§ 86 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för hållbarhetsberedningen

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Hållbarhetsberedningen samt de enskilda förtroendevalda i hållbarhetsberedningen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Göran Svensson (S), Marin Tomic (M), Anna Ragnar (-) samt Samuel Skånberg (V) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Hållbarhetsberedningen samt de enskilda förtroendevalda i hållbarhetsberedningen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/190

§ 87 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för ledamöterna i Samordningsförbundet Östra Södertörn

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 21 mars 2017 tillstyrkt att ledamöterna i styrelsen för Samordningsförbundet Östra Södertörn beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Samordningsförbundet Östra Södertörns styrelse samt de enskilda förtroendevalda i styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Johan Svensk (MP) samt Marie Litholm (KD) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Samordningsförbundet Östra Södertörns styrelse samt de enskilda förtroendevalda i styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/164

§ 88 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för ledamöterna i Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 22 februari 2017 tillstyrkt att ledamöterna i styrelsen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds styrelse samt de enskilda förtroendevalda i styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Barbro Nordgren och Mikko Svensson - båda (S) - Sven Gustafsson och Gilbert de Wendel - båda (M) - Kristina Hallberg (L), Ulla-Britt Öhman (C) samt Anna Ragnar (-) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds styrelse samt de enskilda förtroendevalda i styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/180

§ 89 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för ledamöterna i Södertörns brandförsvarsförbund

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 20 mars 2017 tillstyrkt att ledamöterna i styrelsen för Södertörns brandförsvarsförbund beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Södertörns brandförsvarsförbunds styrelse samt de enskilda förtroendevalda i styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Meeri Wasberg och Gunnel Trelje - båda (S) - Martina Mossberg (M) samt Tobias Hammarberg (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Södertörns brandförsvarsförbunds styrelse samt de enskilda förtroendevalda i styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Dnr KS 2017/63

§ 90 Årsredovisning 2016, Haninge kommun

Sammanfattning

Årsredovisningen är utformad enligt kraven i den kommunala redovisningslagen och innehåller, förutom resultat- och balansräkning och finansieringsanalys, en förvaltningsberättelse med måluppföljning och en översikt av utvecklingen i kommunen. För varje nämnd finns ett avsnitt med en kortfattad verksamhetsbeskrivning, ekonomiskt resultat samt måluppföljning. En sammanställd redovisning över kommunen inklusive bolag och kommunalförbund redovisas också i dokumentet.

Årets resultat blev 94,5 miljoner kronor (mnkr). Kommunfullmäktiges mål är att resultatet ska vara minst 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet för 2016 blev 2,3 procent och därmed uppfylldes resultatmålet. Resultatet innebär att balanskravet är uppfyllt.

Alla nämnderna har positiva resultat och redovisar sammantaget ett överskott mot budget med 63,0 mnkr eller 1,6 procent.

Kommunens egna kapital uppgår nu till 1 499,3 mnkr. Soliditeten i kommunen har ökat till 46 procent. Kommunen har ett stort pensionsåtagande som är en ansvarsförbindelse med 1 411,3 mnkr (pensioner intjänade före 1998). Om detta pensionsåtagande räknas in i balansräkningen är kommunens soliditet 3 procent. Det innebär att målet med att ha en positiv soliditet, inkl pensionsåtagandet, 2018 redan har uppnåtts 2016.

Föreliggande förslag till årsredovisning för Haninge kommun 2016 överlämnas till kommunstyrelsen för fastställelse samt vidare till kommunfullmäktige för godkännande.

Underlag för beslut

- Årsredovisningen Haninge kommun 2016

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M), Marie Litholm (KD) och Pia Lublin (L) hemställer om att lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Årsredovisningen för Haninge kommun 2016 godkänns.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. Årsredovisningen för Haninge kommun 2016 fastställs och överlämnas till kommunfullmäktige för godkännande

Överläggningar i kommunfullmäktige

Meeri Wasberg (S) yrkar med instämmande av Martina Mossberg (M), Johan Svensk (MP), Tobias Hammarberg (L), Petri Salonen (C), Marie Litholm (KD), Göran Svensson (S), Maria Fägersten (S), Anders Nordlund (S), Mehmet Coksürer (MP), Kennerth Valtersson (SD), Sven Gustafsson (M), Annett Haaf (S), Åsa Radne (L), Sara Sixten (M) och Nafi Cilgin (V) bifall till kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden konstaterar att det bara finns ett förslag till beslut - kommunstyrelsens - och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Årsredovisningen för Haninge kommun 2016 godkänns.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga nämnder, Tornberget, Haninge Bostäder

Dnr KS 2017/117

§ 91 Överföring av driftmedel till 2017

Sammanfattning

Enligt reglerna för kommunens ekonomistyrning ska nämndernas nettoresultat normalt överföras till nästkommande år i sin helhet. Fullmäktige har dock alltid möjlighet att pröva om en resultatöverföring är rimlig, med avseende på hur nämndens överskott eller underskott har uppstått. Överföring av överskott förutsätter att det kan disponeras i nästkommande års budget. En grundförutsättning för all beviljad resultatöverföring mellan åren är också att dessa medel endast får användas till åtgärder av engångskaraktär, och inte vara nivåhöjande för kommande års budget. Kommunstyrelseförvaltningen har fått in begäran från nämnderna om överföring av resultat från 2016 till 2017.

Nämndernas samlade resultat från 2016 är ett överskott på 62 953 tkr (exklusive kommunfullmäktiges reserv). Flertalet nämnder som redovisat överskott 2016 har begärt att få överföra överskotten i sin helhet till budget 2017. Undantag är stadsbyggnadsnämnden som hemställt om att få föra över 50 procent av samlat överskott till budget 2017 och fondera 50 procent av överskottet till budget 2018. Socialnämndens överskott är nedskrivet med anledning av att riktade statsbidragsmedel inte förbrukades under 2016. Det justerade resultatet önskar nämnden få medföra i sin helhet till 2017 års budget. Kommunstyrelseförvaltningen begär att få medföra ett lägre resultat än det bokförda. Endast överskott som avser oförbrukade medel för riktade insatser 2016 begärs att få tas i anspråk i 2017 års budget. Äldrenämnden, som är den enda nämnden med underskott (fonderat från 2015), har begärt att få dela upp kvarstående nettounderskott på två år 2017-2018.

Förvaltningens synpunkter

I samband med att årsredovisningarna godkänts av respektive nämnd har kommunstyrelseförvaltningen efter samråd med den politiska kommunledningen granskat, justerat och kommenterat äskandena från nämnderna.

Sammanfattningsvis föreslås nämnder med överskott tillåtas överföra 50 procent av 2016 års överskott till 2017 års budget. Resterande 50 procent av överskotten fonderas till 2018 års budget. Undantag är revisionen som får föra med hela överskottet 2016 till 2017, med anledning av att beloppet endast är 77 tkr. Samtliga nämnder och kommunstyrelsen tillåts enligt förslaget få överföra 100 procent av tidigare fonderat överskott från 2015 till 2017 års budget, i enlighet med föregående års beslut i fullmäktige om resultatöverföring (KF 2016-04-18, § 142).

Äldrenämnden föreslås få dela upp kvarvarande nettounderskott på två år, 2017-2018.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till överföringar av driftmedel 2017 och nämndernas äskanden om resultatöverföring finns sammanfattade i bilagda tjänsteutlåtande.

Sammanlagt innebär förslaget att nämnderna för med sig ett nettoöverskott på 30 884 tkr från 2015 och 2016 till 2017 och att 18 150 tkr netto fonderas till 2018 års budget.

Av äldrenämndens nettounderskott fonderas -3 871 tkr till 2018 års budget.

Den senaste skatteprognosen, som kom den 21 februari, innebär en prognos som är 17 000 tkr högre än det budgeterade intäkten för 2017. Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-08 – Överföring av driftsmedel från 2016 till 2017

- Protokoll grund- och förskolenämnden 2017-02-16 § 24 inkl särskilt yttrande

- Protokoll gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2017-02-07 § 6

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2017-02-14 § 14

- Protokoll socialnämnden 2017-02-14 § 5

- Protokoll äldrenämnden 2017-02-14 § 14

- Protokoll stadsbyggnadsnämnden 2017-02-08 § 13

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD), Martina Mossberg (M) och Pia Lublin (L) hemställer om att lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Ett sammanlagt överskott om 30 884 tkr av nämndernas justerade resultat 2015 och 2016 överförs till 2017 års budget fördelat enligt följande:

   - revisionen 77 tkr

   - kommunstyrelsen 3 914 tkr

   - stadsbyggnadsnämnden 6 816 tkr

   - kultur- och fritidsnämnden 1 270 tkr

   - socialnämnden 2 781 tkr

   - gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 9 308 tkr

   - grund- och förskolenämnden 10 590 tkr

   - äldrenämnden -3 871 tkr. Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr.

2. Ett sammanlagt överskott från om 18 150 tkr av nämndernas justerade resultat 2016 fonderas till budget 2018 fördelat enligt följande:

   - stadsbyggnadsnämnden 4 704 tkr

   - kultur- och fritidsnämnden 550 tkr

   - socialnämnden 1 959 tkr

   - gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 5 566 tkr

- grund- och förskolenämnden 9 243 tkr.

3. Äldrenämndens kvarvarande underskott på -3 871 tkr fonderas till år 2018.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Meeri Wasberg (S) yrkar med instämmande av Johan Svensk (MP), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) bifall till kommunstyrelsens förslag.

Mattias Bernhardsson (RS) yrkar bifall till ett eget förslag från Rättvisepartiet Socialisterna, innebärande att äldrenämndens samlade underskott på 7 742 tkr avskrivs och finansieras med ett lägre budgeterat resultat.

Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) hemställer om att få lämna ett gemensamt särskilt yttrande för Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna.

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag mot förslaget från Rättvisepartiet Socialisterna och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag. Votering begärs och följande voteringsproposition läses upp och godkänns: ”Den som bifaller kommunstyrelsens förslag röstar ja, den det ej vill röstar nej. Vinner nej beslutar fullmäktige i enlighet med det egna förslaget från Rättvisepartiet Socialisterna.” Omröstning sker med voteringsanläggning och resultatet av omröstningen är 36 ja-röster mot 4 nej-röster. 20 ledamöter avstår från att rösta och 1 ledamot är frånvarande. (Omröstningsresultat, se bilaga.)

Ordföranden konstaterar att omröstningsresultatet innebär att fullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag. Därefter finner ordföranden att fullmäktige medger att Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna lämnar ett gemensamt särskilt yttrande.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ett sammanlagt överskott om 30 884 tkr av nämndernas justerade resultat 2015 och 2016 överförs till 2017 års budget fördelat enligt följande:

   - revisionen 77 tkr

- kommunstyrelsen 3 914 tkr

- stadsbyggnadsnämnden 6 816 tkr

- kultur- och fritidsnämnden 1 270 tkr

- socialnämnden 2 781 tkr

- gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 9 308 tkr

- grund- och förskolenämnden 10 590 tkr

- äldrenämnden -3 871 tkr. Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr.

2. Ett sammanlagt överskott från om 18 150 tkr av nämndernas justerade resultat 2016 fonderas till budget 2018 fördelat enligt följande:

   - stadsbyggnadsnämnden 4 704 tkr

   - kultur- och fritidsnämnden 550 tkr

   - socialnämnden 1 959 tkr

   - gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 5 566 tkr

   - grund- och förskolenämnden 9 243 tkr.

3. Äldrenämndens kvarvarande underskott på -3 871 tkr fonderas till år 2018.

4. Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna medges lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga).

Reservationer

Mattias Bernhardsson och Lina Rigney Thörnblom – båda (RS) – Anna Ragnar (-) samt Marianne Reinemar (-) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga nämnder

Dnr KS 2017/158

§ 92 Överföring av investeringsmedel från 2016 till 2017

Sammanfattning

I samband med bokslutet görs en slutlig uppföljning av årets investeringsanslag. För ej avslutade investeringar görs en bedömning av återstående utgifter. För sådana investeringsutgifter ska tilläggsanslag/ombudgetering begäras, oaktat att de täcks av tidigare års beviljade anslag. Orsaken till detta är att investeringsanslagen beviljas för enskilt budgetår och beräknas förbrukas under året. I de flesta fall beror överskotten på förseningar i investeringsprojekten, vilket motiverar att anslagen överförs.

I enlighet med utskickade anvisningar har nämnderna inkommit med hemställan om överföring av investeringsanslag från 2016 till 2017.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har prövat ansökningarna utifrån gällande ekonomistyrningsprinciper och föreslår överföringar för respektive nämnd enligt bilagda förslag.

Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 föreslås 138 935 tkr överföras till 2017 års investeringsbudget, vilka finansieras enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-08 – Överföring av investeringsmedel från 2016 till 2017

- Protokoll grund- och förskolenämnden 2017-02-16 § 24 inkl särskilt yttrande

- Protokoll gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2017-02-07 § 6

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2017-02-08 § 14

- Protokoll socialnämnden 2017-02-14 § 5

- Protokoll äldrenämnden 2017-02-14 § 14
- Protokoll stadsbyggnadsnämnden 2017-02-08 § 14

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 överförs 138 935 tkr till 2017 års investeringsbudget enligt följande:

   kommunstyrelsen 23 630 tkr

   stadsbyggnadsnämnden 51 050 tkr

   kultur- och fritidsnämnden 31 800 tkr

   grund- och förskolenämnden 15 856 tkr

   samt äldrenämnden 16 599 tkr

2. Finansiering sker enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Meeri Wasberg (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden konstaterar att det bara finns ett förslag till beslut - kommunstyrelsens - och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 överförs 138 935 tkr till 2017 års investeringsbudget enligt följande:

   kommunstyrelsen 23 630 tkr

   stadsbyggnadsnämnden 51 050 tkr

   kultur- och fritidsnämnden 31 800 tkr

   grund- och förskolenämnden 15 856 tkr

   samt äldrenämnden 16 599 tkr

2. Finansiering sker enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen, samtliga nämnder

Dnr KS 2017/111

§ 93 Omprioritering av kultur- och fritidsnämndens investeringsbudget 2017, konstgräs från Lyckeby idrottsplats till Torvalla idrottsplats

Sammanfattning

Kultur och fritidsnämnden beslutade 2017-02-08 § 15 att hemställa till kommunfullmäktige om att få överföra 3 500 tkr av investeringsramen 2017 från att gälla konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till att gälla konstgräsplan på Torvalla idrottsplats.

Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2017-2018 tilldelat kultur- och fritidsnämnden 3 500 tkr i investeringsmedel 2017 avseende en konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats. Dessutom tilldelades nämnden investeringsmedel i planen för 2018 till en ny idrottshall vid Lyckeby.

Kultur- och fritidsnämnden anser att tidpunkten är olämplig för att anlägga en konstgräsplan vid Lyckeby med tanke på att en yta i nära anslutning kommer att utgöra byggarbetsplats under en tid. Det finns risk för att den nya konstgräsplanen inte kan vara tillgänglig medan bygget av idrottshallen pågår och i värsta fall tar skada av lagring eller transporter.

Däremot anser kultur- och fritidsnämnden att det finns behov av en ytterligare konstgräsplan på Torvalla idrottsplats för att ersätta den naturgräsplan som finns. Tidsmässigt lämpar sig ett utbyte på Torvalla bättre under år 2017 och kultur- och fritidsnämnden kommer i stället att aktualisera behovet av konstgräs på Lyckeby idrottsplats i yttrandet om Mål och budget 2018-2019.

Förvaltningens synpunkter

I mål och budget 2017-2018 finns avsatt 3 500 tkr för en konstgräsplan vid Lyckeby. Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot att ändra användningen av investeringsmedel till en konstgräsplan på Torvalla idrottsplats. Kommunfullmäktige får i samband med Mål och budget 2018-2019 sedan ta ställning till medel för konstgräsplan i Lyckeby år 2018 eller senare.

Underlag för beslut

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2017-02-08 § 15

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Överföringen av 3 500 tkr av kultur- och fritidsnämndens investeringsmedel för konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till konstgräsplan på Torvalla idrottsplats, godkänns.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Överföringen av 3 500 tkr av kultur- och fritidsnämndens investeringsmedel för konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till konstgräsplan på Torvalla idrottsplats, godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen, kultur- och fritidsnämnden

För kännedom:

Dnr KS 2017/67

§ 94 Fastställande av punkt 9 A-C i taxa för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor samt uppdrag till förbundet att fr o m 2018 årligen justera taxan

Sammanfattning

Södertörns brandförsvarsförbunds direktion beslutade vid sitt sammanträde 2017-02-03, § 4, att godkänna en uppräkning om 2,48 procent avseende:

- avgift för tillsyn enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE),

- avgift för tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor,

- avgift för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO).

Uppräkningen innebär att avgiften för tillsyn och tillståndsbeslut enligt ovan höjs från 943 till 966 kronor/timme.

Brandförsvarsförbundet föreslår att kommunfullmäktige fastställer den uppräkning som förbundsdirektionen godkänt fr o m 2017-04-01. Detta eftersom ett kommunalförbund inte självt får fastställa sina taxor, enligt beslut i Högsta förvaltningsdomstolen under 2013 (mål nr 3835-12).

Direktionen beslutade även att föreslå medlemskommunerna att uppdra åt förbundet att fr o m 2018 årligen reglera taxan med ett index baserat på en sammanvägning av 80 procent av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 procent av konsumentprisindex med oktober månad som bas. Det innebär att när taxan för 2018 bestäms räknas höjningen fram genom att index oktober 2017 jämförs med index oktober 2016, och så vidare kommande år.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen vill förtydliga att ovan nämnda taxor för tillsyn och tillståndsbeslut enligt LBE och LSO framgår av punkt 9 A-C i taxan för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Rätten att ta ut de avgifter som föreskrivs i taxans punkt 9 A-C grundar sig på 27 § LBE respektive 5 kap 4 § LSO, vilka i sin tur utgör normgivning som delegerats till kommunen med stöd av 8 kap 9 § regeringsformen. Det är den typen av avgifter som fullmäktige i medlemskommunerna behöver fastställa enligt Högsta förvaltningsdomstolens dom. Punkter i taxan som gäller fakultativ verksamhet kan förbundet självt besluta om.

Kommunstyrelseförvaltningen har ingenting att invända mot den uppräkning som Södertörns brandförsvarsförbunds direktion föreslår. Förbundet önskar att den nya taxan ska träda i kraft 2017-04-01, men eftersom fullmäktige förväntas fatta beslut i ärendet först i mitten av april föreslår förvaltningen att taxan ska träda i kraft 2017-05-01.

Förvaltningen har heller inte något att invända mot förslaget att ge förbundet i uppdrag att fr o m 2018 årligen reglera taxan med det index som beskrivits ovan. Eftersom beräkningsgrunderna därigenom är fastlagda i taxan blir förbundets taxereglering enbart av tillämpnings-/verkställighetskaraktär. Om beräkningsgrunderna för taxan däremot ska ändras i framtiden, måste varje medlemskommun fatta beslut om detta enligt nu gällande ordning.

Förvaltningen anser att indexregleringen bör framgå av taxan och konstaterar att en sådan skrivning redan finns i punkt 14 a) i nu gällande taxa. Bestämmelsen får dock formell rättsverkan först i och med att fullmäktige i medlemskommunerna beslutar att ge förbundet uppdrag att indexreglera taxan, på motsvarande sätt som tidigare skett avseende sotning och brandskyddskontroll.

Underlag för beslut

- Skrivelse från Södertörns brandförsvarsförbund

- Södertörns brandförsvarsförbunds direktionsbeslut 2017-02-03, § 4

- Nuvarande taxa för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Den föreslagna uppräkningen till 966 kronor/timme avseende avgiften för tillsyn och tillståndsbeslut i punkterna 9 A-C i taxan för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor fastställs att gälla fr o m 2017-05-01.
2. Södertörns brandförsvarsförbund ges i uppdrag att fr o m 2018 årligen reglera punkterna 9 A-C i taxan med ett index baserat på en sammanvägning av 80 procent av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 procent av konsumentprisindex med oktober månad som bas.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Den föreslagna uppräkningen till 966 kronor/timme avseende avgiften för tillsyn och tillståndsbeslut i punkterna 9 A-C i taxan för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor fastställs att gälla fr o m 2017-05-01.
2. Södertörns brandförsvarsförbund ges i uppdrag att fr o m 2018 årligen reglera punkterna 9 A-C i taxan med ett index baserat på en sammanvägning av 80 procent av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 procent av konsumentprisindex med oktober månad som bas.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Södertörns brandförsvarsförbund

För kännedom: Förbundets övriga medlemskommuner

Dnr KS 2017/139

§ 95 Redovisning av 2016 års vänortsarbete

Sammanfattning

2016 års utbyte har skett enligt bilagd redovisning. Diskussioner med samtliga vänorter, förutom Krokoms kommun, vad avser förnyelse av utgående vänortsavtal har förts. Samtliga vänorter är överens om att förnya vänortsavtalen ytterligare fem år samt i vissa fall komplettera avtalet med 1-2 åriga ”handlingsplaner”.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelseförvaltningens redovisning för 2016 års vänortsarbete, 2017-02-28.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) och Pia Lublin (L) bifall till eget förslag från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna (bilaga).

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och det egna förslaget från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Redovisningen godkänns.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Pia Lublin (L), Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Meeri Wasberg (S) yrkar inledningsvis bifall till kommunstyrelsens förslag.

Alexandra Anstrell (M) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD), Tobias Hammarberg (L) och Martina Mossberg (M) bifall till ett gemensamt eget förslag från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna (bilaga).

Meeri Wasberg (S) yrkar att ärendet återremitteras till kommunstyrelsen.

Ordföranden ställer förslaget att ärendet ska återremitteras mot att ärendet ska avgöras vid pågående sammanträde och finner att fullmäktige beslutar att ärendet ska återremitteras. Därmed faller övriga yrkanden som framförts under debatten.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet återremitteras till kommunstyrelsen.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

Dnr KS 2017/173

§ 96 Haninge Bostäder AB, bokslutsdisposition 2016

Sammanfattning

Inför ett beslut av Haninge kommun om att återskapa ett kommunägt bostadsbolag genom att köpa tillbaka delar av ett bostadsbolag från Venantius eller inte, genomfördes en folkomröstning hösten 2002. Utfallet i folkomröstningen blev ett ja till att köpa tillbaka bostäderna. Ett viktigt skäl var att skapa ett instrument för att hantera kommunens bostadsförsörjningsansvar. I folkomröstningens utfall ingick dock att kommunens förvärv av Haninge Bostäder inte skulle belasta kommunens ordinarie verksamhet i form av kostnader på kommunens resultaträkning.

Totalt lånade Haninge kommun Holding AB 118 mkr med kommunal borgen för förvärvet av aktierna i Haninge Bostäder och 576 mkr för lösen av lån hos Venantius för fastigheterna som ingår i Haninge Bostäder. Idag är lånen för köp av fastigheterna överförda till Haninge Bostäder och i Haninge kommun Holding återstår endast lånet till köpet av aktierna på 118 mnkr. Koncernbidraget från Haninge Bostäder skall täcka räntorna för detta lån.

För 2016 är Haninge kommun Holdings räntekostnader för förvärvs-lånet 1 621 320 kronor, som föreslås finansieras genom motsvarande koncernbidrag från Haninge Bostäder. Koncernbidraget används endast för att finansiera innehavet av ett allmännyttigt bostadsföretag och inte till någon kommunal verksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige godkänner att det ovan nämna koncernbidrag lämnas.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-17 – Haninge Bostäder, bokslutsdisposition 2016.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge kommun godkänner att Haninge Bostäder för 2016 lämnar ett koncernbidrag på 1 621 320 kr till det helägda kommunala bolaget Haninge kommun Holding AB för finansiering av bolagets kostnader för ägandet av Haninge Bostäder.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Haninge kommun godkänner att Haninge Bostäder för 2016 lämnar ett koncernbidrag på 1 621 320 kr till det helägda kommunala bolaget Haninge kommun Holding AB för finansiering av bolagets kostnader för ägandet av Haninge Bostäder.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen, Haninge Bostäder

Dnr KS 2017/129

§ 97 Förteckning över medborgarförslag som inte har slutbehandlats

Sammanfattning

Enligt 36 § i kommunfullmäktiges arbetsordning ska medborgarförslag som inte har slutbehandlats redovisas två gånger årligen. Redovisningen ska ske på fullmäktiges sammanträde i april och oktober.

Enligt 6 kap 27a § kommunallagen bör ett medborgarförslag handläggas så att ärendet kan avgöras inom ett år från det att förslaget väcktes i fullmäktige.

För närvarande finns 59 medborgarförslag som inte har slutbehandlats.

Underlag för beslut

- Förteckning över medborgarförslag som inte har slutbehandlats, 2017-03-08

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Förteckningen över medborgarförslag som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Förteckningen över medborgarförslag som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Dnr KS 2017/144

§ 98 Förteckning över motioner som inte har slutbehandlats

Sammanfattning

Enligt 33 § i kommunfullmäktiges arbetsordning ska motioner som inte har slutbehandlats redovisas två gånger årligen. Redovisningen ska ske på fullmäktiges sammanträde i april och oktober.

Enligt 5 kap 33 § kommunallagen bör en motion beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes.

För närvarande finns 40 motioner som inte har slutbehandlats.

4 av motionerna bordlades av fullmäktige 2017-03-06 och förväntas behandlas 2017-04-18. 6 av motionerna förväntas behandlas av kommunstyrelsen 2017-03-27 och därefter av fullmäktige 2017-04-18.

Underlag för beslut

- Förteckning över motioner som inte har slutbehandlats, 2017-03-07

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Förteckningen över motioner som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Förteckningen över motioner som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

_____

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/378

§ 99 Motion från Tobias Hammarberg (L) om cirkulationsplats till utfarten Parkvägen/Tungelstavägen

Sammanfattning

Motionären vill att kommunen ser över möjligheten att bygga exempelvis en cirkulationsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen.

Motionen har remitterats till stadsbyggnadsnämnden, som har lämnat följande synpunkter:

Stadsbyggnadsnämnden är väl medveten om problematiken vid utfarten från Parkvägen ut på Tungelstavägen och att problemen har ökat i takt med ökande trafikmängder på Tungelstavägen. Stadsbyggnadsnämnden konstaterar att aktuell korsning är behandlad i ”Åtgärdsvalsstudie för förbättrad tillgänglighet och trafiksäkerhet längs del av väg 257 Tungelstavägen och Stavsvägen (556)”. För korsningen anges att vidare utredning behövs gällande problembild och lösningar i ett skede när Tungelstavägens framtida funktion och gestaltning är fastlagd.

Stadsbyggnadsnämnden har inget att erinra mot motionärens förslag att man ska se över möjligheterna att exempelvis bygga en cirkulationsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen. Stadsbyggnadsnämnden har ingen klar uppfattning vilken åtgärd som kan realiseras men kan konstatera att utrymmet för att anlägga en cirkulationsplats är begränsat.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen instämmer i stadsbyggnadsnämndens yttrande men har också följande tillägg.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att problematiken kring Tungelstavägen behöver angripas på en övergripande nivå. Området Tungelsta - Krigslida – Västerhaninge har förutsättningar för exploatering med fler bostäder i attraktivt läge nära pendeltågstationer i framtiden. Ytterligare exploatering kräver dock

en utbyggnad av Stavsvägen samt att rådande brister i trafikförhållandena längs med hela Tungelstavägen åtgärdas.

Med en utbyggd Stavsväg möjliggörs en förändring av funktionen även för Tungelstavägen, som kan få karaktär mer av en lokal stadsgata i framtiden.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår vidare att översyn av enskilda punkter/platser görs enligt den prioriterade lista som ingår i den åtgärdsvalstudie som Trafikverket tagit fram i samarbete med Trafikförvaltningen och Haninge kommun. Kommunen kommer i det fortsatta arbetet med listan att framföra behov av översyn och eventuella åtgärder vid in/utfarten vid Parkvägen.

Underlag för beslut

- Motionen

- Stadsbyggnadsnämndens beslut 2016-12-21, § 166

- Trafikverkets hemsida: www.trafikverket.se/nara-dig/Stockholm/Atgardsvalsstudier-i-Stockholms-lan/atgardsvalsstudie---vag-257-och-556/

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Pia Lublin (L) och Martina Mossberg (M) bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt Moderaternas, Liberalernas och Kristdemokraternas yrkande om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses med hänvisning till kommunstyrelseförvaltningens redogörelse besvarad.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Pia Lublin (L), Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/379

§ 100 Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Sammanfattning

Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) föreslår i rubricerad motion att föreningsstödet i Haninge demokratisäkras. Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar

- att låta kultur- och fritidsnämnden granska föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet,

- att demokratiska värderingar efterlevs,

- att nämnden utvecklar ett demokratikriterium och att en utbildning i värdegrundsarbete tas fram som erbjuds föreningarna

- att kultur- och fritidsnämnden inför en ”visselblåsarfunktion” där medborgare kan slå larm om eventuella missförhållanden i föreningar

- att föreningar som inte lever upp till värdegrunden inte ska ha tillgång till kommunens lokaler.

Kultur- och fritidsnämnden skriver i sitt yttrande 2016-12-14, § 113, att nämnden delar motionärernas syn om att det är viktigt att Haninge kommuns föreningsliv baseras på en demokratisk grund. Därför finns det i kultur- och fritidsförvaltningens reglemente för föreningsbidrag krav på att föreningar ska ha valt en styrelse och antagit stadgar som är godkända av riksorganisationen eller kommunen och att föreningen ska vara uppbyggd och fungera enligt vedertagna svenska demokratiska principer. Utbildning i värdegrundsarbete genomförs också och kultur- och fritidsförvaltningen arbetar också med att ta fram ett förslag till nytt bidragsreglemente där det kommer ställas högre krav på arbete mot diskriminering.

Föreningar som får stöd från kommunen och som har tillgång till kultur- och fritidsnämndens lokaler granskas i dagsläget av kultur-

och fritidsnämnden genom att årsmöteshandlingar såsom verksamhetsrapporter begärs in.

Kultur och fritidsnämnden beskriver också i sitt yttrande att det pågår ett arbete med att ta fram en handlingsplan mot våldsbejakande extremism och kultur- och fritidsförvaltningen har deltagit i framtagandet av handlingsplanen. Kultur- och fritidsförvaltningen föreslås i handlingsplanen ges i uppdrag att anordna kultur- och demokratidagar, upprätta rutiner för orosanmälan samt att via föreningsdialoger säkerställa att kommunen enbart främjar föreningar som arbetar utifrån en demokratisk grund.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av det arbete som kultur- och fritidsnämnden redogjort för i sitt yttrande föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Underlag för beslut

- Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om att demokratisäkra föreningsstödet i Haninge, inkom 2016-08-26

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-12-14, § 113

- Kultur- och fritidsnämndens tjänsteskrivelse, daterad 2016-11-16

Överläggningar i kommunstyrelsen

Pia Lublin (L) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) och Martina Mossberg (M) bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt Moderaternas, Liberalernas och Kristdemokraternas yrkande om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

_____

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/405

§ 101 Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) har i en motion föreslagit att grund- och förskolenämnden tillsammans med gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden tar initiativ till att med Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) ”Handlingsplan särbegåvade elever” och Skolverkets allmänna råd som grund, kartlägga hur särbegåvade elever har det i Haninges skolor.

Motionen har remitterats till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt till grund- och förskolenämnden.

Nämnderna förtydligar i sina remissvar att Skolverket använder begreppet särskilt begåvade elever mot tidigare särbegåvade elever. Vidare använder sig Skolverket av ordet uppmärksamma istället för att identifiera elever eftersom att vara särskilt begåvad inte är en diagnos.

Grund- och förskolenämnden påpekar att det idag inte finns en allmänt vedertagen definition av särskilt begåvade elever. Såväl vad som ryms i begreppet som var gränsen för att kallas särskilt begåvad ska gå varierar efter sammanhang och syfte. Därför är det svårt att uppskatta hur många elever i Haninges skolor som är särskilt begåvade. I Skolverkets stödmaterial räknas ca 5 procent som särskilt begåvade, vilket för Haninges kommunala grundskolor skulle innebära ca 400 elever.

Båda nämnderna beskriver det systematiska kvalitetsarbete som sker inom organisationerna och som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. I det systematiska kvalitetsarbetet arbetar man med täta resultatuppföljningar för samtliga elever. En central del av resultatuppföljningen är klusterarbetet, där rektor tillsammans med lärare kategoriserar eleverna utifrån de förutsättningar och behov man har uppmärksammat eller identifierat hos eleverna. De kluster som används är: elever som har långt kvar till att nå kunskapskraven, elever som inte har tillräckliga kunskaper, elever som når kunskapskraven, elever som

är högpresterande och elever som är särskilt begåvade. Utifrån dessa kluster har läraren större möjligheter att effektivt individualisera och anpassa undervisningen.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden menar att de tre områden som är utgångspunkter för SKL:s handlingsplan (Hur kan man identifiera särbegåvade elever? Hur kan man anpassa undervisningen för dessa elever? Ge förslag på lämpliga kompetensutvecklingsinsatser för skolans personal.) ingår som en del i det ovan nämnda systematiska kvalitetsarbetet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden betonar att kravet på anpassning av undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov gäller för såväl grundskolan som gymnasiet. Detta innebär att det inte finns skäl att peka ut någon speciell elevgrupp och det är därför inte heller aktuellt att ta fram en handlingsplan för särskilt begåvade elever. Undervisningen ska utformas individuellt för varje elev av lärare och elevhälsoteam.

Även grund- och förskolenämnden framhåller att särskilt begåvade elever inte är ett undantag, utan att individualiserad undervisning är central för alla elevgrupper.

Grund- och förskolenämnden påpekar slutligen att kompetensen behöver stärkas ytterligare hos rektorer och lärare i kommunens skolor kring särskilt begåvade elever. Under våren 2017 kommer grundskoleavdelningen genomföra en halvdags workshop med rektorerna. Denna kommer i huvudsak att utgå från SKL:s handlingsplan och Skolverkets omfattande stödmaterial. Rektorerna kommer därefter att genomföra en liknande aktivitet med sina lärare och elevhälsoteam.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att utbildningsnämnderna i sina remissvar bl a redogör för sitt arbete med de elever som avses i motionen. Nämnderna beskriver sitt arbete med individualiserad undervisning för alla elever och det framgår vidare av remissvaren att nämnderna redan idag lutar sig mot SKL:s handlingsplan och Skolverkets stödmaterial i olika avseenden. Nämnderna har enligt kommunstyrelseförvaltningens mening möjlighet att följa resultatet av arbetet på det sätt de önskar

och av utbildningsförvaltningen begära underlag för sin uppföljning.

Mot ovanstående bakgrund bedömer kommunstyrelseförvaltningen att kommunfullmäktige inte behöver ge de båda skolnämnderna det i motionen föreslagna uppdraget om kartläggning. Motionen bör anses besvarad m h t remissvaren och kommunstyrelseförvaltningens synpunkter.

Underlag för beslut

- Motionen

- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut 2016-12-06, § 124, inklusive ersättaryttrande från Kristdemokraterna

- Grund- och förskolenämndens beslut 2017-02-08, § 18, inklusive ersättaryttrande från Kristdemokraterna samt förvaltningens tjänsteskrivelse med bilaga

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Pia Lublin (L), Kennerth Valtersson (SD) och Martina Mossberg (M) bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt Moderaternas, Liberalernas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraterna yrkande om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Pia Lublin (L), Marie Litholm (KD) samt Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

_____

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/450

§ 102 Motion från Marie Litholm (KD) om att inrätta vårdserviceteam i Haninge

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) har i en motion föreslagit att äldrenämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom Haninges äldreomsorg i enlighet med motionens intentioner.

Motionen har remitterats till äldrenämnden. I remissvaret framför nämnden att den ser det som meningsfullt att utreda förutsättningarna för ett vårdserviceteam. Nämnden avser att belysa möjligheter och svårigheter med förslaget samt vilka konsekvenser och effekter som kan förväntas.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av att äldrenämnden ställer sig positiv till förslaget att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom äldreomsorgen och har för avsikt att genomföra en sådan utredning, föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen bifalles.

Underlag för beslut

- Motionen

- Äldrenämndens beslut 2016-12-14, § 158

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut och att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen bifalles.

2. Äldrenämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom äldreomsorgen.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

_____

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/88

§ 103 Motion från Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) om att införa äldreboendegaranti

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) har i en motion föreslagit att kommunfullmäktige ger äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år samt att lämna förslag på hur detta snarast kan införas i Haninge kommun.

Motionen remitterades inledningsvis till äldrenämnden, som i beslut 2016-05-25, § 79, konstaterade att det skulle strida mot gällande lagstiftning att införa den i motionen föreslagna garantin, bland annat eftersom det faktum att en person uppnått en viss ålder inte förändrar kravet på behovsprövning enligt socialtjänstlagen.

Kommunstyrelseförvaltningen instämde i äldrenämndens bedömning att det skulle strida mot gällande lagstiftning att införa den föreslagna äldreboendegarantin och föreslog att motionen skulle avslås.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2016-11-21, § 306, återremitterades ärendet till kommunstyrelseförvaltningen med hänvisning till ett eget förslag från Kristdemokraterna, i vilket nedanstående föreslås:

Kommunfullmäktige ger äldrenämnden i uppdrag att revidera riktlinjerna för handläggning enligt socialtjänstlagen med följande skrivelse kring särskilt boende:

Behovet av särskilt boende ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation vägs samman med fysiska, psykiska, sociala, existentiella och medicinska behov. Personer som är över 85 år och behöver ökad trygghet i sin vardag, ska erbjudas plats på särskilt boende.

I det egna förslaget lyfts även fram att Danderyds kommun har infört hög ålder som en parameter i biståndsbedömningen, utan att det strider mot 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL).

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att Danderyds kommun, precis som framgår av det egna förslaget från Kristdemokraterna, har infört en skrivning om hög ålder i sina riktlinjer för handläggning av bistånd:

Behovet av särskilt boende ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation och möjligheter vägs samman med fysiska, sociala, medicinska, psykiska och existentiella behov. Personer som fyllt 90 år som ansöker om särskilt boende för att få ökad trygghet i sin vardag ska beviljas det.

Vid kontakt med Danderyds socialdirektör har denna uppgett att tanken vid revideringen av riktlinjerna var att extra hänsyn ska tas till att man behöver trygghet i sin vardag när man har passerat 90 år. Såvitt kommunstyrelseförvaltningen kan bedöma har dock riktlinjerna fått en skarpare innebörd, i och med formuleringen ”ska beviljas”.

Kommunstyrelseförvaltningen vidhåller att en sådan garanti strider mot kravet på behovsprövning enligt socialtjänstlagen, eftersom garantin innebär att om den sökande uppnått den stipulerade åldern och själv anser sig ha behov av ökad trygghet, finns inte utrymme att väga in andra aspekter vid bedömningen av om särskilt boende ska beviljas eller inte. Att en annan kommun har infört skrivningen i sina riktlinjer, innebär inte nödvändigtvis att den är lagenlig.

Stöd för bedömningen att en äldreboendegaranti är olaglig har kommunstyrelseförvaltningen fått vid kontakt med förbundsjurist hos Sveriges Kommuner och Landsting. Stöd för bedömningen hittas även i Socialstyrelsens frågebank inom området rättssäker äldreomsorg. Där framgår att bestämmelsen i 4 kap. 1 § SoL inte medger att bistånd beviljas med enbart ålder som grund.

Med anledning av ovanstående föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen avslås.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelsens beslut 2016-11-21, § 306, inklusive eget förslag från Kristdemokraterna

- Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt socialtjänstlagen inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun

- Utdrag ur Socialstyrelsens frågor och svar inom området rättssäker äldreomsorg

- Äldrenämndens beslut 2016-05-25, § 79

- Äldreförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-04-20

- Motion om äldreboendegaranti

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Martina Mossberg (M) och Kennerth Valtersson (SD) bifall till eget förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna (bilaga).

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och det egna förslaget från Moderaterna och Kristdemokraterna med instämmande av Sverigedemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/413

§ 104 Motion från Alexandra Anstrell (M) om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Sammanfattning

Alexandra Anstrell (M) föreslår i rubricerad motion att kommunfullmäktige utreder upphandling av och/eller föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar samt att under 2018 införa föreningsdrift av fritidsgården i Jordbro.

Motionen har remitterats till kultur- och fritidsnämnden som i sitt yttrande, 2016-12-14 § 112, skriver att nämnden redan har i uppdrag av kommunfullmäktige att under 2017/2018 utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen. Kultur- och fritidsnämnden skriver också i sitt svar att utredningen skulle kunna belysa föreningsdrivna fritidsgårdar i ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att kommunfullmäktige i Mål och budget 2017-2018 har gett kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen.

Av kultur- och fritidsnämndens yttrande, 2016-12-14 § 112, framgår att nämnden anser att det vore lämpligt att utvidga uppdraget till att samtidigt belysa föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Samtidigt kan utredningen också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att det är en god idé att i enlighet med kultur- och fritidsnämndens förslag utvidga uppdraget till att utreda förutsättningar för att utveckla föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att uppdraget utvidgas i enlighet med kultur- och fritidsnämndens förslag och att motionen därmed anses besvarad.

Underlag för beslut

- Motionen

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-12-14, § 112

- Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-12-02

Överläggningar i kommunstyrelsen

Alexandra Anstrell (M) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt Moderaternas och Kristdemokraternas yrkande om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunfullmäktige uppdrar till kultur- och fritidsnämnden att som en utökning av redan givet uppdrag även utreda förutsättningarna för att utveckla föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.
2. Motionen anses med hänsyn till det utökade uppdraget besvarad.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

Expedieras: Akt

Dnr KS 2017/5

§ 105 Befrielse från uppdrag

Inga avsägelser har inkommit till kansliet. Däremot förekommer två sedan tidigare avslutade uppdrag:

Nils Scherlund (L), god man enligt fastighetsbildningslagen med erfarenhet ifråga om tätortsförhållanden

Det har kommit till kansliets kännedom att Nils Scherlund har folkbokfört sig i annan kommun och därmed upphör uppdraget automatiskt.

Yvonne Radestam (S), ersättare i Östra Sveriges Luftvårdsförbund

Yvonne Radestam avled våren 2016 men kansliet har först nu uppmärksammat att ny ersättare behöver väljas till Östra Sveriges Luftvårdsförbund.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kansliet KSF (förtroendemannaregistret)

Dnr KS 2017/5

§ 106 Val till vissa uppdrag, tidigare bordlagda

Nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Anna Lundströmer (nominerad av Liberalerna) t o m 2019-12-31

Bordläggning

Nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Fanny Larsson (nominerad av Socialdemokraterna) t o m 2019-12-31

Birgitta Malm Pettersson

Nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Alvin Lindstam (nominerad av Miljöpartiet) t o m 2019-12-31

Bordläggning

Nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Peshwas Saadon (nominerad av Socialdemokraterna) t o m 2019-12-31

Marie Louise Boström

Suppleant i Haninge Bostäders styrelse efter Patrik Derk t o m utgången av årsstämma 2019

Malin Söderman

Deltidsengagerad förtroendevald tillika kommunalråd efter Annica Hjerling (MP) med tjänstgöringsgrad 30 % t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP)

Ledamot i kommunstyrelsen efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP)

Ledamot i stadsbyggnadsnämnden efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Lea Fernquist (MP)

1:e vice ordförande i stadsbyggnadsnämnden tillika deltidsengagerad förtroendevald efter Annica Hjerling (MP) med tjänstgöringsgrad 30 % t o m 2018-12-31

Lea Fernquist (MP)

Ordförande i hållbarhetsberedningen efter Annica Hjerling (MP) med tjänstgöringsgrad 20 % t o m 2018-12-31

Arja Kalvas (MP)

Ledamot i Stockholms länsförbund för krishantering efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP)

Ersättare i krisledningsnämnden efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP)

Ersättare i valnämnden efter Dipak Kundu (L) t o m 2018-12-31

Bordläggning (L)

Förslag till beslut

1. Enligt valberedningens förslag.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Nedanstående val bordläggs.

   Nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Anna Lundströmer (nominerad av Liberalerna) t o m 2019-12-31

   Nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Alvin Lindstam (nominerad av Miljöpartiet) t o m 2019-12-31

   Ersättare i valnämnden efter Dipak Kundu (L) t o m 2018-12-31

2. Nedanstående val förrättas.

   Birgitta Malm Pettersson, nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Fanny Larsson (nominerad av Socialdemokraterna) t o m 2019-12-31

   Marie Louise Boström, nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Peshwas Saadon (nominerad av Socialdemokraterna) t o m 2019-12-31

Malin Söderman, suppleant i Haninge Bostäders styrelse efter Patrik Derk t o m utgången av årsstämma 2019

Johan Svensk (MP), deltidsengagerad förtroendevald tillika kommunalråd efter Annica Hjerling (MP) med tjänstgöringsgrad 30 % t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP), ledamot i kommunstyrelsen efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Lea Fernquist (MP), ledamot i stadsbyggnadsnämnden efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Lea Fernquist (MP), 1:e vice ordförande i stadsbyggnadsnämnden tillika deltidsengagerad förtroendevald efter Annica Hjerling (MP) med tjänstgöringsgrad 30 % t o m 2018-12-31

Arja Kalvas (MP), ordförande i hållbarhetsberedningen efter Annica Hjerling (MP) med tjänstgöringsgrad 20 % t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP), ledamot i Stockholms länsförbund för krishantering efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP), ersättare i krisledningsnämnden efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

Personalavdelningen (löneenheten och Maine Söderlund)

Kansliet KSF (förtroendemannaregistret)

För kännedom:

De valda

Berörda organ

Dnr KS 2017/5

§ 107 Val till vissa uppdrag

God man enligt fastighetsbildningslagen* efter Nils Scherlund (L) t o m 2018-12-31

Bordläggning (L)

**Den förtroendevalde behöver ha kunskap om tätortsförhållanden*

Ersättare i Östra Sveriges Luftvårdsförbund efter Yvonne Radestam (S) t o m 2018-12-31

Bordläggning (S)

Förslag till beslut

1. Enligt valberedningens förslag.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Nedanstående val bordläggs.

   God man enligt fastighetsbildningslagen efter Nils Scherlund (L) t o m 2018-12-31

   Ersättare i Östra Sveriges Luftvårdsförbund efter Yvonne Radestam (S) t o m 2018-12-31

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

Personalavdelningen (löneenheten och Maine Söderlund)

Kansliet KSF (förtroendemannaregistret)

För kännedom:

De valda

Berörda organ

§ 108 Framställan av interpellationer och frågor

KS 2017/152

Interpellation från Tobias Hammarberg (L) om spardirektiv inom LSS

Förslag till beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av socialnämndens ordförande Petri Salonen (C).

Kommunfullmäktiges beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av socialnämndens ordförande Petri Salonen (C).

KS 2017/201

Interpellation från Samuel Skånberg (V) om Haninges cykelplan

Förslag till beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av stadsbyggnadsnämndens ordförande Göran Svensson (S).

Kommunfullmäktiges beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av stadsbyggnadsnämndens ordförande Göran Svensson (S).

KS 2017/219

Interpellation från Marie Litholm (KD) om barn med 15 timmar förskola i veckan

Förslag till beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av grund- och förskolenämndens ordförande Maria Fägersten (S).

Kommunfullmäktiges beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av grund- och förskolenämndens ordförande Maria Fägersten (S).

KS 2017/220

Interpellation från Marie Litholm (KD) om tider i Torvalla simhall för friskolor

Förslag till beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av grund- och förskolenämndens ordförande Maria Fägersten (S).

Kommunfullmäktiges beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av grund- och förskolenämndens ordförande Maria Fägersten (S).

KS 2017/228

Interpellation från Alexandra Anstrell (M) om ensamkommande barns psykiska ohälsa

Förslag till beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av socialnämndens ordförande Petri Salonen (C).

Kommunfullmäktiges beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av socialnämndens ordförande Petri Salonen (C).

KS 2017/229

Interpellation från Martina Mossberg (M) om ledning av nämnderna

Förslag till beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S).

Kommunfullmäktiges beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S).

KS 2017/230

Interpellation från Martina Mossberg (M) om samordnade varutransporter

Förslag till beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S).

Kommunfullmäktiges beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S).

KS 2017/233

Interpellation från Christian Lindefjärd (SD) om arbetet med att minska terrorhotet i kommunen

Förslag till beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av ansvarig för brottsförebyggande arbete Petri Salonen(C).

Kommunfullmäktiges beslut

1. Föreliggande interpellation framställs och besvaras vid nästa sammanträde av ansvarig för brottsförebyggande arbete Petri Salonen(C).

_____

Expedieras: Akter

§ 109 Anmälan av motioner

KS 2017/172

Motion från Samuel Skånberg (V) om förbud mot vilda djur på cirkusar i Haninge kommun

Förslag till beslut

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

KS 2017/210

Motion från Tove Ovsiannikov (V) och Samuel Skånberg (V) om feministiskt självförsvar, maskulinitetsnormer och hbtq

Förslag till beslut

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

KS 2017/211

Motion från Tobias Hammarberg (L) om att införa trygghetsvakter

Förslag till beslut

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

KS 2017/212

Motion från Tobias Hammarberg (L) om vem som gör vad i skolan

Förslag till beslut

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

_____

KS 2017/227

Motion från Sara Sixten (M) om att införa gemensamma ordningsregler i Haninges skolor

Förslag till beslut

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

_____

KS 2017/232

Motion från Kennerth Valtersson (SD) och Christian Lindefjärd (SD) om klädpolicy för Haninge kommun - en klädpolicy fri från iögonfallande religiösa och politiska symboler

Förslag till beslut

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

_____

Expedieras: Akter

§ 110 Anmälan av medborgarförslag

KS 2017/149

Medborgarförslag: Föreningsdriven fritidsverksamhet i form av idrott/rörelse

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kultur- och fritidsnämnden för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kultur- och fritidsnämnden för beslut.

KS 2017/156

Medborgarförslag: Gör om förskolan Duvans lokaler i Sågen till bibliotek

Förslag till beslut

1. Eftersom kommunstyrelsen den 24 april förväntas behandla ett ärende om att ta Duvan i bruk som förskola igen, ska medborgarförslaget inte tas upp för behandling.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Eftersom kommunstyrelsen den 24 april förväntas behandla ett ärende om att ta Duvan i bruk som förskola igen, ska medborgarförslaget inte tas upp för behandling.

KS 2017/157

Medborgarförslag: Renovera och förnya Sågen centrum

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till stadsbyggnadsnämnden för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till stadsbyggnadsnämnden för beslut.

_____

KS 2017/166

Medborgarförslag: Övergångsställe och en sammanhängande trottoar i Vendelsö gård

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till stadsbyggnadsnämnden för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till stadsbyggnadsnämnden för beslut.

_____

KS 2017/167

Medborgarförslag: Gör en utredning om hur många skolor som använt det styrdokument som finns om frånvaro

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till grund- och förskolenämnden för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till grund- och förskolenämnden för beslut.

_____

KS 2017/171

Medborgarförslag: Parklek i Haninge

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kultur- och fritidsnämnden för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kultur- och fritidsnämnden för beslut.

KS 2017/176

Medborgarförslag: Fotbollsplaner i Vega

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kultur- och fritidsnämnden för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kultur- och fritidsnämnden för beslut.

KS 2017/205

Medborgarförslag: Att Haninge kommun ska etablera finans-fond Haninge Banken m.m.

Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter

Medborgarförslaget innehåller ett förslag om att inrätta ”finans-fond Haninge Banken”. Såvitt kan förstås av medborgarförslaget skall banken bl a administrera lagerhållning av varor och fördelning av dem vid krig. Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att det inte är förenligt med lag att en kommun driver bank på det sätt som föreslås. Det är heller inte kommunens ansvar att bestämma om lagerhållning av varor och fördelning/ransonering av dem. Dessa uppgifter tillkommer staten.

Medborgarförslaget innehåller även, såvitt kan förstås, förslag om att biträda ett föregivet ”urfolk” i förhandlingar med staten om äganderättsliga frågor och om fördelning av resurser så att inte detta ”urfolk” diskrimineras. Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att äganderättsliga och andra frågor om rättigheter och skyldigheter för medborgare i Sverige bestäms av staten. Det finns även regler beslutade av staten om hur upplevd diskriminering skall avgöras rättsligt.

I kommunfullmäktiges arbetsordning, 36 § fjärde stycket, sägs att ett medborgarförslag endast kommer att sakbehandlas om det ligger inom kommunens kompetens att besluta om. Det nu föreliggande medborgarförslaget ligger utanför kommunens kompetens att besluta om och bör därför inte behandlas.

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget ska inte tas upp för behandling.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget ska inte tas upp för behandling.

KS 2017/208

Medborgarförslag: Utvärdera och utveckla Haninge kommuns hemsida med bland annat tydlig information om kommunens krisberedskap- och säkerhetsplan

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen för beslut.

KS 2017/209

Medborgarförslag: Liten vägombyggnad i samråd med Trafikverket

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till stadsbyggnadsnämnden för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till stadsbyggnadsnämnden för beslut.

KS 2017/217

Medborgarförslag: Kommunala ordningsvakter

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen för beslut.

KS 2017/221

Medborgarförslag: Nej till klotterplank/grafittimur invid Vendelsö IP/Skatepark

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kultur- och fritidsnämnden för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kultur- och fritidsnämnden för beslut.

KS 2017/224

Medborgarförslag: Gångbro över Gudöleden till Port 73

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen för beslut.

KS 2017/226

Medborgarförslag: Kommunala ordningsvakter

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen för beslut.

_____

Expedieras:

Akter

För kännedom:

Förslagsställarna

Berörda nämnder

§ 111 Meddelanden

Om inget annat anges finns meddelandena hos kommunfullmäktiges sekreterare.

Protokollsutdrag kultur- och fritidsnämnden 2017-03-22; § 24 Medborgarförslag: Ekonomiska hjälpmedel och kommunens mobila scen till skolavslutningen nästa sommar. Dnr KOFN 2016/170

Protokollsutdrag stadsbyggnadsnämnden 2017-03-22; § 25 Medborgarförslag: Bättre belysning, vägskyltar och information vid Torvalla idrottsområde. Dnr KOFN 2016/196

Förslag till beslut

1. Meddelandena läggs till handlingarna.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Meddelandena läggs till handlingarna.

_____

Expedieras: Akter

Dnr KS 2016/151

§ 65 Motion från Samuel Skånberg (V) om kollektivavtalsliknande villkor i upphandling, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Sammanfattning

Samuel Skånberg (V) har i rubricerad motion föreslagit att Haninge kommun inför Vita jobb-modellen i Haninge kommuns upphandlingspolicy. Motionen har remitterats till Södertörns upphandlingsnämnd för yttrande.

Södertörns upphandlingsnämnd beslutade föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen. Detta med hänvisning till att riksdagen förväntas ta ställning till regeringens förslag avseende implementering av EU:s upphandlingsdirektiv i svensk lagstiftning. Nämnden anser att det därför inte finns tillräckligt bärande skäl till varför Vita jobb-modellen ska införas. Ett införande av denna modell skulle kräva stora arbetsinsatser till liten nytta av såväl fackförvaltningar som Upphandling Södertörn, och resurserna måste koncentreras till implementering av EU:s upphandlingsdirektiv.

Förvaltningens synpunkter

Sedan Södertörns upphandlingsnämnd lämnade sitt yttrande har riksdagen tagit ställning till förslaget avseende implementeringen av EU:s upphandlingsdirektiv i svensk lag. Den 30 november 2016 sa riksdagen i huvudsak ja till regeringens förslag om nya lagar kring offentlig upphandling.

De nya lagarna utgår från tvingande EU-regler som utvecklar den reglering som nu gäller för upphandling. Miljöhänsyn, sociala hänsyn och arbetsrättsliga hänsyn ges ökat utrymme. Förändringarna börjar gälla 1 januari 2017.

Riksdagen sa dock nej till de delar av förslaget som handlar om att myndigheter vid behov ska ställa krav på arbetstid, lön och

semester för leverantörernas personal. Enligt regeringsförslaget skulle sådana krav ställas i upphandlingens slutfas men riksdagen anser att det kommer vara svårt att genomföra i praktiken och att det kommer föra med sig oönskade konsekvenser. Bland annat skulle många små företag få svårare att vara med i upphandlingsprocesser.

Riksdagen sa också nej till regeringens förslag om att ge upphandlande myndigheter rätt att ställa krav på att företagen ska erbjuda sina anställda försäkringar och tjänstepension. Riksdagen anser att det riskerar att missgynna svenska företag då reglerna inte är lika långtgående inom EU-rätten.

I underlaget till upphandlingsnämnden har förvaltningen varit försiktigt positiv till ”Vita jobbmodellen”, men samtidigt belyst frågan kring kunskap och resurser för ett genomförande. För att ställa kollektivavtalsliknande villkor och arbeta i enlighet med Vita jobb-modellen krävs kunskap och resurser för kravställande och uppföljning av ställda krav.

Sedan tidigare har kommunfullmäktige, i samband med att kommuns upphandlingspolicy antogs, 2014-05-12, § 92, uppdragit till Södertörns upphandlingsnämnd att när EU-direktivet har implementerats i svensk lagstiftning göra en översyn av upphandlingspolicyn. Nu har riksdagen tagit detta beslut även om inte alla delar är med. Det innebär att kommunstyrelseförvaltningen kommer att påbörja arbetet med att uppdatera kommunens upphandlingspolicy och tillhörande riktlinjer med anledning av riksdagens beslut. I samband med detta kommer också förvaltningen att titta på ”Vita jobbmodellen” för att se om delar av den skulle kunna införas och hur en tillämpning av modellen i så fall skulle kunna se ut.

Underlag för beslut

- Protokoll Södertörns upphandlingsnämnd 2016-10-24 § 32

- Motionen

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) yrkar att motionen avslås.

Marie Litholm (KD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag till beslut.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och avslagsyrkandet från Moderaterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag till beslut.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Samuel Skånberg (V) yrkar med instämmande av Mattias Bernhardsson (RS) och Anna Ragnar (-) bifall till motionen.

Martina Mossberg (M) yrkar att motionen avslås.

Kjell Bjerrehorn (L) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) och Meeri Wasberg (S) bifall till kommunstyrelsens förslag att anse motionen besvarad.

Ordföranden ställer de tre förslagen mot varandra och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck, Alexandra Anstrell, Sven Gustafsson, Sedat Dogru, Sara Sixten, Ewa Wasiewicz, Joakim Goding, Mats Mattson, Kristoffer Eriksson, Pernilla Kjellin, Gilbert de Wendel, Birgitta Karlfeldt, Daniel Lassnäs, Mikael Kjellin, Kjell Larsson och Charlotte Schröder – samtliga (M) - Nafi Cilgin, Samuel Skånberg och Tove Ovsiannikov - samtliga (V) - Mattias Bernhardsson och Lina Rigney Thörnblom - båda (RS) - Anna Ragnar (-) samt Marianne Reinemar (-) reserverar sig mot beslutet.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Södertörns upphandlingsnämnd

För kännedom: Ekonomiavdelningen

Dnr SUN 2016/39

§ 32 Motion från Samuel Skånberg (V) om kollektivavtalsliknande villkor i upphandling

Sammanfattning

Samuel Skånberg (V) har i rubricerad motion föreslagit att Haninge kommun inför Vita jobb-modellen i Haninge kommuns upphandlingspolicy. Motionen har remitterats till Södertörns upphandlingsnämnd för yttrande.

Förvaltningens synpunkter

Vita jobb är en modell som tillämpas i flera kommuner, bl a Malmö, Göteborg och Stockholm. Modellen tillämpas i dagsläget främst vid upphandling av entreprenader inom markanläggning och byggnation. Som modell är Vita jobb prövad och i förvaltningsdomstol funnen förenlig med lag. Frågan om huruvida ombud har rätt att följa upp å kommunens vägnar har i särskild ordning prövats av Konkurrensverket och funnits förenlig med svensk lagstiftning.

Vita jobb-modellen syftar till att säkerställa att leverantörens anställda vid utförandet av uppdrag i enlighet med kontraktet, erhåller sociala villkor lägst enligt branschens krav och gällande arbetsrättslig lagstiftning och att leverantören och dess underleverantörer i alla led betalar erforderliga skatter samt sociala avgifter och således inte tillämpar svart arbetskraft. Vad gäller kravställande på skatter och sociala avgifter finns givetvis motsvarande krav i dag.

Upphandling Södertörn är positiva till införandet av kollektivavtalsliknande villkor (enligt Vita jobb-modellen) i Haninge kommuns upphandlingspolicy, men vill samtidigt belysa frågan kring kunskap och resurser för genomförande. Malmö kommun har till sin kommunstyrelse föreslagit att upphandlingsenheten i Malmö tillförs två resurser för genomförandet av modellen. För att ställa kollektivavtalsliknande villkor och arbeta i enlighet med Vita jobb-modellen krävs kunskap och resurser för kravställande och uppföljning av ställda krav. Upphandling Södertörn anser att det är viktigt att kunskap och

resurser för kravställande säkerställs i egen regi. Uppföljning kan dock ske antingen i egen regi eller genom ombud, exempelvis berörda fackförbund eller genom anlitade konsulter såsom revisionsbyråer. Oavsett hur modellen för uppföljning utformas är det jätteviktigt att uppföljning sker för att säkerställa att leverantören lever upp till ställda krav. Vid ett införande av kollektivavtalsliknande villkor (Vita jobb-modellen) bör tillämpningen av modellen samt aktuella krav prövas och beslutas i varje enskild upphandling.

Underlag för beslut

- Motion om kollektivavtalsliknande villkor (Vita Jobb-modellen)

Förslag till beslut

Södertörns upphandlingsnämnd beslutar

1. Remissyttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen i Haninge kommun.

Överläggningar i Södertörns upphandlingsnämnd

Kjell Bjerrehorn (L) yrkar med instämmande av Harry Bouveng (M) och Raymond Svensson (C) att nämnden ska föreslå kommunfull-mäktige att avslå motionen. Detta med hänvisning till att riksdagen inom kort förväntas ta ställning till regeringens förslag avseende implementering av EU:s upphandlingsdirektiv i svensk lagstiftning. Det finns därför inga tillräckligt bärande skäl till varför Vita jobb-modellen ska införas. Ett införande av denna modell skulle kräva stora arbetsinsatser till liten nytta av såväl fackförvaltningar som Upphandling Södertörn, och resurserna måste koncentreras till implementering av EU:s upphandlingsdirektiv.

Södertörns upphandlingsnämnds beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen med hänvisning till vad nämnden anfört ovan.

Expedieras: Akt

För kännedom: Kommunstyrelsen (Haninge kommun)

Utdragsbestyrkande

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -03- 17
Dnr. KS 2016/151

VÄNSTERPARTIET

Motion till Haninge kommunfullmäktige

om kollektivavtalsliknande villkor i upphandling

Den offentliga upphandlingen omfattar idag mer än 600 miljarder kronor per år. Genom att ställa krav på miljöpåverkan, social hållbarhet och goda arbetsvillkor så kan den offentliga sektorn göra en stor skillnad.

När fokus på en offentlig upphandling enbart fokuserar på lägsta pris och inte kvalitét och goda arbetsvillkor så kommer företag som inte tar socialt ansvar att premieras framför de företag som har bättre arbetsvillkor för sina anställda.

Enligt en Novus-undersökning, beställd av TCO, tycker 63 procent att det är mycket viktigt att stat och kommun ställer krav på att leverantörer erbjuder sina anställda lika bra villkor som andra i branschen. Ytterligare 27 procent tycker det är ganska viktigt. Opinionstödet för att ställa krav på bra arbetsvillkor är starkt.

En tidigare motion om att införa krav på kollektivavtal i upphandlingspolicyn i Haninge har lagts. Den röstades inte igenom med hänvisning till ett EU-direktiv och implementeringen av direktivet i Sverige.

Däremot går det att ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor och ändå följa EU-rätten.

Malmö stad arbetar med sociala hänsyn och arbetsvillkor i upphandlingar. De använder sig av Vita Jobb-modellen.

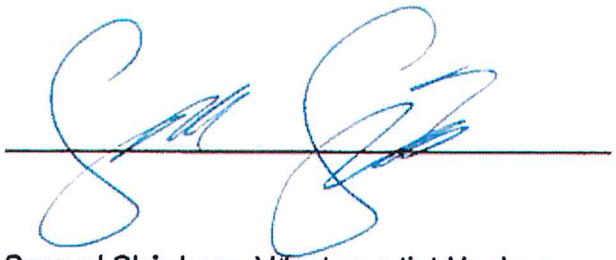
Vita Jobb-modellen innebär att kommunen och dess leverantörer lever upp till följande krav

- En skyldighet för leverantören att till alla anställda i upphandlingen ge sociala villkor lägst enligt branschens krav och i arbetsrättslig lagstiftning.
- Att svartarbete vid leveransen av tjänsterna är förbjudet.
- Att leverantören ansvarar för dessa förpliktelser i alla underleverantörsled.
- Att överträdelse kan medföra hävning av hela avtalet och skadestånd.

Stockholm kommer också att testa Vita Jobb-modellen.

Vänsterpartiet Haninge föreslår därför kommunfullmäktige besluta

att införa Vita Jobb-modellen i Haninge kommuns upphandlingspolicy

Samuel Skånberg, Vänsterpartiet Haninge

Dnr KS 2016/248

§ 66 Motion från Pia Lublin (L) om stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Sammanfattning

Pia Lublin (L) har inkommit med motionen Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar. Motionären anför att föreningslivet har en viktig roll att spela i integrationen av nyanlända och att så kallade föreningslotsar skulle kunna göra det lättare för den gruppen att komma in i föreningslivet och på så sätt bli mer delaktiga i samhället. Föreningslotsar är personer som på ideell basis kontaktar och introducerar nyanlända för föreningar som matchar personens intressen. Lotsen ska också följa med den nyanlända till aktiviteten för att underlätta och överkomma språkhinder och eventuella andra hinder som kan uppstå. En viktig del av integrationen är att skapa kontakt, få ett nätverk samt våga delta. Motionären anför vidare att ekonomi inte ska vara ett hinder för att delta i aktiviteter. Motionären föreslår med anledning av detta att medlemsavgifter under de två första åren bekostas av kommunen, att utrustning tillhandahålls via Sportoteket, att flyktingmottagningen i Haninge och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om fritidsintressen samt att kultur-och fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Haninge för att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilliga medborgare.

Motionen har remitterats till kultur-och fritidsnämnden och socialnämnden.

I remissyttrandet från kultur-och fritidsnämnden framgår att nämnden ställer sig bakom kultur- och fritidsförvaltningens förslag om att utreda frågan vidare i samverkan med socialförvaltningen. Vidare skriver kultur- och fritidsförvaltningen att fritidsgårdarna i kommunen redan idag arbetar i den riktning som motionen föreslår

samt att ett extra bidrag för inkludering av nyanlända möjliggör prova-på-verksamhet.

Även socialnämnden ställer sig bakom socialförvaltningens förslag att utreda frågan vidare, tillsammans med kultur-och fritidsförvaltningen. I yttrandet från socialnämnden framgår att socialförvaltningen anser att föreningslotsar skulle kunna ha en viktig roll för nyanlända och underlätta kontakten med föreningslivet. Socialförvaltningen menar dock att när det gäller förslaget om att kommunen ska bekosta medlemsavgifter under två år så bör detta ställas mot andra ekonomiskt utsatta gruppers behov av fritidsaktiviteter.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av de inkomna remissvaren föreslår kommunstyrelseförvaltningen att kultur-och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-04-30.

Underlag för beslut

- Motionen

- Socialnämndens beslut 2016-10-25 § 150, inkl tjänsteskrivelse

- Kultur-och fritidsnämndens beslut 2016-10-26, 1 95, inkl tjänsteskrivelse

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) och Marie Litholm (KD) yrkar bifall till eget förslag (bilaga).

Kennerth Valtersson (SD) yrkar att motionen ska avslås.

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag, eget förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna samt avslagsyrkande från Sverigedemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-04-30.
2. Motionen anses bifallen med hänvisning till utredningsuppdraget.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M) och Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Tobias Hammarberg (L) yrkar med instämmande av Mehmet Coksürer (MP), Tove Ovsiannikov (V), Lina Rigney Thörnblom (RS), Anders Nordlund (S), Christer Erlandsson (S), Mattias Bernhardsson (RS) och Jaan Ungerson (S) bifall till kommunstyrelsens förslag.

Michael Fridebäck (M) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) bifall till ett gemensamt eget förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna.

Christer Erlandsson (S) yrkar med instämmande av Mehmet Coksürer (MP) och Marie Litholm (KD) att en redaktionell ändring görs i kommunstyrelsens förslag, respektive det egna förslaget från Moderaterna och Kristdemokraterna, innebärande att datumet 2017-04-30 ändras till 2017-10-31.

Ordföranden finner inledningsvis att fullmäktige medger att datumet 2017-04-30 ändras till 2017-10-31 i respektive förslag. Därefter ställer ordföranden kommunstyrelsens förslag mot det gemensamma förslaget från Moderaterna och Kristdemokraterna och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-10-31.

2. Motionen anses bifallen med hänvisning till utredningsuppdraget.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck, Alexandra Anstrell, Sven Gustafsson, Sedat Dogru, Sara Sixten, Ewa Wasiewicz, Joakim Goding, Mats Mattson, Kristoffer Eriksson, Pernilla Kjellin, Gilbert de Wendel, Birgitta Karlfeldt, Daniel Lassnäs, Mikael Kjellin, Kjell Larsson och Charlotte Schröder – samtliga (M) – Bernt Strömberg, Eva Karlsson, Kennerth Valtersson, Christian Lindefjärd och Eva Manners – samtliga (SD) – Marie Litholm och Suzanne Enman – båda (KD) – reserverar sig mot beslutet.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kultur- och fritidsnämnden

För kännedom: Socialnämnden

Eget förslag

§66
Kommunfullmäktige
2017-04-18

Motion från Pia Lublin (L) om stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Civilsamhället, föreningslivet och framför allt idrottsrörelsen bidrar i hög grad till integrationen i Sverige. Många människor vill bidra och hjälpa en nyanländ att få tillgång till en positiv fritid, ett nätverk av nya vänner och bli delaktig i vårt samhälle. Motionären föreslår här ett sätt på hur detta kan gå till för att underlätta för människor att hitta varandra och där kommunen har en proaktiv roll. Vi ser inget hinder i att kommunen uppmärksammar detta genom stöd till föreningarna och framför allt visa uppskattning. Samarbetet med föreningslivet bygger dock på respekt för det ideella arbete som framförallt idrottsrörelsen bidrar med och det är viktigt att kommunen är lyhörd för föreningarnas behov av t ex träningstider. Vi har dessvärre sett att detta samarbete fungerat sämre i Haninge under de senaste två åren. Haninge är en kommun som har satt upp målet att bli Sveriges bästa idrottskommun och det är till största delen våra föreningar som kan hjälpa oss att bidra till detta mål. Mot denna bakgrund är det av största vikt att ett införande av föreningslotsar inte upplevs som en börda för föreningarna. För att förslaget ska kunna lyckas krävs att andra åtaganden från kommunen fullföljs och att samarbetet med idrottsrörelsen blir bättre.

Haninge ska vara en kommun där invånarna tar ansvar för sina egna liv. Det ekonomiska stöd som kommunen är ålagd att ge enskilda individer ska vara förenat med motsvarande krav på att den enskilde gör allt för att bidra till sin egen försörjning. Bidrag till enskilda invånare ska ha ett tydligt stöd i lagstiftningen och kommunen ska inte bidra till att grupper ställs mot varandra eller generellt gynna särskilda grupper. Det finns enskilda och familjer i kommunen som trots ansträngningar lever under sämre ekonomiska förutsättningar. Att utöver det stöd som kommunen är skyldig att ge enligt socialtjänstlagen, ge långvariga bidrag till enskilda individer för att de tillhör en särskild grupp är inte acceptabelt. Det skulle dessutom uppfattas som stötande för många av våra invånare. Därför är förslaget att kommunen ska betala medlemsavgift för nyanlända under två år inte aktuellt. Kommunalrådsberedningens förslag till beslut är otydligt i denna del och kan uppfattas som ett bifall till samtliga förslag i motionen. En motion ska behandlas utifrån de förslag som ställs i motionen. Att utelämna ett förslag och ge ett utredningsuppdrag för andra förslag innebär inte att motionen bifalls

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. att första förslagssatsen i motionen avslås
2. Kultur-och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-~~04-30~~ 10-31.
3. att andra och tredje förslagsatsen i motionen anses besvarade med hänvisning till utredningsuppdraget.

Martina Mossberg (~~KD~~ M)

Marie Litholm (KD)

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -05- 06
Dnr. KS 2016/248

Liberalerna

Motion

Till kommunfullmäktige

Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Haninge är en kommun med höga ambitioner när det gäller kultur- och idrottsverksamhet för barn, unga och vuxna. Föreningslivet och civilsamhället har en viktig roll i samhället för integrationen av de nyanlända. Det är av största betydelse att de nyanlända kommer in och blir en del av samhället och gemenskapen. Samtidigt finns det flera hinder för dem att komma in och delta i, och vara en del i föreningslivet.

Haninge behöver en strategi för integrationen i samhället ur ett helhetsperspektiv. Flyktingmottagning är direkt kopplad till arbetscentrum när det gäller utbildning, arbete, bostad. När det gäller att bli delaktig i samhället, få en meningsfull fritid och känna gemenskap krävs samarbete. Länken mellan de nyanlända, kommunen och föreningslivet måste utvecklas och underlättas. Den saknade länken kan vara föreningslotsar. Föreningslotsar är personer som kontaktar och följer de nyanlända till föreningarna. Föreningarnas verksamheter bidrar till integrationen genom att skapa möten mellan människor utifrån ett intresse eller engagemang. De nyanlända ges med föreningslotsar bättre möjligheter till aktivitet och integration i samhället.

Redan vid första kontakten mellan kommunen och de som erhållit uppehållstillstånd bör frågan om fritidsintressen ställas. Uppgifterna lämnas till utsedda föreningslotsar. Dessa stöttar och introducerar våra nya medborgare i den första kontakten med föreningar med syfte att minska hindren. En viktig del av integrationen är att skapa kontakt, få ett nätverk samt våga delta och att räta ut eventuella oklarheter.

Det andra steget gäller det konkreta mötet med föreningsverksamheten. Det finns hinder kring språk, speciellt för barn är det viktigt att föräldrarna följer med och föreningslotsen kan ge stöd när det gäller språk, traditioner, demokrati och hur föreningslivet fungerar. Allt för att underlätta och undanröja hinder för fortsatt deltagande.

Det finns ett tredje problem och det är det ekonomiska, det kostar pengar att delta i idrott. Kommunen har som mål att ekonomi inte ska hindra barn från att delta i föreningsverksamhet.

För en bättre integration i det svenska samhället föreslår Liberalerna:

- De första två årens medlemsavgifter betalas av kommunen och den utrustning som behövs bör Sportoteket kunna bistå med.
- Haninges flyktingmottagning och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om vilka fritidsintressen de har.
- Kultur- och Fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Haninge för att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilliga medborgare i kommunen.

Haninge den 4 maj 2016

Pia Lublin (L)

Dnr SN 2016/201

§ 150 Svar på motion från Pia Lublin (L) om stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Sammanfattning

Pia Lublin (L) har inkommit med en motion om att inrätta föreningslotsar för att stärka och utveckla länken mellan nyanlända och föreningslivet. Motionären menar att föreningslivet och civilsamhället har en viktig roll i integrationen av nyanlända. Föreningslotsarnas roll blir att kontakta och följa nyanlända till föreningar samt att ge stöd när det gäller bland annat språk, traditioner och hur föreningslivet fungerar. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget och ser gärna att frågan utreds vidare tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse – Svar på motion – Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar (L)

- Motion – Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar (L)

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets förslag till socialnämnden

1. Socialnämndens arbetsutskott överlämnar ärendet till socialnämnden utan eget ställningsstagande.

Överläggningar i socialnämnden

Magnus Malmberg (SD) yrkar avslag till motionen.

Petri Salonen (C) yrkar bifall socialförvaltningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut: Socialförvaltningens förslag och avslag till motionen från Magnus Malmberg (SD).
Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att socialnämnden beslutar i enlighet med socialförvaltningens förslag.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Reservationer

1. Magnus Malmberg (SD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelsens förvaltning

För kännedom: Avdelningschef Vuxen

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Socialförvaltningen	Tjänsteskrivelse		1 (4)
Avdelning	Datum	Diarienummer	
Kansliet	2016-09-06	SN 2016/201	
Handläggare			
Sofia Nordgren, utredare			

Svar på motion – Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar (L)

Sammanfattning

Pia Lublin (L) har inkommit med en motion om att inrätta föreningslotsar för att stärka och utveckla länken mellan nyanlända och föreningslivet. Motionären menar att föreningslivet och civilsamhället har en viktig roll i integrationen av nyanlända. Föreningslotsarnas roll blir att kontakta och följa nyanlända till föreningar samt att ge stöd när det gäller bland annat språk, traditioner och hur föreningslivet fungerar. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget och ser gärna att frågan utreds vidare tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse – Svar på motion – Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar (L)
- Motion – Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar (L)

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Siw Lidestål
förvaltningschef

Ingrid Månsson
avdelningschef

Bakgrund

Pia Lublin (L) har inkommit med en motion om att inrätta föreningslotsar för att stärka och utveckla länken mellan nyanlända och föreningslivet. Motionären menar att föreningslivet och civilsamhället har en viktig roll i integrationen av nyanlända. För att underlätta för nyanlända att komma i kontakt med föreningslivet och få större möjligheter till en meningsfull fritid föreslås att en verksamhet med föreningslotsar inrättas. Föreningslotsarnas roll blir att kontakta och följa nyanlända till föreningar samt att ge stöd när det gäller bland annat språk, traditioner och hur föreningslivet fungerar. Motionären menar även att ekonomi inte ska utgöra ett hinder att delta i föreningsverksamhet.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta:

- Att de första två årens medlemsavgifter betalas av kommunen och den utrustning som behövs bör Sportoteket kunna bistå med.
- Att Haninges flyktingmottagning och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om vilka fritidsintressen de har.
- Att kultur- och fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Haninge för att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilla medborgare i kommunen.

Socialnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över motionen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansliet i samråd med berörda avdelningar inom socialförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser mycket positivt på den föreslagna motionen och menar att föreningslotsar skulle kunna spela en viktig roll i arbetet med att underlätta för nyanlända att komma i kontakt med föreningslivet och civilsamhället. Att tillfråga nyanlända om deras fritidsintressen och vidarebefordra denna information till en föreningslots medför ingen större arbetsbelastning för

förvaltningen. Detta under förutsättning att det finns etablerade kontaktvägar och att föreningslotsens uppdrag är tydligt.

Vad gäller målgruppen menar förvaltningen att även ensamkommande ungdomar, både asylsökande och de med uppehållstillstånd, bör omfattas av föreningslotsverksamheten. Detta då dessa unga ofta saknar kontaknätverk i samhället och har ett stort behov av en meningsfull fritid. I utredningen av ensamkommande ungdomar ingår det redan idag att ställa frågor om fritidsintressen. Ensamkommande ungdomar som bor på HVB eller stödboende har en kontaktperson på boendet som bland annat har i uppdrag att ge stöd om den unge vill delta i en förening. Störst behov av föreningslotsar har därför de ensamkommande som bor i släktinghem eller i familjehem.

Beträffande förslaget om att de två första årens medlemsavgifter i föreningar ska bekostas av kommunen menar förvaltningen att detta bör utredas vidare. De nyanländas behov av ekonomiskt stöd för föreningsverksamhet bör i så fall diskuteras i förhållande till andra ekonomiskt utsatta gruppers behov av fritidsaktiviteter. Från och med 1 januari 2016 är även bestämmelsen om fritidspeng avskaffad i socialtjänstlagen, då fritidspengen enbart beviljades för aktiviteter som var regelbundna och ledarledda. Riksdagen beslutade istället att avsätta medlen till en generell förstärkning av det ekonomiska biståndet för barnfamiljer i form av höjd riksnorm för försörjningsstöd. Detta för att möjliggöra ett bredare val av fritidsaktiviteter för barn och unga. Den kompensation genom statliga medel som kommunerna har mottagit för fritidspengen har därmed upphört från och med årsskiftet. I det fall att frågan om att kommunen ska bekosta medlemsavgifterna blir aktuell bör det därmed tydliggöras vilken nämnd som ska ansvara för denna kostnad.

Sammanfattningsvis ställer sig förvaltningen positiv till förslaget om föreningslotsar och ser gärna att frågan utreds vidare tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelsens förvaltning

För kännedom: Avdelningschef Vuxen

HANINGE KOMMUN
Kultur & Fritid
2016 -10- 31
KOFN 2016/109

Dnr KOFN 2016/109

§ 95 Motion från (L) om stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Sammanfattning

Liberalerna skriver i motionen att föreningslivet har en viktig roll i samhället för integration av nyanlända. Det är av största vikt att nyanlända blir en del av samhället och gemenskapen samtidigt som man ser flera hinder för att de nyanlända ska kunna komma in, delta i och vara en del i föreningslivet.

För att få en bättre integration i det svenska samhället föreslår därför Liberalerna:

- De första två årens medlemsavgifter betalas av kommunen och den utrustning som behövs bör Sportoteket kunna bistå med.

- Haninges flyktingmottagning och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om vilka fritidsintressen de har.

- Kultur- och fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Haninge att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilliga medborgare i kommunen.

Förvaltningens synpunkter

Det kan, som beskrivs i motionen, vara dyrt att delta i föreningsverksamhet och här ser vi fler grupper som har samma behov av låga deltagaravgifter som de nyanlända. Kultur- och fritidsförvaltningen ser gärna att kommunen strävar mot att möjliggöra att ingen tvingas avstå från föreningsverksamhet på grund av ekonomiska förhinder.

Föreningsrådet skulle kunna verka, med hjälp av och i samarbete med kommunen, men uttrycker behov av både finansiellt stöd och personella resurser från kommunen för att nå en hållbar och fungerande verksamhet.

I uppbyggnaden av ett Sportotek, där man ska kunna låna utrustning, sker dialog med eventuella samarbetspartners. Huruvida det kommer kunna täcka behovet är oklart då idén bygger på att frivilliga skänker

utrustning till verksamheten. Vi ser att sportotekverksamheten bör utredas efter ett år för att se hur verksamheten fungerar och om syftet uppnåtts.

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar i dag i samma riktning mot det som motionen föreslår. Fritidsgårdarna arbetar på ett förmedlande sätt och det extra bidraget för inkludering av nyanlända möjliggör för prova på-verksamhet och en första kontakt med föreningslivet. Socialförvaltningen arbetar med "Kompis Sverige" som matchar kompisar och samarbetar såväl lokalt som regionalt och det finns framskridna planer på en mottagningsbyrå där man skulle kunna koppla en volontärkedja med personer som möter upp nyanlända och ger information och erbjuder olika aktiviteter och kontakter.

Kultur- och fritidsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget och ser gärna att frågan utreds vidare tillsammans med socialförvaltningen.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse 2016-10-17 - Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar.

- Motion - stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar.

Förslag till beslut

1. Förvaltningens yttrande godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Arbetsutskottets förslag till nämnden

1. Förvaltningens yttrande godkänns efter föreslagen och yttrandet överlämnas till kommunstyrelsen.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Särskilda yttranden

Pia Lublin (L) och Joakim Goding (M) anhåller om att få lämna ett särskilt yttrande. Nämnden medger att yttrandet läggs till protokollet. Se bilaga 1.

Mary Vel (KD) anhåller om få lämna ett särskilt ersättaryttrande. Nämnden medger att yttrandet läggs till protokollet. Se bilaga 2.

Nämndens beslut

1. Förvaltningens yttrande godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Expedieras: Akt, kommunstyrelseförvaltningen

För verkställighet:

För kännedom: Klas Sandberg

Bilaga 1

HANINGE KOMMUN
Kultur & Fritid
2016 -10- 26
KOFN 2016/109

Liberalerna Kristdemokraterna
-TREPARTIALLIANSEN-

Särskilt yttrande

Till kultur- och fritidsnämnden 2016-10-26

§ 95 Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Inför arbetet med Föreningslotsar vill jag understryka följande:

- Motionens grundläggande intention är att kontakterna ska etableras så snart det är möjligt utan onödig fördröjning. Inkludering ska starta dag 1 i Haninge.
- Föreningslotsarnas uppdrag och engagemang är avgörande för att de nyanlända snabbt får kontakt med föreningslivet och ett konkret stöd vid introduktionen i föreningsgemenskapen
- Medlemavgifterna kan utgöra ett hinder för deltagande. Förvaltningen har, enligt motionssvaret, en ambition och strävan att avgifterna inte ska utgöra ett hinder för deltagande. Trots denna försäkran är frågan om avgift av största betydelse. Vi önskar att medlen destinerade till inkludering utnyttjas för att göra det möjligt att delta i föreningslivets verksamheter.
- Utbyggnad av Sportoteken underlättar deltagande i verksamheter som kräver utrustning och vi ser fram mot en fortsatt utveckling i samarbete med föreningslivet.
- Prova-på-verksamhet är mycket betydelsefull för de första kontakterna med den aktuella verksamheten. Det kräver ett väl utvecklat samarbete med föreningsrådet och respektive förening.

Ambitionen är att inkludering av en nyanländ Haningebo ska starta dag 1 och därmed är vår ambition att utedningsarbetet med socialförvaltningen sker med hög prioritet.

Handen den 25 oktober 2016

Pia Lublin (L)

Joakim Goding (M)

Bilaga 2

Kristdemokraterna

HANINGE KOMMUN
Kultur & Fritid
2016 -10- 26
KOFN 2016/109

Ersättaryttrande

Till kultur- och fritidsnämnden 2016-10-26

§ 93 Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Inför arbetet med Föreningslotsar vill jag understryka följande:

- Motionens grundläggande intention är att kontakterna ska etableras så snart det är möjligt utan onödig fördröjning. Inkludering ska starta dag 1 i Haninge.
- Föreningslotsarnas uppdrag och engagemang är avgörande för att de nyanlända snabbt får kontakt med föreningslivet och ett konkret stöd vid introduktionen i föreningsgemenskapen
- Medlemavgifterna kan utgöra ett hinder för deltagande. Förvaltningen har, enligt motionssvaret, en ambition och strävan att avgifterna inte ska utgöra ett hinder för deltagande. Trots denna försäkran är frågan om avgift av största betydelse. Vi önskar att medlen destinerade till inkludering utnyttjas för att göra det möjligt att delta i föreningslivets verksamheter.
- Utbyggnad av Sportoteken underlättar deltagande i verksamheter som kräver utrustning och vi ser fram mot en fortsatt utveckling i samarbete med föreningslivet.
- Prova-på-verksamhet är mycket betydelsefull för de första kontakterna med den aktuella verksamheten. Det kräver ett väl utvecklat samarbete med föreningsrådet och respektive förening.

Ambitionen är att inkludering av en nyanländ Haningebo ska starta dag 1 och därmed är vår ambition att utredningsarbetet med socialförvaltningen sker med hög prioritet.

Mary Vel

Mary Vel (KD)

Haninge kommun

Kultur- och fritidsförvaltningen

Datum 2016-09-20
Dnr KOFN 2016/109

Utveckling och stöd
Klas Sandberg

Kultur- och fritidsnämnden

Yttrande remiss: Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Sammanfattning
Liberalerna skriver i motionen att föreningslivet har en viktig roll i samhället för integration av nyanlända. Det är av största vikt att nyanlända blir en del av samhället och gemenskapen samtidigt som man ser flera hinder för att de nyanlända ska kunna komma in, delta i och vara en del i föreningslivet.

För att få en bättre integration i det svenska samhället föreslår därför Liberalerna:
- De första två årens medlemsavgifter betalas av kommunen och den utrustning som behövs bör Sportoteket kunna bistå med.
- Haninges flyktingmottagning och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om vilka fritidsintressen de har.
- Kultur- och fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Haninge att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilliga medborgare i kommunen.

Det kan, som beskrivs i motionen, vara dyrt att delta i föreningsverksamhet och här ser vi fler grupper som har samma behov av låga deltagaravgifter som de nyanlända. Kultur- och fritidsförvaltningen ser gärna att kommunen strävar mot att möjliggöra att ingen tvingas avstå från föreningsverksamhet på grund av ekonomiska förhinder.

Föreningsrådet skulle kunna verka, med hjälp av och i samarbete med kommunen, men uttrycker behov av både finansiellt stöd och personella resurser från kommunen för att nå en hållbar och fungerande verksamhet.

I uppbyggnaden av ett Sportotek, där man ska kunna låna utrustning, sker dialog med eventuella samarbetspartners. Huruvida det kommer kunna täcka behovet är oklart då idén bygger på att frivilliga skänker utrustning till verksamheten. Vi ser att sportotekverksamheten bör utredas efter ett år för att se hur verksamheten fungerar och om syftet uppnåtts.

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar i dag i samma riktning mot det som motionen föreslår. Fritidsgårdarna arbetar på ett förmedlande sätt och det extra bidraget för inkludering av nyanlända möjliggör för prova på-verksamhet och en första kontakt med föreningslivet. Socialförvaltningen arbetar med ”Kompis Sverige” som matchar kompisar och samarbetar såväl lokalt som regionalt och det finns framskridna planer på en mottagningsbyrå där man skulle kunna koppla en voluntärkedja med personer

som möter upp nyanlända och ger information och erbjuder olika aktiviteter och kontakter.

Kultur- och fritidsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget och ser gärna att frågan utreds vidare tillsammans med socialförvaltningen.

Underlag för beslut
- Motion: Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Förslag till beslut
1. Förvaltningens yttrande godkänns och överlämnas till kommunstyreförvaltningen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Maria Lindeberg
Förvaltningschef

Lotta Gusterman
Chef Utveckling och stöd

Expedieras: Akt, Kommunstyrelseförvaltningen
För verkställande:
För kännedom: Klas Sandberg

Bakgrund

Liberalerna skriver i motionen att både föreningslivet har en viktig roll i samhället för integration av nyanlända. Det är av största vikt att nyanlända blir en del av samhället och gemenskapen samtidigt som man ser flera hinder för att de nyanlända ska kunna komma in, delta i och vara en del i föreningslivet.

I motionen skriver Liberalerna att Haninge behöver en strategi för integration ur ett helhetsperspektiv. Flyktingmottagning är direkt kopplad till arbetscentrum när det gäller utbildning, arbete och bostad men för att bli delaktig i samhället, få en meningsfull fritid och känna gemenskap krävs samarbete mellan kommunen och föreningslivet. Föreningslotsar skulle kunna vara länken mellan de nyanlända och föreningslivet. De skulle kunna kontakta och följa de nyanlända till föreningarna och bidra till integrationen genom att skapa möten mellan människor.

Föreningslotsarna skulle också kunna ge stöd kring språk, traditioner, demokrati och hur föreningslivet fungerar. Ett problem är att det kan vara kostsamt att delta i föreningsverksamhet och kommunen har som mål att ekonomi inte ska hindra barn från att delta i föreningsverksamhet.

För att få en bättre integration i det svenska samhället föreslår därför Liberalerna:
- De första två årens medlemsavgifter betalas av kommunen och den utrustning som behövs bör Sportoteket kunna bistå med.
- Haninges flyktingmottagning och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om vilka fritidsintressen de har.
- Kultur- och fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Haninge att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilliga medborgare i kommunen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kultur- och fritidsförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Motionen beskriver vikten av att nyanlända integreras i samhället och att civilsamhället har en viktig roll i integrationen. Kultur och fritidsförvaltningen ställer sig positiva till intentionen i förslaget.

Försök med ”lotsliknande” verksamhets har tidigare prövats för föreningar med verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Erfarenheten är att föreningarna inte har kapacitet att verka som lotsar då de behöver lägga all sin kraft på den ordinarie verksamheten. Däremot visade intresseföreningar och frivilligorganisationer intresse. Föreningsrådet skulle kunna verka, med hjälp av och i samarbete med kommunen, men uttrycker behov av både finansiellt stöd och personella resurser från kommunen för att nå en hållbar och fungerande verksamhet.

Det kan, som beskrivs i motionen, vara dyrt att delta i föreningsverksamhet och här ser vi fler grupper som har samma behov av låga deltagaravgifter som de nyanlända. Kultur- och fritidsförvaltningen ser gärna att kommunen strävar mot att möjliggöra att ingen tvingas avstå från föreningsverksamhet på grund av ekonomiska förhinder.

Sportoteket, där man ska kunna låna utrustning, är under uppbyggnad men huruvida det skulle kunna täcka behovet är oklart då idén bygger på att frivilliga skänker utrustning till verksamheten.

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar i dag i samma riktning mot det som motionen föreslår. Fritidsgårdarna arbetar på ett förmedlande sätt och det extra bidraget för inkludering av nyanlända möjliggör för prova på-verksamhet och en första kontakt med föreningslivet. Socialförvaltningen arbetar med ”Kompis Sverige” som matchar kompisar och samarbetar såväl lokalt som regionalt och det finns framskridna planer på en mottagningsbyrå där man skulle kunna koppla en voluntärkedja med personer som möter upp nyanlända och ger information och erbjuder olika aktiviteter och kontakter.

Kultur- och fritidsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget och ser gärna att frågan utreds vidare tillsammans med socialförvaltningen.

Dnr KS 2016/209

§ 67 Motion från Marie Litholm (KD) om att utreda förutsättningarna för att möjliggöra bostäder vid fastigheten Söderbymalm 3:241, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Sammanfattning

Motionären föreslår att kommunstyrelsen ska ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att Ankarets behandlingshem kan omvandlas alternativt ändras till bostäder i någon form.

Förvaltningens synpunkter

Stockholms läns landsting som äger fastigheten Söderbymalm 3:241, har i augusti 2016 ansökt om planbesked för att möjliggöra en större bostadsexploatering inom fastigheten där befintlig byggnad planeras rivas. Befintlig detaljplan medger inte bostäder inom fastigheten.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslog positivt planbesked, men att planarbetet ska göras samtidigt med att detaljplan tas fram för markområdet norr om fastigheten, där del av marken i ytterligare nio år är upplåten för tillfälliga ungdomsbostäder. Kommunstyrelsen beslutade 2016-12-12, § 334, ge positivt planbesked. I planbeskedet ingår att en ny detaljplan bedöms vara klar 2025.

Frågan om omvandling av fastigheten har således bejakats som en följd av landstingets ansökan om planbesked. Ett detaljplanearbete kommer att genomföras. Ett förslag till planuppdrag kommer på sedvanligt sätt att behandlas av kommunstyrelsen. Något ytterligare uppdrag till kommunstyrelsen behövs enligt kommunstyrelseförvaltningens mening inte.

Underlag för beslut

- Motionen

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; kommunalrådberedningens, och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

Expedieras: Akt

Haninge 2016-04-18

Kristdemokraterna

Motion till kommunfullmäktige

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -04- 18
KS 2016/209
Dnr

Utred förutsättningarna för att möjliggöra bostäder vid fastigheten Söderbymalm 3:241

Sveriges kommuner spelar en nyckelroll i att ta fram detaljplanelagd mark. Haninge ska ha en aktiv mark- och planpolitik i syfte för att möjliggöra fler bostäder. Haninge och Sverige som land står inför stora utmaningar framöver vad gäller att öka antalet bostäder. Inte minst finns behov av tillfälliga boenden i väntan på möjligheten att skaffa ett eget långsiktigt boende.

På fastigheten Söderbymalm 3:241 bedrivs psykiatrisk verksamhet vid Ankarets behandlingshem. Landstingsfullmäktige beslutade den 15 mars att ändra kategoritillhörighet på fastigheten Söderbymalm 3:241 från att vara en strategisk fastighet till att nu bli en marknadsfastighet, i syfte för att möjliggöra en försäljning av fastigheteten. Lokalerna i Ankarets behandlingshem bedöms inte vara långsiktigt lämpliga för nuvarande verksamhet och Stockholms läns sjukvårdsområde nyttjar endast cirka 50 % av lokalytan.

Vi vill från Kristdemokraternas sida mot bakgrund av ovanstående, att Haninge kommun ska utreda förutsättningarna om Ankarets behandlingshem på fastigheten Söderbymalm 3:241 kan omvandlas alternativt ändras till bostäder i någon form.

Till exempel har socialnämnden ofta behov av ett första boende i en boendekedja. Ankaret skulle kunna utgöra ett enklare boende som kan användas antingen som träningsboende eller ett tillfälligt boende. Istället för att köpa in bostadsrätter skulle Ankaret kunna bli ett alternativ. Med tanke på flyktingsituationen som har präglat Haninge under det senaste året, så kan man även se över möjligheterna till att fastigheten skulle kunna användas till flyktingbostäder. Lokalerna kanske även är lämpliga att omvandla till student- eller ungdomsbostäder med enklare standard för att hålla nere hyresnivån. Ankaret skulle kunna omvandlas till en variation med allt från korridorboende, i form av rum med dusch/wc och tillgång till gemensamma ytor, till små lägenheter. Möjligheterna är många och det behöver inte nödvändigvis ske i kommunal regi.

Förlag till beslut

1. **kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda förutsättningarna om Ankarets behandlingshem på fastigheten Söderbymalm 3:241 kan omvandlas alternativt ändras till bostäder i någon form.**

För Kristdemokraterna

Marie Litholm (KD)
Gruppledare i kommunfullmäktige

Kristdemokraterna
Kommunhuset
136 81 Haninge

08-606 86 90
073-941 30 42 (gruppledaren)
e-post: haninge@kristdemokraterna.se

Bg. 5704-2624

Dnr KS 2015/409

§ 68 Motion från Joachim Krylborn (KD) om byggande av ungdomsbostäder på fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Sammanfattning

I motionen föreslås att kommunstyrelsen får i uppdrag att möjliggöra uppförande av ungdomsbostäder för Söderbymalm 3:466 med tidsbegränsat bygglov avseende ett markområde som framgår av kartbilaga till motionen. Markområdet ägs av kommunen, är skogsbevuxet samt är i gällande detaljplan avsett för kontor.

Förvaltningens synpunkter

I motionen nämns att ”stora delar av denna fastighet är tänkt att utgöra en markreserv för byggandet av ett nytt kommunhus om behov skulle uppstå i framtiden”. Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att kommunfullmäktige 2014-06-09, § 119, har godkänt en förlängning av hyreskontraktet för nuvarande kommunhus t o m 2029-06-30. Fullmäktige gjorde vid ärendets behandling inget uttryckligt ställningstagande till användningen av ”reservtomten”. Kommunstyrelseförvaltningen uppfattar det dock som orimligt att denna tomt skulle utgöra reserv för ett nytt kommunhus i ytterligare 12 år (15 år vid tiden för hyreskontraktets förlängning).

I det förslag till stadsutvecklingsplan som är föremål för samråd fram till mars 2017 är detta centrala område tänkt för permanenta bostäder, förskolor mm. Avsikten är att påbörja ett detaljplanearbete senast under 2018, vilket skulle medge byggstart under 2020. Kommunstyrelseförvaltningen anser det därför olämpligt att bygga ungdomsbostäder med tillfälliga bygglov och därmed försena byggstart av permanenta bostäder, förskolor mm. i minst sju år.

Förvaltningen noterar vidare att kommunen 2015 upplät ett icke planlagt markområde söder om Örnens väg för 180 tillfälliga ungdomsbostäder under 10 år. I arbetet med att hitta intresserade byggherrar framkom att upplåtelsetiden måste vara i närheten av 10 år för att ett sådant projekt ska vara ekonomiskt realiserbart till rimliga hyror. Detta har bekräftats även för det kommande projektet med ca 60 tillfälliga bostäder vid Häggvägen i samma område, för vilket kommunstyrelsen har godkänt hyresavtal genom beslut 2016-12-12, § 329.

Mot ovanstående bakgrund anser kommunstyrelseförvaltningen att det i motionen föreslagna uppdraget till kommunstyrelsen inte skall ges.

Underlag för beslut

- Motionen.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) hemställer om att få lämna ett gemensamt särskilt yttrande, vilket kommunstyrelsen medger.

Kennerth Valtersson (SD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; kommunalrådsberedningens, och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

_____

Expedieras: Akt

Haninge 2015-09-01

Kristdemokraterna

Motion till kommunfullmäktige

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -09- 01
Dnr. KS 2015/409

Byggande av ungdomsbostäder på fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen.

Kristdemokraternas ståndpunkt är att utpekad markyta enligt bifogad kartbeskrivning på fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen ska utredas i syfte för att uppföra ungdomsbostäder. Stora delar av denna fastighet är tänkt att utgöra en markreserv för byggandet av ett nytt kommunhus om behov skulle uppstå i framtiden. Därför är detta markområde särskilt lämpligt i syfte för att uppföra ungdomsbostäder med tidsbegränsat bygglov.

På fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen finns det en markyta som är belägen vid gamla Nynäsvägen, placerad söder om Marinens väg samt norr om Arkens väg, (se bifogad karta). På detta markområde vill Kristdemokraterna möjliggöra uppförande av ungdomsbostäder med tidsbegränsat bygglov. Denna markyta är cirka 10 500 kvadratmeter. Detta markområde är utpekat som lämpligt för byggande av kontor, handel och bostäder.

Bolag med inriktning mot byggande av modulbostäder uppskattar att det går att bygga ungefär 100 stycken ungdomsbostäder som uppgår till 25 kvadratmeter vardera inom detta markområde. I dessa beräkningar ingår brandgata på 10 meter som oftast är praxis vid byggande av modulbostäder. Hyresnivån för en modulbostad motsvarande 25 kvadratmeter beräknas att kosta runt 4000 kr i månaden. Det tar 6 månader att uppföra modulbostäderna.

Under senare år har ett antal företag etablerats som erbjuder modulbostäder för studenter. Modulbostäderna kan lätt byggas ihop och enkelt monteras ner om och när förutsättningarna förändras. Det är angeläget att Haninge kommun är aktiva i sin markplanering och kan erbjuda tidsbegränsade bygglov för modulbostäder åt ungdomar på mark som för tillfället står outnyttjad. Enligt dagens regelverk kan tidsbegränsade bygglov ges om 5 + 5 år.

Det är viktigt att ha i beaktande att ungdomar och studenter är en målgrupp som i regel har begränsad köpkraft. Därför är det angeläget att utveckla innovativa lösningar kring ungdomsbostäder som kan erbjudas till rimliga kostnader. Detta är viktiga parametrar att belysa i det kommande förberedelse- och utredningsarbetet av ungdomsbostäder på fastigheten Söderbymalm 3:466.

Kristdemokraterna föreslår därför

att kommunstyrelsen får i uppdrag att möjliggöra uppförande av ungdomsbostäder för Söderbymalm 3:466 med tidsbegränsat bygglov avseende utpekat markområdet enligt bifogad kartbeskrivning.

Kristdemokraterna
Kommunhuset
136 81 Haninge

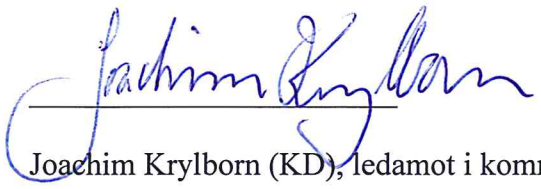
08-606 86 90
073-941 30 42 (gruppledaren)
e-post: haninge@kristdemokraterna.se

Bg. 5704-2624

Haninge 2015-09-01

Kristdemokraterna

Motion till kommunfullmäktige

Joachim Krylborn (KD), ledamot i kommunfullmäktige

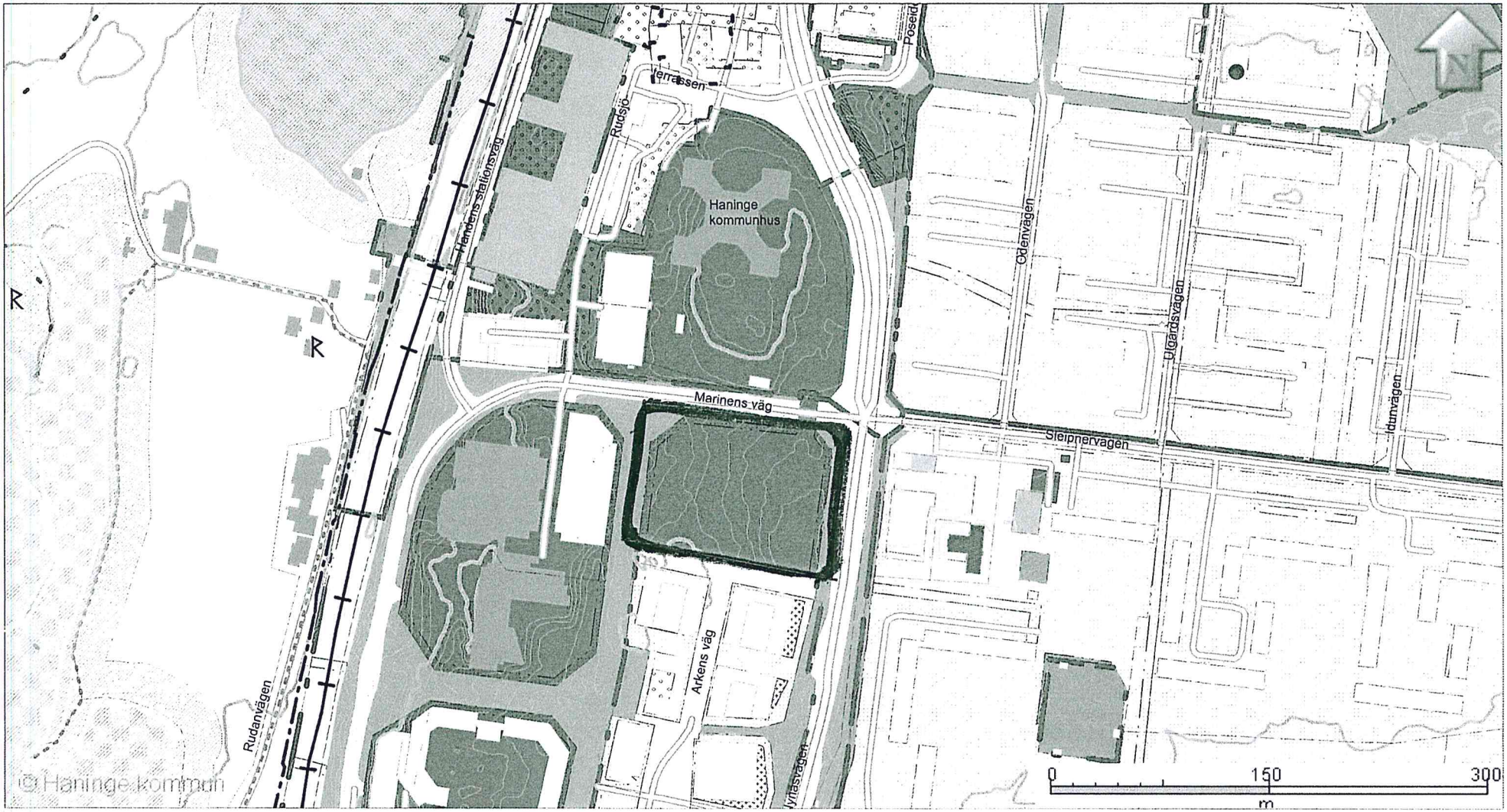
Kristdemokraterna
Kommunhuset
136 81 Haninge

08-606 86 90
073-941 30 42 (gruppledaren)
e-post: haninge@kristdemokraterna.se

Bg. 5704-2624

Haninge kommun

2015-08-31

OBS! Kartan osäker beträffande gränslägen. Höjdsystem: RH2000.

Skala: 1:4000

Haninge kommun

Dnr KS 2016/510

§ 69 Svar på interpellation från Sven Gustafsson (M) om stödet till föreningarna i kulturparken, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Förslag till beslut

1. Interpellationen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

Expedieras: Akt

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -11- 04
Dnr. KS 2016/510

Interpellation om stödet till föreningarna i kulturparken till ordförande i kultur- och fritidsnämnden

Efter avslöjandet om att Socialdemokraterna under 20 års tid beslutade kommunens fastighetsbolag Tornberget AB att ta fram en uthyrningspolicy. Policyn antogs av bolagets styrelse 2015-11-26 och innebar att marknadshyror skulle gälla för uthyrning. Det sunda och självklara syftet med riktlinjerna var att inga dolda bidrag skulle ges genom sänkta eller efterskänkta hyror. Efter beslutet har vi kunnat läsa i lokalmedia om föreningarna i kulturparken som kommer att drabbas av höjda hyror med anledning av beslutet. I en artikel som publicerades i december 2015 uttalar sig Mehmet Cocksürer (MP) från kommunledningen om att "Vi vill gärna stötta verksamheterna så att de blir kvar, exakt hur får diskutera i samband med budgeten som beslutas i juni".

I mål och budget för 2017 beslutades att kultur- och fritidsnämndens ram skulle ökas med 800 tkr för att föreningarnas verksamhet i parken ska kunna fortgå. Nu har ett av hyresärendena gått så långt att hyresnämnden fått avgöra storleken på marknadshyran och kritiken har fortsatt mot kommunledningens passivitet. Det enda som kommit fram är ett förslag om att kommunen tar över ansvaret som hyresvärd vilket naturligtvis inte påverkar hyrorna för föreningarna, såvida det inte finns en plan om att återinföra dolda subventioner igen.

Den rödgröna minoritetens hantering av föreningarna i kulturparken har varit under all kritik. Ansvarig politiker visar total passivitet samtidigt som en av de rödgröna ledamöterna i kultur- och fritidsnämnden går ut i media och ifrågasätter att marknadshyror ska tillämpas just för föreningarna i kulturparken. Invånarna i Haninge kan med rätta fråga sig vad som egentligen pågår.

Med hänvisning till ovanstående vill jag ställa följande frågor till ordförande i kultur- och fritidsnämnden, Mehmet Cocksürer

1. Varför utlovar du stöd till föreningarna i kulturparken 2015 för att sedan låta dem oroa sig för framtiden under nästan ett års tid?
2. Hur ser du på de utlovade höjda bidragen till föreningarna i kulturparken under 2017 ur ett likabehandlingsperspektiv gentemot andra föreningar i kommunen?

För Moderaterna

Sven Gustafsson

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyreiseförvaltningen
2016 -11- 29
Dnr. KS 2016/510

28 november 2016

Mehmet Coksürer (MP)
Kultur- och fritidsnämndens ordförande

Kommunfullmäktige

Interpellation om stödet till föreningarna i kulturparken

Sven Gustafsson (M) har i en interpellation ställt frågor om det ekonomiska stödet till föreningarna i Kulturparken.

Under 2015 bestämde Tornberget att alla hyror ska vara till självkostnadspris och man reviderade hyror för ett flertal föreningar och andra hyresgäster. Resultatet blev att en del, bland annat föreningarna i Kulturparken, fick stora hyreshöjningar, större än man ansåg sig klara av.

I Kulturparken har några av våra kulturföreningar sina lokaler och kommunen ser gärna att de har möjlighet att fortsätta sin verksamhet.

Kulturparksområdet är nu under utredning och i avvaktan på denna kommer Kultur- och fritidsnämnden att bevilja föreningarna bidrag som täcker de extra kostnader som de höjda hyrorna medfört. Beslutet om detta togs i Kommunfullmäktige i juni 2016 och avser budgetåret 2017. Innan beslut fattats fanns inte möjlighet att ge föreningarna löften om bidrag för detta.

Likabehandlingsperspektivet är en av de frågor som kommer att utredas och belysas i den pågående utredningen. Det nu beslutade extra anslaget till föreningarna i Kulturparken gäller under 2017 och meningen är att inom utredningen hitta en lösning så att alla föreningar får en likvärdig behandling i enlighet med de regler som beskrivs i Kommunallagen.

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag att kommunfullmäktige beslutar att anse interpellationen besvarad

Mehmet Coksürer
Kultur- och fritidsnämndens ordförande

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2016/511

§ 70 Svar på interpellation från Mattias Bernhardsson (RS) om arbetsvillkoren för taxiförare som kör skolskjutsar på uppdrag av Haninge kommun, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Förslag till beslut

1. Interpellationen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

Expedieras: Akt

Utdragsbestyrkande

RÄTTVISEPARTIET SOCIALISTERNA HANINGE

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -11- 04
Dnr KS 2016/571

INTERPELLATION
Haninge kommunfullmäktige
2016-11-04

upphandlingsnämndens ordförande

Interpellation av Mattias Bernhardsson (RS) till ~~Grund- och förskolenämndens ordförande Maria Pägersten (S)~~ om arbetsvillkoren för taxiförare som kör skolskjutsar på uppdrag av Haninge kommun

Haninge kommun har genom upphandling avtalat med Taxi 020 AB och Sverigetaxi i Stockholm AB (vilka idag är ett och samma bolag) att sköta alla specialtransporter (särskola, specialskola, LSS och rullstolstaxi) samt skolskjutsar med undantag av Ornö och Utö.

Innan dessa avtal slöts, under hösten 2014 och våren 2015, slog vi i Rättvisepartiet Socialisterna larm om de slavliknande arbetsvillkor som var gällande för taxiförare under Taxi 020, som även då körde skolskjutsar och specialtransporter åt Haninge kommun.

Då kollektivavtal fortfarande inte är ett krav i förfrågningsunderlaget kan samma företag enkelt vinna anbudsgivningar och därmed fortsätta att sätta både förarnas och barnens säkerhet i fara. Dessutom bryts många andra villkor som faktiskt är fastställda i förfrågningsunderlaget.

Samtliga taxiförare (både anställda chaufförer och åkare) som kör skolskjutsar och specialtransporter för Sverigetaxi/Taxi020 på uppdag av Haninge kommun som jag har träffat anonymt om arbetsvillkor under denna höst ger en enstämmig bild:

– Taxiförare jobbar ca 12 timmar om dagen, 6 dagar i veckan. De hamnar ofta i 60-75 arbetade timmar per vecka. Detta kan jämföras med upphandlingsmyndighetens riktlinjer som fastslår att den ordinarie arbetstiden i genomsnitt ska vara 40 timmar per helgfri vecka (KravID: 11104 "Arbetsrättsliga villkor för taxiförare").

– Taxiförare kör oförsäkrade i sin yrkesutövning. Bilarna är försäkrade, men inte föraren som saknar arbetsskadeförsäkring, sjukförsäkring såväl som livförsäkring (och tjänstepension). Detta trots att avtalen Haninge kommun tecknat med bolagen slår fast att "Leverantörerna skall teckna försäkringar som omfattar skador som kan ske vid utförandet av tjänsten". I skador som kan ske vid utförandet av tjänsten finns exempelvis risken för olycka utanför bilen såväl som risken att utsättas för våld, vilket inte täcks av en bilförsäkring. Ansvaret att teckna försäkringar som omfattar skador som kan ske vid utförandet av tjänsten har alltså leverantören även om det mellan leverantören och åkeri/underleverantör har bestämts att det är upp till åkeri/underleverantör att teckna försäkringar för taxiföraren. I vilket fall är de förare jag träffat oförsäkrade i sin yrkesutövning.

– Taxiförare drabbas av olagliga löneavdrag. Förarna pressas att ta fler köruppdrag under en given tid än vad som rimligen är möjligt. Om det sker ett dröjesmål drabbas föraren av löneavdrag – beloppet 600 kronor per försening har förekommit. I de kommersiella villkoren som är fastställda mellan Haninge kommun och leverantören är det leverantören (Sverigetaxi/Taxi020) som ska betala vite om 500 kronor om instruktionerna i en beslutad beställning ej efterlevs, om tidspassningen inte hålls eller om hämtning sker senare än 20 minuter efter utsatt tid. Detta belopp kräver leverantören av åkeriet, som i sin tur i många fall kräver hela beloppet av föraren, vilket är ett brott mot Lag (1970:215) om arbetsgivares kvittningsrätt.

– Taxiförarna vågar i princip aldrig protestera mot dessa villkor, ägna sig åt facklig organisering eller berätta/lämna upplysningar om dessa villkor. Trots att riktlinjerna i kommunens upphandlingspolicy tydligt slår fast att "anställda hos leverantör omfattas av motsvarande meddelarfrihet som gäller för anställda i kommunerna", saknas krav på just detta i avtalen mellan Haninge kommun och Sverigetaxi/Taxi 020.

Av mina träffar med taxiförarna drar jag slutsatsen att Haninge kommun brister i sin tillsyn. Trots bristerna i avtalen mellan Haninge kommun och Sverigetaxi/Taxi 020 står det åtminstone att "Leverantören ska ansvara för att gällande lagar inom arbetsrätten följs och att arbetsmarknadslagen efterföljs". Det innebär att leverantören ska följa exempelvis Arbetsmiljölagen, Semesterlagen, Arbetstidslagen och Lag om anställningsskydd (LAS). Det är kommunens ansvar att följa upp att leverantören följer dessa lagar samt att se till att leverantören följer upphandlingsmyndighetens nya riktlinjer "Arbetsrättsliga villkor för taxiförare".

Av mina träffar med taxiförarna drar jag också slutsatsen att Haninge kommun ställer lägre krav på företag som ansvarar för transport av barn än på andra företag, exempelvis inom hemtjänsten.

Kraven gällande LOV Hemtjänst skärptes efter att Äldreförvaltningen hörsammade missförhållanden. Som ett resultat står det i skall-kraven att "Om leverantören inte har tecknat kollektivavtal ska arbetsskadeförsäkring, sjukförsäkring, tjänstepension och avtalspension motsvarande gällande kollektivavtal tecknas och betalas för anställd personal."

Det står på sin plats att kraven även skärps på leverantörer av skolskjuts och specialtransporter, inte minst då det handlar om uppdrag att köra barn till och från skolan ~~– ett område som Grund- och förskolenämndens ordförande har ett direkt ansvar för.~~

Mina frågor ~~till Grund- och förskolenämndens ordförande~~ är:

1. Vilka faror och problem ser du med att förare kör barn till och från skolan när de är trötta?

2. Anser du det acceptabelt att de förare som kör skolskjuts åt Haninge kommun är oförsäkrade?

3. Hur avser du att agera för att säkerställa att leverantörer av skolskjutsar följer arbetsrättsliga lagar samt upphandlingsmyndighetens riktlinjer som fastslår att den ordinarie arbetstiden i genomsnitt ska vara 40 timmar per helgfri vecka (KravID: 11104 "Arbetsrättsliga villkor för taxiförare")?

4. Hur avser du att agera för att säkerställa att leverantörer av skolskjutsar upphör med otillåtna löneavdrag?

5. Hur avser du att agera för att säkerställa att avtalen rörande skolskjutsar i Haninge även inkluderar det krav på meddelarfrihet – en motsvarande meddelarfrihet som gäller för anställda i kommunen – som upphandlingspolicyn fastställer att leverantörers anställda ska ha?

6. Är du ~~som ordförande för Grund- och förskolenämnden~~ beredd att agera för att kraven på leverantörer av skolskjuts innefattar de krav på arbetsskadeförsäkring, sjukförsäkring, tjänstepension och avtalspension motsvarande gällande kollektivavtal, på samma sätt som Äldreförvaltningen gjorde gentemot leverantörer inom sitt verksamhetsområde?

Mvh

Mattias Bernhardsson
Gruppledare Rättvisepartiet Socialisterna i Haninge

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -11- 29
Dnr. KS 2016/511

29 november 2016

Raymond Svensson (C)
Ordförande Södertörns upphandlingsnämnd

Kommunfullmäktige

Interpellation om arbetsvillkoren för taxiförare som kör skolskjutsar på uppdrag av Haninge kommun

Mattias Bernhardsson (RS) har i en interpellation ställt ett antal frågor angående upphandling av taxitjänster för skolskjutsar och här är mina svar på frågorna:

Fråga 1: Vilka faror och problem ser du med att förare kör barn till och från skolan när de är trötta?

Det är inte acceptabelt. De förare som kör skolbarnen till och från skolan ska självklart vara i den fysiska och mentala form att de inte riskerar barnens eller andra människors säkerhet.

Fråga 2: Anser du det acceptabelt att de förare som kör skolskjuts åt Haninge kommun är oförsäkrade?

Svaret är nej. Enligt det förfrågningsunderlag som ligger till grund för upphandlingen så kan man läsa att anbudsgivaren ska teckna, och under hela avtalstiden, inneha ansvarsförsäkring och andra nödvändiga försäkringar för uppdraget.

Fråga 3 gäller mitt agerande för att säkerställa att leverantörer av skolskjutar följer arbetsrättsliga lagar mm.

Om t.ex. de anställdas fackliga organisation visar och påtalar för oss och kommunen, som är beställare, att leverantören inte följer arbetsrättsliga lagar har leverantören brutit mot avtalet. Leverantören kan då åläggas vite och avtalet kan komma att brytas. Så är självfallet också fallet om det visar sig genom uppföljning av avtalet att lagar åsidosätts.

Fråga 4: Hur avser du att agera för att säkerställa att leverantörer av skolskjutsar upphör med otillåtna löneavdrag.

Enligt de uppgifter jag har fått från Utbildningsförvaltningen så har inget vite begärts som kan ligga till grund för de löneavdrag interpellanten beskriver.

Fråga 5: Hur avser du att agera för att säkerställa att avtalen rörande skolskjutar i Haninge även inkluderar det krav på meddelarfrihet som upphandlingspolicyn fastställer att leverantörers anställda ska ha?

Meddelarfriheten är mycket viktigt för den enskilde anställdas trygghet i anställningen men är tyvärr inte kravställt i den nämnda upphandlingen. Jag kommer att agera för att detta säkerställs i framtida upphandlingar.

Fråga 6: Är du beredd att agera för att kraven på leverantörer av skolskjuts innefattar de krav på arbetsskade- och sjukförsäkring, tjänstepension och avtalspension motsvarande gällande kollektivavtal, på samma sätt som Äldreförvaltningen gjorde gentemot leverantörer inom sitt verksamhetsområde?

Svaret är ja.

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag att kommunfullmäktige beslutar att anse interpellationen besvarad

Raymond Svensson
Ordförande
Södertörns Upphandlingsnämnd

miljöpartiet de gröna
Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET
NÄR-ODLAD POLITIK
CENTERPARTIET

Dnr KS 2017/106

§ 71 Svar på interpellation från Alexandra Anstrell (M) om arbetet med Haninges hästnäring, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Förslag till beslut

1. Interpellationen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

_____

Interpellation till Kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S) gällande arbetet med Haninges hästnäring

Kommunfullmäktige
2017-02-13

Hästen har stor betydelse för vår samhällsekonomi. I dagsläget ger svensk hästnäring upphov till en omsättning på totalt ca 46 miljarder kronor per år tillsammans med 30 000 heltidsarbeten. Haninge är en otroligt hästtät kommun och utvecklingspotentialen är stor. Enligt rapporten "Analys och kartläggning av Haninge kommuns hästnäring" hösten 2006 finns 120 hästföretag och 2 000 hästar inom kommunen. Hästnäringen är en stor och växande bransch i Haninge som sysselsätter många människor.

Hästen är en viktig del i utvecklingen av den svenska landsbygden. Den ger viktiga inkomster vid sidan av det traditionella lantbruket och den ger möjlighet för människor att kunna bo kvar och verka aktivt på landsbygden. Hästnäringens tillväxt ger en fantastisk möjlighet att behålla en ”levande landsbygd” trots den strukturella förändringen i jordbruket. De allt större brukningsenheterna har gjort många gårdsbyggnader överflödiga men dessa har med hjälp av det ökade hästintresset åter blivit bebodda i form av hästgårdar. Hästen har på så sätt blivit en brygga mellan stad och land. Hästen är en viktig källa till upplevelser och avkoppling för många människor, särskilt kvinnor. Över en halv miljon människor rider regelbundet och av dessa är ca 400 000 kvinnor. Ytterligare en halv miljon människor har regelbunden kontakt med hästar.

Räknat i antal utövare är ridning den nästa största sporten efter fotboll. Hästar och ridning används såväl inom socialt och pedagogiskt arbete. Även inom habilitering, neurologi och psykiatri använder man sig av ridning. Det finns studier som visar att där ridning har ingått som behandling ger det en förbättrad kroppskännedom, balans, ökad förmåga till muskelavspänning, smärtlindring, sänkt ångest och förbättrad självkänsla. Under ett ridpass tränar man nästan hela kroppen samt att väldigt många människor även mår psykiskt bättre av att vara med hästar. Hästen i sig är en stark drivkraft till fysisk aktivitet utöver själva ridningen.

Ridsporten är en sport känd att fostra kvinnor i ledarskap, många av de framstående kvinnliga chefer som är aktiva i Sverige i dag, kommer från ridsporten. Att få fler flickor till sporten och med kvinnliga chefer som mentorer vore ett ypperligt sätt att få fram fler kvinnor till bolagsstyrelser och till chefspositioner i vårt samhälle.

På Haninges hemsida kan vi läsa ”Kommunen har ett starkt intresse i att främja hästnäringen då det stärker Haninge som boende-, arbetsplats- och besökskommun”. I Haninges hästpolicy, beslutad i kommunfullmäktige 2011, kan vi läsa att en av de tre huvudpunkterna i policyn är att Haninge kommun vill bidra till att utveckla hästnäringen.

Jag vill ställa följande frågor till Kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S)

1. Vilket arbete görs idag för att bidra till att utveckla hästnäringen?

2. Vilket aktivt engagemang görs av Haninge Kommun i arbetet att utveckla Haninge rid och körleder?

3. Vilken tjänstemannastab arbetar och ansvarar för att arbetet med Haninges hästpolicy fortskrider samt vilka medel finns avsatta för detta?

Alexandra Anstrell (M)

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -02- 28
Dnr. KS 2017/106

28 februari 2017

Meeri Wasberg
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunfullmäktige

Arbetet med Haninges hästnäring

Alexandra Anstrell (M) har i en interpellation ställt ett antal frågor gällande arbetet med Haninges hästnäring, jag vill lämna följande svar;

Jag delar interpellantens bild av att ridsporten har en stor betydelse för Haninge kommun, inte minst för många flickor och kvinnors idrottande. Ridföreningar har möjlighet att söka lokalt aktivitetsstöd för ungdomsverksamhet på samma sätt som andra föreningar i Haninge och där utöver stödjer vi rididrotten med ett förstärkt ridbidrag.

Kultur och fritidsförvaltningen har kontinuerliga möten med representanter från ridföreningar för att diskutera hur ridsporten kan utvecklas i Haninge. Under mötena har man bland annat diskuterat hur ridföreningarna kan bidra med aktiviteter för personer med funktionshinder. Förvaltningen har kunnat bidra med rådgivning kring hur bidragsansökan formuleras till kommunen för stöd till aktiviteter för personer med funktionshinder samt hur föreningarna på bästa sätt kan nå ut till denna målgrupp.

Haninge kommun är medlem i föreningen Haninge kör- och ridleder, tillsammans med ett antal markägare, hästföretagare och enskilda. Föreningens medlemmar har nu valt att låta föreningens verksamhet vila, men verksamheten kan återupptas om medlemmarna önskar. Föreningens stora projekt var nybyggnationen av ridleden kring Kalvsvik. Projektet genomfördes med hjälp av LEADER och medfinansierades av Haninge kommun.

Det kartunderlag som Haninge Kör- och Ridleder har tagit fram för byggnad av ridleder i Haninge finns med vid kommunens omförhandlingar av arrendekontrakt. En remsa på ca fyra meter ska lämnas vid åkerkanten för att denna ska kunna användas som ridled. Kommunens Mark och exploateringsenhet har ansvaret för förhandlingar om arrendekontrakt och en första sträckning har genomförts utifrån det kartunderlag som togs fram av föreningen.

Hästpolicyn togs fram i första hand för att ge Stadsbyggnadsförvaltningen vägledning kring hanteringen av detaljplaner och bygglov i närheten av stall och ridanläggningar. När policyn skrevs fanns det inga tydlig direktiv om placering av hästgårdar i förhållande till bostadsbebyggelse. Numera har Boverket utformat direktiv om detta som i stora drag liknar de som togs fram i policyn. I andra hand belyser policyn hästnäringens betydelse som näringsverksamhet i Haninge. Någon särskild förvaltning eller några särskilda tjänstemän pekas inte ut som ansvariga för att arbeta vidare med policyn.

Den kommersiella delen av hästnäringen är en del av näringsverksamheterna i Haninge kommun och faller in under den nya näringslivsstrategin. Senast under näringslivets dag nu i

februari uppmärksammades hästnäringen som en viktig näringsgren när ett hästnäringsföretag utnämndes till årets företagare i Haninge.

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag att kommunfullmäktige beslutar att anse interpellationen besvarad.

Meeri Wasberg (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/107

§ 72 Svar på interpellation från Alexandra Anstrell (M) om stiltjen i arbetet med Årsta brygga, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-06.

Förslag till beslut

1. Interpellationen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

_____

Utdragsbestyrkande

Interpellation till besöksnäringsansvarig Ulla Britt Öhman (C) gällande stiltjen i arbetet med Årsta brygga.

Kommunfullmäktige
2017-02-13

Årsta brygga med sin utveckling av parkering, väntsal och utveckling efterfrågas av många och nu står vi inför en ytterligare sommarsäsong där behovet av parkeringsplatser och väntsal vid dåligt väder inte kommer att vara mindre än tidigare år.

Besöksnäringen är en av Sveriges mest ökande näringar, där det dessutom är många unga och nya svenskar som får sitt första jobb. Prognoserna pekar på fortsatt global tillväxt, med stor potential för Sverige att hävda sig internationellt, både genom landets rika natur- och kulturvärden och genom attraktiva städer. Besöksnäringens mål är att dubbla turismomsättningen till 2020. Företagen uttrycker en hög tillväxtvilja, näringen är sysselsättningsintensiv och erbjuder i hög grad arbete för ungdomar och personer med utländsk bakgrund.

En växande besöksnäring är ett viktigt medel för att skapa fler arbetstillfällen i kommunen, men också att stärka stoltheten över hembygden. Då måste också infrastruktur med kommunikation, parkering, väntkur och sopsortering fungera.

Ovanstående frågeställningar är så starkt kopplade till besöksnäringen att ansvarig för besöksnäringsfrågor måste anses vara insatt i dem.

Därför vill jag ställa följande frågor till besöksnäringsansvarig Ulla-Britt Öhman (C)

1. När kommer de utökade parkeringarna vid Årsta brygga att vara på plats?
2. När kommer väntkur med toaletter att vara på plats vid Årsta brygga och vart kommer den vara placerad?
3. Hur ser planering för sophantering och återvinning ut vid Årsta brygga för besökare?
4. Finns det en ambition av att förstärka infrastruktur med kommunikation och parkering vid Årsta brygga och andra replipunkter framöver?

Alexandra Anstrell (M)

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -02- 28
Dnr KS 2017/107

28 februari 2017

Ulla-Britt Öhman (C)
Ansvarig Skärgårdsfrågor

Kommunfullmäktige

Arbetet med Årsta brygga

Alexandra Anstrell har i en interpellation ställt ett antal frågor angående arbetet med Årsta brygga och kringliggande faciliteter.

Jag vill lämna följande svar:

Samarbetskoalitionen ser vikten av att ha goda möjligheter att ta sig till och att vistas på våra skärgårdsöar. Skärgården är en plats som ska vara tillgänglig för alla och därför är fungerande kommunikationer ytterst viktigt.

Årsta brygga är primär för attraktiviteten och tillgängligheten för vår besöksnäring. Utvecklingen av Årsta brygga är därför en högst prioriterad fråga som Haninge kommun arbetar både intern med men även med SLL för att lösa.

Parkeringsfrågan invid Årsta brygga har under många år varit uppe för diskussion men någon lösning har inte nåtts. Anledningen till att utbyggnaden har dröjt på tiden är bland annat utbyggnaden av VA i Årsta havsbad. Gatukontoret behövde under denna period en upplagsplats för maskiner, grus och sand vilket gjorde att en del av gästparkeringen otillgänglig och därigenom försenades utbyggnaden ytterligare. Utöver denna försening så behövde även ansökan kompletteras med nybyggnadskarta samt kontrollplan.

Just nu inväntas bygglov för parkeringen och så fort erforderligt tillstånd givits så sätter gatukontoret igång med den efterlängtade utbyggnationen.

Angående frågan om väntsal och toaletter så är det en fråga för landstinget då man är markägare via Skärgårdsstiftelsen och därför beslutar när och om det skall byggas. Haninge kommun har haft kontakt med SLL angående frågan och SLL har också kallat till ett första möte angående en eventuell byggnation av väntsal. Inbjudna är SLL, SL, Skärgårdsstiftelsen och Haninge kommun. Samarbetskoalitionens förhoppning är att vi kommer se en väntsal med toaletter vid Årsta brygga inom en snar framtid. Jag får be att återkomma när mötet är genomfört.

Även sophanteringen är en fråga för fastighetsägaren d.v.s. Skärgårdsstiftelsen och SLL. Vi kommer att lyfta frågan i samtalet med SLL. Den absolut enklaste lösningen vore om Skärgårdsstiftelsen beställde ett "sopabonnemang" för ett antal sopkärl hos SRV. En eventuell återvinningscentral är också en fastighetsägarfråga, men jag skall rekommendera Skärgårdsstiftelsen att ta kontakt med Förpacknings och tidningsinsamling AB, då det skulle förenkla för många resenärer och ge en trevligare miljö runt Årsta brygga.

Förutom planerad utbyggnad av parkering vid Årsta så har Trafikverket nyligen genomfört en åtgärdsvalsstudie för färjelinjen Dalarö – Ornö. Vad gäller ytterligaren kommunikationer till och

från Årsta Brygga är det en fråga för SLL och Trafikförvaltningen. I samband med att kommunen lägger VA-ledningar i Årsta havsbad kommer även en trottoar för gående att anläggas längs med vägen genom Årsta havsbad.

Trafikverket har just nu en remiss ute på samråd angående en gång- och cykelväg som förbinder Västerhaninge med Årsta havsbad. Denna utbyggnad skulle förbättra cykelpendling både till och från Årsta havsbad men även till och från Utö, något Samarbetskoalitionen är mycket positiva till.

Med hänvisning till ovanstående så hemställer jag kommunfullmäktige att anse interpellationen besvarad.

Ulla-Britt Öhman

Ulla-Britt Öhman
Ansvarig Skärgårdsfrågor

Haninge kommun

Beslutande organ
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (2)

Sammanträdesdatum
2017-04-18

Dnr KS 2017/213

§ 73 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för kommunstyrelsen

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen samt de enskilda förtroendevalda i kommunstyrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Meeri Wasberg, Göran Svensson, Maria Fägersten, Mikko Svensson, Linda Wilén, Annett Haaf, Göran Eriksson, Margareta Bernhardsson och Barbro Nordgren - samtliga (S) - Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck, Sven Gustafsson, Sara Sixten, Sedat Dogru och Marin Tomic - samtliga (M) - Kennerth Valtersson och Christian Lindefjärd - båda (SD) - Mehmet Coksürer (MP), Tobias Hammarberg och Kristina Hallberg - samtliga (L) - Nafi Cilgin (V), Petri Salonen och Ulla-Britt Öhman - båda (C) - samt Marie Litholm (KD) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunstyrelsen samt de enskilda förtroendevalda i kommunstyrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Utdragsbestyrkande

Aktuellt organ

Revisorerna i Haninge kommun **Till fullmäktige i Haninge kommun**

Revisionsberättelse för år 2016

Vi, av fullmäktige valda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder, Södertörns överförmyndarnämnd och Södertörns upphandlingsnämnd och beredningar, samt som utsedda lekmannarevisorer även verksamheten i kommunens företag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Revisionsbyrån EY har biträtt oss vid granskningen.

Årsredovisningen visar ett positivt ekonomiskt resultat samt att målet om god ekonomisk hushållning uppnås. Den lagstadgade avstämningen av balanskravet visar på ett positivt resultat.

Revisionen noterar att nämnderna sammantaget redovisar positiva resultatavvikelser mot budget. Vid analys av nämndernas finansiella resultat bör dock hänsyn tas till de betydande ramjusteringar som fullmäktige beslutat om under året. Revisionen bedömer att återkommande ramjusteringar försvårar uppföljning och bedömning av nämndernas verksamheter.

Vi vill fortsatt understryka vikten av realistiska budgetar då volymförändringar i kommunens olika verksamheter är, och kommer framgent, att vara betydande. Förändringar i befolknings- och behovsutvecklingen påverkar volymantaganden och ställer därmed krav på en fortsatt aktiv ekonomi- och verksamhetsstyrning.

Revisionen noterar att antalet kommunövergripande mål har reducerats samt att målstrukturen förändrats i jämförelse med föregående år. En bedömning görs för varje underliggande målindikator med en prognos för hela mandatperioden. Dock sker ingen samlad bedömning av måluppfyllelse för respektive mål specifikt för 2016. I likhet med föregående år ser vi med oro på att vissa av målindikatorerna inte varit möjliga att följa upp. Vår bedömning är att redovisningen är delvis otydlig avseende måluppfyllelse för verksamhetsåret 2016.

Det är positivt att kommunen arbetar aktivt för att stärka den interna kontrollen. Våra granskningar har dock visat att det fortfarande kvarstår ett antal brister för vilka revisionen har avgivit särskilda rekommendationer. Revisionens uppfattning är att ytterligare åtgärder för att stärka den interna kontrollen bör prioriteras under 2017.

Under året har bland annat en fördjupad granskning genomförts av kommunens arbete med strategisk kompetensförsörjning. Granskningen visade att samtliga granskade verksamheter har utmaningar när det gäller rekrytering som i olika grad påverkar deras effektivitet och kvalitet. Det saknas en samlad analys och prognos över hur omfattande kommunens rekryteringsbehov kommer att vara de närmsta åren. Kommunstyrelsen bör verka för ändamålsenliga former för den strategiska kompetensförsörjningen.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Haninge kommun har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillräckligt sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna, i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ. Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning godkänns. Som underlag för vår bedömning åberopar vi bifogade rapporter.

Haninge den 3 april 2017

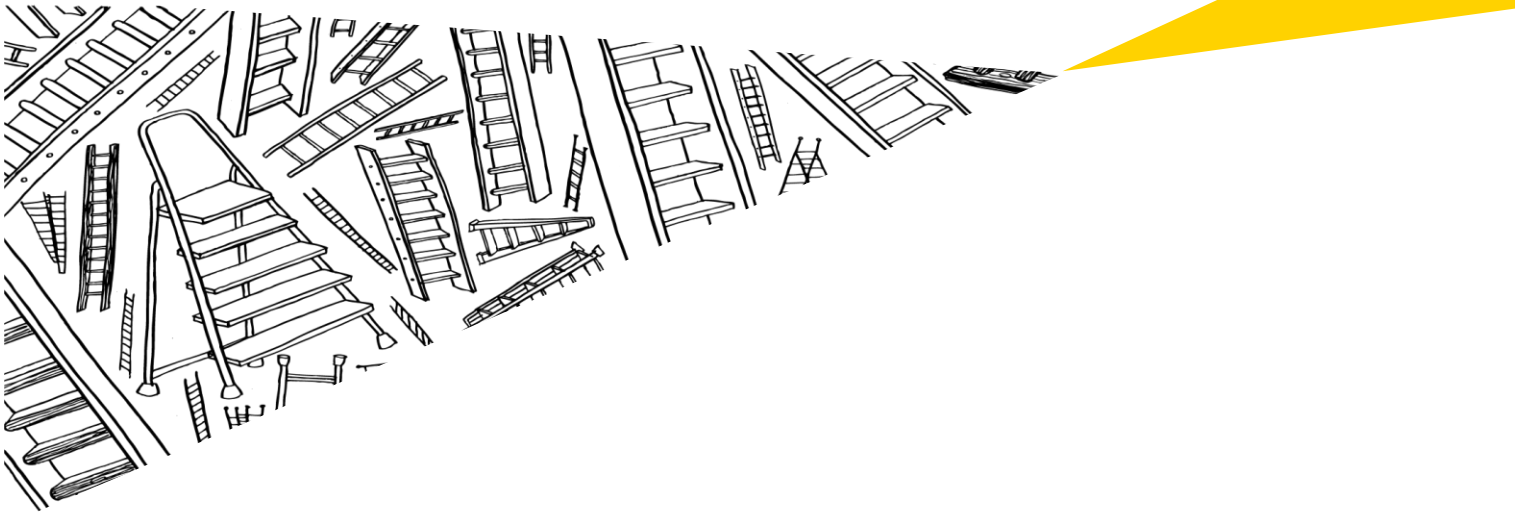
Rolf Brehmer Kenneth Strömberg Josef Kovács Carl-Henrik Mattsson

Krystyna Munthe Vilhelm Olsson Wulf Schroeder Ing-Britt Waern

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:
De sakkunnigas rapporter
Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna och revisionsberättelser från bolag/förbund

Haninge kommun

Granskning av årsredovisning 2016

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Sammanfattning 3

2 Inledning 3

3 Syftet med granskningen 4

4 Granskningens omfattning 4

5 Kommunens ekonomiska resultat och ställning 5

6 Årsredovisning 2016 7

6.1 Förvaltningsberättelse (motsvarande delar) 7

6.2 Nämndernas verksamhetsberättelser 10

6.3 Resultaträkningen 12

6.4 Balansräkning 14

6.5 Kassaflödesanalys 18

7 Sammanställd redovisning 18

8 Noterade fel 19

1 Sammanfattning

I denna rapport redogör vi för våra iakttagelser och synpunkter från granskningen av Haninge kommuns bokslut och årsredovisning för 2016.

I granskningen har vi beaktat att god redovisningssed i kommunal verksamhet har efterlevts. Vid granskningen har inga väsentliga felaktigheter eller avvikelser från gällande lagstiftning eller från god redovisningssed noterats. Årsredovisningen är, i allt väsentligt, upprättad enligt den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Föregående års siffror redovisas i förekommande fall inom parentes.

De väsentligaste slutsatserna i 2016 års granskning sammanfattas enligt följande:

- Årsredovisningen i dess helhet ger läsaren en överskådlig och rättvisande bild över Haninge kommuns verksamhet och ekonomi.
- Årsredovisningen ger en beskrivning av kommunens prognostiserade måluppfyllelse för 2018, både på en övergripande nivå och för respektive nämnd. En samlad bedömning avseende 2016 lämnas inte.
- Årsredovisningen ger en god bild av kommunens utveckling, utmaningar, ekonomi och finansiella situation.
- Kommunens analys och utvärdering visar att god ekonomisk hushållning uppnås. Det lagstadgade balanskravet klaras. Begreppet ”god ekonomisk hushållning” bör definieras och utvärderas på ett tydligare sätt.
- Nämnderna redovisar sammantaget finansiella överskott för 2016. Dock efter att fullmäktige beslutat om ramjusteringar.
- Årsredovisningen bedöms i allt väsentligt uppfylla kravet på rättvisande räkenskaper. Dock redovisas inte ställda säkerheter och ansvarsförbindelser för kommunbolagen i den sammanställda redovisningen i poster inom linjen utan endast i not.

2 Inledning

EY har på uppdrag av revisorerna i Haninge kommun granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Rapporten innehåller iakttagelser från bokslutsgranskningen med avseende på väsentliga poster, och för övriga poster endast om det ansetts nödvändigt mot bakgrund av gjorda noteringar i samband med granskningsarbetet. Alla belopp är angivna i miljoner kronor (mkr) om inte annat anges.

3 Syftet med granskningen

Granskningens syfte är att bedöma om årsredovisningen är upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen, enligt god redovisningssed i kommunal verksamhet, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ställning samt att beskrivningen av verksamhetens resultat/måluppfyllelse är tillfyllest.

Med rättvisande resultat och ställning avses bland annat:

- att tillgångar och skulder existerar och avser kommunen,
- att tillgångar och skulder värderats och klassificerats rätt,
- att Haninge kommuns samtliga tillgångar och skulder medtagits,
- att intäkter och kostnader i allt väsentligt periodiserats korrekt, d.v.s. avser verksamhetsåret.

4 Granskningens omfattning

Revisionen har utförts med utgångspunkt i kommunallagen, kommunala redovisningslagen, god revisionssed för kommunal verksamhet samt kommunens regler och anvisningar avseende upprättande av bokslut.

Vår granskning av årsredovisningen omfattar huvudsakligen:

- Förvaltningsberättelsen (motsvarande information)
- Nämndernas verksamhetsberättelser (övergripande genomgång)
- Årsbokslut
    - ✓ Resultaträkning
    - ✓ Balansräkning
    - ✓ Tilläggsupplysningar presenterade i notform
    - ✓ Kassaflödesanalys
    - ✓ Sammanställd redovisning (koncernredovisning)

Granskningen av årsredovisningen har inriktats mot väsentliga poster och avvikelser samt omfattar även bedömning av kommunens ekonomiska ställning och utveckling. Vi har även granskat att kommunen beaktat ny lagstiftning och nya redovisningsprinciper i förekommande fall. Granskningen har utförts genom såväl analytisk granskning som substansgranskning av verifierande underlag.

5 Kommunens ekonomiska resultat och ställning

Nedan redovisas ett antal nyckeltal för Haninge kommun.

Nyckeltal					
	2016	2015	2014	2013	2012
Årets resultat, mkr	94,5	77,8	74,7	85,3	72,3
Eget kapital, mkr	1 499,3	1 400,3	1 322,5	1 245,4	1 160,1
Verksamhetens nettokostnader (inkl. exploateringsintäkter) i procent av skatte-intäkter/statsbidrag samt utjämning	97,7	98,6	98,0	97,6	97,9
Nettoinvesteringar, mkr	195,8	171,7	122,3	119,1	106,7
Skattesats, (procent)	19,8	19,8	19,8	19,8	19,8
Soliditet 1. (procent)	46	29,0	33,0	34,7	34,8
Soliditet 2. (procent)	3	-2,0	-5,0	-10,0	-10,0

Soliditet 1: exklusive ansvarsförbindelser för pensioner
Soliditet 2: inklusive totalt pensionsåtagande.

Haninge kommun redovisar ett positivt resultat uppgående till 94,5 mkr (77,8 mkr) vilket delvis förklaras av att samtliga intäkter har ökat i år men det är främst skatteunderlagets ökning som bidrar till kommunens positiva resultat. Resultatet reduceras dock till viss del av att även kostnaderna har ökat. Balanskravsresultatet har ökat och uppgår i år till 77,3 mkr jämfört med 42,5 mkr föregående år.

Föregående år uppgick poster av engångskaraktär till ett positivt belopp om 35,3 mkr och utgjordes av en återbetalning av 2004 års premier från AFA Försäkring på 23,7 mkr samt realisationsvinster för försäljning av exploateringsmark med 11,6 mnkr. I år uppgår poster av engångskaraktär till 0 kr.

Utöver detta kan det noteras att kommunen redovisar ett negativt finansnetto uppgående till -0,9 mkr (28,8 mkr), vilket delvis förklaras av att kommunen från och med i år inte längre lånar ut pengar till Tornberget pga. av skattesituationen. Detta innebär även att finansiella kostnader har minskat, då lånen som kommunen hade för Tornbergets räkning inte längre finns kvar i kommunen. Föregående år hade kommunen en rörlig ränta medan Tornberget hade en fast ränta till kommunen som var högre, vilket bidrog till det positiva finansnettot.

I samband med granskningen noterades att nämnderna sammantaget, exklusive kommunstyrelsens finansförvaltning, redovisar ett överskott gentemot budget om 101,6 mkr (1,9 mkr). I år redovisar samtliga nämnder ett överskott gentemot budget, till skillnad från föregående år då äldrenämnden redovisade ett underskott gentemot budget om -52 mkr.

Vid analys av det ekonomiska utfallet inom nämnderna bör det dock beaktas att fullmäktige under året beslutade att justera kommunens budget. Justeringen innebar bland annat att äldrenämnden fick en volymrelaterad ramjustering på 39,8 mkr som finansierades ur kommunfullmäktiges reserv, socialnämndens budget ökade med 10,6 mkr samtidigt som äldrenämndens ram justerades ned med 10,6 mkr. I februari tilldelades kommunen även 37,3 mkr i statsbidrag för nyanlända, 17,5 mkr fördelades till nämnder och resterade 19,8 mkr lades till fullmäktiges reserv. Sammantaget utökades nämndernas och kommunstyrelsens budget med 77,8 mkr samt att en minskning av kommunfullmäktiges reserv gjordes med -1,4 mkr. Se även avsnitt 6.2 nedan.

Nettokostnaderna för året uppgår till 4 054,4 mkr och har därmed ökat sedan föregående år med 4,7 procent. Ökningstakten är således på ungefär samma nivå som föregående år då kostnaderna ökade med 4,8 procent.

Vid granskning av årets bokslut konstateras att Haninge kommun uppfyller det lagstadgade balanskravet gällande att kommunens intäkter ska överstiga dess kostnader, efter justering för poster av engångskaraktär som i år avser exploateringsvinster som uppgår till +17,2 mkr. Totalt uppgår det lagstadgade balanskravet till 77,3 mkr.

Investeringsvolymen, inklusive investeringar avseende VA, uppgår för året till 301,6 mkr (223,1 mkr). Av investeringsutgifterna omfattas 195,8 mkr av projekt som tilldelats investeringsmedel. Årets avvikelse mot kommunens investeringsbudget uppgår således till 105,8 mkr där avvikelserna framför allt förklaras av att projekt flyttats framåt i tiden, eller fortfarande är pågående. En stor del av kommunens totala investeringsuppgifter omfattas likt föregående år av VA:s investeringar och uppgår för året till 105,8,4 mkr. Investeringsutgifter är hänförliga till bl.a. upprustning av förskolor och skolor, nytt omklädningsrum på Torvalla idrottsplats, förbättrade brandsäkerhetsskydd, VA-utbyggnad i Årsta Havsbad, och ledningsförnyelser (VA), trafiksäkerhetsåtgärder, utbyte av inventarier t.ex. sängar etc. Investeringar i nya verksamhetslokaler, nybyggnation samt om- och tillbyggnad hanteras huvudsakligen av dotterbolaget Tornberget Fastighetsförvaltning AB. Likt tidigare år noteras att kommunens investeringsvolymer inte uppnår budget. Budgetavvikelser avseende investeringar är betydande.

Ett vanligt förekommenade nyckeltal vid bedömning av det ekonomiska läget i kommuner är verksamhetens nettokostnader i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag. Om måttet överstiger 100 procent måste den löpande verksamheten täckas på annat sätt än genom skatter och verksamhetsintäkter, t.ex. genom ett finansiellt nettoöverskott eller försäljning av tillgångar. För Haninge kommun uppgår detta nyckeltal 2016 till 97,7 procent vilket ligger i linje med de senare åren. Föregående år uppgick nyckeltalet till 98,6 procent.

2016 uppgår soliditeten till 46,0 procent vilket är mycket högre än föregående år, då nyckeltalet uppgick till 29 procent. Om hänsyn tas till pensions-förpliktelser, vilket är av intresse då dessa pensionsåtaganden i praktiken utgör

en skuld för kommunen, uppgår soliditeten till 3,0 procent vilket kan jämföras med -2,0 procent föregående år. Det noteras att detta soliditetsmått stadigt förbättrats under den senaste sexårsperioden vilket indikerar en förbättrad långsiktig finansiell styrka.

Vår bedömning – De flesta av nyckeltalen visar på en positiv utveckling för 2016, vilket är glädjande. Nämnderna redovisar sammantaget ett positivt resultat. Vid analys av det finansiella utfallet bör det tas i beaktande att fullmäktige beslutat om budgetjusteringar under året. Justerat för ramförstärkningarna framkommer ett delvis annat resultat.

Det finns således, likt tidigare år, anledning att noga följa den fortsatta finansiella utvecklingen. Detta med anledning av kommunens snabba expansionstakt samt förändringar i den demografiska utvecklingen. Äldrenämndens tidigare underskott bedöms vara mycket allvarliga men åtgärder har vidtagits för att komma i balans under 2016. Revisionen ämnar följa detta vidare under år 2017.

6 Årsredovisning 2016

6.1 Förvaltningsberättelse (motsvarande delar)

Förvaltningsberättelsen ska enligt den kommunala redovisningslagen (kap 4) ge en samlad bild över kommunens utveckling under året samt framtida utveckling. Vidare ska förvaltningsberättelsen även innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för verksamheten samt ange på vilket sätt ett eventuellt underskott ska regleras. Det bör noteras i sammanhanget att kommunen inte använder rubriken ”förvaltningsberättelse” i årsredovisningen, vilket är det begrepp som anges i lagen om kommunal redovisning. Dock lämnas i årsredovisningen uppgifter och information som ska finnas med i en förvaltningsberättelse, vilka vi bedömer i vår granskning.

Haninge kommuns förvaltningsberättelse och dess olika delar kommenteras kortfattat i följande avsnitt.

Inledande delar

Årsredovisningen inleds med en övergripande sammanfattning av väsentliga händelser under året, nyckeltal i sammandrag samt beskrivning av kommunens organisation och styrmodell. Därefter presenteras kommunens utveckling ur ett antal olika perspektiv, däribland ”klimat och miljö”, ”mottagande av nyanlända” samt ”samhällsekonomisk utveckling”. Kommunens övergripande arbete rörande intern kontroll kommenteras och beskrivs i ett separat avsnitt. Det noteras att nämndernas interna kontroll även omfattar verksamhetsrelaterade kontrollmoment och inte endast kontroll av administrativa moment.

Avsnittet avseende kommunens arbete med intern kontroll omfattar en övergripande och sammanfattande beskrivning av nämndernas arbete med och uppföljning av planer för intern kontroll. Fyra kontroller genomfördes i samtliga nämnder under året; om ökat inköp med företagskort skett vid införandet av nytt inköpssystem, om systemdokumentation för verksamhetssystem finns, om riskklassning för verksamhetssystemen har införts samt om rutiner för diarieföring finns. Resultatet för de kommungemensamma kontrollerna visar att alla nämnder uppfyllde kontrollmomenten förutom när det gäller riskklassning av systemen, som inte uppfylldes i någon av nämnderna.

Av nämndernas egna uppföljningar framgår att strukturen för intern kontroll bedöms vara relativt god, men att det i likhet med föregående år, finns vissa förbättringsområden. Detta gäller exempelvis att ramavtal är på väg att löpa ut.

Kommunens framtida utmaningar, bland annat med avseende på den kraftiga expansionen, beskrivs i ett särskilt avsnitt.

De utmaningar som kommunen står inför finns sammanfattade i ett särskilt avsnitt, ”Framtida utmaningar”. I avsnittet redogörs det för både möjligheter och risker inför de kommande åren, bland annat när det gäller den demografiska utvecklingen, hållbarhetsfrågor samt utmaningen med flyktingmottagandet. Utmaningar kan i detta avseende således även översättas till risker.

Vår bedömning – Den inledande texten ger en tydlig bild av Haninge kommuns förutsättningar och utmaningar. Det är positivt att arbetet med intern kontroll analyseras samt att kommunens utmaningar sammanfattas.

Uppföljning av fullmäktiges mål

I avsnittet redovisas uppföljning av fullmäktiges 4 målområden. Sammantaget finns 12 mål, där varje mål har ett antal olika målindikatorer. Antalet mål har reducerats med hälften i jämförelse med tidigare år. Syftet har varit att tydliggöra och effektivisera uppföljning av kommunens olika verksamheter.

Redovisningen av måluppfyllelsen har en tydlig övergripande struktur. Kommunens samtliga 12 mål kommenteras och prognoser för målindikatorer presenteras med hjälp av ett färgsystem. Den bedömning av respektive målindikator som presenteras utgör en prognos för måluppfyllnaden vid mandatperiodens slut.

Vår bedömning – Presentationen och redogörelsen avseende målen har en tydlig struktur vilket är positivt. Dock är det svårt att på ett tydligt sätt uppfatta vilken sammanfattande bedömning kommunen gör för respektive mål. Detta beror på att fokus på utvärderingen nu är på mandatperiodens slut, det vill säga 2018. I årsredovisningen avseende 2016 presenteras således en prognos snarare än ett utfall för fullmäktiges mål. Analysen av måluppfyllelsen i jämförelse med föregående år är därmed svår att göra på ett ändamålsenligt sätt.

Revisionens uppfattning är fortsatt att det är väsentligt att kommunen fortsätter att utveckla målstrukturer samt tydliggöra mätbara och ändamålsenliga målindikatorer.

Kvalitet och intern kontroll

I ett särskilt avsnitt redogörs det för kommunens verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete inom olika verksamhetsområden. Kommunens arbete med e-förslag, medborgarförslag samt jämförelser med andra kommuner beskrivs kortfattat.

Vår bedömning - Det är positivt att både kommunens övergripande kvalitetsarbete och nämndernas struktur för intern kontroll beskrivs och utvärderas på ett tydligt sätt. Vidare är det positivt att avsnittet berör vilka kontrollmoment som utförts under året. Avsnittet kan med fördel kompletteras och utvecklas ytterligare med avseende på vilka risker och utmaningar som identifieras för respektive nämnd, en notering som kvarstår från tidigare år. Vidare noteras, i likhet med föregående år, att nämndernas interna kontrollplaner endast omfattar administrativa kontrollmoment, inte den interna kontroll som avser själva verksamheten och de risker som är förknippade med dessa.

Personal, finansiell analys samt koncernen

Årsredovisningen omfattar ett personalavsnitt som redogör för kommunens arbete kring organisationsförändringen med kommundirektörens nya roll som chef över samtliga förvaltningschefer, arbetsmiljöarbete, incidentrapportering, sjukfrånvaro samt pensionsprognos. Personalavsnitt finns även redovisade i verksamhetsberättelserna för respektive nämnd.

I avsnittet finansiell analys redogörs övergripande för kommunens finansiella utfall, där det kommunala balanskravet särskilt kommenteras. I den finansiella analysen kommenteras den finansiella utvecklingen i fyra olika perspektiv: ekonomiskt resultat, kapacitet, risk och kontroll. Kommunens finansiella ställning kommenteras på ett tydligt sätt.

Vår bedömning – Den finansiella analysen speglar kommunens verksamhet i finansiella termer på ett överskådligt och tydligt sätt. I avsnittet redovisas kommunens balanskravsutredning, vilket är ett lagkrav. Avsnittet finansiell analys syftar till att tydliggöra utvärderingen av ”god ekonomisk hushållning” men begreppet används inte i avsnittet. Samma notering gjordes även föregående år. I personalavsnittet redogörs det på ett relativt övergripande sätt för arbetet med personalfrågor. Risker förknippat med kompetensförsörjning redovisas inte för större och kritiska verksamhetsområden, vilket är önskvärt.

I årsredovisningen finns ett avsnitt som behandlar årets resultat och ställning för de verksamheter vari kommunen har ett väsentligt inflytande, och därmed

ingår i den sammanställda redovisningen. Redogörelser ges för den verksamhet som bedrivits under år 2016 samt utsikterna för framtiden. För vår granskning av den sammanställda redovisningen, se avsnitt 7 nedan.

Det sammanfattande intrycket är att de delar av årsredovisningen som kan sägas motsvara en förvaltningsberättelse ger en rättvisande bild av kommunens utveckling under år 2016 och att det sker på ett överskådligt sätt. I likhet med föregående år är det dock vår bedömning att målanalysen är svåröverskådlig då kommunen inte presenterar sammanfattande bedömningar per mål.

6.2 Nämndernas verksamhetsberättelser

Kommunens årsredovisning innehåller separata verksamhetsberättelser för varje enskild nämnd. Samtliga verksamhetsberättelser följer en likartad disposition med separata avsnitt för väsentliga områden som måluppfyllelse, ekonomi, intern kontroll, personal samt framtiden.

I årsredovisningens finansiella analys framgår respektive nämnds ekonomiska utfall mot budget. Sammantaget framgår att nämnderna redovisar ett positivt utfall mot slutlig budget om 101,6 mkr (1,9 mkr) men endast 25,3 mkr jämfört mot ursprunglig budget, se tabell nedan.

Nämndernas avvikelse mot budget (mkr)

Verksamhet	2016	2015	2014	2013	2012
Kommunstyrelsen	7,5	13,3	3,9	3,9	7,0
Kommunfullmäktiges reserv	38,6	20,3	0	0	0
Valnämnd, Revision, Överförmyndar- och Upphandlingsnämnd	-0.1	2,5	1,3	0,4	-0,3
Miljönämnden	0	0	1,3	0,6	0,6
Grund- och förskolenämnden	22,5	0,2	-10,6	6,0	-6,3
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	11,1	9,0	12,9	6,4	-3,8
Socialnämnden	11,1	1,5	7,5	8,1	-29,5
Äldrenämnden	0,4	-52,0	-17,0	-9,9	-13,1
Kultur- och fritidsnämnden	1,1	2,9	1,1	4,8	6,6
Stadsbyggnadsnämnden	9,4	4,2	15,5	10,3	5,4
Totalt	**101,6**	**1,9**	**15,9**	**30,6**	**-33,0**

Ursprunglig budget samt slutlig budget (inkl. utökad budgetram) jämfört mot nettoutfall (mkr)

Verksamhet	Ursprunglig budget 2016	Förändrad budgetram	Slutlig budget	Nettoutfall 2016	Skillnad mot ursprunglig budget	Skillnad mot slutlig budget
Kommunstyrelsen	198,8	8,2	207	199,5	-0,7	7,5
Kommunfullmäktiges reserv	40	-1,4	38,6	0	40	38,6
Valnämnd, Revision, Överförmyndar- och Upphandlingsnämnd	1,7	0,4	2,1	2,2	-0,5	-0,1
Grund- och förskolenämnden	1 605,0	2,5	1 607,5	1 585,0	20	22,5
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	387	6,3	393,3	382,2	4,8	11,1
Socialnämnden	792,8	25,1	817,9	806,8	-14	11,1
Äldrenämnden	665	26,7	691,7	691,3	-26,3	0,4
Kultur- och fritidsnämnden	184	1,3	185,3	184,2	-0,2	1,1
Stadsbyggnadsnämnden	120	7,2	127,2	117,8	2,2	9,4
Summa	**3 994,3**	**76,3**	**4 070,6**	**3 969,0**	**25,3**	**101,6**
Finansförvaltningen	-4 097,0	-56,5	-4 153,5	-4 063,5	-33,5	-90,1
Totalt, resultat	**-102,7**	**19,8**	**-82,9**	**-94,5**	**-8,2**	**11,5**

Ovan visas nämndernas samt kommunfullmäktiges budgetreserv ursprungliga budget, utökad budgetram samt slutlig budget. Den visar även skillnaden mellan utfallet mot ursprunglig budget samt slutlig budget. Totalt har nämnderna fått en utökad budget på ca 77,7 mkr samt att kommunfullmäktiges reserv minskat med1,4 mkr. Skillnaden mot slutlig budget uppgår till ca 101,6 mkr medan skillnaden mot ursprunglig budget endast avviker 25,3 mkr.

Det ekonomiska utfallet för respektive nämnd redovisas kortfattat i den finansiella analysen. I årsredovisningens separata avsnitt med nämndernas verksamhetsberättelser redogörs för det ekonomiska utfallet på en mer detaljerad nivå.

Vår bedömning – Vi har tidigare år belyst problemet med att äldrenämnden gått med relativt stora underskott, men då åtgärder har satts in av äldrenämnden och kommunstyrelsen har nämnden i år en positiv avvikelse mot budget om 0,4 mkr (-52 mkr). Det är dock av vikt att kommunen fortsätter att utveckla och förbättra sin budgetprocess för att på så sätt minimera de utökade budgetramar som kommunfullmäktige beslutar om.

6.3 Resultaträkningen

Haninge kommuns resultaträkning år 2016			
Resultaträkning (mkr)	**Budget 2016**	**Bokslut 2016**	**Bokslut 2015**
Verksamhetens intäkter	905	1 216,4	888,1
Verksamhetens kostnader	-4 932,4	-5 198,3	-4 694,3
Avskrivningar	-70	-72,5	-67,3
Verksamhetens nettokostnader	**-4 097,4**	**-4 054,4**	**-3 873,5**
Skatteintäkter	3 388,9	3 380,6	3 201,8
Generella statsbidrag	777,6	769,2	697
Finansiella intäkter	56	10,8	61,6
Finansiella kostnader	-42	-11,7	-32,8
Resultat före extraordinära poster	**83,1**	**94,5**	**54,1**
Extraordinära intäkter/kostnader	0	0	23,7
Årets resultat	**83,1**	**94,5**	**77,8**

Intäkter

Verksamhetens intäkter har ökat med 328,3 mkr jämfört med föregående år och 311,4 mkr jämfört mot budget. Det är framförallt statsbidrag som ökat med ca 221 mkr (60 %) jämfört mot föregående år vilket bl.a. beror på erhållet stimulansbidrag för bostadsbyggande samt ökade driftbidrag. Avgifter och ersättningar har ökat med 35,9 mkr (13,5 %) och beror till stor del på ökande VA-anslutningar, ökat antal bygglov samt ökade intäkter från barnomsorgen i och med fler barn. Övriga intäkter har ökat med 71,4 mkr (27,7 %) vilket främst beror på att intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter är 129 mkr högre än föregående år. Även intäkt från försäljning av mark och byggnader har ökat med 7,9 mkr. Detta reduceras dock av att gatukostnadsersättningar minskat med 45 mkr.

Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med ca 251 mkr (6,4 %) i jämförelse med föregående år, vilket framför allt förklaras av en positiv utveckling av skatteunderlaget samt ökade generella statsbidrag, främst pga. bidrag för mottagande av nyanlända och högre utjämning.

Föregående år uppgick poster av engångskaraktär till ett positivt belopp om 35,3 mkr och utgjordes av en återbetalning av 2004 års premier från AFA Försäkring på 23,7 mkr samt realisationsvinster för försäljning av exploateringsmark med 11,6 mnkr.

Verksamhetens kostnader

Kostnaderna för året uppgår till 5 198,3 mkr (4 694,3 mkr) och har ökat med 504 mkr sedan föregående år, motsvarande 10,7 %, vilket är något högre än budgeterade kostnader om 4 932,4 mkr. Ökningen beror dels på ökade kostnader för inköp av verksamheter som inte bedrivs i egen regi. Främst är det socialnämnden och utbildningsnämnderna som ökat sina kostnader mest, mycket kopplat till den ökade befolkningen och flyktingsituationen. I år har även kostnader för medfinansiering avseende infrastrukturinvesteringar om 81,2 mkr samt en förgävesprojektering om -4 mkr belastat resultatet.

Personalkostnader har ökat med ca 125 mkr (5,3 %) vilket dels beror på den generella löneökningen samt att kommunen är 66 personer fler.

Årets avskrivningar uppgår till 72,5 mkr jämfört med 67,3 mkr för 2015. Ökningen förklaras främst av att fastigheter och anläggningar har ökat i år. Likt tidigare år har kommunens lokalkostnader ökat (3 %), dock endast marginellt i jämförelse med föregående år.

Vi har i samband med revisionen av årsbokslutet genomfört en periodiserings-kontroll av nämndernas intäkter och kostnader. Granskningen syftar till att ge en bild av i vilken omfattning redovisningen speglar verkligheten genom en korrekt periodisering av kostnader och intäkter. Inga noteringar har gjorts i samband med årets granskning.

Kommunen redovisar i år ett negativt finansnetto som uppgår till -0,9 mkr vilket är en försämring jämfört med föregående års finansnetto om 28,8 mkr. Den stora minskningen beror på att kommunens långfristiga lån har övertagits av Tornberget. Detta har skett till följd av Skatteverkets beslut om att räntekostnader på lån från kommunen inte blev avdragsgilla i Tornberget.

Extraordinära poster

I år finns inga extraordinära poster. Föregående år bestod extraordinära intäkter av en återbetalning på 23,7 mkr avseende premier från AFA Försäkring.

Ledningsnära kostnader

I samband med vår granskning av kommunens årsbokslut har vi genomfört en uppföljande stickprovsvis kontroll avseende kostnader bokförda under perioden oktober till december. Vår granskning har omfattat följande kostnadstyper:

- ✓ Extern och intern representation
- ✓ Resekostnader
- ✓ Logikostnader
- ✓ Kurser och konferenser
- ✓ Övriga personalkostnader
- ✓ Uppvaktningar och presenter

I likhet med tidigare år har revisionen noterat att det förekommer brister i form av avsaknad av dokumentation och/eller underlag såsom deltagarlistor, syftesbeskrivning samt program/agenda.

Vi har tidigare fått uppgift om att kommunen har för avsikt att granska samtlig intern och extern representation för att säkerställa att erforderliga uppgifter alltid anges och biläggs.

Vår bedömning - Vår granskning har visat att kommunens resultaträkning, i allt väsentligt, ger en rättvisande bild av kommunens intäkter och kostnader. Föregående år noterades det att kommunen klassificerar återbetalade AFA-medel som extraordinära, vilket inte är i linje med yttrande från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Enligt detta yttrande bör dessa medel redovisas som en jämförelsestörande post i årsredovisningen. I år finns dock inga extraordinära poster. Vi gör samma bedömning som kommunen i detta.

Med anledning av återkommande noteringar gällande bristfällig dokumentation vid granskning av förtroendekänsliga kostnader bedömer revisionen att det vore lämpligt att utöka ett sådant kontrollmoment till att omfatta samtliga förtroendekänsliga kostnader.

6.4 Balansräkning

Vid granskning av kommunens balansräkning har följsamhet till lagen om kommunal redovisning, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) samt god redovisningssed för kommunal verksamhet tagits i beaktande. Samtliga balansposter har stämts av mot kommunens upprättade bokslutsdokumentation och underbilagor. I samband med granskningen har vi genomfört stickprovsvisa avstämningar gentemot sidoordnade system för att säkerställa korrekt värdering och periodisering.

Haninge kommuns balansräkning år 2016		
TILLGÅNGAR (mkr)	**2016**	**2015**
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	2,8	4,2
Byggnader och mark	1 242,6	1 074,1
Maskiner och inventarier	103,8	99,6
Pågående projekt	307,2	249,5
Finansiella anläggningstillgångar		
Värdepapper, andelar samt aktier	73,1	68,6
Långfristiga fordringar	32,9	2 031,2
Summa anläggningstillgångar	**1 762,4**	**3 527,2**

Omsättningstillgångar		
Förråd och lager	0,2	0,2
Exploateringsområden	312,4	337,1
Kortfristiga fordringar	444,8	309,3
Kassa och bank	748,3	638,1
Summa omsättningstillgångar	**1 505,7**	**1 284,7**
SUMMA TILLGÅNGAR	**3 268,1**	**4 811,9**

Haninge kommuns balansräkning år 2016		
EGET KAPITAL OCH SKULDER (mkr)	**2016**	**2015**
Eget kapital	**1 499,3**	**1 400,3**
varav årets resultat	94,5	77,8
Avsättningar och liknande förpliktelser	**424,3**	**351,1**
Långfristiga skulder		
Lån	436,8	2 332,6
Kortfristiga skulder		
Kortfristiga skulder	907,7	727,9
Summa skulder	**1 344,5**	**3 060,5**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	**3 268,1**	**4 811,9**
Ansvarsförbindelser	6 297,1	3 865,5

Nedan följer en sammanfattande redogörelse för våra noteringar i samband med granskningen av kommunens balansräkning.

Materiella anläggningstillgångar och pågående projekt
Under året har kommunen fortsatt sitt arbete med implementering av komponentavskrivning gällande anläggningstillgångar. Per balansdagen har samtliga materiella anläggningstillgångar, till ett värde överstigande 2 mkr, komponentindelats.

Årets investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgår till 301,6 mkr (223,1), varav 105,8 mkr hänför sig till VA-investeringar inom mark och exploatering. Investeringsutgifter avser till stor del fastigheter och mark men även pågående ny-, till- och ombyggnation. Ökad investeringsvolym beror bland annat på fortsatta utgifter inom kommunens större projekt; investeringar berör bland annat Årsta Havsbad, Vegabron samt ledningsarbeten.

Kommunens redovisade avskrivningar har stickprovsvis kontrollberäknats utan anmärkning. Vi har även stickprovsvis granskat verifierande underlag, projektredovisningar och fakturor i samband med aktiveringar av nya projekt. Granskningen har inte föranlett någon notering. Vid tidigare års granskningar av årsbokslutet har vi bedömt att kommunens redovisning av pågående projekt och exploateringsredovisning behöver utvecklas ytterligare. Revisionen har för avsikt att följa upp detta ytterligare under år 2017.

Finansiella anläggningstillgångar
Kommunens finansiella anläggningstillgångar uppgår per balansdagen 2016 till 106 mkr och har således minskat med närmare 1 995 mkr mot föregående år. Förändringen förklaras huvudsakligen av att den tidigare långfristiga fordran som kommunen haft på det kommunala fastighetsbolaget Tornberget AB, uppgående till 2 000 mkr, har reglerats under året.

Kortfristiga fordringar
Kommunens kortfristiga fordringar uppgår totalt till 444,8 mkr (309,3). Per balansdagen innefattar posten fordringar på externa motparter uppgående till 66,3 mkr (75,7). Fordringar på de kommunala bolagen uppgår till 3,8 mkr (4,1) och bedöms ligga i nivå med föregående år.

Kundfordringar rörande externa parter per balansdagen uppgår till 75,7 mkr; fordringar på de kommunala bolagen uppgår till 4,1 mkr, vilket kan jämföras med motsvarande period föregående år då kommunens kundfordringar uppgick till 87,3 mkr och fordringar på de kommunala bolagen uppgick till 21,6 mkr.

I samband med granskning av kommunens fordringar på externa och kommunala motparter har vi genomfört en åldersanalys av utestående fordringar. Analysen visar att fordringar som förfallit sedan tre månader eller längre uppgår till 8,0 mkr (6,6). Fordringar med förfallodag under 2014 uppgår till cirka 1,6 mkr och fordringar som förföll till betalning under 2015 uppgår till 2,7 mkr. Kommunen har per balansdagen 2016 gjort bedömningen att dessa inte ska klassificeras som osäkra.

Vidare innefattar kommunens kortfristiga fordringar upplupna skatteintäkter uppgående till 72,5 mkr (61,8), vilket är en ökning om 10,7 mkr mot föregående års utfall. Förändringen mot föregående år förklaras dels av en ökad fordran hänförlig till kommunala fastighetsavgifter (7,0 mkr) samt reglering av 2015 års skatteintäkt per invånare i kommunen (3,5 mkr).

Kommunens interimsfordringar uppgår per balansdagen till 143,0 mkr vilket är att jämföra med föregående års utfall uppgående till 98,5 mkr. Ökningen hänför sig till en större andel periodiseringsposter än föregående år samt ersättning från Försäkringskassan uppgående till 11 mkr.

Kassa och bank
Kommunens likvida medel har stämts av mot kontoutdrag från berörda kreditinstitut. Avstämningen har inte föranlett någon notering.

Eget kapital
Förändringen av eget kapital hänför sig till kommunens uppbokning av årets positiva resultat uppgående till 94,5 mkr samt insatsemission om 4,5 mkr.

Avsättningar
I kommunens balansräkning redovisas pensionsrätt intjänad efter 1998, vilket är i enlighet med lagen om kommunal redovisning. Per balansdagen har kommunens avsättning stämts av mot specifikation från KPA, avstämningen har ej föranlett någon notering. Kommunens övriga pensionsåtaganden redovisas som ansvarsförbindelser inom linjen, i enlighet med rådande lagstiftning.

Kommunens totala pensionsåtaganden (pensionsavsättningar, löneskatt samt ansvarsförbindelser) uppgår per balansdagen till 1 780,0 mkr (1 822,8). Med avseende på att den del av pensionsskulden som redovisas som ansvarsförbindelse (1 411,9) någon gång i framtiden måste finansieras av kommunen är det, ur risksynpunkt, viktigt att även beakta denna.

Årets aktualiseringsgrad i kommunens pensionsberäkningar uppgår till 89 procent och är således oförändrad sedan föregående år. Aktualiseringsgraden innebär att 89 procent av de uppgifter som ligger till grund för beräkningen av kommunens pensionsåtagande är uppdaterade fullt ut. En låg aktualiseringsgrad kan innebära en viss risk då inte all information ingår i beräkningarna. Vår bedömning är dock att det är positivt att kommunens aktualiseringsgrad ligger på en fortsatt jämn nivå.

Övriga avsättningar uppgår till 56,2 mkr (2,3) vilket vid jämförelse med föregående år är en ökning med närmare 54 mkr. Avsättningarna är hänförliga till medfinansiering vid diverse projekt inom kommunen, däribland Trafikplats Vega och bussterminalen i Handen. Posten har stämts av gentemot verifierande avtal och underlag utan anmärkning.

Långfristiga skulder
Kommunens långfristiga låneskulder per balansdagen har verifierats mot underlag från kreditinstitut utan anmärkning. Kommunen har under året avslutat samtliga långfristiga lån varför balansposten minskat med cirka 1 990 mkr.

Kortfristiga skulder
Balansposten utgörs bland annat av skulder relaterade till personalen, skatteskulder, leverantörsskulder (inklusive kommunala bolag) samt av diverse interimsskulder.

I samband med vår granskning har redovisade skulder stämts av samt kontrollerats mot verifierande underlag. Därtill har även stickprovsvis

granskning med avseende på kontroll av korrekt värdering och hantering av periodiseringsposter kring balansdagen genomförts.

Kommunens interimsskulder uppgår per balansdagen till 86,3 mkr (75,0) vilket är en ökning mot föregående år om cirka 11 mkr. Ökningen hänför sig huvudsakligen till en högre andel upplupna kostnader inom äldrenämnden och socialnämnden jämfört med föregående år.

I samband med granskning av kommunens kortfristiga skulder har kontroll utförts av att samtliga personalrelaterade skulder har belagts med sociala avgifter. Kontrollen har inte resulterat i någon notering. Den individuella delen av pensionsskulden inklusive löneskatt har redovisats i enlighet med beräkningsunderlag från KPA.

Kommunens erhållna men ej utnyttjade projektmedel uppgår per balansdagen till 49,9 mkr vilket är i nivå med föregående års utfall om 47,3 mkr. Kommunen bokar upp en skuld då erhållna bidrag, vilka finansierar olika aktuella projekt inom kommunens verksamheter, överstiger dess upparbetade kostnader.

Vår bedömning
Vår bedömning är att kommunens balansräkning, i allt väsentligt, ger en rättvisande bild av dess ekonomiska ställning per balansdagen 31 december 2016. Vi rekommenderar dock kommunen att framgent se över möjligheten att utveckla arbetet med rutiner för uppföljning samt redovisningen av exploateringsprojekt.

6.5 Kassaflödesanalys

Vi har granskat att innehållet i kommunens kassaflödesanalys överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Vår bedömning - Kommunens kassaflödesanalys är upprättad i enlighet med övriga delar av årsredovisningen och ger en korrekt bild av likviditetsflöden under året. Kassaflödesanalysen har i år placeras efter balansräkningen i enligt med praxis och vår rekommendation.

7 Sammanställd redovisning

Haninge kommun upprättar en sammanställd redovisning för de åtaganden där kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande. I koncernredovisningen ingår hel- och delägda företag där ägarandelen uppgår till minst 20 procent av röster och kapital, vilket är i överensstämmelse med god sed för kommunal redovisning. Den sammanställda redovisningen omfattar resultat- och balansräkning, finansieringsanalys samt en beskrivning av de i koncernen ingående bolagen. I år redovisas tilläggsupplysningar till alla väsentliga poster vilket är en förbättring jämfört med tidigare år. Vi har dock i samband med årets revision noterat att tilläggsupplysning avseende poster inom linjen, dvs. ställda säkerheter och ansvarsförbindelser endast presenterar

kommunens åtagande och förbindelser och inte kommunbolagens siffror; vilket inte är i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation gällande sammanställd redovisning. Kommunen har för avsikt att åtgärda detta under kommande räkenskapsår.

Konsolidering har skett av dotterbolagen Haninge kommun Holding AB (100 procent), SRV Återvinning AB (31,5 %), samt Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (52,5 %).

Årets resultat i kommunkoncernen uppgår till 104,2 mkr, att jämföra med föregående års resultat om 88,3 mkr, efter justering för bokslutsdispositioner.

Vår bedömning – Vi har granskat ingående resultat- och balansposter samt koncernjusteringar. Den sammanställda redovisningen bedöms ge en rättvisande bild, i allt väsentligt, över verksamheten och den ekonomiska ställningen för Haninge kommun och dess koncern per den 31 december 2016.

Vi rekommenderar kommunen att till nästa år inkludera kommunbolagens ställda säkerheter och ansvarsförbindelser i tilläggsupplysningen avseende poster inom linjen.

8 Noterade fel

Vår bedömning är att de fel vi identifierat vid granskningen av kommunens årsbokslut sammantaget inte är av väsentlig karaktär. Kommunen bör dock säkerställa att samtliga rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning åtföljs på ett tydligt sätt, vilket framför allt gäller noter för kommunkoncernen.

Stockholm den 3 april 2017

Johan Perols
Certifierad kommunal revisor

Linda Strauss
Auktoriserad revisor

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/213

§ 74 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för valnämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Valnämnden samt de enskilda förtroendevalda i valnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Kenneth Forsberg (S), Marietta de Pourbaix-Lundin och Mats Mattsson - båda (M) - samt Kristina Hallberg (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Valnämnden samt de enskilda förtroendevalda i valnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/213

§ 75 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för grund- och förskolenämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Grund- och förskolenämnden samt de enskilda förtroendevalda i grund- och förskolenämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Maria Fägersten, Jorge Galvéz - båda (S) - Sara Sixten (M), Sahir Drammeh (MP) samt Tobias Hammarberg (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Grund- och förskolenämnden samt de enskilda förtroendevalda i grund- och förskolenämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Utdragsbestyrkande

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/213

§ 76 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt de enskilda förtroendevalda i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Anders Nordlund och Esa Kalasniemi - båda (S) - Michael Fridebäck och Marin Tomic - båda (M) - Johan Svensk (MP) samt Åsa Radne (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt de enskilda förtroendevalda i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Haninge kommun

Dnr KS 2017/213

§ 77 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för kultur- och fritidsnämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden samt de enskilda förtroendevalda i kultur- och fritidsnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Christer Erlandsson och Ann-Christine Erlandsson - båda (S) - Kristoffer Eriksson, Marietta de Pourbaix-Lundin och Joakim Goding - samtliga (M) - Mehmet Coksürer (MP) samt Kristina Hallberg (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden samt de enskilda förtroendevalda i kultur- och fritidsnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Haninge kommun

Beslutande organ
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (1)

Sammanträdesdatum
2017-04-18

Dnr KS 2017/213

§ 78 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för socialnämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Socialnämnden samt de enskilda förtroendevalda i socialnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Ann-Christine Erlandsson, Christer Erlandsson och Joakim Spångberg - samtliga (S) - Alexandra Anstrell (M), Eva Manners (SD), Sahir Drammeh (MP), Kristina Hallberg (L), Tove Ovsiannikov (V) samt Petri Salonen (C) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Socialnämnden samt de enskilda förtroendevalda i socialnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Utdragsbestyrkande

Haninge kommun

Dnr KS 2017/213

§ 79 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för stadsbyggnadsnämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden samt de enskilda förtroendevalda i stadsbyggnadsnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Meeri Wasberg, Göran Svensson och Gunnel Trelje - samtliga (S) - Sven Gustafsson, Mikael Kjellin, Pernilla Kjellin och Kjell Larsson - samtliga (M) - samt Kennerth Valtersson (SD) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden samt de enskilda förtroendevalda i stadsbyggnadsnämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/213

§ 80 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för äldrenämnden

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Äldrenämnden samt de enskilda förtroendevalda i äldrenämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Annett Haaf och Tomas Jensen - båda (S) - Sedat Dogru och Mats Mattsson - båda (M) - Eva Karlsson (SD), Ulla-Britt Öhman (C) samt Suzanne Enman (KD) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Äldrenämnden samt de enskilda förtroendevalda i äldrenämnden beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/213

§ 81 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för Södertörns upphandlingsnämnd

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Södertörns upphandlingsnämnd samt de enskilda förtroendevalda i Södertörns upphandlingsnämnd beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Kjell Bjerrehorn (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Södertörns upphandlingsnämnd samt de enskilda förtroendevalda i Södertörns upphandlingsnämnd beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Utdragsbestyrkande

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/213

§ 82 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för Södertörns överförmyndarnämnd

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Södertörns överförmyndarnämnd samt de enskilda förtroendevalda i Södertörns överförmyndarnämnd beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Gilbert de Wendel (M) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Södertörns överförmyndarnämnd samt de enskilda förtroendevalda i Södertörns överförmyndarnämnd beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Utdragsbestyrkande

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/213

§ 83 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för beredningen för mänskliga rättigheter

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Beredningen för mänskliga rättigheter samt de enskilda förtroendevalda i beredningen för mänskliga rättigheter beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Marina Andersson (S), Alexandra Anstrell och Birgitta Karlfeldt - båda (M) - Mehmet Coksürer (MP) och Samuel Skånberg (V) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Beredningen för mänskliga rättigheter samt de enskilda förtroendevalda i beredningen för mänskliga rättigheter beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Utdragsbestyrkande

Haninge kommun

Dnr KS 2017/213

§ 84 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för beredningen för revidering samt framtagande av ny översiktsplan

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Beredningen för revidering samt framtagande av ny översiktsplan samt de enskilda förtroendevalda i beredningen för revidering samt framtagande av ny översiktsplan beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Christer Erlandsson och Ann-Christine Erlandsson - båda (S) - Sven Gustafsson (M), Anna Ragnar (-) samt Tobias Hammarberg (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Beredningen för revidering samt framtagande av ny översiktsplan samt de enskilda förtroendevalda i beredningen för revidering samt framtagande av ny översiktsplan beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/213

§ 85 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för beredningen för frågor om politisk organisation

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Beredningen för frågor om politisk organisation samt de enskilda förtroendevalda i beredningen för politisk organisation beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Meeri Wasberg (S), Martina Mossberg (M), Christian Lindefjärd (SD), Mehmet Coksürer (MP), Tobias Hammarberg (L), Nafi Cilgin (V), Petri Salonen (C), Marie Litholm (KD) samt Mattias Bernhardsson (RS) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Beredningen för frågor om politisk organisation samt de enskilda förtroendevalda i beredningen för politisk organisation beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Utdragsbestyrkande

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/213

§ 86 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för hållbarhetsberedningen

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 3 april 2017 tillstyrkt att styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Hållbarhetsberedningen samt de enskilda förtroendevalda i hållbarhetsberedningen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Göran Svensson (S), Marin Tomic (M), Anna Ragnar (-) samt Samuel Skånberg (V) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Hållbarhetsberedningen samt de enskilda förtroendevalda i hållbarhetsberedningen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Utdragsbestyrkande

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/190

§ 87 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för ledamöterna i Samordningsförbundet Östra Södertörn

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 21 mars 2017 tillstyrkt att ledamöterna i styrelsen för Samordningsförbundet Östra Södertörn beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Samordningsförbundet Östra Södertörns styrelse samt de enskilda förtroendevalda i styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Johan Svensk (MP) samt Marie Litholm (KD) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Samordningsförbundet Östra Södertörns styrelse samt de enskilda förtroendevalda i styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

_____

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Utdragsbestyrkande

2017 -03- 21

Till
Samordningsförbundet Östra Södertörn
Kommunfullmäktige i Haninge kommun
Kommunfullmäktige i Nynäshamns kommun
Kommunfullmäktige i Tyresö kommun
Landstingsfullmäktige Stockholms läns landsting
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2016

Samordningsförbundet Östra Södertörn
Organisationsnummer 222000-2162

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Samordningsförbundet Östra Södertörn (organisationsnummer 222000-2162) för verksamhetsåret 2016.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om årsredovisningen ger en rättvisande bild och om den interna kontrollen som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionssed samt revisionsreglementet. Granskning enligt god revisionssed innebär för den auktoriserade revisorn att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. *)

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Östra Södertörn har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Haninge den

Krystyna Munthe
Revisor utsedd av
Haninge kommun

Pernilla Rehnberg
Auktoriserad revisor
Deloitte AB
Utsedd av staten

Karin Brodin
Revisor utsedd av
Stockholmsläns landsting

*) Vår granskning av årsredovisningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta underlag om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. Granskningen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Bilagor:
De sakkunnigas rapporter

www.pwc.se

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2016

Samordningsförbundet Östra Södertörn

Anders Rabb
Auktoriserad revisor
Cert. kommunal revisor

15 mars 2017

pwc

Innehållsförteckning

Sammanfattning **1**

1 Inledning **2**

1.1 Bakgrund 2

1.2 Revisionsfråga och metod 2

2 Granskningsresultat **3**

2.1 Förvaltningsberättelse 3

2.2 Resultaträkning 3

2.3 Balansräkning 4

2.3.1 Eget kapital 5

2.4 Finansieringsanalys/kassaflödesanalysen 5

2.5 Styrelsens förvaltning 5

Sammanfattning

Revisorerna i Samordningsförbundet Östra Södertörn har gett PwC i uppdrag att granska årsredovisningen för 2016.

Vi bedömer att årsredovisningen i all väsentlighet redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.**

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed i kommunal verksamhet.

Förbundsmedlemmarna har betalat in 18 064 tkr till Samordningsförbundet Östra Södertörn (nedan förbundet) för 2016. Förbundet redovisar ett resultat på +1 078 tkr (-2 720 tkr för 2015).

En stor anledning till det positiva resultatet var att ESF projekt, MIA, inte startades under våren som planerat. Projektet startades under hösten 2016. I och med detta så har inte utfallet av kostnaderna uppgått till den nivån som det budgeterades.

Förbundets tillgångar utgörs av likvida medel om 8 247 tkr (9 912 tkr för 2015). De likvida medlen utgör ca 88% av förbundets tillgångar.

Förbundet har ett eget kapital på 6 073 tkr (4 995 tkr för 2015). Ökningen mot föregående år har att göra med den redovisade vinsten för verksamhetsåret 2016.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser gäller fr o m den 1 januari 2005. Den hänvisar till kommunallagen och den kommunala redovisningslagen (KRL). KRL gäller fr o m 1998 och reglerar externredovisningen. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering. Samordningsförbundets styrelse ansvarar för årsredovisningen.

1.2 Revisionsfråga och metod

Revisorerna har till uppgift att pröva om räkenskaperna och årsredovisningen är rättvisande och granska styrelsens förvaltning. Inom ramen för denna uppgift är syftet med granskningen av årsredovisningen att bedöma om den är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning och i enlighet med normgivning, främst från Rådet för kommunal redovisning. Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, skall besvara följande revisionsfråga:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Med rättvisande räkenskaper avses fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation.

2 Granskningsresultat

2.1 Förvaltningsberättelse

I KRL kap 4 framgår det att förbundet skall upprätta en förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen skall innehålla:

- *en översikt över utvecklingen av förbundets verksamhet (KRL 4:1)*
- *en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten (KRL 4:3)*

Vi har granskat att förvaltningsberättelsen lämnar tillräckliga uppgifter om:

- obligatorisk information i enlighet med KRL och RKRs rekommendationer
- sådana förhållanden, som inte skall redovisas i balansräkning eller resultaträkning, men som är viktiga för bedömning av ekonomin
- händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut
- förväntad utveckling
- annat av betydelse för styrning och uppföljning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL. Vidare bedömer vi att det finns upplysningar i förvaltningsberättelsen, som är viktiga för bedömningen av ekonomin.

2.2 Resultaträkning

Resultaträkningen skall redovisa samtliga intäkter och kostnader och hur det egna kapitalet har förändrats under året (KRL 5:1).

Vi har granskat att:

- resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild över årets resultat. Årets resultat uppgår till 1 078 tkr (-2 720 tkr för 2015). Det egna kapitalet uppgår till 6 073 tkr (4 995 tkr för 2015).

Kostnaderna för de genomförda insatserna uppgår till 16 586 tkr vilket överstiger budget med 449 tkr. Därtill har kostnaderna för styrelse och kansli överstigit budget med 52 tkr. Vilket totalt ger ett budgetöverdrag om 501 tkr. Budgetramen uppgick till 19 294 tkr.

Budgetramen skulle finansieras genom medlemmarnas insatser om 18 065 tkr samt förbundets egna kapital, om 4 129 tkr, som överstiger förbundsreserven, om 2 900 tkr, dvs 1 229 tkr. Förbundet har under verksamhetsåret fått intäkter från arvsfondsprojektet och medel från försäkringskassan. Dessa intäkter var inte budgeterade och uppgår till 2 812 tkr.

Därtill så arbetar förbundet med att minska sitt egna kapital. *Se även pkt 2.3.1 Eget kapital nedan*

2.3 Balansräkning

Balansräkningen skall i sammandrag redovisa förbundets samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen).

Vi har granskat att:

- balansräkningen är uppställd enligt KRL
- noter finns i tillräcklig omfattning
- upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör förbundet och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- specifikationer till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- årets resultat överensstämmer med resultaträkningen

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Vi bedömer att balansräkningen är uppställd enligt KRL.

Förbundets tillgångar utgörs av likvida medel om 8 247 tkr (9 912 tkr för 2015). De likvida medlen utgör ca 88% av förbundets tillgångar.

2.3.1 Eget kapital

Förbundets egna kapital uppgick vid årets ingång till 5,0 mkr. Det överstiger nivån som Finsams trappstegsmodell godkänner, vilken är 2,9 mkr.

Utfallet för året 2016 blev ett överskott om 1,1 mkr vilket medför att förbundets egna kapital vid årets utgång uppgår till 6,1 mkr. Den nivån överstiger nivån som Finsams trappstegsmodell rekommenderar med ca 3,2 mkr.

Förbundet arbetar vidare med att sänka sitt egna kapital.

2.4 Finansieringsanalys/kassaflödesanalysen

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar förbundets förändring av likvida medel på ett, i allt väsentligt, korrekt sätt.

Förbundet har ett negativt kassaflöde om 1,7 mkr för verksamhetsåret. De likvidamedlen var vid årets ingång 9,9 mkr och vid årets utgång 8,2 mkr. Kassaflödet har minskat, främst kopplat till att förbundets skulder har minskat.

Skulderna uppgår i bokslutet till 3,3 mkr. Förbundet har alltjämt en god likviditet. De likvida medlen utgör ca 88% av förbundets tillgångar.

2.5 Styrelsens förvaltning

Vi har översiktligt granskat styrelsens förvaltning genom läsning av styrelseprotokoll och stickprovsmässiga kontroller. Vår granskning avser:

- den löpande redovisningen, hanteringen av skatter och avgifter, attester och avstämningsrutiner samt medelsförvaltning.
- styrelsens kontroll och styrning av förbundet. Antas verksamhetsplan, internkontrollplan, budget? Har risk för oegentligheter hanterats?
- hur förbundet återrapporterar till huvudmännen?
- granskning av att verksamheten följer förbundsordningen och aktuell lagstiftning

Bedömning och iakttagelser

Delar av granskningen kommenteras nedan.

Fakturorna är attesterade av både förbundschef och ekonom, förbundschefens kostnader attesteras normalt av ordförande i efterhand. Alla utbetalningar av likvida medel sker av två i förening.

Styrelsen har antagit verksamhetsplan för 2016 och budget för 2016 på styrelsemötet 2015-11-20. Internkontrollplanen för 2016 fastställdes på mötet 2016-02-11.

Vid styrelsemötet den 15 september 2016 föredrogs verksamhetsresultatet för första halvåret och jämfördes med budgeten för motsvarande period. Avvikelsen för de

första sex månaderna uppgick till mindre än 400 tkr. Vid samma möte föredrogs helårsprognosen. Utfallet såsom det presenteras i årsredovisningen avviker från prognosen med ca 300 tkr. Vår bedömning är att förbundets budget och prognosarbete är tillfredsställande.

Sammanfattningsvis bedömer vi, utifrån vår genomförda granskning, att styrelsens förvaltning av förbundet är tillfredsställande.

2017-03-15

Anders Rabb	***Anders Hägg***
Projektledare	*Uppdragsledare*

Årsredovisning 2016

Förbundsstyrelsen den 23 mars 2017

Samordningsförbundet
ÖSTRA SÖDERTÖRN

Omslagsbilden: Blickar framåt! Foto: Cecilia Vitblom.

Innehållsförteckning Sida

Ordförande har ordet 2

1. Förvaltningsberättelse 3

1.1 Sammanfattning av verksamhetsåret 2016 3

1.2 Om förbundet 5
1.2.1 Organisation 5
1.2.2 Lagrum 5
1.2.3 Uppdrag 5
1.2.4 Finansiering/medlemsavgifter 5
1.2.5 Historik 5
1.2.6 Verksamhetsidé och vision 5

1.3 Beskrivning av verksamheten 6
1.3.1 Målgrupper 6

1.4 Måluppfyllelse/resultat 7
1.4.1 Uppföljning och resultat för individinriktade insatser 7
1.4.2 Uppföljning och resultat för metodutvecklingsinsatser 7

1.5 Styrelsens arbete under året 9

1.6 Ekonomiskt utfall 10

2. Resultaträkning 11

3. Balansräkning 11

4. Kassaflödesanalys 12

5. Noter 13

6. Tilläggsuppgifter 15

Förklaring till avvikelser mellan utfall och budget 17

7. Styrelsens beslut 18

Bilaga 1: Måluppfyllelse för individinriktade insatser 19
Ungdomsteamet i Haninge 20
Ung i Nynäs 21
Ung i Tyresö 22
Resursråden 23
SE-vägen och socialt företagande 24
Pilotutbildningar 25
Case Manager – pilotverksamhet för målgruppen unga med aktivitetsersättning 27

Bilaga 2: Samverkanseffekter och enkätsvar 28

Ordförande har ordet

Samordningsförbundet Östra Södertörn har haft ett gott och utvecklande år. Mycket är sig likt när det gäller vilka som behöver samordnat stöd och hur samverkan sker, men en del är också nytt. Vi kan t ex förvänta oss en större grupp nyanlända i våra verksamheter framöver. Nytt är också att andelen deltagare som själva anmält sig till insatserna har ökat kraftigt. Anledningen till att självanmälningar nu står för 17 procent av samtliga nyinskrivna (totalt 81 personer) måste analyseras. En anledning kan vara att insatserna blivit mer kända av medborgarna eller att behovet
blivit större i och med att Arbetsförmedlingen inte längre finns fysiskt i Tyresö och Nynäshamn. De flesta egenanmälningar är från dessa kommuner.

Ett mycket viktigt framsteg uppnåddes när samordningsförbunden i Stockholms län beviljades 100 Mkr från Europeiska socialfonden, ESF, till projektet Mobilisering till arbete, MIA. Parallellt med MIA beviljades även 15 Mkr till socialt företagande i ett kompletterande projekt, Kugghjulet. Förbundet medverkade aktivt till att ta fram även denna ansökan. Jag är stolt över att förbundet fått en stark ställning när det gäller att initiera och samordna stora strategiska satsningar.

Målet med MIA-projektet är att sammanlagt 2 500 personer som står särskilt långt från arbetsmarknaden ska delta, varav 700 från Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Projektet koordineras av vårt förbund, som även tidigare varit projektägare för ESF-stödda projekt som omfattat flera förbund och kommuner, bl a Grenverket Södertörn som genomfördes åren 2009-2013. Vi är tacksamma över att förbundet återigen fått förtroendet från ESF att driva ett stort samverkansprojekt. Detta blir också ett värdefullt bidrag till ett ökat samarbete mellan förbunden i länet.

Nytt för 2016 var att förbundets medarbetare utredde möjligheterna till samordning av insatser för nyanlända. Syftet var att få en överblick över situationen lokalt och presentera samverkansmöjligheter. Nyanlända är en ny målgrupp för förbundet, och utredningens resultat kommer till nytta som underlag både inför nya insatser och en kommande ansökan till ESF under 2017.

Utöver resultatet av ungdoms- och Resursrådsinsatserna finns det många glädjande företeelser att lyfta fram, bl a att pilotutbildningarna Kulturhantverket i Haninge och Second Chance School i Tyresö implementerats i kommunernas ordinarie verksamhet. Målet med utbildningarna har varit att inspirera till nytänkande och samverkan. Det är också glädjande att fler får chansen att arbeta utifrån sina förutsättningar i fler och växande sociala företag. Här spelar förbundet en viktig roll.

Ett nytt grepp är samarbetet med Stiftelsen Ester och två fastighetsbolag i syfte att utveckla ett entreprenörsprogram, med möjlighet till mikrolån, för långtidsarbetslösa utlandsfödda kvinnor. Konceptet har utvecklats i Helsingborg och är intressant ur flera perspektiv. Att stärka kvinnors ställning genom eget företagande är en beprövad modell på flera håll i världen och är inte mindre viktigt i ett jämställt Sverige.

Jag ser att samverkan och vårt nytänkande ger resultat samt att förbundet har en bred acceptans bland medlemmarna. Viljan att samverka och dela med sig av erfarenheter är mycket stor. Svaren på den enkät som gjordes 2016 visade att styrelseledamöter, chefsgrupper och medarbetare har en mycket

positiv uppfattning om våra samverkansinsatser. Bl a höll de allra flesta tillfrågade med om följande påstående: "Vi har strukturer för att initiera, upprätthålla och underhålla relationer mellan inblandade aktörer."

I samband med att förbundet utvidgades med Nynäshamn och Tyresö 2010 bestämde styrelsen att ordförandeskapet ska alternera mellan kommunerna, två år i taget. Nu övertar Johan Svensk, Haninge kommun, ordförandeskapet för perioden 2017-2018.

Slutligen vill jag tacka förbundets medarbetare, styrelse, ledningsgrupp och samverkanspartners för era värdefulla insatser och positiva inställning samt önska min efterträdare lycka till!

Andreas Jonsson

1. Förvaltningsberättelse

Samordningsförbundet Östra Södertörn stödjer tvärsektoriell samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Stockholms läns landsting samt kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö.

Verksamheter som förbundet bedriver har ett tydligt fokus på förbättrad samverkan mellan aktörer som vänder sig till målgruppen, det vill säga alla som behöver samordnat stöd för att börja arbeta/studera eller kunna delta i ordinarie arbetsförberedande insatser.

I målgruppen ingår långtidsarbetslösa, långtidssjukskrivna utan arbetsgivare, personer med funktionsnedsättning och unga vuxna som står utanför både arbetsmarknad och utbildningssystem och nu även nyanlända. Målgruppens situation medför ofta behov av kontakt med flera olika myndigheter och även andra aktörer.

Uppdraget handlar framför allt om hur samverkan kan organiseras, att få ökad kunskap om målgruppen och insatser riktade direkt till denna. Individinriktade insatser organiseras alltid i medlemmarnas respektive linjeorganisation men med gemensam finansiering.

Årsredovisningen innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för budgetåret 2016.

Till redovisningen hör en bilaga som innehåller en sammanfattning av måluppfyllelsen för 2016 i förhållande till målen och en översiktlig bild av insatsernas verksamhet och resultat.

1.1 Sammanfattning av verksamhetsåret 2016

Ekonomiskt resultat: Förbundet har under året bedrivit verksamhet för 19,8 Mkr. Det ackumulerade överskottet är 6,1 Mkr, varav 2,9 Mkr avser förbundsreserv. Årets resultat blev ett överskott på 1,1 Mkr.

Resultat på individnivå: Förbundet har under året delfinansierat individinriktade insatser i samverkan med samtliga medlemmar, sociala företag och andra samverkanspartners. Resultatet har liksom tidigare år varit mycket gott.

Här följer en kort sammanfattning i siffror:

- 844 deltagare har fått del av individuellt anpassat stöd under året, varav 43 procent kvinnor och 57 procent män. Utöver detta har 248 personer fått myndighetsgemensam konsultation. Målet var 975 deltagare i insatserna. (Detta kan jämföras med 877 deltagare i insatser 2015.)

- 196 personer (76 kvinnor och 120 män) har efter avslutad insats börjat arbeta eller studera, vilket motsvarar 45 procent av samtliga personer som avslutat sitt deltagande. (Detta kan jämföras med 159 personer, motsvarande 48 procent, 2015.)

JS

• 76 deltagare behövde inte längre försörjningsstöd efter sitt deltagande i insatsen. (Motsvarande siffra 2015 var 112.)

• 477 nya deltagare påbörjade en insats under året, varav 24 procent var från Nynäshamn, 35 procent från Tyresö och 41 procent från Haninge. (501 nya deltagare skrevs in 2015.)

• 81 av de nya deltagarna hade anmält sig själva, vilket motsvarar 17 procent av samtliga inskrivna. (Detta kan jämföras med 9 procent 2015.)

Resultat på strukturell nivå: Det är dessa resultat som på lång sikt är viktigast. Här har förbundet under året stärkt sin ställning som en betydelsefull koordinator såväl när det gäller att initiera och genomföra som att implementera satsningar av strategisk betydelse. Även förbundets arbete med metodutveckling har förstärkts och lett till viktiga resultat strukturellt sett.

Några exempel:

• **En ny länsgemensam fas i samarbetet med ESF har inletts:** Att fem samordningsförbund i Stockholms län fått 100 Mkr från Europeiska socialfonden, ESF, till ett gemensamt projekt innebär en väsentlig förstärkning av samverkan i länet. Mobilisering inför arbete, MIA, inleddes med en analysfas som startade 1 december och pågår till 31 mars 2017. Genomförandefasen startar 1 april 2017 och projektet pågår t.o.m. 2020. Projektets totala budget är 150 Mkr och projektet väntas ha 2 500 deltagare. Projektet koordineras av Samordningsförbundet Östra Södertörn.

• **En regional stödstruktur för sociala företag utvecklas i Stockholms län:** Parallellt med MIA genomförs ett annat projekt som beviljats medel från Europeiska socialfonden, ESF. Förprojektering och analysfas genomfördes under 2016. Projektet – Kugghjulet – har erhållit 15 Mkr för att utveckla en stödstruktur och förstärka hela sektorns kompetens. Kugghjulet drivs av Famna, som är en branschorganisation för idéburna aktörer inom vård, omsorg och sociala företag.

• **De sociala företagen spelar en allt viktigare roll:** Deras verksamhet har i hög grad bidragit till att många personer kan ta steget till egen försörjning. Antalet anställda hos de sociala företagen 2016 var 85 och det fanns tillgång till ca 240 arbetsträningsplatser på sammanlagt 13 platser. Företagen utvecklar kontinuerligt nya verksamhetsgrenar. Bl a etablerade Skyddsvärnet och Textilmakarna under 2016 nya verksamheter i Nynäshamn.

• **Den lokala förankringen har förstärkts:** Som ett led i en tydlig strävan efter lokala insatser i medlemskommunerna har samtliga tre nu insatser för unga, Resursråd och arbetsträningsplatser i sociala företag. Även de nya ESF-stödda projekten organiseras lokalt och utifrån lokala förutsättningar. Den samverkan som sker mellan insatserna, inom ramen för förbundet, innebär att erfarenheter och arbetssätt som utvecklats har kunnat tas tillvara bättre och spridas.

• **Satsning på egenföretagande vidgar verksamhetsområdet:** Under året påbörjades ett samarbete med Stiftelsen Ester kring innovativa sätt att inom ramen för ett entreprenörsprogram utveckla småföretagande för nyanlända och långtidsarbetslösa invandrade kvinnor. Det är arbetssätt som är nya för förbundet och väntas tillföra verksamheten som helhet nya perspektiv.

• **Pilotutbildningarna har implementerats:** Kulturhantverket i Haninge och Second Chance School i Tyresö ingår nu i kommunernas ordinarie verksamhet. Målet med pilotprojekten var att inspirera till nytänkande och samverkan.

• **Myndighetsgemensamma utbildningar har ökat medarbetarnas kunskaper:** Drygt 720 medarbetare hos medlemsmyndigheterna deltog i utbildningarna och ökade därmed sin kunskap om målgrupperna och om olika insatser. Bland målgrupperna har ett särskilt fokus legat på nyanlända, personer med psykisk funktionsnedsättning och unga som varken arbetar eller studerar. Utbildningssatsningar som denna ökar också förståelsen för de olika medlemsmyndigheternas respektive uppdrag.

• **Spridning av erfarenheter och kunskaper:** Under året har förbundet haft ett tiotal studiebesök, bland annat av en riksdagsledamot, andra samordningsförbund, Temagruppen Unga i arbetslivet, Stockholms stad och flera andra kommuner. De flesta besökare har velat få mer kunskap om våra insatser för unga, Resursråden, de arbetsintegrerande sociala företagen som utvecklas mycket positivt, En väg in i Tyresö och pilotutbildningarna.

• **Nyhetsbrev, frukostmöten och mötesplatser allt viktigare kommunikationskanaler:** Under 2016 anslöt sig över 100 nya prenumeranter till förbundets nyhetsbrev. Under året skickades sex nyhetsbrev till sammanlagt 800 prenumeranter. Även intresset för frukostmötena ökar. Totalt deltog 514 personer i våra nio frukostmöten under året. Regelbundna nyhetsbrev och frukostmöten skapar en positiv bild av förbundet och stimulerar till ett ökat engagemang från samverkande partners.

1.2 Om förbundet

1.2.1 Organisation

Samordningsförbundet Östra Södertörn är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Stockholms läns landsting samt kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö som medlemmar. Förbundet leds av en styrelse som utses av medlemmarna. Till sin hjälp har den ett kansli.

Samordningsförbundet är medlem i Nationella nätverket för samordningsförbund, NNS.

1.2.2 Lagrum

Samordningsförbundet verkar utifrån Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210) och förbundsordningen som beslutas av samordningsförbundets medlemmar. Lagens syfte är att ge lokala aktörer möjligheter att utveckla samverkan inom rehabiliteringsområdet och samordna gemensamma insatser samt underlätta en effektiv resursanvändning.

Samordningsförbundet följer även lagen om kommunal redovisning (1997:614) och kommunallagen (1991:900) i tillämpliga delar.

1.2.3 Uppdrag

Samordningsförbundets uppgift är i första hand att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering som ger dem möjlighet att försörja sig själva. På individnivå verkar samordningsförbundet genom att finansiera insatser som bedrivs av samverkande partners. Insatserna syftar ofta till att samlokalisera och utveckla gemensamma metoder, individanpassa insatser eller arbeta förebyggande.

1.2.4 Finansiering/medlemsavgifter

Årets tilldelning från ägarna uppgick till 18 Mkr, där Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen bidrog med hälften av medlen, landstinget med en fjärdedel och medlemskommunerna tillsammans med resterande fjärdedel.

Dessutom erhöll förbundet under året sammanlagt 2,8 Mkr från Arvsfonden och Försäkringskassan.

1.2.5 Historik

Samordningsförbundet Östra Södertörn bildades 1 april 2010 med kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Samordningsförbundet Haninge (2007-2010) utgjorde grunden för det nya förbundet. I Haninge bedrevs finansiell samordning genom försökslagstiftningen SOCSAM under åren 1998-2006.

1.2.6 Verksamhetsidé och vision

Samordningsförbundets *verksamhetsidé* är att vidareutveckla samverkan mellan myndigheter och andra partners för att personer som behöver ett samlat stöd ska få bättre förutsättningar att försörja sig själva och skapa en positiv framtid.

Samordningsförbundets *vision* är att våra gemensamma insatser leder till arbete och välbefinnande.

JS

1.3 Beskrivning av verksamheten

Förbundet har under 2016 fått ett stabilt lokalt perspektiv. Detta innebär att ung- och resursrådsinsatser samt arbetsträningsplatser på sociala företag finns i varje medlemskommun. Två av de alternativa skolutbildningarna, Kulturhantverket och Second Chance School, har implementerats i Haninge och Tyresö.

Förbundets erfarenhet är att det lokala perspektivet i insatserna är en grundläggande förutsättning för implementering. Positivt är också att arbetssättet utvecklas och sprids över kommungränser och att flera av insatserna är tillgängliga för deltagare i samtliga medlemskommuner.

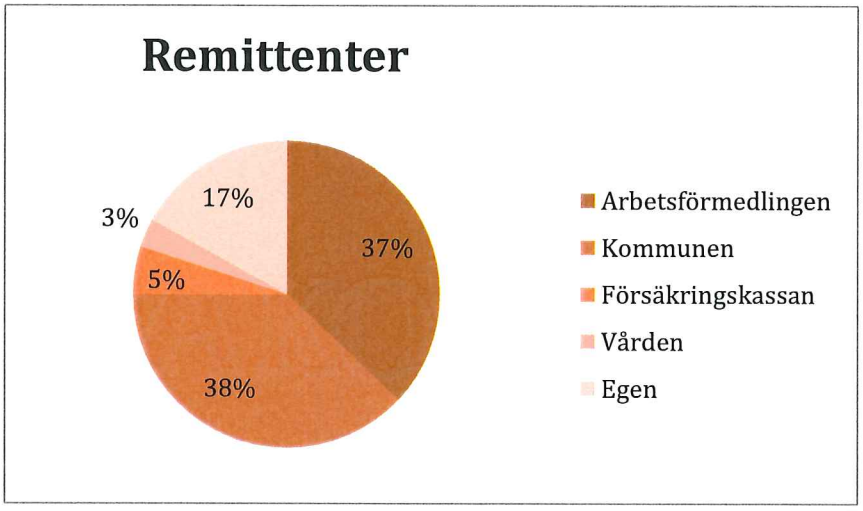
1.3.1 Målgrupper

Förbundet har delat in målgruppen i tre:

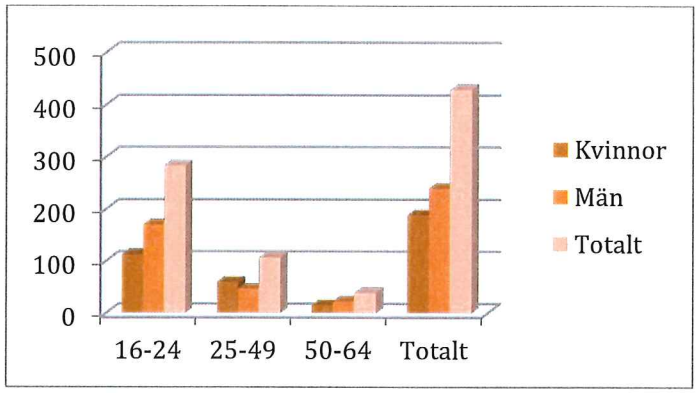
- Unga vuxna som varken arbetar eller studerar.
- Personer med stora svårigheter att få ett arbete och som behöver samordnat stöd från flera myndigheter.
- Personer med någon form av funktionsnedsättning.

Totalt har 477 nya deltagare påbörjat en insats under året. Fördelningen av nyinskrivningarna mellan kommunerna ser ut enligt följande: 24 procent är från Nynäshamn, 35 procent från Tyresö och 41 procent från Haninge.

Kommunerna (38 procent) har under året gått om Arbetsförmedlingen (37 procent) som största remittent. Andelen självanmälningar har ökat kraftigt och står för 17 procent av samtliga ärenden.

Andelen unga är hög, 66 procent av deltagarna återfinns i gruppen 16-24 år. 25 procent är mellan 25 och 49 år och 9 procent mellan 50 och 64 år.

I insatserna finns totalt sett en övervikt av män: 57 procent jämfört med 43 procent kvinnor. I unginsatserna är fördelningen 63 procent män och 37 procent kvinnor. I Resursråden är könsfördelningen den omvända: 45 procent män och 55 procent kvinnor.

Gemensamt för många deltagare är att de har låg utbildning. Av de som uppgett utbildningsbakgrund (78 procent) har 70 procent grundskola som högsta utbildningsnivå medan 30 procent har slutfört gymnasiet.

28 procent har uppgett att de haft offentlig försörjning i upp till ett år före insatsen, 26 procent i mellan 2 och 6 år och 8 procent i mer än 6 år. 37 procent angav ingen offentlig försörjning.

1.4 Måluppfyllelse/resultat

1.4.1 Uppföljning och resultat för individinriktade insatser

Förbundet har under året delfinansierat nio insatser varav sex av dessa har haft en inriktning mot unga. Tre är långsiktiga samverkansinsatser mellan Arbetsförmedlingen och kommunen och vänder sig till unga vuxna som varken arbetar eller studerar, övriga tre är pilotinsatser i skolan. Resterande två insatser har vänt sig till hela målgruppen 16-64 år och där är även Försäkringskassan, vården samt de arbetsintegrerande sociala företagen delaktiga.

Sammanlagt har 844 personer deltagit i förbundets samverkansinsatser under 2016. Målet var 975. Av dem som fått individuellt stöd har 436 personer avslutat sitt deltagande under året. Av dessa har 45 procent, 196 personer (76 kvinnor och 120 män) gått vidare till egen försörjning genom arbete eller studier. 207 personer har avslutat sitt deltagande av andra orsaker, huvudsakligen på grund av annan rehabilitering eller att de flyttat till en annan kommun. Ytterligare 33 personer har avslutat sitt deltagande av okänd orsak, det vill säga kontakten med dessa har upphört.

En viktig effekt av insatserna är att antalet deltagare med försörjningsstöd minskar markant.
I unginsatserna mäts försörjning vid inskrivning och utskrivning och i Resursrådsinsatserna ett år efter avslutat deltagande. Vid inskrivning till unginsatserna uppgav 81 deltagare att de hade försörjningsstöd, jämfört med 30 personer vid avslut. Detta motsvarar en minskning med 64 procent. För deltagarna i Resursrådsinsatserna var minskningen 37 procent, från 68 personer till 43. Se bilaga 1 där måluppfyllelsen redovisas.

1.4.2 Uppföljning och resultat för metodutvecklingsinsatser

Ett av förbundets övergripande mål är att metodutveckling mellan samverkande partners utvecklas. Ett annat mål är att arbetet ska bidra till ökad kunskap om utanförställda grupper och orsakerna till utanförskapet. Metodutveckling kopplad till kunskap om målgrupper har därmed fått större fokus under 2016. Årets arbete kan sammanfattas enligt följande:

Metodutveckling – kvalitetshöjning av arbetsträningsplatser på de sociala företagen
Genom Arvsfondsprojektet SE-vägen till arbete har handledarna i de sociala företagen och handläggare på Arbetsförmedlingen utbildats i metoden Supported Employment. SE-metodens

grundidé är att personer som står långt från arbete ska få vägledning och stöd för att finna, få och behålla en anställning. En handbok i Supported Employment för de sociala företagen har tagits fram.

Metodutveckling – personer med psykisk funktionsnedsättning
Förbundet har under året lett arbetet med en framtidsinriktad översyn av stödet till personer med psykisk funktionsnedsättning inom ramen för projektet Framtidsmodellen 2020. Syftet med översynen har varit att stimulera kvalitetsutveckling och att hitta en effektiv samverkansstruktur mellan kommunerna och hälso- och sjukvården.

Under året har en kartläggning genomförts och s.k. förnyelseteam byggts upp i varje kommun. Dessutom har en genomförandeplan för 2017 tagits fram. Arbetet med Framtidsmodellen ser olika ut i de tre kommunerna. Under året har tre lokala utvecklingsområden identifierats och arbetet med dessa kommer att fortsätta under 2017. Kartläggningen genomfördes med stöd av servicedesignmetodiken, och under året utbildades 15 personer i servicedesign och intervjuteknik. Totalt har ca 80 medarbetare i kommunerna deltagit i workshops om framtidens stöd.

Metodutveckling – nyanlända
Förbundet har under året belyst möjligheterna till samordning av insatser för nyanlända. Mottagandet av dessa är en komplex uppgift, där många samhällsaktörer och organisationer behöver samverka och finna sina roller. Utredningen gav en överblick över situationen lokalt och presenterade samverkans-möjligheter. Syftet var också att mobilisera aktörerna för att på sikt driva ett projekt som effektiviserar introduktions- och etableringstiden. Dessutom utgör utredningen ett underlag för en ansökan om medel från Europeiska socialfonden, som förbundet samordnar för sina medlemmar.

Metodutveckling – unga som varken arbetar eller studerar
Kunskapen om denna målgrupp har förbättrats till följd av ny nationell och lokal statistik och ökad samverkan. Det lokala DUA-arbetet (Delegationen för unga till arbete) har dessutom gett oss och cheferna i linjeorganisationerna fördjupad kunskap om, och förståelse för, sina respektive uppdrag. Förbundet har även fått ökad kunskap om målgruppens speciella behov, utbudet av insatser i ordinarie verksamheter och, inte minst, vilka lokala förutsättningar och förbättringsområden som finns.

Metodutveckling – unga med aktivitetsersättning
Förbundet beviljades extra medel från Försäkringskassans extra anslag för att förstärka stödet till unga med aktivitetsersättning. Insatsen bestod i att Haninge kommun anställde två Case Managers och påbörjade arbetet med att utveckla en stödfunktion som komplement till Försäkringskassans ordinarie handläggning för målgruppen. Case Manager-tjänsterna, som ingick i pilotutbildningarna, kommer nu att ingå i det länsomfattande MIA-projektet, som ett av Samordningsförbundet Östra Södertörns delprojekt. Särskilt viktigt är att metoden Case Management blir en gemensam metod i projektet, med gemensamt metodstöd. Detta gör att metoden utvecklas och får en större spridning. De extra medel som erhölls från Försäkringskassan har bidragit till att starta en långsiktig utveckling av insatsen med Case Managers.

Metodutveckling – entreprenörsprogram för invandrarkvinnor
Samordningsförbundet påbörjade under 2016 ett samarbete med Stiftelsen Ester i syfte att utveckla nya och innovativa lösningar för att bredda arbetsmarknaden för nyanlända och långtidsarbetslösa invandrarkvinnor. Programmet baseras på ett 18-månadersprogram som Stiftelsen Ester utvecklat i Helsingborg. Esters modell, ett entreprenörsprogram, tar sitt avstamp i empiriska erfarenheter från mikrofinansiering (mikrolån) i utvecklingsländer, anpassade efter svenska förutsättningar. Deltagarnas försörjningsstöd i uppstartsfasen har säkrats. Partnerskap med ett fastighetsbolag som verkar i utsatta områden gör detta till en unik integrationslösning.

Projektet finansieras med medel från fastighetsbolagen D. Carnegie & Co och Stena Fastigheter, Länsstyrelsen i Stockholms län och Samordningsförbundet Östra Södertörn. Projektet kommer från 1 april 2017 att få delfinansiering från Europeiska socialfonden inom ramen för MIA-projektet.

1.5 Styrelsens arbete under året

Förbundet leds av en styrelse som utses av medlemmarna. Styrelsen består av sex ledamöter och sex ersättare. Styrelsen utser inom sig ett presidium bestående av ordförande och vice ordförande. Presidiet träffas i regel inför varje styrelsemöte. Styrelsen har haft följande sammansättning under 2016:

Ordinarie ledamöter	Ersättare	Utsedd av
Andreas Jonsson (M)	Alfonso Morales (S)	Tyresö kommun
Pia Erneborg	Annica Östh	Arbetsförmedlingen
Ola Hägg (S)	Agneta Tjärnhammar (M)	Nynäshamns kommun
Johan Svensk (MP)	Marie Litholm (KD)	Haninge kommun
Gunnel Eklöv	Josefina Sjöblom	Försäkringskassan
Natasha Ringblom (M)	Barbro Nordgren (S)	Stockholms läns landsting

Styrelsens aktiviteter

Styrelsen har haft sex protokollförda sammanträden. Flera av styrelsemötena har ägt rum i anslutning till besök hos insatserna, vilket gjort att styrelsemötena ofta inletts med rundvandring och information om verksamheten. Styrelsen har under året haft en gemensam mötesdag med ledningsgruppen. Dessutom har ledamöterna deltagit i två revisionsmöten och en interngranskning av förbundets verksamhet. I övrigt har styrelseledamöterna och ledningsgruppen deltagit i frukostmöten, nationella Finsam-konferenser, länsträffar, ägarsamråd samt Almedalsveckan.

Revisorer

Samordningsförbundets ägare utser revisorer som har till uppgift att granska förbundets verksamhet. Haninge kommunfullmäktige utser en revisor som ska företräda samtliga medlemskommuner. De tre revisorerna har under året varit följande:

- Pernilla Rehnberg Deloitte, för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen
- Krystyna Munthe, förtroendevald revisor, Haninge kommun
- Karin Brodin, förtroendevald revisor, Stockholms läns landsting.

Kansliets uppdrag och sammansättning

Kansliets huvudsakliga uppgift är att stödja insatserna och ansvara för planering, verkställighet, uppföljning och kommunikation av styrelsens beslut. Kansliet ger ett omfattande processtöd till samverkansinsatserna. I detta ingår bland annat att samordna styrgruppen för varje insats och vara ett stöd vid metod- och verksamhetsutveckling, uppföljning och implementering. I kansliets uppdrag ingår även att arrangera frukostmöten, utbildningar, planeringsdagar med mera i syfte att utveckla samverkan.

Speciellt för kansliet är dess kompetens att driva ESF- och Arvsfondsprojekt från ansökan till avslut/implementering. Antalet anställda har under året ökat från fem till sex. Detta till följd av att ESF-projektet MIA påbörjades under året.

Kansliet ingick i flera nationella arbetsgrupper, under 2016 bl.a. en för Almedalsveckan och den grupp Sveriges kommuner och landsting, SKL, haft som tagit fram en nationell vägledning för samordningsförbundens samverkan med arbetsintegrerande sociala företag. Kansliets sammansättning:

Namn	Befattning
Ritva Widgren	Förbundschef
Annica Falk	Bitr. förbundschef och verksamhetsutvecklare socialt företagande
Margareta Nylander	Samordnare, unga
Tomas Heghammar	Ekonom
Cecilia Vitblom	Ekonomi- och personalhandläggare
Rosario Alí	Projektchef (from 2016-12-01), MIA

Ledningsgruppens uppdrag och sammansättning

Ledningsgruppen består av en representant för var och en av de samverkande myndigheterna. Gruppens uppdrag är bland annat att identifiera och analysera behov av samverkansinsatser och skapa förutsättningar för samverkan i insatserna och implementering i den egna organisationen. Ledningsgruppen utgör även ett stöd för förbundschefen. Ledningsgruppens sammansättning:

Namn	Befattning	Organisation
Siw Lidestål	Socialchef	Haninge kommun
Charlotte Dahlbom	Socialchef	Nynäshamns kommun
Gunny Bäckström	Tf socialchef	Tyresö kommun
Susanne Larsson	Samverkansansvarig	Försäkringskassan Sth län Sydost
Claudia Cures Hansson	Sektionschef	Arbetsförmedlingen Södertörn
Jocelyne Ängesleva	Avtalshandläggare	Landstingets hälso- och sjukvårdförvaltning
Ewa Eriksson	Avdelningschef	Tyresö kommun

Styrgruppernas uppdrag

Samtliga insatser har en styrgrupp, med insatsernas linjechefer som representanter. Styrgruppernas huvudsakliga uppdrag är att styra insatserna på operativ nivå, ansvara för genomförande och uppföljning samt förbereda implementering. Styrgrupperna deltar även i planeringskonferenser med insatsernas personal.

1.6 Ekonomiskt utfall

Förbundet bedrev verksamhet för 19 799 284 kr under året. Årets resultat blev ett överskott på 1 078 245 kr. Det egna kapitalet uppgår till 6 073 243 kr, varav 2 900 000 kr avser tillåtet eget kapital enligt trappstegsmodellen.

2. Resultaträkning

Resultaträkning

Belopp i kr.	Not	2016-01-01 -2016-12-31	2015-01-01 -2015-12-31
Verksamhetens medlemsavgifter	2	18 064 870	18 000 000
EU-medel och andra bidrag	3	2 812 659	3 225 186
Övriga intäkter		-	-
Verksamhetens kostnader	4	-19 794 180	-23 942 009
Avskrivningar		-	-
Verksamhetens nettokostnad		**1 083 349**	**-2 716 823**
Finansiella intäkter		-	351
Finansiella kostnader		-5 104	-3 403
Resultat före extraordinära intäkter		**1 078 245**	**-2 719 875**
Extraordinära intäkter		0	0
Periodens/årets resultat		**1 078 245**	**-2 719 875**

3. Balansräkning

Balansräkning

Belopp i kr.	Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
Omsättningstillgångar			
Fordringar	5	1 117 204	1 802 235
Kassa och banktillgodohavande		8 246 672	9 911 562
Summa omsättningstillgångar		**9 363 876**	**11 713 797**
Summa tillgångar		**9 363 876**	**11 713 797**
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	6	6 073 243	4 994 998
Långfristiga skulder		-	-
Kortfristiga skulder	7	3 290 633	6 718 799
Summa eget kapital och skulder		**9 363 876**	**11 713 797**
Panter och därmed jämförliga säkerheter		-	-
Ansvarsförbindelser		-	-

4. Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys, den löpande verksamheten

Belopp i kr.	2016-12-31	2015-12-31
Periodens/årets resultat	1 078 245	-2 719 875
Justering för ej likviditetspåverkande poster	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	**1 078 245**	**-2 719 875**
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	685 031	2 216 781
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-3 428 166	2 347 510
Kassaflöde för den löpande verksamheten	**-1 664 890**	**1 844 416**
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**0**	**0**
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**0**	**0**
Årets kassaflöde	-1 664 890	1 844 416
Likvida medel vid årets början	9 911 562	8 067 146
Likvida medel vid årets slut	8 246 672	9 911 562

5. Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (1997:614) om kommunal redovisning i tillämpliga delar.

Not 2. Verksamhetens medlemsavgifter

	2016-12-31	2015-12-31
Driftbidrag från staten	9 032 435	9 000 000
Driftbidrag från Haninge kommun	2 404 910	2 397 872
Driftbidrag från Nynäshamns kommun	789 702	793 602
Driftbidrag från Tyresö kommun	1 321 605	1 308 526
Driftbidrag från Stockholms läns landsting	4 516 218	4 500 000
Summa	**18 064 870**	**18 000 000**

Not 3. EU-medel och andra bidrag

	2016-12-31	2015-12-31
SE-vägen (Arvsfondsprojekt)	2 623 623	2 810 186
KUR-projekt (nationellt)	-	415 000
FK-medel (Case Manager)	189 036	-
Summa	**2 812 659**	**3 225 186**

Not 4. Verksamhetens kostnader

	2016-12-31	2015-12-31
Insatser	16 586 489	19 927 076
Personalkostnader, styrelse och kansli	2 368 444	2 986 468
Lokalkostnader	489 499	553 767
Konsultkostnader	74 500	53 575
Övriga kostnader	280 352	424 175
Summa	**19 799 284**	**23 945 061**

Not 5. Fordringar

	2016-12-31	2015-12-31
Kundfordringar	513 745	415 000
Andra kortfristiga fordringar	113 935	212 644
Moms för perioden (kvartal 4 2016)	489 524	764 214
Upplupna intäkter	-	410 377
Summa	**1 117 204**	**1 802 235**

Not 6. Eget kapital

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående balans eget kapital	4 994 998	7 714 873
Periodens/årets resultat	1 078 245	-2 719 875
Utgående balans eget kapital	**6 073 243**	**4 994 998**

Not 7. Kortfristiga skulder

	2016-12-31	2015-12-31
Leverantörsskulder	942 819	4 294 515
Upplupna arbetsgivaravgifter	97 295	76 798
Skuld löneskatt	166 304	116 665
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 084 215	2 230 821
Summa	**3 290 633**	**6 718 799**

6. Tilläggsuppgifter

Sammanställning av utfall och budget 2016

Insatser	Utfall 2016-12-31	Budget 2016	Avvikelse
Resursråden	3 134 442	3 985 000	-850 558
SE-vägen (Arvsfondsprojekt)	4 780 945	1 058 314	3 722 631
Socialt företagande	33 203	1 100 000	-1 066 797
Metodutveckling stöd och vård för personer med psykisk funktionsnedsättning - Framtidsmodellen	551 047	204 000	347 047
Ester- entreprenörsprogram	250 000	0	250 000
Ung i Nynäshamn	1 236 626	1 539 900	-303 274
Ung i Tyresö	1 503 198	1 689 900	-186 702
Ungdomsteamet	2 272 136	2 289 900	-17 764
Kulturhantverket Haninge	546 346	580 000	-33 654
Gymnasiealt. Nynäshamn	212 723	375 000	-162 277
Second Chance School Tyresö	523 913	503 000	20 913
Nyanlända – utredning	283 518	0	283 518
Ormen-projektet	4 000	0	4 000
DUA-överenskommelser	210 948	204 000	6 948
Seminarium	5 038	0	5 038
Frukostmöten	39 573	80 000	-40 427
Informationsinsatser	78 410	80 000	-1 590
NNS	56 330	65 000	-8 670
MIA (ESF-projekt)	16 715	100 000	-83 285
Överskjutande medel – nya insatser	0	2 283 661	-2 283 661
Pilot och metodutveckling			
- Case manager	232 299	0	232 299
- Utbildningar Haninge	300 000	0	300 000
- Gruppverksamhet i Nynäshamn	315 078	0	315 078
Summa insatser	**16 586 489**	**16 137 675**	**448 814**
Styrelse	250 056	245 000	5 056
Kansli	2 957 635	2 911 000	46 635
Summa styrelse och kansli	**3 207 691**	**3 156 000**	**51 691**
Totalt	**19 794 180**	**19 293 675**	**500 505**

Intäkter/medlemsavgifter	**18 064 870**	**18 064 870**
Intäkter/övriga intäkter	**2 812 659**	
Finansiella intäkter/kostnader	**-5 104**	
Resultat	**1 078 245**	

Förklaring till avvikelser mellan utfall och budget

Resursråden: Avvikelse -850 558 kr. Resursråden remitterar deltagare i stor utsträckning till arbetsträning i sociala företagen, och den insatsen har finansierats via SE-vägen. Köp av övriga tjänster till deltagare har minskat.

SE-vägen: Avvikelse 3 722 631 kr. Vi har erhållit 2 623 623 kr från Arvsfonden för 2016, dessa medel har bokförts som övriga intäkter. Avvikelsen efter intäkt för SE-vägen är 1 099 008 kr. Den avvikelsen förklaras med att projektet förlängdes året ut. Vi hade budgeterat 1 055 000 kr för insatsen socialt företagande för att klara bemanningen på de sociala företagen och arbetet med deltagare året ut (hösten). Slår vi ihop dessa insatsers budget så är avvikelsen 44 000 kr.

Social företagande: Avvikelse -1 066 797 kr. Förklaring se ovan SE-vägen.

Metodutveckling stöd och vård för personer med psykisk funktionsnedsättning, "Framtids-modellen": Avvikelse 347 047 kr. Avvikelsen avser insats i projektet som inte budgeterats. Beslut i styrelsen 26/5.

Ung i Nynäs: Avvikelse -303 274. Avvikelsen består av lägre lönekostnader än budgeterat beroende på glapp i bemanning av insatsen.

Ung i Tyresö: Avvikelse -186 702 kr. Avvikelsen består av lägre lönekostnader än budgeterat beroende på glapp i bemanning av insatsen.

Gymnasiealternativet Nynäshamn: Avvikelse -162 277 kr. Lägre kostnad för lärarlön än budgeterat.

ESF-projekt MIA: Avvikelse -83 285 kr. MIA analysfas startade senare är planerat.

Nya insatser som inte var budgeterade:

Ester- entreprenörsprogram: Utfall 250 000 kr. Avser kostnad för förstudien enligt beslut. Beslut i styrelsen 26/5.

Utredning om samordnare insatser för nyanlända: Utfall 283 518 kr. Beslut i styrelsen 31/3.

Case Manager: Utfall 232 299 kr. Pilotverksamhet för unga med aktivitetsersättning. Beslut i styrelsen 11/2 avseende ansökan till FK om utveckling av insatsen Case Manager och 27/10 - pilot inför MIA.

Samordning av utbildningar för bredare målgrupper t ex nyanlända i Haninge: Utfall 300 000 kr. Beslut styrelsen 26/5.

Förberedande gruppverksamhets i Nynäshamn: Utfall 315 078 kr. Avser förberedande gruppverksamhet – pilot inför MIA. Beslut i styrelsen 15/6.

7. Styrelsens beslut

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Haninge den 23 mars 2017

Andreas Jonsson
Ordförande

Pia Erneborg
Vice ordförande

Johan Svensk
Ledamot

Ola Hägg
Ledamot

Natasha Ringblom
Ledamot

Josefina Sjöblom
Ledamot

Bilaga 1: Måluppfyllelse för individinriktade insatser

Insats/projekt	Mål 2016	Resultat 2016
Ungdomsteamet i Haninge	Ca 300 deltagare 65 % till arbete/studier	212 deltagare 54 % till arbete/studier
Ung i Nynäs	Ca 175 deltagare 65 % till arbete/studier	143 deltagare 72 % till arbete/studier
Ung i Tyresö	Ca 200 deltagare 65 % till arbete/studier	233 deltagare 52 % till arbete/studier
SE-vägen	60 deltagare får stöd till anställning 40 % ska nå egen försörjning, helt eller delvis	26 varav 8 nya deltagare 70 % har egen försörjning, helt eller delvis
Resursrådet	300 deltagare får en insats 100 deltagare får konsultation 30 % till arbete/studier ett år efter inskrivning	192 deltagare har fått en insats 248 konsultationer (inkl. En väg in i Tyresö) 15 % till arbete/studier ett år efter inskrivning 37 % minskning av antalet deltagare som erhållit försörjningsstöd
Pilotutbildningar (Skolpiloter)	65 % till arbete/studier sex månader efter avslutad utbildning	27 deltagare under året 68 % har arbete hel-/deltid eller studerar sex månader efter avslutad utbildning
Case Manager		11 deltagare har fått en insats
Summa	975 deltagare ska få en insats 100 deltagare ska få konsultation	844 deltagare har fått en insats 248 deltagare har fått konsultation 436 deltagare har avslutats varav 45 % till arbete/studier

Av de totalt 436 personer som avslutade sitt deltagande finns data registrerade på individnivå i uppföljningssystemet SUS för 326 personer. Dessa data har kompletterats med data från förbundets gemensamma IT-system Aventus.

Ungdomsteamet i Haninge

Ungdomsteamet erbjuder samordnat stöd till unga som varken arbetar eller studerar. Det var samordningsförbundets första insats och den är nu implementerad med visst fortsatt stöd från förbundet. Ungdomsteamet ingick under perioden 2009-2013 i ESF-projektet Grenverket Södertörn. I insatsen arbetar personal från kommunen (socialkonsulenter, studie- och yrkesvägledare samt en jobbagent) och Arbetsförmedlingen (arbetsförmedlare). Teamet leds av en verksamhetsledare. Inremittering sker varje vecka via ingående partners och genom egen anmälan. Man erbjuder såväl förberedande som studie- och arbetsinriktade insatser. Medarbetarna har utbildning i motiverande samtal och arbetet är inspirerat av metoden Supported Employment/Education, SE.

Målgrupp

Ungdomsteamet i Haninge vänder sig till unga vuxna (16-24 år) som varken arbetar eller studerar och som behöver ett ökat stöd från fler än en myndighet. Många har en komplex problematik bestående av t ex oavslutade studier, psykisk ohälsa och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Samverkande partners

Arbetsförmedlingen Östra Södertörn, Haninge kommun och Samordningsförbundet Östra Södertörn.

Framgångsfaktorer

Ungdomsteamet är en stabil arbetsgrupp som sitter samlokaliserad i en öppen och välkomnande lokal. Deltagarna har tillgång till en rad insatser inom kommunen, som Kompassen, Media Ungdom, arbetsträningsplatser och Arbetsförmedlingens insatser. Teamet genomför egna gruppaktiviteter (frukostgrupp-förberedande och frukostgrupp-jobbsök) samt ger individuellt stöd. Dessutom har man ett ambassadörsprogram och ett gott näringslivssamarbete som leder till att många kommer ut till praktik och arbete. Kulturföreningen Ormen, som anordnar en självstärkande insats – Ormprojektet – och pilotutbildningarna underlättar också för deltagarna att närma sig arbete och studier. Deltagare som är i behov av stöd för att komma vidare till rätt vårdinsats erbjuds stöd via konsultpsykiatriker. Samarbete har även inletts med Capio Unga i Haninge.

Teamet samarbetar med Navigatorcentrum Haninge, som har till uppgift att följa upp alla ungdomar 16-20 år som inte går i skolan. Under året har Navigatorcentrum, som en följd av den lokala överenskommelsen, haft en studie- och yrkesvägledare som arbetat utifrån kommunens utökade aktivitetsansvar för unga 20-24 år. Ungdomar som omfattas av aktivitetsansvaret erbjuds, då det är lämpligt, att skriva in sig i Ungdomsteamet och ta del av teamets utbud av aktiviteter.

Mål och resultat

Ungdomsteamet hade som mål att arbeta med 300 deltagare under 2015 samt att 65 procent skulle arbeta eller studera efter avslutad insats. Teamet skulle också utveckla SE-metoden och skapa nya arbetssätt med arbetsgivare och utbildningsanordnare, utveckla utbudet av aktiviteter som matchar de behov och önskemål som unga vuxna har samt utveckla nya arbetssätt mellan kommunen och Arbetsförmedlingen för unga som inte avslutat gymnasiet.

Under året skrevs 112 nya deltagare in, 70 män och 42 kvinnor. **Totalt arbetade teamet med 212 deltagare,** varav 64 procent var män. Andelen kvinnor har ökat något under 2016.

De förberedande insatserna är många och varierande och hade under året 201 deltagare. Flest deltagare hade frukostgruppen och Kompassen (vägledningskurs). Olika studie- och arbetsinriktade insatser erbjöds 121 deltagare – frukostgrupp-jobbsök och praktik var de två vanligaste.

Ungdomsteamet hade ett stort utflöde av deltagare under året. Sammanlagt avslutade 111 unga sitt deltagande. **54 procent gick vidare till arbete eller studier**, 39 män och 21 kvinnor. 39 deltagare, eller 35 procent, gick vidare till en annan insats inom Arbetsförmedlingen, till rehabilitering eller flyttade. Ytterligare 12 deltagare, 11 procent, avfördes på grund av förlorad kontakt. Den genomsnittliga inskrivningstiden för dem som avslutade sitt deltagande under året var 13 månader.

Ungdomsteamet	Deltagare	Avslutade	Till arbete	Till studier	Arbete/studier	Arbete/studier (procent)
2011	317	208	77	57	134	64
2012	313	144	57	51	108	75
2013	288	149	67	15	82	55
2014	282	145	47	27	74	52
2015	229	131	53	21	74	57
2016	***212***	***111***	***47***	***13***	***60***	***54***
2011-2016	*1 641*	*888*	*348*	*184*	*532*	*60*

Ung i Nynäs

Ung i Nynäs erbjuder samordnat stöd till unga som varken arbetar eller studerar. Insatsen bedrivs som en samverkansinsats med delfinansiering från samordningsförbundet. Ung i Nynäs ingick i ett ESF-stött projekt under perioden 2011-2014 (Grenverket Nynäshamn och Tyresö). I Ung i Nynäs arbetar personal från kommunen (arbetsmarknadskonsulenter och studie- och yrkesvägledare) och Arbetsförmedlingen (arbetsförmedlare). Teamet leds av en verksamhetsledare. Inremittering sker varje vecka via ingående partners och genom egen anmälan. Medarbetarna har utbildning i motiverande samtal och arbetet är inspirerat av metoden Supported Employment/Education, SE.

Målgrupp

Ung i Nynäs vänder sig till unga vuxna (16-24 år) som varken arbetar eller studerar och som behöver ett ökat stöd från fler än en myndighet. Många har en komplex problematik bestående av t ex oavslutade studier, psykisk ohälsa och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Samverkande partners

Arbetsförmedlingen Östra Södertörn, Nynäshamns kommun och Samordningsförbundet Östra Södertörn.

Framgångsfaktorer

Ung i Nynäs sitter samlokaliserat nära både kommunens AUC (Arbets- och utvecklingscentrum) och Arbetsförmedlingen. Under året har samarbetet utökats med AUC och en förberedande insats, uppstartskurs, genomförs numera gemensamt. Teamet har utvecklat ett SE-inriktat arbetssätt som gör att deltagarna ganska snabbt kommer vidare till arbetsträning, praktik och arbete eller studier. Teamets arbetsmarknadskonsulenter arbetar parallellt med deltagarna utifrån deras behov, t ex stöd för att initiera vårdkontakter, få skuldrådgivning etc. Ung i Nynäs konsultpsykiatriker är ytterligare ett stöd för flera deltagare, för att snabbare komma vidare till rätt vårdkontakt eller påbörja en utredning.

Mål och resultat

Målet för 2016 var 175 deltagare samt att 65 procent skulle arbeta eller studera efter avslutad insats. Teamet skulle också utveckla SE-metoden och skapa nya arbetssätt med arbetsgivare och utbildningsanordnare, utveckla utbudet av aktiviteter som matchar de behov och önskemål som unga vuxna har samt utveckla nya arbetssätt mellan kommunen och Arbetsförmedlingen för unga som inte avslutat gymnasiet.

Gruppen har trots flera längre sjukskrivningar under våren, och byte av verksamhetsledare under hösten, lyckats upprätthålla en god verksamhet och uppnå fina resultat. Inflödet har varit lågt, 48 nya deltagare har skrivits in under året, 28 män och 20 kvinnor. En förklaring kan vara att Arbetsförmedlingens direktservice i Nynäshamn har stängts och nyinskrivningar hänvisats till Haninge. **Totalt arbetade teamet med 143 deltagare** under året, varav 64 procent var män och 36 procent kvinnor.

Ett utvecklingsarbete har påbörjats för att arbeta mer tillsammans kring varje ärende och för att så tidigt som möjligt koppla på rätt stödinsatser. Gemensamma ärendegenomgångar är en viktig del i arbetet. Teamet erbjuder både förberedande och studie- och arbetsinriktade insatser. 94 deltagare fick del av olika förberedande insatser såsom uppstartskurs och arbetsträning. Studie- och arbetsinriktade insatser erbjöds 98 deltagare och där jobbsökaraktivitet och praktik var de två mest förekommande.

Totalt avslutade 65 personer sitt deltagande under året. **Utflödet till arbete och studier har varit högt, 72 procent.** Detta motsvarar 47 personer, 31 män och 16 kvinnor. 43 procent gick vidare till arbete och 29 procent till studier. Ytterligare 19 procent avslutade sitt deltagande av en känd orsak såsom flytt, rehabilitering eller att de gick vidare till en annan insats, inom Arbetsförmedlingen. Sex personer, eller 9 procent, avslutade sitt deltagande av okänd orsak. Den genomsnittliga inskrivningstiden för dem som avslutade sitt deltagande under året var 13 månader.

Ung i Nynäs	Deltagare	Avslutade	Till arbete	Till studier	Arbete/studier	Arbete/studier (andel)
2011	166	104	60	13	73	70
2012	139	94	37	24	61	65
2013	93	56	17	11	28	50
2014	139	69	21	18	39	56
2015	170	75	27	20	47	63
2016	***143***	***65***	***28***	***19***	***47***	***72***
2011-2016	*850*	*463*	*190*	*105*	*295*	*64*

Ung i Tyresö

Ung Tyresö erbjuder samordnat stöd till unga som varken arbetar eller studerar. Insatsen bedrivs som en samverkansinsats med delfinansiering från samordningsförbundet. Ung i Tyresö ingick i ett ESF-stött projekt under perioden 2011-2014 (Grenverket Nynäshamn och Tyresö). Under 2015 flyttade Ung i Tyresö verksamheten till Tyresö kommunhus i Tyresö centrum. I insatsen arbetar personal från kommunen (arbetsmarknadskonsulenter och studie- och yrkesvägledare) och Arbetsförmedlingen (arbetsförmedlare). Teamet leds av en verksamhetsledare. Inremittering sker varje vecka via ingående partners och genom egen anmälan. Medarbetarna har utbildning i motiverande samtal och arbetet är inspirerat av metoden Supported Employment/Education, SE.

Målgrupp

Ung i Tyresö vänder sig till unga vuxna (16-24 år) som varken arbetar eller studerar och som behöver ett ökat stöd från fler än en myndighet. Många har en komplex problematik bestående av t ex oavslutade studier, psykisk ohälsa och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Samverkande partners

Arbetsförmedlingen Östra Södertörn, Tyresö kommun och Samordningsförbundet Östra Södertörn.

Framgångsfaktorer

Teamet har utvecklat ett SE-inriktat arbetssätt som gör att deltagarna ganska snabbt kommer vidare till arbetsträning, praktik och arbete eller studier. Utifrån deltagarnas behov av stöd och anpassning kopplas specialister in i ett tidigt skede. Gemensamma ärendegenomgångar är en viktig del i arbetet. Teamets arbetsmarknadskonsulenter arbetar parallellt med deltagarna utifrån deras behov, t ex stöd för att initiera vårdkontakter, få skuldrådgivning etc. Ung i Tyresös konsultpsykiatriker är ytterligare ett stöd för flera deltagare, för att snabbare komma vidare till rätt vårdkontakt eller påbörja en utredning. Samarbete har även inletts med Capio Unga i Haninge.

Mål och resultat

Målet för 2015 var 200 deltagare samt att 65 procent skulle arbeta eller studera efter avslutad insats. Teamet skulle också utveckla SE-metoden och skapa nya arbetssätt med arbetsgivare och utbildningsanordnare, utveckla utbudet av aktiviteter som matchar de behov och önskemål som unga vuxna har samt utveckla nya arbetssätt mellan kommunen och Arbetsförmedlingen för unga som inte avslutat gymnasiet.

Inflödet har varit högt under hela året. Efter det att Arbetsförmedlingens direktservice stängts i Tyresö har nyinskrivningar hänvisats till andra kontor, framförallt Haninge och Globen, och andelen självanmälningar har under denna period ökat kraftigt från 12 till 41 procent. 126 nya deltagare togs emot under året, 48 kvinnor och 78 män. **Totalt arbetade teamet med 233 deltagare**, 38 procent kvinnor och 62 procent män.

Teamet erbjuder både förberedande och studie- och arbetsinriktade insatser. Olika förberedande insatser såsom arbetsträning, psykiatristöd och mobiliseringskurs erbjöds 67 deltagare under 2016. 95 deltagare fick studie- och arbetsinriktade insatser, där jobbsökaraktiviteter och praktik varit de dominerande.

98 deltagare avslutade sitt deltagande under året. **Av dessa gick 51 till arbete eller studier, 19 kvinnor och 32 män, vilket motsvarar 52 procent.** 32 procent avslutade sitt deltagande av annan känd orsak, såsom flytt eller rehabilitering. Den genomsnittliga inskrivningstiden för dem som avslutade sitt deltagande under året var 12 månader. Ett stort antal deltagare (141) är kvar i Ung i Tyresö trots att de är ute i anställningar med statligt stöd/studier och dessa syns därmed inte i statistiken. Från och med 2017 kommer vi att genomföra förändringar i redovisningen av statistiken så att samtliga deltagare i heltidsarbete eller studier blir synliga och jämförbara mellan teamen.

Ung i Tyresö	Deltagare	Avslutade	Till arbete	Till studier	Arbete/ studier	Arbete/studier (andel)
2011	442	497	290	77	367	74
2012	624	363	195	63	258	71
2013	236	124	43	34	77	62
2014	221	145	52	34	86	59
2015	166	50	13	14	27	54
2016	***233***	***98***	***25***	***26***	***51***	***52***
2011-2016	*1 922*	*1 277*	*618*	*248*	*866*	*68*

Resursråden

Resursråden finns till för personer som kan behöva stöd från flera myndigheter för att kunna börja arbeta eller studera. Genom att myndigheterna samverkar får medarbetarna större möjligheter att ge ett samlat stöd inom ramen för myndigheternas ordinarie verksamheter. Sedan 2015 finns kommunvisa Resursråd i alla tre kommuner. I Tyresö kommer många personer in via En väg in.

Målgrupp

Personer i åldern 16-64 år som behöver ett samordnat stöd från flera myndigheter för att komma i egen försörjning och som inte får sina behov tillgodosedda inom befintliga verksamheter.

Samverkande partners

Arbetsförmedlingen Östra Södertörn, Försäkringskassan Stockholms län Sydost, Stockholms läns landsting, Haninge, Tyresö och Nynäshamns kommuner samt Samordningsförbundet Östra Södertörn.

Framgångsfaktorer

Lokala Resursråd i Haninge och Nynäshamn startades under 2015 utifrån erfarenheter från En väg in i Tyresö, vilket bidrog till utvecklingen av samtliga Resursråd. Från att ha träffats i team var tredje vecka sammanträder Resursråden nu varje vecka. Efter en genomlysning utses två myndighets-representanter som träffar personen inom en vecka för en djupare kartläggning. De träffar sedan personen igen vid 1-3 tillfällen för att närmare klargöra hur han/hon ser på sin situation och vilket stödbehov som krävs för att åter komma i arbete. En sammanfattning och rekommendation om fortsatta insatser lämnas till ordinarie handläggare.

Resursråden har, för att öka samverkan mellan myndigheterna, öppnat upp för konsultationer. Till en konsultation kan handläggare komma för att få både allmän information om myndigheternas regelverk och råd och stöd i hur de kan komma vidare i handläggningen. Resursråden informerar även om vilka möjligheter som finns i ordinarie verksamheter, både inom den egna myndigheten och inom andra myndigheter.

Mål och resultat
Målet för 2016 var att 300 personer skulle få en insats och 100 deltagare en konsultationsinsats. Genom Resursråden skulle minst 30 procent av dem som avslutat sitt deltagande vara i arbete eller studera ett år efter inskrivning. Vidare skulle deltagarnas behov av försörjningsstöd minska. Resursråden skulle också utveckla utbudet av aktiviteter som matchar målgruppens behov.

Under året skrevs 145 deltagare in i Resursrådet och tog del av insatserna, 80 kvinnor och 65 män. Utöver detta genomfördes 169 konsultationer. Resursrådens nya arbetsmetod, med möjlighet till konsultation för handläggare, bidrog till att ordinarie insatser kunnat nyttjas i högre utsträckning. Den vanligaste insatsen var arbetsträning på arbetsintegrerande sociala företag, ASF, där 51 personer (26 kvinnor och 25 män) deltog, samt M3-programmet på ROA (Rehabilitering och aktivering), där 24 personer (21 kvinnor och 3 män) deltog. Under året avslutade 120 personer sitt deltagande, dessa följs upp först 2017.

Antal personer som avslutat sitt deltagande och som fått en insats genom projektet, försörjningskällor vid inskrivning, avslut och vid ettårsuppföljning (antal deltagare =122)

Försörjningskälla	Vid inskrivning	Ett år efter inskrivning	Förändring från inskrivning till ettårsuppföljning
A-kassa/aktivitetsstöd	10	14	+4
Annat	1	4	+3
Försörjningsstöd	47	26	-26
Sjukersättning/ Aktivitetsersättning	8	12	+4
Hel sjukpenning	42	26	-16
Lön/CSN	0	18	+18
Rehab-ersättning	1	4	+3

Ett år efter inskrivning görs en uppföljning. Uppföljningarna som gjorts 2016 visar att av de deltagare som fick en insats under 2015 har 15 procent arbete eller studerar. Den största skillnaden i försörjningskällor finner vi hos de deltagare som hade försörjningsstöd vid inskrivning i projektet, där knappt hälften av dessa inte längre har det.

I Tyresö är En väg in/Resursrådet en integrerad verksamhet. Alla personer som uppbär försörjningsstöd och är i behov av arbetslivsinriktad rehabilitering ska anvisas till En väg in. Under året har 102 personer gjort en personlig handlingsplan tillsammans med handläggarna i En väg in. 71 personer avslutade sitt deltagande och av dem gick 10 vidare till arbete, 11 till arbetsrehabilitering och 15 till vård- eller sjukersättning. Arbetssättet möjliggör att myndigheterna effektivt kan fördela ansvar mellan sig så att konsensus råder kring ersättning och insatser.

SE-vägen och socialt företagande

SE-vägen till arbete har varit ett metodutvecklingsprojekt som Samordningsförbundet Östra Södertörn genomfört med stöd från Arvsfonden. Huvudtanken med projektet har varit att med förbundet som koordinator prövar ett samarbete mellan sex arbetsintegrerande sociala företag och den offentliga sektorn. Projektidén var att fler personer som stod utanför arbetsmarknaden skulle få ett stöd genom arbetsintegrerande sociala företag och metoden Supported Employment (SE).

Samordningsförbundet Östra Södertörn har sedan 2011 arbetat långsiktigt med att skapa kontakter mellan arbetsintegrerande sociala företag och myndigheterna. Etablerade samarbeten finns kring arbetsträning, sysselsättning och anställning av deltagare med funktionsnedsättning. Sedan projektet startade har antalet anställda i företagen i Haninge, Nynäshamn och Tyresö ökat. Projektet har även bidragit till att stärka företagen genom verksamhetsledarnätverk, handledning och utbildning.

Samverkande partners
Arbetsförmedlingen samt de arbetsintegrerande sociala företagen Blå vägen i Jordbro, Bönorna i Handen och Tyresö, Café Matlådan i Handen, Grow Tyresö, Skyddsvärnet, JobbVerket i Tyresö samt Kreativa Krafter AFS (f d Textilmakarna) i Västerhaninge.

Mål och resultat
Projektet har under hela projektperioden arbetat med 75 deltagare, varav 57 procent kvinnor, där 72 procent nått egen försörjning genom att få arbete. Måluppfyllelsen för kvinnor var högre, då 79 procent av dessa gick vidare till arbete och studier jämfört med 63 procent av männen. Två av tre unga har anställts av andra arbetsgivare. Bland de som är äldre än 25 år har två av tre anställts av de sociala företagen. Utbildning i bland annat Supported Employment, motiverande samtal och ledarskap för 47 anställda på sociala företag har genomförts. Under 2016 har åtta nya deltagare påbörjat insatsen och 23 avslutat sitt deltagande, varav 16 gick till arbete eller studier.

Målen för samverkan med de sociala företagen är följande:
1. Främja det sociala företagandet som en självständig samhällskraft.
2. Etablera samverkansformer mellan samverkande partners och de sociala företagen.
3. Förbereda ett gemensamt socialfondsprojekt som inbegriper en stöd- och rådgivningsfunktion.

Utveckling av arbetsintegrerande sociala företag 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antal sociala företag	3	4	9	9	9	9
Summa omsättning	8 684 000	13 120 000	18 006 715	23 557 679	32 739 000	26 665 000
Antal verksamma	130	162	210	261	286	244
Antal anställda	17	29	50	77	85	85
Antal deltagare, samordningsförbundet	0	9	43	35	31	24

Framgångsfaktorer
SE-handledarna, två handläggare från Arbetsförmedlingen och sex medarbetare i sociala företag samarbetar kring deltagarna. De har utvecklat SE-metoden för att vara ett extra stöd för personer som behöver stöd på vägen från arbetsträning till anställning. En framgångsfaktor är att deltagarna får möjlighet att utvecklas i en anpassad arbetsmiljö på företag, det vill säga på riktiga arbetsplatser. De sociala företagen kan erbjuda en mångfald av arbetsuppgifter och fungerar också som referenser när deltagarna ska vidare till andra arbetsgivare. För personer som varit utan arbete under en längre tid har vi sett att de sociala företagen är en bra plats att börja på inför nästa steg. **Det är också en fördel att det finns så många sociala företag inom berörda kommuner. Detta har i hög grad bidragit till att många personer kommit ut i egen försörjning.**

Pilotutbildningar

Förbundet har under 2-3 år stöttat tre pilotutbildningar i samarbete med gymnasieskolorna i Nynäshamn, Haninge och Tyresö. Gemensamt för utbildningskoncepten är att en förberedande/ motiverande och självstärkande del kombineras med en mer yrkesförberedande sådan. Intag sker via gymnasieskolorna samt förbundets tre unginsatser Ungdomsteamet i Haninge, Ung i Nynäs och Ung i Tyresö. Utbildningarna är öppna för deltagare från samtliga tre kommuner.

Kulturhantverket i Haninge startade sin första utbildning hösten 2014. Inriktningen är byggnadsvård och deltagarna kan välja inriktning mot måleri eller finsnickeri. Utbildningen är ettårig och genomförs av yrkesgymnasiet Fredrik. Man har hittills haft flexibla intag under året.

Gymnasiealternativet i Nynäshamn startade hösten 2014 och syftar till att deltagarna ska få ökad kunskap om vad som krävs för att få och behålla ett arbete. Utbildningen pågår i fyra månader och startar två gånger per år. Förutom självstärkande del, yrkesorientering och arbetsmiljöfrågor ingår praktik fyra dagar i veckan.

Second Chance School i Tyresö startade med de första deltagarna hösten 2015. Utbildningen är ettårig och startar två gånger per år. Förutom den inledande delen på fem veckor får deltagarna utbildning på olika arbetsplatser tre dagar i veckan. Utifrån de yrken som valts kan olika yrkesteoretiska moment kopplas på.

Målgrupp
Målgruppen är unga, 16 -24 år, som redan har hoppat av gymnasieskolan eller är på väg att göra det.

Samverkande partner
Yrkesgymnasiet Fredrik i Haninge, Nynäshamns gymnasium, Tyresö gymnasium, C3L (KomVux) i Tyresö samt Samordningsförbundet Östra Södertörn.

Framgångsfaktorer
Engagerade och inkluderande lärare/handledare är den viktigaste framgångsfaktorn. Utbildningen inleds med en period av yrkesorientering och livskunskapsundervisning kombinerat med team-bildande aktiviteter som ger trygghet i gruppen och skapar förutsättningar för att deltagarna ska lyckas. Därefter ingår ett utökat coachningsstöd under hela utbildningen. Ett nära samarbete med arbetsgivarna/handledarna på arbetsplatserna inför och under praktikperioden är också oerhört viktigt. En annan framgångsfaktor är att utbildningarna är öppna för deltagare från samtliga tre kommuner, då dessa tecknat en överenskommelse om mellankommunala ersättningar för utbildning-arna. Hemkommunens vuxenutbildning bekostar därmed utbildningen för anordnarkommunen.

Mål och resultat
Målet för 2016 var att 65 procent av deltagarna skulle arbeta eller studera sex månader efter utbildningen. Det övergripande målet var att utbildningarna skulle implementeras i ordinarie verksamhet. Två av kommunerna har implementerat utbildningarna; Kulturhantverket i Haninge och Second Chance School i Tyresö, medan Gymnasiealternativet i Nynäshamn avslutades under året.

Utbildningarna har under året utökat intagningen direkt från skolan och via det kommunala aktivitets-ansvaret. Förbundet har endast följt upp deltagare som ingått i våra insatser – många fler har deltagit.

Under året deltog 27 unga från samverkansinsatserna i någon av utbildningarna. **43 procent av de som avslutade sitt deltagande gick vidare till arbete eller studier.**

Tretton personer deltog hos Kulturhantverket, varav två kvinnor och elva män. Sju av dessa kom från Haninge, fem från Nynäshamn och en från Tyresö. Sex av dessa avslutade utbildningen under 2016 varav fem gick vidare till arbete och en är kvar i en insats hos Ungdomsteamet.

Sju unga deltog i Gymnasiealternativet under våren, två kvinnor och fem män. Av dessa har tre påbörjat studier, en arbetar deltid, två har insatser inom Ung i Nynäs och en är sjukskriven.

Fjorton deltagare, varav sex kvinnor och åtta män, har varit inskrivna på Second Chance School. 6 av dessa avslutade utbildningen under 2016, varav fyra gick vidare till arbete (del- eller heltid), en är kvar i en insats hos Ungdomsteamet och en i en insats hos Ung i Tyresö.

	Deltagare	Avslutade	Till arbete	Till studier	Arbete/studier	Arbete/studier (procent)
Kulturhantverket	13	6	5	0	5	83
Gymnasiealternativet	7	7	1	3	4	57
Second Chance School	14	6	4	0	4	67
Totalt	***34***	***19***	***10***	***3***	***13***	***68***

Case Manager – pilotverksamhet för målgruppen unga med aktivitetsersättning

Förbundet beviljades extra medel från Försäkringskassans extra anslag för att förstärka stödet till unga med aktivitetsersättning.

Insatsen bestod i att Haninge kommun anställde två Case Managers och påbörjade arbetet med att utveckla en stödfunktion som komplement till Försäkringskassans ordinarie handläggning för målgruppen.

Totalt deltog 11 personer (åtta kvinnor och tre män) i pilotverksamheten under perioden september-december 2016. Dessa personer fortsätter sitt deltagande även under 2017. Fram till 31 mars finansieras Case Managers av samordningsförbundet, därefter fortsätter de sin verksamhet inom ramen för det ESF-stödda MIA-projektet.

Bilaga 2: Samverkanseffekter och enkätsvar

Målen med enkäten var följande:

1. Samverkan och metodutveckling mellan samverkande partner ska utvecklas.
2. Skapa struktur och långsiktighet i samverkansarbetet.

Under 2016 deltog vi och många andra samordningsförbund i den pilotstudie som Nationella nätverket för samordningsförbund, NNS, gjorde i syfte att testa indikatorer genom att ställa enkätfrågor som mäter samverkanseffekter inom finansiell samordning. Svaren som gavs på enkäten inom vårt förbund visade att styrelseledamöter, chefsgrupper och medarbetare har en positiv uppfattning om våra samverkansinsatser. Bland annat höll de allra flesta tillfrågade chefer och styrelseledamöter med om följande påstående: "Vi har strukturer för att initiera, upprätthålla och underhålla relationer mellan inblandade aktörer."

Medarbetarnas enkätsvar visar att det finns ett stort förtroende för samordningsförbundets insatser. Mest positiva omdömen ges på frågor som rör samverkan mellan myndigheter och inom insatsen (4,5 - 4,6). Samtidigt antyder de lägsta omdömena (3,9 av 5), som rör strukturer för att initiera, upprätthålla och underhålla relationer mellan aktörerna, att utmaningar och utvecklingsarbete väntar.

Sammanställning av enkätfrågor – indikatorer

Styrelsen (9 svar)	**Medelvärde mellan 1-6 där 1= Inte alls och 6 = Helt och hållet.**
Har ni strukturer för att initiera, upprätthålla och underhålla relationer mellan inblandade aktörer?	4,8
Har ni en strategi för hur vi arbetar med uppföljning och utvärdering av de samordnade rehabiliteringsinsatserna?	5,1
Använder ni uppföljning och utvärdering som underlag för att utveckla de samordnade rehabiliteringsinsatserna?	4,8

Samverkande partner chefsgrupper (13 svar)	**Medelvärde mellan 1-6 där 1 = Inte alls och 6 = Helt och hållet.**
Har ni strukturer för att initiera, upprätthålla och underhålla relationer mellan inblandade aktörer?	5,1
Har erfarenheter från er samverkan lett till att förebyggande insatser utvecklats?	4,8

Personal i insatser (28 svar)	**Medelvärde mellan 1-6 där 1= Aldrig och 6= Alltid.**
Får stödet som ni ger ta den tid som behövs?	4,5
Finns det en tillräcklig planering för vad som ska hända efter att detta stöd upphör?	4,1
Upplever du att de du samverkar med hos andra myndigheter lyssnar på dig?	5,0
Upplever du att de du samverkar med hos andra myndigheter vet vad du kan tillföra?	4,4
	Medelvärde mellan 1-6 där 1=Inte alls och 6=Helt och hållet.
Tas erfarenheter, kunskaper och synpunkter från deltagare systematiskt tillvara?	4,2
Har ni rutiner för att samarbeta med andra aktörer i arbetet när det gäller insatser för deltagarna?	4,3
Har ni strukturer för att initiera, upprätthålla och underhålla relationer mellan inblandade aktörer?	3,9
Omfattas det synsätt ni har angående människors resurser och möjligheter av alla i den samordnade insatsen?	4,6
Fungerar de olika arbetssätt ni har i den samordnade insatsen bra tillsammans?	4,5

Haninge kommun

Beslutande organ
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (1)

Sammanträdesdatum
2017-04-18

Dnr KS 2017/164

§ 88 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för ledamöterna i Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 22 februari 2017 tillstyrkt att ledamöterna i styrelsen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds styrelse samt de enskilda förtroendevalda i styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Barbro Nordgren och Mikko Svensson - båda (S) - Sven Gustafsson och Gilbert de Wendel - båda (M) - Kristina Hallberg (L), Ulla-Britt Öhman (C) samt Anna Ragnar (-) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds styrelse samt de enskilda förtroendevalda i styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Utdragsbestyrkande

Revisorerna
i Södertörns miljö och hälsoskyddsförbund

Till:

Fullmäktige i Haninge kommun
Fullmäktige i Tyresö kommun
Fullmäktige i Nynäshamns kommun
Direktionen

Revisionsberättelse för år 2016

Vi, utsedda revisorer i Södertörns miljö och hälsoskyddsförbund, har granskat den verksamhet som bedrivits i förbundet under år 2016.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande förbundsordning, riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återredovisning till medlemmarna.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med förbundets uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallag och god revisionssed. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Ernst & Young har biträtt oss vid granskningen. Utöver granskning av delårsrapport och årsredovisning har en uppföljning av tidigare fördjupad granskning genomförts av målstyrningen inom förbundet under året. Granskningen har också omfattat så kallad grundläggande granskning där vi bl a har granskat protokoll och handlingar samt genomfört möten med delar av direktionen och förbundets ledning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande. Direktionens interna kontroll bedöms ha varit tillräcklig.

Vi tillstyrker att ledamöterna i direktionen beviljas ansvarsfrihet.
Vi tillstyrker att förbundets årsredovisning för 2016 godkänns.

Haninge den 22 februari 2017

Kenneth Strömberg
Vald av Haninge kommun

Sara Frykman
Vald av Nynäshamns kommun

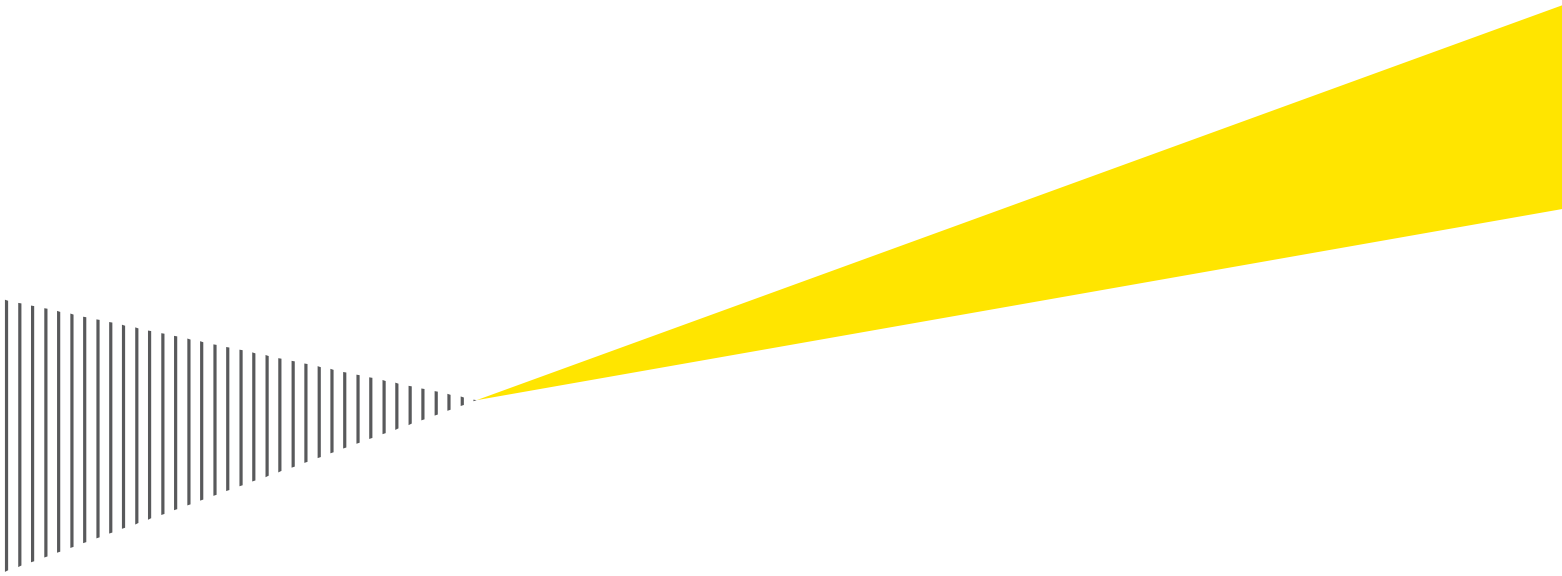
Bengt Verlestam
Vald av Tyresö kommun

Bilagor: Revisionsrapporter 2016

Revisionsrapport 2016
Genomförd på uppdrag av revisorerna

Granskning av målstyrnings-processen

Södertörns miljö – och hälsoskyddsförbund

Building a better working world

Innehåll

1. Sammanfattning 3

2. Inledning 5

2.1. Bakgrund 5

2.2. Syfte och avgränsning 5

2.3. Revisionsansvarig 5

2.4. Revisionskriterier 5

2.5. Metod 6

3. Tidigare granskning av målstyrning 7

3.1. Inte helt tillräcklig målstyrning 2012 7

3.2. Åtgärder har enligt den uppföljande granskningen vidtagits som ger förutsättningar till en ändamålsenlig målstyrning 7

4. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 8

4.1. Uppgifter 8

4.2. Organisation 8

4.3. Ansvar och roller 9

4.1. Delgeringsordning 10

5. Målstyrningsprocess 11

5.1. Styrning och planering 11

5.2. Balanserat styrkort 2014 – 2017 14

5.3. Balanserat styrkort 2017 – 2020 15

5.4. Uppföljning 18

6. Svar på revisionsfrågor 21

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av revisorerna inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (SMOHF) genomfört en granskning med syfte att bedöma om målstyrningsprocessen i Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är ändamålsenlig.

År 2012 genomförde revisionen en fördjupad granskning av målstyrningen vilken resulterade i att ett antal rekommendationer lämnades med syfte att utveckla och förbättra målstyrningsprocessen. Därefter har ett relativt omfattande arbete gjorts inom SMOHF med delaktighet från direktion, ledning och personal för att utveckla och förbättra styrförutsättningarna. Arbetet har bl.a. inneburit att en planerings- och styrmodell för SMOHF fastställts, att ansvar och roller har tydliggjorts samt att en ny delegeringsordning beslutats. Som modell för målstyrning har balanserat styrkort valts.

En slutsats i denna granskning är att SMOHF har en i huvudsak ändamålsenlig struktur för målstyrning. Bedömningen baseras på att det finns en etablerad styrmodell som tillämpas, tydliggjord ansvars- och rollfördelning samt en regelbunden uppföljning av måluppfyllelsen. Vår bedömning är också att den tillämpade målstyrningsprocessen till stora delar är ändamålsenlig.

Samtidigt gör vi bedömningen att det finns ett fortsatt utvecklingsbehov av styrningen inom förbundet för att säkerställa en mer ändamålsenlig målstyrning och ytterst en effektiv verksamhet. Följande iakttagelser har haft betydelse för bedömningen:

- Avdelningschefens ansvar för verksamhet, ekonomi och personal definieras inte på ett tydligt sätt samtidigt som ansvar och befogenheter inte är i balans. Det senare gäller befogenheter i förhållande till ansvaret för personal och ekonomi. Ansvar och befogenheter inom ramen för styrprocessen bör framgå av dokumentet ”Styrning och planering” och vad som ingår i en tjänst (befattningsbeskrivningar) för sig.
- En förändring har skett i förhållande till dokumentet om styrning och planering beträffande vem som beslutar om förbundsplanen. I och med att tillsynsplanen har lagts in i förbundsplanen så fastställs den av direktionen. Om avsikten är att uppnå ett tydligt åtagande på respektive ansvarsnivå så bör förbundsplanen ses som förbundets (förvaltningens) svar på direktionsplanen. Förbundsplanen utgör då förbundschefens åtagande i förhållande till direktionen och uppdrag till den operativa verksamheten (avdelningarna). Vår bedömning är att styrprocessen blir tydligare om förbundsplanen hanteras i enlighet med vad som framgår av dokumentet styrning och planering. Direktionen kan besluta om tillsynsplanen i särskild ordning och behöver inte fastställa förbundsplanen i sin helhet.
- Det är inte tydligt i styrmodellen hur avdelningarna ska svara på förbundsplanen. I förbundsplanen 2016 finns ”inbäddade” avdelningsplaner där bl.a. avdelningarnas aktiviteter, som syftar till att uppfylla målen i styrkortet, anges. Från och med verksamhetsåret 2017 finns det en plan för respektive tillsynsområde (fyra planer). Dessa ingår som bilagor i förbundsplanen 2017. I och med införandet av planer för tillsynsområden uppstår en form av matrisorganisation, d.v.s. organisation där styrningen sker dels genom tillsynsprocesserna, dels genom avdelningarna. Styrmodellen bör enligt vår uppfattning på ett tydligt sätt hantera denna tudelning i styrningen.
- Direktionen har fastställt ett balanserat styrkort 2017-2020. Den mest påtagliga skillnaden mellan det tidigare styrkortet och det nya är att styrtalen inom perspektivet miljö och samhälle i princip genomgående har ändrats, från att avse effekter av tillsynen till att omfatta andelen objekt som omfattas av tillsyn eller kontroll. Förändring är relevant i den meningen att SMOHF svarar för en i huvudsak författningsstyrd myndighetsutövning i form av tillsyn. En väsentlig del av uppdraget handlar då om tillsyn varför det då också är motiverat att inrikta målstyrningen på genomförandet av tillsyn. Om SMOHF genomför

tillsyn och övrig myndighetsutövning på rätt sätt bör det i sin tur bidra till att miljömålen uppnås som flera av de strategiska målen i perspektivet miljö och samhälle ger uttryck för. Den risk som dock är uppenbar i det nya styrkortet är att styrningen i så hög utsträckning enbart är inriktad på produktion av tillsyn och kontroll men inte balanseras av tydliga kvalitetsmål på tillsyns- och kontrollprocesserna. I första hand uttrycker dessa mål en ambitionsnivå för planerade produktionen. Det finns inte heller mål som avser att brister som identifieras ska leda till att de faktiskt blir åtgärdade.

- En annan förändring som har gjorts i styrkortet är att processperspektivet inte längre finns med som ett eget perspektiv. I balanserad styrning är processperspektivet ett viktigt perspektiv. Det handlar om att identifiera framförallt de huvudprocesser som behövs för att kunna uppnå målen inom miljö och samhällsperspektivet samt perspektivet kund- och verksamhetsutövare. Processerna behöver sedan utvecklas med avseende på kvalitet och kostnadseffektivitet. Bedömningen är att borttagandet av processperspektivet innebär en risk för att det kan bli en obalans i den balanserade styrningen.
- Ekonomiperspektivet i den balanserade styrningen är svagt utvecklat. Perspektivets styrtal utgörs av ”årligen budgetera för verksamhetsutvecklande satsningar och uppföljning av budget enligt kontrollplan”. Bedömningen är att strategiskt mål, framgångsfaktorer, styrtal och målvärde inte fångar vad som är väsentlig i detta perspektiv. De målvärden som anges för styrtalen är snarare en budgetförutsättning respektive en anvisning. Det som framförallt saknas i ekonomiperspektivet är mål som tar sikte på kostnadseffektiviteten. Enligt ändamålet i förbundsordningen ska förbundet bl.a. verka för en hög effektivitet. Därför måste enligt vår bedömning direktionens ambitionsnivå när det gäller kostnadseffektiviteten framgå i styrkortet.
- Av den måluppföljning som redovisas i årsredovisning 2015, tertialuppföljning 2016 och delårsrapport 2016 framgår brister i måluppfyllelsen framförallt inom perspektivet miljö och samhälle. En brist som konstateras är att det inte redovisas någon samlad analys av måluppfyllelsen och en åtgärdsplan för att hantera avvikelser. Det framgår också av måluppfyllelsen att de brister som fanns under 2015 kvarstår även t.o.m. delårsrapporten 2016. Därmed har inte heller avvikelsehanteringen varit effektiv.
- Förbundets interna kontrollplan 2016 innehåller den uppföljning/rapportering som ska göras med några få inslag av interna kontrollmoment. En internkontrollplan används vanligtvis som ett medel för tillsyn av den interna kontrollen. I internkontrollplanen anges hur tillsynen ska bedrivas.

Med anledning av vad som har framkommit i granskningen lämnas följande rekommendationer:

- Säkerställ att åtgärdsplaner upprättas och genomförs då avvikelser har identifierats vid måluppföljning.
- Tydliggör avdelningschefernas ansvar och befogenheter inom ramen för styrningen.
- Säkerställ att målstyrningen omfattar huvudprocessernas kvalitet och kostnadseffektivitet.
- Utveckla en relevant målstyrning inom ekonomiperspektivet.
- Överväg att behålla processperspektivet i det balanserade styrkortet.
- Överväg att införa en internkontrollplan som uteslutande är inriktad på tillsyn av den interna kontrollen.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Förbundets uppdrag är att bedriva den tillsyn som kommunerna är skyldig att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen och strålskyddslagen. Målet med tillsynen är att de verksamheter som bedrivs inom kommunerna inte ska ha negativ inverkan på miljö och hälsa. En viktig förutsättning för att förbundet ska ha förutsättningar att uppnå ett effektivt resultat är att det finns en tillämpad väl fungerande målstyrning i verksamheten.

År 2012 genomförde revisionen en fördjupad granskning av målstyrningen. Ett resultat av granskningen blev att ett antal rekommendationer lämnades med syfte att utveckla och förbättra målstyrningsprocessen.

Efter att granskningen genomfördes har förbundet arbetat strukturerat med att utveckla styrningen i förbundet. Revisorerna har beslutat sig för att genomföra en ny fördjupad granskning av styrningen som dels omfattar en uppföljning av vidtagna åtgärder utifrån revisionens tidigare noteringar och rekommendationer, dels en bedömning av den nya målstyrningsmodell som implementerats.

2.2. Syfte och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om målstyrningsprocessen i Södertörns miljö– och hälsoskyddsförbund är ändamålsenlig.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor.

- Är processen gällande målformuleringen ändamålsenlig?
- Är målen relevanta?
- Säkerställer förbundet att målen kommuniceras och förankras i verksamheten och på individnivå?
- Är ansvaret och rollfördelningen tydligt definierat inom förbundet?
- Finns en tydlighet på olika nivåer beträffande ansvar och roller när det gäller styrning och uppföljning av verksamheten?
- Utövas en tillräcklig målstyrning av verksamheten?
- Följs förbundets mål upp på ett tillfredsställande sätt?
- Vidtas tillräckliga åtgärder i tid då avvikelser identifieras?

2.3. Revisionsansvarig

Granskningen avser Södertörns miljö – och hälsoskyddsförbund där direktionen är ansvarig utifrån ett revisionsperspektiv.

2.4. Revisionskriterier

Revisionskriterier är de bedömningsgrunder som bildar underlag för granskningens analyser, slutsatser och bedömningar.
I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- Kommunallagen
- Förbundsordningen
- Riktlinjer och policys.

2.5. Metod

Granskningen har i huvudsak baserats på intervjuer och studier av relevant dokumentation. Följande intervjuer planeras:

- Representanter från direktionen: ordförande, vice ordförande och ersättare.
- Förbundschef.
- Representanter från personalen: 3 miljöinspektörer och 1 miljöassistent.
- Avdelningschef för Hälsoskydd- och livsmedelsavdelningen.
- Avdelningschef för Livsmedelsavdelningen.
- Avdelningschef för Miljöskyddsavdelningen.

Exempel på dokument som har ingått i granskningen är:

- Tidigare granskningsrapport.
- Förbundsordning.
- Delegeringsordning.
- Styrning och planering.
- Ansvar och roller inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.
- Balanserat styrkort 2014-2017 och 2017-2020.
- Direktionsplan 2017-2020.
- Förbundsplan 2016.
- Årsredovisning 2015.
- Delårsrapport 2016 och Uppföljning av förbundsplan 2016.
- Protokoll.

3. Tidigare granskning av målstyrning

3.1. Inte helt tillräcklig målstyrning 2012

En sammanfattande slutsats i granskningen 2012 var att målformuleringsprocessen inom förbundet var väl integrerad i förbundets planeringsprocess och att den genomfördes med deltagande av samtliga medarbetare i organisationen. Direktionens roll var dock i huvudsak begränsad till att ta ställning till de mål som har tagits fram i tjänstemannaorganisationen.

Bedömningen gjordes att målstyrningen inte var helt tillräcklig. Den tillämpade styrmodellen hade inte definierats samtidigt som det saknades en tydlig strategi som beskrev hur styrningen skulle genomföras. Inom förbundet fanns samtidigt höga ambitioner att målstyra verksamheten. Effekten av målstyrningen begränsades dock av att det till stora delar saknades operativa mål inom övriga huvudområden samt att resultatet av måluppföljningen blev otydligt. Direktionen hade inte en tydligt ledande roll inom målstyrningen.

Granskningen resulterade i att följande rekommendationer lämnades:

- Tydliggör ansvaret och rollerna i styrprocessen.
- Definiera förbundets styrstrategi, styrmodell och styrprocess.
- Utveckla en ändamålsenlig målstruktur, d.v.s. vilka typer av mål ska användas och fastställas och vem ska fastställa respektive mål.
- Utveckla relevanta och uppföljningsbara mål inom övriga huvudområden.
- Säkerställ att samtliga mål som fastställs kan följas upp på ett relevant sätt. Uppföljningen av mål kan antingen ske med hjälp av nyckeltal eller resultatindikatorer.
- Gör en samlad analys av måluppfyllelsen i samband med tertial-, delårsrapport och årsredovisning. Identifierade avvikelser bör analyseras tillsammans med att åtgärdsplaner tas fram.
- Åtgärder och aktiviteter som vidtas för att uppnå fastställda mål bör reserveras för handlingsplaner och följas upp för sig.
- En översyn bör övervägas av nuvarande delegeringsordning.

3.2. Åtgärder har enligt den uppföljande granskningen vidtagits som ger förutsättningar till en ändamålsenlig målstyrning

En uppföljande granskning genomfördes i slutet av 2014. I den konstaterades att ett omfattande arbete hade genomförts inom SMOHF med delaktighet från direktion, ledning och personal för att utveckla och förbättra styrningen med utgångspunkt från resultatet av revisorernas tidigare granskning av målstyrningsprocessen. Arbetet hade bl.a. inneburit att en planerings- och styrmodell för SMOHF hade definierats, att ansvar och roller hade tydliggjorts samt att en ny delegeringsordning hade fastställts.

En bedömning som gjordes i den uppföljande granskningen var att åtgärder hade vidtagits vilka i princip hanterade samtliga rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen av målstyrningsprocessen. I uppföljning hade dock inte studerats i vilken utsträckning som en samlad analys av måluppfyllelsen hade gjorts i samband med tertial- och delårsrapport.

Vår bedömning var att de åtgärder som vidtagits sammantaget ger förutsättningar för en ändamålsenlig målstyrning av SMOHF. Avgörande för om verksamheten kommer att skötas på ett ändamålsenligt sätt är hur styrmodell faktiskt kommer att tillämpas.

4. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

4.1. Uppgifter

Förbundet bildades av kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö den 1 januari 2008 med uppgift att ombesörja myndighetsutövningen inom kommunernas miljö- och hälsoskyddsverksamhet. I huvudsak omfattar ansvaret den myndighetsutövning genom prövning, tillsyn och kontroll som följer av miljöbalken, livsmedelslagen, lag om handel med vissa receptfria läkemedel samt angränsande lagar, förordningar och föreskrifter inklusive de lokala hälsoskyddsföreskrifterna. Förbundet ska också svara för de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt svara för tillsyn enligt tobakslagen vad avser rökfria miljöer. I uppgifterna ingår dessutom att lämna råd och information till de verksamheter som berörs av tillsynen och erbjuda medlemmarna kompetens i arbetet med frivilliga åtaganden inom miljöområdet. Även det stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet som respektive medlem efterfrågar ska lämnas. Stöd till medlemmarna lämnas utifrån avtal med respektive medlem.

En revidering av förbundsordningen har gjorts fr.o.m. 1 oktober 2016 då uppgiften utökades med tillsyn enligt lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 om saluföring av sprängämnesprekursorer.

Av förbundsordningen framgår att ändamålet med kommunalförbundet är att verka för hög effektivitet, kvalitet och säkerhet i de verksamheter som kommunalförbundet ansvarar för samt genom samordning ansvara för hög kostnadseffektivitet.

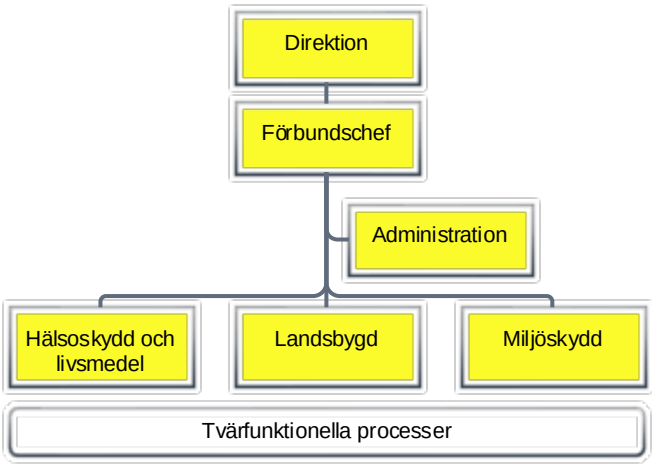
Förutom att reglera förbundets uppgifter och ändamål så anger förbundsordningen utgångspunkterna för budgetprocessen och medlemskommunernas styrning, inflytande samt insyn. Det är ett krav enligt 3 kap. 28 § KL att förbundsordningen ska innehålla föreskrifter om medlemmarnas styrning och insyn i förbundets ekonomi och verksamhet, samt budgetprocessen. Medlemmarna har inom lagens ram en stor frihet att välja de styrmedel och styrsystem som de anser lämpliga.

4.2. Organisation

Under förbundschefen är verksamheten organiserad i tre tillsynsavdelningar och en administrativ avdelning (stab). Administrativa avdelningen har uppdraget att stödja och effektivisera förbundets kärnverksamhet. Respektive tillsynsavdelning har en avdelningschef med ansvar för verksamhet, personal och ekonomi. Personalen i den administrativa avdelningen är underställda förbundschefen.

I nedanstående figur framgår organisationsstrukturen.

Figur 1 - Organisation

De tvärfunktionella processerna avser kontakter med näringslivet och förbundets informationsarbete.

Per den 31 augusti 2016 var 49 personer anställda[1] i förbundet, vilket motsvarar ca 41,6 heltidstjänster.

4.3. Ansvar och roller

I ett av förbundschefen upprättat dokument som godkänts av samverkansgruppen (2015-09-12) definieras inom SMOHF ansvar och roller för följande:

- Direktion.
- Förbundschef.
- Avdelningschef.
- Miljöinspektör och miljöassistent.

Av dokumentet framgår också en beskrivning av det generella chefsansvaret som ingår i ett chefsuppdrag.

Direktionen har det yttersta ansvaret för förbundets verksamhet i vilket ingår ansvar för styrning och planering samt personal. Direktionen har bl.a. ett övergripande ansvar för mål, inriktning, omfattning och kvalitet samt ansvar för att definiera och ge direktiv och förutsättningar för styrprocessen och uppföljning. Direktionen ansvarar även för styrkortet.

Förbunds- och avdelningschefernas ansvar och roll redovisas i förhållande till verksamhet, information- och kommunikation, utveckling, personal och ekonomi. Dessutom framgår förbundschefens åtagande gentemot avdelningscheferna respektive avdelningschefernas åtagande gentemot medarbetarna.

I beskrivningen av chefsuppdraget framgår att en chef har personalansvar och enligt avdelningschefens uppdrag ett övergripande budgetansvar för avdelningen. Vidare anges att avdelningscheferna är ansvariga för att verksamhetens intäkter och kostnader ryms inom angi-

[1] Med mer än 40 procent tjänstgöringsgrad.

ven budgetram (ekonomi i balans). Samtidigt har det framgått i intervjuerna att avdelningscheferna inte ansvarar för att anställa personal och att respektive avdelning inte har en egen budget.

Förutom att beskriva vilket ansvar som ingår i respektive funktion inom förbundet anges i dokument i varierande omfattning olika uppgifter (vad som ska utföras) som ingår i respektive ansvar.

4.1. Delgeringsordning

Gällande delegeringsordning godkändes av direktionen den 10 december 2013. Delegeringsordningen har följande rubriker:

- Delegeringsförbud (6 kap. 34 § KL.).
- Brådskande ärenden.
- Delegering till ordföranden.
- Delegering till förbundschefen.
- Vidaredelegering.
- Anmälan av delegeringsbeslut.

Förbundsdirektörens beslutanderätt framgår under rubrikerna allmänt, administrativa ärenden och respektive författning som förbundet har att tillämpa inom ansvarsområdet. Av delegeringsordningen framgår att förbundschefen har rätt att vidaredelegera till annan anställd vid förbundet med undantag av vad som följer av förbehållslistan. Delegeringsordningen anger inte specifikt att beslut som grundar sig på vidaredelegering från förvaltningschefen ska anmälas till direktionen.

4.1.1. Bedömning

SMOHF:s primära uppgift är att ansvara för medlemskommunernas myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Genom en ändamålsenlig och kostnadseffektiv myndighetsutövning ska förbundet bidra till en god livsmiljö. Styrningen av förbundet, som direktionen har det yttersta ansvaret för, ska säkerställa ett effektivt genomförande av uppgiften.

Det är enligt vår bedömning positivt att det finns en samlad beskrivning av ansvar och roller inom förbundet. Beskrivningen vad gäller rollerna inom tjänstemannaorganisationen liknar dock i vissa avseenden befattningsbeskrivningar. Utifrån styrperspektivet är det enligt vår uppfattning väsentligt att det klart och tydligt framgår vilket ansvar som finns framförallt på chefsnivå men även på direktionsnivå. Det gäller i första hand ansvaret för verksamhet, personal och ekonomi. Förutom att ansvaret på respektive nivå klargörs så är det viktigt att ansvar och befogenheter är i balans. Har en chef personalansvar så är det en förutsättning för att kunna ta det ansvaret att chefen också har befogenhet att t.ex. anställa personal. På motsvarande sätt gäller att om en chef har ansvar för ekonomin att det också är förenat med ett budgetansvar för verksamheten. Med ansvar för verksamhet och ekonomi följer också ett ansvar för att följa upp verksamheten med avseende på måluppfyllelse och ekonomiskt utfall, analysera resultatet och identifiera avvikelser och om sådana förekommer, vidta åtgärder för att hantera avvikelserna.

Bedömningen är att beskrivningen av ansvar och roller inte på ett tydligt sätt definierar ansvaret för verksamhet, ekonomi och personal på avdelningschefsnivå. På förbundschefsnivå är det inte heller helt tydligt men följer av den samlade beskrivningen att förbundschefen inför direktionen har ett ansvar för förbundets samlade verksamhet och ekonomi.

Slutsatsen är att ansvar och roller inom ramen för styr- och planeringsprocessen bör definieras tydligare i tjänstemannaorganisationen med avseende på ansvaret för verksamhet, ekonomi och personal. Ansvar och befogenheter måste också vara i balans. Enligt vår bedömning är det en fördel om ansvar och roller inom ramen för styrprocessen hanteras i dokumentet ”Styrning och planering” och att vad som ingår i en tjänst (befattningsbeskrivningar) hanteras för sig.

När det gäller delegering av beslutanderätt kan det konstateras att de krav som kan ställas på delegering enligt kommunallagen är att:

- Det klart och tydligt framgår vilken beslutanderätt som delegeras och till vem beslutanderätten överlåts.
- Delegeringen inte omfattar ärenden enlig 6 kap. 34 § KL.
- Direktionen har fastställt hur beslut som fattats med stöd av delegation ska anmälas till nämnden.

Alla beslut med stöd av uppdrag enligt 33 § ska enligt 6 kap 35 § KL anmälas till den nämnd eller styrelse (gäller även direktion) som delegerat beslutanderätten. Beslut som fattas med stöd av vidaredelegation från förvaltningschef ska anmälas till förvaltningschefen. Någon uttrycklig skyldighet för förvaltningschefen eller delegaten att vidareanmäla besluten till nämnden (direktionen) finns inte, men direktionen kan ställa sådana krav som villkor för att godkänna vidaredelegering. En bedömning som vi gör är att det därför bör framgå av delegeringsordningen att de beslut som förvaltningschef får vidaredelegera ska vidareanmälas till direktionen. I praktiken fungerar det så inom förbundet att alla delegationsbeslut, d.v.s. även beslut på vidaredelegation redovisas till direktionen.

5. Målstyrningsprocess

5.1. Styrning och planering

5.1.1. Modell för styrning och planering

I juni 2014 antog direktionen en modell för styrning och planering. I dokumentet beskrivs ansvar och roller, målstyrning, direktionens planering, förbundets planering och årshjul.

Enligt dokumentet för styrning och planering ska förbundet vara målstyrt, vilket innebär att direktionen styr förbundet genom att ställa upp mätbara och specifika mål utifrån vilka arbetet ska bedrivas. Som styrmodell används balanserade styrkort. Målen ska beskriva ett önskat resultat eller tillstånd vid en viss tidpunkt.

I ”Styrning och planering” beskrivs styrning och planering under följande rubriker:

- Ansvar och roller.
- Målstyrning.
- Direktionens planering.
- Förbundets planering.
- Årshjul.

Styrprocessen utgår från ett årshjul där planeringsarbetet sker på tre nivåer, medlemskommunerna, direktionen och förbundet.

5.1.2. Medlemskommunerna

Medlemskommunerna beslutar om förbundets ekonomiska förutsättningar genom att årligen ange de ekonomiska ramarna för förbundet samt eventuella riktlinjer kopplat till budgetprocessen. Fullmäktige i respektive medlemskommun beslutar om de taxor förbundet ska tillämpa i respektive kommun.

5.1.3. Direktionen

Direktionen (strategisk nivå) beslutar om förbundets mål, inriktning, omfattning och kvalitet. Direktionen tar fram och beslutar om förbundets styrkort, budget och policys. Direktionens ansvar konkretiseras i direktionsplanen.

Årligen fastställer direktionen en treårig direktionsplan. Direktionsplan 2017-2020[2] och budget 2017 har följande huvudsakliga innehåll:

- Verksamhetsidé
- Vision.
- Värderingar.
- Balanserat styrkort med strategiska mål, framgångsfaktorer, styrtal och målvärden.
- Förutsättningar (om- och invärldsanalys).
- Budget.
- Uppföljning, internkontroll och kommunikation.
- Styrprocessens årshjul.

Förbundets styrkort 2017-2020 och behovsutredning behandlades och fastställdes av direktionen i februari 2016 och budget 2017 och direktionsplan 2017-2020 fastställdes i augusti 2016.

Enligt dokumentet Styrning och planering inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund ska direktionsplanen även innehåll servicegarantier och styrande planer och policys.

Direktionen följer upp verksamhet och ekonomi vid delårsrapporterna per den 30 april och den 31 augusti samt i samband med årsredovisningen. Delårsrapporterna ska omfatta utfall och ekonomiska prognoser samt måluppfyllelse för de strategiska målen. Vid avvikelser ska dessa innehålla förslag på åtgärder.

5.1.4. Förbundet

Förbundet (operativ nivå) tar årligen utifrån direktionens beslutade strategiska inriktning fram en förbundsgemensam verksamhetsplan, förbundsplanen. Förbundsdirektören ansvarar för att ta fram planen som beskriver de aktiviteter som kommer att genomföras för att nå de strategiska målen. Enligt ”Styrning och planering inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund” är det förbundschefen som beslutar om förbundsplanen. I och med att förbundsplanen har tillförts tillsynsplanen, som ska beslutats av direktionen, så har förbundsplanen i sin helhet fastställts av direktionen. Förbundsplanen för 2016 antogs av direktion den 1 december 2015. En revidering av ”Styrning och planering inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund” ska göras med hänvisning till denna förändring.

Ett syfte med förbundsplanen är att operationalisera målen i direktionsplanen. Den gemensamma förbundsplanen 2016 innehåller:

- Verksamhetsbeskrivning

[2] Egentligen avser direktionsplanen perioden 2017-2019.

- Omvärldsanalys.
- Personal.
- Ekonomi.
- Planerad tillsyn och handläggning av ärenden (tillsynsplan).
- Förbundets styrkort. För varje strategiskt mål redovisas:
  - Framgångsfaktor, styrtal och målvärde.
  - Nuläget i förhållande till målet.
  - Aktiviteter 2016 och årligen återkommande aktiviteter och insatser efter 2016.
- Riskanalys.
- Uppföljning av verksamheten.
- Direktions- och förbundsaktiviteter under året.

I ett antal bilagor redovisas tillsynsobjekt inom olika tillsynsområden och tidplaner för förbundsgemensamma aktiviteter och respektive avdelning.

Enligt dokumentet ”Styrning och planering” ska förbundsplanen även innehålla servicegarantier och förteckning över gällande styrdokument, vilket dock inte framgår av förbundsplanen 2016.

Förbundsplanen följs upp och utvärderas varannan månad.

5.1.5. Bedömning

I dokumentet ”Styrning och planering inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund” definieras förbundets styrmodell där det framgår hur det är tänkt att planering och styrning ska genomföras och vad som förväntas av respektive ansvarsnivå inom ramen för styrprocessen. Förbundet tillämpar en målstyrningsmodell som bygger på balanserad styrning, vilket kan skapa förutsättningar för en integrerad styrning och ett deltagande i processen som leder fram till styrkorten.

Modellen för styrning och planering uttrycker inte specifikt hur målformuleringsprocessen inom förbundet ska gå till. Ytterst är det direktion som ska ta ställning till den ambitionsnivå som målen ska uttrycka samtidigt som verksamheten bidrar i beredningen av målen med underlag m.m. Ansvarsfördelningen mellan direktionen och ”förvaltningen” kan t.ex. vara den att direktion anger mål som uttrycker vad som är önskvärt att uppnå och ”förvaltningen svarar med operativa mål” för vad den kan åta sig att uppnå med tillgängliga resurser och tillämpade processer (arbetssätt). Målvärdena kan sättas statiskt för perioden eller gradvis höjas under perioden för att minska det eventuella gapet mellan vad som är önskvärt att uppnå och vad som är möjligt att uppnå. En sådan modell förutsätter dock att det utvecklingsarbete som krävs för att kunna förbättra resultatet tydliggörs och planeras.

En förändring har skett i dokumentet om styrning och planering vad gäller vem som beslutar om förbundsplanen. I och med att tillsynsplanen har lagts in i förbundsplanen så fastställs den av direktionen. Avsikten är att styr- och planeringsprocessen ska revideras i detta avseende. En synpunkt är att i och med att direktionen antar både direktionsplanen och förbundsplanen i sin helhet så beslutar direktionen både om ”vad och när” samt ”hur och vem”. Om avsikten är att uppnå ett tydligt åtagande på respektive ansvarsnivå så bör förbundsplanen ses som förbundets (förvaltningens) svar på direktionsplanen. Förbundsplanen redovisar de aktiviteter som ska genomföras och säkerställa att målen i styrkortet uppnås och utgör samtidigt både förbundschefens åtagande i förhållande till direktionen och uppdrag till den operativa verksamheten (avdelningarna). Vår bedömning är att styrprocessen blir tydligare om förbundsplanen hanteras i enlighet med vad som framgår av dokumentet styrning och

planering. Direktionen kan besluta om tillsynsplanen i särskild ordning och behöver inte fastställa förbundsplanen i sin helhet.

Det som inte framgår på ett tydligt sätt i nuvarande styrmodell är hur avdelningarna ska svara på förbundsplanen. I förbundsplanen finns dock ”inbäddade” avdelningsplaner där bl.a. avdelningarnas aktiviteter som syftar till att uppfylla målen i styrkortet anges. Från och med verksamhetsåret 2017 finns det en plan för respektive tillsynsområde (fyra planer). Dessa ingår som bilagor i förbundsplanen 2017. I och med införandet av planer för tillsynsområden uppstår en form av matrisorganisation, d.v.s. organisation där styrningen sker dels genom tillsynsprocesserna, dels genom avdelningarna. Styrmodellen bör enligt vår uppfattning på ett tydligt sätt hantera denna tudelning i styrningen.

5.2. Balanserat styrkort 2014 – 2017

Styrkortet utgör ett övergripande dokument som beskriver arbetet för att uppnå visionen år 2022. Styrkortet godkändes av direktionen i december 2013. Framtagandet av styrkortet genomfördes under medverkan av organisationen i sin helhet.

I styrkortet framgår, förutom visionen, förbundets verksamhetsidé och värderingar. Förbundets styrkort innehåller fem perspektiv som anger de strategiska målen. I nedanstående tabell framgår perspektiven och antalet framgångsfaktorer, styrtal och målvärden per perspektiv.

Tabell 1 - Perspektiv och antal mål, framgångsfaktorer och styrtal/målvärden per perspektiv

Perspektiv	Strategiska mål	Framgångs-faktorer	Styrtal/målvärde
Miljö och samhälle	5	15	15/20
Kund och verksamhetsutövare	1	6	2/4
Medarbetare	1	5	4/4
Processer	1	3	2/3
Ekonomi	1	3	2/2

De strategiska målen inom perspektivet miljö och samhälle anger huvudsakligen effekter som ska uppnås i förhållande till miljö och människor. Huvudelen av framgångsfaktorerna, styrtalen och målvärdena inom detta perspektiv avser effekter som ska uppnås. Målvärdena är i vissa fall fler beroende på att målvärden för olika år har satts.
I perspektivet kund och verksamhetsutövare handlar det strategiska målet om förtroendet för tillsynen. Det två styrtalen avser dels den upplevda servicen, dels om handläggningen sker inom den tid som utlovats i servicegarantierna.

Styrtalen i medarbetarbetarperspektivet avser medarbetarnas nöjdhet, sjukfrånvaro, introduktion och genomförda utvecklingsområden i de individuella kompetensutvecklingsplanerna. Det strategiska målet är att förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Det strategiska målet i processperspektivet är att förbundets arbetssätt är effektiva, tydliga och rättssäkra. Styrtalen kopplar antal genomgångna rutin- och processbeskrivningar till en ändamålsenlig dokumenthantering.

Ekonomiperspektivet har det strategiska målet att förbundets ekonomi möjliggör utveckling som följs upp och mäts utifrån huvudprocesser som har granskats utifrån kostnadseffektivitet och uppföljning av budget utifrån kontrollplan.

En synpunkt som har framkommit i intervjuerna är att medarbetarnas tillsynsarbete styrs av de individuella tillsynsplanerna som sedan inte har haft en tydlig koppling till målen i styrkortet för 2014-2017.

5.3. Balanserat styrkort 2017 – 2020

I förbundets styrmodell ingår att styrkortet fortlöpande ska ses över. I februari 2016 beslutade direktionen att anta balanserat styrkort 2017 – 2020. Direktionen hade 2015 tillsatt en arbetsgrupp för att se över gällande styrkort och ta fram ett förslag på styrkort för perioden 2017 – 2020. Tjänstemännen har i första hand bidragit med målvärden. Enligt förbundschefen har processen att ge underlag till direktionen först hanterats på avdelningsnivå och därefter via ledningsgruppen förts vidare till direktionen.

Tabell 2 - Perspektiv och antal mål, framgångsfaktorer och styrtal/målvärden per perspektiv

Perspektiv	Strategiska mål	Framgångs-faktorer	Styrtal/målvärde
Miljö och samhälle	6	15	13/13
Kund och verksamhetsutövare	3	10	3/3
Medarbetare	1	6	4/4
Ekonomi	1	3	2/2

I jämförelse med föregående styrkort kan konstateras att ett nytt strategiskt mål inom perspektivet miljö och samhälle har tillkommit; ”Förbundet ska vara ett miljöföredöme för andra”. I övrigt behålls i stort sett de strategiska mål som fanns inom perspektivet i föregående styrkort. I vissa fall har dock modifieringar av målen gjorts. Av framgångsfaktorerna så behålls en del samtidigt som nya har tillkommit. En väsentlig förändring inom perspektivet gäller dock styrtalen som från att i stor utsträckning ha varit inriktade på effekter som ska uppnås, nu istället är inriktade på omfattningen av tillsynen, d.v.s. andelen som ska vara föremål för olika former av tillsyn eller kontroller. Endast ett av styrtalen som är relaterat till att det strategiska målet att förbundet ska vara ett miljöföredöme, ger uttryck för att en effekt ska uppnås, nämligen att koldioxidutsläpp per inspektion ska minska.

En annan förändring är att processperspektivet i styrkortet har tagits bort men det strategiska målet som hörde till perspektivet har i modifierad form[3] lagts in under perspektivet kund och verksamhetsutövare. Det styrtal som har valts är andel överklagade beslut där förbundet fått rätt. Ett strategiskt mål om god service har också lagts till perspektivet. Samtidigt är det en generell bild från intervjuerna att förbundet i begränsad utsträckning har arbetet med att utveckla sina huvudprocesser för tillsyn och ärendehandläggning. En utveckling och ett bättre flöde efterfrågas. Enligt förbundschefen utgör processerna ett prioriterat område och att ett samlat grepp kommer att tas.

När det gäller medarbetarperspektivet så är förändringen i det nya styrkortet relativt begränsad. Det är i princip samma styrtal men en viss förändring har gjorts av målvärdena. Nöjd medarbetarindex (NMI) har ersatts med hållbart medarbetarengagemang (HME) samt målvärdet för sjukfrånvaro har höjts från 2 procent till 5 procent.

I ekonomiperspektivet har styrtalet om antal huvudprocesser som särskilt granskas utifrån kostnadseffektivitet ersatts med att årligen budgetera för verksamhetutvecklande satsningar (målvärde 2 procent).

[3] Det tidigare strategiska målet om att förbundets arbetssätt är effektiva, tydliga och rättssäkra har ersatts med målet att arbetssätten ses som effektiva, tydliga och rättssäkra.

5.3.1. Behovsutredning

Miljötillsynsförordningen (2011:13) gäller tillsyn enligt miljöbalken. SMOHF ansvarar för operativ tillsyn i medlemskommunerna, dvs. tillsyn som utövas direkt gentemot den som bedriver/har bedrivit verksamhet eller vidtar/har vidtagit en åtgärd.

Hos den operativa tillsynsmyndigheten ska det finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen ska avse en tid om tre år och ses över vid behov, dock minst en gång årligen. Tillsynsmyndigheten ska föra ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn. Med utgångspunkt i behovsutredningen och registret ska myndigheten upprätta en tillsynsplan som ska beslutas av nämnd eller motsvarande. Tillsynsansvarig ska göra tillsynsbesök hos de verksamheter som är tillsynspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Verksamheter som innebär betydande risker för miljön ska få besök minst en gång per år. Övriga ska få besök minst vart tredje år. Tillsynsmyndigheten ska årligen följa upp och utvärdera sin tillsynsverksamhet.

Motsvarande krav på behovsutredning och planering av livsmedelskontroll är inte ett uttryckligt krav i livsmedelslagstiftningen. Omfattande krav finns dock på att kontrollmyndigheten ska kontrollera hur lagsstiftningen efterlevs i alla led i produktionen. Myndigheten ska säkerställa den offentliga kontrollens opartiskhet, kvalitet och enhetlighet på alla nivåer. För att kunna leva upp till kraven i lagstiftningen är det viktigt att den operativa kontrollmyndigheten beskriver behovet av offentlig kontroll inom livsmedelskedjan.

Förbundets behovsutredning som beslutades av direktionen i februari 2016 utgår från styrkortet för perioden 2017 – 2020. Enligt behovsutredningen behöver bemanningen utökas med två tjänster under 2017 för att förbundet ska kunna utföra de arbetsuppgifter medlemskommunerna lagt på förbundet; en tjänst för tillsynsuppdraget inom perspektivet miljö och samhälle samt en tjänst inom kundperspektivet.

5.3.2. Tillsynsplan

Enligt miljötillsynsförordningen ska en tillsynsplan, som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken, upprättas årligen. Planen ska visa hur myndigheten kommer att använda de resurser som finns för att klara myndighetsutövningen enligt miljöbalken. Utgångspunkten för planen är den behovsutredning som upprättats och registret över tillsynsobjekt som myndigheten är skyldig att föra.

Enligt Livsmedelsverkets vägledning till kontrollmyndigheter kan dessa upprätta kontrollplaner.

Utöver tid för tillsyn måste tid avsättas för handläggning av ärenden och remisser, uppdrag från medlemskommunerna samt verksamhetsadministrativa frågor.

Inom respektive avdelning tas det fram en årlig tillsynsplan för avdelningen i sin helhet. Avdelningens tillsynsplan bryts sedan ned i individuella tillsynsplaner för personal som arbetar med tillsyn. I de individuella planerna framgår vilka verksamheter och projekt som handläggaren ska bedriva tillsyn över under året. I tillsynsplanen som ingår i förbundsplanen redovisas per avdelning de olika typer av tillsyn som planeras, antal objekt/ärenden och antal timmar. Respektive avdelnings tillsynsobjekt framgår av bilagor till förbundsplanen.

5.3.3. Bedömning

Direktionen har beslutat om ett nytt styrkort för perioden 2017-2020. Sammanlagt tre strategiska mål har tillförts perspektiven miljö och samhälle (1) och kund och verksamhetsutövare (2). Förändringar som har gjorts berör också framgångsfaktorerna. Den mest påtagliga skill-

naden mellan det tidigare styrkortet och det nya är att styrtalen i princip genomgående har ändrats från att avse effekter av tillsynen till att omfatta andelen objekt som omfattas av tillsyn eller kontroll.

Enligt vår bedömning är denna förändring relevant i den meningen att SMOHF svarar för en i huvudsak författningsstyrd myndighetsutövning i form av tillsyn. En väsentlig del av uppdraget handlar då om tillsyn varför det då också är relevant att inrikta målstyrningen på genomförandet av tillsyn. Den ska ha en viss omfattning och dessutom genomföras med en tillfredsställande kvalitet. Styrtal bör då vara inriktade på både kvantitet och kvalitet. Det nya styrkortet inom perspektivet miljö och samhälle får genom förändringen en tydligare koppling till behovsutredning och tillsynsplan, vilket saknades i den tidigare ordningen.

Ett övergripande syfte med tillsynen är att den ska leda till en god följsamhet (efterlevnad av) till gällande lagstiftning inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Om SMOHF genomför tillsyn och övrig myndighetsutövning på rätt sätt bör det i sin tur bidra till att miljömålen uppnås som flera av de strategiska målen i perspektivet miljö och samhälle ger uttryck för. Ett stöd för den bedömningen kan hämtas från en modell som beskriver sambandet mellan struktur, process och resultat.

Strukturen utgörs av organisationen och de resurser som finns i form av personal, regelverk, utrustning, lokaler, material, etc. – d.v.s. vad man har. Strukturkvalitet avser resursernas egenskaper (t.ex.) personalens storlek, sammansättning, utbildningsnivå och lokalstandard. Processen är den verksamhet som bedrivs, innehåll, metoder, arbetssätt, arbetsklimat, förhållningssätt och bemötande, väntetider m.m. d.v.s. inre förutsättningar som påverkar genomförandet - alltså vad man gör. Processkvalitet avser prestationernas egenskaper, d.v.s. kvaliteten i själva tillsynen, ärendehandläggningen och servicen i övrigt. Resultatet utgörs av det utfall som uppnås i förhållande till de mål som har formulerats. Utifrån det samband som föreligger är det möjligt att mäta kvalitet i såväl strukturen, processen som resultatet. Mätetal som beskriver kvaliteten i struktur- och processperspektivet är indikatorer för resultatkvaliteten. Då effektiviteten ska bedömas är det i första hand intressant att mäta resultatkvaliteten. Det är dock inte alltid som det är möjligt att mäta resultatkvaliteten. När detta inte är realistiskt kan struktur- eller processkvaliteten tjäna som indikatorer för resultatkvaliteten. Det krävs dock att det finns belagt att ett starkt samband föreligger mellan de olika slagen av kvalitet. En god strukturkvalitet ger goda förutsättningar för en hög processkvalitet som i sin tur förväntas ge en hög kvalitet i resultatet. En hög struktur- eller processkvalitet kan följaktligen (men behöver inte alltid) vara tecken på hög resultatkvalitet. Den risk som dock är uppenbar i det nya styrkortet är att styrningen i så hög utsträckning är inriktad enbart på produktion av tillsyn och kontroll som inte balanseras av tydliga kvalitetsmål på tillsyns- och kontrollprocesserna. I första hand uttrycker dessa mål en ambitionsnivå för planerade produktionen. Det finns inte heller mål som avser att brister som identifieras ska leda till att de faktiskt blir åtgärdade. Risken med enbart aktivitetsmål är att de i mycket begränsad utsträckning styr produktionens kvalitet och produktivitet.

En annan påtaglig förändring som har gjorts i styrkortet är att processperspektivet inte längre finns med som ett eget perspektiv. I det nya styrkortet finns dock processperspektivet med som ett strategiskt mål; ”Förbundets arbetssätt ses som effektiva, tydliga och rättssäkra”, inom perspektivet kund och verksamhetsutövare. Det styrtal som valts ”andelen överklagade beslut där förbundet får rätt” är i sig relevant som indikator på rättssäker myndighetsutövning.

I balanserad styrning är processperspektivet ett viktigt perspektiv. Det handlar om att identifiera framförallt de huvudprocesser som behövs för att kunna uppnå, i det här sammanhanget, målen inom miljö och samhällsperspektivet samt kund- och verksamhetsutövarperspektivet. Processerna behöver sedan utvecklas med avseende på kvalitet och kostnadseffektivitet.

Bedömningen är att borttagandet av processperspektivet innebär en risk för att det kan bli en obalans i den balanserade styrningen.

Ett perspektiv i den balanserade styrningen som är svagt utvecklat är enligt vår bedömning ekonomiperspektivet. Perspektivets strategiska mål utgörs av att förbundets ekonomi möjliggör utveckling. En av framgångsfaktorerna utgörs av kostnadseffektiv verksamhet och styrtalen är ”årligen budgetera för verksamhetsutvecklande satsningar och uppföljning av budget enligt kontrollplan. Bedömningen är att strategiskt mål, framgångsfaktorer, styrtal och målvärde inte fångar vad som är väsentligt i detta perspektiv. De målvärde som anges för styrtalen, d.v.s. att budgetera 2 procent för verksamhetsutvecklande insatser och uppföljning av budget enligt plan är snarare en budgetförutsättning respektive en anvisning. Den budgetuppföljning som ska göras framgår på olika sätt av styrmodell, direktionsplan, förbundsplan och kontrollplan, vilka samtliga har beslutats av direktion. Det är snarast en självklarhet att uppföljningen ska genomföras i enlighet med gällande ordning. Det som framförallt saknas i ekonomiperspektivet är mål som tar sikte på kostnadseffektiviteten. Den lägsta kravnivån för en ekonomiskt tillfredsställande verksamhet är att budgeten hålls. Enligt ändamålet i förbundsordningen ska förbundet bl.a. verka för en hög effektivitet. Därför måste enligt vår bedömning direktionens ambitionsnivå när det gäller kostnadseffektiviteten framgå i styrkortet.

5.4. Uppföljning

Uppföljning av verksamhet och ekonomi genomförs fortlöpande där redovisningen av uppföljningen på respektive nivå kan sammanfattas på följande sätt:

- Kommunstyrelsernas uppföljning. Två gånger om året redovisas förbundets verksamhet och ekonomi till kommunstyrelserna och fullmäktige i respektive medlemskommun genom dels delårsrapport, dels årsredovisning.
- Direktionens uppföljning. Tre gånger om året följer direktionen upp budget, utvärderar de mål direktionen beslutat samt förbundets arbete utifrån operativa mål och verksamhetsplan.
- Förbundets uppföljning. Varje månad gör förbundet en samlad uppföljning och utvärdering av operativa mål och verksamhetsplan.
- Avdelningens uppföljning. Månadsvis görs en uppföljning av ärenden, inspektioner, delegationsbeslut, redovisad tid och ekonomi.
- Anställd. Den anställde har ansvar att varje månad följa upp pågående ärenden, bevakningar, planerad tillsysyn m.m. via ärendehanteringssystemet Vision. Varannan månad håller avdelningschefen avstämningssamtal med personalen.

Av dokumentet styrning och planering framgår att avvikelser, dvs. när målen inte kan nås eller budgeten inte kan hållas, ska rapporteras tillsammans med åtgärder som kan vidtas för att klara situationen. Vidare framgår att avdelningschef ansvarar för att tillsammans med medarbetarna kontinuerligt följa upp och utvärdera arbetet.

5.4.1. Årsredovisning 2015

I årsredovisningen presenteras dels en uppföljning av mål 2014-2017 med kommentarer, dels i form av uppnådda målvärden. Inom perspektivet miljö och samhälle framgår att brister i måluppfyllelsen i första hand är relaterade till styrtal som avser effekter på miljön eller tillsynsobjektens uppfyllelse av krav som framgår av författningar. I vissa fall hänvisas till bemanningssituationen som ett hinder att nå målet. När det gäller det interna arbetet så framgår att ett miljöledningssystem inte har införts med hänvisning till bemanningssituationen. Förbundet har inte klarat att gå igenom samtliga huvudprocesser.

I medarbetarperspektivet har inte styrtalet avseende sjukfrånvaron uppnåtts. Målvärdet för sjukfrånvaron var årligen <2 procent.

Av årsredovisningen framgår inte någon samlad avvikelseanalys av måluppfyllelsen där också åtgärder för att hantera avvikelsen redovisas.

5.4.2. Tertialuppföljning 2016

Tertialuppföljningen avser perioden januari till och med april 2016. Uppföljningen av måluppfyllelsen presenteras på motsvarande sätt som i årsredovisningen.

I princip redovisas samma nivå på måluppfyllelsen vid tertialuppföljningen som den som gjordes i samband med årsredovisningen.

5.4.3. Delårsrapport 2016

Delårsrapporten avser perioden januari till och med augusti 2016. Redovisningen av måluppfyllelsen i delårsrapporten följer samma modell som i årsredovisning och tertialuppföljningen. Resultatet är också i huvudsak detsamma som vid de två tidigare rapporteringstillfällena.

Den planerade tillsynen har till allra största delen genomförts. Inom lantbrukstillsynen har inte nivån på den planerade tillsynen uppnåtts beroende på en handläggares långtidssjukskrivning. Inom hälsoskyddstillsynen har den planerade tillsynen över verksamheter med timavgift nedprioriterats till förmån för de med fast årlig avgift.

Styrtalet som avser genomgång av rutin- och processbeskrivningar har fortfarande inte uppnåtts med avseende på huvudprocesserna. Arbetet har påbörjats men inte slutförts med hänvisning till att personal saknas för det omfattande arbete som anses krävas. Det arbete som kvarstår är planerat att genomföras under hösten 2017.

5.4.3.1 Uppföljning av förbundsplanen, januari t.o.m. augusti 2016

Uppföljningen avser de aktiviteter som förbundsplanen för 2016 innehåller. Syftet med aktiviteterna är att de ska bidra till att uppnå de strategiska målen i förbundets styrkort. Redovisningen sker tertialvis.

Aktiviteterna är grupperade per styrkortsperspektiv och strategiskt mål. Aktuell status för respektive aktivitet redovisas i uppföljningsrapporten. Uppföljningen avser 66 aktiviteter.

5.4.4. Intern kontrollplan 2016

Direktionen godkände i februari 2016 den interna kontrollplanen. Den interna kontrollplanen innehåller 34 kontrollmoment grupperade enligt styrkortsperspektiven. Utav dessa avser:

- 22 uppföljning av styrkortets målvärden.
- 1 månatlig budgetuppföljning.
- 1 återrapportering av delegationsbeslut.
- 1 resultat från kundenkäter.
- 3 handläggning av ärenden.
- 2 tillsyn.
- 4 internkontrollmoment i ekonomiperspektivet.

Av planen framgår förutom kontrollmoment, metod, kontrollansvar, rapporteras till och när.

5.4.5. Bedömning

För att kunna säkerställa en effektiv styrning är uppföljningen av ekonomi, verksamhet och mål en viktig förutsättning. Uppföljningen ska på ett tydligt sätt ange hur verksamhetens utfall förhåller sig till mål och i övrigt planerad verksamhet. Med stöd av uppföljningen ska eventuella avvikelser identifieras, analyseras och åtgärdas.

En iakttagelse i granskningen är att SMOHF sammantaget har en ambitiös uppföljning både till innehåll och frekvens. Det är också tydlig vad som följs upp och presenteras för respektive nivå inom förbundet.

Av den måluppföljning som redovisas i årsredovisning 2015, tertialuppföljning 2016 och delårsrapport 2016 framgår brister i måluppfyllelsen framförallt inom perspektivet mål och samhälle. I styrkortet för perioden 2014-2017 avser styrtal och målvärden effekter som ska uppnås på miljön eller tillsynsobjektens följsamhet till de krav som framgår av tillämpliga författningar. För egen del har förbundet inte uppfyllt målet att införa ett miljöledningssystem. I processperspektivet har förbundet inte klarat av en genomgång av samtliga huvudprocesser. Enligt målvärdet skulle målet ha uppnåtts 2014.

Det framgår också att planerad tillsyn till största delen genomförs men att det inom vissa områden klaras inte tillsynen (t.ex. lantbruk och hälsoskyddstillsyn över verksamheter med timavgift).

Förklaringar som ges till att målen inte har kunnat nås är i vissa fall bemanningssituationen men också att förbundet inte har rådighet över måluppfyllelsen.

En brist som konstateras är att det inte framgår någon samlad analys av måluppfyllelsen och en åtgärdsplan för att hantera avvikelser. Det framgår också av måluppfyllelsen att de brister som fanns under 2015 kvarstår även under 2016 t.o.m. delårsrapporten 2016. Därmed har inte heller avvikelsehanteringen varit effektiv.

I och med att styrkortet 2017-2020 inom perspektivet miljö och samhälle i huvudsak via styrtal och målvärden är inriktad på omfattningen på de aktiviteter som ska göras blir en konsekvens att måluppfyllelsen för dessa mål direkt påverkas av förbundets verksamhet. Kännetecknande för denna typ av mål, är som tidigare framgått, att de i första hand uttrycker en ambitionsnivå för planerade produktionen. De styr i mycket begränsad utsträckning produktionens kvalitet och produktivitet och behöver därför kombineras med mål för myndighetsutövningen i dessa två aspekter.

En kommentar till direktionens internkontrollplan 2016 är att en internkontrollplan vanligtvis används som ett medel för tillsyn av den interna kontrollen. I internkontrollplanen anges hur tillsynen ska bedrivas. Syftet med en internkontrollplan är att den ska bidra till att säkerställa att den interna kontrollen fungerar på avsett sätt. Enligt vår bedömning är förbundets kontrollplan i huvudsak en plan för uppföljning/rapportering med några få inslag av interna kontrollmoment.

6. Svar på revisionsfrågor

I detta avsnitt presenteras korta sammanfattande svar på revisionsfrågorna.

Revisionsfråga	Svar
Är processen gällande målformuleringen ändamålsenlig?	Ja i huvudsak. Det balanserade styrkortet för 2017-2020 har utretts och fastställts av direktionen.
Är målen relevanta? (*Anmärkning: svaret avser de mål som framgår av det balanserade styrkortet som gäller fr.o.m. 2017 som direktionen fastställde under 2016.)*	Till stor del är, enligt vår bedömning, målen relevanta när det gäller förbundets kärnverksamhet. Styrtal och målvärden är i huvudsak inriktade på omfattningen av tillsyn/kontroll samtidigt som de strategiska målen ger uttryck för effekter som ska uppnås. För att stärka sambandet mellan de strategiska ”effektmålen” och de aktivitetsinriktade tillsynsmålen behöver målstyrningen även omfatta tillsynens kvalitet. Relevanta mål saknas för ekonomiperspektivet samt tillräckliga mål för huvudprocesserna (som inte längre ingår som ett eget perspektiv i styrkortet). För närvarande finns t.ex. inga tydliga mål som adresserar förbundets uppdrag att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet samt mål för huvudprocessernas kvalitet och utveckling.
Säkerställer förbundet att målen kommuniceras och förankras i verksamheten och på individnivå?	I första hand kommuniceras och förankras målen genom förbundsplanen som tas upp på förbundsdagarna (två tillfällen per år). Målen och aktiviteterna som berör respektive avdelning kommuniceras också vid återkommande avdelningsmöten. Avdelningarna har också medverkat vid framtagandet av målvärden till styrkortet.
Är ansvaret och rollfördelningen tydligt definierat inom förbundet?	I huvudsak finns en tydlighet inom förbundet av ansvars- och rollfördelningen. Oklarheter framkommer dock vad gäller avdelningschefernas ansvar för ekonomi och personal. Ansvaret och befogenheter på avdelningschefsnivå är inte i balans.
Finns en tydlighet på olika nivåer beträffande ansvar och roller när det gäller styrning och uppföljning av verksamheten?	Det är tydligt på olika nivåer i organisationen vilken uppföljning som ska göras. Däremot finns det enligt vår mening, enligt ovan, en oklarhet när det gäller avdelningschefs ansvar och befogenhet.
Utövas en tillräcklig målstyrning av verksamheten?	Nej inte i sin helhet. Målstyrningen inom perspektivet ekonomi och av processerna är inte tillräcklig (Styrkort 2017-2020).
Följs förbundets mål upp på ett tillfredsställande sätt?	Måluppföljningen genomförs på ett tillräckligt sätt.
Vidtas tillräckliga åtgärder i tid då avvikelser identifieras?	Nej inte på ett tillräckligt sätt. Framförallt gäller det avvikelser i förhållande till den planerade nivån på tillsyner.

Stockholm den 8 december 2016

Gunnar Uhlin
EY

Södertörns Miljö- och Hälsoskyddsförbund

Rapportering av revision per den 31 december 2016

22 februari 2017

Building a better working world

2017-02-22

Förbundets revisorer
Cc: Förbundets direktion och ledning

Vi har i denna rapport sammanfattat de mer väsentliga iakttagelserna från vår revision av SMOHF.

Vår revision är anpassad till förbundets verksamhet och är primärt utformad för att vi ska kunna lämna underlag till de förtroendevalda revisorernas revisionsberättelse för räkenskapsåret 2016.

Vi har i vår revision till dags datum inte noterat väsentliga avvikelser eller brister. Under förutsättning att den årsredovisning som beslutas av direktionen inte innehåller några väsentliga fel och om inget ytterligare som kan påverka vårt uttalande kommer till vår kännedom vid slutförandet av revisionen är vår bedömning att vi kommer att rekommendera de förtroendevalda revisorerna att tillstyrka ansvarsfrihet för direktionen, att tillstyrka räkenskaperna samt att föreslå att årsredovisningen godkänns av medlemmarnas fullmäktigen.

Vi ser fram emot att träffa er för att diskutera innehållet.

Med vänlig hälsning

Ernst & Young AB

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor

Agenda

4	Genomförd granskning och kvarstående åtgärder
5	Iakttagelser från vår granskning
8	Sammanfattande bedömning

Genomförd granskning och kvarstående åtgärder

Genomförda aktiviteter

18 maj 2016: Fastställande av revisionsplan för 2016 och avrapportering av status på ekonomi och verksamhet från ledningen.

27 oktober 2016 – Genomgång av delårsbokslutet med ledningen. EYs granskningsrapport (rapport nr 1/2016). Revisorerna lämnar uttalande över delårsrapporten till direktionen och förbundsmedlemmarna.

22 februari 2017 – slutrevisionsmöte. Genomgång av årsredovisning. EYs granskningsrapport över årsbokslutet (rapport nr 2/2016). Revisorerna avser att lämna revisionsberättelse till direktionen och förbundsmedlemmarna. Genomgång av fördjupad granskning av målstyrningen.

Vi har genomfört merparten av vår granskning i enlighet med tidigare kommunicerad revisionsplan. Fortfarande kvarstår ett antal aktiviteter innan revisionen är avslutad:

- Läsa och granska innehållet i slutlig version av årsredovisningen
- Följa upp väsenliga händelser efter balansdagen

Återstående aktiviteter

Iakttagelser från vår granskning

Område	Iakttagelse
Kommentarer till verksamheten	Förbundets uppdrag är främst att utöva den tillsyn som kommunerna är skyldiga att utföra enligt miljöbalken och livsmedelslagen. Huvudsyftena för miljöbalken och livsmedelslagen. Huvudsyftena för bildandet av förbundet är effektivare verksamhet, likvärdig bedömning, ökad tillgänglighet, bättre likvärdig bedömning, ökad tillgänglighet, bättre bemanning samt att undanröja risken för jävsituationer i förhållande till den kommunala förvaltningen. i förhållande till den kommunala förvaltningen. Förbundet har utfört 3 037 (f.å 2 807) inspektioner och har därmed klarat tillsynsmålet. Antal utförda inspektioner i de kommuner som är medlemmar i inspektioner i de kommuner som är medlemmar i förbundet uppgick sammantaget till 557 st år 2007. Antal ärenden uppgick till 4 469 (f.å 4 497). Antal ärenden uppgick till 4 469 (f.å 4 497). Mål och målvärden följs upp på ett strukturerat sätt i årsredovisningen. I de fall målnivåerna inte har uppnåtts behöver direktionen utvärdera om uppnåtts behöver direktionen utvärdera om målnivåerna är relevanta respektive vilka åtgärder som behöver vidtas. behöver vidtas. ***Mål som inte uppnåtts är b la:*** **Miljö och samhälle** – Målvärdet att samtliga lantbrukare och djurhållare uppfyller de krav som ställs på dem för att ha en godtagbar hantering av gödsel på dem för att ha en godtagbar hantering av gödsel klaras inte. 38 % av de som granskats har en godtagbar hantering. godtagbar hantering. Förbundet har inte slutfört arbetet med att ta fram och införa ett miljöledningssystem. Spridningen av miljöfarliga ämnen till naturen har minskat – målet nås inte för nio deponier där Länsstyrelsen begärt att SMOHF ska göra utredningar. Länsstyrelsen begärt att SMOHF ska göra utredningar. Förbundet anser att man saknat bemanning för att klara planerad tillsyn inom detta område. för att klara planerad tillsyn inom detta område. Budgeten för 2017 uppges innehålla en utökad bemanning som gör att planerad tillsyn kan påbörjas. bemanning som gör att planerad tillsyn kan påbörjas.

Iakttagelser från vår granskning

Område	Iakttagelse
Kommentarer till det ekonomiska resultatet	Årets resultat uppgår till minus 1 251 tkr (f.å minus 1 679 tkr). Budgeten för året uppgick till minus 1 650 tkr. Såväl intäkter som kostnader är minus 1 650 tkr. Såväl intäkter som kostnader är lägre än budgeterat. främst beroende på vakanser. vakanser. Efter årets negativa resultat finns fortsatt 5,4 mkr (f.å 6,6 mkr) i eget kapital. Förbundet har mycket god likviditet (12 113 tkr) per balansdagen.

Iakttagelser från vår granskning

Område	Iakttagelser
Kommentarer till granskningen av balansposter	▶ Granskningen av balansräkningen har inte föranlett några väsentliga noteringar. Vi har stämt av balansposterna mot specifikationer och stickprovsvis mot underliggande verifierande underlag.

Samlad bedömning

Område	Iakttagelse och kommentar
Samlad bedömning	Sammantaget är bedömningen att direktionen har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Räkenskaperna tillfredsställande sätt. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande. Direktionens interna rättvisande. Direktionens interna kontroll bedöms ha varit tillräcklig. Årsredovisningen bedöms vara Årsredovisningen bedöms vara upprättad i enlighet med kommunal redovisningslag. redovisningslag. Förbundets ledning behöver fortsatt föra dialog med medlemmarna om hur finansiering ska ske av tillsyn om hur finansiering ska ske av tillsyn av deponier. För övriga noteringar kopplat till målstyrning hänvisas till separat fördjupningsgranskning. Denna fördjupningsgranskning. Denna innehåller rekommendationer från revisionen som syftar till ytterligare revisionen som syftar till ytterligare stärkt styrning och kontroll.

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

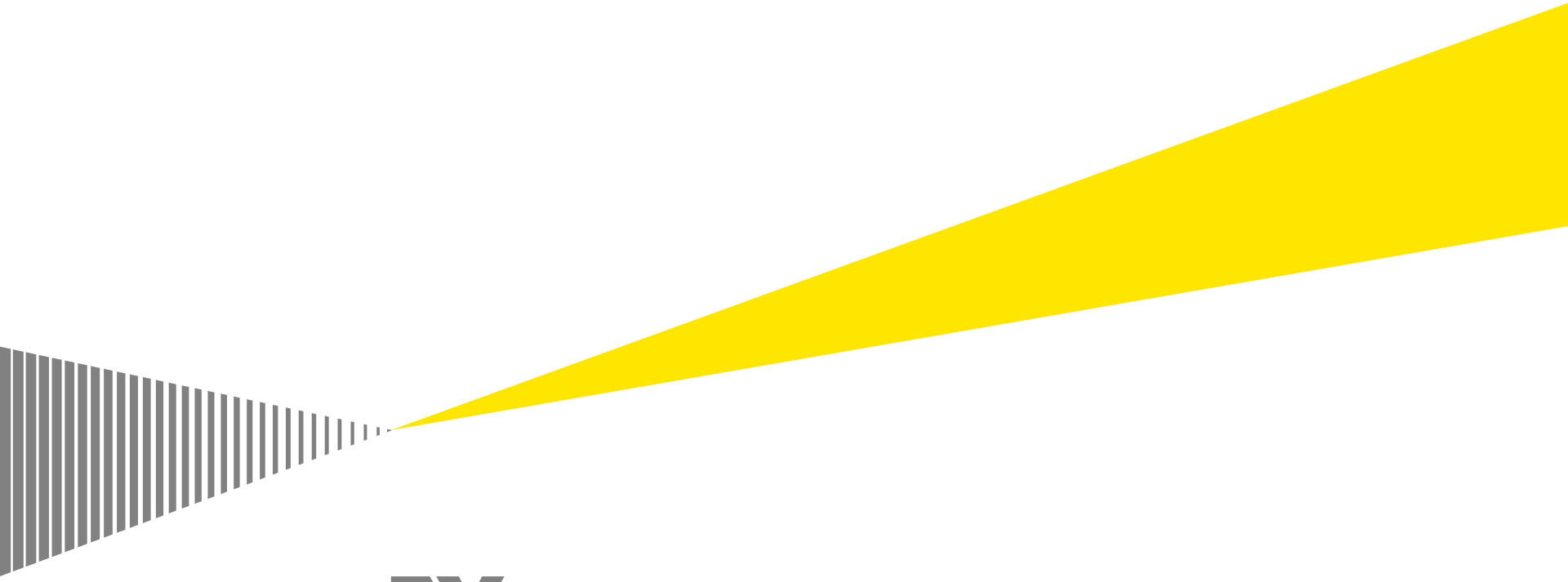
Om EY

EY är ett världsledande företag inom revision, redovisning, skatt, transaktioner och affärsrådgivning. Våra tjänster och insikter hjälper till att skapa förtroende och hållbar tillväxt på finansmarknader och i ekonomier världen över. För att hålla våra löften till våra intressenter utvecklar vi ledare och medarbetare som arbetar i team över gränserna. Vi vill att allt vi gör ska bidra till att affärsvärlden och arbetslivet fungerar bättre – för våra medarbetare, våra kunder och de samhällen vi verkar i.

EY refererar till den globala organisationen samt kan avse en eller flera medlemsföretag i Ernst & Young Global Limited. Varje medlemsföretag utgör en egen juridisk person.

© 2013 Ernst & Young AB.
All Rights Reserved.

ey.com/se

EY
Building a better working world

Södertörns
miljö- & hälso-
skyddsförbund

Nynäshamns tätort

Årsredovisning 2016

för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	3
Uppdrag	3
Verksamhetsidé och vision	3
Organisation	3
Ärendehandläggning och tillsyn	5
Mål 2014 - 2017	6
Ekonomiskt resultat	10
Framtid	11
Medarbetare	12
Måluppföljning 2016	14
Personalstatistik	18
RESULTATRÄKNING	19
BALANSRÄKNING	20
NOTER OCH REDOVISNINGSPRINCIPER	21

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Uppdrag

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds uppdrag är att bedriva den prövning och tillsyn som kommunerna är skyldig att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter. Därutöver har medlemskommunerna lagt tillsynen över försäljning av receptfria läkemedel, sprängämnesprekursorer samt delar av tobakskontrollen på förbundet.

Haninge, Nynäshamn och Tyresö är medlemmar i förbundet. Vi ska erbjuda medlemskommunerna kompetens avseende deras arbete med frivilliga åtaganden inom miljöområdet samt lämna det stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet som respektive medlem efterfrågar inom förbundets kompetensområde. Vi ska besvara remisser från medlemmarna, svara för information inom verksamhetsområdet, bistå medlemmarna med expertkunskaper samt delta i kommunernas krisberedskaps-planering.

Tillsyn omfattar bl.a. platsbesök, granskning av rapporter, prövning av ansökningar och övriga ärenden. En viktig del i vårt arbete är förebyggande insatser såsom information och rådgivning.

Verksamhetsidé och vision

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund ska med hög kvalitet utföra de arbetsuppgifter som den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet för Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner enligt lag ansvarar för. Genom tillsyn, rådgivning, information och förebyggande arbete ska vi tillsammans med allmänheten och det lokala näringslivet medverka till att en långsiktigt god livsmiljö säkerställs.

Visionen är att Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund år 2022 är en förebild i arbetet med miljö- och hälsoskydd. Vi är väl kända och har stort förtroende hos allmänhet och verksamheter. Fler kommuner har anslutit sig till vårt arbete med att skapa ett hållbart samhälle och en ständigt förbättrad livsmiljö.

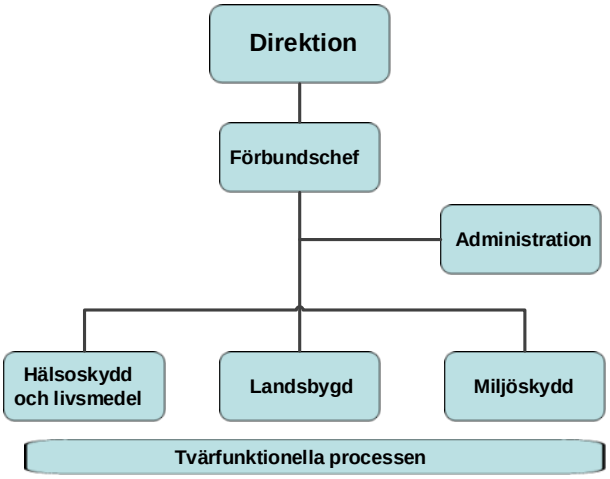
Styrningen av förbundets verksamhet sker med balanserat styrkort, vilken omfattar direktionens strategiska mål.

Organisation

Den politiska styrningen sker genom en förbundsdirektion med tio ledamöter och tio ersättare från medlemskommunerna. Haninge har ett medlemsandel på 52,5 %, Nynäshamn 17,9 % och Tyresö 29,6 %. Direktionen beslutar om förbundets mål, inriktning, omfattning, prioriteringar och kvalitet. Direktionen har också rätten att besluta i alla frågor som rör myndighetsutövningen. Beslutsrätt har delegerats till förbundschefen, vilken delegerat beslutsrätt vidare i organisationen.

Verksamheten leds av förbundschefen som har det övergripande ansvaret för att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och inom de ekonomiska ramarna. Förbundet har organiserats i fyra avdelningar under förbundschefen. För varje avdelning, administrationen undantaget, har en avdelningschef utsetts. Förbundets chefer ansvarar för att planera, leda och följa upp verksamheten enligt styrprocessen inom sina respektive ansvarsområden.

Förbundet är organiserat i tre avdelningar som arbetar med tillsyn samt en administrativ avdelning som arbetar med att stödja och effektivisera förbundets kärnverksamhet. Den tvärfunktionella processen arbetar med förbundsgemensamma frågor.

Direktionens ledamöter och ersättare 2016
I förbundsdirektionen sitter 20 ledamöter och ersättare från medlemskommunerna. Anna Ragnar är ordförande och Erkki Vesa vice ordförande.

Haninge kommun
Anna Ragnar (-), ordförande
Barbro Nordgren (S), ledamot
Joachim Krylborn (KD), ledamot
Sven Gustafsson (M), ledamot
Gilbert de Wendel (M), ersättare
Mikko Svensson (S), ersättare
Kristina Hallberg (L), ersättare
Ulla-Britt Öhman (C), ersättare

Nynäshamns kommun
Bernt Månsson (MP), ledamot t.o.m. 2016-12-14
Marcus Svinhufvud (M), ledamot
Helen Sellström-Edberg (S), ledamot
Daniel Adborn (L), ersättare
Peter Wennerberg (C), ersättare
Ove Forsberg (S), ersättare

Tyresö
Erkki Vesa (M), vice ordförande
Kjell Andersson (S), ledamot
Marika Marklund (KD), ledamot
Klas Torstensson (M), ersättare
Thomas Halvarsson (M), ersättare
Tom Nilstierna (MP), ersättare t.o.m. 2016-03-23

Förbundets tjänsteorganisation
Administration
Avdelningen arbetar med att stödja och effektivisera förbundets kärnverksamhet genom att ta fram och upprätthålla administrativa rutiner och stödsystem. Verksamheten ska kännetecknas av god service till allmänheten samt smidig administration inom förbundet. I gruppens ansvar ingår administrativ service, stödsystem, ekonomihandläggning, personalfrågor, lokaler, fordon samt IT och teknik.

Hälsoskydd och livsmedel
Avdelningen arbetar med frågor som mer direkt påverkar allmänhetens hälsa. De lagstiftningar avdelningens arbete huvudsakligen utgår ifrån är miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. För att nå direktionens målsättning att minska riskerna för ohälsa samt att allmänheten ska ha säkra livsmedel arbetar avdelningen med tillsyn och kontroll, prövning av nytillkommande verksamheter, handläggning av inkommande ärenden samt information och rådgivning.

Avdelningen har tillsynsansvar inom hälsoskydd, livsmedel, smittskydd och badvatten. Det omfattar bl.a. offentliga lokaler såsom skolor och äldreboenden, lokaler för hygienisk behandling, restauranger och butiker samt boendemiljön i flerbostadshus. Avdelningen bedriver också, på uppdrag av medlemskommunerna, kontroll av handel med receptfria läkemedel.

Landsbygd
Avdelningen arbetar med frågor som mer direkt rör landsbygdens områden såsom enskilt dricksvatten och avlopp, lantbruk och naturvård. De lagstiftningar avdelningens arbete huvudsakligen

utgår ifrån är miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. För att nå direktionens målsättning att minska utsläppen från ämnen som bidrar till övergödningen arbetar avdelningen med tillsyn, prövning av nytillkommande anläggningar, handläggning av inkommande ärenden samt information och rådgivning. En stor del av avdelningens arbete omfattar inventering av befintliga avlopp. Syfte är att minska utsläppen av gödande ämnen till våra vatten genom att ersätta bristfälliga anläggningar med nya som uppfyller de reningskrav som ställs på enskilda avlopp.

Miljöskydd
Avdelningen arbetar med frågor som omfattas av miljöbalkens miljötillsyn. För att nå direktionens målsättning att minska utsläppen av miljöfarliga samt klimatpåverkande ämnen arbetar avdelningen med tillsyn och kontroll, prövning av nytillkommande verksamheter, handläggning av inkommande ärenden samt information och rådgivning.

Tillsyn bedrivs bl.a. över B-, C- och U-objekt, kemikaliehantering och förorenad mark. Därutöver handläggs ärenden gällande anläggande eller ändring av miljöfarlig verksamhet., värmepumpar, köldmedier, spridning av bekämpningsmedel och sprängämnesprekursorer.

Tvärfunktionella processen
Förbundet har inrättat en tvärfunktionell process som särskilt ska arbeta med kontakten med näringsliv och allmänhet samt att utveckla förbundets informationsarbete.

Servicefunktionen
Servicefunktionen bemannar förbundets två servicetelefoner ditt allmänheten kan vända sig med frågor och få information. Även ärenden med kortare handläggningstider hanteras i syfte att snabbt kunna lämna beslut till sökande. Ärenden med större utredningsbehov handläggs på övriga avdelningar.

Ärendehandläggning och tillsyn

Tillsyn bedrivs med utgångspunkt från direktionens styrkort samt förbundsplanen för 2016. Under året har 3 037 kontroller genomförts. Vi har arbetat med 4 469 nya ärenden samt 2 114 ärenden från föregående år.

	2016	**2015**
Ärenden, antal nya	4 469	4 497
Inspektioner, antal	3 037	2 807

Det totala antalet ärenden har varit 240 fler jämfört med planerat. Antalet nyregistrerade ärenden har varit färre medan vi arbetat i fler ärenden än planerat som följt med från föregående år.

Räknat till antal ärenden är det inom avloppshandläggningen som förändringen är störst. Antalet nyregistrerade ärenden har varit färre än planerat. Det gäller till stor del avfallsärenden och då specifikt kompostering av slam och latrin. Det beror på att 2015-års inventering av enskilda avlopp skedde på fastlandet samt i områden där flertalet har vattentoalett påkopplat avloppsanläggningen. I och med att det inte är tillåtet att själv kompostera avloppsslam från vattentoaletter samt att SRV återvinning AB kan hämta slam från anläggningarna har antalet avfallsärenden varit betydligt färre än beräknat. Planeringen inför 2016 och 2017 har vi utgått från erfarenheterna vid tidigare års inventeringar, vilka till stor del skedde på öar. I övrigt har ärendevolymerna i huvudsak motsvarat det planerade.

Antalet pågående ärenden från föregående år som vi arbetat med har varit fler än planerat. Huvuddelen är knutna till inventeringen av enskilda avlopp i Haninge kommun som genomfördes under 2010 - 2014 samt i Nynäshamn under 2015. Vad gäller ärenden i Haninge gäller det dels prövningen av ansökningar dels påminnelser och krav för de fastighetsägare som vi tidigare krävt åtgärder från, men som valt att inte följa dessa. För Nynäshamns del är det handläggning av inventeringsärenden som inte avslutades under 2015.

I övrigt gäller det pågående ärenden inom avdelningen för hälsoskydd och livsmedel där huvuddelen av dessa är krav på åtgärder som ställts kopplat till tillsynsbesök.

Planerad tillsyn har till allra största del genomförts. Inom lantbrukstillsynen har vi inte klarat av att bedriva planerad tillsyn då en handläggare varit långtidssjukskriven under hela den huvudsakliga tillsynsperioden. Inom hälsoskyddstillsynen har planerad tillsyn över verksamheter med timavgift nedprioriterats till förmån för tillsynen över de med fast årlig avgift med anledning av vakant tjänst. Inom livsmedelskontrollen har fler kontroller genomförts än planerat i och med att förbundet hade en skuld med sig in i 2015 som vi arbetat för att komma i fas med. Miljötillsynen har inte fullt ut genomförts beroende på en vakans del av året, vilket medfört något färre tillsynsbesök.

Gemensamt för samtliga avdelningar är att det periodvis funnits vakanta tjänster under året. Det har påverkat våra möjligheter att genomföra planerade aktiviteter. Förbundet strävar alltid efter att tillsätta tjänster med planerad frånvaro. Beroende på hur stor del av en tjänst som det handlar om kan det vara svårt, i det fall det inte går att tillskapa minst en halvtidstjänst, att få kvalificerat sökande. Likaså tar det generellt längre tid att få en ersättare på plats än tiden för den ordinarie att lämna oss. Det gäller föräldraledigheter, sjukfrånvaro liksom att tillsvidareanställda gått vidare till annan tjänst.

För att framöver ge bättre förutsättningar att utföra uppdraget har vi inför 2017 visstidsanställt personal motsvarande de beräknade vakanserna för helåret 2017.

Mål 2014 - 2017

Förbundet ska bidra till att medlemskommunerna kan utvecklas på ett sådant sätt att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Företag, verksamheter och enskilda ska ha en god egen förmåga att följa lagstiftningen inom de lagstiftningar förbundet har ett myndighetsansvar.

Grundläggande utgångspunkter för tillsynen är de nationella miljökvalitetsmålen, folkhälsomålen och de övergripande målen för livsmedelstillsynen. Förbundets strategiska mål är samlade i ett förbundsövergripande styrkort med perspektiven:

- miljö- och samhälle
- kund och verksamhetsutövare
- medarbetare
- processer
- ekonomi

Måluppföljning

Uppföljningen av förbundets målvärden redovisas på sidorna 14 - 17. Nedan kommenteras målen inom respektive perspektiv.

Miljö och samhälle

Inom **mål 1** *Utsläppen av ämnen som bidrar till övergödningen har minskat* har vi klarat målvärdet inom enskilda avlopp under året. Inventeringen i Nynäshamn och Tyresö har genomförts som planerat. Vi har även bedrivit tillsyn på samfällda avloppsanläggningar och minireningsverk.

Vi kommer inte klara målvärdet att samtliga lantbrukare och djurhållare uppfyller de krav som ställs på dem för att de ska ha en godtagbar hantering av gödsel år 2017. Sedan förbundsbildningen 2008 har vi besökt drygt hälften av verksamheterna och ställt krav i det fall brister finns. 38 % av dem vi granskat har en godtagbar hantering, vilket motsvarar 20 % av totalt antal. I och med att vi tidigare inte bedrivit tillsyn över dessa så är det inte ovanligt att det finns brister, vilka i flera fall kräver större åtgärder. I syfte att nå målvärdet har vi tidigare ordnat informationsmöte där alla verksamhetsutövare varit inbjudna. Uppföljning av ställda krav pågår. Årets planerade tillsyn har till största del inte genomförts pga. sjukskrivning under årets huvudsakliga tillsynsperiod. Bemanningen har utökats inför 2017 års tillsyn dels för att vi ska vara mindre sårbara ur bemanningssynpunkt dels för att om möjligt komma i fas med den planerade tillsynen från 2016.

Inom **mål 2** *Förbundet arbetar för att utsläppen av klimatpåverkande ämnen ska bli lägre* klarar vi målvärdet att B- och C-klassade verksamheter arbetar med energieffektivisering. Energitillsyn genomförs vid alla planerade besök. 136 av 150 verksamheter har fått tillsyn och 49 % av dessa arbetar med frågan, vilket motsvarar 41 % av totalt antal berörda verksamheter.

Målvärdet för läckage av köldmedia kan inte följas upp från och med år 2016 på grund av förändrad lagstiftning som innebär att det inte går att göra jämförelser med tidigare års rapporteringar.

Vi har inte slutfört arbetet med att ta fram och införa ett miljöledningssystem för vår egna verksamhet. Det beror dels på att vi varit tvungna att prioritera bemanningsresurserna för att kunna slutföra bytet av ärendehanteringssystem samt införandet av kvalitetshandboken dels för att kunna hantera handläggning av ärenden. Vi har tecknat avtal med den organisation som kommer att stödja oss i arbetet med miljödiplomeringen utifrån den nationella miljöledningsstandarden Svensk miljöbas. Vi har genomfört en miljöutredning, vilken ligger till grund för arbetet med att ta fram miljöpolicy, mål och handlingsplan vilket slutförs under 2017.

Inom **mål 3** *Spridningen av miljöfarliga ämnen till naturen har minskat* kommer målet att förebyggande åtgärder vidtagits för att minska spridningen av farliga ämnen i nio deponier inte nås. Förbundet saknar bemanning för att kunna arbeta med målet. Med nuvarande budget har vi en bemanning som gör att vi kan hantera inkommande ärenden om förorenade områden, men inte planerad tillsyn. Budgeten för 2017 innehåller en utökad bemanning som gör att vi kan påbörja arbetet med planerad tillsyn över förorenade områden.

Vi arbetar för att utsläppen av kadmium och kvicksilver ska minska dels i vår löpande tillsyn dels i kemikalieprojekt. Under 2015 fokuserade vi på kvicksilver från tandläkarmottagningar och under 2016 har vi genomfört en informationskampanj där målgruppen är försäljningsställen av konstnärsfärger samt användare av konstnärsfärger som till exempel konstnärsskolor. Vad gäller målet att utsläppen av kadmium ska minska med 20 % till år 2020 är bedömningen att målet inte kan nås. Enligt rapporten ”Kartläggning av tungmetaller uppströms Himmerfjärdsverket - en studie av möjliga källor till kadmium och nickel i avloppsslam” från 2015 kommer ca 70 % av kadmiumet från hushållen, ca 10 % av okänt ursprung, 7 % från konstnärsverksamhet och 4 % från miljötillsynsobjekt. Av ovanstående källor till kadmium har förbundet i uppdrag att bedriva tillsyn av miljötillsynsobjekt, konstnärsverksamhet och sannolikt delar i gruppen okänt ursprung. Eftersom dessa står för en så pass liten andel kan förbundet inte nå målet på egen hand. För att minska mängden kadmium bedriver vi tillsyn över bl a fordonstvättar, verkstäder, bilverkstäder och ytbehandlare för att säkerställa att de har en hantering och reningsanläggningar för att minska utsläppen av kadmium. Ett stort ansvar ligger på avloppsreningsverken och deras arbete med uppströmsarbete för att halterna ska minska. Vad gäller kvicksilver så är det på väg att fasas ut ur samhället men når fortfarande miljön via atmosfäriskt nedfall. Slammets innehåll av kvicksilver har till största del sitt ursprung i användningen av amalgam. Det kan röra sig om amalgamfyllningar som nöts, utsläpp från tandläkare samt läckande rörsediment som beror på historiska utsläpp. Förbundet ställer krav på amalgamavskiljare samt vid sanering av avloppsledningar från fastigheter med tandläkarmottagning finns eller har funnits.

Målet att samtliga yrkesmässiga varv ska ha reningsutrustning för båttvätt som klarar HaV:s riktlinjer är uppfyllt. Vi har besökt de yrkesmässiga varven och ställt krav på installation.

Vi ser en risk att målen inte nås vad gäller att samtliga berörda verksamheter vi bedriver tillsyn över har en godtagbar hantering av farligt avfall. Vi har besökt samtliga verksamheter och ställt krav. Uppföljning pågår och i dagsläget har 80 % en godtagbar hantering av farligt avfall. Återstående brister handlar i huvudsak om verksamhetsutövarens journalföring när denne lämnar farligt avfall. Uppföljning kan ske nästa gång verksam-

hetsutövaren lämnat farligt avfall, vilket inte alltid blir inom målperioden och uppföljning av bristen är därmed inte möjlig. Vad gäller egenkontrollen så uppnår vi inte målet att samtliga verksamhetsutövare har en godtagbar egenkontroll. Även här har vi besökt samtliga berörda verksamheter och ställt krav på åtgärder vid brister. I syfte att nå målvärdet har vi tagit fram informationsblad som vi skickat till samtliga verksamhetsutövare som omfattas av målvärdet. 80 % uppfyller kraven i egenkontrollförordningen, uppföljande tillsyn genomförs över de som fått krav på åtgärder.

Inom **mål 4** *Brister som medför risk för människors hälsa har minskat i flerbostadshus, hygieniska verksamheter och offentliga lokaler* har vi inte nått målvärdet att samtliga verksamheter har tagit fram en egenkontroll för sin verksamhet som uppfyller kraven. Målet omfattar en stor andel mindre verksamheter där många verksamheter startar upp. Huvuddelen av dessa är inte anmälningspliktiga varför vi inte har kännedom om när de startar och därmed heller inte kan besöka samtliga i anslutning till att verksamheten påbörjas. I syfte att öka möjligheterna för oss att få kännedom om dessa har vi tillsammans med bygglovkontoren i medlemskommunerna tagit fram en rutin kring hur vi ska upplysa varandra när vi får in vissa typer av ärenden, bl a dessa.

Inom **mål 5** *Konsumenterna har säkra livsmedel och grunda grunder för val av produkter* har vi inte nått målet att samtliga verksamhetsutövare ska ha en ändamålsenlig egenkontroll då 93 % har en ändamålsenlig egenkontroll. Samtliga verksamheter har besökts och krav på åtgärder ställs vid brister, uppföljning. Med utgångspunkt från resultaten från provtagningsprogram som genomförts under året har vi tagit fram informationsbrev med koppling till egenkontrollen som vi skickat till verksamhetsutövarna i syfte att de ska få kunskap att uppfylla sin egenkontroll.

Vi tar varje år fram fokuslistor utifrån livsmedelsverkets kontrollområden som används vid årets tillsyn. Innehållet i dessa listor varierar mellan åren utifrån att vi ska gå igenom samtliga relevanta kontrollområden under en femårsperiod. Vi har inte kunnat följa upp att samtliga verksamheter kontrolleras inom samtliga relevanta områden som livsmedelverket anger då förbundets verksamhetssystemet inte stödjer en sådan lösning. En lösning har tagits fram inför 2017 som möjliggör uppföljning framgent.

<u>Kund och verksamhetsutövare</u>

Mål 6 *Kunder och verksamhetsutövare har tilltro för tillsynen och upplever den som meningsfull* når förbundet målet om upplevd service i Haninge och Tyresö. I Nynäshamn når vi målet inom livsmedelskontrollen samt företagarnas upplevda service inom miljöbalken. Anledningen till att vi totalt sett inte når målvärdet inom miljöbalken i Nynäshamn är att privatpersonerna ger oss lägre omdöme. Privatpersonerna utgör i allt väsentligt fastighetsägare vars enskilda avlopp vi inventerat. Vid inventering i Nynäshamn har vi utgått från erfarenheten vid motsvarande inventering i Haninge och de synpunkter vi tog emot från denna i syfte att ge en hög service, men det har inte varit tillräckligt. Vi kommer att ta fram handlingsplaner med utgångspunkt från den senaste servicemätningen i syfte att nå målvärdet.

Vi klarar handläggningen av ärenden för fem av sex serviceåtaganden, vilket är en förbättring jämfört med föregående år då vi klarade fyra av sex. Vi har under året även klarat att handlägga enskild avlopp inom servicegarantins målvärde. Vi klarar dock fortfarande inte handläggningen av entreprenörsrapporter inom serviceåtagandet. Entreprenörsrapporten är den redovisning fastighetsägaren lämnar till förbundet när anläggningen är slutförd för att visa att den anlagts i enlighet med villkoren i tillståndet. Vår servicegaranti säger att vi ska ge återkoppling på kompletta entreprenörsrapporter inom 10 dagar. Vi har klarat tiden till 49 %, vilket är en försämring från föregående år då vi klarade det till 74 %. Anledningen till att vi inte klarat handläggningstiden är att vi varit tvungna att göra prioriteringar och vi har då fokuserat på handläggningen av nya ansökningar så att sökanden kan få ett beslut och anlägga avloppet vid positivt besked.

I syfte att nå målvärdet även för entreprenörsrapporter kommer vi under 2017 att genomföra inventeringen av enskilda avlopp senare under året så att ärendebelastningen fördelas jämnare och därmed förutsättningarna för att nå målvärdet.

Att vi har en tillräcklig bemanning är en, av flera, förutsättningar för att vi ska kunna vara framgångsrika i arbetet med den totalt upplevda servicen. Vi har därför utökat bemanningen 2017 för att ha bättre förutsättningar att hantera de ärenden som kommer in. Likaså har vi inför 2017 visstidsanställt personal motsvarande de beräknade vakanserna för helåret 2017 för att säkerställa bemanningen.

Medarbetare
Inom **mål 7** *Förbundet är en attraktiv arbetsgivare* har vi uppnått målvärdet i den årliga arbetsplatsundersökningen.

Vi har misslyckats med att nå målvärdet med en sjukfrånvaro som understiger 2 %. Förbundets högre sjukfrånvaro på 3,2 % beror dels på ett fåtal personers längre frånvaro dels att den kortvariga sjukfrånvaron (1- 14 dagar) varit 2,1 %. I syfte att utreda den högre sjukfrånvaron inom förbundet kommer ett särskilt projekt att genomföras under 2017 med syftet att mer i detalj beskriva vad i sjukfrånvaron består och förbundets möjligheter att minska denna.

Vi klarar målet avseende introduktion av nyanställda.

Processer
Inom **mål 8** *Förbundets arbetssätt är effektiva, tydliga och rättssäkra* har vi inte klarat målet att se över alla rutin- och processbeskrivningar. Arbetet pågår, men har inte slutförts.

Vi har sett över och tagit fram rutiner och policys som lagts in i Kvalitetshandboken. Arbetet med översyn av våra huvudprocessbeskrivningar har påbörjats, men inte kunnat slutföras då vi saknat personal för att genomföra det omfattande arbete som det innebär. Under 2016 har vi slutfört ett par större projekt och bedömning är vi i och med det har bättre förutsättningar att genomföra översynen av huvudprocesserna under 2017.

Vi har nått målet med att ta fram en modell för dokumenthantering som knyter ihop styrande och stödjande dokument. Kvalitetshandboken bygger på den klassificeringsstruktur Samrådsgruppen för kommunala arkivfrågor tagit fram. Processer och rutiner läggs kontinuerligt in i Kvalitetshandboken. Arbetet med att ta fram denna har prioriterats under året.

Ekonomi
Inom **mål 9** *Förbundets ekonomi möjliggör utveckling* har vi uppfyllt målet med att granska en huvudprocess utifrån kostnadseffektivitet där planerad tillsyn inom livsmedelskontrollen har granskats. Resultatet är den del vid arbetet med framtagande av en ny huvudprocess för planerad tillsyn. Uppföljning sker enligt kontrollplan.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat är 399 tkr högre än budgeterat. Resultatet uppgår till minus 1 251 tkr att jämföra med budgeterat resultat om minus 1 650 tkr.

Intäkter
Intäkterna är 1 528 tkr lägre än budgeterade intäkter om 18 755 tkr.

Intäkterna från den fasta årliga avgifterna är 386 tkr högre än budgeterat. De högre intäkterna härrör till stor del från hälsoskyddstillsynen. Förbundets taxor sågs över inför 2016 och då främst inom hälsoskyddstillsynen. Vid klassningen av verksamheterna utifrån den nya taxan har flera verksamheter haft större omfattning än bedömt och därmed hamnat i högre avgiftsklasser än beräknat. Intäkterna har varit högre även inom övriga avdelningar, vilket beror på att nya verksamheter tillkommit.

Intäkterna från ärendehandläggning har varit 1 150 tkr lägre än budgeterat. Det fördelas i huvudsak på färre ansökningar inom avfall och värmepumpar samt att fler avloppsärenden än beräknat inte kunnat faktureras i förskott.

Fakturering i förskott sker inte när det är oklarheter kring den sökta anläggningens lösning. Antalet inkomna avloppsansökningar motsvarar det planerade.

Intäkterna från timtillsyn är 1 008 tkr lägre än budgeterat. Det beror till största del på att vi inte kunde genomföra planerad tillsyn inom lantbruket då handläggare blev långtidssjukskriven i anslutning till tillsynsperioden. Inom livsmedelskontrollen har antalet anläggningar med brister varit färre än beräknat, vilket innebär att uppföljande kontroll genomförts i mindre omfattning än planerat. Inom hälsoskyddstillsynen har timtillsynen prioriterats ner dels med hänvisning till att vakanser under året dels för att balansera den ökade tillsynstid som de fasta avgifterna medfört.

Jämfört med 2015 är intäkterna 1 785 tkr högre. De högre intäkterna beror på att förbundet såg över timavgiften i 2016-års taxa samt att antalet ärenden varit något fler. Förbundet har en planerat underfinansierad budget, vilken ska vara i balans från och med 2017. Det innebär att förbundets taxa revideras under en treårsperiod (2015 - 2017) för att motsvara kostnaderna för tillsynen.

Kostnader
Kostnaderna är 1 959 tkr lägre än budgeterade kostnader om 31 280 tkr. Personalkostnaderna är 1 203 tkr lägre samt övriga kostnader 756 tkr lägre.

De lägre personalkostnaderna beror i huvudsak på att förbundet haft lägre lönekostnader dels vid sjukfrånvaro dels i samband med rekryteringar. Det påverkar förutom lönekostnaderna även kostnaderna för semesterlön och sociala avgifter. Förbundet har anställt personal med lönebidrag, vilket medfört 254 tkr i lägre lönekostnader. Därutöver har direktionens kostnader varit lägre liksom övriga personalkostnader.

Övriga kostnader har varit 756 tkr lägre. Det fördelas i huvudsak på lägre kostnader för lokalhyra samt köp av tjänster. De lägre kostnaderna för hyra beror på en tillfällig överenskommelse om kompensation i samband med störningar från ombyggnationen av fastigheten. Kostnaden för köp av externa tjänster är lägre dels för att förbundets upphandling av ny hemsida inte kunde slutföras under 2016 men också för att bemanningen inte medgivit arbete med vissa projekt som planerats att genomföras med externt stöd. Det gäller bl a översynen av våra huvudprocesser samt att utreda ett eventuellt införande av Lean.

Jämfört med 2015 har kostnaderna varit 1 367 tkr högre. Personalkostnaderna har varit 1 947 tkr högre medan övriga kostnader 580 tkr lägre. De högre personalkostnaderna beror dels på att vi haft en större bemanning 2016 dels på ökade lönekostnader. De lägre övriga kostnaderna beror på att förbundet under 2015 genomförde stora planerade arbeten med våra IT-system, vilket inte varit aktuellt eller planerat för 2016. I övrigt är övriga kostnader i huvudsak desamma som 2015.

Investeringar
Förbundet har inte gjort några investeringar under 2016.

Pensionsmedelsförvaltning
Pensionsförpliktelser inklusive avsättningar för pensioner och kortfristig avgiftsbestämd del uppgår till 2 867 tkr exklusive löneskatt. Inklusive löneskatt uppgår beloppet till 3 563 tkr. Förbundet har inga ansvarsförbindelser avseende pensionsåtaganden.

Framtid

Våra medlemskommuner utvecklas mycket snabbt och till omfattning såväl vad gäller nya bostadsområden som industriområden och verksamheter. Många större etableringar pågår eller kommer att påbörjas. Ett exempel är Norviks hamn i Nynäshamns kommun. Den snabba utvecklingen kräver resurser i form av såväl bemanning som kompetens inom förbundet. Vi berörs såväl i prövning av nya verksamheter som tillsyn under uppförande och därefter den löpande verksamheten. Vi kommer att fokusera på den strategiska kompetensförsörjningen för att säkerställa en långsiktighet inom såväl befintlig personal som kommande rekryteringar. För att kunna hålla en jämn takt

med utvecklingen är det viktigt att förbundet har en bemanning som är i fas med denna. Vi ska arbeta för det såväl genom att söka effektiviseringar i vårt sätt att arbeta som att bedöma bemanningsbehovet i kommande budgetarbete.

Arbetet med att utveckla vår verksamhet kommer även fortsättningsvis att ha ett fokus på perspektivet *Kund och verksamhetsutövare*. Vår målsättning är att kunder och verksamhetsutövare har tilltro för tillsynen och upplever den som meningsfull. Vi ska utföra vårt myndighetsuppdrag på ett sådant sätt att de upplever en hög service.

Vi kommer att prioritera arbetet med att se över våra processer. Dels utifrån att hitta möjligheter att mer effektivt använda våra resurser såväl ekonomiskt som bemanningsmässigt dels för att skapa en ännu högre kundnöjdhet. Under 2015 och 2016 har vi genomfört stora arbeten med våra IT-system samt ett omfattande arbete med att ta fram vår Kvalitetshandbok. Det i kombination med att vi varit tvungna att prioritera ärendehandläggning och tillsyn har gjort att vi inte tidigare klarat av att genomföra översynen av våra processer. Arbetet med IT-systemen och Kvalitetshandboken har övergått till löpande arbete, vilket innebär att vi har möjlighet att lägga arbetstid på översynen av processerna under 2017.

Ett stort arbete som fortsätter kommande år är inventeringen av enskilda avlopp. Under 2016 påbörjade vi arbetet med att inventera enskilda avlopp även i Tyresö. Det är ett arbete som vi gör parallellt med inventeringen i Nynäshamn som påbörjades 2015. Vi inventerar under fyra år i respektive kommun. Inventeringen i Haninge avslutades 2014 och arbetet fortsätter med att bristfälliga anläggningar åtgärdas. Erfarenheten visar att vi behöver lägga mer tid på det uppföljande arbetet än vad vi beräknat för att få fastighetsägare som motsätter sig att ordna ett godtagbart avlopp att göra det. Nu börjar anslutningarna till kommunalt VA att aktualiseras och då kommer förbundet att börja arbeta med de fastighetsägare som inte vill ansluta sig till kommunalt VA.

Från 2017 påbörjar vi arbetet med tillsyn över förorenade områden. Det ett nytt arbetsområde som vi från och med 2017 har resurser att arbeta med. I våra medlemskommuner finns närmare 900 kända eller misstänkt förorenade områden. Under den kommande 50-årsperioden kommer vi att fokusera på objekt som har bransch-/riskklass 1 och 2.

Vi är beroende av att ha full bemanning för att klara av att utveckla vår verksamhet och utföra den tillsyn vi planerat. Vi har därför sett över sättet att hantera förväntade vakanser under 2017. Våra tjänster är tillsatta när vi går in i 2017 med en bemanning som omfattar ersättare för förväntade vakanser under året.

Medarbetare

Antalet anställda omräknat till heltidstjänster har under år 2016 uppgått till 43 tjänster. Totalt har vi haft 48 anställda. Majoriteten, 77 %, av medarbetarna är kvinnor. Vi eftersträvar en jämnare könsfördelning och uppmanar därför särskilt män att söka utannonserade tjänster. Förbundet kan konstatera att den övervägande delen av sökande sedan flera år tillbaka är kvinnor. Av de tillsvidaretjänster som tillsats under året har 40 % varit män.

Sjukfrånvaron har minskat från 5,6 % till 3,2 % under året. Såväl den längre som kortvariga sjukfrånvaron har minskat. Förbundets mål är att sjukfrånvaron ska understiga 2%. I syfte att utreda den högre sjukfrånvaron inom förbundet kommer ett särskilt projekt att genomföras under 2017 med syftet att mer i detalj beskriva vad i sjukfrånvaron består och förbundets möjligheter att minska denna.

Det fortsätter att vara en viss rörlighet i bemanningen, vilket även gäller kommunerna i stort i länet. Under året har fyra tillsvidareanställda gått vidare till annan tjänst, främst till miljökontor i våra grannkommuner. Förbundet har i sin tur också rekryterat personal främst från kommunerna i länet. Vi har därutöver rekryterat vikarier i samband med föräldraledigheter samt sjukfrånvaro. Utifrån att rörligheten är relativt stor och

länets kommuner konkurrerar om samma personal kommer förbundet under 2017 att särskilt se över vår strategiska personalförsörjning i syfte att vara en attraktiv arbetsplats som innebär att vår personal väljer att fortsätta sin anställning på förbundet samtidigt som vi vid behov kan attrahera nya kollegor.

Förbundet har hitintills rekryterat ersättare och vikarier vart efter behov uppstått under året. Det har inneburit att vi inte klarat av att ha en bemanning som motsvarar det budgeterade. För att bättre klara av att bemanna förbundet, och därmed vårt uppdrag, visstidsanställer vi personal redan i början på 2017 motsvarande beräknade vakanser under året.

Hälsa och arbetsmiljö
Personalen är förbundets viktigaste resurs och en förutsättning för verksamheten. Förbundet är beroende av personal som är motiverade och engagerade samt har förutsättningar att genomföra uppdraget. Genom ett förebyggande arbetsmiljöarbete strävar förbundet efter att samtliga anställda känner trivsel och trygghet på jobbet.

Vi har genomfört en total översyn av vårt systematiska arbetsmiljöarbete. Rutiner och dokumentation har reviderats och nytt material tagits fram. Kvalitetshandboken har kompletterats med en personaldel.

Friskvården är en medveten satsning på förbundets medarbetare. Grundidén är att skapa förutsättningar för alla medarbetare att kunna ta ett större ansvar för sin egen hälsa. Friskvården ska bidra till insikt om att livsstil påverkar hälsan och arbetsresultat samt uppmuntra till att alla medarbetare kan leva ett balanserat liv så att man har psykiska och fysiska förutsättningar att klara vardagens krav i ett långt tidsperspektiv. Målet är att friskvården ska bidra till ökad effektivitet, högre kvalitet, låg sjukfrånvaro och få rehabiliteringsfall. Förbundet erbjuder all personal en friskvårdstimme per vecka, friskvårdsbidrag, samt att det finns två friskvårdsrepresentanter som särskilt arbetar med aktiviteter för förbundets personal.

Vi har genomfört två skyddsronder under året. En där vi särskilt tittade på den fysiska arbetsmiljön i våra lokaler. Vi har också genomfört en enkät som omfattade såväl den psykosociala som fysiska arbetsmiljön. Med utgångspunkt från det har prioriterade aktiviteter tagits fram samt att all personal har fått utbildning i den nya föreskriften.

Den fysiska arbetsmiljön har varit ansträngd under en stor del av året med anledning av de ombyggnationer som fastighetsägaren genomför. Det har främst gällt buller, men periodvis också temperatur och ventilation. För att hantera det har vi ställt i ordning tillfälliga arbetsplatser i tystare delar av våra lokaler, varit generösa med möjligheten att jobba hemifrån samt köpt in utrustning såsom hörselskydd och stödvärme. Återkommande uppföljningar har skett av skyddsombud och förbundet. Störningarna har påverkat personalens effektivitet i det dagliga arbetet. Ombyggnationerna fortsätter under 2017 och förbundet har ordnat tillfälliga arbetsplatser i en annan del av fastigheten där personal som får en försämrad arbetsmiljö under ombyggnationen kan arbeta.

I vårt löpande arbete med att personalen ska må bra arbetar vi aktivt bl.a. med friskvårdssatsningar, regelbundna avstämningar av arbetssituationen samt att ergonomisk genomgång sker regelmässigt av arbetsplatsen för nyanställda i syfte att förebygga belastningsskador.

Kompetensutveckling
All personal ska fortlöpande få kompetensutveckling med utgångspunkt från de medarbetarsamtal som hålls och de individuella tillsynsplaner som årligen tas fram. Utbildning genomförs såväl på individnivå som avdelnings- och förbundsövergripande. Personal med bra kompetens ger förutsättningar för såväl tillsyn och ärendehandling med god kvalitet som en bra arbetsmiljö då medarbetarna kan vara tryggare i sin yrkesroll.

Kund- och verksamhetsutövarperspektivet ligger i vårt fokus i våra förbundsgemensamma utbildningar. Alla handläggare, liksom nyanställda, får 2,5-dagars utbildning i kommunikation och bemötande. Vi har under året särskilt fokuserat på våra möjligheter att ge råd och information samt en gemensam utbildning kring att bemötandefrågor.

Förbundets chefer deltar i Nynäshamns chefsutvecklingsprogram.

I syfte att utveckla vår strategiska kompetensutveckling har vi infört kompetensrosor. Dessa är en del i medarbetarsamtal. Resultaten ligger till grund för de utvecklingsplaner som tas fram dels på individnivå dels gemensamt för en avdelning eller förbundet. Dessa är också en del vid kommande rekryteringar utifrån att vi ska få den specifika kompetens som krävs för att vi ska kunna utföra vårt uppdrag.

Måluppföljning 2016

Målet bedöms kunna uppnås | Risk att målet inte kan uppnås | Målet bedöms inte kunna uppnås

Perspektiv - Miljö och samhälle

Mål 1 - Utsläppen av ämnen som bidrar till övergödningen har minskat.

Styrtal	Målvärde	Uppföljning
Andel avlopp som fått tillsyn.	årligen: 5 %	7,3 % Årets inventering i Nynäshamn och Tyresö har slutförts. Bedömning och rapportskrivning pågår. Återkoppling sker fortlöpande till fastighetsägarna.
Andel granskade avlopp med brister som åtgärdats.	årligen: 50 %	63 % Målvärdet avser antal åtgärdade avlopp under innevarande år ställt mot antalet med brister vid tillsyn som bedrevs året innan.
Andel lantbruk/djurhållare som uppfyller gällande krav på hantering av gödsel.	2015: 33 % 2017: 100 %	20 % Inventering och tillsyn pågår. Bedömningen är att det finns ungefär 300 verksamheter som omfattas av målet, varav 20 % konstaterats uppfyller kraven. Av de 182 som fått tillsyn uppfyller 60 kraven, dvs 38 % av de kontrollerade.

Mål 2 - Förbundet arbetar för att utsläppen av klimatpåverkande ämnen ska bli lägre.

Styrtal	Målvärde	Uppföljning
Andel B- och C-klassade verksamheter samt bostadsföretag som arbetar med energieffektivisering av sin verksamhet.	2015: 20 % 2017: 30 %	44 % Energitillsyn sker på verksamheter med återkommande tillsyn, dvs de som betalar en fast årlig tillsynsavgift. 150 verksamheter omfattas av målet, varav 44 % konstaterats arbeta med frågan. Av de 136 som fått tillsyn kopplat till energieffektivisering arbetar 66 med frågan, dvs 49 % av de kontrollerade.
Läckage av köldmedia/år från rapporteringspliktiga verksamheter.	2017: halverats jämfört med 2010.	Från och med 2016 är det inte möjligt att följa upp målvärdet då lagstiftningen ändrats, och därmed de uppgifter som ska rapporteras till förbundet. 2015 var minskningen 45 %.
Förbundet har ett miljöledningssystem som omfattar arbetet med de egna utsläppen.	2015: framtaget och tillämpas aktivt.	Införandet har inte slutförts.

Målet bedöms kunna uppnås | Risk att målet inte kan uppnås | Målet bedöms inte kunna uppnås

Perspektiv - Miljö och samhälle

Mål 3 - Spridningen av miljöfarliga ämnen till naturen har minskat.

Styrtal	Målvärde	Uppföljning
Andel nedlagda deponier där förebyggande åtgärder för att minska spridning av farliga ämnen vidtagits.	2016: 50 %	Förbundet har inte haft en bemanning som möjliggjort arbete med dessa. Från och med 2017 har bemanningen utökats med en tjänst för arbetet med förorenade områden.
Halten kadmium (Cd) och kvicksilver (Hg) i avloppsslammet från kommunala avloppsreningsverken.	2020: Cd minskat med 30 % och Hg halverats jämfört 2011.	Cd: Nynäshamn +8 %, Haninge +3 % Hg: Nynäshamn -25 %, Haninge -25 %
Andel yrkesmässiga varv som uppfyller HaV:s riktlinjer för båttvättar.	2015: 100 %	Samtliga varv har fått tillsyn och krav på åtgärd. Reningsutrustning har installerats.
Andel verksamheter med hantering av farligt avfall som uppfyller gällande lagstiftning.	2015: 75 % 2017: 100 %	80 % Målet stäms av mot verksamheter i miljötillsynsregistret med återkommande tillsyn, dvs de som betalar en fast årlig avgift. Samtliga verksamheter har fått tillsyn, krav har ställts på de med brister och uppföljning pågår
Andel B- och C-verksamheter som uppfyller kraven i egenkontrollförordningen.	2016: 100 %	80 % Samtliga verksamheter har fått tillsyn, krav har ställts på de med brister. Uppföljning sker fortlöpande.

Mål 4 - Brister som medför risk för människors hälsa har minskat i flerbostadshus, hygieniska verksamheter och offentliga lokaler.

Styrtal	Målvärde	Uppföljning
Andel verksamheter som uppfyller kraven på egenkontroll.	2016: 100 % av de anmälningspliktiga.	84 % uppfyller kraven på egenkontroll.
	2018: 100 % av ej anmälningspliktiga.	76 % uppfyller kraven på egenkontroll. Vi saknar därför kännedom om alla verksamheter som bedrivs. Tillsyn pågår och har inte slutförts.

Målet bedöms kunna uppnås | Risk att målet inte kan uppnås | Målet bedöms inte kunna uppnås

Perspektiv - Miljö och samhälle

Mål 5 - Konsumenterna har säkra livsmedel och goda grunder för val av produkter.

Styrtal	Målvärde	Uppföljning
Andel verksamheter som har en ändamålsenlig egenkontroll.	2015: 100 %	93 % Samtliga verksamheter har fått tillsyn. De med brister har fått krav på åtgärder, uppföljning sker fortlöpande.
Andel verksamheter som kontrollerats inom samtliga relevanta områden som livsmedelsverket anger.	Inom en femårsperiod: samtliga aktuella kontrollområden/ objekt.	Förbundets ärendehanteringssystem ger i dagsläget inte möjlighet att söka ut informationen. En lösning har tagits fram inför kommande års uppföljning.
Andel dricksvattenanläggningar som försörjer > 20 personer och som fått tillsyn.	2015: 100 %	Samtliga har fått tillsyn.

Perspektiv - Kund och verksamhetsutövare

Mål 6 - Kunder och verksamhetsutövare har tilltro för tillsynen och upplever den som meningsfull.

Styrtal	Målvärde	Uppföljning
Resultat från Sveriges kommuner och landstings (SKL) mätningar avseende den upplevda service förbundet lämnar. Godkänd: 62 - 69 Hög: 70 - 80	Mätning avseende verksamheten år 2014: godkänd 2016: hög	2015 / 2014 / 2013 Haninge: 68 / 62 - Livsmedel 77 - Miljöbalken 71 Nynäshamn: 67 / 57 - Livsmedel 71 - Miljöbalken 58 Tyresö: 69 / 69 - Livsmedel 72 - Miljöbalken 67 Från och med 2015 redovisar SKL resultaten för livsmedel och miljöbalken separat.
Andel ärenden som handlagts inom den tid som anges i servicegarantierna.	2014: 80 % 2015: 95 %	Värmepump, beslut: 97 % Köldmedia, beslut: 100 % Enskilt avlopp, beslut: 95 % Enskilt avlopp, kvalitetsförsäkran: 49 % Livsmedel, registrering: 95 % Livsmedel, riskklassning: 95 %

Målet bedöms kunna uppnås | Risk att målet inte kan uppnås | Målet bedöms inte kunna uppnås

Perspektiv - Medarbetare

Mål 7 - Förbundet är en attraktiv arbetsgivare.

Styrtal	Målvärde	Uppföljning
Årlig arbetsplatsundersökning.	Årligen: NMI > 80.	80
Sjukfrånvaro	Årligen: <2 %	3,2 % Den totala sjukfrånvaron har varit 3,2 % varav den kortvariga 2,1 % (1 - 14 dagar).
Andel anställda som fått komplett introduktion.	Årligen: 100 %	100 %
Andel genomförda utvecklingsområden i de individuella kompetensutvecklingsplanerna.	Årligen: 80 %	80 %

Perspektiv - Processer

Mål 8 - Förbundets arbetssätt är effektiva, tydliga och rättssäkra.

Styrtal	Målvärde	Uppföljning
Antal genomgångna rutin- och processbeskrivningar.	2014: samtliga huvudprocesser 2015: övriga processer	Vi har sett över samtliga rutiner och policys samt kompletterar fortlöpande med det som saknas. Dessa har lagts in i Kvalitetshandboken. Vi har inte haft en bemanningssituation som möjliggjort revidering av huvudprocesserna.
En dokumenthantering som knyter ihop alla styrande och stödjande dokument.	2014: införd	En dokumenthantering har tagits fram som bygger på den klassificeringsstruktur som Samrådsgruppen för kommunala arkivfrågor tagit fram. Styrande och stödjande dokument läggs fortlöpande in i systemet.

Perspektiv - Ekonomi

Mål 9 - Förbundets ekonomi möjliggör utveckling.

Styrtal	Målvärde	Uppföljning
Antal huvudprocesser som särskilt granskats utifrån kostnadseffektivitet.	2014: en huvudprocess	Processen för planerad tillsyn inom livsmedelskontrollen har granskats. Resultatet används vid framtagande av ny huvudprocess för planerad tillsyn.
Uppföljning av budget enligt kontrollplan.	Årligen enligt plan.	Uppföljning har skett enligt kontrollplan.

PERSONALSTATISTIK

Tabell 1
Antal anställda med anställning mer än 40 % tjänstgöringsgrad (inkl. vikarier, exkl. timavlönade).

Anställda den 31 december	**2016**	**2015**
Anställda personer	48	47
Därav kvinnor	37	36
Därav deltid totalt	1	1
Omräknat till heltid (exkl. vikarier)	43	37
Andel kvinnor i %	77 %	77 %
Andel deltidsanställda %	2 %	2 %

Tabell 2
Sjukfrånvaro per anställning i procent av sammanlagd tillgänglig ordinarie arbetstid jan - dec för alla anställda, även timavlönade.

	2016	**2015**
Totalt	3,2 %	5,6 %
Över 60 dagar	5,5 %	33,1 %
Kvinnor	3,6 %	6,5 %
Män	1,9 %	3,3 %
tom 29 år	1,5 %	13,1 %
30 - 49 år	3,8 %	6,3 %
över 50 år	1,4 %	1,3 %

Tabell 3,
Sjukfrånvaro uppdelat på dagintervall jan - dec för alla anställda, även timavlönade.

	2016	**2015**
Dag 1 - 14	2,1 %	2,3 %
Dag 15 - 90	0,9 %	1,4 %
Dag 91 - 180	0,2 %	1,2 %
Dag 181 -	0 %	0,7 %

RESULTATRÄKNING

2016-01-01 - 2016-12-31

	tkr	Årsbudget 2016	Resultat 2016	Resultat 2015
Verksamhetens intäkter		**29 630**	**28 102**	**26 317**
Taxor och avgifter	Not 1	18 755	17 227	15 707
Medlemsavgifter	Not 2	10 875	10 875	10 610
Verksamhetens kostnader	Not 3	**-31 280**	**-29 321**	**-27 954**
Personal		-25 585	-24 382	-22 435
Övriga driftskostnader		-5 695	-4 939	-5 519
Rörelseresultat		**-1 660**	**-1 219**	**-1 637**
Finansiella poster		**10**	**-32**	**-42**
Ränteintäkter		-	8	6
Räntekostnader	Not 4	-	-32	-39
Bankkostnader		-	-8	-9
Res efter finansiella poster		- 1 650	-1 251	-1 679
Extra ordinära intäkter		0	0	0
Extraordinära kostnader		0	0	0
ÅRETS RESULTAT		**- 1 650**	**-1 251**	**-1 679**

BALANSRÄKNING

	tkr	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar		**13 564**	**14 077**
Kundfordringar		864	785
Interimsfordringar		392	369
Övriga kortfristiga fordringar		195	458
Kassa och bank	Not 5	12 113	12 465
Eget kapital och skulder		**13 564**	**14 077**
Balanserade resultat från tidigare år		6 638	8 317
Periodens resultat		-1 251	-1 679
Avsättningar pension		3 563	3 002
Leverantörsskulder		683	351
Interimsskulder	Not 6	2 991	3 379
Övr kortfristiga skulder		940	707
Panter och därmed jämförliga säkerheter		**Inga**	**Inga**
Pensionsförpliktelser		**Inga**	**Inga**
Övriga ansvarsförbindelser		**Inga**	**Inga**

REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisningen har skett enligt bestämmelser i Lagen om kommunal redovisning. Förbundet följer de anvisningar som lämnats av Rådet för kommunal redovisning.

Leverantörs- och kundfakturor med väsentliga kostnads- och intäktsposter har periodiserats.

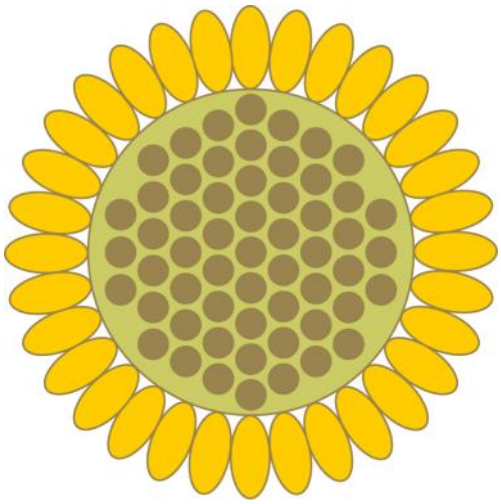
Semester och okompenserad övertid har periodiserats. Outtagen semester och okompenserad övertid, inklusive sociala avgifter, har skuldbokförts.

Pensionsskuld. Avsättning för pensioner redovisas som avsättning i balansräkningen. Individuell del redovisas som kortfristig skuld.

Särskild löneskatt ingår i beloppen för pensioner under kortfristiga skulder och avsättningar.

	2016	2015
NOT 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER, TKR		
Förrättnings- och granskningsavgift	7 177	7 484
Fasta årsavgifter	9 796	8 223
Bidrag	254	0
Summa intäkter	**17 227**	**15 707**
NOT 2 MEDLEMSAVGIFTER, TKR		
Haninge kommun	5 709	5 427
Nynäshamns kommun	1 947	2 042
Tyresö kommun	3 219	3 141
Summa	**10 875**	**10 610**
NOT 3 VERKSAMHETENS KOSTN, TKR		
Utbetalda löner och arvoden	16 797	15 778
Sociala avgifter	5 354	4 786
Personalsociala kostnader	524	541
Årets pensionsutbetalningar	62	71
Nyintjänad pensionsrätt avgiftsbestämd del	801	835
Nyintjänad pensionsrätt, ökning av pensionsskuld	421	309
Särskild löneskatt på pensioner	292	115
Inköp av anl tillgångar, underhållsmaterial	65	11
Entreprenader och konsulttjänster	1 548	1 649
Övriga verksamhetskostnader	3 456	3 859
Summa kostnader	**29 321**	**27 954**
NOT 4 FINANSIELLA KOSTNADER		
Räntekostnader	2	1
Ränta på pensionsskuld	30	38
Summa	**32**	**39**
NOT 5 KASSA OCH BANK		
Plusgiro	11 557	12 166
Skattekonto	556	299
Summa	**12 113**	**12 465**

	2016	2015
NOT 6 INTERIMSSKULDER		
Upplupna semesterlöner	1 396	1 729
Upplupen särskild löneskatt	403	393
Upplupen pensionskostnad, avgiftsbestämd del	830	847
Övriga interimsskulder	362	410
Summa	**2 991**	**3 379**

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

www.smohf.se

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/180

§ 89 Revisionsberättelse för 2016 och ansvarsfrihet för ledamöterna i Södertörns brandförsvarsförbund

I revisionsberättelsen för 2016 har revisorerna den 20 mars 2017 tillstyrkt att ledamöterna i styrelsen för Södertörns brandförsvarsförbund beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Förslag till beslut

1. Södertörns brandförsvarsförbunds styrelse samt de enskilda förtroendevalda i styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Anmälan om jäv

Meeri Wasberg och Gunnel Trelje - båda (S) - Martina Mossberg (M) samt Tobias Hammarberg (L) deltar inte i överläggning eller beslut på grund av jäv.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Södertörns brandförsvarsförbunds styrelse samt de enskilda förtroendevalda i styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2016 års förvaltning.

Expedieras:

Akt

För kännedom:

Revisionen

Aktuellt organ

Utdragsbestyrkande

Södertörns brandförsvarsförbund
Revisionen

Medlemskommunernas
kommunfullmäktige

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2016

Vi har granskat kommunalförbundets verksamhet under år 2016.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och fastställt revisionsreglemente.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i redogörelsen och övriga till berättelsen fogade bilagor.

Förbundsdirektionen har godkänt årsredovisningen.

Vår granskning visar att årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Granskningen visar vidare att resultatet uppfyller balanskravet samt är förenligt med fastställda finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker att förbundsdirektionen och de enskilda förtroendevalda i detta organ beviljas ansvarsfrihet.

Vårby gård 2017-03-20

Yvonne Berglund Kenneth Åhs Bengt Verlestam

Lars Olof Laurén Håkan Tornesque

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:
Revisorernas redogörelse (nr 1)
De sakkunnigas rapporter i olika granskningar (nr 2-5)

REVISORERNAS REDOGÖRELSE FÖR ÅR 2016

1 ALLMÄNT

Vi har under året genomfört vår granskning i enlighet med kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet samt fastställt revisionsreglemente. PwC har biträtt oss i vårt granskningsarbete.

Vi har under året diskuterat aktuella frågor med förbundets tjänstemannaledning. Vår lagreglerade initiativrätt i förbundsdirektionen har däremot inte använts i något granskningsärende under året.

2 INRIKTNING OCH OMFATTNING

Målsättningen med revisionsarbetet är att främja ändamålsenlighet, effektivitet, rättvisande räkenskaper och god intern kontroll. Utifrån denna målsättning utarbetas revisionsplanen, som innehåller granskningsinsatser inom förvaltnings- och redovisningsrevision. Prioritering av revisionsinsatserna sker utifrån väsentlighet och risk.

Förvaltningsrevision genomförs i form av verksamhetsinriktade granskningar inom olika väsentliga områden. Granskningsinsatserna syftar till att ge impulser till en effektivisering av verksamheten samt öka ändamålsenligheten.

Redovisningsrevision genomförs i form av granskning av årsredovisning, delårsrapport och olika redovisningsrutiner. Dessa insatser syftar till att främja rättvisande räkenskaper och god intern kontroll.

3 RESULTAT

3.1 Allmänt

Fastställd revisionsplan för året har genomförts inom den ekonomiska ram som fastställts.

3.2 Årsredovisning och delårsrapport

Efter genomförd granskning bedömer vi att årsredovisningen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vidare bedömer vi att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen (KRL) och god redovisningssed.

Granskningen visar även att resultatet uppfyller balanskravet samt är förenligt med fastställda finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

Revisionsrapport över granskning av årsredovisningen har överlämnats för kännedom till förbundsdirektionen.

Vi har granskat delårsrapporten och vår bedömning är att rapporten upprättats i enlighet med KRL och i allt väsentligt utifrån god redovisningssed. Med anledning av granskningen har ett utlåtande överlämnats till förbundsdirektionen.

3.4 Fördjupad granskning

Enligt fastställd revisionsplan har vi genomfört en fördjupad granskning av intern kontroll i kundfakturering.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningen är att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig, men att det inom ett område behöver vidtas åtgärder i syfte att ytterligare stärka kontrollen. Mot bakgrund av detta lämnar vi följande rekommendation, att:

- förbundet utarbetar och dokumenterar ett sammanhållet "körschema" över de olika arbets- och kontrollmomenten som ska ske, vem som är ansvarig för att en kontroll eller ett arbetsmoment ska ske samt när i tiden en arbetsuppgift och kontroll ska ske.

Revisionsrapporten överlämnades för besvarande till förbundsdirektionen, med en skrivelse daterad 2016-12-19. Förbundsdirektionen har besvarat rapporten och vi har diskuterat svaret på slutrevisionen för 2016.

3.5 Översiktlig granskning

Enligt reviderad[1] revisionsplan har vi genomfört en översiktlig granskning av förbundets interna kontroll avseende bisysslor.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningen är att den interna kontrollen inte är helt tillräcklig utan att den behöver stärkas och kompletteras inom ett antal områden. Mot bakgrund av detta lämnar vi följande rekommendationer:

- Komplettera reglerna med att även omfatta förbundets förtroendevalda.

[1] På revisionssammanträdet 2016-12-19 beslutade revisorerna att omprioritera i revisionsplanen för 2016. Den tidigare föreslagna uppföljande granskningen av levernatörsfakturering bedömdes ej motiverad mot bakgrund av förbundets vidtagna åtgärder. Istället prioriterades en översiktlig granskning av förbundets intern kontroll avseende bisysslor.

- Förtydliga reglerna med att samtliga förtroendevalda och medarbetare regelmässigt skall lämna uppgift om bisyssla.

- Genomför en fullständig genomgång av samtliga förtroendevalda och medarbetares bisysslor och dokumentera dessa.

- Tillse att årlig uppföljning av bisysslor genomförs och dokumenteras.

- Utarbeta system och rutiner som möjliggör en samlad bild över förbundets samtliga anmälda bisysslor.

- Upprätta regler/reglemente för om och hur inköp av medarbetares företag skall ske. Dessa regler bör omfatta en dokumenterad riskbedömning och dokumentationskrav på offerter eller dyl. inför det att inköp/beställning sker.

Revisionsrapporten har överlämnats för besvarande till förbundsdirektionen, med en skrivelse daterad 2017-03-20. Förbundsdirektionens besvararande av rapporten kommer att behandlas av revisionen i samband med delårsrapporten 2017.

www.pwc.se

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2016

Södertörns brandförsvarsförbund

Richard Vahul
Jessica Nordahl

Mars 2017

pwc

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning 1

2. Inledning 2

2.1. Bakgrund 2

2.2. Revisionsfråga och metod 2

2.3. Revisionskriterier 3

3. Granskningsresultat 4

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning 4

3.1.1. Förvaltningsberättelse 4

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten 4

3.1.1.2. Investeringsredovisning 5

3.1.1.3. Driftredovisning 6

3.1.2. Balanskrav 6

3.1.3. God ekonomisk hushållning 7

3.2. Rättvisande räkenskaper 7

3.2.1. Resultaträkning 7

3.2.2. Balansräkning 8

3.2.3. Kassaflödesanalys 8

3.2.4. Tilläggsupplysningar 9

1. Sammanfattning

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Efter genomförd granskning bedömer vi att årsredovisningen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vidare bedömer vi att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi instämmer i förbundets bedömning av att balanskravet för 2016 har uppfyllts. Årets resultat är 3 095 tkr, men efter att hänsyn tas till realisationsvinster på 187 tkr blir det justerade resultatet vid avstämning mot balanskravet 2 908 tkr.

Balanskravet är kommenterat under en särskild rubrik i förvaltningsberättelsen och i not till resultaträkningen. Vidare kan vi konstatera att inga tidigare års negativa resultat finns att reglera.

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen sammantaget är förenligt med förbundets finansiella och verksamhetsmässiga mål kring god ekonomisk hushållning, vilket innebär en ekonomi i balans samt att förbundet under året aktivt arbetat med samtliga mål.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokförings-nämndens normering.

Revisionsobjekt är förbundsdirektionen som enligt kommunallagen (KL) är ansvarig för årsredovisningens upprättande och godkännande.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fastställts. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.

- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Kassaflödesanalys

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har vidare granskats.

Vi har även bedömt förbundets ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som direktionen beslutat om.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed[1] inom kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

Granskningen introduceras genom kontakter och samplanering med förbundets ekonomifunktion. Granskningen genomförs med kontrollmålsmetodik enligt det granskningsprogram för granskning av årsredovisning som PwC Kommunal sektor använder och som är anpassat till gällande normgivning. Granskningen sker genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Revisionsrapportens innehåll har faktagranskats av ekonomichefen.

2.3. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en avstämning mot följande revisionskriterier:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från RKR
- Förbudsdirektionens beslut kring god ekonomisk hushållning

[1] Utgångspunkten för detta är bland annat SKYREV (Föreningen Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer) och deras vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting, som implementeras succesivt. Vägledningen baseras vidare på ISA (International Standards on Auditing).

3. Granskningsresultat

Granskningsresultatet redovisas utifrån följande delavsnitt:

- Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomisk ställning
- Rättvisande räkenskaper

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Vi har granskat att förvaltningsberättelsen lämnar tillräckliga uppgifter om:

- Obligatorisk information i enlighet med KRL och KL samt RKR:s rekommendationer
- Sådana förhållanden, som inte ska redovisas i balansräkning eller resultaträkning, men som är viktiga för bedömning av ekonomin
- Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut
- Förväntad utveckling
- Väsentliga personalförhållanden, bl a den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaron
- Annat av betydelse för styrning och uppföljning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar överensstämmer med kraven i KRL och KL samt i allt väsentligt är förenligt med övrig normgivning.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning (inkl obligatorisk information enligt KRL, KL och RKR:s rekommendationer). Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen bedöms ge en rättvisande bild. Förutom de uppgifter som redovisas i balans- och resultaträkning, finns kompletterande uppgifter som är viktiga för bedömning av förbundets ekonomi och ställning. Detta bl a i form av finansiella nyckeltal, såsom likviditet och soliditet. Vidare finns information i förvaltningsberättelsen om pensionsmedelsförvaltningen samt en beskrivning av tillämpade redovisningsprinciper.

Sammantaget bedöms en tillfredsställande utvärdering ske av förbundets ekonomiska ställning, kopplat till uppföljning av nyckeltal och det fastställda finansiella målet för god ekonomisk hushållning, som överensstämmer med kommunallagens regler om en ekonomi i balans.

Händelser av väsentlig betydelse. I förvaltningsberättelsen finns en redovisning av viktiga händelser under året. Utifrån den kunskap vi har om förbundets verksamhet, via direktionsprotokoll m m, bedöms väsentliga händelser under året kommenterade i förvaltningsberättelsen.

Förväntad utveckling (framtidsperspektivet). Av förvaltningsberättelsen framgår den förväntade utvecklingen inom olika områden, bl a under beskrivning i avsnittet om det nya handlingsprogrammet för 2016 till 2019. Vidare lyfts även fram att samtliga medlemskommuner växer och flera av dem räknar med att växa ca 50 procent på en 15 årsperiod något som kommer att påverkar förbundets förebyggande arbete kraftigt. Nya vägar såsom Förbifart Stockholm och Södertörnsleden förändrar kommunikationsmönster och ger förbundet nya möjligheter men ställer samtidigt även stora krav. Även förändringarna i omvärlden gör att Sveriges totala försvarsförmåga behöver stärkas, förbundets bidrag till detta kommer vara att bygga upp en helt ny civilförsvarsförmåga.

Väsentliga personalförhållanden. Den personalekonomiska redovisningen innehåller uppgifter om väsentliga personalförhållanden, bl a i form av personalsammansättning och -försörjning, kompetensutveckling, arbetsmiljö och personalkostnader. Det finns även en beskrivning av utbildningssatsning för nyanställda under året kring jämställdhet och inkludering, chefsprogram och arbetet med kommunikation, dialog och ledarskap lyfts också fram. Vidare redogörs för den nya beslutade och implementerade policyn vid trakasserier och kränkande särbehandling. Statistik över sjukfrånvaron redovisas vidare i enlighet med reglerna i KRL.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av kommunalförbundets verksamhet. Detta område avser information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. Information om mål och måluppfyllelse redovisas i förvaltningsberättelsen, utifrån vision och de fastställda inriktningsmålen i handlingsprogrammet samt årliga verksamhetsmål i verksamhetsplanen. Vidare finns en redovisning av förbundets miljöarbete samt uppföljning kring sotning och brandskyddskontroll.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- Investeringsredovisningen visar kommunalförbundets totala investeringsverksamhet
- Beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med årets bokföring
- Posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkningen och kassaflödesanalysen
- Jämförelse med tidigare år görs
- Avvikelser i förhållande till budget och investeringskalkyler har analyserats och kommenterats

Bedömning och iakttagelser

Investeringsredovisningen bedöms i allt väsentligt ge en rättvisande bild av årets investeringar.

Investeringsredovisningen är avstämd mot bokföringen. Redovisningen ger en samlad bild av förbundets totala investeringsverksamhet och objektsvis uppdelning sker.

Nettoinvesteringarna överensstämmer med motsvarande uppgifter i balansräkning och kassaflödesanalys.

I investeringsredovisningen görs jämförelser med tidigare år. Övergripande kommentarer till investeringsutfallet finns vidare i förvaltningsberättelsen.

Investeringarna redovisas direkt i balansräkningen, vilket innebär att kodning av kostnadsslag inte sker, vilket påverkar t ex statistikuttag[2]. Ett alternativ är en renodlad investeringsredovisning.

3.1.1.3. Driftredovisning

Vi har granskat att:

- Budgeterade och redovisade kostnader och intäkter redovisas i sammanfattning
- Redovisade intäkter och kostnader överförts riktigt från den systematiska bokföringen
- Jämförelse med tidigare år görs
- Driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål samt överensstämmer med resultaträkningen

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till direktionens fastställda budget.

Budgeterade och redovisade kostnader redovisas i sammandrag och har överförts riktigt från den systematiska bokföringen. Driftredovisningen överensstämmer vidare med resultaträkningen.

I driftredovisningen görs jämförelser med tidigare år. Övergripande kommentarer till utfallet på aggregerad nivå finns i förvaltningsberättelsen, vilket även gäller arbetet utifrån fastställda mål. Analysen av större avvikelser i driftredovisningen är dock ett utvecklingsområde.

3.1.2. *Balanskrav*

Vi har granskat att:

- Förbundets bedömning av om balanskravet har uppfyllts, dvs att det finns en balanskravsutredning i enlighet med KRL och KL
- Om det i förvaltningsberättelsen anges när och på vilket sätt man avser att göra den i KL föreskrivna reglering i de fall ett negativt resultat uppvisas
- Om det i förvaltningsberättelsen lämnas upplysning om hur tidigare års negativa resultat har reglerats
- Om det i förvaltningsberättelsen framgår skälen till att inte reglera ett negativt resultat, i de fall direktionen har beslutat att en sådan reglering inte ska ske

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i förbundets bedömning av att balanskravet för 2016 har uppfyllts. Årets resultat är 3 095 tkr, men efter att hänsyn tas till realisationsvinster på 187 tkr

[2] Eftersom det räkenskapssammandrag som kommunalförbund lämnar till SCB är betydligt mindre detaljerat än för en kommun har frågan om kodning på kostnadsslag mindre betydelse.

blir det justerade resultatet vid avstämning mot balanskravet 2 908 tkr. Formellt ställningstagande kring avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR) sker i samband med direktionens behandling av årsredovisningen.

Balanskravet är kommenterat under en särskild rubrik i förvaltningsberättelsen och redovisat i särskild not till resultaträkningen. Vidare kan vi konstatera att inga tidigare års negativa resultat finns att reglera.

3.1.3. *God ekonomisk hushållning*

Vi har granskat måluppfyllelsen för av direktionen fastställda finansiella[3] och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

De finansiella målen beslutades av direktionens 2013-12-06 i form av riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv. De verksamhetsmässiga målen och prioriterade områden framgår av handlingsprogrammet 2016-2019 samt av aktuell verksamhetsplan.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen sammantaget är förenligt med förbundets finansiella och verksamhetsmässiga mål kring god ekonomisk hushållning, vilket innebär en ekonomi i balans samt att förbundet under året aktivt arbetat med samtliga verksamhetsmål. Detta i form av inriktningsmål i handlingsprogrammet och prioriterade områden i verksamhetsplanen.

3.2. *Rättvisande räkenskaper*

3.2.1. *Resultaträkning*

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild över årets resultat.

Resultaträkningen är uppställd i enlighet med KRL (vissa poster enligt lagens uppställning är ej tillämpligt för kommunalförbund).

Noter finns i tillräcklig omfattning och resultaträkningens innehåll är i allt väsentligt rätt periodiserat, utifrån en urvalsmässig granskning av verifikationsmaterialet, när det gäller vad som är bokfört i december 2016 och januari 2017.

---

[3] Direktionens beslut 2013-12-06 kring riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv.

3.2.2. *Balansräkning*

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör förbundet och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- Specifikationer till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat överensstämmer med resultaträkningen

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är i tillämpliga delar uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Bilagor och specifikationer till huvudboken finns i tillräcklig omfattning.

Föregående års utgående balanser på aggregerad nivå har överförts rätt som årets ingående balanser.

Vi bedömer att tillgångarna, avsättningarna och skulderna i allt väsentligt existerar, är fullständigt redovisade och rätt värderade samt i allt väsentligt rätt periodiserade.

3.2.3. *Kassaflödesanalys*

Vi har granskat att:

- Kassaflödesanalysen uppfyller kravet enligt gällande normgivning
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Kassaflödesanalysen överensstämmer med motsvarande uppgifter i delar av årsredovisningen

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunalförbundets finansiering och investeringar samt att noter finns i tillräcklig omfattning.

Förbundet följer RKR:s rekommendation 16.2 för kassaflödesanalys, som ställer krav på att analysen ska redovisa betalningsflöden uppdelat på sektorerna: Löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Kassaflödesanalysen utmynnar vidare i förändringen av likvida medel.

Överensstämmelse finns mellan kassaflödesanalysen och motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. *Tilläggsupplysningar*

Vi har granskat om årsredovisningen lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper samt lämnar tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning.

Bedömning och iakttagelser

Informationen om tillämpade redovisningsprinciper samt hantering av krav på tilläggsupplysningar bedöms i huvudsak vara tillräckliga för att kunna bedöma och analysera resultat och ställning.

I RKR:s rekommendation om materiella anläggningstillgångar (11.4), som gäller fr o m 2014, har förtydligande gjorts bland annat kring kravet på komponentavskrivning. Rådet har även gett ut en information kring övergången till komponentavskrivning. Förbundet har från 2015 successivt anpassat sig till den nya normgivningen inom området bl.a. genom att införa komponentavskrivning på nyinvesteringar i byggnader samt fordon. Ingen genomgång och komponentuppdelning skett av historiska anläggningar.

2017-03-20

Richard Vahul
Projektledare/uppdragsansvarig
Certifierad kommunal revisor

PM Södertörns brandförsvarsförbund

Kontroll av medarbetares och förtroendevaldas bisysslor

1. Bakgrund, syfte och revisionsfrågor

Inom ramen för 2016 års revisionsplan har revisorerna beslutat sig för att ge PwC i uppdrag att genomföra en översiktlig granskning av förbundets kontroll av medarbetares och förtroendevaldas bisysslor. Den översiktliga granskningen syftar till identifiera eventuella indikationer på brister i förbundets interna kontroll kring hanteringen av bisysslor.

För att uppnå syftet har följande revisionsfrågor utarbetats:

- Bedömning av om gällande regler för bisysslor är ändamålsenlig?
- Bedömning av om reglerna för anmälan om bisysslor efterlevs?
- Genom registeranalys av samtliga inköpstransaktioner under 2016 identifiera eventuell förekomst där förbundet köpt varor/tjänster av företag där anställda och/eller förtroendevalda har engagemang (bisyssla)?

2. Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen avgränsas till ovanstående revisionsfrågor. Registeranalyserna kommer ske på ett urval av medarbetarna och för samtliga förtroendevalda.

Vi har genomfört en kombination av granskningsmetoder för att genomför denna översiktliga granskning vilka omfattar:

- Intervjuer med brandchef och ekonomichef
- Dokumentstudier, granskning av personalakter m.m.
- Registeranalys av bisysslor mot bolagsverket
- Registeranalys av noterade bisysslor hos bolagsverket mot förbundets samtliga inköp under perioden 2016-01-01 till 2016-12-31

3. Granskningsresultat

3.1 Ändamålsenligheten i förbundets regler för bisysslor

Förbundet har tagit fram regler för bisysslor. Direktionen har fastställt dessa 2005-03-18 (§14). I vår genomgång av dokumentet har vi gjort följande iakttagelser:

- Reglerna omfattar endast anställda hos förbundet ej förtroendevalda
- Anmälan av bisysslor av anställda skall ske på begäran av arbetsgivaren[1]

Bedömning och rekommendationer

Utifrån vår genomgång av förbundets regler för bisysslor gör vi bedömningen att dessa inte är helt ändamålsenliga. Som framgår av ovanstående iakttagelser omfattas inte de förtroendevalda av reglerna och det finns heller inget uttalat krav att samtliga medarbetare inom förbundet regelmässigt

[1] s.3 i förbundets regler för bisysslor

skall inkomma med uppgift om bisyssla. Mot bakgrund av detta ger vi förbundet följande rekommendationer:

- Komplettera reglerna med att även omfatta förbundets förtroendevalda.
- Förtydliga reglerna med att samtliga förtroendevalda och medarbetare regelmässigt skall lämna uppgift om bisyssla.

3.2 Efterlevnad av regler för bisysslor

Vi har via intervjuer med brandchef och ekonomichef kartlagt förbundets praktiska arbete med anmälan om bisyssla. Vi har i dessa diskussioner kunnat konstatera att nu gällande regler i huvudsak efterlevs. På begäran upprättas blankett om bisyssla, blanketten granskas och bedöms enligt gällande regler och godkända blanketter läggs till den anställdes akt.

Enligt gällande regler skall närmsta chef årligen göra en uppföljning och uppdatering av anmäld bisyssla i samband med utvecklingssamtalet.[2] I vår uppföljning med förbundet uppges att det finns brister i den systematiska uppföljningen av bisysslorna.

I våra diskussioner med förbundet framkommer att det saknas en samlad bild av medarbetarnas bisysslor. Detta beroende på att det saknas en centraliserad och samlad databas samt ovanstående brister i uppföljningen.

Bedömning och rekommendationer

Utifrån vår genomgång av förbundets efterlevnad av regler för bisysslor gör vi bedömningen att denna inte är helt tillfredställande. Som framgår av ovanstående iakttagelser finns det både brister i den systematiska uppföljningen av anmälda bisysslor samt att det saknas system och rutiner för att ge förbundet en samlad bild över de bisysslor som finns inom förbundet. Mot bakgrund av detta ger vi förbundet följande rekommendationer:

- Genomför en fullständig genomgång av samtliga förtroendevalda och medarbetares bisysslor och dokumentera dessa.
- Tillse att årlig uppföljning av bisysslor genomförs och dokumenteras.
- Utarbeta system och rutiner som möjliggör en samlad bild över förbundets samtliga anmälda bisysslor.

3.3 Registeranalys av inköpstransaktioner

Vi har genomfört en sökning på de förtroendevaldas personnummer respektive medarbetares personnummer mot InfoTorg för att få fram uppgift om uppdrag och engagemang i företag. I kontrollen av bisysslor har engagemang i avregistrerade bolag/föreningar samt engagemang i bolag som befinner sig i likvidation, fusion eller konkurs exkluderats. Vi har därefter gjort en matchning av de engagemang som noterats i den första analysen mot samtliga leverantörsutbetalningar under 2016.

Matchningen mot leverantörsregistret och leverantörsutbetalningar har enbart gjorts mot organisationsnummer. Det noteras att det i, leverantörsregistret, finns ett fåtal poster utan organisationsnummer[3] vilket gör att avstämningen inte är total.

---

[2] s.3 i förbundets regler för bisysslor

[3] Avser i huvudsak personnummer

3.3.1 Förtroendevalda

Per 2017-02-15 har Södertörns brandförsvarsförbund 35 förtroendevalda personer, varav 26 stycken har en bisyssla (77 %). De 26 förtroendevalda personerna har sammanlagt 95 bisysslor. 77 av de 95 bisysslorna avser uppdrag i aktiebolag (81 %). Övriga uppdrag är i bostadsrättsföreningar, ekonomiska föreningar och enskild firma.

I vår matchning mellan de förtroendevaldas engagemang och förbundets inköp under 2016 noterades totalt fyra bolag där förbundet gjort inköp och där en eller flera förtroendevalda har engagemang (totalt 12 personer). Samtliga dessa fyra bolag är kommunala och/eller offentligt äga bolag varför ingen ytterligare uppföljning bedömts motiverad.

3.3.2 Medarbetare

Per 2017-02-15 har Södertörns brandförsvarsförbund 616 anställda. Av dessa kontrollerades 516 medarbetare, vilket utgör cirka 84 procent av det totala antalet anställda. Av de 516 medarbetare som kontrollerades hade 117 medarbetare minst en bisyssla. De 117 medarbetarna har sammanlagt 183 bisysslor. Majoriteten avser engagemang i aktiebolag, men även uppdrag i bostadsrättsföreningar, ekonomiska föreningar, enskild firma, handelsbolag och kommandit bolag.

I vår matchning mellan medarbetarnas engagemang och förbundets inköp under 2016 noterades totalt sex bolag där förbundet gjort inköp och där en eller flera medarbetare har engagemang (totalt 9 personer). 3 av dessa bolag är kommunala och/eller offentligt äga bolag varför ingen ytterligare uppföljning bedömts motiverad för dessa poster. Från tre av bolagen har således inköp gjort från företag där en medarbetare har engagemang i företaget (det avser tre olika företag och tre olika medarbetare). För samtliga av dessa inköpstransaktioner har vi gjort en uppföljning med förbundet enligt nedan.

Företag 1

I detta fall har förbundet gjort tre inköp totalt uppgående till 9 566 kr inkl moms. Vi har följt upp transaktionerna med förbundet och kan konstatera att det rör sig om vidarefakturering av material i samband med reparationer hos förbundet. Det som skett är att den anställde gjort inköp via sitt företag och därefter vidarefakturerat materialkostnaden till förbundet. Motivet till denna hantering är, enligt uppgift från förbundet, att den anställde har ett bättre inköpspris än vad förbundet skulle kunna få. Denna uppgift har ej kunnat verifieras då det inte finns någon dokumentation i form av offerter eller dylikt. Det går ej heller att verifiera huruvida förbundet blivit fakturerade den anställdes inköpspris eller ej. Vi kan konstatera att den anställde har anmält bisyssla, dock har detta skett efter två av tre inköp. Vi har gått igenom attestflödet och kan konstatera beställning, kontroll och slutattest skett av två överordnade.

Företag 2

I detta fall har förbundet gjort två inköp totalt uppgående till 13 485 kr inkl moms. Vi har följt upp transaktionerna med förbundet och kan konstatera att det rör sig om vidarefakturering av material i samband med reparationer hos förbundet samt arbetskostnad. Det som skett är att den anställde gjort inköp via sitt företag och därefter vidarefakturerat materialkostnaden till förbundet samt tagit betalt för utfört arbete i ett fall. Motivet till denna hantering är, enligt uppgift från förbundet, att den anställde har ett bättre inköpspris än vad förbundet skulle kunna få. Denna uppgift har ej kunnat verifieras då det inte finns någon dokumentation i form av offerter eller dylikt. Det går ej heller att verifiera huruvida förbundet blivit fakturerade den anställdes inköpspris eller ej. Vi kan konstatera att

den anställde har anmält bisyssla som varit aktuell vid inköpstillfällena. Vi har gått igenom attestflödet och kan konstatera beställning, kontroll och slutattest skett av två överordnade.

Företag 3

I detta fall har förbundet gjort två inköp totalt uppgående till 20 000 kr inkl moms. Vi har följt upp transaktionerna med förbundet och kan konstatera att det rör sig om köp av tjänst utanför arbetstid. Enligt den dokumentation vi erhållit från förbundet så har inköpen föregåtts en prisjämförelse där den anställdes företags erbjudande var lägre än motsvarande leverantörers. Denna uppgift har ej kunnat verifieras då det inte finns någon dokumentation i form av offerter eller dylikt.

Innan beställningen skett har även vice brandchef fattat beslut om inköpen och regelverk kring detta.. Vi kan konstatera att förbundet har vetskap om den anställdes bisyssla (mot bakgrund av den diskussion som föregått inköpen) dock är den inte dokumenterad i enlighet med gäller regler. Vi har gått igenom attestflödet och kan konstatera beställning, kontroll och slutattest skett av två överordnade.

Bedömning och rekommendation

Efter genomförd registeranalys har vi kunnat konstatera att förbundet gjort inköp av tre medarbetares företag under 2016. I samtliga fall har beställning och attest skett av överordnad. I samtliga fall har förbundet dessutom känt till medarbetarens bisyssla, även om det i ett fall saknades dokumenterad blankett i enlighet med gällande regler.

När det gäller inköpen från företag 1 och företag 2 gör vi bedömningen att dessa utgör en förtroendeskadlig risk för förbundet i och med att det inte gått att verifiera huruvida förbundet blivit fakturerade den anställdes inköpspris eller ej. Vi bedömer även att det föreligger en risk för frånträde av likabehandling av leverantörer då det inte finns någon dokumentation avseende offerter från andra leverantörer.

För inköpen av företag 3 gör vi bedömningen att inköpen föregåtts av utformande av regler för inköpen samt att förbundet gjort en bedömning och prisjämförelse inför inköpen. Inte heller här har denna prisjämförelse dokumenterats vilket medför att vi också här bedömer att det kan föreligga en risk för frånträde av likabehandling av leverantörer. Om än bedöms denna risk mindre än för företag 1 och 2. Mot bakgrund av detta ger vi förbundet följande rekommendation:

- Upprätta regler/reglemente för om och hur inköp av medarbetares företag skall ske. Dessa regler bör omfatta en dokumenterad riskbedömning och dokumentationskrav på offerter eller dyl. inför det att inköp/beställning sker.

4. Sammanfattande bedömning

Efter genomförd översiktlig granskning av förbundets interna kontroll kring hanteringen av bisysslor gör vi den sammanfattande bedömningen att den interna kontrollen inte är helt tillräcklig utan att den behöver stärkas och kompletteras inom ett antal områden. Bedömningen baseras på ovanstående iakttagelser och framförda rekommendationer, per revisionsfråga, som framgår av resultatavsnittet (avsnitt 3).

2017-03-20

Richard Vahul Projektledare/uppdragsansvarig

Certifierad kommunal revisor

www.pwc.se

Revisionsrapport

Kundfakturering

Södertörns brandförsvarsförbund

Sandra Volter
Simon Lindskog

December 2016

pwc

Innehåll

1. Sammanfattande bedömning och rekommendation 2

2. Inledning 3

2.1. Bakgrund 3

2.2. Syfte och revisionsfråga 3

2.3. Revisionskriterier 3

2.4. Kontrollmål 3

2.5. Avgränsning 3

2.6. Revisionsmetod 3

2.7. Disposition 4

3. Resultat av granskningen 5

3.1. Rutiner för kundfakturering 5

3.1.1. Det finns dokumenterade riktlinjer/anvisningar kring hantering av kundfakturor . 5

3.2. Alla utförda tjänster faktureras 6

3.2.2. Underlag för fakturering baseras på överenskomna villkor samt överensstämmer med underlag 8

3.2.3. Registrering av underlag sker vid rätt tidpunkt 8

3.2.4. Det sker en tillräcklig betalningsbevakning vad gäller kundfakturorna 9

1. Sammanfattande bedömning och rekommendation

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i förbundet genomfört en granskning avseende rutiner kring kundfakturering för perioden januari-oktober 2016. Granskningen syftar till att bedöma om förbundet har en tillräcklig intern kontroll avseende hanteringen av kundfaktureringen.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningen är att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig. Detta baserat bl.a. på att det utifrån våra intervjuer, genomgång av rutiner och system, transaktionsanalyser samt i förekommande fall verifiering finns en tillräcklig intern kontroll avseende att:

- alla tjänster faktureras
- underlag registreras i rätt tid
- underlag för fakturering baseras på överenskomna villkor samt överensstämmer med underlag
- det sker en tillräcklig betalningsbevakning vad gäller kundfakturorna

Vi har även konstaterat att det finns dokumenterade rutiner som omfattar väsentliga moment avseende kundfakturering och kravhantering. För att ytterligare stärka den interna kontrollen inom detta område och minska sårbarheten och personbundenheten i kontroller och rutiner för kundfakturering lämnar vi dock följande rekommendation att:

- förbundet utarbetar och dokumenterar ett sammanhållet "körschema" över de olika arbets- och kontrollmomenten som ska ske, vem som är ansvarig för att en kontroll eller ett arbetsmoment ska ske samt när i tiden en arbetsuppgift och kontroll ska ske.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

En risk- och väsentlighetsanalys har genomförts utifrån förbundets totala utgifts- och inkomstslagsredovisning och en inventering av de redovisningsrutinerna som har väsentlig bäring på de finansiella rapporterna som bör granskas utifrån ISA. Mot bakgrund av detta har revisorerna i revisionsplanen för 2016 prioriterat en granskning av förbundets rutiner och interna kontroll avseende kundfakturering.

2.2. Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att besvara följande övergripande revisionsfråga:

- Är den interna kontrollen tillräcklig avseende system och rutiner för hantering av kundfakturering?

2.3. Revisionskriterier

Granskningens revisionskriterier utgörs av styrande och stödjande dokument inom området.

2.4. Kontrollmål

För att besvara revisionsfrågan och därmed uppnå granskningens syfte har följande kontrollmål utarbetas:

- Det finns dokumenterade riktlinjer/anvisningar kring hantering av kundfakturor
- Alla utförda tjänster faktureras
- Underlag för fakturering baseras på överenskomna villkor
- Upprättade fakturor överensstämmer med underlag
- Registrering av underlag sker vid rätt tidpunkt
- Det sker en tillräcklig betalningsbevakning vad gäller kundfakturorna

2.5. Avgränsning

Granskningen sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv och avgränsas till redovisade kontrollmål. Utifrån dessa kontrollmål sker en bedömning av dels befintliga regler och rutiner, dels verksamhetens egna kontrollaktiviteter.

Efter en inledande analys av intäktsstrukturen avgränsas granskningen till väsentliga verksamhetsintäkter såsom exempelvis avgifter för tillsyn, utbildning, automatlarm, RVR m.m.

Granskningsobjekt är förbundsdirektionen.

2.6. Revisionsmetod

Granskningen sker via genomgång av styrande och stödjande dokument kompletterat med intervjuer. Vidare görs registeranalys av kundreskontran för aktuell granskningsperiod.

2.7. Disposition

Granskningsresultatet, per kontrollmål, redovisas i ett sammanhållet avsnitt med vidhängande analys, i förekommande fall verifiering samt revisionella bedömningar och rekommendationer. Vidare finns ett avsnitt med sammanfattande bedömning och rekommendationer. Det senare avsnittet återfinns först i revisionsrapporten.

3. Resultat av granskningen

I detta avsnitt kommer vi, för varje kontrollmål, redogöra för vidhängande analys, i förekommande fall verifiering samt revisionella bedömningar och rekommendationer för att ytterligare stärka den interna kontrollen.

3.1. Rutiner för kundfakturering

Vi har via intervjuer och dokumentstudier kartlagt förbundets olika intäktsslag och förbundets rutiner för kundfakturering av dessa. Förbundet har olika system och rutiner för upprättande kundfakturor beroende på om faktureringsunderlagen registreras via förbundets ärendehanteringssystem Daedalos eller om det sker en manuell registrering direkt i ekonomisystemet.

Den vanligaste förekommande hanteringen är via förbundets ärendehanteringssystem Daedalos. Från Daedalos kommer det digitala faktureringsunderlag gällande bland annat tillsyner, tillstånd, automatlarm, brandlarmsavtal, vissa brandskyddskontroller m.m. Underlaget läses in via fil från Daedalos till ekonomisystemet.

Förbundet upprättar även kundfakturor utifrån andra typer av avtal. Det rör exempelvis hyresintäkter, antennhyrorsintäkter m.m. Utöver det har förbundet olika diversefaktureringar där de bland annat vidarefakturerar kostnader till exempelvis MSB (myndigheten för samhällsskydd och beredskap) samt fakturerar för externa utbildningar som förbundet genomför. Denna typ av fakturering sker via registrering i ekonomisystemet från manuella underlag eller avtal (se kommande avsnitt).

Dessutom fakturerar förbundet för brandskyddskontroller där faktureringsunderlag antingen registreras i Daedalos (de kontroller förbundet själva utför) eller manuellt direkt i ekonomisystemet utifrån de faktureringsunderlag entreprenörerna skickar till förbundet. Förbundet har även en egen inkassohantering.

3.1.1. Det finns dokumenterade riktlinjer/anvisningar kring hantering av kundfakturor

Vi har gått igenom förbundets skriftliga rutiner och riktlinjer som har bäring på kundfakturering. Förbundet har framtagna rutinbeskrivningar som avser olika moment gällande kundfaktureringen. Enligt uppgift bytte förbundet ärendehanteringssystem under 2015/2016 och rutinerna är framtagna under året. Vi har tagit del av nedanstående skriftliga rutiner avseende hanteringen av kundfakturering:

- Manual, påminnelse
- Manual, kundinbetalning
- Manual, Lägga upp nu kund i Visma
- Manual, Lägga upp kund utifrån Daedalos
- Manual, Kronofogden
- Rutin och manual, Inkasso
- Mall för beställning, fakturaunderlag

Förbundet har tagit fram en blankett där det tydligt framgår vilka uppgifter och underlag som behöver bifogas till ekonomiavdelningen i samband med upprättandet av en kundfaktura när faktureringsunderlaget inte upprättas i Daedalos.

Bland annat ska faktureringsunderlaget innehålla följande uppgifter:

- vem som är beställaren
- faktureringsadress
- ref.kod eller ordernummer
- organisationsnummer eller personnummer om det är en privatperson
- vad uppdraget avser, typ antal timmar, reseersättning
- vilket datum uppdraget utfördes
- pris och alt. offererat pris
- uppgift om verksamhet, ansvar, konto, e v aktivitet, objekt och projekt
- vem som har mottagit beställningen

Mallen används bl.a. vid fakturering av externa utbildningar, vidarefakturering till MSB, länsstyrelsen, andra brandförbund m.m.

3.1.1.1. Revisionell bedömning och rekommendation

Utifrån vår genomgång kan vi konstatera att förbundet i huvudsak har dokumenterade rutiner som omfattar väsentliga moment avseende kundfakturering och kravhantering. För att minska sårbarhet och personbundenhet i kontroller och rutiner för kundfakturering rekommenderar vi dock förbundet att ta fram och dokumentera ett sammanhållet "körschema" över de olika arbets- och kontrollmomenten som ska ske, vem som är ansvarig för att en kontroll eller arbetsmoment ska ske samt när i tiden arbetsuppgift och kontroll ska ske. Vår samlade bedömning är att kontrollmålet delvis är uppfyllt.

3.2. *Alla utförda tjänster faktureras*

3.2.1.1. Automatlarm

Förbundets enskilt största intäktstyp, utöver medlemsbidragen, består av automatlarm. Intäkterna för automatlarm uppgår till ca 8-9 mnkr per år. Intäkterna består både av abonnemangsavgifter samt intäkter för obefogade larm. Faktureringsunderlagen för de obefogade larmen består av insatsrapporter som registrerats i Daedalos. Registreringen i Daedalos sker per automatik när automatlarmet utlöses. Faktureringsunderlagen för abonnemangsavgifterna finns också registrerade i Daedalos. Vid fakturering läses debiteringsunderlagen in via fil från Daedalos till ekonomisystem. Detta sker veckovis.

Verifiering

Vi har gjort en översiktlig transaktionsanalys på vad som är bokfört på kontot för automatlarm (abonnemang) och vi gör bedömningen att intäkterna verkar rimliga i förhållande till aktuella taxor. Vi har även gjort åtta stickprov på fakturor avseende automatlarm (abonnemang) och kontrollerat att fakturorna stämmer överens med vad som är bokfört i huvudboken. Vi har inte noterar några avvikelser.

3.2.1.2. Tillsyn

Tillsynsintäkterna uppgår till ca 2-2,5 mnkr per år och ärendena utförs utifrån en upprättad tillsynsplan. Tillsynsförrättaren som utför tillsynen upprättar ett protokoll i Daedalos. Protokollet ligger till grund för faktureringsunderlaget som skapas i Daedalos. Ärendet

ligger öppet i Daedalos tills dess att underlaget är komplett med alla debiteringsuppgifter. Det finns en särskilt utsedd medarbetare som går igenom alla öppna ärenden i Daedalos och tillser att dessa kompletteras med debiteringsuppgifter. Vid fakturering sker filöverföring från Daedalos till ekonomisystemet.

För att säkerställa att alla faktureringsunderlag som skapas i Daedalos överförts till ekonomisystemet fullständigt och har fakturerats, gör förbundet avstämning i samband med bokslutet av vad som är fakturerat i ekonomisystemet jämfört med Daedalos.

Verifiering

Vi har i vår granskning granskat åtta slumpmässigt utvalda fakturor som avser tillsynsintäkter och kontrollerat att dessa stämmer överens med aktuella taxor. Vi har även gjort en översiktlig transaktionsanalys på vad som är bokfört på intäktskontot för tillsyn avseende 2016 och sett att intäkterna är rimliga i förhållande till aktuella taxor. Inga avvikelser har noterats.

3.2.1.3. Återkommande fakturering

Förbundet har ett större antal återkommande faktureringar, t ex hyror samt större avtal som sällandebiteras. Totalt uppgår den återkommande faktureringen till ca 20 mnkr per år. Det som ska faktureras skrivs manuellt in i en kalender utifrån avtal. Ändring av vad som ska faktureras görs endast vid uppsägning, alla avtalen gäller tillsvidare.

Verifiering

I vår granskning har vi kontrollerat ett stickprovsurval av hyresavtal avseende hyra av ambulansstationer mot vad som har blivit fakturerat. Inga avvikelser noterades.

3.2.1.4. Restvärde

Restvärdesintäkter uppgår till ca 0,2 mnkr. Dessa intäkter avser insatser i samband med bl.a. trafikolyckor (vägsanering) och bränder (t ex räddat lösöre) och som faktureras till Brandskyddsföreningen. Underlagen för dessa dessa intäkter är styrkeledarnas dokumentering i Daedalos. De uppgifter som finns i Daedalos överförs till Ophelia (systemen är integrerade med varandra). Ophelia är Brandskyddsföreningens system för hantering av utbetalning till brandförsvar i samband med RVR (restvärdesräddningar). Via Ophelia erhåller Brandskyddsföreningen en ”följesedel” på de krav förbundet har på föreningen. På förbundet görs löpande genomgångar av Daedalos händelserapporter för att identifiera RVR-intäkter. Utifrån dessa rapporter upprättar ekonomiavdelningen fakturor till Brandskyddsföreningen.

3.2.1.5. Diversefakturering

Diversefakturering uppgår till ca 3 mnkr per år, varav ca 1,9 mnkr avser externa utbildningar. Det finns av direktionen fastställd taxa för utbildningar. I en del fall görs en separat bedömning avseende de taxor som förbundet tar ut för tjänster. Dessa avvikelser beslutas av brandchefen.

3.2.1.6. Generella avstämningar samt verifiering

Varje månad stämmer ekonomiavdelningen av intäkter mot budget och sparar avstämningen i pärm. Inom ramen för granskningen har vi tagit del av avstämningarna som är

gjorda vid T1 2016. Vi har dessutom för T1 och T2 2016 samt årsbokslutet 2015 tagit del av avstämningarna mellan kundreskontran och huvudboken. Inga avvikelser har noteras.

3.2.1.7. Revisionell bedömning

Utifrån våra intervjuer, genomgång av rutiner och system samt genomförda verifieringar gör vi den sammanfattande bedömningen att förbundet har en tillräcklig intern kontroll avseende att alla tjänster faktureras för de olika intäktstyperna. Kontrollmålet bedöms vara uppfyllt.

3.2.2. *Underlag för fakturering baseras på överenskomna villkor samt överensstämmer med underlag*

3.2.2.1. Verifiering

Vi har gjort en översiktlig transaktionsanalys på vad som är bokfört på kontot för automatlarm (abonnemang) och analyserat om intäkterna verkar vara rimliga i förhållande till aktuella taxor.

Vi har även gjort åtta stickprov på fakturor avseende automatlarm (abonnemang) och kontrollerat att fakturorna stämmer överens med vad som är bokfört i huvudboken.

Vi har i vår granskning kontrollerat åtta slumpmässigt utvalda fakturor som avser tillsynsintäkter och säkerställt att dessa stämmer överens med aktuella taxor.

Vi har även granskat ett stickprovsurval på hyresavtal avseende hyra av ambulansstationer mot vad som har blivit fakturerat.

3.2.2.2. Revisionell bedömning

Utifrån våra intervjuer samt genomförda verifieringar gör vi den sammanfattande bedömningen att underlagen för fakturering baseras på överenskomna villkor samt överensstämmer med faktureringsunderlag. Kontrollmålen bedöms vara uppfyllda. Bedömningen grundar sig på att vi inte har noterat några avvikelser i våra stickprov varken gällande att underlagen inte skulle stämma överens med vad som fakturerats och ej heller att fakturering inte skulle ske i enlighet med överenskomna villkor.

3.2.3. *Registrering av underlag sker vid rätt tidpunkt*

Den största andelen av fakturaunderlagen upprättas i Daedalos och skickas via filöverföring från Daedalos till ekonomisystemet löpande. Avseende återkommande faktureringar sker faktureringen utifrån avtal och registreringen i huvudboken sker manuellt i samband med fakturering.

3.2.3.1. Verifiering

Vi har gjort en genomgång av de noterade fakturadatumen avseende automatlarm (abonnemang). Vi gör bedömningen att dessa är rimliga. När det gäller själva fakturaunderlagen som främst tas fram ur Daedalos bedömer vi, utifrån våra stickprov och analyser, att förbundet har en god ordning.

3.2.3.2. Revisionell bedömning

Utifrån våra intervjuer samt genomförda verifieringar gör vi den sammanfattande bedömningen att registrering av underlag sker vid rätt tidpunkt och att kontrollmålet därmed är uppfyllt.

3.2.4. *Det sker en tillräcklig betalningsbevakning vad gäller kundfakturorna*

Som framgår av tidigare avsnitt hanterar förbundet själva inkassoärenden. Förbundets rutiner för inkassoärenden skiljer sig åt mellan brandskyddskontroller (BSK) och övrig fakturering. När en BSK-faktura blir föremål för försening skickar förbundet endast ut en påminnelse innan ärendet omvandlas till ett inkassokrav. Vid övrig fakturering skickar förbundet två påminnelser innan ärendet blir ett inkassoärende. Om en faktura inte betalas efter inkassokrav går den vidare till kronofogden.

3.2.4.1. Verifiering

En indikation på att betalningsbevakningen avseende kundfakturor är tillräcklig är att analysera volymen på "gamla" förfallna kundfordringar och ställa dessa i relation till totala intäkter. Vi har tagit del av en åldersindelad kundreskontra per 161031. Vid vår analys har vi noterat att det totala beloppet av ej betalda kundfakturor med förfallodatum över 30 dagar uppgår till 103 tkr. Vid granskningstillfället finns inga osäkra kundfordringar.

3.2.4.2. Revisionell bedömning

Utifrån våra intervjuer, genomgång av rutiner och dokument samt genomförda verifieringar gör vi den sammanfattande bedömningen att förbundet har en tillräcklig betalningsbevakning vad gäller kundfakturorna. Kontrollmålet bedöms således vara uppfyllt. Bedömningen baseras både på att det finns dokumenterade rutiner för kravhanteringen samt att de förfallna "gamla" kundfordringarna per 2016-10-31 endast uppgår till en mycket liten andel av förbundets totala intäkter för kundfakturering per år (ca 33,5[1] mnkr). Förbundets bedömning är att dessa dessutom kommer att bli betalda.

2016-12-19

Sandra Volter	***Richard Vahul***
Projektledare	*Uppdragsledare*

[1] Uppgift från 2015 års, årsredovisning

2016-10-10

Richard Vahul
Jessica Nordahl

PM

Granskning av delårsrapport 2016-08-31 avseende Södertörns brandförsvarsförbund

1 Bakgrund

Kraven på delårsrapport samt utformning av densamma framgår av kommunala redovisningslagen (KRL). I KRL kapitel 9 anges att en delårsrapport ska upprättas för verksamheten från räkenskapsårets början. Minst en rapport ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.

I KRL kapitel 9, § 2 sägs att delårsrapporten skall innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Upplysning skall lämnas om sådana:

- Förhållanden som är viktiga för bedömningen av resultat eller ställning.
- Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under rapportperioden eller efter dennas slut.

Vidare bör delårsrapporten ges samma struktur som årsredovisningen. Detaljeringsnivån kan dock vara lägre och omfattningen mindre. Rådet för kommunal redovisning (RKR) har gett ut en rekommendation (nr 22) kring delårsrapportering, som gäller fr o m 2014.

Ändringen i kommunallagen (KL) och kommunala redovisningslagen (KRL), i enlighet med propositionen om god ekonomisk hushållning 2003/04:105, innebär att det är lagkrav på att formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning. De förtroendevalda revisorerna ska uttala sig om beskrivningen av måluppfyllelsen.

Sammantaget innebär detta ökade krav på uppföljning av ekonomi och verksamhet i förvaltningsberättelsen, både när det gäller delårsrapport och årsredovisning. De ändrade lagreglerna trädde ikraft 2004-12-01 och tillämpas fr o m räkenskapsåret 2005.

2 Revisionsfrågor och metod

Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om räkenskaperna är rättvisande samt om finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning utarbetats och följts upp. Inom ramen för detta ingår en granskning av förbundets delårsrapport. Följande revisionsfrågor ska besvaras:

- Är delårsrapporten utformad i enlighet med KL och KRL samt övrig gällande normgivning?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av direktionen fastställda finansiella målen?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av direktionen fastställda målen för verksamheten?

Delårsrapporten omfattar följande delar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Kassaflödesanalys
- Prognos för helåret

Granskningen har till största delen skett genom s k analytisk granskning. Viss verifiering har skett av underlag och specifikationer. En genomgång har även gjorts av tillämpade redovisningsprinciper och upprättad årsprognos.

Granskningen har genomförts i enlighet med ett fastställt granskningsprogram, som innehåller olika kontrollmål som ligger till grund för den verifiering och bedömning som gjorts av delårsrapporten.

Redovisningen av granskningsresultatet är i huvudsak en avvikelserapportering som är avgränsad till väsentliga avvikelser.

3 Granskningsresultat

Vår bedömning är att delårsrapporten upprättats i enlighet med kraven i den kommunala redovisningslagen samt i allt väsentligt utifrån övrig normgivning. Vidare bedömer vi att förbundet uppfyller balanskravet, både utifrån delårsresultat och helårsprognos.

Resultatet per 2016-08-31 är positivt och uppgår till 6 599 tkr (6 985 tkr för motsvarande period 2015). Prognosen för helåret visar på ett positivt resultat på 330 tkr (200 tkr i budget 2016). I både delårsresultat och prognostiserat årsresultat finns en realisationsvinst på 187 tkr, som exkluderas vid balanskravsavstämningen.

Förbundet uppfyller balanskravet på både delårsbasis 6 412 tkr (efter exkluderad realisationsvinst) och lämnad årsprognos 143 tkr (efter exkluderad realisationsvinst), vilket även kommenteras i delårsrapporten.

Informationsvärdet i delårsrapporten har utvecklats när det gäller noter till väsentliga poster i balansräkningen i likhet med den utveckling som skett tidigare år avseende noter till väsentliga poster i resultaträkningen.

I RKR:s rekommendation om materiella anläggningstillgångar (11.4), som gäller fr o m 2014, har förtydligande gjorts bland annat kring kravet på komponentavskrivning. Rådet har även gett ut en information kring övergången till komponentavskrivning. Förbundet har från 2015 successivt anpassat sig till den nya normgivningen inom området bl.a. genom att införa komponentavskrivning på nyinvesteringar i byggnader samt fordon. Ingen genomgång och komponentuppdelning skett av historiska anläggningar.

Delårsrapporten bedöms uppfylla minimikraven för innehållet i en delårsrapport, utifrån RKR:s rekommendation nr 22.

Förvaltningsberättelsen innehåller såväl en verksamhetsmässig som en ekonomisk redogörelse. I den ekonomiska redogörelsen, som är översiktlig, kommenteras bland annat utfall, prognos, balanskrav och god ekonomisk hushållning. Den verksamhetsmässiga redogörelsen innehåller bland annat en beskrivning av särskilda händelser och måluppfyllelsen enligt verksamhetsplanen.

En övergripande uppföljning sker i delårsrapporten av mål för god ekonomisk hushållning, både ur ett finansiellt och verksamhetsmässiga perspektiv. Resultatet i delårsrapporten bedöms ligga i linje med målen. En preliminär avstämning av detta lämnas i delårsrapporten.

I budget och flerårsplan har målet för god ekonomisk hushållning definierats utifrån ett finansiellt och verksamhetsmässigt perspektiv. Inriktningsmålen tillsammans med kommunallagens krav om en ekonomi i balans utgör sammantaget förbundets mål för ekonomisk hushållning.

En preliminär uppföljning av fastställd målsättning redovisas i delårsrapporten. Uppföljningen visar att det justerade balanskravsresultatet är förenligt med målsättningen. Beskrivningen av måluppfyllelsen när det gäller inriktningsmålen sker utifrån de nedbrutna målen i verksamhetsplanen.

ÅRS REDOVISNING 16

Södertörns brandförsvarsförbund

Året i korthet

Samverkan med våra medlemskommuner och andra aktörer har varit en stor del av vårt arbete det gångna året. Vi har besökt trossamfund i samband med deras fredagsbön och gudstjänster på söndagar, i flera av våra kommuner är vi en viktig part i deras plan- och byggprocesser och tillsammans med grannsamverkan har vi informerat om brandsäkerhet i bostaden. Vi har också utbildat för att stärka den enskildes förmåga att hantera en olycka och i en av våra kommuner bjöd vi in elever i årskurs 6 för en heldag på vår station. Om detta och mycket mer kan du läsa i avsnittet Hänt i våra kommuner.

Vi har under året förlängt eller tecknat ny samverkansöverenskommelse med tre av våra medlemskommuner vilket innebär att räddningstjänst, polis och kommunen samarbetar för ett tryggare samhälle, minskad brottslighet och ett ökat lokalt engagemang. Inom ramen för detta är vi även en aktiv part i de så kallade Medborgarlöften som polisen utfärdar gentemot kommuninvånarna. Vi deltar också aktivt i Samverkan Stockholmsregionen tillsammans med regionens övriga myndigheter och andra aktörer.

För att hämta kunskap och inspiration har direktionen tillsammans med tjänstemän rest iväg på två studieresor under året. I april åkte vi till Västmanland för att besöka delar av området som drabbades av skogsbranden 2014. Under hösten åkte vi till Malmö för att utbyta erfarenheter med Räddningstjänsten Syd för att därefter åka vidare till Oslo i syfte att få ökad kunskap om de norska regionaliseringsprocesserna.

Under året har vi haft äran att ta emot flera externa besök. Efter sommaren besökte inrikesminister Anders Ygeman Södertörns brandförsvarsförbund för att diskutera frågor om förbundets uppdrag och samarbete med våra medlemskommuner samt vår förmåga att leda och samverka vid stora och komplexa räddningsinsatser.

Vi har också haft besök från Kina och Nanjing Forest Police Institute (NFPI). Deras besök syftade till att få veta mer om räddningstjänsten i Sverige och lära mer om våra rutiner vid bekämpning av större händelser som exempelvis skogsbränder.

Vi fortsätter ständigt att utmana och utveckla oss själva så att vi på ett effektivt och kvalitativt sätt kan leverera den bästa servicen gentemot våra medlemskommuner, kommuninvånare och andra aktörer.

Vi blickar tillbaka på året som gått och tar med oss nya erfarenheter in i vårt fortsatta arbete som Sveriges ledande räddningstjänst.

Förbundets medlemskommuner

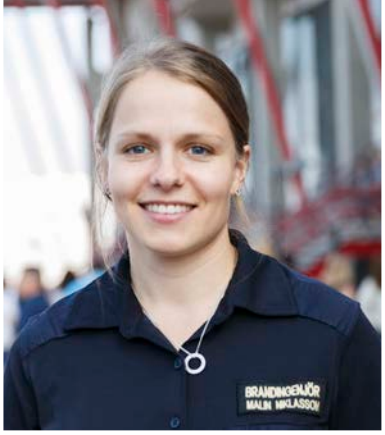
Södertörns brandförsvarsförbund bedriver räddningstjänst i följande tio kommuner: Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö. Våra medlemskommuner har 607 196 invånare och vårt uppdrag är att bidra till att dessa känner sig trygga och säkra i sin kommun.

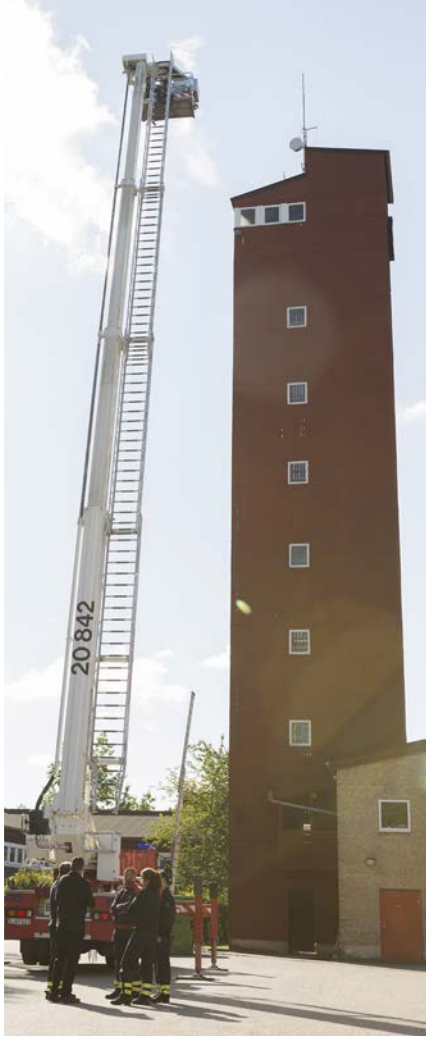
Kommun	Antal inv. 16-12-31	Inv./km²	Land/km²
Botkyrka	90 675	467	194
Ekerö	27 406	126	217
Haninge	85 693	187	458
Huddinge	107 538	821	131
Nacka	99 359	1 045	95
Nykvarn	10 424	68	153
Nynäshamn	27 752	77	359
Salem	16 615	307	54
Södertälje	94 631	180	525
Tyresö	47 103	680	69
Totalt:	**607 196**	**269**	**2 256**

Vår vision: skapa säkerhet, trygghet och förtroende

I ett tryggt och säkert samhälle inträffar inga olyckor. Ingen kvinna, man, flicka eller pojke skadas och miljön är oförstörd. Vi ska identifiera risker, förhindra olyckor och medverka till att skapa en miljö där kvinnor, män, flickor och pojkar känner sig trygga.

INNEHÅLL 16

Vår förbundsdirektion	**4**
Ordförande har ordet	**5**
Ett utmanade och utvecklande år	**6**
Hänt i våra kommuner	**8–13**
Händelser under året	**14–19**
Internationella kunskaper och erfarenheter	**19**
Våra medarbetare	**20–21**
Personalstatistik	**22**
Brandchefen har ordet	**23**
Insatser och statistik	**24–25**
Vårt miljöarbete	**25**
Sotning och brandskyddskontroll	**26**
Måluppföljning	**27**
Förvaltningsberättelse	**28**
Resultat- och balansräkning	**29**
Kassaflödesanalys och investeringsredovisning	**30**
Noter	**31–32**
Redovisningsprinciper och driftsredovisning	**33**
Revisionsberättelse	**34**
Karta och organisation	**35**

Vår förbundsdirektion 2016

Bakre raden från vänster: Tobias Hammarberg, Arne Närström, Kennet Bergh, Anders Linder, Leif Zetterberg, Harry Bouveng, Stefan Dayne, Meeri Wasberg, Tobias Nässén.
Mellersta raden från vänster: Mats Siljebrand, Christina Zedell, Lembit Vilidu, Hans Peters, Kia Hjelte, Martina Mossberg, Patrik Isestad, Serkan Köse.
Främre raden från vänster: Majvie Swärd, Kurt Björkholm, Marita Lärnestad, Susanne Bergström, Gunnel Trelje, Ann-Marie Högberg.

BOTKYRKA KOMMUN
Christina Zedell (S) ordförande
Kia Hjelte (M)
Serkan Köse (S) ersättare
Stefan Dayne (KD) ersättare

EKERÖ KOMMUN
Adam Reuterskiöld (M)
Hanna Svensson (S) ersättare

HANINGE KOMMUN
Meeri Wasberg (S)
Martina Mossberg (M)
Gunnel Trelje (S) ersättare
Tobias Hammarberg (L) ersättare

HUDDINGE KOMMUN
Anti Avsan (M)
Ann-Marie Högberg (S)
Kennet Bergh (M) ersättare
Anneli Sjöberg (S) ersättare

NACKA KOMMUN
Tobias Nässén (M)
Majvie Swärd (S)
Kurt Björkholm (L) ersättare
Hans Peters (C) ersättare

NYKVARN KOMMUN
Leif Zetterberg (NP) 1:e vice ordförande
Lembit Vilidu (M) ersättare

NYNÄSHAMN KOMMUN
Patrik Isestad (S)
Harry Bouveng (M) ersättare

SALEM KOMMUN
Mats Röhr (M) 3:e vice ordförande
Arne Närström (S) ersättare

SÖDERTÄLJE KOMMUN
Susanne Bergström (S) 2:e vice ordförande
Marita Lärnestad (M)
Ewa Lofvar Konradsson (MP) ersättare
Mats Siljebrand (L) ersättare

TYRESÖ KOMMUN
Fredrik Saweståhl (M)
Anders Linder (S) ersättare

Ordförande har ordet:

Dialog och samverkan skapar goda förutsättningar

Jag har som ledamot i direktionen, och i år som ordförande, haft förmånen att under en längre tid följa utvecklingen av Södertörns brandförsvarsförbund och min uppfattning är att vi i dag har ett modernt brandförsvar som vi ska vara mycket stolta över. För varje år som går står vi starkare och mer kompetenta att möta morgondagens utmaningar.

En viktig förutsättning och framgångsfaktor för förbundets utveckling är en närvarande och engagerad politisk direktion. Tack vare målmedvetna och kunniga kollegor i direktionen är det möjligt att fatta konsekventa beslut som bidrar till att skapa ett ledande brandförsvar inom svensk räddningstjänst.

Att därtill ha förmånen att samarbeta med en kompetent tjänstemannaledning som ständigt utmanar och utvecklar organisationen för att på bästa sätt utföra det breda uppdraget som tydligt finns beskrivet i vårt Handlingsprogram är en fröjd. En öppen och nära dialog med alla medarbetare leder till konstruktiva samtal som skapar en gemensam målbild och därmed ökar chansen till goda resultat. Vikten av en god dialog och inflytande för all personal kan inte nog understrykas för att vi även fortsättningsvis ska vara ett brandförsvar som ligger i framkant.

STUDIERESA

Förbundsdirektionen gjorde under året dels en tvådagars studieresa till Västmanland, dels en längre resa till Malmö och Oslo. Resorna gav nya infallsvinklar som kan användas för att utveckla Södertörns brandförsvarsförbund både inom det förebyggande området och den operativa delen.

Vi fick också möjlighet att studera och lära mer om kris- och beredskapsarbete samt ökad kunskap och förståelse om regionalisering. Det är oerhört viktigt att lyfta blicken och ta del av andras lärdomar och utmaningar, både inom landet och utanför Sveriges gränser, för att på bästa sätt utveckla och förbättra den egna organisationen.

EN ARBETSPLATS FÖR ALLA

I början av året beslutade direktionen om en ny policy – En arbetsplats för alla – gällande diskriminering, trakasserier och kränkande särbehandling. Policyn är till för när det förebyggande arbetet inte räcker till och ett stöd för såväl den drabbade, som den anklagande och ansvariga chefer. Det är viktigt att organisationen och direktionen tydligt visar sitt ställningstagande i dessa frågor och att arbetet med jämställdhet och mångfald fortlöper för att skapa en välmående organisation.

DET BREDA UPPDRAGET

Enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ska räddningstjänstens uppdrag omfattas av såväl en skadeavhjälpande del som en förebyggande del. Södertörns brandförsvarsförbund arbetar sedan länge med båda delarna, detta i nära samarbete med oss som medlemskommuner men också tillsammans med andra viktiga aktörer i samhället. I samverkan har vi de bästa förutsättningarna att skapa ett tryggt och säkert samhälle för de som bor och vistas i våra kommuner.

De inriktningar som vi enats om och som beskriver hur förbundet ska arbeta de kommande åren kräver en bredd av kunskap och kompetens. Därför är det viktigt att organisationen har medarbetare som kan arbeta både skadeavhjälpande och förebyggande, inte antingen eller. Vid rekrytering ska man därför se till kompetenser som tillför förbundet kunskap inom områden som behöver utvecklas och förstärkas. Rekryteringen av brandmän i Södertörns brandförsvarsförbund är ett framgångskoncept.

Avslutningsvis vill jag uttrycka min stolthet och tack till alla professionella och kompetenta medarbetare som tillsammans bygger en stabil och stark organisation, och som alltid i alla lägen levererar med hög kvalitet.

Det är med varm hand jag överlämnar ordförandeskapet samtidigt som jag gläds åt att få fortsätta vara en del av Sveriges ledande räddningstjänst.

Christina Zedell
Ordförande

Ett utmanande och utvecklande år

Vi gick in i 2016 med ett alldeles nytt beslutat handlingsprogram för vår verksamhet. Efter samråd med våra medlemskommuner fanns det ett tydligt politiskt ställningstagande som ställer krav på ett brett engagemang i samhället parallellt med vårt lagstadgade ansvar för förebyggande och skadeavhjälpande olycksarbete.

I handlingsprogrammet anges sex inriktningar:

1. Alla inom vårt område ska leva i en trygg och säker hemmiljö med avseende på brand och andra olyckor
2. Vi ska minimera samhällsstörningen vid olyckor och kriser
3. Vi ska minimera miljöpåverkan inom vår verksamhet
4. Vi ska aktivt påverka arbetet mot andra olyckor än brand
5. Vi ska bidra till ett socialt hållbart samhälle
6. Vi ska förbättra förutsättningarna för effektiva räddningsinsatser

För att kunna uppfylla dessa inriktningar krävs en dynamisk och flexibel organisation där alla medarbetare bidrar till att nå målen. Med tanke på att vi verkar i en snabbt växande region som innehåller nya risker och hot samtidigt som vi just nu är inne i en stor generationsväxling ställer mycket stora krav på vårt arbete.

FORTSATT KOMPETENSUTVECKLING
För att säkerställa att vi har tillräcklig kompetens och bevakar alla våra sakfrågor har vi etablerat en organisation med samordnare för olika kompetensområden, vars uppgift bland annat är att identifiera vilket utbildningsbehov som finns i organisationen. För att kunna nyttja organisationens samlade kapacitet fullt ut krävs bra planeringsverktyg vilket vi också utvecklat under året.

En annan nyckel till framgång är vilka vi rekryterar. Med rätt kompetens och erfarenhet får vi en stabil och stark organisation. Ett ökat genomflöde av nyanställda ställer krav på ett effektivt utbildningssystem där vi idag har en utbildningsstege för brandmän i tre nivåer plus en förebyggandekurs. För all personal är fortsatt kompetensutveckling viktig och vi har under 2016 lagt mest fokus på olyckstypen brand i byggnad med omfattande utbildningsinsatser såväl teoretiskt som praktiskt.

I det förebyggande arbetet mot bostadsbränder har vi fortsatt vårt tidigare arbete med information till olika grupper och tillsyn i olika former. Uppsökande hembesök är nästa verktyg vi kommer att använda för att nå ännu fler med våra budskap och förhindra onödiga bostadsbränder.

SÄKRARE ARBETSMILJÖ I SAMBAND MED ARBETE PÅ VÄG
Inom ämnet trafikolycka drabbades räddningstjänst-Sverige tragiskt av tre dödsfall i samband med arbete på väg. Här står dock olika intressen emot varandra. En helt avstängd väg i samband med trafikolycka ger en säkrare arbetsmiljö, men också stora samhällskonsekvenser i form av omfattande köer och i synnerhet i den ansträngda Stockholmstrafiken. Vi har därför gjort satsningar på fartdämpande verktyg och ny uppmärkning av våra räddningsfordon för att kunna bedriva räddningsinsats utan att behöva stänga av helt, och samtidigt skapa en säkrare arbetsmiljö.

EN SJÄLVKLAR DEL AV SAMHÄLLET
Inom alla våra inriktningar är det viktigt att vara en del av samhället för att kunna påverka i rätt riktning. Det gäller allt från att brandpersonal tar sig tid att prata med ungdomar i samband med en insats till mycket mer omfattande och organiserade aktiviteter som till exempel Räddningscupen i Södertälje där vi träffar nästan alla niondeklassare i kommunen under en heldag. Det gäller också lokal samverkan med våra medlemskommuner och polis, samt ett fortsatt aktivt deltagande i Samverkan Stockholmsregionen tillsammans med regionens övriga myndigheter.

> Vi ska bidra till ett socialt hållbart samhälle.

dafo
SKUMSLÄCKARE

Hänt i våra kommuner

Botkyrka – besök hos trossamfund

Under året har vi startat upp ett arbete tillsammans med polisen, där vi besöker trossamfund i samband med deras fredagsbön samt gudstjänster på söndagar. Syftet med arbetet är att hitta ytterligare sätt att bygga relationer och förtroende tillsammans med kommuninvånarna i Botkyrka. Vid dessa tillfällen har vi informerat om det arbete som bedrivs inom Södertörns brandförsvarsförbund och de utmaningar som vi ser i delar av kommunen. Vi har även informerat om brandskydd i hemmet. Under året har vi besökt Fittja moskén, Syrianska ortodoxa kyrkan, S:t Georgis syrianska kyrka och Assyriska församlingen. Vid varje tillfälle har vi nått ut till 500–800 personer och besöken har varit uppskattade av såväl vår egen personal som av de vi besöker.

En positiv följdeffekt av detta arbete är att det har stärkt vårt samarbete med kommun, polis och ambulans kring dessa frågor. Det goda samarbetet har lett till att vi inför år 2017 tillsammans har startat upp projektet PAR (Polis, Ambulans och Räddningstjänst). PAR innebär att alla i årskurs 8 i Botkyrka kommun kommer att besöka brandstationen och under en förmiddag träffa personal från polis, ambulans och räddningstjänst.

I och med besöken hos trossamfunden har vi nått ut till ett stort antal medborgare. När vi under 2017 dessutom kommer igång ordentligt med PAR kommer vi få en bättre helhet och nå ut till ännu fler av Botkyrkas kommuninvånare.

Ekerö – satsning på att stärka förmågan i samhället

Under året har vi fortsatt arbetet med att stärka förmågan i samhället att på olika sätt minska riskerna för att en olycka ska inträffa samt möjligheten att påbörja livräddande och skadebegränsande åtgärder innan räddningstjänsten har kommit till platsen. Sedan tidigare finns Första Insatsperson, FIP och Civil Insatsperson, CIP inom kommunen och vi har fortsatt på den inslagna vägen.

På Ekerö brandstation genomför vi löpande utbildning för samtliga kommunväktare som åker FIP inom förbundet. Väktarna utbildas bland annat i hjärt- lungräddning, lägesrapportering och att vidta skadebegränsande åtgärder när de är först på plats. Vi har också fortsatt implementeringen av CIP genom att knyta till oss nya personer och genomföra utbildningsinsatser.

För att minska risken för att en olycka ska inträffa har vi också genomfört utbildningsinsatser för kommunens hemtjänstpersonal. Genom att hemtjänsten uppmärksammar brandskyddet hemma hos sina brukare hoppas vi kunna minska risken för att någon skadas vid en brand eller annan händelse.

Haninge – det goda samarbetet fortsätter i en positiv utveckling

Vi fortsätter att integrera oss som en naturlig del av Haninge kommun och det redan goda samarbetet har fortsatt i en positiv utveckling. Bland annat deltar vi vid regelbundna fokusgruppsmöten för lokal lägesbild där polis, socialförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen är representerade.

Vi är även en del i det fortsatta arbetet med att minska samhällsstörning vid större oväder.

Under året har vi också gjort ett antal informationsinsatser om räddningstjänstens plats i samhället för ensamkommande barn/ungdomar boende på HVB-hem.

Huddinge – en heldag med kommunens elever i åk 6

I år bjöd Huddinge brandstation in kommunens elever i årskurs 6. Totalt fick vi besök av cirka 1 100 elever från 16 olika skolor under två veckor. Under en heldag fick eleverna genomföra olika moment med allt från en rundvandring på stationen, genomgång av brandbilen, teori i brandkunskap till teori och praktik i sjukvård, övning i handbrandsläckning, brand i kläder och en förevisning av brand i olja. Det var mycket givande dagar som uppskattades av alla inblandande.

Under året har vi, kommunen och polisen arbetat fram ett nytt samverkansavtal för perioden 2017-2018. Nytt för i år är att samverkansparterna även tagit fram Medborgarlöften för 2017. Mer om detta kan du läsa på sidan 18.

Nacka – samarbete med kommunen inom flera områden

I samband med att Nacka bygger stad deltar och följer Södertörns brandförsvarsförbund aktivt utformningen av tunnelbanans utbyggnad, infrastrukturprojekt och förtätning av bostadsområden. Vi har ett bra samarbete med och är ett stöd till plan- och bygghandläggarna. I detta arbete ingår även ett flertal besök av utryckande personal i nyetablerade bostadsområden.

Under året har vi fortsatt att utveckla och förbättra samarbetet med hemtjänstens 28 utförare. Bland annat har vi följt upp och kvalitetssäkrat de checklistor som används samt utökat materialet med brandsäkerhetsinformation till de boende.

Sedan en lång tid tillbaka har vi ett nära samarbete med de lokala trygghetsråden, vilket ger oss ett stort kontaktnät ut i samhället och möjlighet till riktad brandskyddsinformation.

Vi har också arbetat för att Nacka kommun under 2017 ska kunna certifieras som vattensäker kommun.

Vidare har vi utvecklat nya informationskanaler för att stärka individens förmåga att förebygga och agera om det börjar brinna i hemmet. Som exempel kan nämnas hemtjänstutförarna men även informationsblad på flera språk på kommunens bibliotek och andra offentliga miljöer.

Foto: Johan Eklund

Nykvarn – samverkan för ökad trygghet och säkerhet

Under året har kommunen upprättat en samverkansöverenskommelse med oss och polisen. I överenskommelsen ingår bland annat att vi deltar i trygghetsvandringar och utbildar grannsamverkan i brandskydd. Även en överenskommelse om chefssamråd har upprättats. Nykvarns kommun har anställt en ny säkerhetschef som vi löpande har en dialog med gällande brand- och säkerhetsfrågor i kommunen.

> ”Alla inom vårt område ska leva i en trygg och säker hemmiljö med avseende på brand och andra olyckor.

Nynäshamn – regelbundna möten och forum kring nya Norvikshamnen

I Nynäshamn finns en riskhanteringsgrupp som träffats flera gånger under året. Gruppen består av räddningstjänst, kommun, polis samt ett flertal företag som är etablerade i Nynäshamn. Syftet med gruppen är att diskutera riskfrågor varav en viktig fråga är alla aktiviteter som sker i hamnområdet med både persontrafik, godstrafik samt tung industri. Målet med arbetet under året, som kommer fortlöpa under 2017, är att gemensamt ta fram en fungerande plan för att hantera oväntade situationer i Nynäshamn och i synnerhet i hamnområdet.

I förlängningen av detta arbete har vi tagit initiativ till att föra en dialog med de olika aktörerna som anlöper hamnen, både de större kryssningsfartygen såväl som den befintliga gods- och passagerartrafiken. Frågor som behandlats är hur vi ska samverka vid en händelse som påverkar deras verksamhet samt räddningstjänstens förmåga och ledning.

En annan viktig händelse i Nynäshamn under året är att om- och tillbyggnationen av Norvikshamnen har påbörjats. Norvik kommer att bli en stor modern godshamn som ska avlasta godstrafiken till centrala Stockholm. Den nya hamnen kommer att innebära en högre belastning av tung trafik samt farligt gods på vägarna från Nynäshamn. Vi har under året påbörjat regelbundna möten och forum med representanter från Norvik för att säkerställa att det finns en funktionell insatsplanering och att våra arbetsgrupper är bekanta med området.

En stor fråga som lyfts under året med anledning av detta är hur vägnätet runt Nynäshamn kommer att påverkas av utbyggnaden av hamnen och då främst med tanke på väg 225 samt väg 73.

Salem – en del i grannsamverkan

Grannsamverkan är ett koncept som går ut på att de boende i ett område gemensamt arbetar för att göra bostadsområdet mindre ”attraktivt” för inbrott. I Salems kommun har man tagit ett större grepp om grannsamverkans koncept och utökat det med information om hur man skyddar sig mot och hanterar en eventuell brand i bostaden.

Brandförsvaret deltog på en utbildningskväll, där vi mötte nyfikna grannsamverkare. Deltagandet av brandförsvaret var mycket uppskattat och kommer fortsätta som en fast punkt på grannsamverkansutbildningarna, som sker i samarbete med kommunen och polisen.

”

Vi ska förbättra förutsättningarna för effektiva räddningsinsatser.

Södertälje – från SFI utbildning till samarbete med näringslivet

Under året som gått har vi haft ett väl utvecklat samarbete med Vuxenskolan i Södertälje. Vid 26 tillfällen har vi undervisat omkring 550 av vuxenskolans SFI-elever i svensk räddningstjänst och brandkunskap i vardagen.

Vi har tillsammans med Södertälje kommun medverkat för att återskapa kommunens krishanteringsråd. Detta tillsammans med representanter för Södertälje sjukhus, Scania, Astra Zeneca, Södertälje hamn, Kustbevakningen, Polisen, Sjöfartsverket och Trafikverket. Bakgrunden till detta arbete är att varje kommun skall ha en plan för kris enligt Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

I Södertälje arbetar vi också med att utveckla vårt samarbete med näringslivet i kommunen. Storövningar har hållits i samarbete med bland annat ST1 och Scania CV AB. Scanias personal utbildar vi dessutom för att i en nödsituation kunna verka tillsammans med oss på en olyckplats i en så kallad vägvisarroll.

Tyresö – en viktig part i plan- och byggprocesser

Tyresö kommun har under året inlett planering av ett stort antal nya bostäder i tätorten Bollmora. Samtidigt pågår omvandling av tidigare fritidsområden till permanentboende på Brevikhalvön. I samband med detta har vi ett nära samarbete med kommunens stadsbyggnadsförvaltning vid såväl upprättande av detaljplaner som utfärdande av bygglov. I ett tidigt skede har vi även möjlighet att påverka utformningen av byggnader så att det finns bra förutsättningar för oss att genomföra en räddningsinsats samt att de boende är tillräckligt skyddade vid händelse av brand.

Under året har personal inom Tyresö kommun utbildats i grundläggande brandskydd och brandsäkerhet. Utbildningarna är årligen återkommande och planeras även ske kommande år.

Vi har också ett fortlöpande samarbete med Tyresö kommuns säkerhetsenhet. Södertörns brandförsvarsförbunds kommunrepresentant genomför månatliga avstämningar med säkerhetsenheten i kommunen för att på så sätt samordna våra arbetsinsatser för att uppnå mesta möjliga effekt vad avser skydd mot olyckor. Vi är även en del av Tyresö kommuns riskhanteringsgrupp samt brottsförebyggande råd.

Händelser under året

Studieresa Västmanland

I april åkte direktionen tillsammans med ett antal tjänstemän på en tvådagars studieresa till Västmanland. Temat för resan var skogsbranden 2014 som med ett brandområde på nästan 1,5 kvadratmil och begränsningslinje på dryga 6 mil är den i särklass största skogsbranden i modern tid.

Under besöket berättade Lena Oderstad-Andersson, ägare av Ramnäs Hotell & Konferens, om sin upplevelse av att få konferensanläggningen konfiskerad under en stor av del av brandens händelseförlopp och Åsa Eriksson, kommunalråd i Norberg, delade med sig av sin erfarenhet av att förbereda evakuering av en hel stad.

Resan berörde även tiden efter att vår brandchef Lars-Göran Uddholm lämnade rollen som räddningsledare. Vi lyssnade också till inspirerande och lärorika föreläsningar av bland annat Aud Sjökvist, regeringens särskilda utredare, Ingemar Skogö, landshövding i Västmanland och representanter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Det var mycket intressanta och givande dagar som avslutades med en visning av Besökscenter Elden & Skogen och en rundtur i delar av området som drabbades av skogsbranden.

Utlandsbesök från Kina

Under året har vi haft äran att ta emot besök från Kina och Nanjing Forest Police Institute (NFPI). Institutet har i uppdrag att utbilda framtida skogspoliser i Kina och erbjuda professionell fortbildning av nuvarande medlemmar. NFPI deltar aktivt i inhemska och utländska akademiska utbyten och samarbeten för att öppna upp för forskning och attrahera fler sökande till institutet. Deras besök syftade till att få veta mer om räddningstjänsten i Sverige och lära mer om våra rutiner vid bekämpning av större händelser som exempelvis skogsbränder.

Verksamhetsbesök av inrikesminister Anders Ygeman

Efter sommaren besökte inrikesminister Anders Ygeman Södertörns brandförsvarsförbund och station Lindvreten i Vårby Gård. Under besöket diskuterades frågor om förbundets uppdrag och samarbete med våra medlemskommuner samt vår förmåga att leda och samverka vid stora och komplexa räddningsinsatser. Besöket avslutades med en visning av förbundets Räddningscentral där Anders Ygeman fick en presentation av den teknik och utlarmningsmetod som används samt diskuterades bredden av våra tjänster gentemot kommunerna.

> Vi ska aktivt påverka arbetet mot andra olyckor än brand.

Fyrverkeritillsynerna 2016 är historisk

Södertörns brandförsvarsförbund kontrollerar samtliga butiker som har tillstånd att sälja fyrverkerier inför nyår. För andra året i rad genomfördes 100 procent av de planerade tillsynerna och resultatet har aldrig varit bättre. Bristerna har minskat och kunskaperna bland föreståndarna och försäljningspersonalen har ökat. Den allmänna ordningen har också blivit bättre. Förutom att samtliga planerade tillsyner genomfördes gjordes det också sex efterkontroller i butiker där brister upptäckts och som ansågs vara i behov av en uppföljning.

Resultatet från fyrverkeritillsynerna visar att i princip alla butiker sköter sig bra. Av de 84 butiker som hade tillstånd till att få sälja fyrverkerier var det 9 butiker som av olika anledningar valde att inte sälja.

FÄRRE BRISTER
Resultatet från tillsynerna visar att brister avseende hantering och förvaring är de lägsta sedan vi började med tillsyn av fyrverkerier 2011. Vissa brister har minskat medan andra har ökat, medan ett par är oförändrade från föregående år. Den största förändringen är att inga brister upptäcktes avseende släckutrustning som detta år fanns i samtliga butiker.

Den brist som fortfarande sticker ut är att grossisterna fortfarande levererar större mängder fyrverkerier till butikerna än vad som enligt tillståndet är tillåtet.

ÖKAD KUNSKAP
Föreståndarna och försäljningspersonalens kunskaper har ökat och årets resultat är det bästa som vi någonsin haft. Två förklaringar till att kunskapsnivåerna generellt har ökat är dels krav på bättre utbildning från grossisterna, dels att försäljarna är medvetna om att vi i samband med tillsyn kontrollerar vilken kunskap personalen har.

BUTIKERNAS BETYG
Butikernas betyg som bedöms subjektivt det vill säga hur helheten upplevdes i butiken har också ökat från 2015. Medelvärdet har ökat från 8,5 till 8,8 vilket också går i linje med antalet minskade brister och ökad ordning.

ANTAL TILLSTÅND
Antal butiker som hade ett giltigt hanteringstillstånd var ungefär detsamma år 2016 (84 stycken) som år 2015 (85 stycken). Det som kan kommenteras är att antalet i Huddinge minskar igen medan Södertälje står för största ökningen och nu är tillbaka på ungefär samma antal som tidigare år. Vissa butiker slutar med försäljning medan nya tillkommer.

Fyrverkeritillsynerna bidrar till en ökad säkerhet och trygghet i våra medlemskommuner.

Direktionsresa

En gång per mandatperiod genomför direktionen en mer omfattande studieresa i syfte att inhämta kunskap och inspiration från andra organisationer och länder.

Denna gång gick resan till Malmö och Norge. I Malmö besökte vi Räddningstjänsten Syd som berättade om sitt arbete inom mångfald och jämställdhet, sitt förebyggande arbete med ungdomar och implementeringen av hembesök i utvalda bostadsområden. Det gavs också tillfälle att utbyta erfarenheter med representanter från direktion i Räddningstjänsten Syd.

Resan gick sedan vidare till Norge och Oslo där syftet med besöket var att direktionen, genom ökad kunskap om det norska krisberedskap- och totalförsvarssystemet skulle få nya ingångsvärden som kan användas för att utveckla Södertörns brandförsvarsförbunds arbete med kontinuitetsplanering och övrigt beredskapsarbete.

Studieresan syftade också till att direktionen skulle få ökad kunskap om regionalisering genom att studera och lära av de norska regionaliseringsprocesserna.

Under resan till Oslo kom direktionen att besöka och lyssna till

- 22 juli-kommissionen
- Justis- og beredskapsdepartementet
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
- Bergensalliansen

Rådigt ingripande

I november uppmärksammades Wilda Lundkvist för sitt rådiga ingripande när lillebror Måns föll i vattnet.

Det var i början av sommaren som Wilda anade oro när hennes lillebror helt plötsligt var borta då hennes pappa och syskon hämtade henne hos en kompis. Hon sprang till den pool som finns på tomten där kompisens familj bor och hittade sin lillebror liggandes i vattnet. Med kraft och stort mod lyckades hon rädda sin lillebror från att drunkna.

Ceremonin hölls på Ekerö brandstation tillsammans med styrkan som åkte på larmet. På plats var också Adam Reuterskiöld, kommunstyrelsens ordförande Ekerö, och representant från Svenska livräddningssällskapet som också uppmärksammade Wilda med en bragdmedalj.

Skogsbranden på Gotland

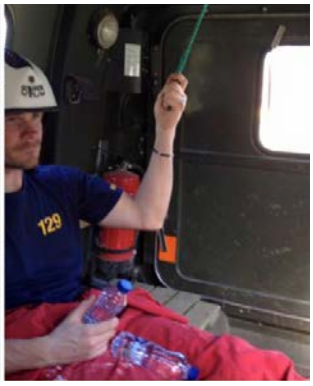
Fredagen den 6 maj startade en gräsbrand i Vänge på mellersta Gotland som sedermera kom att utvecklades till en omfattande skogsbrand. Ett par dagar senare fick vi en förfrågan av Räddningstjänsten Gotland och den 10 maj skickade vi en styrka till det drabbade området för att assistera i det pågående släckningsarbetet och eftersläckningsarbetet. Vår personal ansvarade för en av tre sektorer som uppskattades till cirka 1x4 kilometer.

Väl på plats hade helikoptrar redan satts in för att bekämpa branden genom vattenbombning och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap hade försett Räddningstjänsten Gotland med släckutrustning. Vårt uppdrag bestod till största del av eftersläckning. Till vårt förfogande hade vi fem hemvärnssoldater med bandvagn och över hela området patrullerade även ett tiotal skogsbrandmän från en privat aktör.

Under förmiddagen den 11 maj tilltog vinden och en brand blossade upp inom vår sektor. Tack vare snabb upptäckt och bra samarbete kunde branden släckas fort. Kvarvarande tid innan hemresa ägnades åt att släcka småpyrande bränder.

Samtliga i gruppen visade prov på hög arbetsvilja och samarbetsförmåga, och lämnade ön med flera erfarenheter rikare.

Isdubbar

Vi tycker att din säkerhet är viktig. Att aldrig ge sig iväg ensam ut på isen är den bästa livförsäkringen. Men oavsett om du är ensam eller i sällskap på isen bör du ha med dig rätt utrustning.

Nytt för i år är möjligheten att låna isdubbar av oss. De förvaras på våra stationer i Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nynäshamn, Södertälje och Tyresö. Utlämning och återlämnande av utrustning kan ske alla veckodagar.

Unikt fordon i drift

Södertörns brandförsvarsförbund har tillsammans med Vicky Teknik AB, Br. Hofmans karosseri och AgAria släcksystem tagit fram ett unikt räddningsfordon med MaxiSign, Verdegro TMA och belysningsmast. Det innebär att fordonet bland annat har ett påkörningsskydd som fälls ned vid olycksplats och informationstavlor med anpassade budskap.

Hårt trafikerade vägar är en riskfylld arbetsmiljö och under året har det tyvärr inträffat dödsolyckor inom räddningstjänsten i samband med arbete på väg. Med detta avspärrningsfordon får vi en säkrare arbetsmiljö ute på vägarna samtidigt som vi höjer säkerheten för våra medtrafikanter.

I dagsläget finns endast ett exemplar av fordonet i Sverige. Räddningsfordonet utgår från förbundets brandstation i Botkyrka kommun.

Samverkansöverenskommelse med flera medlemskommuner

I Södertälje undertecknade vi, kommunen och polisen en ny samverkansöverenskommelse, vilket är en fortsättning på ett redan etablerat samarbete. Syftet är att reglera villkoren för det fortsatta samarbetet för ett tryggare samhälle, minskad brottslighet och ett ökat lokalt engagemang. Samarbetet sker genom dialog i flera samverkansformer.

I Nykvarn har kommunen och polisen sedan 2015 samarbetat kring gemensamma medborgarlöften, som är resultatet av dialoger med medborgare och medarbetare. Nu har arbetet formaliserats genom att en samverkansöverenskommelse har tagits fram där även vi är med.

I samverkansöverenskommelsen har ett antal konkreta områden identifierats såsom tryggheten i centrum med närområden, trafiksituationen i kommunen samt ungdomsproblematik med narkotika, alkohol och tobak. Samverkansområdena utgår från den lokala lägesbilden som gemensamt har tagits fram.

I Huddinge har kommunen, polisen och vi arbetat fram ett nytt samverkansavtal för perioden 2017-2018. Syftet med samverkansavtalet är att utöka, fördjupa och utveckla samarbetet kring prioriterade områden i kommunen. Den lokala lägesbilden visar på ett ökat behov av samarbete kring trygghet i den offentliga miljön, ungdomsbrottslighet och ungas brottsutsatthet, trafiksäkerhet, bostadsinbrott samt trygghet och säkerhet för nyanlända. Utifrån den lokala lägesbilden har även några prioriterade områden tagits fram i kommunen.

Nytt för i år är att samverkansparterna även tillsammans tagit fram Medborgarlöften för 2017. Efter att ha lyssnat på de som bor och verkar i Huddinge samt utifrån tillgänglig statistik har Huddinge kommun, polisen och Södertörns brandförsvarsförbund kommit fram till att utfärda medborgarlöften inom områdena trygghet i offentlig miljö samt trafiksäkerhet.

Medborgarlöften

Polisen tillsammans med Huddinge kommun och Södertörns brandförsvarsförbund

Efter att ha lyssnat på de som bor och verkar i Huddinge har Polisen, Huddinge kommun och Södertörns Brandförsvarsförbund kommit fram till att utfärda medborgarlöften inom följande områden.

Trygghet i offentlig miljö

Polisen
- Genomföra helginsatser med poliser till fots i kollektivtrafik, centrum och krogmiljö under minst 30 av årets helger
- Fotpatrullera minst en gång i veckan i Flemingsberg, Skogås och Vårby

Kommunen
- Genomföra minst 100 krogkontroller
- Ha socialtjänsten regelbundet närvarande i bostadsområdena på fredagskvällar
- Ha färre olovliga bosättningar på sin mark än 2016

Brandförsvarsförbundet
- Besöka mötesplatserna för ungdomar i Flemingsberg, Skogås och Vårby vid minst två tillfällen per mötesplats

Trafiksäkerhet

Polisen
- Genomföra hastighetskontroller på platser som medborgarna önskar vid minst tio tillfällen
- Genomföra hastighetsövervakning på de större trafikledern vi minst tio tillfällen
- Genomföra insatser mot lagstridig användning av mopeder och liknande vid minst fyra tillfällen

Kommunen
- Ta fram en trafiksäkerhetsplan för att öka hastighetsefterlevnaden på det kommunala vägnätet
- Genomföra hastighetsdämpande åtgärder

Polisen

Hela medborgarlöftet kan du läsa på vår hemsida: polisen.se/Medborgarloften/

Värdshuset på Torekällberget total-förstört i brand

Den populära 1800-talsveckan hade precis avslutats på Torekällberget i Södertälje när larmet om brand i det historiska värdshuset kom in till räddningscentralen. Det var på söndagskvällen den 3 juli som värdshuset började brinna och den kraftiga röken syntes över stora delar av centrala Södertälje. Ett stort område spärrades omedelbart av och personal från fem brandstationer var på plats för att bekämpa branden. Det konstaterades tyvärr att den anrika restaurangen inte gick att rädda och insatsen inriktades till att hindra branden från att sprida sig till närliggande byggnader som bland annat Nora kvarn som flyttades till friluftsmuseet 1929.

I närområdet fanns även flera djur i något som beskrivs som ett mini-Skansen vilka evakuerades för att undvika att nås av lågorna.

Ingen människa eller djur skadades vid branden.

> Vi ska minimera samhällsstörningen vid olyckor och kriser.

Internationella kunskaper och erfarenheter

EU-projekt INACHUS – med fokus på att hitta människor i rasmassor

Sedan 2015 är Södertörns brandförsvarsförbund involverat i ett stort EU-projekt med fokus på att ta fram teknik och metodik för att snabbare kunna hitta människor i rasmassor, till exempel efter jordbävningar, bombdåd eller jordskred.

Under 2016 stod vi värd för den första workshopen av de tekniska innovationer som forskats fram inom projektet såhär långt. Till workshopen var personal från räddningsstyrkor i Holland och Frankrike inbjudna tillsammans med vår egen räddningspersonal, personal från Storstockholms brandförsvar och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

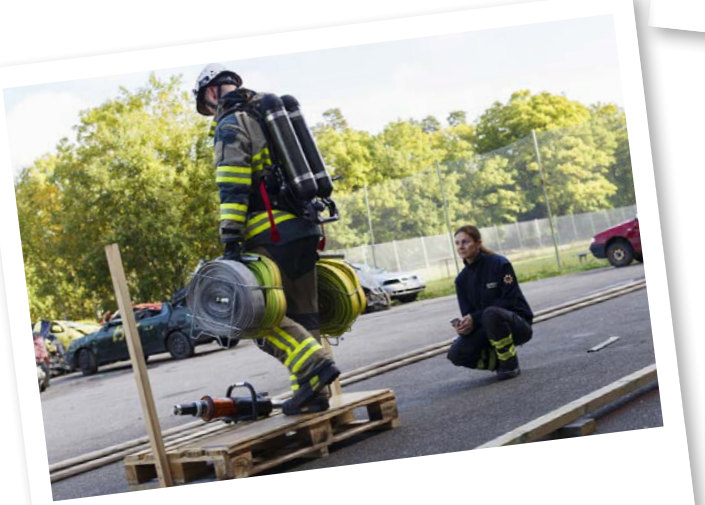
Workshopen fokuserade på sensorer som kommer att ingå i färdiga system längre fram i projektet. Exempel på sensorer som demonstrerades var en radar som kan detektera små rörelser bakom sten eller betongväggar, en elektronisk ”näsa” som kan känna av ytterst små förändringar i koldioxidhalten i luften, vilket i sig kan vara ett tecken på att en levande människa finns i närheten. En annan teknik som demonstrerades är en 3D scanner som kan avbilda stora byggnader i fin upplösning. Bilderna kan sedan analyseras för att få ut användbar data för att planera och genomföra en effektiv och säker insats.

Våra medarbetare

Chefsprogram

Under året har vi haft flera deltagare som genomfört det ledarskapsprogram som vi gör tillsammans med Södertälje och Huddinge kommun. Det innebär tio utbildningsdagar samt projekt- och grupparbete. Chefsprogramsdeltagarna har även gått utbildning i arbetsrätt och svåra samtal.

Rekrytering

Rekrytering är en strategisk fråga för Södertörns brandförsvarsförbund. Det handlar om att säkra kompetensen utifrån organisationens breddade uppdrag. Vi vill vara en modern och attraktiv arbetsgivare och vi ska säkerställa att vi i alla lägen har kompetenta, engagerade och motiverade medarbetare. Vi har fortsatt utvecklingen av flera av våra rekryteringsprocesser.

Under året har vi rekryterat brandmän för sommarvikariat, brandmän med erfarenhet, personal till räddningscentralen samt chefer till vårt chefsförsörjningsprogram.

En arbetsplats för alla

Under året har vi arbetat med att besluta och implementera en ny policy vid trakasserier och kränkande särbehandling. Policyn är utformad utifrån de nya föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö. Samtliga chefer har genomgått en utbildningsdag på temat.

Utbildning, jämställdhet och inkludering

De som fått anställning under året har gått en två dagars utbildning i jämställdhet och inkludering under ledning av Marco Helles, konsult inom mångfald, icke-diskriminering, mänskliga rättigheter, värdegrund och ledarskap.

Arbetet med kommunikation, dialog och ledarskap

Vi har arbetat vidare med resultatet av de fokusgrupper vi genomförde under hösten 2015. Under året har projektet LOK – ledarskap och kommunikation – startat upp. En projektgrupp har arbetat fram en plan för hur vårt arbete med kommunikation, dialog och ledarskap ska fortsätta. Arbetet kommer framförallt att ske under 2017.

Personalstatistik

ANTAL ANSTÄLLDA	**2016**	2015	2014	2013	2012
Anställda den 31/12	**379**	365	375	379	370
i staben	**15**	16	17	18	15
i produktionen	**364**	349	358	361	355
kvinnor	**52**	46	45	41	34
män	**327**	319	330	338	336
Antal årsarbetare	**378**	364	374	375	369
Vikarier	**11**	12	8	8	7
Tjänstlediga	**-10**	-11	-11	-10	-2
Föräldralediga	**-9**	-13	-14	-9	-11
Långtidssjuka	**-11**	-17	-9	-6	-9
Netto årsarbetare	**359**	335	349	359	355
Budgeterade tjänster	**369**	368	365	359	358
Deltidsbrandmän	**88**	80	78	83	77
Räddningsvärnsmän	**156**	151	152	146	153
Motsvarande årsarbetare	**11**	10	10	10	8

PERSONALOMSÄTTNING	**2016**	2015	2014	2013	2012
Slutade under året	**25**	35	20	12	15
pensionärer	**11**	20	15	9	7
övriga	**14**	15	5	3	8
Nyanställda	**39**	25	16	21	11
Personalomsättning i procent	**6,6**	6,8	4,3	3,1	3,0
Turbulens i procent	**6,6**	9,5	5,3	3,1	4,0

Personalomsättning: lägst av antalet anställda som börjat/slutat/antalet anställda
Turbulens: antalet avgångar/antalet anställningar

SJUKFRÅNVARO I PROCENT	**2016**	2015	2014	2013	2012
Kvinnor	**4,2**	5,6	3,3	5,3	2,5
Män	**3,4**	4,0	3,0	3,5	2,9
Yngre än 29 år	**2,4**	2,6	1,7	4,3	1,2
30–49 år	**2,7**	4,1	1,9	2,7	2,0
50 år och äldre	**5,5**	4,8	4,9	5,0	4,5
Total sjukfrånvaro	**3,5**	4,2	3,0	3,7	2,9
Varav långtidssjuka	**44,5**	44,7	42,6	57,1	50,6

PERSONALKOSTNADER (TKR)	**2016**	2015	Förändring	2014	2013	2012	2011
Totala personalkostnader	**258 696**	245 223	5,5 %	244 708	255 435	228 743	229 767
I förhållande till totala kostnader	**77,6 %**	76,7 %	5,5 %	77,0 %	79,4 %	77,2 %	78,0 %
Löner	**163 753**	156 578	4,4 %	154 308	151 566	147 848	141 932
Arvoden	**1 141**	1 043	9,4 %	1 201	1 192	1 090	1 010
Sociala avgifter	**51 808**	49 324	3,8 %	47 637	47 258	46 146	45 323
Pensionskostnader	**36 957**	33 980	8,2 %	36 825	50 886	29 501	37 404
Övertidsersättning (ingår i löner)	**3 153**	2 677	17,8 %	2 020	1 811	1 446	1 366
Personalsociala kostnader	**5 037**	4 298	17,2 %	4 737	4 533	4 158	4 098

Brandchefen har ordet:

Med Södertörns brandförsvarsförbund in i framtiden

ATT FORTSÄTTA UTVECKLAS SOM ORGANISATION ÄR EN NÖDVÄNDIGHET
Jag har haft förmånen att arbeta i och leda Södertörns brandförsvarsförbund ända sedan förbundet bildades 1993. Resan från då till nu har alltid präglats av utveckling. Vissa steg har varit utmanande både för oss själva och för vår bransch när vi ifrågasatt tidigare sanningar och ersatt dem med något nytt som i delar fått många efterföljare i landet. Jag är stolt över vad vi har lyckats åstadkomma, och jag anser att vi idag har en av Sveriges absolut bästa och effektivaste räddningstjänstorganisationer. Att fortsätta att utvecklas som en organisation är en nödvändighet, förändringen i samhället är ständigt pågående och vår ambition är att fortsätta matcha den. Vi har lyckats effektivisera oss väsentligt under den gångna tiden genom att bli större som organisation, men jag ser nu allt tydligare att ”bättre” är det mål som måste eftersträvas för att vi även fortsatt ska kunna vara en effektiv samhällsaktör.

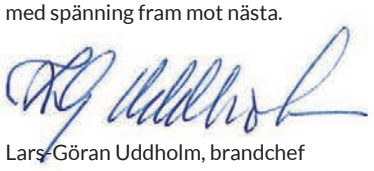
UTMANINGARNA ÄR MÅNGA
En organisation i förändring är extra beroende av personer med stort engagemang och hög kompetens. Just nu är vi mitt i en generationsväxling där mycken kunskap och erfarenhet försvinner med medarbetare som avslutar sina karriärer och går i pension. Att locka till oss nya som ska ta deras platser och ge dem rätt förutsättningar för att ta oss vidare på den fortsatta resan in i framtiden är just nu en sporrande uppgift.

Men utmaningarna är många fler. Alla våra medlemskommuner växer och flera av dem räknar med att växa med cirka 50 procent under den kommande 15-årsperioden vilket betyder att vårt förebyggande uppdrag kommer öka kraftigt, fler människor som ska utbildas och informeras om brandskydd, fler tillsynsobjekt som ska kontrolleras men också ett ökande antal olyckor. Nya vägar såsom Förbifart Stockholm och Södertörnsleden förändrar kommunikationsmönster och ger oss nya möjligheter men ställer samtidigt även stora krav på oss. För att uppnå ett socialt hållbart samhälle måste vi som samhällsaktör ta ansvar och bidra med vår del.

FÖRÄNDRINGAR I VÅR OMVÄRLD
Vi ser också förändringar i vår omvärld som gör att Sveriges totala försvarsförmåga behöver stärkas, vårt bidrag till detta kommer vara att bygga upp en helt ny civilförsvarsförmåga. Jag tror det förväntas av oss att vi tar ansvar för att skapa ett robust samhälle som kan stå emot störningar av olika slag och så långt möjligt fortsätter fungera på det sätt vi är vana vid.

VI ÄR EN DEL AV SAMHÄLLET
När jag läser utredningsdirektivet för den kommande statliga utredningen ”En effektivare kommunal räddningstjänst” känner jag att vi redan är en bra bit på väg i det som regeringen vill uppnå för framtidens räddningstjänst, dock saknas fortfarande exakta svar på hur vi bäst ska lösa våra uppgifter inom både inom förebyggande och skadeavhjälpande insatser. Några saker står dock säkra. Det är helt nödvändigt att aldrig glömma att vi är en del av samhället och i synnerhet våra medlemskommuner. Ett samarbete med både den akademiska världen och industrin är nödvändig för att skynda på utvecklingen av metoder och strategier. Sist men inte minst krävs det mod från oss som organisation. Mod för att stå upp för våra ideologier men också mod för att återigen våga utmana oss själva och sjösätta nya verksamhetsidéer för vårt och samhällets bästa.

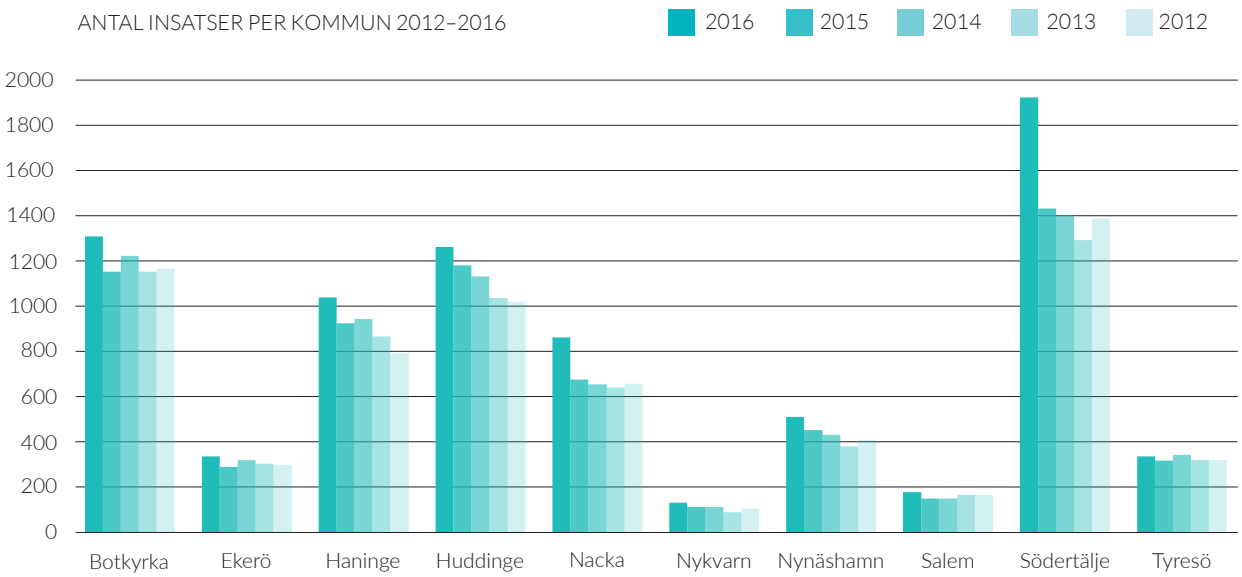
Tack alla för ännu ett fantastiskt år, jag ser med spänning fram mot nästa.

Lars-Göran Uddholm, brandchef

Insatser och statistik

	HÄNDELSETYP	2016	2015	Förändring antal	Förändring %	2014	2013	2012
OLYCKOR	Annan olycka/tillbud	**237**	300	-63	-21%	264	199	203
	Vattenskada	**85**	69	16	23%	55	56	102
	Ras	**9**	3	6	200%	7	3	7
	Brand i byggnad	**584**	475	109	23%	413	423	491
	Brand ej i byggnad	**1 943**	1 155	788	68%	1 161	1 092	1 054
	Drunkning/tillbud	**43**	37	6	16%	24	19	15
	Nödställd person	**304**	145	159	110%	95	80	73
	Nödställt djur	**53**	37	16	43%	26	35	41
	Stormskada	**2**	86	-84	-98%	37	11	29
	Trafikolycka	**1 252**	965	287	30%	815	744	834
	Utsläpp av farligt ämne	**189**	133	56	42%	165	106	106
HÄNDELSER UTAN RISK FÖR SKADA	Automatlarm, ej brand	**1 847**	1 441	406	28%	1 340	1 283	1 440
	Händelse utan risk för skada	**520**	779	-259	-33%	795	797	676
	Ingen händelsetyp angiven Återkallades före framkomst	**271**	500	-229	-46%	639	557	340
ÖVRIGA UPPDRAG	Annat uppdrag	**191**	174	17	10%	242	223	196
	Dykuppdrag	**0**	2	-2	-100%	0	1	0
	Felindikering automatlarm	**0**	0	0	0%	4	7	1
	Hiss, ej nödläge	**2**	35	-33	-94%	28	35	29
	Annan hjälp till ambulans	**131**	259	-128	-49%	281	321	344
	Hjälp till polis	**8**	33	-25	-76%	42	33	38
	Annat sjukvårdslarm/I väntan på ambulans	**64**	393	-329	-84%	271	269	294
	Inbrottslarm	**0**	2	-2	-100%	0	0	0
	Hjärtstoppslarm	**505**	–	–	–	–	–	–
	Trygghetslarm	**0**	5	-5	-100%	1	5	3
	Hinder på väg	**12**	–	–	–	–	–	–
	Totalt	**8 252**	**7 028**	**1 224**	**17%**	**6 705**	**6 299**	**6 316**

TILLSYNER	**2016**	2015	2014	2013	2012
Antal objekt	2 936	3 022	3 285	3 046	2 909
Planerade tillsyner	1 133	826	992	1 000	1 112
Genomförda tillsyner	838	670	827	879	969
Utförda tillsyner i % av planerade	74,0	81,1	83,4	87,9	87,1

Benämning	**Totalsumma**
Tillstånd brandfarlig vara	137
Tillstånd explosiv vara	96
Tillsyn LBE	52
Yttrande alkohol	84
Yttrande användande av offentlig plats	18
Yttrande bygglov	129
Yttrande detaljplan	107
Yttrande miljötillstånd länsstyrelsen	4
Yttrande offentlig tillställning	66
Yttrande sakkunnigutlåtande	55
Yttrande SEVESO	23
Yttrande övrigt	45
Tillsyn LSO	786
Totalsumma	**1 602**

PERSONSKADOR VID OLYCKOR 2016 (2015)

Händelsetyp	**Omkomna**	**Svårt skadade**	**Lätt skadade**
Bränder	6 (6)	6 (13)	51 (58)
Drunkningsolyckor	6 (3)	5 (8)	15 (2)
Trafikolyckor	6 (14)	163 (176)	460 (307)
Övriga olyckor	7 (3)	10 (8)	30 (16)
Totalt	**25 (26)**	**184 (205)**	**556 (383)**

Vårt miljöarbete

VI SKA MINIMERA MILJÖPÅVERKAN INOM VÅR VERKSAMHET

Räddningstjänsten är en verksamhet som påverkar miljön i stor utsträckning. Miljön kan påverkas av olyckorna i sig, genom till exempel utsläpp av farligt ämne eller rök, men även räddningsinsatserna kan påverka miljön då vissa kemikalier som kan användas i släckningsarbetet är miljöskadliga. Även det vardagliga arbetet påverkar miljön och vi måste därför se över våra miljörisker för att kunna minimera dem. Det har resulterat i att vi har startat upp arbetet med miljöcertifiering enligt ISO 14001:2015. Syftet är att på ett systematiskt sätt arbeta med ett ramverk för att skydda miljön och arbeta förebyggande eller mildrande av negativ miljöpåverkan. Det gäller även att förstärka positiv miljöpåverkan, i synnerhet sådan som har strategiska och konkurrensmässiga effekter. Miljöcertifieringen kommer att underlätta för Södertörns brandförsvarsförbund att uppfylla bindande krav.

NYTT VENTILATIONSSYSTEM

Installation av ett nytt ventilationssystem påbörjades på Haninge brandstation under året. Under arbetets gång har en ständig miljöinventering genomförts och på så sätt har en del farliga produkter kunnat undvikas.

MÅL I VÅR VERKSAMHETSPLAN

- För att öka medvetenheten och kompetensen om miljöpåverkan inom organisationen ska miljöcertifiering enligt ISO 14001 påbörjas.
- Vi ska aktivt påverka större aktörer, så som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Länsstyrelsen att ta ett större ansvar för att utreda miljöpåverkan vid räddningsinsatser.
- En inventering av skyddsvärda miljöer i förbundet ska göras och sårbarhetskartorna ska kontinuerligt uppdateras.
- Sårbarhetskartorna ska vara ett aktivt och reellt hjälpmedel vid räddningsinsats.

SAMVERKAN MELLAN MILJÖKONTOR OCH RÄDDNINGSTJÄNST

Under 2016 har vi deltagit i Miljösamverkan Stockholms län, som har fokus på att utveckla samarbetet mellan räddningstjänst och miljökontoren i ett förebyggande miljöarbete vid olyckor. En rekommendation för hur användningen av brandsläckningsskum kan minska har presenterats av Lars Lindkvist, Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor. Räddningstjänsten i Östergötland har presenterat ett projekt finansierat av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap med syfte att skapa ett insatsplaneringsstöd för att minska skadorna på miljökänsliga områden.

Denna samverkan har inspirerat oss till ett uppstartsmöte med alla våra medlemskommuners miljökontor. Vi har haft ett första möte under 2016 där vi presenterade vår räddningscentral och berättade hur vår personal som arbetar där hanterar miljöfrågor. Vi har pratat om släckvatten, skum och dagvattenbrunnar. Diskussion har funnits kring vilka kartor vi förfogar över och vad som finns hos miljökontoren. Detta möte har resulterat i ett arbete att ta fram information om:

- var finns våra vattenskyddsområden.
- hur hanterar vi en brand i byggnad eller fordon i ett vattenskyddsområde.
- våra vägar har täta diken eller inte.
- var dagvattenbrunnarna mynnar ut eller hur vi får tag i den informationen.

Till vår glädje har våra solelpaneler på station Lindvreten producerat 74 244 kWh sedan installationen 2014.

Sotning och brandskyddskontroll

LÄNSSTYRELSENS BESLUT EFTER ÖVERKLAGANDE AV FÖRELÄGGANDE OM TAKSKYDD ENLIGT LSO (2003:778)

Bristen enligt föreläggandet var att takskyddsanordningar och glidskydd saknades. Länsstyrelsens motiv till beslutet var att brandskyddskontroll och sotning ej kunde utföras via taket vilket medförde en brandrisk och att kontrollerna inte kunde genomföras på ett arbetsmiljöbetryggande sätt. Att tidigare utförare av sotning och brandskyddskontroll felaktigt har godtagit brister på en fastighet, utgör inget skäl för att nu göra avkall på säkerhetskraven.

Länsstyrelsens beslut styrker oss i att kunna förelägga med motivering enligt 2 kap. 2 § LSO (2003:778) att ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

LÄNSSTYRELSENS TILLSYN ÖVER VÅRA SKYLDIGHETER ENLIGT 3 KAP. LSO; RENGÖRING OCH BRANDSKYDDS-KONTROLL

Länsstyrelsen har utfört tillsyn och bedömt att rengöring och brandskyddskontroll enligt 3 kap. LSO bedrivs i huvudsak med god kvalitet och att vi trots vakanser har erforderlig kompetens. Vår hemsida beskriver på ett tydligt och bra sätt ”sotningsverksamheten”. Länsstyrelsen rekommenderar att verksamheten kan utvecklas genom att tydliggöra verksamhetens krav mot utförare och entreprenörer.

REVISON AV VÅRA 6 SOTNINGSDISTRIKT

Varje år genomför vi revision av våra sotningsdistrikt. Utifrån en bra dialog kan vi tillsammans diskutera problemlösning och förändringar. Det är viktigt att förstå hur mycket arbete det är på sotningsdistrikten med aviseringar och kundbemötande. För kunderna är det också viktigt att ha kännedom om att vi har ett bra samarbete och löser problem tillsammans. I år har vi granskat:

- Sotning och brandskyddskontroll av grundskolor
- Fakturering av sotning och brandskyddskontroll
- Är alla brandskyddskontrollanter delegerade
- Öppettider i somras
- Administrativa rutiner

Det pågår mycket aktivitet i våra kommuner vad gäller skolor. Vissa skolor har lagts ned, någon ska rivas och många rustas upp. Det innebär naturligtvis att fristerna inte kan hållas men att det finns naturliga skäl till detta. En trend vi ser är att man har börjat laga mat i skolorna igen och att det innebär mer rengöring. I ett sotningsdistrikt så har man dock missat att rengöra enligt frist. Efter ett extra möte med skorstensfejarmästaren så har en åtgärdsplan tagits fram och personal kommer att hyras in från andra distrikt för att rengöra och brandskyddskontrollera grundskolorna i sotningsdistriktet.

Fakturering har redovisats och det som skulle kunna förbättras är redovisningen av tiden man varit på plats. Material till rengöringen av imkanalen redovisas separat vilket är tydligt. Alla brandskyddskontrollanter är delegerade och sotningsdistrikten är mycket noga med att anmäla när anställda går ut teknikerutbildningen och blivit brandskyddskontrollanter.

Administrativa rutiner gås alltid igenom för att underlätta för bägge parter och för att få fram bättre lösningar.

Skorstensfejarmästaren i Huddinge Kommun har sagt upp sitt normalavtal i förtid. Avtalet skulle avslutas 2020 men en upphandling kommer att ske under 2017.

Resultatet av revisionen redovisas alltid till direktionen. Därefter träffas brandchefen och skorstensfejarmästarna för att diskutera revisonen och andra ämnen. I dagsläget så kommer våra sotningsdistrikt att klara av att ha infört kontrollfrister som är 3 år till den 1 januari 2018 och kontrollfrister som är 6 år senast den 1 januari 2021 (MSBFS 2014:6).

REGIONAL SAMVERKAN SOTNING

En ny samverkan för aktuella sotnings- och brandskyddskontrollfrågor har startats upp mellan Storstockholms brandförsvar, Brandkåren Attunda, Uppsala brandförsvar, Räddningstjänsten Gotland, Räddningstjänsten Norrtälje och Södertörns brandförsvarsförbund. Ett flertal möten har redan skett och det är mycket berikande att kunna diskutera ett lagstadgat krav enligt LSO och dess myndighetsutövning. Ett urplock av frågorna har varit: vad är kvalité, hur vi hanterar nyttjandeförbud, gemensam text, utförande, rutiner och säkerställande av att förelägganden efterlevs, framtagande av informationsbroschyr, taxor och upphandlingar.

BRANDSKYDDSKONTROLL I EGEN REGI

Under 2016 har vi börjat arbeta med ett nytt IT-stöd och redovisning av våra brandskyddskontroller ute på fält sker numera genom surfplatta. Mycket arbetstid har lagts ner på kontrollböckerna för Ekerö, Haninge, Nykvarn och Södertälje och dess integrering i vårt IT-stöd.

Vi har nu fått ett beslut i våra medlemskommuner att vi ska indexuppräkna våra taxor för sotning- och brandskyddskontroll enligt sotningsindex.

Nytt för året är att vi kommer att följa upp förelägganden för imkanaler med vitesföreläggande om åtgärd ej sker i tid. Bedömningsmöten anordnas varje år för att vidare utveckla rutiner och metoder för att likrikta bedömningar i förbundsområdet oavsett om det är en entreprenör eller vi som genomför brandskyddskontrollen.

STATISTIK

Utförda brandskyddskontroller ökar stadigt i våra kommuner. Från 13.441 (2015) till 16.748 (2016). Södertörns brandförsvarsförbund har bättre förmåga att utföra sina brandskyddskontroller och Botkyrka/Salem sotningsdistrikt har kunnat kontrollera fler lokaleldstäder i villor. Haninge sotningsdistrikt har hjälpt oss med brandskyddskontroller på Ornö och Årsta havsbad där man har god kännedom över fastigheterna. Ökningen av antalet utförda brandskyddskontroller har inneburit att förelägganden ökat med 3096 under 2016. Nyttjandeförbud som läggs på icke åtgärdade förelägganden kommer att öka stadigt. Vi har i dagsläget 4139 egensotningdispenser. Dock så har vi börjat ge avslag eftersom det endast är fastighetsägaren som kan söka egensotning och ett flertal som hyr eller arrenderar har ansökt om dispens.

Vi har 92 475 värmekällor i våra 10 kommuner. Av dessa är 1839 imkanaler och 86 239 lokaleldstäder.

SOTNINGSDISTRIKT	Botkyrka/ Salem	Ekerö	Haninge	Huddinge	Nynäshamn	Södertälje/ Nykvarn	Nacka/ Tyresö	**Summa**
Beviljad dispens sota själv	2	3	19	11	2	18	9	**64**
Beviljad dispens annan behörig sotare	9	185	11	28	0	156	1	**390**
Utförd sotning enligt frist	100 %	90 %	100 %	98 %	90 %	90 %	100 %	**95 %**
Utförda brandskyddskontroller	735	885	4 161	2 036	1 994	1 155	5 782	**16 748**
Förelägganden	114	99	1 166	1	272	302	1 142	**3 096**
Antal brandskyddskontrollanter	4	1	5,5	3,5	3	2,5	7	**26,5**
Nyttjandeförbud	0	1	1	90	6	3	409	**510**

Måluppföljning

Ingen kvinna, man, flicka eller pojke ska dö eller skadas allvarligt till följd av brand.

Förbundets verksamhet styrs av en årlig verksamhetsplan baserad på de sex inriktningar som fastställdes för handlingsprogrammet 2016-2019. Nedan redovisas en sammanfattande bedömning av måluppfyllelse och effekt som vi uppnått under 2016 års verksamhet.

ALLA INOM VÅRT OMRÅDE SKA LEVA I EN TRYGG OCH SÄKER HEMMILJÖ MED AVSEENDE PÅ BRAND OCH ANDRA OLYCKOR

Antalet registrerade bränder i byggnader har ökat under 2016. Cirka två tredjedelar av de 584 bränderna inträffade i en bostad. Bara i hälften av fallen fanns det en fungerande brandvarnare. I var tionde brand skadas en person och i två tredjedelar uppstår egendomsskador. Det totala antalet skadade och döda har dock minskat något jämfört med 2015.

Ett antal informationsinsatser har genomförts under året, bland annat efter att bränder inträffat i ett bostadsområde. Här ser vi ett större intresse för brandskyddsfrågor än i andra sammanhang. Vi har även riktat tillsyn mot och ställt krav på förbättrat brandskydd i olika boendemiljöer där flera farliga situationer har kunnat lösas. Avseende brandskyddskontroll har vi fortsatt att utveckla vårt arbete. Ett mycket stort antal förelägganden har hanterats, de flesta avseende bristfälliga takskyddsanordningar som nu åtgärdats.

VI SKA MINIMERA SAMHÄLLSSTÖRNINGEN VID OLYCKOR OCH KRISER

Södertörns brandförsvarsförbund har ett professionellt bemötande där drabbade vid olyckor alltid sätts i centrum även om de inte är fysiskt skadade. Genom både lokalt och regionalt samarbete, bland annat genom aktivt arbete i samverkansfunktionen i Stockholmsregionen bidrar vi till att samhällets samlade behov iakttas och att berörda aktörer får möjlighet att agera.

VI SKA MINIMERA MILJÖPÅVERKAN INOM VÅR VERKSAMHET

Miljökrav har beaktats såväl i investeringar i våra fastigheter som fordon. Ett förberedande arbete för framtida miljöcertifiering har genomförts under året. Nyttjande av skum för släckinsatser har begränsats för att minimera miljöpåverkan. Vi har lagt in särskilt skyddsvärda områden i form av vattentäkter i vårt utlarmningssystem för att säkerställa att vi alltid känner till om en olycka inträffat i en särskilt känslig miljö där särskilda val av taktik och metod kan vara aktuellt.

VI SKA AKTIVT PÅVERKA ARBETET MOT ANDRA OLYCKOR ÄN BRAND

Vi har stöttat kommuner i kontroll av badplatser under badsäsong. Vi har tillgängliggjort isdubbar till allmänheten i enlighet med konceptet ”Vattensäker kommun”.

VI SKA BIDRA TILL ETT SOCIALT HÅLLBART SAMHÄLLE

Vår del i detta breda samhällsåtagande spänner från den enkla kontakten med medborgare i ett lokalsamhälle i samband med en räddningsinsats till stora evenemang som Räddningscupen i Södertälje där vi skapar en gemensam dag med ett mycket stort antal ungdomar. Nya samarbeten etableras tillsammans med kommun, lokal polis och andra aktörer runt om i våra kommuner.

VI SKA FÖRBÄTTRA FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR EFFEKTIVA RÄDDNINGSINSATSER

Ett fortsatt effektivt tillsynsarbete med ökande kvalitet har genomförts. Internt har vi utarbetat en komplett utbildnings- och fortbildningsstrategi som täcker hela vårt verksamhetsområde från förebyggande till skadeavhjälpande arbete i olika nivåer. Prioriterat område för vår interna fortbildning har varit brand i byggnad där en mycket stor utbildningsinsats genomförts.

Förvaltningsberättelse

EKONOMISKT RESULTAT

Årets resultat blev ett överskott på 3,1 Mkr. Överskottet beror främst på vakanser bland brandingenjörer och insatsledare som vi tillsatt under året dessutom har vi haft föräldraledigheter som vi inte kan ersätt med vikarier. Vi har också haft en omsättning bland brandmän och styrkeledare som bidragit till överskottet. Vidare har vi haft långtidsfrånvaro i staben som påverkat resultatet. Det påverkar även resultatet av pensionsskulden. I resultatet finns ingår även en jämförelsestörande intäkt på 1,4 Mkr. De vakanser vi haft gör att vi överstigit budget både vad det gäller timanställda och övertidsersättning. Årets resultat avsätts för att täcka de ökade pensionsutbetalningar som når sin kulmen 2020.

BALANSKRAVET

Årets justerade resultat är 2,9 Mkr efter att hänsyn tagits till realisationsvinster på 0,2 Mkr, därmed är det inte möjligt med en avsättning till resultatutjämningsfonden (RUR). Balanskravet är uppfyllt.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Förbundets finansiella mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning överensstämmer med kommunallagens regler om en ekonomi i balans. Förbundsdirektionen har 2013-12-06 beslutat anta riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av RUR. De verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning motsvaras av inriktningsmålen i budget. God ekonomisk hushållning har uppnåtts för år 2016 då vi uppfyllt balanskravet och aktivt arbetat utifrån de fastställda inriktningsmålen i handlingsplanen samt årliga verksamhetsmål i verksamhetsplanen. Vidare bedöms förbundets ekonomiska ställning vara stabil utifrån likviditets- och soliditetssynpunkt, det vill säga betalningsberedskap på kort sikt och storleken på eget kapital.

VERKSAMHET

I förbundets område finns drygt 600 000 invånare och förbundet har tio medlemskommuner.
Under året genomförde vi cirka 8000 räddningsinsatser i medlemskommunerna vilket var en kraftig ökning i förhållande till 2015. Av dessa var ungefär en tredjedel till akuta uppdrag med nödläge. Vi har också utfört drygt 800 tillsyner och haft lika många övriga ärenden där tillstånd för brandfarlig vara och yttrande angående detaljplaner och byggärenden är de vanligaste typerna. Under året har förbundet utbildat 13 000 personer i brandskydd.

INVESTERINGAR

Investeringarna uppgick till 28,4 Mkr (2015 7,9 Mkr). De största posterna är byte av ventilation på Haninge brandstation som uppgick till 5,9 Mkr. Släckbilar belastas av utfallet från 2015 och 2016 samt 2017. Höjdfordons utfall på 8,8 Mkr beror på ett köp av en demobil som är utöver årets planerade inköp för 3,5 Mkr. Utfallet för transportbilar på 1,7 Mkr beror på försenade leveranser och resterande del på 1,3 Mkr kommer att belasta 2017. Vidare flyttas posten för den budgeterade räddningsroboten 1,5 Mkr fram till 2017.

PERSONAL

Vid årsskiftet var vi netto 359 årsarbetare (föregående år 335). Utöver dessa tillkommer 88 deltidsbrandmän (80) och 156 räddningsvärnsmän (151) motsvarande 11 årsarbetare (10). Utbetalda löner har uppgått till 157,6 Mkr (155,5) och arvoden till förtroendevalda till 1,1 Mkr (1,0). Siffrorna är en ”ögonblicksbild” av antalet anställda just den 31/12 2016 och inom parenteserna 2015 vilket gör att siffrorna kan variera mycket.

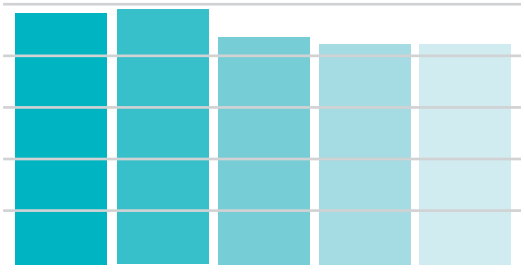
PENSIONSMEDELSFÖRVALTNING

Pensionsförpliktelserna inklusive ansvarsförbindelse, avsättningar för pensioner och kortfristig avgiftsbestämd ålderspension uppgår till 371,2 Mkr (368,9 Mkr), vilket är en ökning från föregående år med 2,3 Mkr (ökning 2015 med 7,5 Mkr). Likviditetsöverskottet förvaltas i egen regi och används till investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier samt till framtida tillfälliga kostnadsökningar eller intäktsminskningar.

FRAMTIDEN

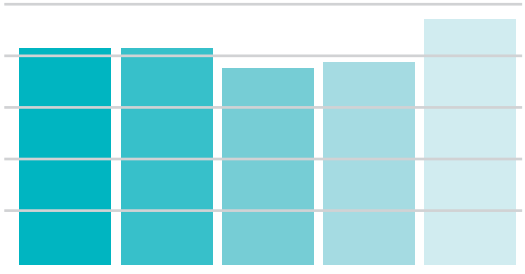
Med det nya handlingsprogrammet fastslår vi prioriteringarna för verksamheten de kommande fyra åren och placerar Södertörns brandförsvarsförbund på samhällskartan i räddningstjänst Sverige på ett tydligare sätt.

LIKVIDITET

Omsättningstillgångar i procent av kortfristiga skulder eller betalningsberedskapen på kort sikt.

SOLIDITET

Eget kapital i procent av de totala tillgångarna eller graden av egenfinansierade tillgångar.

Resultaträkning

Tkr	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter	not 1	**33 313**	33 545
Jämförelsestörande intäkter	not 1	**1 442**	2 730
Verksamhetens kostnader	not 2	**-315 384**	-300 082
Avskrivningar	not 5	**-15 642**	-15 562
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		**-296 271**	-279 369
Kommunbidrag	not 3	**301 653**	294 371
Finansiella intäkter		**83**	75
Finansiella kostnader		**-2 370**	-3 864
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		**3 095**	11 213
ÅRETS RESULTAT	not 4	**3 095**	**11 213**

Balansräkning

Tkr	Not	2016	2015
Anläggningstillgångar		**139 876**	127 162
Immateriella anläggningstillgångar		**0**	0
Materiella anläggningstillgångar	not 5		
mark, byggnader och tekniska anläggningar		**73 896**	69 605
maskiner och inventarier		**65 980**	57 557
övriga materiella anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Omsättningstillgångar		**284 102**	281 149
Förråd		**0**	0
Fordringar	not 7	**68 168**	74 757
Kortfristiga placeringar			
Kassa och bank		**215 934**	206 392
SUMMA TILLGÅNGAR		**423 978**	408 311
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	not 8	**88 463**	85 368
årets resultat		**3 095**	11 213
RUR		**10 359**	10 359
Övrigt eget kapital		**75 009**	63 796
Avsättningar	not 9	**217 767**	208 592
Avsättningar för pensioner		**217 767**	208 592
Andra avsättningar			
Skulder		**117 748**	114 351
Långfristiga skulder		**0**	0
Kortfristiga skulder	not 10	**117 748**	114 351
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**423 978**	408 311
Panter och ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar	not 9	**142 890**	150 423
Övriga ansvarsförbindelser	not 11	**19 093**	6 646

SIFFROR SIFFROR SIFFROR

SIFFROR SIFFROR SIFFROR

Tkr			2016	2015
NOT 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER				
I posten övrigt ingår realisationsvinster enligt not 6. Realisationsförluster ingår i posten övrigt i not 2.	Kommunal beredskapsplanering		**828**	889
	Övriga intäkter kommuner, landsting och staten		**535**	5 555
	Statliga bidrag		**467**	193
Vårt jämställdhetsprojekt som varit finasierat av statliga bidrag har under 2015 fortsatt i egen regi.	Taxor och avgifter		**25 547**	21 175
	Utbildning och konsulttjänster		**2 166**	1 860
	Externa hyror		**3 581**	3 600
	Övrigt		**189**	273
	Summa externa intäkter		**33 313**	**33 545**
Återbetalning Huge hyra 2013-2015	**Jämförelsestörande intäkter**		**1 442**	
Återbetalning Foraavgifter 2004.	**Jämförelsestörande intäkter**			**2 730**
NOT 2 VERKSAMHETENS KOSTNADER				
	Utgifter för material, entreprenader och konsulter		**12 091**	12 663
	Löner, arvoden och kostnadsersättningar		**164 894**	157 622
	Sociala avgifter och pensioner		**88 765**	83 129
	Personalsociala kostnader		**5 037**	4 297
	Hyra, leasing, fastighetsservice och energi		**15 122**	14 827
	Förbrukningsmaterial m m		**10 662**	10 893
	Reparation och underhåll		**5 564**	4 834
	Övrigt		**13 249**	11 817
	Summa externa kostnader		**315 384**	**300 082**
NOT 3 KOMMUNBIDRAG	KOMMUN	ANDEL		
Kommunbidraget består av tre delar. Grundavgiften fördelas enligt andelen. Pensionskostnader intjänade före 1998 betalar kommunerna Botkyrka, Ekerö och Salem direkt till KPA medan övriga kommuner betalar via kommunbidraget. Hyreskostnader för brandstationer ingår i kommunbidraget för Huddinge, Nykvarn och delvis Tyresö medan övriga kommuner står för dessa kostnader själva.	Botkyrka	11,59%	**32 113**	31 334
	Ekerö	7,55%	**20 919**	20 412
	Haninge	16,72%	**53 035**	51 763
	Huddinge	18,97%	**63 042**	61 557
	Nacka	11,59%	**32 113**	31 334
	Nykvarn	1,48%	**5 342**	5 218
	Nynäshamn	6,29%	**18 685**	18 224
	Salem	2,48%	**6 871**	6 705
	Södertälje	14,25%	**42 331**	41 289
	Tyresö	9,08%	**27 202**	26 535
	Summa	**100,00%**	**301 653**	**294 371**
NOT 4 ÅRETS RESULTAT				
	Årets resultat enligt resultaträkningen		**3 095**	11 213
	Avgår samtliga realisationsvinster		**-187**	-270
	Justerat resultat enligt balanskravet		**2 908**	**10 943**
	Möjlig avsättning till RUR		**0**	**7 968**
NOT 5 AVSKRIVNINGAR/MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
	Ackumulerat anskaffningsvärde		**314 523**	287 244
	Ackumulerade avskrivningar		**-174 647**	-160 082
	Netto		**139 876**	**127 162**
	Mark och byggnader		**73 896**	69 605
	Maskiner o mikrovågslänkar		**960**	1 075
	Inventarier		**3 539**	3 916
	Transportmedel		**56 513**	46 861
	Förbättringsutgifter ej ägda fastigheter		**39**	67
	Övriga maskiner och inventarier		**4 929**	5 638
	Summa		**139 876**	**127 162**

NOTER NOTER NOTER

NOTER NOTER NOTER

Redovisningsprinciper och driftsredovisning

Förbundet redovisar enligt lagen om kommunal redovisning och följer god redovisningssed samt anvisningar lämnade av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Anläggningstillgångar upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet minskat med investeringsbidrag och gjorda avskrivningar.

Avskrivningar följer i princip rekommendationer från Sveriges Kommuner och Landsting om avskrivningstider och startar den månad anskaffning sker eller, vid större projekt, den månad vi tar anläggningen i drift.

Upplupna räntor skuldförs.

Leverantörs- och kundfakturor med väsentliga kostnads- och intäktsposter periodiseras.

Löner, semester och okompenserad övertid periodiseras. Upplupna löner, outtagen semester och okompenserad övertid, inklusive sociala avgifter skuldbokförs.

Pensionsskuld. Avgiftsbestämd ålderspension redovisas som kortfristig skuld. Avsättning för pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

Särskild löneskatt ingår i beloppen för pensioner under kortfristiga skulder, avsättningar och ansvarsförbindelser.

Hyres- och leasingavtals restskulder under återstående löptid redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen i balansräkningen. RKRs rekommendation nr 13.1 tillämpas.

Tkr	**Utfall 2016**	**Budget 2016**	Diff %	Utfall 2015	Diff %
LEDNING OCH STÖD					
intäkter	**400**	**880**	55	729	-45
personalkostnader	**-15 871**	**-16 225**	2	-15 263	-4
övriga kostnader	**-6 091**	**-6 261**	3	-4 606	-32
netto	**-21 562**	**-21 606**	**0**	**-19 140**	**-13**
PRODUKTION					
intäkter	**29 316**	**31 887**	-8	29 350	0
personalkostnader	**-206 056**	**-211 186**	2	-195 980	-5
övriga kostnader	**-49 679**	**-45 787**	-9	-49 298	-1
netto	**-226 419**	**-225 086**	**-1**	**-215 928**	**-5**
FASTIGHETER					
intäkter	**5 015**	**3 649**	-2	3 466	3
lokalhyra	**-5 857**	**-6 156**	2	-6 057	0
övriga kostnader	**-10 711**	**-11 347**	20	-10 638	15
netto	**-11 553**	**-13 854**	**17**	**-13 229**	**13**
FINANSIERING					
medlemsavgifter	**301 677**	**301 653**	0	294 371	2
eget kapital avsatt till pensioner		**1 515**			
extraordinära intäkter				2 730	
utbetalda pensioner*	**-29 945**	**-31 058**	4	-25 884	-16
förändring pensionsskuld*	**-6 824**	**-8 258**	17	-7 921	14
räntenetto	**-2 279**	**-3 106**	27	-3 786	40
netto	**262 629**	**260 746**	**1**	**259 510**	**1**
Summa intäkter	**334 966**	**339 584**	**-1**	**330 646**	**1**
Summa personalkostnader	**-258 696**	**-266 727**	**3**	**-245 048**	**-6**
Summa övriga kostnader	**-73 175**	**-72 657**	**-1**	**-74 385**	**2**
Netto	**3 095**	**200**		**11 213**	**-72**
Ackumulerat eget kapital	**88 463**	**85 568**		**85 368**	
*					
Löneskatt på pensioner	**5 955**	**5 633**		4 811	
Pensionsutbetalningar	**15 239**	**5 730**		13 020	
Individuell del	**8 726**			7 851	
Förvaltningsavgifter	**191**	**5 740**		203	
Summa utbetalda pensioner	**30 111**			**25 885**	
Förändr pensionsskuld enl KPA:s beräkn	**9 174**			11 342	
Varav ränta ink säskild löneskatt	**2 350**	**8 530**		3 421	
Summa förändring pensionsskuld	**6 824**			**7 921**	

Södertörns brandförsvarsförbund
Revisionen

Medlemskommunernas
kommunfullmäktige

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2016

Vi har granskat kommunalförbundets verksamhet under år 2016.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och fastställt revisionsreglemente.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i redogörelsen och övriga till berättelsen fogade bilagor.

Förbundsdirektionen har godkänt årsredovisningen.

Vår granskning visar att årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Granskningen visar vidare att resultatet uppfyller balanskravet samt är förenligt med fastställda finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker att förbundsdirektionen och de enskilda förtroendevalda i detta organ beviljas ansvarsfrihet.

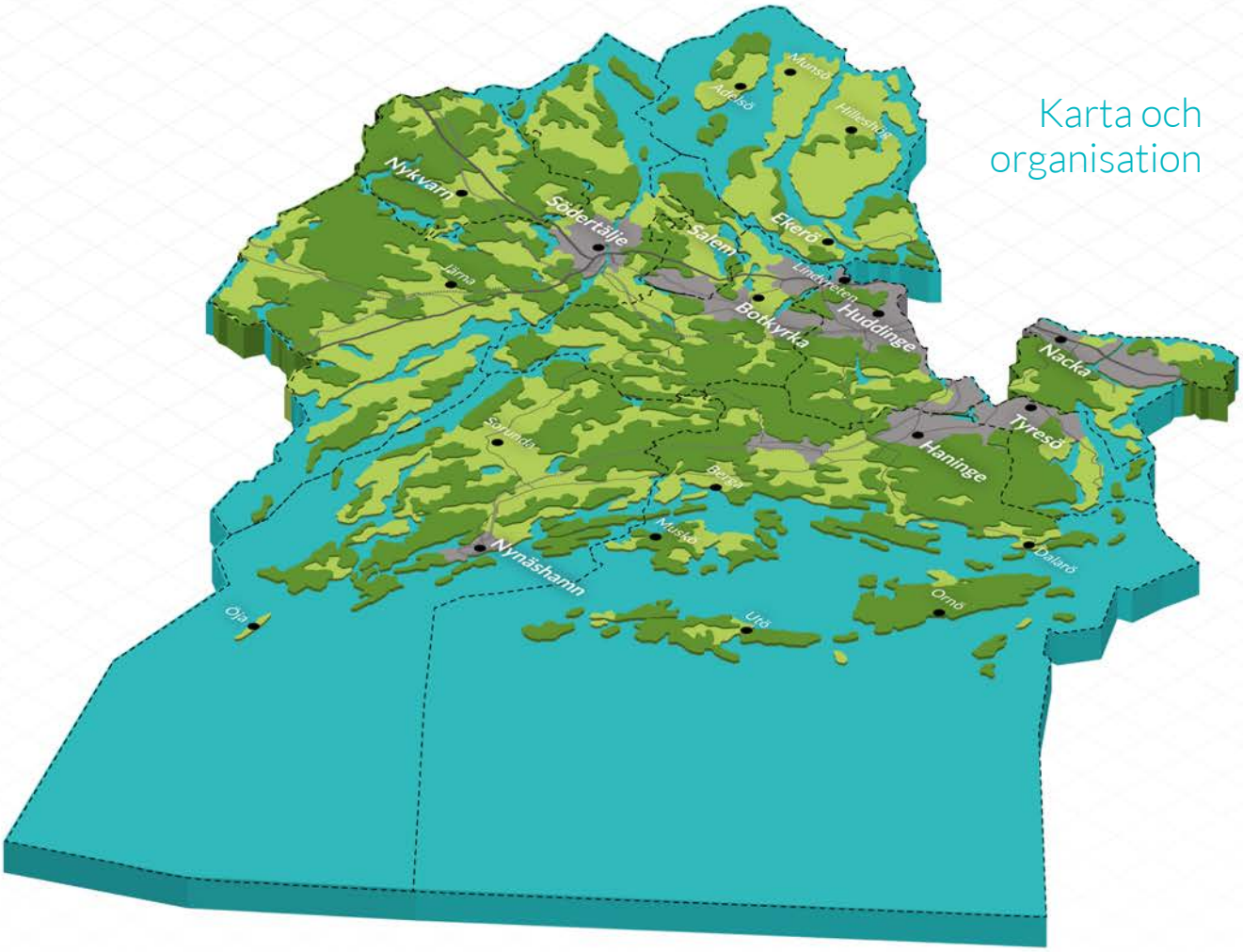
Vårby gård 2017-03-20

Yvonne Bergland Kenneth Ahs Bengt Verlestam

Lars Olof Laurén Håkan Tornesque

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:
Revisorernas redogörelse (nr 1)
De sakkunnigas rapporter i olika granskningar (nr 2-5)

Karta och organisation

Räddningsenhet

Höjdenhet

Vattenenhet

Ledningsenhet

Ledningsenhet

Räddningsbåt

Brandman

Styrkeledare

Insatsledare/
Brandingenjör

Brandvärn

Botkyrka Heltid

Ekerö Heltid

Adelsö Brandvärn

Hilleshög Brandvärn

Munsö Brandvärn

Haninge Heltid

Brandvärn

Berga Övningsanläggning

Dalarö Brandvärn

Muskö Brandvärn

Ornö Brandvärn

Utö Brandvärn

Lindvreten

Räddnings- och ledningscentral

Nacka Heltid

Nykvarn Deltid

Nynäshamn Heltid

Sorunda Deltid

Öja Brandvärn

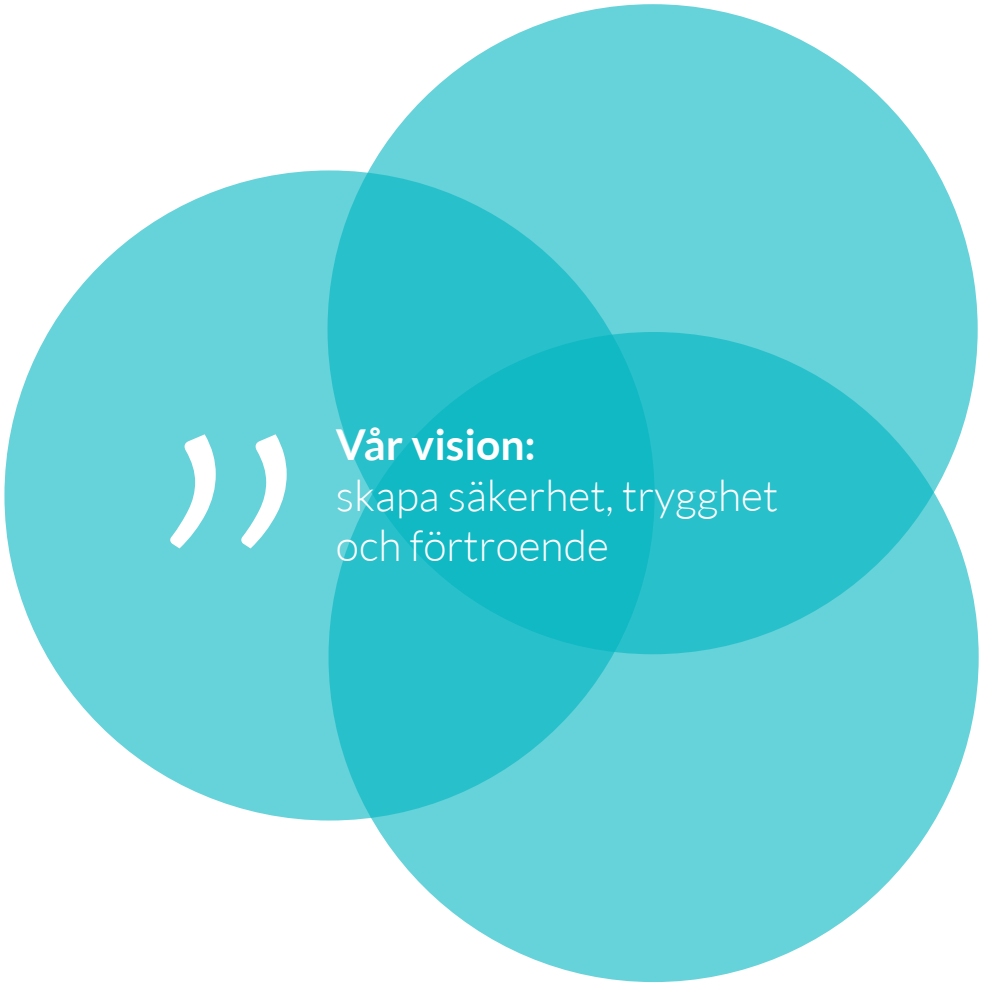
Huddinge Heltid

Södertälje Heltid

Järna Deltid

Tyresö Heltid

AD&D

Vår vision:
skapa säkerhet, trygghet
och förtroende

Södertörns brandförsvarsförbund
POSTADRESS: Mogårdsvägen 2, 143 43 Vårby **TELEFON:** 08-721 22 00 **E-POST:** brandforsvaret@sbff.se
Följ oss gärna på www.sbff.se och facebook.com/sodertorn

Dnr KS 2017/63

§ 90 Årsredovisning 2016, Haninge kommun

Sammanfattning

Årsredovisningen är utformad enligt kraven i den kommunala redovisningslagen och innehåller, förutom resultat- och balansräkning och finansieringsanalys, en förvaltningsberättelse med måluppföljning och en översikt av utvecklingen i kommunen. För varje nämnd finns ett avsnitt med en kortfattad verksamhetsbeskrivning, ekonomiskt resultat samt måluppföljning. En sammanställd redovisning över kommunen inklusive bolag och kommunalförbund redovisas också i dokumentet.

Årets resultat blev 94,5 miljoner kronor (mnkr). Kommunfullmäktiges mål är att resultatet ska vara minst 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet för 2016 blev 2,3 procent och därmed uppfylldes resultatmålet. Resultatet innebär att balanskravet är uppfyllt.

Alla nämnderna har positiva resultat och redovisar sammantaget ett överskott mot budget med 63,0 mnkr eller 1,6 procent.

Kommunens egna kapital uppgår nu till 1 499,3 mnkr. Soliditeten i kommunen har ökat till 46 procent. Kommunen har ett stort pensionsåtagande som är en ansvarsförbindelse med 1 411,3 mnkr (pen-sioner intjänade före 1998). Om detta pensionsåtagande räknas in i balansräkningen är kommunens soliditet 3 procent. Det innebär att målet med att ha en positiv soliditet, inkl pensionsåtagandet, 2018 redan har uppnåtts 2016.

Föreliggande förslag till årsredovisning för Haninge kommun 2016 överlämnas till kommunstyrelsen för fastställelse samt vidare till kommunfullmäktige för godkännande.

Underlag för beslut

- Årsredovisningen Haninge kommun 2016

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M), Marie Litholm (KD) och Pia Lublin (L) hemställer om att lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga),

vilket kommunstyrelsen medger.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Årsredovisningen för Haninge kommun 2016 godkänns.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. Årsredovisningen för Haninge kommun 2016 fastställs och överlämnas till kommunfullmäktige för godkännande

Överläggningar i kommunfullmäktige

Meeri Wasberg (S) yrkar med instämmande av Martina Mossberg (M), Johan Svensk (MP), Tobias Hammarberg (L), Petri Salonen (C), Marie Litholm (KD), Göran Svensson (S), Maria Fägersten (S), Anders Nordlund (S), Mehmet Coksürer (MP), Kennerth Valtersson (SD), Sven Gustafsson (M), Annett Haaf (S), Åsa Radne (L), Sara Sixten (M) och Nafi Cilgin (V) bifall till kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden konstaterar att det bara finns ett förslag till beslut - kommunstyrelsens - och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Årsredovisningen för Haninge kommun 2016 godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga nämnder, Tornberget, Haninge Bostäder

HANINGE KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2016

Haninge kommun

Innehållsförteckning

VÄLKOMMEN TILL HANINGE 4

HÄNT I HANINGE 5

EKONOMI I KORTHET 6–7

KOMMUNENS ORGANISATION 8

INTERN KONTROLL OCH FRAMTIDA UTMANINGAR 9

UTVECKLING UR OLIKA PERSPEKTIV 10–12

INTERN KONTROLL 13

FRAMTIDA UTMANINGAR 13

UPPFÖLJNING AV FULLMÄKTIGES MÅL 14–21

VERKSAMHETSUTVECKLING OCH FÖRBÄTTRAD KVALITET 23

FINANSIELL ANALYS 24–31

REDOVISNING AV UPPDRAG 32–37

PERSONAL 38–41

NÄMNDERNAS VERKSAMHETSBERÄTTELSER 42–58
Kommunstyrelsen 42
Grund- och förskolenämnden 44
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 46
Kultur- och fritidsnämnden 48
Socialnämnden 50
Stadsbyggnadsnämnden 52
Äldrenämnden 54
Södertörns upphandlingsnämnd 56
Södertörns överförmyndarnämnd 57
Revisionen 58

SAMMANSTÄLLNING KONCERNEN 59–60

ÅRSBOKSLUT 61–78
Resultaträkning 61
Balansräkning 62
Kassaflödesanalys 63
Noter 64–71
Resultaträkning vatten och avlopp 72
Balansräkning vatten och avlopp 72
Noter vatten och avlopp 73–75
Redovisningsprinciper 76
Ordlista 78

REVISIONSBERÄTTELSE X

Välkommen till Haninge!

Haninge kommun har fortsatt god ordning i ekonomin och kommunen har nu en positiv soliditet. Skola, tillväxt, företagande och bostadsbyggande har fortsatt stått i fokus under 2016. Det ger goda förutsättningar inför framtiden och nu höjer vi våra ambitioner ytterligare.

För oss är Haningeborna det allra viktigaste. Det är invånarna som ger färg, känsla och hjärta till en plats. Haninge är en expansiv inflyttningskommun där allt fler människor har valt att bosätta sig. Haninge bygger stad och vi har goda förutsättningar att både växa och utvecklas till en än mer attraktiv kommun att leva i.

En ny översiktsplan för Haninge antogs. Översiktsplanen beskriver inriktningen för hur den bebyggda och obebyggda miljön ska utvecklas i tätorterna, på landsbygden och i skärgården. Pendeltågsstationerna pekas ut som naturliga nav vad gäller utbyggnad och förtätning.

Utbildning är nyckeln till goda framtidsutsikter. Att satsa på skolan är en av våra viktigaste uppgifter. Under både 2015 och 2016 har vi kunnat se förbättringar i skolresultaten vilket ger god energi för det fortsatta arbetet med att förbättra skolresultaten. Skolan i Haninge ska vara likvärdig och kompensera för barn och ungas olika förutsättningar. Investeringar i våra barn och ungdomars arbetsmiljö fortsätter.

Statsminister Stefan Löfvén och gymnasie- och kunskapslyftsminister Anna Ekström invigde Fredrika Bremergymnasiets nya lokaler för de tekniska yrkesutbildningarna. De moderna verkstäderna är utformade i samarbete med företrädare från branschen.

Haninge är och ska vara en växande och välkomnande kommun som står öppen mot sin omvärld. Engagemanget från Haningeborna har varit stort och många vill engagera sig för att stötta nyanlända. Privatpersoner har bidragit med att hyra ut de bostäder som har behövts.

Vår kommun ska ligga i framkant i arbetet med nyanländas etablering. Vi slår vakt om vår öppenhet och att vara ett samhälle för människor med olika bakgrund. Tillsammans med föreningslivet och näringslivet utvecklas Haningemodellen för etablering.

Den allvarliga bostadsbristen i kommunen drabbar invånare i alla åldrar. Därför är det viktigt att prioritera bostadsbyggandet. Det gör vi genom att bygga tätare och samtidigt skapa förutsättningar för ett miljövänligare och hållbart trafiksystem. Kommunens näringslivspolitik ska fokusera på att få fler jobb, fler och växande företag till Haninge. Jobben är grunden för Haninges utveckling och välstånd. Haninge ska erbjuda goda förutsättningar för företag som idag verkar i kommunen eller som i framtiden vill etablera sig här.

Haninge kommun har en god ekonomi vilket är grunden för en fortsatt ljus framtid. Med Haningebornas bästa för ögonen fortsätter vi satsningarna på barn och unga, ökat bostadsbyggande, fler i jobb och stärkt välfärd. Tillsammans utvecklar vi den fantastiska kommun som Haninge är att leva, bo och verka i.

Meeri Wasberg (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Hänt i Haninge

Haninge växer

Haninge växer och kommunen hade vid årsskiftet 85 693 invånare. Drygt 1 400 personer flyttade in i den nya stadsdelen Vega.

Stadskärnan tar form

Arbetet med att bygga stad i Haninge har tagit form och börjat synas. Fasaderna på Najaden har bytts ut, höghuset Blicken växer uppåt mot 18 våningar och flera nya restauranger har öppnats. Samtidigt pågår planeringen för hur staden kan se ut år 2030 och 2050. I en stadsutvecklingsplan redovisas huvuddragen i markanvändning, kvartersstruktur, gatunät och innehåll. För att bygga långsiktigt, hållbart och nyskapande behövs många perspektiv. Därför bjöd kommunen i oktober in till en välbesökt stadsbyggnadskonferens där personer i olika yrkesgrupper träffades för att bidra till det fortsatta arbetet.

Stort intresse för den nya företagsparken

På Norviksudden i Nynäshamn startade arbetet med framtidens hamn i Östersjön. Den nya hamnen skapar nya arbetstillfällen även i de verksamheter som byggs i anslutning till hamnen. Företagsparken Albyberg är strategiskt placerad vid väg 73 mellan Norvik och Stockholm city. Här sålde Haninge kommun tio tomter till företag verksamma i olika branscher, som matproduktion, bemanning, sanering, fastighet och konstruktion samt bil- och båtbranschen.

Sveriges modernaste yrkesgymnasium

Nya lokaler har invigts för Fredrika Bremergymnasiets tekniska yrkesutbildningar. Statsminister Stefan Löfvén invigde de nya lokalerna som består av 10 300 kvadratmeter verkstäder, skolsalar, grupprum, matsal, kök och kafé.

Nyanlända välkomnas

Kommunen byggde upp en mottagning för nyanlända personer Fram till årsskiftet hade kommunen ordnat boende för 166 nyanlända. Drygt en tredjedel av bostäderna har anskaffats genom privatpersoner i Haninge.

Blomstrande refuger

Under sommaren vajade ängsblomster i några av Haninges refuger vid Port 73. Planteringarna uppmärksammades av många och bilder spreds långt utanför kommunen via facebook.

Översiktsplan till år 2030

En ny översiktsplan för Haninge antogs. Översiktsplanen beskriver inriktningen för hur den bebyggda och obebyggda miljön ska utvecklas i tätorterna, på landsbygden och i skärgården fram till år 2030, med en utblick mot år 2050. Utbyggnad och förtätning kommer främst att ske i tätorterna runt pendeltågsstationerna och den största utvecklingen blir i Handen och Vega.

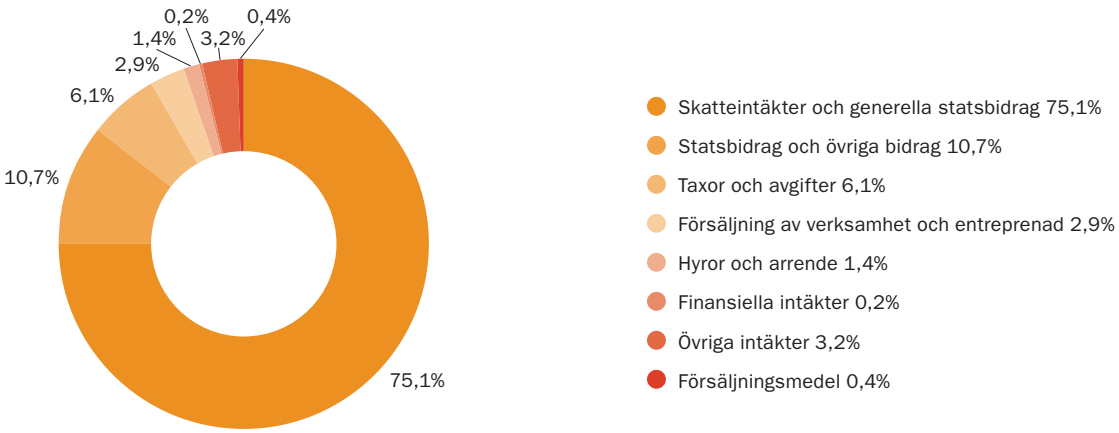
100 kronor i skatt

100 KRONOR I SKATT TILL KOMMUNEN ANVÄNDES UNDER 2016 TILL FÖLJANDE VERKSAMHETER

23,58 kr	Grundskola
15,45 kr	Vård och omsorg för äldre
11,25 kr	Verksamhet för funktionshindrade
11,49 kr	Förskoleverksamhet
9,14 kr	Gymnasium
10,06 kr	Sociala insatser för barn, ungdomar och vuxna i behov av stöd
7,65 kr	Miljö och hälsoskydd, teknisk förvaltning
4,15 kr	Bibliotek, kultur och fritidsverksamhet
2,55 kr	Övrig verksamhet
1,44 kr	Försörjningsstöd
1,38 kr	Vuxenutbildning
1,03 kr	Räddningstjänst och skydd
0,83 kr	Arbetsmarknadsåtgärder
100 kr	

SÅ HÄR FÅR KOMMUNEN SINA PENGAR

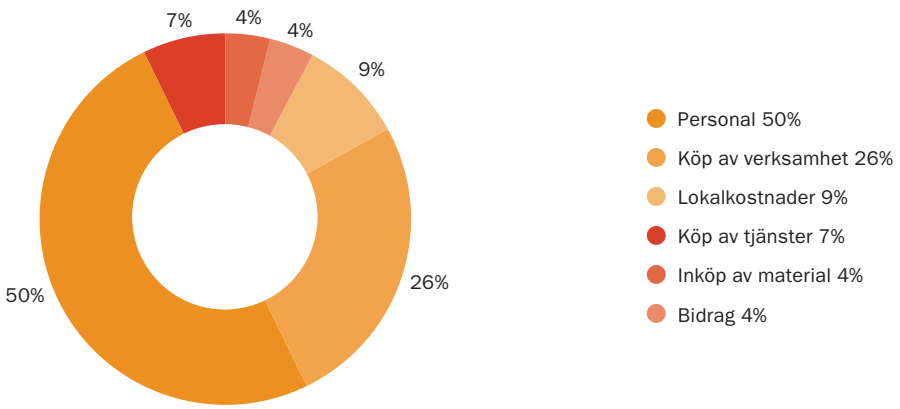

Fem år i siffror

	2012	2013	2014	2015	2016
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	3 400,9	3 542,2	3 696,0	3 873,5	4 054,4
Skatteintäkter (mnkr)	2 853,1	2 951,6	3 033,0	3 201,8	3 380,6
Generella statsbidrag (mnkr)	595,6	652,7	704,9	697,0	769,2
Finansnetto (mnkr)	24,4	23,2	32,8	28,8	-0,9
Investeringsutgifter (mnkr)	156,4	186,7	182,5	223,1	301,6
Tillgångar (mnkr)	3 330,6	3 618,6	4 007,7	4 811,9	3 268,1
Eget kapital (mnkr)	1 160,1	1 245,4	1 322,5	1 400,3	1 499,3
Kortfristiga skulder (mnkr)	669,1	703,3	779,1	727,9	907,7
Långfristiga skulder (mnkr)	983,1	1 082,9	1 269,1	1 998,5	5,3
Soliditet %	34,8	34,4	33,0	29,1	45,9
Kassalikviditet %	89,0	93,7	80,2	130,2	131,4
Kommunal utdebitering (kr/skattekronor)	31,88	31,88	31,88	31,88	31,76
· varav kommunalskatt	19,78	19,78	19,78	19,78	19,68
· varav landsstingsskatt	12,10	12,10	12,10	12,10	12,08
Befolkning	79 430	80 932	82 407	83 866	85 693
· befolkningsförändring	1 104	1 502	1 475	1 459	1 827
· andel av Sveriges befolkning	0,83%	0,84%	0,84%	0,85%	0,86%

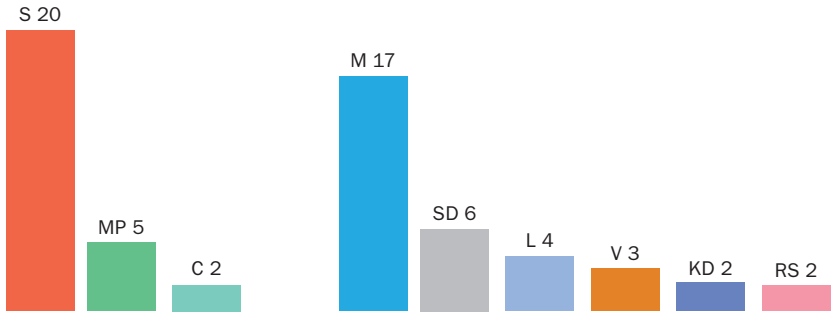
KÄNSLIGHETSANALYS	Årseffekt i mnkr
Händelse	
Löneförändring samtlig personal i kommunen med 1% inklusive personalomkostnader	24,7
Prisförändring på varor och tjänster till löpande drift 1%	27,3
Förändring av utdebiterad skatt med 1 kr	186,6
Förändring av skatteintäkter till kommunen vid befolkningsförändring med 100 personer	4,9

SÅ HÄR ANVÄNDER KOMMUNEN SINA PENGAR

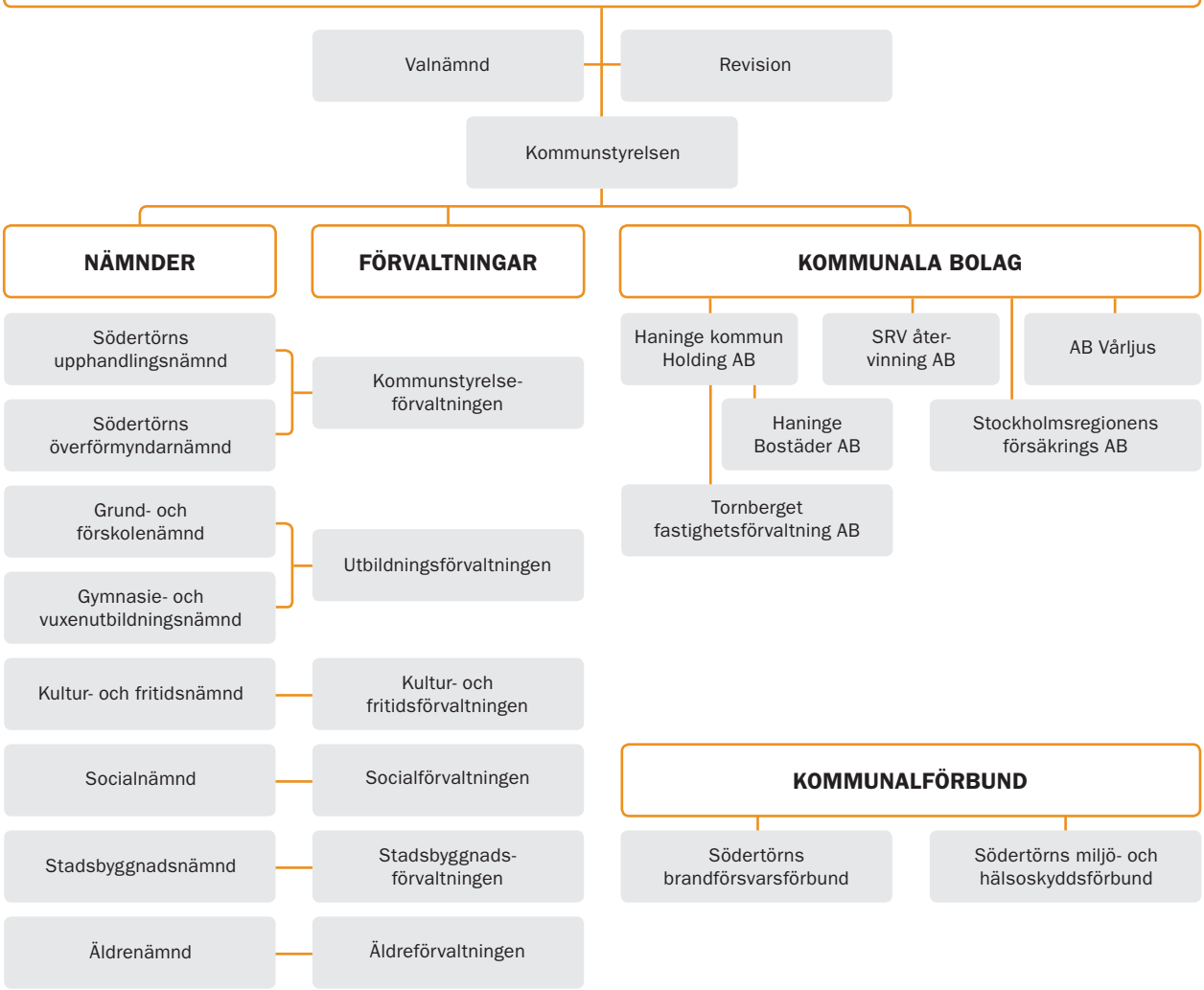

Organisation

MANDATFÖRDELNING KOMMUNFULLMÄKTIGE ENLIGT VALET (2014)

Kommunfullmäktige: Socialdemokraterna (S), Miljöpartiet (MP) och Centerpartiet (C) utgör kommunens styrande koalition. Moderaterna (M), Sverigedemokraterna (SD), Liberalerna (L), Vänsterpartiet (V), Kristdemokraterna (KD) och Rättvisepartiet socialisterna (RS) utgör opposition.

Så styrs Haninge kommun

STYRMODELLEN

Styrmodellen ska bidra till kommunfullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning genom att strukturen för styrning blir begriplig och distinkt. En känd struktur och process med användbara verktyg för styrning och uppföljning förenklar förvaltningarnas administration och förbättrar nämndernas möjligheter att ha överblick över resultat och kvalitet.

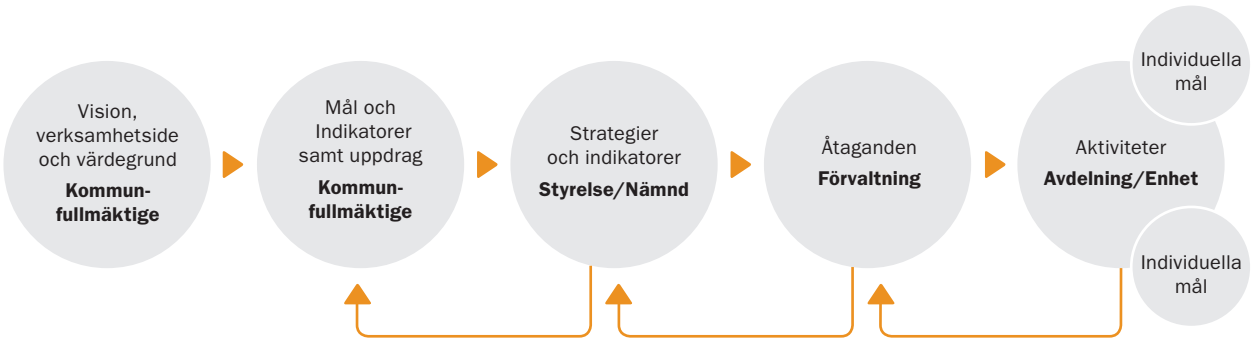
Kommunens vision, verksamhetsidé och gemensamma värdegrund fastställs av kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige har fastställt övergripande mål med ett antal indikatorer med målvärden. Målen gäller för alla nämnder och kommunens bolag, även om några är av målen är lite mer specifikt riktade till vissa verksamheter. Nämnderna kan också få uppdrag från fullmäktige.

Nämnderna beslutar vilka strategier som ska användas för att påverka indikatorerna och uppfylla fullmäktiges mål. Strategierna stakar långsiktigt ut färdriktningarna för att nå fullmäktiges mål. Nämnderna kan använda egna indikatorer för uppföljning.

Förvaltningarna formulerar sina åtaganden utifrån nämndernas strategier. Ett åtagande anger vad förvaltningen ska göra inom budgetramarna. Därefter prioriterar avdelningarna och enheterna vilka aktiviteter som ska genomföras. Alla medarbetare har individuella mål som kopplas till aktiviteterna.

En fungerande uppföljning är viktig när ansvar och befogenheter är decentraliserade i kommunen. Uppföljning av fullmäktiges mål, indikatorer och uppdrag görs tre gånger per år. Ekonomiskt resultat följs upp tio gånger per år. Individuella mål följs upp minst en gång årligen.

UPPFÖLJNING OCH SAMORDNING

Utveckling ur olika perspektiv

SAMHÄLLSEKONOMISK UTVECKLING

Kostnadstrycket i kommunsektorn fortsätter att öka och det kommer att krävas fortsatta rationaliseringar eller skattehöjningar framöver. För att bryta utvecklingen kommer det att krävas helt nya åtgärder, från såväl kommuners och landstings som från statens sida. Även om utvecklingen av intäkterna är relativt positiv så räcker det inte till för att möta kostnadsökningarna. Under 2017 klarar de flesta kommunerna att finansiera verksamheterna utan skattehöjningar. För åren 2018-2020 är bilden mer oroande. För att inte resultatet ska försämras med anledning av ökade kostnader måste alltså intäkterna öka i motsvarande omfattning.

Främst är det befolkningsförändringar som ligger bakom det ökade kostnadstrycket. Fler äldre och fler barn driver upp kommunernas kostnader. Det som tillkommit är en stor invandring som påverkar en rad verksamheter. Att en relativt stor del av de nyanlända är i yrkesverksam ålder bör på sikt ha en positiv inverkan på möjligheterna att finansiera välfärden, genom att försörjningskvoten förbättras. Fler kan arbeta. Om nyanländas etablering på arbetsmarknaden lyckas väl förbättras förutsättningarna för den långsiktiga finansieringen av välfärden. Erfarenheten visar dock att det tar lång tid innan de nyanlända etablerar sig på den svenska arbetsmarknaden. På längre sikt blir SKL:s kalkyler mer positiva.

Den svenska ekonomin fortsätter att utvecklas starkt och 2017 beräknas BNP (bruttonationalprodukten) öka med 2,8 procent. En fortsatt stark tillväxt i efterfrågan och produktion innebär att läget på arbetsmarknaden förbättras ytterligare. Antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin beräknas 2017 öka med 1,3 procent vilket kan jämföras med en ökning med 1,8 procent under 2016. Den positiva utvecklingen innebär att arbetslösheten gradvis minskar ner mot 6 procent.

Trots det förbättrade läget på arbetsmarknaden beräknas löneutvecklingen 2017 bli fortsatt dämpad med en ökning av genomsnittlig timlön med 2,8 procent. Prisökningstakten stiger under året och beräknas ligga över 2 procent beroende på ökat resursutnyttjande, bättre fart på privat konsumtion, högre råvarupriser och en försvagad krona. SKL:s bedömning är att Riksbanken under hösten 2017 höjer styrräntan, vilket på sikt kommer att öka kommunernas lånekostnader.

Utvecklingen åren 2018–2020 innebär en mer normal men långsammare utveckling av produktion och sysselsättning och BNP-tillväxten understiger 2 procent samtidigt som ökningen i sysselsättningen är begränsad.

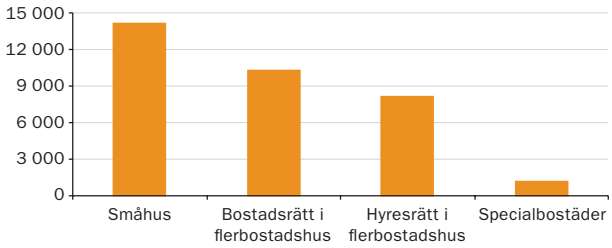
En relativt stark utveckling av sysselsättningen har inneburit en gynnsam utveckling av kommunernas ekonomi. Skatteunderlaget beräknas öka med i genomsnitt 2 procent 2015–2017, vilket är ungefär det dubbla mot normalt. I och med att den svenska ekonomin efter 2017 förutsätts utvecklas i ett lugnare tempo blir det en svagare utveckling av skatteunderlaget 2018–2020. Det blir då betydligt svårare för kommunsektorn att få intäkter och kostnader att gå ihop. Reala ökningar i skatteunderlaget på 0,5-1 procent ska klara demografiska krav som årligen växer med 1,5 procent. *Källa: SKL (Sveriges kommuner och Landsting)*

BOSTÄDER OCH BEFOLKNING

Stockholm är en region med bostadsbrist. Särskilt nyanlända och ungdomar har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden.

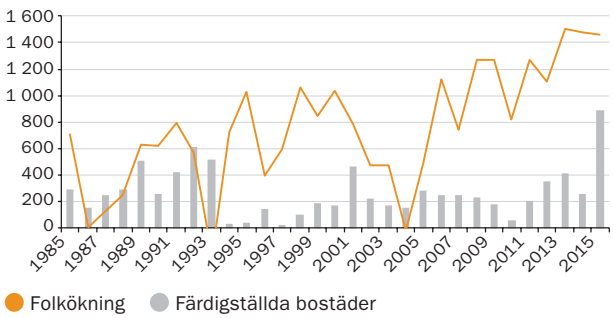
Bostadsbyggandet har ökat kraftigt i kommunen, men ligger ändå lägre än befolkningsökningen. Av Haninges 34 000 bostäder är 14 000 småhus, 10 000 bostadsrätter och 8 000 hyresrätter. 1 300 bostäder är specialbostäder eller övriga hus. Med specialbostäder menas till exempel bostäder för äldre/funktionshindrade och studentbostäder.

ANTAL BOSTÄDER EFTER HUSTYP OCH UPPLÅTELSEFORM

Kommunen har antagit nya riktlinjer för bostadsförsörjningen. Kommunen ska möjliggöra byggande av minst 600 bostäder om året, planera för attraktiva bostäder och se till att uppfylla behoven av bostäder för äldre och funktionshindrade.

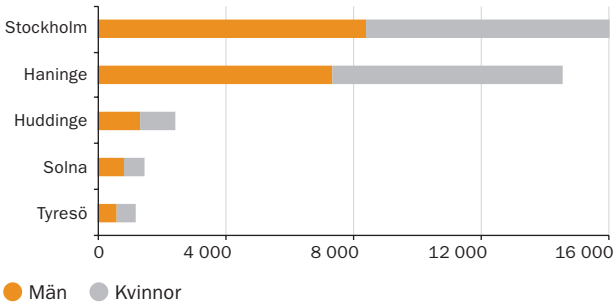
BYGGANDE OCH FOLKÖKNING 1985–2015

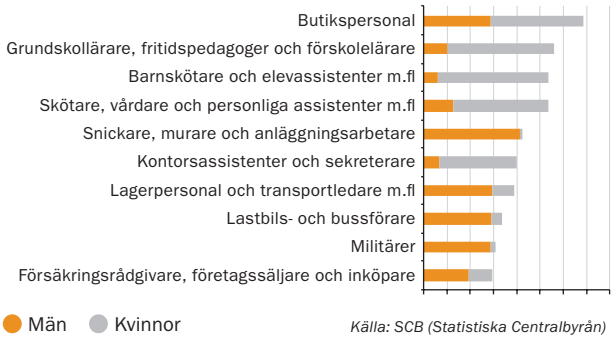
42 000 av Haninges invånare förvärvsarbetar. Av dessa arbetar 15 000 på en arbetsplats i Haninge och 27 000 på en arbetsplats i en annan kommun, vanligast är Stockholm. Det är vanligare att män har längre resväg till jobbet jämfört med kvinnor.

Det vanligaste yrket bland Haningeborna är butikspersonal. Näst vanligaste yrket är grundskollärare, fritidspedagog och förskollärare. Bland kvinnor är barnskötare och elevassistenter det vanligaste yrket och bland män är det snickare, murare och anläggningsarbetare.

DE FEM VANLIGASTE KOMMUNERNA DÄR HANINGEBORNA ARBETAR

DE 10 VANLIGASTE YRKENA

Källa: SCB (Statistiska Centralbyrån)

KLIMAT OCH MILJÖ

Året 2016 avslutades med rekordvärme på Arktis. Temperaturer som uppmättes var 20 grader högre än normalt för årstiden. Även den globala medeltemperaturen för året satte nya rekord. För att ändra utvecklingen krävs stora insatser.

Det internationella klimatavtal som slöts i Paris i december 2015 genomsyrar nu Sveriges miljöpolitik. Den svenska miljömålsberedningen lade under våren fram sitt slutbetänkande om ett klimatpolitiskt ramverk och en samlad luftvårdspolitik med nya och skärpta mål. Regeringen tillsatte också en delegation för Sveriges genomförande av Agenda 2030. Agenda 2030 är den nya utvecklingsagendan som består av 17 globala mål med sammanlagt 169 delmål. Miljö och utveckling behandlas inte längre som två separata frågor.

Kommunfullmäktige tillsatte en hållbarhetsberedning som under 2016 arbetat med att ta fram ett förslag på klimat - och miljöpolitiskt program. Programmet knyter an till Parisavtalets målsättning om att den globala medeltemperaturökningen ska hållas under två grader.

Dokument med särskild betydelse för miljön i Haninge har antagits. Kommunens nya översiktsplan, ÖP 2030, har ett tydligt fokus på att nybyggnation ska göras i anslutning till pendeltågssträckningen. På så vis kan befintlig infrastruktur användas och det skapar möjlighet för invånarna att använda kollektivtrafik. En ny naturvårdsplan antogs med syftet att bevara och utveckla Haninges naturvärden men också de områden som är viktiga för rekreation och friluftsliv.

Haninge och berörda grannkommuner har påbörjat arbetet med att upprätta ett åtgärdsprogram för att förbättra vattenkvaliteten i den övergödda sjön Drevviken. Ett flertal åtgärder behöver genomföras så att miljökvalitetsnormerna för Drevviken kan följas. Haninge kommun inledde också planeringen av åtgärder för att minska belastningen i dagvattnet från exempelvis den nybyggda stadsdelen Vega.

En solkarta där fastighetsägare kan gå in och bedöma solenergipotentialen på sitt hustak har lanserats på kommunens webbsida. Tornberget installerade med stöd från klimatmiljonen en solcellsanläggning på Fredrika Bremergymnasiet. Anläggningen beräknas ge ca 160 MWh el på ett år som motsvarar hushållsel till 45 lägenheter eller 26 småhus.

MOTTAGANDE AV NYANLÄNDA

Kommunerna fick genom en lagändring 1 mars 2016 ett ökat ansvar för att ordna boende för nyanlända med uppehållstillstånd.

Bostadsförsörjning för nyanlända handlar om anskaffning och förvaltning av etableringsbostäder. Enligt beslut av riksdag och länsstyrelse skulle Haninge tillhandahålla bostäder för 253 personer under 2016. Fram till årsskiftet hade kommunen ordnat boende för 166 personer. Drygt en tredjedel av bostäderna har anskaffats genom privatpersoner i Haninge. De resterande personerna som inte kunnat få bostad i kommunen under 2016, erhåller en bostad 2017.

Under 2017 ska bostäder tillhandahållas för ytterligare preliminärt 276 personer. Fullmäktige beslutade i december om en plan för anskaffning av bostäder till nyanlända med uppehållstillstånd, som anvisats till kommunen. De bostäder som ska anskaffas med stöd av tidsbegränsade bygglov får även hyras ut till andra, i första hand till ungdomar som redan är folkbokförda i kommunen och saknar egen bostad.

En övergripande utredning genomfördes för att ge förslag på hur kommunens flyktingmottagande bör planeras, följas upp och styras utifrån ett helhetsåtagande. Efter projektet finns en fastställd process som säkerställer att Migrationsverkets krav uppfylls.

Det nuvarande flyktingmottagandet i Haninge kommun har genomförts med godtagbart resultat utifrån de förutsättningar som getts, men organisationen är hårt ansträngd. Den stora volym av nyanlända och ensamkommande barn som kom under 2015 och de nyanlända som fortsatt att komma under 2016 har inneburit stor press på berörda verksamheter. Kommunfullmäktige beslutade att fördela ett extra statsbidrag om 39,4 mnkr mellan berörda nämnder.

Intern kontroll

En god internkontroll kännetecknas av att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv, att informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, att regler och riktlinjer följs samt att möjliga risker ringas in, bedöms och förebyggs. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att upprätthålla en god internkontroll.

Fyra kontroller gjordes i samtliga nämnder under 2016. Dessa var om inköp med företagskorten ökade i samband med införande av nytt inköpssystem, om systemdokumentation finns för verksamhetssystem, om riskklassning för verksamhetssystemen har införts samt om rutiner för diarieföring finns i alla nämnder. Resultaten av kontrollen av de kommungemensamma kontrollmoment är mycket tillfredsställande. Tre av kontrollmomenten uppfylldes i alla nämnder. Riskklassning för systemen har dock ännu inte införts i någon nämnd. Granskningen återkommer i 2017 års arbete med internkontroll.

Utbildningsförvaltningen har kontrollerat rutiner för orosanmälan. Undersökningen visar att rutinen är känd hos personalen och den följs upp regelbundet på enheterna, bland annat i medarbetarsamtal. Utbildningsförvaltningen har även tagit fram rutiner för barn och elever med skyddade personuppgifter.

Kultur- och fritidsnämnden har undersökt fakturering för lokalbokning. Stickprov visar att faktureringen har skett på ett korrekt sätt. En granskning har också gjorts av om föreningar har skickat in samtliga begärda handlingar och uppgifter vid ansökningar om bidrag. Samtliga handlingar var till belåtenhet.

Socialnämnden har utfört flera kontroller, bland annat kontroll av att rutinen mellan beställare och utförare följs inom personlig assistans. Hantering av enskilda brukares medel på särskilda boenden har undersökts och uppföljningen visade att skriftliga överenskommelser finns. Vid stickprovsundersökning av boendes kontanter stämde summorna och ingen verksamhet förvarade större summor kontanter.

Stadsbyggnadsnämnden har kontrollerat bland annat om ramavtal finns för aktuella leverantörer. Stora projekt är på gång och gällande ramavtal kommer att löpa ut.

Äldrenämnden granskar årligen kvaliteten i verksamheterna genom intern kvalitetsgranskning. Syftet med kvalitetsgranskningen är att säkerställa att enheten uppfyller de kvalitetskrav som äldreförvaltningen har samt stimulera till ett aktivt kvalitetsarbete.

Framtida utmaningar

En av kommunens framtida utmaningar är att underlätta för byggande av fler bostäder. Utvecklingen av Haninges stadskärna och bebyggelse runt pendeltågstationerna ska prioriteras samtidigt som Haninges olika unika miljöer för attraktivt boende ska utvecklas. Bostadsbyggandet har ökat kraftigt i kommunen, men ligger ändå lägre än befolkningsökningen. För att möta den ökade efterfrågan på bostäder måste hantering av detaljplaner och bygglov vara snabb och effektiv.

Flyktingmottagandet i Haninge kommun är en utmaning som har genomförts med godtagbart resultat utifrån de förutsättningar som getts, men organisationen är hårt ansträngd. Under 2017 ska bostäder tillhandahållas för ytterligare preliminärt 276 personer. Hur det ser ut kommande år vet ingen. Flyktingmottagandet måste hanteras utifrån ett helhetsåtagande och vara kostnadseffektivt.

Jordens medeltemperatur satte nya värmerekord 2016. Stora insatser görs för att bromsa de pågående klimatförändringarna. De åtgärder som bidrar till att miljön i kommunen förbättras ska ha hög prioritet. Kommunfullmäktige tillsatte under 2016 en hållbarhetsberedning som arbetat med att ta fram ett förslag på nytt klimat- och miljöpolitiskt program. Kommunens utmaning kommande år är att gå från ambition till handling så att klimat- och miljömålen uppnås.

Ytterligare en utmaning är osäkerhet kring intäkter i form av riktade statsbidrag, som vart och ett motsvarar någon statlig reform för förbättringar i kommunerna. Kommunerna tvingas i vissa fall redovisa ökade resurser i verksamheten för att kunna få ta del av statsbidragen. Det finns en osäkerhet om de tillfälliga statsbidragen kommer att gälla kommande år. Om staten skulle ta bort de tillfälliga statsbidragen så kan kommunen stå kvar med ofinansierade kostnader.

Uppföljning av fullmäktiges mål

HANINGE FÖR VARJE MÄNNISKA IDAG OCH IMORGON

Välmående kommuninvånare	Utveckling	Attraktiv närmiljö	Effektivitet, kvalitet och service
1. God folkhälsa 2. Trygga invånare med inflytande och delaktighet 3. Stöd och omsorg ger mervärde för individen	4. Möjligheter till utbildning i livets alla skeden 5. Växande näringsliv med fler i egen försörjning 6. Meningsfull fritid	7. God livsmiljö för nuvarande och kommande generationer 8. Nya bostäder i bra lägen 9. Hög tillgänglighet	10. Ordning och reda på ekonomin 11. Hög kvalitet på kommunens tjänster 12. Attraktiv arbetsgivare

MÄNNISKAN | **SAMHÄLLET**

Kommunens målstruktur bygger på fyra övergripande målområden som ska bidra till att Haninge blir en bättre kommun att bo, leva och verka i. I varje målområde finns övergripande mål som följs upp med ett antal indikatorer. Varje indikator har ett målvärde som ska uppnås under mandatperioden. I årsredovisningen rapporteras årets värde och eventuell trend för indikatorer. För varje indikator görs en bedömning om målvärdet 2018 kommer att uppfyllas eller inte. Om målvärdet bedöms inte uppfyllas så beskrivs vilka åtgärder som planeras förutsatt att kommunen kan påverka utvecklingen på indikatorn. Ingen sammantagen bedömning görs av varje mål eftersom utvecklingen för indikatorerna redovisas. Samtliga indikatorer i måluppföljningen, med undantag av indextal, redovisas i procent om inte annat anges.

VÄLMÅENDE KOMMUNINVÅNARE

Mål 1. God folkhälsa

En bättre folkhälsa bidrar till friskare och mer aktiva invånare. Ur ett kommunalt perspektiv är det främst invånare som tar del av kommunens tjänster som kan stimuleras till ett friskare liv. Samtidigt kan alla kommunala verksamheter bidra på något vis inom sitt område till att alla invånare i kommunen får möjlighet att förändra sina livsvanor i en positiv riktning.

Kommentar

För att bidra till bättre hälsa för kommunens invånare fortsätter projektet En Frisk Generation i ytterligare tre år. Under våren 2016 deltog 55 till 60 familjer och under hösten deltog cirka 140 personer.

Kommunen arbetar med förebyggande åtgärder för att minska användningen av tobak, droger och dopingmedel bland ungdomar. Tobak prioriterades som 2016 års område i Ungsam, ett samarbete mellan grund- och förskolenämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden och polisen. Gemensamma riktlinjer för en tobaksfri förskola, skola och fritidsverksamhet har tagits fram.

Den psykiska hälsan bland ungdomar har försämrats i hela Sverige under 2000-talet (källa: Socialstyrelsen). Att misslyckas i skolan ökar risken för psykisk ohälsa samtidigt som psykisk ohälsa har en negativ påverkan på skolresultaten. Utbildningsnämnderna prioriterar utveckling av undervisningen och skolmiljön så att elevernas resultat förbättras.

Över hälften av alla i vård- och omsorgsboenden i kommunen uppger att de ges möjlighet att komma ut dagligen. Äldrenämnden arbetar för att förbättra resultatet, bland annat genom ett nätverk för aktivitetsombud som ska kunna ge varandra tips, råd och stöd.

84 procent av kommunens 80- och 85-åringar uppger att de utövar lättare motion en till flera gånger i veckan.

Sjukpenningtalet för Haninge har ökat något. Värdet är högre för kvinnor än män. Sjukpenningtalet ökar i hela landet.

Den självskattade folkhälsan mäts av folkhälsomyndigheten, dock inte årligen. I senaste mätningen har värdet minskat.

MÅL 1. God folkhälsa

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Andel elever som inte använder ANTD * åk 9	58	-	59	●	66
Andel elever som inte använder ANTD gymn åk 2	27	-	33	●	35
Nöjd Medborgarindex Idrotts- o motionsanläggningar	58	59	56	●	63
Nöjd Medborgarindex Kultur	-	61	60	●	65
God psykisk hälsa åk 9	57	-	55	●	70
God psykisk hälsa gymn åk 2	57	-	54	●	70
Möjlighet komma utomhus i särskilt boende för äldre	46	43	51	●	57
Äldres motionsvanor	81	-	84	●	85
Folkhälsa - Självskattad hälsa	73	-	70	●	76
Andel fyraåringar med övervikt**	12,4	-	-		9,0
Sjukpenningtal	10,0	11,5	11,8	●	7,0

**ANTD =Alkohol, Narkotika, Tobak, Droger. **Resultat redovisas tidigast i april 2017*

Mål 2. Trygga invånare med inflytande och delaktighet

Ökat inflytande ger individen större makt över sitt liv och därmed en större upplevd trygghet. Inom samhällsplaneringen och genom aktiva insatser och uppsökande verksamhet kan den faktiska tryggheten i kommunen öka.

Kommentar

Kommunens lokala trygghetsmätning har genomförts för fjärde gången sedan 2006. I samtliga kommundelar är förändringarna marginella sedan förra mätningen. Den faktiska utsattheten för brott är låg i samtliga kommundelar.

Kostnaden för skadegörelse, så som glaskross och klotter på kommunens fastigheter, var högre 2016 än året innan. Flera kommuner i länet har haft liknande utveckling med skadegörelser. För att minska kostnaderna ska samarbetet mellan kommunen, Tornberget, polis och väktarbolag öka. Väktarna kommer att vara synligare jämfört med tidigare och där det är möjligt kommer byggnader att åtgärdas för att minska risken för skadegörelse. Nattvandringsgrupper finns nu i princip i alla kommundelar för att skapa trygghet, tidigt upptäcka och hjälpa ungdomar i riskzon och för att minska våld, skadegörelse samt alkohol- och narkotikaanvändning. För ungdomar som riskerar att utveckla en kriminell livsstil har socialnämnden utvecklat arbetet med sociala insatsgrupper.

Tryggheten i skolan är viktig. Under året har gemensamma möten genomförts mellan kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnderna. Bland annat har skolskjutningar berörts och hur man kan agera i svåra och hotfulla situationer.

Trygghetsindex är lägre än tidigare i årets medborgarundersökning. Känslan av trygghet kan förändras utifrån omvärldshändelser som inte har direkt koppling till närmiljön och är svårt att påverka. Även inflytandeindex har blivit lägre sedan föregående mätning.

Medborgarundersökningen är en urvalsundersökning och slumpen påverkar vilka som kommit med i urvalet. De personer som har svarat behöver inte ha egna erfarenheter av området som frågan gäller.

MÅL 2. Trygga invånare med inflytande och delaktighet

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Trygghetsindex	53	52	50	●	63
Kostnad för skadegörelse på kommunala byggnader (kronor per invånare)	14,5	13,0	19,9	●	10,0
Trygghetsindex för unga	74	-	-		85
Trygghet i skolan åk 8	86	90	89	●	90
Lokal trygghetsmätning	2,1	-	2,3	●	2,0
Nöjd inflytandeindex	41	40	37	●	45
Attitydundersökning stadskärnan (betyg)*	3,1	2,9			4,0

**Värde 2016 kommer senare.*

Mål 3. Stöd och omsorg ger mervärde för individen

Kommunens stöd- och omsorgsverksamhet är en kärnverksamhet som alltid ska präglas av värdighet. Fokus ska alltid ligga på individens möjligheter till utveckling så att dennes frihet ökar.

Kommentar

Socialnämnden har utvecklat samverkan både med andra nämnder och med andra myndigheter för att på bästa sätt kunna samordna insatser för personer med behov av stöd och hjälp. Nämnden har utvecklat arbetsmetoder och kompetensutvecklat medarbetare för att kunna erbjuda verksamhet som utgår från individens behov och delaktighet. Brukarundersökningar används för att förbättra och utveckla verksamheten. Ökad användning av kommunikationshjälpmedel ska leda till att brukarna känner sig mer delaktiga.

Boende över 65 år i vård- och omsorgsboende och kunder inom hemtjänst upplever att de får ett gott bemötande av personalen. 80- och 85-åringar har fått förebyggande hembesök. Information för 75-åringar har hållits på träffpunkter som ett alternativ till förebyggande hembesök. Broddar har delats ut till besökare på träffpunkterna.

Andelen ungdomar 13-20 år som inte återkommit till socialtjänsten inom ett år har följts upp. Det är en nationell indikator som omfattar de ungdomar som inte har återaktualiserats inom ett år efter att socialtjänsten avslutat samtliga utredningar och insatser. Andelen har minskat de senaste åren. Att en person åter blir aktuell i socialtjänsten är inte alltid negativt. Om exempelvis en ungdom varit placerad och erbjuds kontaktperson vid avslut av placering men tackar nej till detta så avslutas ärendet. Om samma person sedan återkommer blir detta en återaktualisering trots att det ingick i vårdkedjan från början.

MÅL 3. Stöd och omsorg ger mervärde för individen

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Nöjdhet bemötande i hemtjänst över 65 år	97	97	98	●	97
Nöjdhet bemötande i hemtjänst under 65 år	-	-	96		
Nöjdhet bemötande i vård- och omsorgsboende	96	96	96	●	97
Nöjd medborgarindex äldreomsorgen	55	54	49	●	58
Nöjd medborgarindex stöd för utsatta personer	49	50	45	●	53
Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år ett år efter avslutad insats	66	69	75	●	80

UTVECKLING

Mål 4. Möjlighet till utbildning i livets alla skeden

Utbildning ger möjligheter för människor att uppnå sina livsmål. Alla barn växer upp med olika bakgrund och förutsättningar. Skolan i Haninge ska bidra till utjämning av elevers olika förutsättningar. Inget barn eller elev ska hindras att nå sin fulla potential i Haninges skolor. Kommunen ska arbeta målmedvetet och förebyggande för att minska andelen elever som hoppar av sin utbildning.
Vuxenutbildningen och SFI ska utformas med utgångspunkt i att individen på kortast möjliga tid ska få reella möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.

Kommentar

Andel elever som nått kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 6 har ökat. Kunskapsresultaten för årskurs 9 har under året nått historiskt höga nivåer och Haninge mäter sig väl med riksgenomsnittet. Behörigheten har stärkts för samtliga gymnasieprogram och Haninges kommunala grundskolor presterar bättre än riket.

Eleverna i årskurs 8 upplever att studieron på lektionerna har minskat. En av förklaringarna till minskningen kan vara att skolorna löpande under läsåret tagit emot många nya elever med olika språk och olika hjälpbehov. Studieron på gymnasiet har ökat något och ligger på samma nivå som 2014.

Andel elever som får gymnasieexamen inom 3 år är som helhet ungefär som tidigare. Yrkesprogrammen visar en stark ökning, andelen har minskat på de nationella programmen.

2016 års resultat för andel elever som har slutfört grundläggande vuxenutbildning kommer i juni 2017.

Resultatet för svenska för invandrare, SFI, varierar mellan studievägar och kurser. Sammansättning av elever samt utbudet av studievägar och kurser förändras mellan åren. Resultatet för 2016 kommer i juni 2017.

Det finns för närvarande ingen statistik för andelen 16-20 åringar som varken arbetar eller studerar.

Det finns en överenskommelse om samverkan mellan socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen om barn och ungas utveckling och lärande i Haninge. Ett exempel på samverkan är att säkra skolgången för placerade barn och unga. Social- och utbildningsförvaltningen samarbetar för att öka närvaron för elever med låg närvaro.

MÅL 4. Möjlighet till utbildning i livets alla skeden

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Andel med minst 325 i meritvärde baserat på 17 ämnen	1,0	2,9	2,4	●	4,1
Genomsnittligt meritvärde*	214	223	-	●	> 221
Andel godkända nationella prov åk 3 svenska/svenska 2	66	71	-	●	73
Andel godkända i nationella prov åk 3 matematik	58	69	63	●	64
Andel som når kunskapskrav godkänt alla ämnen åk 6	76	71	76	●	81
Andel som når kunskapskrav alla ämnen åk 9	72	69	75	●	78
Andel som upplever arbetsro/studiero skolan åk 8	62	65	62	●	70
Andel som upplever arbetsro/studiero skolan gym åk 2	52	50	52	●	60
Andel med examensbevis från gymnasiet	83	84	84	●	85
Övergångsfrekvens till eftergymnasiala studier*	37	36	-		41
Andel med gymnasieexamen inom tre år	57	60	58	●	61
Andel 16–20-åringar som varken arbetar eller studerar**	-	-	-		
Grundläggande vuxenutbildning andel som slutfört kurs***	50	45	-	●	58
Andel godkända svenska för invandrare (SFI)*	44	41	-	●	50
Kostnad per betygspoäng åk 9	337	351	347	●	330

**Värde 2016 kommer senare. **Inväntar Skolverkets definition av indikator. ***Ändrad definition sedan mål och budget 2016-2017 beslutades , värde kommer senare.*

Mål 5. Meningsfull fritid

Innebörden av en meningsfull fritid är olika för alla. Kommunen ska i utformningen av kultur- och fritidsutbud anpassa sig till efterfrågan så att det kommer så många invånare som möjligt till del.

Kommentar:

Bibliotekens utlåning minskar och utvecklingen är likadan i många kommuner. Det är främst folkbibliotekens registrerade utlåning som minskar. I Haninge har utlåningen ökat på några ställen. Det är i Jordbro, via bokbussen samt i skärgården.

Kultur- och fritidsnämnden samverkar med vuxenutbildningarna så att deltagare erbjuds att ta del av kultur- och fritidsutbudet. Kulturhuset och biblioteket visas regelbundet för nya Haningebor som deltar i SFI. Under året har ett språkkafé med god uppslutning startat i biblioteket i Handen och en bokcirkel har genomförts med elever som studerar svenska som andraspråk.

Kultur- och fritidsnämnden utvecklar och anpassar anläggningar och verksamheter för personer med funktionsnedsättning och samverkar med äldreomsorgen för att kunna erbjuda äldre medborgare ett tillgängligt kultur- och fritidsutbud.

Ansvaret för den öppna fritidsverksamheten för 10 -13 åringar har övertagits av grund- och förskolenämnden. Verksamheten utförs av kultur- och fritidsförvaltningen på uppdrag av grund- och förskolenämnden. För att få en likvärdig verksamhet har riktlinjer för fritidshem upp till 13 år tagits fram.

Yngre ungdomar är nöjda med sin fritid visar en ny attitydundersökning. Ett brett utbud av aktiviteter till barn och ungdomar erbjuds i kommunen. Under sport- påsk- och jullov har workshops hållits på teman som poesi, läsning och film.

Socialnämnden säkerställer att barn placerade i familjehem har en meningsfull fritid. Brukare som omfattas av LSS ska ha tydliga målsättningar för egna fritidsaktiviteter.

MÅL 5. Meningsfull fritid

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Attitydundersökning ungas fritid	-	-	91,7		
Nöjd regionindex fritidsmöjligheter	61	61	60	●	65
Andel 6-18 år som deltar i kulturskolan	8,0	9,0	8,3		
Bibliotekens utlåning inklusive e-böcker (lån per invånare)	4,5	4,1	4,0	●	5,0

Mål 6. Växande näringsliv med fler i egen försörjning

Haninge ska vara en attraktiv företagskommun och ta tillvara på de naturliga förutsättningar som kommunen har inom olika branscher. Servicen till befintliga företag och nyetableringar ska vara enkel, snabb och hålla en hög kvalitet.

Kommunen ska verka för att fler invånare ska ha ett arbete att gå till. Det ska finnas en stark koppling mellan ekonomiskt bistånd och krav på aktivitet samtidigt som nya samarbeten med företag och andra organisationer skapas för att utveckla utbudet av arbetstillfällen. Det ska finnas goda möjligheter att börja om i livet

Kommentar

Nämnderna erbjuder sommarjobb och praktikplatser till ungdomar.

Socialnämnden har organiserat stöd till nyanlända i en ny enhet vilket har lett till snabbare stöd och hjälp. Samverkan med företag sker i syfte att fler personer snabbare ska nå reguljär arbetsmarknad. Socialnämnden har även bedrivit ett projekt med syfte att utveckla sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Antal arbetsställen i Haninge har ökat. Ökningen speglar den positiva tillväxten i kommunen i övrigt. En fortsatt tillväxt av arbetsställen förväntas under kommande år då fler företag flyttar in i det nya företagsområdet i Albyberg och i andra expansiva delar av kommunen. Eftersom Haninges befolkning samtidigt växer ökar inte antalet företag per 1 000 invånare utan håller sig på samma nivå.

I december var 7,0 procent av arbetskraften 16-64 år inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen. Det är något lägre än i december året innan. Jämfört med Stockholms län var arbetslösheten 1,0 procentenhet högre i Haninge, men 0,8 procentenheter lägre än i riket.

Handelsindex var något lägre än tidigare. Det betyder att något färre andel människor åker till kommunen för att handla. Den fortsatta utvecklingen av stadskärnan med fler invånare, leder både till mera köpkraft och till ett utökat serviceutbud.

För att bidra till ett växande näringsliv har kommunstyrelseförvaltningen arrangerat bland annat Näringslivets dag som inkluderade en rekryteringsmässa med ett 30-tal företag som utställare. Näringslivsdagen samlade cirka 230 besökare och till rekryteringsmässan kom över 1 000 besökare.

Nöjd kund index för företagare har ökat. Kommunen har sedan 2009 haft en positiv utvecklingskurva. Haninges index är högst bland kommunerna på Södertörn och högre än genomsnittet i

landet. Enkätundersökningen av företagsklimatet som genomförs av Svenskt Näringsliv visar ett något lägre betyg för år 2016 jämfört med 2015.

Andel hushåll med ekonomiskt bistånd som har det under lång tid, är ännu inte fastställt från SCB utan kommer att rapporteras i delår 1 2017. Socialnämndens egen mätning har visat en tendens till minskning.

MÅL 6. Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Handelsindex	82	84	82	●	90
SBAs nöjd kundindex för företagare	67	69	72	●	73
Antal gästnätter*	133 777	140 697	-		145 000
Antal arbetstillfällen i kommunen	26 881	27 179	27 764	●	29 200
Antal företag i kommunen per 1000 invånare	33,4	34,6	34		
Sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen	3,4	3,4	3,2	●	4,0
Kommunala tjänstemäns attityder till företagande	3,5	3,3	3,1	●	4,0
Andel hushåll med ekonomiskt bistånd som har långvarigt ekonomiskt bistånd	32,7	35,1	-		29
Arbetslöshet 16-64 år	7,0	7,2	7,0	●	5,0

**antal 2016 kommer senare.*

EN ATTRAKTIV NÄRMILJÖ

Mål 7. God livsmiljö för nuvarande och kommande generationer

Klimat- och miljöutmaningarna är inte begränsade till kommunens geografiska område, men de åtgärder som bidrar till att miljön i kommunen förbättras ska ha hög prioritet. I det större perspektivet ska kommunen genom samarbete med främst närkommunerna uppnå samarbeten som kan bidra till minskade utsläpp och förbättrad miljö. Kommunens egen verksamhet ska inspirera invånarna till att ta ett större ansvar för sin närmiljö.

Kommentar

Nämnderna arbetar för att stärka kunskapen och medvetenheten kring miljöfrågor på olika sätt.

Laddstolpar för elbilar finns nu bland annat vid Torvalla idrottsplats. Vid kulturhuset i Handen kan man låna cyklar, detta projekt är ett samarbete med Riksbyggen. Andel miljöfordon i kommunens verksamheter har ökat och uppgår till 33 procent för hela kommunkoncernen. Räknat på enbart personbilar är andelen miljöbilar 62 procent. Endast 2 procent av kommunens lätta lastbilar är miljöfordon. För att uppfylla målet om att andelen miljöbilar ska uppgå till minst 50 procent behöver verksamheterna ställa krav vid upphandling av lätta lastbilar.

Slätmossens naturpark har muddrats för att säkerställa funktionen i dagvattenanläggningen. Tillståndsansökningar pågår för den framtida om- och utbyggnaden av Fors reningsverk. En ny dagvattenstrategi är framtagen. Risk- och sårbarhetsanalys för dricksvatten är genomförd och en handlingsplan för åtgärder är framtagen. Ett pilotförsök, med våtkompostering av enskilt avfall pågår.

Andel ekologiska inköp har ökat. Flera nämnder har ökat sina inköp, bland annat grund- och förskolenämnden som står för stor del av inköpen. Det finns svårigheter att nå målsättningen 50 procent ekologiska inköp på kort sikt men målet kan nås. Verksamheterna måste prioritera ekologiska inköp. Inköp av kött och helfabrikat behöver minskas till fördel för grönsaker. Som stöd kommer tätare uppföljning av utvecklingen att göras framåt.

Energianvändningen i kommunens fastighetsbestånd har minskat. Minskningen är följden av en rad energieffektiviseringsåtgärder så som solpaneler för uppvärmning av energilagret till Fredrika Bremerskolans södra byggnader och konvertering av värmesystem och injustering av värme och ventilation på Mårtensbergsskolan. Till viss del har även väderförhållandena gett positivt utslag.

MÅL 7. God livsmiljö för nuvarande och kommande generationer

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Andel ekologiska inköp	30	33	35	●	50
Nöjd medborgarindex miljöarbete	52	54	57	●	60
Andel miljöbilar i kommunorganisationen	28	27	33	●	50
Fosforhalt i Drevviken (µg/l)*	36	-	-		30
Energianvändning i kommunal verksamhet (kWh/m2)**	194	184	177	●	194

**Ny statistik kommer 2017, **Värdet för 2015 är ändrat pga ny beräkningsmetod.*

Mål 8 Nya bostäder i bra lägen

Haninge ska hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna i Stockholmsregionen som en attraktiv inflyttningskommun. Utvecklingen av Haninges stadskärna och bebyggelse runt pendeltågstationerna ska prioriteras samtidigt som Haninges olika unika miljöer för attraktivt boende ska utvecklas. För att möta den ökade efterfrågan på bostäder måste hantering av detaljplaner och bygglov vara snabb och effektiv.

Kommentar

Antal inflyttningsbara bostäder i kommunen blev 407. Kommunen har antagit riktlinjer för bostadsförsörjningen, bland annat att möjliggöra för byggande av minst 600 bostäder om året, att planera för attraktiva bostäder och att planera för att uppfylla behoven av bostäder för äldre och funktionshindrade.

Ledtider för bygglov är att de ska klaras inom tio veckor. I en undersökning som gjordes årets sista fyra månader inkom 171 bygglovsärenden. 29 av dessa bygglov har beslutats inom 10 veckor, 133 inom 15 veckor. Bygglovsavdelningen har påbörjat ett arbete för att minska ledtiderna, öka samsyn och rättssäkerhet samt förenkla handläggningen. Ett arbete pågår även för att handläggningen skall flyta genom verksamheten helt digitalt.

Byggherrar har tillfrågats om hur kommunen hanterar stadsbyggnadsprojekt. Betyget blev 7,0 vilket överstiger målet med råge. Genomsnittet för samtliga kommuner som deltog i undersökningen var 6,1.

MÅL 8. Nya bostäder i bra lägen

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Antal färdigställda lägenheter (ackumulerat värde)	215	891	1 341	●	2 400
Ledtider för bygglov (procent färdigställda inom 10 veckor)	-	-	17		
Nöjd kundindex byggherrar	6,1	-	7,0	●	6,3
Nöjd regionindex rekommenderar kommunen	65	65	63	●	75

Mål 9 Hög tillgänglighet

En viktig del i att skapa en attraktiv kommun för invånare och besökare är att öka tillgängligheten till olika målpunkter i Haninge och att utveckla gemensamma offentliga utrymmen. De åtgärder och investeringar som kommunen inte kan göra själv måste uppnås genom samarbete med de aktörer som är ansvariga.

Kommentar

Nöjd medborgar index (NMI) avseende gator och vägar och kommunens gång- och cykelvägar är ett par enheter lägre än föregående år och även något lägre än i andra kommuner i samma storleksklass. Under perioden när medborgarundersökningen genomfördes fanns ett förslag om försämrade busskommunikationer till och från kommunen som väckte stark debatt. Detta kan ha påverkat resultatet som är sämre än tidigare avseende kommunikationer.

Arbetet med att tillgänglighetsanpassa busshållplatser har fortsatt. Den fysiska tillgängligheten till socialförvaltningens reception och besöksrum har säkerställts i samband med ombyggnation i kommunhuset. Ett arbete pågår med att se över tillgänglighet inom grupp- och servicebostäder.

Myndigheten för delaktighet gör årligen en kommunenkät om bland annat kommunens insatser för ökad tillgänglighet. Fysisk tillgänglighet mäter svaret på frågan "På vilket sätt samråder kommunen med funktionshindersorganisationer om fysisk tillgänglighet?". Högst poäng är 3, och 2 ger poäng för att "Beslut som berör fysisk tillgänglighet fattas ibland baserat på samråd med funktionshindersorganisationer". För att få 3 poäng ska samråd alltid göras.

MÅL 9. Hög tillgänglighet

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
NMI gång- och cykelvägar	56	57	57	●	60
Nöjd regionindex kommunikationer	69	66	63	●	75
NMI gator och vägar	56	58	55	●	60
Fysisk tillgänglighet	-	2	2	●	3

EFFEKTIVITET, KVALITET OCH SERVICE

Mål 10. Ordning och reda på ekonomin

Kommunen har en skyldighet att förvalta skattebetalarnas pengar på bästa sätt. Kommunens verksamheter ska vara så effektiva som möjligt och leverera högsta möjliga kvalitet per skattekrona. För det krävs flexibilitet inom våra egna verksamheter och ett koncerntänkande där samordning av tjänster och lokaler bidrar till lägre kostnader. Externa aktörer som utför kommunala tjänster bidrar till en ökad mångfald och ökad effektivitet genom konkurrens, men framför allt ökad valfrihet hos de som behöver nyttja tjänsterna.

För detta ändamål ska kommunen fastställa finansiella mål. Sveriges kommuner och landsting, SKL, har rekommenderat att resultatnivån bör uppgå till minst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Därtill har riksdagen fastställt ett krav om minst två procents överskott för en kommun med negativ soliditet, för att kommunen ska få tillämpa lagstiftningen om resultatutjämningsreserv (RUR).

För att nå målet krävs att varje nämnd arbetar för att klara sin verksamhet inom avsatt budgetram. Den investeringsnivå som Haninge kommun nu ligger på kräver dock en högre resultatnivå för att uppnå en långsiktig ekonomisk balans.

Kommentar

Chefer i alla förvaltningar använder det gemensamma beslutsstödssystemet för uppföljning och prognoser. Socialnämnden och kultur- och fritidsnämnden arbetar med att effektivisera nyttjandet av lokaler för att hålla nere kostnaderna.

Avtalstrohet för hela kommunen är på ungefär samma nivå som tidigare. Förvaltningarnas avtalstrohet varierar mellan 91 procent till strax under 70 procent. Ytterligare analyser behöver göras innan slutsatser kan dras.

Soliditeten har passerat nollstrecket vilket innebär att målet är uppnått.

Budgetföljsamheten avviker något från målet. Avvikelsen är dock positiv eftersom orsaken är att ingen nämnd har gjort ett minusresultat.

MÅL 10. Ordning och reda på ekonomin

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Resultat i procent av skatteintäkter och statsbidrag	2,0	2,0	2,3	●	2,0
Soliditet inkl. pensionsskuld	-5,0	-2,0	2,7	●	> 0
Avtalstrohet kommunen	87	82	84	●	90
Budgetföljsamhet	0,4	-0,3	1,6	●	0,5- >0,5

Mål 11. Hög kvalitet i kommunens tjänster

Kvalitet i en tjänst är ofta något man upplever. Därför betyder bra bemötande och fokus på service mycket för kvaliteten i kommunens tjänster.

Kommentar

Gymnasieskolorna arbetar med förbättringsplaner för att öka kvaliteten. I grundskolan genomförs aktiviteter för att utveckla undervisningen och göra de kommunala skolorna mer attraktiva.

Socialnämnden arbetar med nya informationskanaler och individanpassad kommunikation för de personer som har behov av insatser. Det handlar om exempelvis öppna informationsmöten och förbättrad information på hemsidan samt broschyrer.

Äldrenämnden har jämfört nyckeltal för verksamhet, kvalitet och ekonomi för att förbättra kvaliteten. Nyckeltalen hämtas från olika brukarundersökningar och interna enkäter.

En extern undersökning av tillgänglighet per e-post och telefon har gjorts. Haninges resultat är bättre än genomsnittet för de kommuner som undersöktes.

LOV är en lag om valfrihetssystem. Kommunen har fem LOV-tjänster där medborgarna kan välja leverantör. Det är daglig verksamhet, hemtjänst, familjerådgivning, ledsagarservice och avlösarservice i hemmet.

MÅL 11. Hög kvalitet i kommunens tjänster

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Nöjd medborgarindex (helhet kommunen)	55	56	52	●	60
Andel av medborgarna som via telefon till kommunen får ett direkt svar på en enkel fråga	-	48	59	●	56
Andel som får svar på e-post till kommunen inom två dagar	-	89	90	●	90
Antalet tjänster som omfattas av LOV	4	4	5	●	8

Mål 12. Attraktiv arbetsgivare

Kommunen behöver attrahera och behålla ledare och medarbetare som kan utveckla en serviceinriktad kultur genom ett tydligt ledarskap och interna utvecklingsmöjligheter.

Kommentar:

Hållbart medarbetarengagemang, HME, mäts i arbetsplatsundersökningen som genomförs varje år. Resultaten diskuteras på alla arbetsplatser och olika insatser görs för att förbättra enheternas resultat. I jämförelse med övriga kommuner i Södertörn har Haninge bland de jämnaste HME resultaten sett över de senaste fyra åren. Resultatet har sakta stärkts och ligger nu på cirka 79. Detta kan jämföras med 81, som är den högsta men tillfälliga notering som har redovisats under fyra år av någon kommun i Södertörn. Även en jämförelse med hela Stor-Stockholm visar samma tendens, det vill säga att Haninges HME ligger på en jämn och hög nivå. Från och med 2017 års undersökning kommer fler frågor att ingå för att ge bättre underlag för analyser och insatser.

Den totala sjukfrånvaron i kommunen har gått upp något i förhållande till 2015, tendensen är avstannande. Samtliga ålderskategorier uppvisar en generell ökning, dock finns den största ökningen i åldersgruppen upp till 29 år. Sjukfrånvaron uppdelat på kön ser i princip likadan ut som föregående år, med en liten ökning för kvinnor och svag minskning för män.

Frisknärvaro är ett begrepp som beskriver det motsatta till sjukfrånvaro. Frisknärvaro redovisas i procentuell andel månadsanställda med inga eller ett fåtal sjukdagar under året.

MÅL 12. En attraktiv arbetsgivare

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	78,2	78,5	78,8	●	83,0
Sjukfrånvaro	7,0	7,6	7,8	●	5,0
Frisknärvaro 0-5 dagar	-	59,8	60,2		

Verksamhetsutveckling och förbättrad kvalitet

Kommunen arbetar ständigt med att utveckla verksamheterna och förbättra servicenivåerna. Det innebär både att göra egna uppföljningar, jämföra sig med andra och att använda förslag och synpunkter för att bli bättre.

MEDBORGARFÖRSLAG OCH E-FÖRSLAG

Medborgarförslag och e-förslag är två kanaler för att öka invånarnas inflytande. Alla som är folkbokförda i kommunen har rätt att lämna medborgarförslag. Under 2016 har kommunen fått totalt 70 medborgarförslag. Antalet inkomna medborgarförslag är detsamma som under 2015, men cirka 50 procent högre än 2014. Av de förslag som inkommit under 2016 rör de flesta stadsbyggnadsnämndens område (36 st) och kultur- och fritidsnämndens område (22 st). Flera medborgarförslag handlar om trafiklösningar, idrottsanläggningar och hundrastplatser.

Genom e-förslag kan vem som helst skicka in förslag till kommunen. Andra som håller med om förslaget kan rösta på det, genom gillamarkering. Under 2016 fick kommunen 60 e-förslag. Tre av dessa fick över 25 röster och har där tagits upp till diskussion i berörda nämnder.

Den som har åsikter om kommunens verksamheter kan lämna synpunkter oavsett om det är kritik, beröm eller förslag på att förbättra servicen.

	2014	2015	2016
Medborgarförslag	48	70	70
E-förslag (totalt)	22	135	60
E-förslag med > 25 gillamarkeringar	*	19	3

**Uppgift saknas*

JÄMFÖRELSER MED ANDRA KOMMUNER

Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) beskriver kommunernas kvalitet och effektivitet utifrån olika nyckeltal som är viktiga för kommuninvånarna. Cirka 245 kommuner ingår i KKiK och Haninge kan jämföra sig med andra kommuner.

Det finns cirka 40 nyckeltal som är uppdelade i fem olika områden. Nyckeltalen hämtas från offentlig statistik eller rapporteras in enligt gemensamma anvisningar.

Flera av kommunfullmäktiges indikatorer är nyckeltal i KKiK. Haninges resultat för 2016 varierar från toppresultat till lägre än genomsnitt. Tabellen visar ett urval nyckeltal.

			Haninge	Riket genomsnitt
Områden	**2014**	**2015**	**2016**	**2016**
Tillgänglighet				
Väntetid för särskilt boende, antal dagar	74	87	60	58
Väntetid för beslut om försörjningsstöd, antal dagar	38	31	32	17
Trygghet				
Personalkontinuitet hemtjänst; antal olika personal på 14 dagar	18	10	10	15
Delaktighet och information				
Delaktighetsindex, hur väl kommunen möjliggör för invånarna att delta i kommunens utveckling		80	73	76
Effektivitet				
Kronor per barn förskolan	117 000	123 162	125 363	136 712
Omsorgs- och serviceutbud hemtjänst (% av maxpoäng)	76%	76%	76%	67%
Kommunen som samhällsutvecklare				
Återvunnet material av hushållsavfall (%)	25%	31%	35%	39%
Nöjd regionindex helhet	60	59	59	60

Finansiell analys

EKONOMISKT RESULTAT

Kommunens finansiella ställning och utveckling analyseras ur fyra perspektiv: resultat, kapacitet, risk och kontroll.

EKONOMISKT RESULTAT	KAPACITET	RISK	KONTROLL
Vilken balans kommunen har haft över sina intäkter och kostnader under året och över tiden.	Vilken kapacitet kommunen har att möta finansiella åtaganden på lång sikt.	Risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet.	Vilken kontroll kommunen har över den ekonomiska utvecklingen.
Analys av • årets resultat • balanskravet • finansnetto • nettokostnadsandel • årets investeringar • självfinansieringsgrad.	**Analys av** • eget kapital och soliditet • långfristiga skulder och skuldsättningsgrad	**Analys av** • ränterisker • likviditet • pensionsskuld • borgensåtaganden • skatteintäkter.	**Analys av** • budgetföljsamhet • prognossäkerhet.

Årets resultat

Årets resultat blev 94,5 miljoner kronor (mnkr). Kommunfullmäktiges mål är att resultatet ska vara minst 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet för 2016 blev 2,3 procent och därmed uppfylldes resultatmålet.

Fullmäktige beslutade om justerad driftbudget under pågående år och det budgeterade resultatet efter justeringar var 83,05 mnkr. Det innebar att årets resultat översteg budgeterat resultat med 11,45 mnkr.

I årets resultat ingår kostnader för medfinansiering av infrastrukturinvesteringar med 85,2 mnkr (30,0 mnkr motorvägsavfart i Vega, 35,0 mnkr bussterminal Haningeterrassen, 16,2 mnkr dubbelspår Tungelsta-Hemfosa samt en förgävesprojektering om 4,0 mnkr). Årets resultat exklusive kostnader för medfinansiering är 179,7 mnkr.

	2012	2013	2014	2015	2016
Årets resultat	72,3	85,3	74,7	77,8	94,5
Resultat mot balanskravet	67,5	63,2	63,3	42,5	77,3

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr).

Balanskravet

Enligt kommunallagens balanskrav ska kommunernas intäkter överstiga kostnaderna, det vill säga resultatet ska vara minst noll. Detta gäller varje enskilt budgetår. Ett negativt resultat (underskott) ska regleras och det egna kapitalet ska återställas inom tre år. Vid avstämning mot balanskravet påverkas inte resultatet av realisationsvinster och förluster. Kommunen har uppfyllt balanskravet varje år sedan lagen infördes.

I balanserat resultat ska årets resultat rensas för vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten och som är resultatpåverkande engångsposter. Justerat för dessa poster uppgick balanskravsresultatet till 77,3 mnkr.

	2015	2016
Årets resultat	77,8	94,5
Exploateringsvinst	-11,6	-17,2
Extraordinära intäkter	-23,7	0
Balanskravsresultat	42,5	77,3

Nämnder och styrelser redovisar ett överskott gentemot budget på 101,5 mnkr inklusive kommunfullmäktiges reserv (38,6 mnkr), vilket motsvarar 2,5 procent i avvikelse i förhållande till motsvarande nettobudget för året. Finansförvaltningen har ett underskott jämfört med budget på 90,1 mnkr. Utfallet av skatter och generella statsbidrag var 16,7 mnkr lägre än budgeterat. Övrig finansförvaltning gör ett underskott på 73,4 mnkr. Underskottet beror på bokförda kostnader för medfinansiering av infrastrukturinvesteringar (se rubriker årets resultat och balanskravet). Den sammanlagda avvikelsen mot budget var ett överskott på 11,5 mnkr.

NÄMNDER/STYRELSER	Intäkter	Kostnader	Nettoutfall	Budget	Avvikelse	Avvikelse (%)
Grund- och förskolenämnd	217,2	1 802,2	1 585,0	1 607,4	22,5	1,4%
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	158,2	540,4	382,2	393,3	11,1	2,8%
Kommunfullmäktiges reserv	0,0	0,0	0,0	38,6	38,6	100,0%
Kommunstyrelse	685,7	885,2	199,5	206,9	7,5	3,6%
Kultur- och fritidsnämnd	37,2	221,4	184,2	185,3	1,1	0,6%
Revision	0,0	2,2	2,2	2,1	-0,2	-9,0%
Socialnämnd	384,1	1 190,9	806,8	817,9	11,1	1,4%
Stadsbyggnadsnämnd	265,6	383,4	117,8	127,2	9,4	7,4%
Södertörns upphandlingsnämnd	13,2	13,2	0,0	0,0	0,0	0,0%
Södertörns överförmyndarnämnd	56,5	56,5	0,0	0,0	0,0	0,0%
Valnämnd	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	92,0%
Äldrenämnd	116,3	807,6	691,3	691,7	0,4	0,1%
Summa nämnder	1 934,0	5 902,5	3 969,0	4 070,5	101,5	2,5%
Finansförvaltning	-4 988,40	-924,9	-4 063,5	-4 153,5	-90,1	2,2%
Totalt, resultat	-3 054,4	4 977,6	-94,5	-83,1	11,5	

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr).

Finansnetto

Med finansnetto avses skillnaden mellan finansiella intäkter (10,8 mnkr) och finansiella kostnader (11,7 mnkr). I de finansiella kostnaderna ingår bland annat räntekostnader för pensionsskulden (4,2 mnkr). Förändringen i finansnettot 2016 jämfört med tidigare år beror på att kommunens långfristiga låneskuld i sin helhet har överförts till Tornberget under 2016, i syfte att trygga Tornbergets möjligheter till skattemässiga avdrag för räntekostnader.

	2012	2013	2014	2015	2016
Finansnetto, mnkr	24,4	23,2	32,9	28,8	-0,9

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr).

Nettokostnadsandel

Nettokostnadsandelen beskriver hur stor del av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto som går åt för att betala verksamhetens nettokostnader. De pengar som återstår ska finansiera räntekostnader, amorteringar och framför allt investeringar.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto blev 97,7 procent, vilket är något lägre än föregående år (98,6).

Nettokostnaderna ökade med 180,9 mnkr eller 4,7 procent, vilket är en något mindre ökning jämfört med 2015 års ökning i förhållande till 2014 (4,8 procent). Intäkterna ökade med 251,0 mnkr eller 6,4 procent, vilket är en större ökningstakt än mellan 2014 och 2015 (4,3 procent).

	2012	2013	2014	2015	2016
Nettokostnader årlig ökning (%)	3,5	4,2	4,3	4,8	4,7
Skatteintäkter årlig ökning (%)	3,9	4,5	3,7	4,3	6,4
Nettokostnadsandel (%)	97,9	97,6	98,0	98,6	97,7

**Skatteintäkter och generella statsbidrag. Tabellen visas i procent.*

Årets investeringar

Aktiverade investeringar under året i fastigheter, mark och inventarier (243,8 mnkr) samt pågående ny-, till-, och ombyggnader (57,8 mnkr) uppgick till 301,6 mnkr (not 25).

Årets investeringar uppgår till 195,8 mnkr samt VA-investeringar inom mark och exploatering 105,8 mnkr. Investeringar i verksamhetslokaler sker genom kommunens bolag Tornberget Fastighetsförvaltning AB.

Avvikelser mellan utfall och budget beror på att investeringsprojekt flyttats framåt i tiden eller är pågående.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslutade investeringsram var 6,9 mnkr. De planerade inköpen av elevdatorer uteblev och skolan valde att leasa datorer istället. Utfallet är därför 1,6 mnkr, vilket motsvarar 23,5 procent av den totala årsbudgeten. Investeringar har framför allt gjorts i utrustning och inventarier på Riksäpplet och Centrum Vux.

Grund- och förskolenämndens beslutade investeringsbudget för året var 20,1 mnkr. Utfallet var 9,2 mnkr vilket motsvarade 46 procent av budget. Flera större projekt påbörjades under året, de som slutfördes var en totalupprustning av förskolan Talgoxen. På förskolorna Gladan, Ribby förskola och Talgoxen uppfördes utrymmen för utesov. På Lyckebyskolan blev renoveringen av hus C klar och som är den byggnad där Hagaskolans förskoleklasselever är placerade. Kapaciteten på Måsöskolan i Vega utökades under året med en inhyrd paviljong som inrymmer totalt sex klassrum för att kunna ta emot det ökande antalet elever fram till dess att en ny permanent grundskola står klar i den här kommundelen. På Vendelsömalmsskolan pågår en omfattande upprustning av skolans lokaler, en upprustning som pågår under ett antal år. Under sommaren blev renoveringen av hus E klar på Vendelsömalmsskolan.

Kultur- och fritidsnämndens investeringsram uppgick till 99,5 mnkr. Nämnden har förbrukat 28,2 mnkr, vilket motsvarar 28,4 procent. Den största investering som färdigställts under året är omklädningsrum på Torvalla idrottsplats, vars totala investeringskostnad blev 21,0 mnkr och merparten har uppstått under 2016.

Socialnämndens investeringsram för 2016 uppgick till 6,0 mnkr. Nämndens investeringar utgörs i princip uteslutande av renoveringar, reparationer, ombyggnationer samt förbättringar av brandskydd i olika LSS- samt SoL-boenden som bedrivs i egen regi. Under året har 3,0 mnkr av nämndens investeringsbudget förbrukats för byte och uppgraderingar av brandlarm och branddörrar för att tillgodose gällande krav.

Stadsbyggnadsnämndens investeringsbudget uppgick till 149,7 mnkr inklusive VA-investeringar. Utfallet var 98,6 mnkr vilket motsvarar 66 procent. En del projekt har utgått och flera har fått framflyttad tidplan. Några projekt var VA-utbyggnad Årsta Havsbad (32,1), ledningsförnyelse (14,6), VA-serviser (4,0), park- och lekplatsupprustning (2,5), åtgärder enligt cykelplan, tillgänglighets- och trafiksäkerhetsinvesteringar (5,6), utbyte av belysningsarmaturer (1,7) och utbyte Vegabron (16,8).

Äldrenämndens investeringsram för 2016 uppgick till 21,5 mnkr. Utfallet under året var 4,9 mnkr. Flera av de större investeringsprojekten var försenade på grund av att upphandlingar har tagit längre tid än beräknat. De större investeringsposterna under 2016 har varit utbyte av inventarier på de olika vård- och omsorgsboendena i kommunen totalt 3,5 mnkr varav 2,5 mnkr avser utbyte av sängar. Den andra stora posten har varit renovering och inventarieinköp till Tallhöjdens träffpunkt. Pågående arbete med installation av reservkraft till Hagagården har helt förskjutits till 2017.

Kommunstyrelsens investeringsbudget för året var 138,5 mnkr. Det sammanlagda utfallet för året var 50,2 mnkr, vilket innebär att 36 procent av budgeten förbrukades. Investeringsreserven har inte förbrukats och kostnader för infrastrukturinvesteringar för Vega, bussterminal och dubbelspår Tungelsta-Hemfosa har bokförts som driftkostnad över resultaträkningen. Arbetet med våtmark och fördröjningsåtgärder som avser Drevviken har kommit igång men de stora kostnaderna kommer under 2017 och framåt. Vidare beslutade kommunstyrelsen sent under 2016 om evakueringskostnader för Park förskola och projektet har inte debiterats några kostnader under 2016. Arbetet utförs under 2017.

INVESTERINGSREDOVISNING (TKR)	Budget 2016	Utfall per 31 december 2016	Avvikelse budget/prognos
Kommunstyrelsen	138 543	50 249	88 294
Äldrenämnden	21 500	4 918	16 582
Socialnämnden	6 000	2 998	3 002
Stadsbyggnadsnämnden*	58 371	32 522	25 849
Grund- och förskolenämnden	20 066	9 171	10 895
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	6 908	1 622	5 286
Kultur- och fritidsnämnden	99 487	28 208	71 279
Summa	350 875	129 688	221 187
Summa VA	91 308	66 108	25 200
Totalsumma	442 183	195 796	246 387

**Exklusive VA-investeringar, som redovisas separat som summa VA.*

Anslutningsavgifter för VA har redovisats som skuld till VA-kollektivet i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) med 96,9 mnkr.

Investeringar i verksamhetslokaler, nybyggnation eller om- och tillbyggnad sker genom kommunens bolag Tornberget Fastighetsförvaltning AB. Investeringsutgifterna uppgick till 196 mnkr inklusive maskiner och inventarier.

Självfinansieringsgrad

Självfinansieringsgraden anger hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med kommunens egna likvida medel. En hög självfinansieringsgrad innebär att kommunen kan finansiera investeringar utan att låna eller minska de likvida medlen. Därmed behålls det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden.

Den del av investeringskostnaderna som kommunen själv inte kan finansiera måste betalas med ökad upplåning, vilket innebär en ökad belastning på kommunens ekonomi. Om självfinansieringsgraden är 100 procent innebär det att årets nettoinvesteringar är lika stora som årets resultat plus årets avskrivningar.

Investeringarnas självfinansieringsgrad var 85,3 procent. Kommunen har under ett flertal år fram till 2015 haft en självfinansieringsgrad som varit över 100 procent beroende på låg investeringsnivå och goda resultat. 2015 och 2016 var investeringsnivån betydligt högre vilket gav en finansieringsgrad under 100 procent, trots goda resultat.

Kommunens större investeringar sker i kommunens helägda fastighetsbolag Tornbergets regi och ingår därför inte i kommunens nettoinvesteringar.

	2012	2013	2014	2015	2016
Nettoinvesteringar (mnkr)	106,7	119,1	122,3	171,7	195,8
Självfinansieringsgrad (%)	142,0	141,3	120,9	82,7	85,3
Avskrivningar (mnkr)	78,8	83,0	73,1	67,3	72,5

KAPACITET

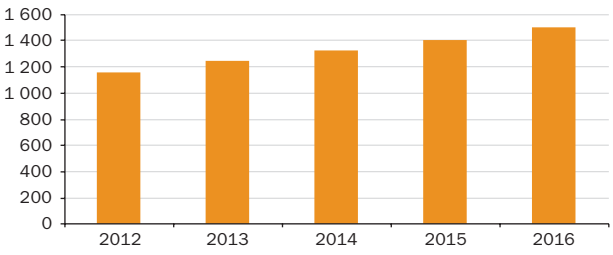
Eget kapital och soliditet

Kommunens egna kapital var 1 499,3 mnkr vilket var 99,0 mnkr högre än 2015. Förändringen av eget kapital jämfört med föregående år motsvarar normalt årets resultat (94,5 mnkr). I eget kapital har det i balansräkningen utöver årets resultat gjorts en justering på 4,5 mnkr avseende insatskapital till Kommuninvest (not 18).

	2012	2013	2014	2015	2016
Eget kapital	1 160,0	1 245,4	1 322,5	1 400,3	1 499,3

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr). Inklusive justering 4,5 mnkr insatskapital Kommuninvest 2016.

EGET KAPITAL

Soliditeten anger hur stor del av kommunens totala tillgångar som är finansierade med eget kapital. En ökad skuldsättning leder till att soliditeten sjunker. En högre soliditet innebär att den långsiktiga betalningsförmågan förbättras.

Kommunens soliditet var 46 procent, vilket var en klar ökning jämfört med föregående år då soliditeten var 29 procent. Ökningen beror främst på att kommunens lån överfördes till Tornberget under året, vilket påverkar balansomslutningen.

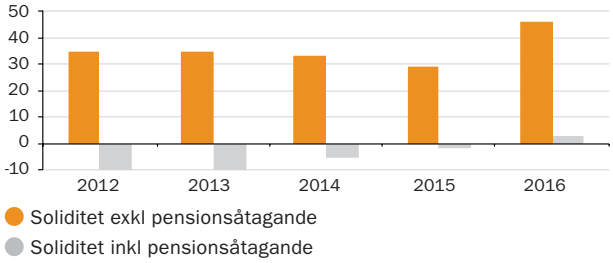
Det finns ansvarsförbindelser utanför balansräkningen, främst pensionsförpliktelser på 1 411,3 mnkr (inklusive särskild löneskatt). Kommunens soliditet inklusive pensionsförpliktelserna var positiv med 3 procent och förbättrad jämfört med föregående år (-2 procent), vilket innebär att kommunen har förbättrat sin finansiella styrka på lång sikt. Fullmäktiges mål för soliditeten inklusive pensionsskulden är ett värde större än noll senast 2018. Detta mål är uppfyllt redan 2016.

Haninge kommuns soliditet jämförs med genomsnittet i Stockholms län och riket i tabellen nedan.

SOLIDITET I PROCENT	2012	2013	2014	2015	2016
Haninge	35	35	33	29	46
Haninge inklusive pensionsskuld	-10	-10	-5	-2	3
Stockholms län ovägt medel	48	48	47	47	
Riket, ovägt medel	49	50	49	48	

Källa: Kolada. Tabellen redovisas i procent.
Exklusive pensionsförpliktelser i ansvarsförbindelse där inget annat anges.

SOLIDITET I PROCENT

Långfristiga skulder och skuldsättningsgrad

Kommunens långfristiga låneskuld har överförts till Tornberget under 2016, i syfte att trygga Tornbergets möjligheter till skattemässiga avdrag för räntekostnader. Vid årsskiftet uppgick lånen till 2 141,9 mnkr (not 23). Kommunens kvarstående långfristiga skuld i balansräkningen på 5,3 mnkr består av leasing och skuld till stiftelser.

Skuldsättningsgraden mäter kommunens skulder inklusive VA och avsättningar (1 768,8 mnkr) i förhållande till det egna kapitalet (1 499,3 mnkr). Skuldsättningsgraden har ökat de senaste åren fram till 2015 då den var 244 procent. 2016 har skuldsättningsgraden minskat till 118 procent med anledning av att den långfristiga låneskulden överförts till Tornberget.

	2012	2013	2014	2015	2016
Långfristiga skulder (Mnkr)	983	1 083	1 269	1 996	5
Skuldsättningsgrad (%)	187	188	203	244	118
Låneskuld per invånare* (Tkr)	13	13	15	24	25

**Inklusive Tornberget. November månads befolkning.*

RISK

Ränterisk

Kommunen har för närvarande ingen ränterisk i finansnettot beroende på att kommunens lån förts över till Tornberget under 2016. Ränterisken finns därmed i Tornberget, vilket på sikt kan påverka kommunens hyreskostnader.

Likviditet

Vid årsskiftet uppgick kommunens likvida medel till 748,3 mnkr vilket är en likviditetsökning med 110,2 mnkr jämfört med 2015 års bokslut. Totalt över året uppfylldes likviditetskravet som ställs i kommunens finanspolicy.

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. Kommunens kassalikviditet är god och ökade till 131,4 procent jämfört med 130,2 procent 2015. Inom den kommunala sektorn räknas normalt att en nivå över 75,0 procent tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen. Genomsnittet i Stockholms län 2015 var 117,5 procent. (Källa: kommun- och landstingsdatabasen, kolada).

Pensionsförpliktelser

Från och med 1998 redovisas kommunens pensionsförpliktelser enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att den större delen tas upp som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Denna del av pensionsförpliktelsen är viktig att beakta ur risksynpunkt eftersom kommande årliga pensionsutbetalningar ska finansieras. Pensionsskulden har beräknats av KPA i samband med bokslutet.

Kommunens totala pensionsförpliktelser, inklusive särskild löneskatt på 24,26 procent, uppgick år 2016 till 1 780 mnkr (1 822,8 mnkr år 2015). Förpliktelser för pensionsförmåner som intjänades fram till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse och uppgår till 1 411,9 mnkr (1 474,0 mnkr år 2015).

PENSIONSFÖRPLIKTELSER	2016	2017	2018	2019
Ansvarsförbindelser (mnkr)	1 412	1 384	1 350	1 338
Pensionsskuld (mnkr)	368	388	421	466
Total pensionsförpliktelse	1 780	1 772	1 771	1 804

Pensionsutveckling inklusive löneskatt 2016 och prognos 2017–2019.

Under rubriken Avsättningar i balansräkningen redovisas det åtagande som avser pensioner intjänade på lönedelar över 7,5 prisbasbelopp samt garanti- och visstidspension. Denna del uppgår till 368,1 mnkr och ökade med 19,3 mnkr jämfört med 2015, främst beroende på ny intjänad pension.

Den individuella pensionsandelen, som enligt pensionsavtalet ger medarbetaren rätt att själv placera en del av pensionsavgiften, uppgick till 98,1 mnkr inklusive löneskatt.
Utöver årets intjänade pensioner finns pensionskostnader som intjänats tidigare. De totala pensionskostnaderna 2016 var 205,5 mnkr, vilket är en ökning med 3,5 mnkr jämfört med 2015. Den beräknade pensionskostnaden 2017–2018 är något högre än 2016.

Kommunens totala pensionskostnad motsvarar cirka 4,7 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

	2016	2017	2018	2019
Pensionskostnad	205	209	228	266

Pensionsutveckling inklusive löneskatt 2016 och prognos 2017–2019

Borgensåtaganden

Kommunens utnyttjade borgensåtaganden uppgick totalt till 2 841,5 mnkr, vilket var en ökning med 2 197,2 mnkr jämfört med 2015. Den stora ökningen beror på kommunens lån som under 2016 fördes över till Tornberget och som kommunen tecknat borgen för.

Kommunens borgensåtaganden gentemot bostadsrättsföreningar uppgick till 510,5 mnkr, vilket var en ökning med 54,1 mnkr jämfört med föregående år. Av beloppet fördelar sig 290,2 mnkr för sex HSB-föreningar och 220,3 mnkr för fem Riksbyggen-föreningar. Kommunen förutspår med rådande ränteläge en fortsatt positiv utveckling för dessa bostadsrättsföreningar och bedömer riskerna som relativt små.

För övriga borgensåtaganden 1,8 mnkr, bedöms riskerna som små.

Skatteintäkter

Skatter och generella statsbidrag ökade med 6,4 procentenheter jämfört med föregående år. Ökningen av skatteintäkterna beror i grunden på ett växande skatteunderlag motsvarande cirka 4,8 procent. Intäkternas ökningstakt mellan 2015 och 2016 utöver detta beror på ökade statsbidrag (för mottagande av nyanlända samt stimulansbidrag för bostadsbyggande) år 2016 jämfört med föregående år.

	2012	2013	2014	2015	2016
Ökning av skatteintäkter*	3,9	4,5	3,7	4,3	6,4

**inklusive generella statsbidrag*

Skatteintäkter är den intäktspost som påverkar utvecklingen av kommunens ekonomi mest. Den senaste prognosen för 2017 visar att intäktsökningen blir 5,4 procent. Prognosen från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) visar på att ökningstakten blir lägre 2018 (3,5 procent) för att sedan minska ytterligare 2019 (2,7 procent) och därefter öka något 2020 (3,0 procent).

Nya prognoser presenteras löpande och det är viktigt att kunna anpassa kostnadsökningar till eventuellt förändrade skatteintäkter.

KONTROLL

Budgetföljsamhet

Följsamheten för nämnder och kommunstyrelse mätt i procentuell avvikelse mot budget var 1,6 procent exklusive fullmäktiges reserv. Det sammanlagda resultat för den skattefinansierade verksamheten exklusive kommunfullmäktiges reserv var ett överskott på 63,0 mnkr, vilket motsvarade 1,6 procent i avvikelse från en total nettobudget för året på 4 031,9 mnkr. Inklusive fullmäktiges reserv (38,6 mnkr) var motsvarande budgetavvikelse ett överskott på 101,5 mnkr, motsvarande 2,5 procent i förhållande till budget (4 070,5 mnkr).

BUDGETAVVIKELSE

	Resultat jämfört med budget (mnkr)			Avvikelsens andel av budget (%)
Nämnd/styrelse	**2014**	**2015**	**2016**	**2016**
Kommunstyrelsen	3,9	13,3	7,5	3,6
Grund- och förskolenämnden	-10,6	0,2	22,5	1,4
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	12,9	9	11,1	2,8
Kultur- och fritidsnämnden	1,1	2,9	1,1	0,6
Socialnämnden	7,5	1,5	11,1	1,4
Stadsbyggnadsnämnden	15,5	4,2	9,4	7,4
Valnämnd, revision	1,3	2,5	-0,1	-4,3
Miljönämnden*	1,3			
Äldrenämnden	-17,0	-52,0	0,4	0,1
Totalt	15,9	-18,4	63,0	1,6%

**Från och med 2015 ingår miljönämndens budget i kommunstyrelsen. Tabellen visas exklusive fullmäktiges reserv.*

Prognossäkerhet

Prognossäkerheten är ett mått som visar hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till en god ekonomisk hushållning. En god prognossäkerhet innebär att kommunen har lättare att korrigera eventuella avvikelser på kort sikt.

Nämndernas prognoser under året utgår alltid från den budget som kommunfullmäktige senast beslutat. Fullmäktige kan besluta om en justerad budget när som helst under innevarande år. I samband med beslut om en justerad budget förändras ofta prognosen för berörda nämnder. Detta kan vara en orsak till att prognoserna förändras mellan avstämningspunkterna och att skillnaden kan vara stor mellan bokslut och prognoser i samband med delårsbokslut. En annan orsak till större avvikelser mellan prognoser och resultat kan vara faktorer som inte är möjliga eller mycket svåra att prognosticera tidigare än under senhösten och årets sista månader. Exempelvis höstens volymer i egen verksamhet vid nytt läsår inom skolverksamheterna eller kostnader för vinterväghållning beroende på snömängd och halka.

Kommunen följer upp ekonomin månatligen och prognosticerar resultatet för året. Som komplement till prognoserna görs en risk- och känslighetsanalys för nämnder och styrelse. Skillnaden mellan prognoser och resultat avspeglas i hög grad i risk- och känslighetsanalysen.

Nämndernas prognostiserade budgetavvikelser vid delårsuppföljningar och bokslut samt bokslutets avvikelse mot den senast beslutade budgeten för året, exklusive fullmäktiges reserv, framgår nedan.

Skillnaden mellan prognosen vid delårsuppföljning per april och årets resultat var 60,2 mnkr. Sammanlagt utökades nämndernas och kommunstyrelsens budget 2016 med 77,8 mnkr mellan 2016-02 och 2016-06. Fullmäktiges reserv utökades också med 19,8 mnkr. Av ramökningen finansierades 56,5 mnkr av ökade skatteintäkter och 21,3 mnkr av fullmäktiges volymreserv. Resterande 19,8 mnkr belastade kommunens budgeterade resultat som reviderades från 102,9 mnkr till 83,1 mnkr.

PROGNOSSÄKERHET (MNKR)

Nämnd/styrelse	Prognos per 2016-04-30	Prognos per 2016-08-31	Resultat 2016-12-31
Kommunstyrelsen	0,0	1,5	7,5
Grund- och förskolenämnden	0,0	3,0	22,5
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	0,1	2,9	11,1
Kultur- och fritidsnämnden	1,0	1,0	1,1
Socialnämnden	0,0	0,0	11,1
Stadsbyggnadsnämnden	0,0	2,0	9,4
Valnämnd, överförmyndare, revision	0,0	0,0	-0,1
Äldrenämnden	1,7	0,0	0,4
Totalt*	2,8	10,4	63,0

**Exklusive kommunfullmäktiges reserv. Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr).*

I februari tilldelades kommunen 37,3 mnkr i statsbidrag för nyanlända. Av dessa medel fördelades 17,5 mnkr till nämnder och kommunstyrelse. Resterande 19,8 mnkr lades i fullmäktiges reserv. Av socialnämndens överskott på 11,1 mnkr kan 7,0 mnkr förklaras av tilldelat statsbidrag för nyanlända. Ett planerat byggande av bostäder genomfördes inte.

I mars tilldelades kommunstyrelsen 0,7 mnkr för hållbarhets- och organisationsberedningarna.

I april tilldelades nämnder och kommunstyrelse sammanlagt 19,2 mnkr netto i resultatöverföring från 2015. För Äldrenämnden innebar detta en minskning av ramen med 4,1 mnkr. Övriga nämnder och styrelsen fick en sammanlagd utökad ram med 23,3 mnkr.

I april fick äldrenämnden en volymrelaterad ramjustering efter genomlysning av verksamheterna, på 39,8 mnkr. Detta finansierades med 20,0 mnkr ur fullmäktiges reserv och kommunens budgeterade resultat sänktes med resterande (19,8 mnkr) från 102,9 mnkr till 83,1 mnkr.

En ny ansvarsfördelning mellan äldrenämnden och socialnämnden resulterade i att de båda nämndernas ramar justerades i april. Äldrenämndens ram justerades ned med 10,6 mnkr och socialnämnden fick motsvarande ramtillskott med anledning av den nya ansvarsfördelningen.

I juni beslutade fullmäktige om ett ramtillskott på 0,6 mnkr till kommunstyrelsen med anledning av förstärkning av upphandlingsverksamheten. Detta finansierades av fullmäktiges reserv.

Grund- och förskolenämndens överskott framträdde under höstterminen och kan förklaras av större volymer i egen regi och i befintliga lokaler än budgeterat. Nämndens resultatenheter gjorde sammanlagt betydligt större överskott än prognosticerat som följd av större intäktsökning än kostnadsökning under augusti - december.

Kommunstyrelsens överskott beror främst på större reavinster än budgeterat. Den underliggande verksamheten hade resultat i linje med budget. Realisering av vinst vid försäljning av mark har skett i slutet av året varför prognoserna avviker mot resultatet.

Stadsbyggnadsnämndens resultat översteg prognoserna kraftigt. Orsaken är lägre kostnader än budgeterat årets sista månader avseende vinterväghållning. Det är alltid svårt att prognosticera hur snörik vintern fram till decembers utgång kommer att bli, 2016 blev det en snöfattig vinter.

Redovisning av uppdrag

INLEDNING

Fullmäktige har gett kommunstyrelsen och nämnderna särskilda uppdrag som ska genomföras och återrapporteras.

Alla nämnder ska ta fram kommunala tjänstegarantier för verksamheten.

Uppdraget att ta fram kommunala tjänstegarantier kommer att hanteras i samband med arbetet med en övergripande kvalitetsstrategi. Ett förslag till definition av kommunala tjänstegarantier finns. Slutprodukten kommer att hanteras i samband med kvalitetsstrategin.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att anlita en extern konsult 2016 med uppdrag att göra en genomlysning av grund- och förskolenämndens verksamheter och granska verksamheternas effektivitet ur perspektivet kundnytta i förhållande till insatta resurser samt att föreslå åtgärder i syfte att uppnå en bättre överensstämmelse mellan uppdraget och tilldelade resurser.

Kommunstyrelsen godkände direktiv för uppdraget i juni 2016. Upphandling av en extern konsult för att utföra uppdraget har gjorts. Uppdraget kommer att redovisas till kommunstyrelsen under första halvåret 2017.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda införandet av utmaningsrätt i kommunen.

Uppdraget kommer att starta i början av 2017.

Fullmäktiges beslut 2014-12-08 § 196 att upphäva kommunstyrelsens beslut 2014-09-29 § 226 (planuppdrag för Jordbro centrum, Kalvsvik 1:4, 1:16) upphävs. Planarbetet ska återupptas.

Planarbetet har återupptagits. En ny extern intressent deltar i arbetet. Kommunstyrelsen har i september 2016 godkänt ett markreservationsavtal och detaljplan för Jordbro Centrum är påbörjad.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram ingångsvärden för de indikatorer som saknar målvärden och säkerställa att indikatorerna kan följas upp utifrån kostnader för uppföljning och relevans. I skolplaneenkäten ska frågor införas för indikatorn ”nöjdhet fritid”.

Inför arbetet med Mål och budget 2017 har ekonomiavdelningen föreslagit förändringar som diskuterats med den politiska sekreterargruppen. I Mål och budget 2017-2018 har fullmäktiges indikatorer definierats som resultatindikatorer eller indikatorer av informationskaraktär. Skolplaneenkäten för elever i årskurs 5 och 8 har utökats med frågor om nöjdhet fritid.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en omsorgsmodell som ger föräldrar möjlighet att vara hemma med sina barn upp till tre års ålder.

Kommunstyrelseförvaltningen har konstaterat att den enda modell som ger föräldrar möjlighet att vara hemma med sina barn upp till tre års ålder är den statliga föräldraförsäkringen. Föräldrar har inom de ramar som gäller för den försäkringen möjlighet att fördela föräldrapenningen över tid. Kommunfullmäktige har godkänt att uppdraget avslutas.

Kommunstyrelsen ska se över vision och målstruktur inför Mål och budget 2017 samt göra en översyn av budgetprocessen.

Tidplanen för Mål och budget 2018-2019 som fastställdes av kommunstyrelsen i september, innebär att budgetprocessen har förändrats från 2017.

Kommunstyrelsen ska aktivt arbeta för att fler utförare inom skola och förskola etablerar sig i Haninge.

Lokalförsörjningsenheten har under året träffat olika aktörer som bygger eller driver skolor och förskolor för att hitta intressenter till de förskolor och grundskolor som enligt kommunfullmäktiges budget 2016 skall byggas och drivas av extern aktör. Kommunfullmäktige beslutade i november om marköverlåtelseavtal till aktörer för tre förskolor och en skola.

Kommunstyrelsen ska ta fram förslag till en övergripande kvalitetsstrategi samt hur denna skall följas upp. I uppdraget ingår att se över synpunkts- och klagomålshanteringen samt att föreslå hur olika utförare kan jämföras med varandra.

Direktivet för uppdraget är fastställt av kommunstyrelsen i maj 2016. En arbetsgrupp med representation från förvaltningarna har tagit fram ett första utkast till struktur för en kvalitetsstrategi.

Kommunstyrelsen ska utreda vänortssamarbeten, hur fungerar de idag samt ta fram förslag till eventuella förändringar.

Haninge kommun har vänortsavtal med kommunerna Ishöj i Danmark, Formia i Italien, Hapsaalu i Estland, Pargas i Finland och med Krokoms kommun i Jämtland. Gällande avtal går ut under 2017 och 2018. Under senare år har utbyte skett endast med Ishöj och Formia. I början av juni var hållbarhetsberedningen på besök i Ishöj. Kommunstyrelseförvaltningen har diskuterat med vänorterna om vänortsarbetet ska fortsätta, vilket det finns intresse av. I samband med kommande förslag till nytt vänortsarbete kommer ett reviderat eller ett nytt internationellt program att presenteras.

Alla nämnder ska arbeta fram förslag till rationaliseringar eller kvalitetsförbättringar genom samordning med andra verksamheter, inom exempelvis lokalutnyttjande

Distribution av sammanträdeshandlingar har effektiviserats i och med att fler nämnder distribuerar handlingar digitalt. Via beslutsstödet pågår löpande arbete med att förenkla uppföljning för att göra processen enkel och smidig samtidigt som kvaliteten ökar. Tillsammans med Nynäshamn har en förstudie om upphandling av ekonomisystem gjorts och en kravspecifikation ska tas fram. I bland annat stadskärnearbetet, etableringsfrågor, näringslivsservice, planering av verksamhetsmark och arbetsmarknadsfrågor pågår gemensamt arbete mellan flera förvaltningar. Ett förslag till stadsutvecklingsplan för stadskärnan har arbetats fram i brett samarbete inom kommunen. Arbetsmarknadsrådet har etablerats.

Grund- och förskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bedriver på uppdrag av socialnämnden korttidstillsyn i befintliga lokaler.

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar aktivt med att se över hur lokalerna används ur ett trygghets- och jämlikhetsperspektiv men också ur ett ekonomiskt perspektiv. Vid fördelningen av inomhustider i idrottshallar försöker fritidsbokningen styra liknande idrotter till samma hall. Det kommer kunna leda till ett effektivare användande av lokalerna.

Äldre- och kultur- och fritidsförvaltningen samarbetar och har öppnat en träffpunkt i Jordbro kultur- och föreningshus. Träffpunkten heter Mötesplats Jordbro. Det leder både till ett mer effektivt nyttjande av lokaler och att kännedomen om kultur- och fritidsverksamheten ökar och når ut till fler äldre. Under året har verksamhet för funktionsnedsatta ungdomar flyttat från Jordbrogården till Lilleken.

I socialförvaltningen har flera tidigare boendeverksamheter för personer med funktionsnedsättning slagits ihop till ett större serviceboende. Detta leder till att samma personalgrupp kan arbeta med fler brukare. Fortsatt översyn av grupp- och servicebostäder enligt LSS görs för att säkerställa ett effektivt resursutnyttjande. Daglig verksamhet har genomfört ett skifte av enheter mellan befintliga lokaler för ett större resursutnyttjande. Samlokalisering sker med ny öppen träfflokal. Rationaliseringar genom samutnyttjande av lokaler är ett fortgående arbete på förvaltningen.

All riksfärdtjänst, för samtliga åldrar, administreras och handläggs från och med 2016 av äldreförvaltningen, vilket har inneburit en effektivisering och kvalitetsförbättring både utifrån förvaltnings- och kundperspektiv.

Alla nämnder ska se över verksamheten i syfte att utreda om det finns tjänster som kan konkurrensutsättas genom kundval, utmaningsrätt och upphandling.

Skolverksamheten är i sin helhet konkurrensutsatt genom att elevpengen följer eleven. Föräldrarna kan välja förskola och skola. Inom Stockholms län finns en gemensam intagning till gymnasiet, vilket innebär att gymnasieeleverna väljer fritt inom länet.

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar med att utveckla kulturskolan som invigdes i januari 2016. Kulturskolan utgörs av den kommunala musikskolan samt externa aktörer som upphandlats för att bredda utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter och erbjuda nya konstformer och uttryckssätt. Verksamheten kommer fortsätta att utvecklas i denna riktning. I fullmäktiges mål och budget 2017-2018 fick kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen. Detta uppdrag har breddats till att gälla förutsättningar för föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv för kommunen.

Kommunstyrelsen ska utvärdera internhyressystemet i syfte att se över och förbättra regelverket och öka samutnyttjandet.

En extern konsult kommer att genomföra utredningen.

Kommunstyrelsen ska i samarbete med Tornberget ta fram förslag till standardiseringar av verksamhetslokaler, exempelvis förskola.

Ett lokalprogram för en standardförskola och för en standardidrottshall har tagits fram. Modellen för standardförskola kommer att användas i kommande byggnationer, bland annat i bygget av Vargbergets förskola och ny förskola vid Ribbyskolan.

Kommunstyrelsen ska ta fram behovs- och åtgärdsplan för att lösa bostadsfrågan för äldre. Arbetet skall ske i samarbete med äldreförvaltningen.

Direktiv för uppdraget har godkänts i kommunstyrelsen i augusti 2016. Arbete pågår.

Kommunstyrelsen ska verka för en permanentning av projektet Origo

Origo är ett myndighetsgemensamt resurscentrum med fokus på ungdomar som lever i en hederskontext. Stockholms stad är formellt ansvarig för att driva Origo. Haninge kommun och flera kommuner i länet har skrivit avtal om att fortsätta projektet till 2020. Någon ytterligare utredning av frågan om permanentning av Origo görs därför inte.

Kommunstyrelsen ska arbeta för att tillsammans med bostadsrättsföreningar kring gamla Nynäsvägen förtäta Haninge City ytterligare.

I förslaget till stadsutvecklingsplan visas möjligheter till förtätning av stadskärnan med bostäder och arbetsplatser. Beräkningar visar att bostäder för upp till 40 000 nya invånare kan skapas. Planläggning har startats för att möjliggöra tätare bostadsbebyggelse.

Kommunstyrelsen ska utreda möjligheterna för att överdäcka pendeltågstationen i Handen.

I arbetet med stadsutvecklingsplanen ingår planering för en tätare stadskärna med bostäder, verksamheter och service, tillsammans med översyn av trafiklösningar och överbryggande av barriärer i stadskärnan.

Grund- och förskolenämnden ges i uppdrag att utreda hur lärarnas tid med eleverna kan öka i motsvarande grad som deras administrationsbörda kan minska genom införande av lärarsekreterare.

För att kunna genomföra en avlastning av arbetsuppgifter för lärarna krävs att resurser tillförs. Om detta inte görs är alternativet att finansiera lärarassistenter genom att minska lärartätheten. Lågstadiesatsningen där Haninge kommun erhållit 14,4 miljoner kronor, ska gå till att täcka kostnader för personalförstärkning med lärare, förskollärare eller speciallärare alternativt med annan personal så att lärarna i större utsträckning kan bedriva undervisning.

Grund- och förskolenämnden ges i uppdrag att utreda kriterier och arbetsuppgifter för förstelärartjänster för förskollärare i Haninges förskolor. I uppdraget ingår också att utreda vilka konsekvenser införandet av karriärtjänster för förskollärare innebär.

I de kommunala förskolorna i Haninge finns redan karriärtjänster i form av pedagogista och ateljerista. Ett förstelärarsystem inom förskolan kan inte finansieras med statliga medel som i grundskolan. En sådan satsning måste bekostas med egna medel. En förstelärare i varje förskola skulle motsvara en kostnad på cirka 2,5 miljoner kronor.

Grund- och förskolenämnden ges i uppdrag att arbeta fram uppföljningsparametrar för strukturbidraget för effektivt och strategiskt resursutnyttjande och resultat.

Uppdraget utförs 2017.

Grund- och förskolenämnden ska ta fram skolstrukturplaner för de kommundelar som ännu inte har någon plan.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för uppdraget, som kommer att slutföras under 2017.

Grund- och förskolenämnden ska fortsätta samarbetet med socialnämnden för att minska skolfrånvaron och minska utanförskap hos unga.

Samarbetet med socialnämnden för att minska skolfrånvaron är en etablerad verksamhet genom närvaroteamet. Teamets fyra heltidstjänster är fördelade på två heltidstjänster pedagoger, två halvtidstjänster skolpsykologer, en halvtid familjebehandlare från familjeresursen inom socialtjänsten samt en enhetschef som också har ansvar för Centrum för mottagande av nyanlända. Navigatorcentrum arbetar med det kommunala aktivitetsansvaret, som riktar sig till äldre ungdomar.

Grund- och förskolenämnden ska arbeta strategiskt för att öka lägstanivån på skolmaten.

Ett kontinuerligt samarbete med kommunens koststrateg finns.

Grund- och förskolenämnden ska arbeta strategiskt för att öka idrott och rörelse i skola och förskola

Efter en genomförd utredning beslutade grund- och förskolenämnden att ”Plan för ökad rörelse i skolan” ska publiceras på varje skolans hemsida senast 1 januari 2017. Förvaltningen har fått i uppdrag att ta fram en plan för simundervisningen kopplat till skolans styrdokument.

Grund- och förskolenämnden ska arbeta fram en IT strategi som möjliggör en modern skola.

Utbildningsförvaltningen arbetar med uppdraget att ta fram en IT-strategi för den pedagogiska verksamheten.

Grund- och förskolenämnden ska planera för fler förskoleavdelningar med utomhusverksamhet.

Den centrala ledningsgruppen för förskolan har diskuterat möjligheter till att starta uteverksamhet. Gruppen anser att frågan behöver utredas mer och förutsättningar i form av kompetenskrav, verksamhetskrav och framgångsfaktorer behöver identifieras. Syftet med, samt vilka nuvarande brister en uteverksamhet ska lösa, är också faktorer som måste studeras närmare. Även en ekonomisk infallsvinkel bör beaktas. Uppdraget utförs 2017.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ges i uppdrag att utreda effekterna av ett samverkansavtal om gemensam programpeng för introduktionsprogrammet. I uppdraget ingår även att återkomma till KS med konsekvensanalys kring platsgaranti i introduktionsprogrammet för elever boendes i Haninge samt ekonomiska konsekvenser för frisök. Kommunen ska ansluta sig till en gemensam programpeng för introduktionsprogrammet 2017. Konsekvenserna av att Haninge ansluter till en gemensam programpeng för introduktionsprogrammen ska utredas.

Konkurrenskraften skulle minska på programinriktat individuellt val för elever med lägre betyg folkbokförda i Haninge. Någon ekonomisk påverkan av ett samarbetsavtal som omfattar introduktionsprogram kan inte förväntas.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska arbeta fram förslag, tillsammans med näringslivet, på hur yrkesprogrammen och dessa utbildningar bättre kan anpassas efter företagens framtida behov.

Representanter för näringslivet deltar i programråden på yrkesprogrammen. Regelbundet samråd sker. Ett etablerat samarbete finns.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska stärka arbetet med idrottsprofiler för att öka konkurrenskraften i Haninges program.

Utbildningsförvaltningen ska ta fram en långsiktig strategi för idrottsakademierna. Utredningen redovisas för nämnden i mars 2017.

Skolan ska i samarbete med kultur och fritid vid kommande om- och nybyggnadsplaner av skolor arbeta för att öka antalet fullstora idrottshallar och öka tillgången till bibliotek.

Beslut om fullstora hallar finns redan. Utbildningsförvaltningen genomför ett arbete för att utveckla skolbiblioteken. Resultatet av arbetet med skolbiblioteken har redovisats i grund- och förskolenämnden i december 2016. Tillgången till skolbibliotek är tillgodosedd inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområde.

Kultur- och fritidsförvaltningen för löpande dialog med utbildningsförvaltningen för att säkerställa tillgång till idrottshallar och bibliotek vid om- och nybyggnadsplaner av skolor. Förvaltningen har också tilldelats 1 miljon kronor för att tillgänglighetsanpassa en idrottshall under 2017.

Kultur- och fritidsnämnden ska utreda behov och förutsättningarna för fler fullstora idrottshallar.

Förvaltningen har utrett behovet av fler fullstora idrottshallar och tre nya hallar har hänvisats mark. Ett lokalprogram är framtaget och beslutat hösten 2016. En fjärde hall med gymnastik, cheerleading- och dansinriktning byggs i anslutning till nya Vikingaskolan. Näst i tur står en utredning om behovet av en idrottshall i anslutning till Rudanområdet. Tidigare undersökningar visar dock att markförhållandena där behöver utredas noggrant samt att gällande detaljplan måste beaktas.

Kultur- och fritidsnämnden ska ta fram en utvecklingsplan för kulturarv och kulturmiljöer.

Projektet kulturmiljöprogram för Haninge har startat. I arbetsgruppen ingår representanter från kultur- och fritidsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen samt kommunstyrelseförvaltningen. Styrgruppen består av ledamöter ur kultur- och fritidsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. Projektets resultat kommer att levereras i form av ett strategiskt dokument samt av ett kunskapsunderlag bestående av kommunövergripande kulturmiljöinventeringar.

Kultur- och fritidsnämnden ska påbörja en förstudie för en ny simhall.

Förvaltningen har genomfört en förstudie med syfte att svara på frågan om behov finns av en ny simhall och i så fall med vilken inriktning och storlek samt lokalisering. Nämnden har godkänt förstudien och gett förvaltningen i uppdrag att utreda markalternativen och kostnadsberäkningar för alternativen Västerhaninge centrum, Hanvedens IP och Torvalla IP. Möjligheterna till extern finansiering och partnerskap ska beaktas. Uppdraget beräknas kunna presenteras för kultur- och fritidsnämnden i april 2017.

Kultur- och fritidsnämnden ska utveckla Lakesides verksamhet vid Rudan.

Förutsättningarna har förändrats. Fokus har under 2016 legat på att etablera verksamheten i Jordbro kultur och föreningshus. I oktober bytte ungkulturhuset namn från Lakeside till Porten.

Kultur- och fritidsnämnden ska se över sitt IT system för bokningar och inpasseringar m m.

Förvaltningen kommer att medverka i en gemensam upphandling ett kombinerat bidrags- och bokningssystem tillsammans med av ca 130 andra kommuner. Det skulle innebära att dagens två system rationaliseras till ett, samt att användandet förenklas. Förvaltningen har infört ett nytt passersystem i de flesta av kommunens idrottshallar.

Socialnämnden ska genom nämndbeslut fastställa samarbetet med grund- och förskolenämnden med ett närvaroteam.

Socialnämndens beslut 2015-08-25 § 126. Närvaroteamet arbetar aktivt för att nå elever med låg skolnärvaro och teamet arbetade under läsåret 2015/2016 med 79 elever. Under hösten 2016 utökades teamet med en grupp högstadieelever.

Socialnämnden ska samarbeta med utbildningsförvaltningen för att genom utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar arbeta proaktivt med att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer.

Förvaltningen arbetar strategiskt för att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer och bland annat används utbildningsförvaltningens IT-stöd för skolinformation för att nå föräldrar med information. Förvaltningen annonserar på bibliotek i lokaltidningen och informerar i sociala medier, kommunens facebook och en nystartad familjehemsblogg. Informationskvällar hålls för intresserade personer och förvaltningen har anslutit sig till tjänsten Familjehem Sverige där personer kan få mer information om familjehem samt lämna intresseanmälan. Dessutom har förvaltningen skickat ut brev till familjehem som har eller har haft uppdrag tidigare, med frågan om de eller andra i deras nätverk är intresserade av att bli familjehem eller kontaktfamilj. Arbetet har resulterat i ett flertal intresseanmälningar.

Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att ta fram en plan för en ny övergång från stadskärnan till Rudan för bil och gång- och cykelvägar och ta fram en plan för överdäckning av spåret vid Handens pendeltågstation.

Ett underlag som redovisar förutsättningar för ett fortsatt arbete är framtaget. Återrapporteras i stadsbyggnadsnämnden i delårsrapport 1 2017.

Stadsbyggnadsnämnden ska göra en utredning över hur nämndens taxor ligger till i jämförelse med andra kommuner i Stockholmsregionen med förslag till justeringar.

Genomgång av flertalet taxor har gjorts och justeringar har skett i enlighet med givna förslag för att matcha andra kommuner. Arbetet fortlöper för att utreda samtliga taxor.

Äldrenämnden ska utreda möjligheten till att införa valfrihet för maten.

Projektet matkassen är igångsatt under hösten 2016 för ett 15-tal kunder inom hemtjänsten i Handen. Syftet med projektet är att undersöka alternativa utbud till matlådan och matdistribution för de som har beslut om detta. Konceptet består av en matkasse som levereras till hemmet med en delvis förberedd måltid. Detta ger bättre förutsättningar för personalen att tillaga måltiden och väcka intresse för den äldre att själv delta i tillagandet. Matkassen produceras av äldreförvaltningens eget kök.

En extern översyn av äldrenämndens arbetssätt och organisation ska genomföras och redovisas.

Beslut i äldrenämnden 2016-02-24, § 144 och i kommunfullmäktige 2016-04-18, § 12. Samtidigt presenterades ett åtgärdsprogram utifrån genomlysningen. Effekterna av genomfört åtgärdsprogram bedömdes i oktober 2016 till 17,8 miljoner kronor. Den tillkommande effekten för 2017 beräknas till 7,6 miljoner kronor.

Personal

ANTAL ANSTÄLLDA

Samtliga uppgifter gäller tillsvidareanställningar och visstidsanställningar med en sysselsättningsgrad på minst 40 % av heltid. Tabellerna avser endast de förhållanden som förelåg på dagen den 31 december.

Antalet anställda visas i antal personer, antal anställningar eller antal årsarbetare. Skillnaden är hur man räknar fram de anställda och hur man väljer att visa det. I Haninge har antal personer ökat med 56 mellan 2015 och 2016. Dessa personer kan även beräknas som antal anställningar. Dessa har ökat med 60 mellan 2015 och 2016. Beräknas istället antal årsarbetare, det vill säga om den faktiska sysselsättningsgraden för månadsavlönade och arbetade timmar för timavlönade omräknas till heltidsanställningar, har antalet ökat med 59,6.

Medelåldern har inte förändrats nämnvärt mellan åren.

	Antal personer		Antal anställningar		Antal årsarbetare		Medelålder	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Alla	4 607	4 663	4 622	4 682	4 381,6	4 441,2	45,0	44,9
Kvinna	3 617	3 633	3 629	3 649	3 429,8	3 450,5	44,9	44,9
Man	990	1 030	993	1 033	951,8	990,7	45,2	44,7

Personalgrupper som ökat mest i antal personer finns inom kategorierna övrig personal samt chefer och barnomsorgspersonal. De grupper som minskat mest finns inom kategorierna handikappomsorgspersonal samt äldreomsorgspersonal. Kommunen har stor omsorgsverksamhet på entreprenad. Det innebär att många som arbetar inom till exempel omsorg på kommunens uppdrag, är anställda av annan arbetsgivare än kommunen.

PERSONALSTRUKTUR	Kvinnor	Män	Totalt 2015	Totalt 2016	Förändring
Barnomsorgspersonal	980	110	1 067	1 090	23
Lärare	519	174	675	693	18
Handläggare och specialister	486	126	622	612	-10
Äldreomsorgspersonal	501	33	568	534	-34
Handikappomsorgspersonal	362	94	500	456	-44
Chefer	192	80	254	272	18
Gymnasielärare	110	99	196	209	13
Administrativ personal	155	20	165	175	10
Teknisk personal övriga	26	131	176	157	-19
Teknisk handläggare	51	61	101	112	11
Fritidsledare	40	46	89	86	-3
Kulturpersonal	47	10	52	57	5
Övrig personal	187	23	142	210	68
Totalt	3 656	1 007	4 607	4 663	56

Förvaltningarnas antal anställda visas i antal anställda, det vill säga både heltids- och deltidsanställda.

ANTAL ANSTÄLLNINGAR	2015			2016		
	Kvinna	Man	Totalt	Kvinna	Man	Totalt
Kommunstyrelsen	144	68	212	150	70	220
Grund- och förskolenämnden	1 682	327	2 009	1 740	348	2 088
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	255	110	365	294	187	481
Kultur- och fritidsnämnden	111	99	210	100	89	189
Socialnämnden	635	166	801	655	165	820
Stadsbyggnadsnämnden	55	93	148	76	96	172
Äldrenämnden	630	68	698	635	77	712
Totalt	3 512	931	4 443	3 650	1 032	4 682
Avslutade enheter 2015			179*			
Totalt inkl avslutade enheter 2015			4 622			

**De 179 anställningar som inryms under avslutade enheter ingår i antal anställningar i nämnderna 2015. Det är enheter (ansvar) som avslutats, inte anställningar. På grund av maskinella problem i lönesystemet 2015 har dessa 179 inte kunnat fördelas och det blir en avvikelse vid redovisning per nämnd 2015. Skillnaden mellan antal anställningar per nämnd 2015 och 2016 ska därför i flera nämnder vara avsevärt lägre. I personalstatistiken för 2016 finns inte begreppet avslutade enheter.*

PERSONALOMSÄTTNING

Personalomsättning är en beräkning av personal som börjar och slutar. I beräkningen ingår tillsvidareanställda månadsavlönade. Omsättningen beräknas genom medelvärdet av antalet anställda 1 januari och antalet anställda 31 december, dividerat med antalet avgångar. Redovisningen görs i procent.

PERSONALOMSÄTTNING	Totalt i procent	Avgång på egen begäran, antal personer	Pensionsavgångar, antal personer
År 2015	13,5	462	119
År 2016	15,0	456	97

Det totala antalet personer som lämnat kommunen under året är i förhållande till 2015 lägre, både i kategorin som slutat på egen begäran och de som gått i pension. Den totala personalomsättningen är högre i procent för år 2016 i förhållande till föregående år. Det förklaras med att värdet är ett genomsnitt av de sex förvaltningarnas totala personalomsättning i procent där en förvaltnings tillfälliga ökning påverkar det totala värdet för kommunen. Både avgångar och nyanställningar bidrar till omsättning.

Äldreförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen har under 2016 haft relativt stora ökningar i personalomsättning i förhållande till år 2015. På äldreförvaltningen har antalet pensionsavgångar dubblerats och 21 nyanställts. Kommunstyrelseförvaltningen har haft en dubblering av antalet personer som valt att avsluta sin anställning på egen begäran samt en nyanställning av 8 personer.

Övriga förvaltningar har haft ungefär samma personalomsättning 2016 som 2015.

SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaron redovisas som total sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid, kort- och långtidsfrånvaro i procent av total sjukfrånvaro, sjukfrånvaro i procent uppdelat på kön samt sjukfrånvaro indelat i åldersgrupper.

TOTAL SJUKFRÅNVARO I PROCENT AV ORDINARIE ARBETSTID	2015	2016	Förändring
Total sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	7,6%	7,8%	0,2%

KORT- OCH LÅNGTIDSFRÅNVARO I PROCENT AV TOTAL SJUKFRÅNVARO	2015	2016	Förändring
Korttidsfrånvaro i procent av total sjukfrånvaro	55,2%	43,7%	-11,5%
Långtidsfrånvaro i procent av total sjukfrånvaro	44,8%	56,3%	11,5%

SJUKFRÅNVARO I PROCENT UPPDELAT PÅ KÖN	2015	2016	Förändring
Kvinnor	8,5%	8,9%	0,4%
Män	4,4%	4,2%	-0,2%

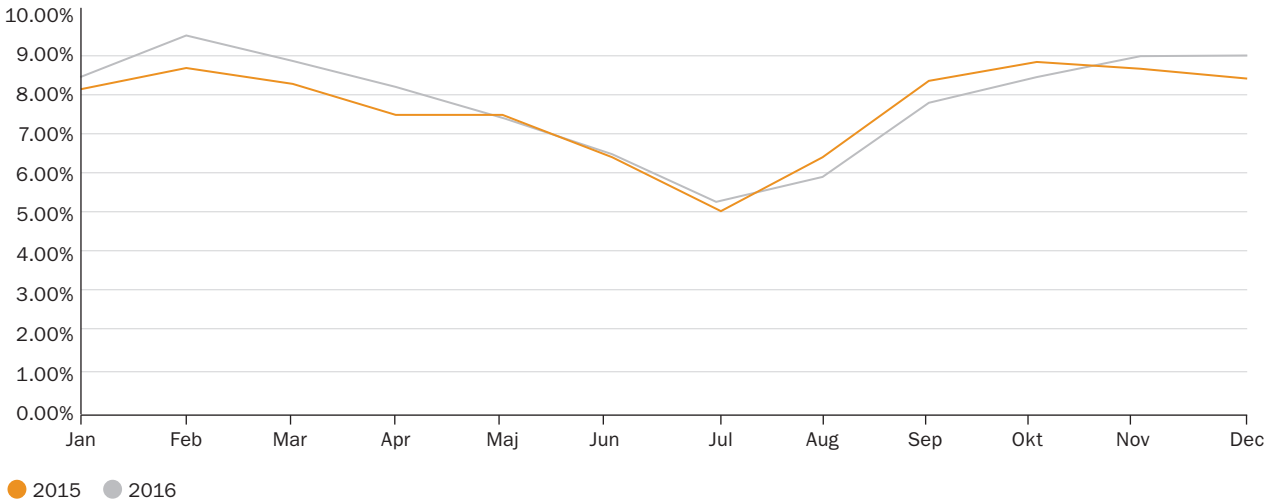
SJUKFRÅNVARO I PROCENT UPPDELAT I ÅLDER	2015	2016	Förändring
Upp till 29 år	7,1%	9,3%	2,2%
30–49 år	8,4%	9,1%	0,7%
50 år och äldre	8,5%	9,0%	0,5%

Värdet för den totala sjukfrånvaron i kommunen har gått upp något i förhållande till 2015, dock är tendensen avstannande. En förskjutning under 2016 har skett i förhållandet mellan lång- och korttidsfrånvaro genom att andelen korttidsfrånvaro har minskat och långtidsfrånvaron har ökat. En möjlig förklaring till denna förskjutning är att det aktiva arbetet med korttidsfrånvaro genom tjänsten sjukanmälan till företagshälsovården fått genomslag under året.

Samtliga ålderskategorier uppvisar en generell ökning, dock finns den största ökningen i åldersgruppen upp till 29 år. De största ökningarna i sjukfrånvaro inom denna åldersgrupp finns inom äldreförvaltningen, socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Sjukfrånvaron uppdelat på kön ser i princip likadan ut som föregående år, med en liten ökning för kvinnor och svag minskning för män.

Sjukfrånvaron har en årscykel. I stort följer kurvorna varandra från år till år, med högre andel frånvaro under februari månad och lägre under sommarmånaderna.

FRISKNÄRVARO

Frisknärvaro är ett begrepp som beskriver det motsatta till sjukfrånvaro. Frisknärvaro redovisas i procentuell andel månadsanställda med 0, 0-5 och 0-7 sjukdagar under året.

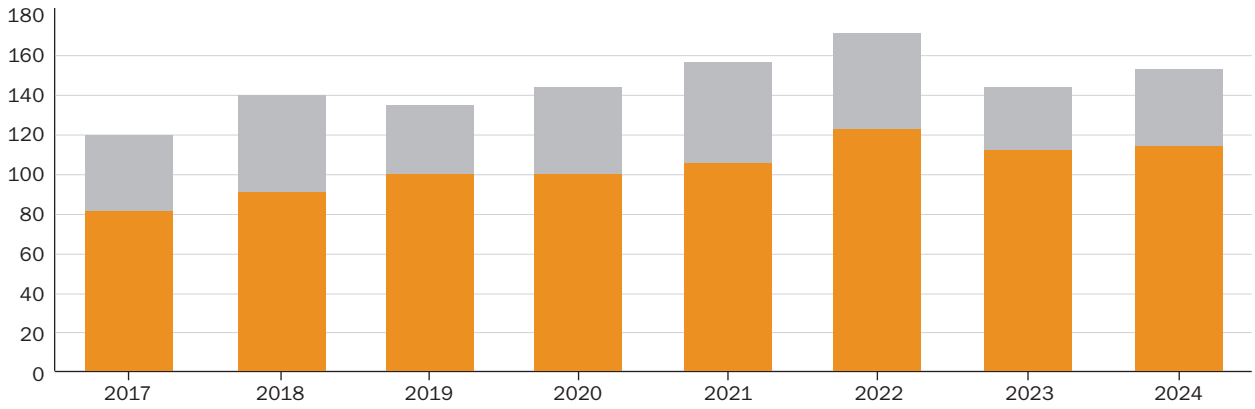
Frisknärvaron beskriver hur stor andel som inte har någon sjukfrånvaro alls (0), hur stor andel som har upp till fem dagars sjukfrånvaro (0-5) och hur stor andel som har högst sju sjukdagar under året. Ett högre tal är bättre, en frisknärvaro på 100 procent skulle betyda att ingen hade någon sjukfrånvaro.

FRISKNÄRVARO ANTAL PERSONER	2015	2016
0 dagar	1 668	1 744
0–5 dagar	3 208	3 299
0–7 dagar	3 574	3 677

FRISKNÄRVARO I PROCENT	2015	2016
0 dagar	31,1%	31,8%
0–5 dagar	59,8%	60,2%
0–7 dagar	66,6%	67,1%

PENSIONSPROGNOS

Många anställda går i pension under kommande år. Därför har kompetensförsörjning varit ett prioriterat område 2016 och kommer att vara det under överskådlig tid framåt. En ökad konkurrens om arbetskraften i Stockholmsområdet medför att arbetet med att öka Haninge kommuns attraktivitet är prioriterat. Kommunen arbetar aktivt med kompetensförsörjning genom att samtliga förvaltningar under 2017 kommer att ta fram kompetensförsörjningsplaner.

Uppgifterna gäller det antal personer som fyller 65 år respektive år.

Kommunstyrelsen

Ansvarsområde

Kommunstyrelsen ansvarar för att på kommunfullmäktiges uppdrag planera, leda, samordna och följa upp den verksamhet som kommunfullmäktige beslutat om.
Kommunstyrelsen har ansvar för kommunens långsiktigt hållbara utveckling och för övergripande ekonomi- och personalfrågor.

Viktiga händelser

Kommunen hade vid årsskiftet 85 693 invånare. Byggandet av bostäderna på Haningeterrassen startade under 2016. Intresset för markköp i Albybergs Företagspark har varit stort. Nästan alla tomter i första etappen är sålda.

En ny översiktsplan för Haninge antogs. Den beskriver inriktningen för hur den bebyggda och obebyggda miljön ska utvecklas i tätorterna, på landsbygden och i skärgården fram till år 2030, med en utblick mot år 2050.

Ekonomi

Kommunstyrelsens ursprungliga budget för 2016 var 198,8 mnkr. Kommunstyrelsens budget har reviderats vid fem tillfällen. 0,6 mnkr för ökade kostnader till överförmyndarverksamheten, 2,8 mnkr i samband med fördelning av det extra generella statsbidraget för mottagande av flyktingar och 0,4 mnkr i samband med att hållbarhetsberedningen fick i uppdrag att ta fram ett klimat- och miljöpolitiskt program. I samband med att organisationsberedningen tillsattes 0,3 mnkr, 3,5 mnkr i samband med överföringar från 2015 samt 0,6 mnkr för en förstärkning av upphandlingsresurser. Därmed uppgick kommunstyrelsens budgetram till 206,9 mnkr.

Utfallet för året blev 199,5 mnkr, som motsvarar 96,4 procent av budgeten. Kommunstyrelsen redovisar ett överskott jämfört med budget på 7,4 mnkr. Förtroendemannaorganisationen redovisar ett nollresultat.

Exploateringsvinster blev 7,5 mnkr högre än vad som var budgeterat. Kommunens kostnader för försäkringar och skadegörelser har blivit lägre än budgeterat vilket främst beror på att inga större försäkringsskador har inträffat.

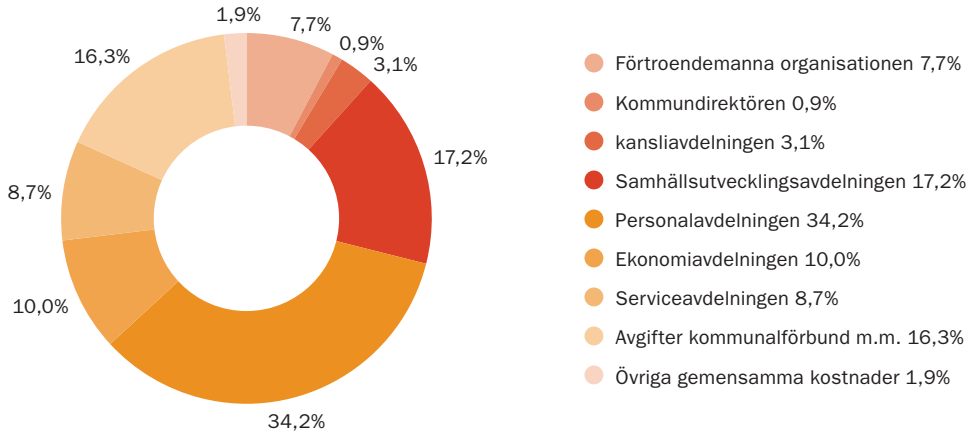
Förvaltningens reserv har inte tagits i anspråk.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	675,6	656,2	685,7
Verksamhetens kostnader	858,0	863,1	885,2
Nettokostnad*	182,4	206,9	199,5
Resultat	13,3		7,4

Budgeterade nettokostnader motsvarar ram enligt fullmäktige.

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

Kommunen har tecknat avtal med ny leverantör av ledarutvecklingsstöd. Rehabiliteringsprocessen har setts över och förenklats. Arbetsmiljöverkets föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö har börjat användas. Det systematiska arbetsmiljöarbetet har utvärderats och åtgärder i förhållande till resultatet genomförs 2017. En ny friskvårdsleverantör med brett utbud av friskvårdstjänster för personalen har upphandlats.

Framtida utmaningar

Haninge ska hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna i Stockholmsregionen som en attraktiv inflyttningskommun. En positiv bild av Haninge som framtidskommun för invånare, företagare, föreningar och andra målgrupper ska skapas.

Servicen till befintliga och nya företag ska vara snabb och enkel. Aktiviteter ska göras för att få högre andel nöjda företagare.

Alla vattenförekomster i Haninge ska uppnå god kemisk och ekologisk status senast 2021. För att nå målen har kommunen tagit fram en vattenplan som innehåller en vattenstrategi med tillhörande åtgärdsplan.

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. Kompetensförsörjning handlar om att kunna attrahera, rekrytera, introducera, utveckla, behålla och avsluta personal. Under 2017 ska kommunstyrelseförvaltningen förbättra metoder inom de olika områdena och ta fram lämpliga nyckeltal samt annan statistik för att följa utvecklingen. Under 2017 ska alla förvaltningar ta fram rullande kompetensförsörjningsplaner för att bättre kunna förutse kommande kompetensbehov.

Grund- och förskolenämnden

Ansvarsområde

Grund- och förskolenämnden fullgör de av kommunens uppgifter inom skolväsendet som omfattar förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet 10-13 år samt annan pedagogisk verksamhet som bedrivs istället för utbildning inom skolväsendet.

Viktiga händelser

Förskolan arbetar aktivt för att dela grupper i mindre grupper utifrån Skolverkets nya riktlinjer. Färre barn i grupperna för de yngre åldrarna eftersträvas.

Grundskolan har identifierat elever som är särskilt begåvade, elever som når eller inte når kunskapskraven och vidtagit insatser för att alla ska klara målen. Effekten visade sig i bättre resultat under läsåret.

Statliga satsningar som lärarlönelyftet, lågstadiesatsningen och utökningen av antalet förstelärare i kommunens grundskolor har varit positiva för kunskapsutvecklingen och kvaliteten i skolans undervisning.

Ekonomi

Grund- och förskolenämndens budgetram uppgick till 1 607,4 mnkr. Utfall för året blev 1 585,0 mnkr, vilket motsvarar 98,6 procent av budgetramen. Resultatet blev 22,5 mnkr. I det resultatet ingår även ett överskott i elevpengsystemet med 4,0 mnkr och som ska vara kostnadsneutralt för grund- och förskolenämnden.

Den centrala förvaltningen och nämnden redovisar ett samlat överskott med 11,0 mnkr, central stödavdelning redovisar ett underskott med -0,2 mnkr och modersmålsenheten ett nollresultat. Förskolan redovisar ett samlat underskott med -1,0 mnkr. Grundskolans årskurs F-6 redovisar ett samlat överskott med 2,2 mnkr och årskurs F-9/7-9 redovisar ett samlat överskott med 6,5 mnkr.

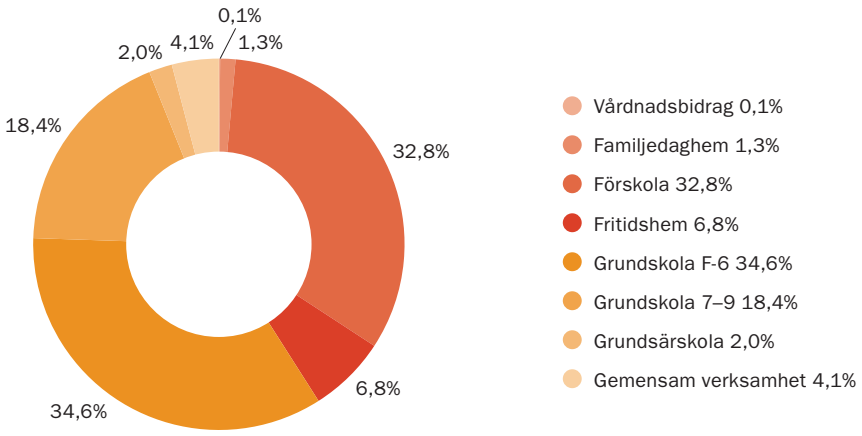
Resultatenheterna har under året disponerat 2,4 mnkr av tidigare års överförda överskott. Under året har även 5,7 mnkr återbetalats av tidigare års ackumulerade underskott.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	173,0	182,9	217,2
Verksamhetens kostnader	3 061,7	1 790,3	1 802,2
Nettokostnad*	1 517,5	1 607,4	1 585,0
Resultat	0,2	0,0	22,5

**Budgeterade nettokostnader motsvarar ram enligt fullmäktige.*

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

I det systematiska arbetsmiljöarbetet har olika åtgärder gjorts för en bättre arbetsmiljö, till exempel organisations- och bemanningsändringar, utbildning i arbetsmiljö och åtgärder som syftar till att minska ljudföroreningar. Uppföljning visar att åtgärderna har lett till att lärare upplever en minskad arbetsbelastning, lägre ljudnivå i för- och grundskolorna och lugnare miljö i klassrum och matsalar.

Framtida utmaningar

För att möta behovet av utbildade förskollärare kommer förskolan under 2017 att se över möjligheterna att erbjuda barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare. Två konceptförskolor börjar byggas under 2017 och pedagogiska ställningstaganden kommer att fortsätta utvecklas inför starten av dessa. Framtida utmaningar är att klara av att möta behovet av förskoleplatser i Vega.

Ett fokusområde är att möta elever med närvaroproblematik genom ett utökat samarbete med närvaroteamet, bland annat genom samarbete med idrottslärare och rapportering av tidiga tecken på frånvaro.

Stora utmaningar kommer att vara den nationella lärarbristen. Fritidshemsverksamheten för 10-13 åringar kommer vara i fokus. Några skolor i kommunen kommer att bedriva denna verksamhet i egen regi.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Ansvarsområde

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna samt utbildning i svenska för invandrare.

Nämnden har också kommunens uppföljningsansvar som innebär att kommunen är skyldig att hålla sig informerad om sysselsättningen hos ungdomar mellan 16 och 19 år som inte går i gymnasieskolan.

Viktiga händelser

Antalet nyanlända elever med begränsad skolbakgrund har varit fortsatt högt. Det ställer krav på planering, kompetens och lokaler i kommunens skolor för att säkerställa god utbildning. Kompetens i svenska som andraspråk efterfrågas i alla skolor i Stockholmsområdet samtidigt som tillgången på behöriga lärare är begränsad.

Den nya byggnaden för Fredrika Bremergymnasiets tekniska yrkesutbildningar togs i bruk vid läsårsstarten och invigdes i september 2016. Vid invigningen underhöll bland annat gruppen Panetoz.

Ekonomi

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ursprungliga budgetram uppgick till 387,0 mnkr. I april tilldelades nämnden överföringsmedel på 6,3 mnkr, vilket innebär att driftramen uppgick till 393,3 mnkr. Utfallet för året blev 382,2 mnkr, vilket motsvarar 97,2 procent av budgetramen. Överskottet är 11,1 mnkr.

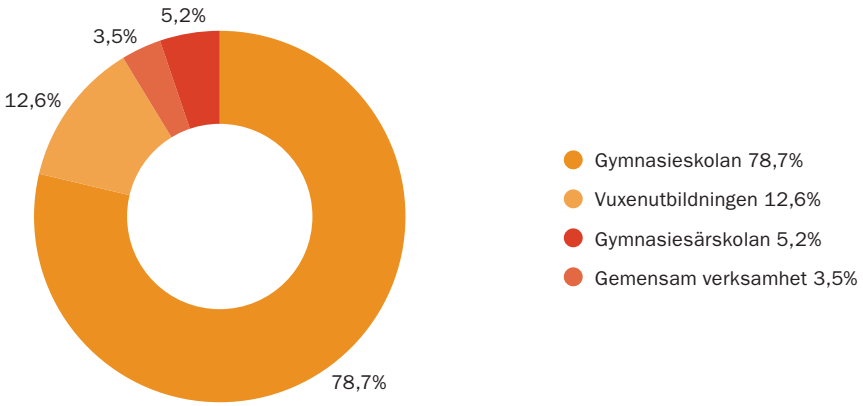
Eleversättningar till gymnasieskolor har kostat 4,8 mnkr mindre än budget. Anledningen har bland annat varit att statlig ersättning för asylsökande elevers skolgång har ökat. Centrala kostnader har varit 3,8 mnkr lägre än budgeterat. Nämndens reserv på 2,5 mnkr har inte behövt tas i anspråk.

EKONOMI, MNKR	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	125,3	137,8	158,2
Verksamhetens kostnader	499,1	531,2	540,4
*Nettokostnader	373,9	393,3	382,2
Resultat	9,0		11,1

** Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.*

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

I den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet redovisar enheterna åtgärder som vidtagits, till exempel byte av arbetsrum, förbättrad kommunikation, förbättrad tydlighet i delegation och förtydligad organisationsstruktur. Den årliga uppföljningen visar att genomförda åtgärder har skapat mer trygghet och personalen mår bättre.

Framtida utmaningar

Efter flera år av minskande årskullar i gymnasieåldern har elevantalet i gymnasieskolan börjat öka. Ökningen bedöms fortsätta så långt man kan prognosticera. Till år 2020 beräknar KSL (Kommunförbund Stockholms län) att det kommer att saknas 6 000 gymnasieplatser i länet, främst på högskoleförberedande program. Samtidigt söker allt fler elever gymnasieutbildning i annan kommun än hemkommunen. Det påverkar Haninge som tar emot ett stort antal elever från andra kommuner.

Under senare delen av år 2015 ökade tillströmningen av nyanlända markant i hela länet. På SFI blev ökningen märkbar mot slutet av 2016. Det beror på att det krävs uppehållstillstånd för att få studera på SFI, medan asylsökande och papperslösa under 18 år har rätt till gymnasieutbildning. Fortsatt stort behov av platser på språkintroduktion förväntas.

Kultur- och fritidsnämnden

Ansvarsområde

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för bibliotek, musik- och kulturskola, kulturmiljö, kulturprogram och utställningar, ungdomens hus Porten, idrotts- och friluftsanläggningar, Miljöverkstan samt bidrag till idrotts- och kulturföreningar, lokalbokning och lotteritillstånd. Nämnden ansvarar för kommunens offentliga konstverk.

Viktiga händelser

Haninges nya kulturskola invigdes i januari. Kulturskolan erbjuder aktiviteter i dans, musik och film bland annat.

De två nya utomhusgymmen vid Hanvedens IP och på Rudan har invigts. Aktiviteten kvinnosim har genomförts i Torvalla simhall. Detta är ett försök att locka till sig gruppen kvinnor som inte känner sig bekväma i simhallen under ordinarie öppettider.

Föreningar i kommunen har fått information om hur de kan arbeta för att inkludera nyanlända i sina verksamheter och vilka bidrag som finns att söka. En fritidsmässa arrangerades som mötesplats mellan föreningar och nyanlända. Mässan besöktes av över 300 personer.

Ekonomi

Kultur- och fritidsnämndens ursprungliga budgetram uppgick till 181,8 mnkr. I februari tilldelades nämnden 2,0 mnkr i statsbidrag för nyanlända och efter kommunfullmäktiges beslut om resultatöverföring fick nämnden ta 1,5 mnkr av tidigare års överskott i anspråk. Därmed uppgår nämndens totala budgetram för 2016 till 185,3 mnkr.

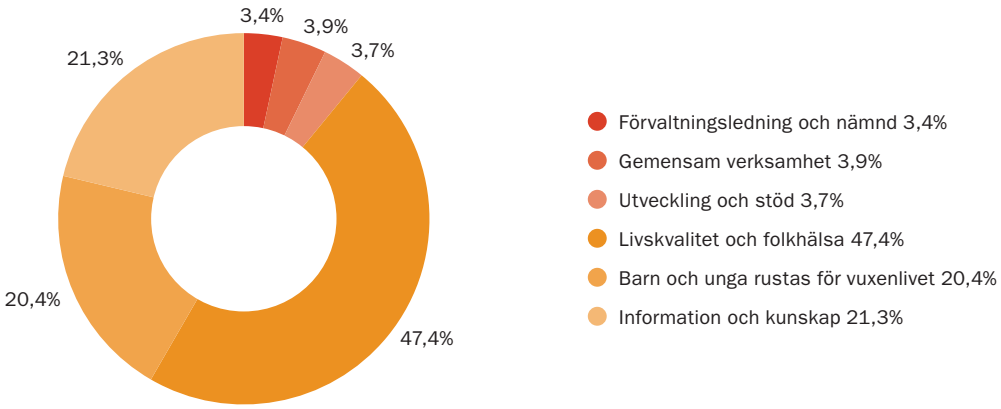
Utfallet för året blev 184,2 mnkr, som motsvarar 99,4 procent av budgetramen. Skillnaden mellan utfall och budget är ett överskott på 1,1 mnkr. Nämndens verksamheter har totalt kostat något mer än budgeterat, även om några kostar mindre och några mer. Sammantaget för hela nämnden utgörs överskottet i huvudsak av nämndens oförbrukade reserv på 1,0 mnkr.

EKONOMI, MNKR	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	32,9	34,6	37,2
Verksamhetens kostnader	213,1	219,9	221,4
Nettokostnader*	180,2	185,3	184,2
Resultat	2,9		1,1

**Budgeterade nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.*

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

Verksamheterna arbetar aktivt med medarbetarriktlinjer och att de levandegörs i verksamheten och medarbetarnas vardag. Verksamhetscheferna har fått utbildning i kommunikation, uppföljning och coachande ledarskap. Två förvaltningsdagar med föredrag arrangerades för samtliga medarbetare med syfte att höja motivationen och inspirera i det dagliga arbetet.

Framtida utmaningar

Uppdraget att utreda en ny simhall i kommunen fortsätter. Nästa skede av utredningen är att utreda simhallens storlek och geografiska placering. Utredningen beaktar möjligheten till externa finansiärer och partners.

Nolltaxans tredje steg börjar gälla 2017 och därmed är nolltaxan införd i sin helhet. Detta innebär att all barn- och ungdomsverksamhet samt verksamhet för personer med funktionsnedsättning oavsett ålder kan använda kommunens lokaler utan kostnad.

Socialnämnden

Ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Nämnden ansvarar även för familjerättsfrågor, alkohol- och tobaksfrågor, arbetsmarknadsfrågor och flyktingsamordning.

Socialnämnden ska i samverkan med den enskilde och andra berörda finna lösningar som stärker individens förmåga att klara sig själv så långt som möjligt och känna trygghet. Nämnden stödjer sociala nätverk och andra aktörer inom det sociala området samt lämnar visst stöd till föreningar

Viktiga händelser

Förvaltningen har kommunens uppdrag att ta emot nyanlända, hitta ett boende och stödja i det praktiska. Eftersom det råder stor brist på bostäder har det varit en utmaning att hitta lösningar på boendefrågan. Bristen på bostäder är en stor fråga även för andra målgrupper inom socialtjänsten.

En grundlig översyn har skett av förvaltningens särskilda boenden i syfte att säkra kvaliteten och effektiviteten. En handlingsplan har arbetats fram och arbetet fortsätter 2017. Hammarbo invigdes med 20 nya lägenheter för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Föräldrastödsprogram med syfte att öka barns hälsa och positiva utveckling via föräldrarna erbjuds i alla kommundelar. Material finns på många språk.

Ekonomi

Socialnämndens budgetram för 2016 var 817,9 mnkr. Utfallet för året blev 806,8 mnkr, det vill säga 98,6 procent av budget. Överskottet blev 11,1 mnkr.

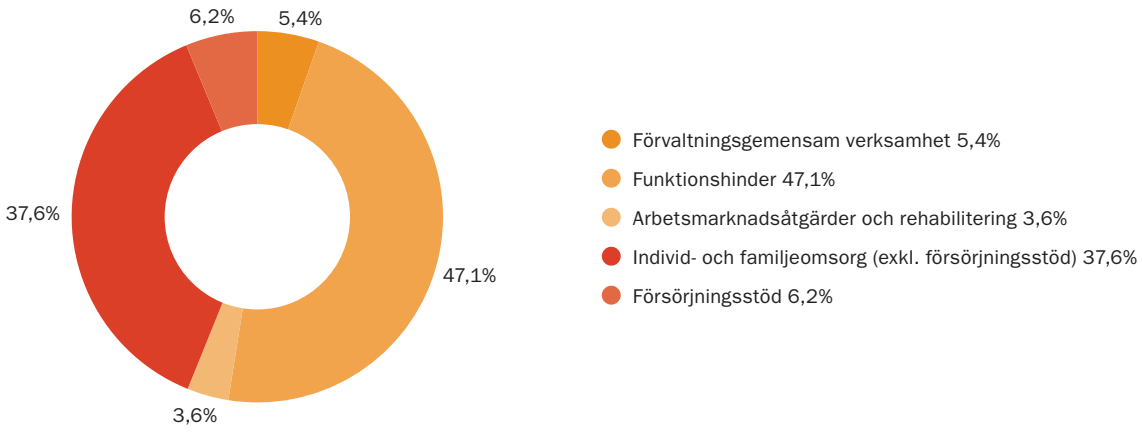
Av överskottet förklaras 7,2 mnkr av att ett projekt för boende för ensamkommande barn och nyanlända inte genomförts. Kostnader för flyktingmottagandet har till fullo bekostats av statsbidrag. Nämndens övriga verksamheter har totalt kostat 3,9 mnkr mer än budgeterat.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	259,2	328,4	384,1
Verksamhetens kostnader	1 040,9	1 146,3	1 190,9
Nettokostnad*	781,6	817,9	806,8
Resultat	1,5		11,1

Budgeterade nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

Socialförvaltningen har, liksom många andra kommuner, stora utmaningar i att rekrytera och behålla socionomer, vilket har lett till flera vakanta tjänster. Denna situation ger effekter i verksamheten som kan leda till både kvalitetsbrister och dålig arbetsmiljö.

Förvaltningen arbetar systematiskt med arbetsmiljön. Möjligheten att påverka sin egen arbetsmiljö lyfts på samtliga avdelningar både individuellt och på APT.

Framtida utmaningar

Den kraftiga befolkningsökningen kommer med stor sannolikhet leda till att socialförvaltningen får fler barn, unga, vuxna och familjer att arbeta tillsammans med. Förvaltningen ser ett fortsatt stort behov av bostäder, både för nyanlända och för andra målgrupper. Arbetet med att utveckla boendeformer som matchar behoven kommer att fortsätta.

Förvaltningen ser även ett behov av att utveckla digitala tjänster inom verksamheterna, både för medborgarna och internt. Förbättrade digitala lösningar leder till ökad tillgänglighet, effektiviseringar i verksamheterna och på sikt, lägre kostnader.

Svårigheten att rekrytera erfarna socialsekreterare påverkar både effektivitet och kostnader. Ett stort och viktigt arbete har påbörjats och kommer att fortsätta avseende kompetensförsörjningen inom förvaltningen som bland annat innefattar en tydlig plan för att attrahera, utveckla och behålla kompetent personal.

Stadsbyggnadsnämnden

Ansvarsområde

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för de kommunala verksamheterna inom detaljplanering, bygglovshantering samt mätning och kartframställning. Nämnden ansvarar också för kommunens vägar, parker samt vatten- och avloppsverksamhet. Nämnden är kommunens myndighet i trafik- och hamnfrågor samt för adresshantering och lägenhetsregister.

Viktiga händelser

Förvaltningen påbörjade säsongen 2015-16 sopsaltning av cykelbanan mellan Tungelsta och Handen. Metoden innebär att ytan blir is- och halkfri, vilket underlättar cykling även vintertid. Detta gynnar även andra trafikanter och inte minst personer med funktionshinder. Resultatet av detta blev så uppskattat av medborgarna att medel har tillförts för att under vintersäsongen 2016-17 omfatta hela det regionala cykelstråket.

I Årsta havsbad pågår det omfattande arbetet med att lösa vatten- och avloppsfrågan i en kulturhistoriskt värdefull miljö. Ungefär hälften av invånarna i Årsta Havsbad har fått tillgång till kommunalt vatten och avlopp under 2016.

Ekonomi

Stadsbyggnadsnämnden ursprungliga budgetram var 120 mnkr. Nämnden har under året erhållit extra budgetmedel genom överföring av överskott från år 2014 (5,1 mnkr) och år 2015 (2,1 mnkr) sammanlagt 7,2 mnkr. Därmed uppgick nämndens totala budgetram till 127,2 mnkr. Utfallet blev 117,8 mnkr som motsvarar 92,6 procent av årsbudgeten. Resultatet blev 9,4 mnkr.

Vägverksamheten har lägre kostnader på grund av effektivare belysning och snöfattig säsong. Satsningar har istället utförts inom beläggnings- och brounderhåll. Antalet bygglov har ökat med cirka 25 procent. Enstaka större bygglov har förbättrat resultatet inom flera verksamheter för plan och bygglov med ca 3,0 mnkr, och för lantmäteri 0,6 mnkr. Park och natur redovisar ett resultat i nivå med budget, övrig verksamhet visar ett underskott på 0,6 mnkr för pågående projekt. Förvaltningsledning/stab har gjort ett överskott på 0,7 mnkr.

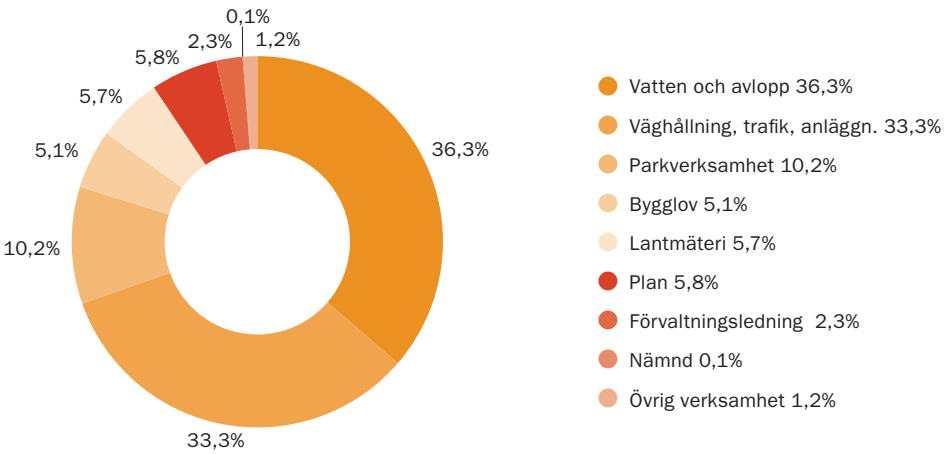
Vatten och avlopp redovisar ökade intäkter efter höstens avläsningar med 1,7 mnkr. Drift- och underhållskostnaderna för rörnätsverksamheten ökade, medan den minskade för vattenverk och reningsverk. Medel till investeringsfond för Fors avloppsreningsverk på 5,0 mnkr har avsatts under 2016.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	242,5	246,4	265,6
Verksamhetens kostnader	365,2	373,6	383,4
Nettokostnader*	122,7	127,2	117,8
Resultat	4,2		9,4

**Budgeterade nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.*

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

Under 2016 har fler personer anställts för att minska arbetsbördan på bygglovsavdelningen och stärka förvaltningens IT-system. All rekrytering sker enligt modellen för kompetensbaserad rekrytering som en grund för lika behandling av sökanden.

Under året har hälsoarbete bedrivits på bred basis med olika aktiviteter som uppmuntrar till ett aktivt arbets- och fritidsliv.

Framtida utmaningar

Övergripande frågor såsom klimatförändringar, transportbeteende och energiförsörjning påverkar planeringen. Behovet av att planera utifrån ett längre framtidsperspektiv vad gäller till exempel översvämningsrisker och extrema vädersituationer ökar. Genom att städerna förtätas blir frågor kring riksintressen, strandskydd, buller, luftkvalitet och markföroreningar aktuella. De behöver hanteras för att inte utgöra hinder för att bygga hållbart.

Stadsbyggnadsnämnden är starkt beroende av byggkonjunkturen då i stort sett all verksamhet, förutom underhåll och drift, drivs av byggande och utveckling. Den kommande stadsutvecklingsplanen ställer höga krav på den långsiktiga planeringen av huvudsystemen för vatten- och avloppsförsörjning samt en samordning av de nödvändiga investeringarna i den befintliga Va-anläggningen.

Äldrenämnden

Ansvarsområde

Äldrenämnden ansvarar för kommunens vård och omsorg till personer över 65 år samt till personer under 65 år med fysisk funktionsnedsättning. Vården och omsorgen utövas i form av förebyggande verksamhet, seniorboende, dagverksamhet, hemtjänst, korttidsboende och vård- och omsorgsboende.

Viktiga händelser

Pågående certifiering av Vallagården, enligt Svensk Standard, genomförs i samarbete med Nestor FoU-center. Arbetet ger ringar på vattnet inom alla kommunens vård-och omsorgsboenden. Arbetet är unikt i Sverige och har väckt en del uppmärksamhet.

Hanveden i Handen och Lillgården i Tungelsta är två nybyggda privata vård- och omsorgsboenden som kommunen köper platser av. Äldremässan som hölls i kommunhuset i september hade cirka 500 besökare.

Vallagården och Ros-Anders Gård har uppmärksammats genom nomineringar till utmärkelse för god tandvård. Av 2000 vård- och omsorgsboenden är 20 nominerade varav två från Haninge.

Ekonomi

Äldrenämndens budgetram var 691,7 mnkr. Utfallet för året blev 691,3 mnkr, vilket är 99,9, procent av budget.

Både kostnader och intäkter har ökat jämfört med budget. Det beror på volymökningar vad gäller vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Volymökningarna beror på fler äldre över 80 år, gruppen har ökat med 5 procent under året.

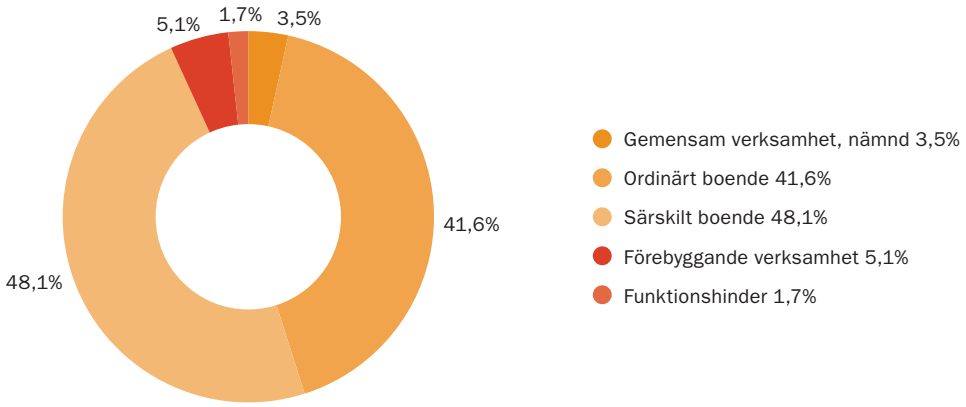
Äldrenämndens verksamheter har granskats för att se om det finns möjligheter till effektivisering med bibehållen eller högre kvalitet. Utifrån granskningens slutsatser har äldrenämnden genomfört ett antal effektiviseringsåtgärder. De åtgärder som har gett störst ekonomisk effekt är förändringen av hemtjänstens resursfördelningsmodell samt översyn av omsorgsavgifterna. Den sammantagna ekonomiska effekten beräknas till cirka 16 mnkr för 2016.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	104,0	109,5	116,3
Verksamhetens kostnader	774,3	801,2	807,6
Nettokostnader	670,3	691,7	691,3
Resultat	-52,0		0,4

**Budgeterade nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.*

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

Förvaltningen prioriterar utbildning och kompetensutveckling i alla verksamheter. Alla nyanställda får introduktion och utbildning inom temat Hot och våld i nära relationer.

Alla demensenheter har utbildat personalen i beteendemässiga och psykiska symtom vid demens. Ett stort antal vårdbiträden och undersköterskor har gått Skolverkets handledarutbildning med en Kravmärkt Yrkesroll-profil.

Framtida utmaningar

Antalet personer 65 år och äldre i Haninge beräknas öka med drygt 10 procent under perioden 2017-2025. Det är i första hand gruppen över 80 år som står för den kraftigaste ökningen. Välfärdstekniken gör stora framsteg i snabb takt för en bättre äldreomsorg. Nuvarande och kommande kunder ska kunna ta del av hjälpmedel och tekniska innovationer som bidrar till ökad självständighet, trygghet, säkerhet och ökat inflytande.

Södertörns upphandlingsnämnd

Ansvarsområde

Södertörns upphandlingsnämnd samordnar Haninge och Nynäshamns upphandlingar av varor och tjänster för kommunernas verksamheter. Syftet är att få rätt kvalitet och bästa affärsmässiga villkor till lägsta möjliga kostnad.

Viktiga händelser

Ett system för inköp har införts. Inköpsstödet har till uppgift att stödja båda kommunerna i frågor kring beställning, leverans och faktura och hanterar frågor som rör hela inköpsprocessen, allt från upphandling till transporter, leveranser och fakturahantering.

Fyra aktiviteter med det lokala näringslivet har genomförts i Haninge och i Nynäshamn. I respektive kommun genomfördes två seminarier tillsammans med lokala företagare med syfte att informera och öka kunskapen om offentlig upphandling, informera om vad som är på gång i respektive kommun samt informera om hur det går till att lämna anbud vid offentlig upphandling. Intresset var högt vilket visade sig i många deltagare.

Samordning av varudistribution har fortsatt som en del i ordinarie verksamhet. Fler varugrupper, till exempel lekmaterial, kontorsmaterial, kopieringspapper och läromedel har tillkommit under året. Det innebär att färre lastbilar levererar varor till verksamheterna.

Ekonomi

Nämndens budgetram var 10,7 mnkr. Utfallet för året blev 13,2 mnkr.

Nämndens nettoresultat är noll, då resultatet balanseras över till 2017. Verksamhetens underliggande resultat för året visar på ett överskott om 0,5 miljoner kronor (mnkr). Överskottet beror på tillfälliga vakanser och balanseras mot tidigare års underskott.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	9,3	10,7	13,2
Verksamhetens kostnader	9,3	10,7	13,2
Nettokostnad*		0	0
Resultat	0	0	0

**Budgeterade nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.*

Södertörns överförmyndarnämnd

Ansvarsområde

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har en förordnad god man, förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

Viktiga händelser

Antalet ensamkommande barn blev många fler än vad som förutsetts. I planeringen förutsattes att antalet skulle uppgå mellan 400 och 575. Som flest var antalet 1065 och medelvärdet var 990.

För att möta den ökade volymen av redovisningshandlingar inköptes en e-tjänsteplattform. Syftet är att göra det möjligt för ställföreträdare att redovisa sina uppdrag elektroniskt vilket ska leda till bättre service och effektivare handläggning.

Ekonomi

Nämndens budgetram var 38,9 mnkr. Utfallet för året blev 56,5 mnkr. Den stora skillnaden jämfört med ursprunglig budget beror på det ökade antalet ensamkommande barn. De ökade kostnaderna täcks av statsbidrag.

Verksamhetens resultat blev ett underskott med 0,7 mnkr. Underskottet avser arvoden för gode män, högre kostnader för extra personal och inköp av anpassat IT-stöd. Nämndens nettoresultat är noll, då resultatet balanseras över till 2017.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	23,3	38,9	56,5
Verksamhetens kostnader	23,3	38,9	56,5
Nettokostnad*		0	0
Resultat	0	0	0

**Budgeterade nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.*

Revisionen

Syfte och mål med revisionen

Revisorernas uppgifter följer av kommunallag, revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Revisionen ska vara framåtsyftande, leda till utveckling, förbättring och en effektivare verksamhet.

Revisionen granskar årligen all verksamhet i den omfattning som följer av god revisionssed i en grundläggande granskning. Den årliga granskningen av verksamheten genomförs genom att löpande ta del av mål- och styrdokument, protokoll och övriga handlingar samt genom samtal med nämnder och verksamhet. Vidare granskas nämndernas interna kontroll, delårsbokslut och årsredovisning.

Fördjupade granskningar genomförs utifrån risk- och väsentlighetsbedömning samt erfarenheter från den årliga grundläggande granskningen. Granskningarna syftar till att bedöma om nämnder och styrelser tar emot, genomför och återredovisar mål och uppdrag från fullmäktige på ett ändamålsenligt sätt. Fördjupade granskningar har genomförts inom följande områden under året:

- Budgetprocess och prognossäkerhet
- Kommunens strategiska arbete med näringslivsfrågor
- Kompetensförsörjning
- Kommunens strategiska arbete för att skapa säkra fysiska miljöer
- Kvalitet i förskolan
- Kommunens miljöarbete, mål och åtgärder
- Verkställighet av fullmäktiges beslut
- Förstudie om hantering av externa bidrag

Granskningen av budgetprocess och prognossäkerhet syftade till att bedöma om kommunens budgetprocess fungerar på ett tillfredsställande sätt. Granskningen visade att regler för ekonomistyrning framgår av Mål & Budget men att de bör utvecklas och förtydligas. I vissa fall finns en stor skillnad mellan preliminära och beslutade ramar. Transparensen bör öka kring vilka förändringar som sker under processen.

Granskningen av kommunens arbete med kompetensförsörjning syftade till att analysera och bedöma om strategier, processer och rutiner för att säkerställa kommunens behov av kompetens är ändamålsenliga. Granskningen visade att samtliga granskade verksamheter har rekryteringssvårigheter som i olika grad påverkar deras effektivitet, kvalitet eller långsiktighet. Det saknas en samlad prognos över hur omfattande kommunens rekryteringsbehov kommer att vara de närmsta åren. Kommunstyrelsen bör verka för ett samlat grepp om ändamålsenliga former för utvärdering för att säkerställa att kommunens resurser används på ett bra sätt.

Revisionen har granskat om kommunen har ett ändamålsenligt och strategiskt arbete avseende näringslivsfrågor för att uppnå fullmäktiges mål. Resultatet visar att det finns ett ändamålsenligt, strategiskt arbete avseende näringslivsfrågor. Tydliga indikatorer behövs för att förbättra uppföljningen, vilket har åtgärdats inför 2017.

Granskningen av kvalitetsarbetet i kommunens förskoleverksamhet visade att arbetet i utbildningsförvaltningen är ändamålsenligt enligt med skollag, läroplan och kommunens uppsatta mål. Grund- och förskolenämnden efterfrågar dock inte någon återrapportering av resultaten, med undantag för kunskapskontrollerna.

Sammanställning koncernen

SAMMANSTÄLLNING KONCERNEN

Kommunkoncernens bolag och kommunalförbund

HANINGE KOMMUN HOLDING AB

Bolaget bildades i september 2003. Syftet är att bolaget ska verka som kommunens samlade bolagsägare i en äkta koncern. Ett särskilt syfte är att äga och förvalta aktierna i Haninge Bostäder AB och Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge. Bolaget ska genom en aktiv ägarstyrning säkerställa att de ägardirektiv som kommunfullmäktige beslutar för ägda och förvaltade kommunala bolag efterföljs.

Årets verksamhet

Bolaget har följt verksamheten i dotterbolagen genom att styrelsen löpande tagit del av ekonomiska rapporter och aktuella verksamhetsrapporter. Kommunfullmäktiges ägardirektiv till bolagen har också löpande stämts av. Bolaget svarar för finansieringen av de fastigheter som Haninge Bostäder förvärvade från Venantius AB 2003. Kommundirektör Bengt Svenander har varit verkställande direktör under 2016.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat efter finansiella poster visar på ett underskott på 1,6 miljoner kronor (mnkr). Underskottet täcks av ett koncernbidrag från Haninge Bostäder.

HANINGE BOSTÄDER AB

Haninge Bostäder AB äger och förvaltar fastigheter i de flesta kommundelar inom Haninge kommun. Företagets fastighetsbestånd vid årets slut omfattar 37 registerfastigheter. Cirka 92 procent av den totala uthyrningsbara ytan utgörs av bostäder.

Årets verksamhet

Den omfattande renoveringen av garaget på Örnens väg slutfördes under året. Bolaget startade byggprojektet i Jordbro med 229 nya lägenheter. Det är bolagets största projekt på 25 år och det är lika länge sedan det byggdes nya bostäder i Jordbro.

Konkurrensverket stämde under 2013 bolaget på 10 mnkr för påstådd felaktig upphandling utan tillämpning av Lagen om offentlig upphandling (LOU). Bolaget bestred stämningen. Under 2015 förlorade bolaget i Kammarrätten, som dock sänkte upphandlingsskadeavgiften till 9 mnkr. Därefter ansöktes om prövningstillstånd till Högsta Förvaltningsdomstolen. Domstolen tog under april 2016 upp ärendet och Kammarrättens dom bifölls. Avsättning är gjort i bokslutet 2015 med 9 mnkr. Upphandlingsskadeavgiften kommer att regleras i februari 2017. Under 2016 har VD, ekonomichef och förvaltningschef slutat. En ny förvaltningschef har börjat. Rollerna som VD och ekonomichef har bemannats med interimslösningar.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat efter finansiella poster uppgick till 17,9 mnkr jämfört med 24,5 mnkr 2015. Bolagets soliditet uppgick till 32,4 procent (33,1 procent). Enligt ägardirektiven ska soliditeten långsiktigt uppgå till 25,0 procent.

Framtida utveckling

Den stabila marknaden för hyresrätter förväntas kvarstå. Bolaget har förstärkts med en chef för fastighetsutveckling. Rekryteringsprocesser för VD och ekonomichef pågår.

TORNBERGET FASTIGHETSFÖRVALTNINGS AB I HANINGE

Bolagets verksamhet omfattar ägande och förvaltning av fastigheter för kommunala ändamål. Syftet är att bedriva en effektiv och serviceinriktad fastighetsförvaltning som tillgodoser kommunens behov av ändamålsenliga lokaler.

Årets verksamhet

Efter att vårterminen avslutats på Vikingaskolan har tre paviljonger flyttats och resten av skolan rivits. Paviljongerna tjänar som evakueringspaviljonger tills den nya skolan står klar höstterminen 2018. Den 23 september invigdes det nya yrkesgymnasiet, som hör till Fredrika Bremergymnasiet, av statsminister Stefan Löfvén. Med anledning av Skatteverkets ställningstagande avseende avdragsrätt för räntor så har hela låneskulden flyttats från Haninge kommun till Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge. Marita Anheim tillträdde som VD i oktober.

Ekonomiskt resultat

Tornbergets resultat efter finansiella poster uppgår till 0,4 mnkr (19,7). Soliditeten uppgår till 2,0 procent (2,2 procent).

Framtida utveckling

Stockholmsregionen och Haninge kommun expanderar. Kommunen planerar bland annat för fortsatt utveckling av Vega. Även byggandet av bostäder i Västerhaninge och förtätning i Handen medför nya behov av allmänna lokaler för till exempel barnomsorg. Fastighetsbeståndet består till stor del av byggnader som uppförts under 1960-, 1970- och 1980-talen. Det gör att många byggnader behöver rustas upp inom en snar framtid. I vissa fall kan det vara mer lönsamt att ersätta befintliga byggnader med nya. Ökade energipriser gör också att behovet av investeringar i energibesparande syfte kommer att öka.

SRV ÅTERVINNING AB

Koncernen består av moderbolaget SRV återvinning AB, det vilande dotterbolaget under likvidation Ecoferm AB samt 40 procent av Scandinavian Biogas Recycling AB. Moderbolaget

som är verksamt på Södertörn har sitt säte i Huddinge och ägs gemensamt av Huddinge, Haninge, Botkyrka, Salems och Nynäshamns kommuner. Haninges ägarandel är 31,5 procent. SRV har uppdraget att svara för insamling och behandling av hushållsavfall i ägarkommunerna.

Årets verksamhet

De avfallsmängder som SRV tar hand om ökar. Störst är ökningen av deponi (inkl. asbest och jordar) samt matavfall. Upprustning och utvidgning av bolagets återvinningsanläggning pågår, bland annat med ny sorteringsyta och ny deponiyta. Upprustningen beräknas vara klar efter sommaren 2017. Bolaget jobbar vidare mot målet att 70 procent av alla hushåll i de fem ägarkommunerna skall sortera ut sitt matavfall år 2020. Idag erbjuds tjänsten till så väl enbostads- som flerbostadshus.

Ekonomiskt resultat

Resultatet efter finansiella poster visar en vinst på 0,8 mnkr att jämföra med en vinst på 15,0 mnkr 2015. Soliditeten uppgick till 27,4 procent (28,0 procent).

Framtida utveckling

Under våren 2016 presenterades en utredning som regeringen tillsatt kring kommunernas övertagande av ansvaret för förpackningsinsamling. En möjlig framtida förändring är att kommunerna kommer att åläggas att även samla in förpackningar. Bolaget strävar efter att öka materialåtervinningen inom de fem ägarkommunerna.

SÖDERTÖRNS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSFÖRBUND

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (SMOHF) bildades 2008 av kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Haninges ägarandel är 52,5 procent. Förbundets uppdrag är att bedriva den prövning och tillsyn som kommunerna är skyldiga att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter. Målet med tillsynen är att de verksamheter som bedrivs inom kommunerna inte ska ha negativ inverkan på miljö och hälsa. Förbundet har också som uppgift att erbjuda kompetens till kommunernas frivilliga miljöarbete, lämna stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet, besvara remisser och delta i medlemmarnas krisberedskap.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgår till minus 1,3 mnkr vilket är 0,4 mnkr bättre än budgeterat resultat om minus 1,7 mnkr.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING OCH ANALYS

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunkoncernens ekonomiska ställning och åtaganden. I Haninges kommunkoncern ingår aktiebolag i vilka kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, vilket definieras som lägst 20 procent av aktiernas röstvärde. Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Detta innebär att endast ägda andelar av tillgångar och skulder respektive intäkter och kostnader räknas med. Koncernrapporterna, resultat- och balansräkning samt finansieringsanalys har upprättats enligt lagen om kommunal redovisning. Interna transaktioner mellan de olika enheterna har i allt väsentligt eliminerats. Det ingående värdet på obeskattade reserver hänförs till eget kapital och latent skatt.

Kommunkoncernen

Nedanstående bolag ägs helt eller delvis av Haninge kommun. Södertörns Brandförsvarsförbund ägs med 16,72 procent och ingår därför inte i den sammanställda redovisningen.

Haninge kommun Holding AB	100,0 %
Haninge Bostäder AB (dotterbolag till Haninge kommun Holding AB)	100,0 %
Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge (dotterbolag till Haninge kommun Holding AB)	100,0 %
SRV återvinning AB inkl Ecoferm AB	31,5 %
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	52,5 %

Ekonomiskt resultat

Kommunkoncernen visar ett positivt resultat för år 2016 på 104,2 mnkr (88,3). Haninge kommun redovisar en vinst på 94,5 mnkr (77,8).

Kapacitet

Det egna kapitalet i kommunkoncernen är vid 2016 års slut 1 852,3 mnkr vilket är en ökning från 2015 med 108,2 mnkr. Soliditeten för 2016 var 25,7 procent vilket är något lägre än föregående år då den var 27,3 procent. Likvida medel har under året minskat med 7 mnkr till 686,2 mnkr.
En jämförelse mot senaste tillgängliga sammanställning från SCB avseende kommunkoncernens soliditet från 2013, visar att Haninge ligger lägre än riksgenomsnittet på 41 procent.

KOMMUNALA UPPDRAGSFÖRETAG

Ett uppdragsföretag definieras som en annan juridisk person till vilken kommunen med stöd av kommunallagen överlämnat en kommunal angelägenhet och där inflytandet är mindre än betydande. Haninge kommun omfattas av rapportskyldigheten till Utförarregistret hos Statistiska centralbyrån (SCB).

Årsbokslut

RESULTATRÄKNING (Belopp i mnkr)		KOMMUNEN				SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		Budget 2016	2016-12-31	2015-12-31	Förändring 2016/2015	2016-12-31	2015-12-31
Verksamhetens intäkter	Not 1, 2	905,0	1 216,4	888,1	328,3	1 505,1	1 208,9
Verksamhetens kostnader	Not 3	-4 932,4	-5 198,3	-4 694,3	-504,0	-5 260,5	-4 767,1
Avskrivningar	Not 4	-70,0	-72,5	-67,3	-5,2	-227,1	-191,3
Verksamhetens nettokostnader		-4 097,4	-4 054,4	-3 873,5	-180,9	-3 982,5	3 749,5
Skatteintäkter	Not 5	3 388,9	3 380,6	3 201,8	178,8	3 380,6	3 201,8
Generella statsbidrag och utjämning	Not 6	777,6	769,2	697,0	72,2	769,2	697,0
Finansiella intäkter	Not 7	56,0	10,8	61,6	-50,8	-1,9	1,3
Finansiella kostnader	Not 8	-42,0	-11,7	-32,8	21,1	-54,7	-50,2
Resultat före extraordinära poster		83,1	94,5	54,1	40,4	110,7	100,4
Extraordinära intäkter	Not 2	0,0	0,0	23,7	-23,7	0,5	23,7
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5
Skattekostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	-7,0	-35,3
Årets resultat		83,1	94,5	77,8	16,7	104,2	88,3
varav exploateringsvinst		8,0	17,2	11,6	5,6	0,0	0,0
varav realisationsvinst		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

BALANSRÄKNING (Belopp i mnkr)		KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2016-12-31	2015-12-31	2016-12-31	2015-12-31
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	Not 9	2,8	4,2	2,8	4,5
Materiella anläggningstillgångar					
Fastigheter och anläggningar	Not 10	1 242,6	1 074,1	4 471,5	4 036,1
Maskiner, inventarier	Not 11	103,8	99,6	193,1	184,2
Pågående ny- till- och ombyggnad	Not 12	307,2	249,5	499,9	563,7
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier, andelar	Not 13	73,1	68,6	32,3	28,6
Långfristiga fordringar	Not 14	32,9	2 031,2	32,9	31,2
Summa anläggningstillgångar		1 762,4	3 527,2	5 232,5	4 848,3
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager		0,2	0,2	0,4	0,6
Exploateringsområden	Not 15	312,4	337,1	312,4	337,0
Kortfristiga fordringar	Not 16	444,8	309,3	688,7	499,6
Kassa och bank	Not 17	748,3	638,1	686,2	693,2
Summa Omsättningstillgångar		1 505,7	1 284,7	1 687,7	1 530,4
Summa tillgångar		3 268,1	4 811,9	6 920,2	6 378,7
Eget kapital	Not 18				
Årets resultat		94,5	77,8	104,2	88,3
Övrigt eget kapital		1 404,8	1 322,5	1 748,1	1 655,8
Summa eget kapital		1 499,3	1 400,3	1 852,3	1 744,1
Avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 19	368,1	348,8	389,4	370,8
Övriga avsättningar	Not 20	56,2	2,3	141,2	82,9
Summa avsättningar		424,3	351,1	530,6	453,7
Skulder					
VA långfristiga skulder	Not 21	431,5	337,1	431,5	337,1
Långfristiga skulder	Not 21	5,3	1 995,5	2 941,4	2 704,8
Kortfristiga skulder	Not 22	907,7	727,9	1 164,4	1 139,0
Summa skulder		1 344,5	3 060,5	4 537,3	4 180,9
Summa skulder och eget kapital		3 268,1	4 811,9	6 920,2	6 378,7
Ansvarsförbindelser och ställda panter	Not 23				
Ställda panter					
Fastighetsinteckningar		0,0	0,0	771,0	723,0
Företagsinteckningar		0,0	0,0	0,4	0,4
Övrigt		0,0	0,0	27,5	21,7
Ansvarsförbindelser					
Pensionsskuld kommunanställda		1 411,9	1 474,0	1 411,9	1 474,0
Borgensförbindelser		4 799,4	2 285,4	4 799,4	2 285,4
Kommunalt förlustansvar för egna hem		0,4	0,6	0,4	0,6
Leasingavtal		30,1	47,1	30,4	47,1
Pensionsåtaganden i kommunala bolag		55,3	58,4	35,8	37,7
Fastigo		0,0	0,0	0,2	0,2

KASSAFLÖDESANALYS (Belopp i mnkr)		KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2016-12-31	2015-12-31	2016-12-31	2015-12-31
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		94,5	77,8	104,2	88,3
Justering för ej likviditetspåverkande poster	Not 18	4,5	0,0	4,0	0,7
Avskrivningar		72,5	67,2	227,1	191,3
Upplösning av anslutningsavgifter VA		-7,4	0,0	-7,4	0,0
Förändring pensionsavsättning		19,3	21,3	18,6	21,9
Förändring övriga avsättningar		53,9	-12,6	58,3	-15,8
Förändring kortfristiga fordringar		-110,8	-135,0	-189,1	-126,3
Förändring förråd och varulager		0,0	0,0	0,2	1,8
Förändring kortfristiga skulder		179,8	-51,1	25,4	-65,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		306,3	-32,4	241,3	96,9
Investeringsverksamheten					
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	Not 24	0,0	0,0	0,1	-0,2
Investeringar i materiella anäggningstillgångar	Not 25	-301,6	-223,1	-574,0	-580,5
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		-4,5	0,0	-3,7	-1,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-306,1	-223,1	-577,6	-582,0
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		0,0	740,0	-	1 132,4
Amortering av långfristiga skulder		-1 993,2	-10,6	-	-334,4
Förändring övriga långfristiga skulder		0,0	0,0	226,1	47,8
Förändring långfristiga fordringar		1 998,3	-152,4	-1,7	-2,5
Ökning anslutningsavgifter VA	Not 26	104,9	39,3	104,9	39,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		110,0	616,3	329,3	882,6
Årets kassaflöde		110,2	360,8	-7,0	397,5
Likvida medel vid årets början		638,1	277,3	693,2	295,7
Likvida medel vid årets slut		748,3	638,1	686,2	693,2

NOT 1. Verksamhetens intäkter	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Statsbidrag	584,2	363,2	584,2	363,2
Avgifter och ersättningar	302,6	266,7	1 030,7	992,5
Övriga intäkter	329,6	258,2	331,6	261,9
Avgår interna elimineringar	-	-	-441,4	-408,6
Summa	1 216,4	888,1	1 505,1	1 208,9

Avser verksamhetens intäkter. Skatteintäkter och generella stats- och landstingsbidrag ingår inte.

NOT 2. Jämförelsestörande poster	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
Extraordinära intäkter	2016	2015	2016	2015
Återbetalning av premier från AFA	0,0	23,7	0,0	23,7
Övrigt	0,0	0,0	0,5	-0,5
Summa	0,0	23,7	0,5	23,2

NOT 3. Verksamhetens kostnader	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Främmande tjänster	1 636,7	1 378,3	1 637,5	1379,2
Inventarier	35,1	31,6	35,2	31,7
Lokalhyror	455,9	442,4	455,9	442,4
Personalkostnader	2 471,6	2 346,9	2 589,1	2464,2
Övrigt	599,0	495,1	984,2	858,2
Avgår interna elimineringar	-	-	-441,4	-408,6
Summa	5 198,3	4 694,3	5 260,5	4 767,1

NOT 4. Avskrivningar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
Avskrivningar enl plan	2016	2015	2016	2015
Immateriella anläggningar	1,4	1,4	1,5	1,7
Fastigheter och anläggningar	38,3	36,4	170,3	50,0
Inventarier	32,8	29,5	55,3	139,6
Summa	72,5	67,3	227,1	191,3

NOT 5. Skatteintäkter	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Preliminär skatteinbetalning	3 394,4	3 204,4	3 394,4	3204,4
Preliminär slutavräkning innevarande år	-17,2	3,5	-17,2	3,5
Slutavräkningsdifferens tidigare år	3,4	-6,1	3,4	-6,1
Övrig skatt	0,0	0,0	0,0	0
Summa	3 380,6	3 201,8	3 380,6	3 201,8

NOT 6. Generella statsbidrag och utjämning	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Inkomstutjämning	605,7	586,3	605,7	586,3
Fastighetsavgift	134,5	130,8	134,5	130,8
Regleringsavgift/bidrag	-2,8	-3,2	-2,8	-3,2
Kostnadsutjämningsbidrag	44,3	28,1	44,3	28,1
Tillfälligt stadsbidrag för rådande flyktingsituation	37,3	2,1	37,3	2,1
Generella bidrag från staten	0,0	6,2	0,0	6,2
LSS-utjämning	-49,8	-53,3	-49,8	-53,3
Summa	769,2	697,0	769,2	697,0

NOT 7. Finansiella intäkter	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Utdelningar	0,0	0,3	0,0	0,3
Erhållna dröjsmålsräntor	0,3	0,4	0,3	0,4
Intäktsräntor utlåning	-2,7	0,5	-2,7	0,5
Räntor på utlämnade lån till koncernföretag	5,0	60,4	5,0	60,4
Övriga finansiella intäkter	8,2	0,0	8,4	0,1
Avgår interna elimineringar	-	-	-12,9	-60,4
Summa	10,8	61,6	-1,9	1,3

NOT 8. Finansiella kostnader	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ränta på pensionsskuld (värdesäkring)	4,2	4,6	4,2	4,6
Räntor lån	6,9	28,1	61,4	105,3
Övriga finansiella kostnader	0,6	0,1	2,0	0,7
Avgår interna elimineringa	-	-	-12,9	-60,4
Summa	11,7	32,8	54,7	50,2

NOT 9. Immateriella anläggningstillgångar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	4,2	5,6	4,5	6,0
Årets investering	0,0	0,0	-0,1	0,2
Avskrivningar	-1,4	-1,4	-1,6	-1,7
Summa	2,8	4,2	2,8	4,5

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar.

NOT 10. Fastigheter och anläggningar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	1 074,1	980,9	4 036,1	3 799,7
varav VA	702,8	627,5	702,8	627,5
Årets investering	200,1	129,8	599,4	376,5
varav VA	122,1	96,7	122,1	96,7
Avskrivningar	-31,6	-36,6	-164,0	-140,1
varav VA	-24,1	-21,4	-24,1	-21,4
Summa	1 242,6	1 074,1	4 471,5	4 036,1

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar. Pågående investeringar skrivs ej av.

Specifikation fastigheter och anläggningar				
Allmän markreserv	73,1	73,0		
Verksamhetsfastigheter				
Fritidsanläggningar	67,6	51,7		
Skolanläggningar	4,6	3,9		
Sociala lokaler	2,9	1,7		
Övriga lokaler	0,8	1,0		
Summa	75,9	58,3		
Publika fastigheter				
Gator	132,6	107,8		
Parker	31,2	27,8		
Summa	163,8	135,6		
Fastigheter för affärsdrivande verksamhet	929,8	807,2		

NOT 11. Maskiner och inventarier	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	99,6	114,3	184,2	191,0
varav VA	2,0	2,0	2,0	2,0
Årets investering	37,0	13,6	62,3	42,9
varav VA	0,8	0,6	0,8	0,6
Förändring ackumulerade avskrivningar	-16,5	10,5	-26,4	0,5
varav VA	-0,7	-0,6	-0,7	-0,7
Utrangering	-16,3	-38,8	-27,0	-50,2
varav VA	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	103,8	99,6	193,1	184,2
Därav finansiell leasing				
Ingående balans	0,0	0,0		
Årets investering	5,3	0,0		
Förändring ackumulerade avskrivningar	-0,5	0,0		
Utrangering	0,0	0,0		
Summa	4,8	0,0		

NOT 12. Pågående ny-, till- och ombyggnad	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Pågående investeringar	307,2	249,5	499,9	563,7
varav VA	23,0	18,2	23,0	18,2

NOT 13. Aktier och andelar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Aktier och andelar	65,1	60,6	68,7	65,1
Grundfond Tyrestaskogen	8,0	8,0	8,0	8,0
Avgår interna elimineringar	-	-	-44,4	-44,5
Summa	73,1	68,6	32,3	28,6

Aktieförteckning	Antal	Andel %	Nominellt värde, kr	Anskaffningsvärde, kr
Haninge kommun Holding AB	44 100	100	1 000	44 100 000
SKL Kommentus	19	0,01	100	1 900
SRV Återvinning AB	5 600	31,5	500	350 000
Stockholmsregionens Försäkrings AB	72 956	7,1	100	7 295 600
Vårljus AB	5 275	10,6	100	527 500
Summa				52 275 000

Andelar (kr)	2016
Folkets Hus Vendelsö 100 och Handen 100	1
Stockholms företagarförening	1 040
Södertörns Jordbrukskassa	477
Kommuninvest ekonomisk förening	12 871 742
Summa	12 873 260

NOT 14. Långfristiga fordringar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Bostadsrätter*	10,2	10,2	10,2	10,2
Diverse lån	15,4	15,5	15,4	15,5
Lån för gatukostnadsavgift	1,9	3,2	1,9	3,2
Lån till koncernföretag	0,0	2 000,0	0,0	2 000,0
Lån för VA-anslutningsavgift	5,4	2,3	5,4	2,3
Avgår interna elimineringar	-	-	-	-2 000,0
Summa	32,9	2 031,2	32,9	31,2

**35 stycken*

NOT 15. Exploateringsområden	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	337,1	164,1	337,1	164,1
Exploateringsintäkter	-221,8	-79,2	-221,8	-79,2
Exploateringskostnader	179,9	240,6	179,9	240,6
Exploateringsvinster	17,2	11,6	17,2	11,6
Summa	312,4	337,1	312,4	337,1

NOT 16. Kortfristiga fordringar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Kundfordringar	66,3	75,7	77,3	79,5
Kundfordringar kommunala företag	3,8	4,1	220,7	157,6
Momsfordran	60,0	54,4	60,5	55,3
Fordringar hos staten	41,6	0,0	46,9	0,0
Fordringar hos anställda	0,1	0,4	0,1	0,4
Upplupna skatteintäkter	72,5	61,8	72,5	61,8
Interimsfordringar	143,0	98,5	147,4	104,7
Ej erhållna externa projektmedel	4,6	9,1	4,6	9,1
Övriga fordringar	52,9	5,3	75,5	43,4
Avgår interna elimineringar	-	-	-16,8	-12,2
Summa	444,8	309,3	688,7	499,6

NOT 17. Kassa och bank	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Bankmedel	748,3	638,1	804,4	693,2
Avgår interna elimineringar	-	-	-118,2	-
Summa	748,3	638,1	686,2	693,2

NOT 18. Eget kapital	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående eget kapital	1 400,3	1 322,5	1 744,1	1 655,1
Justering av eget kapital*	4,5	0,0	4,5	0,0
Övrigt eget kapital	-	-	-0,5	0,7
Årets resultat	94,5	77,8	104,2	88,3
Utgående eget kapital	1 499,3	1 400,3	1 852,3	1 744,1

**Insatskapital till Kommuninvest 2015 och 2016.*

NOT 19. Avsättningar för pensioner	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Pensioner	368,1	348,8	389,4	370,2
Summa	368,1	348,8	389,4	370,2
Pensioner				
Ingående balans	337,3	315,5		
Årets avsättning	14,2	13,1		
Årets räntekostnad	3,1	4,4		
Årets avsättning löneskatt	3,9	4,3		
Summa	358,5	337,3		
Garanti -och visstidspension				
Ingående balans	11,5	12,0		
Årets avsättning	-1,6	-0,5		
Årets räntekostnad	0,1	0,1		
Årets avsättning löneskatt	-0,4	-0,1		
Summa	9,6	11,5		
Pensionsmedlens användning				
Medel använda i verksamhet, så kallade återlån. Se RKR 7.1.		368,1		

I enlighet med rekommendation 17 från RKR ingår den särskilda löneskatten i avsättningen till pensioner. Pensionsskulden är beräknad enligt prognos från KPA per 2016-12-31. Aktualiseringsgraden var 89 %.

NOT 20. Övriga avsättningar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Vega pendeltågstation	0,0	2,3	0,0	2,3
Medfinansiering Vega trafikplats	30,0	0,0	30,0	0,0
Medfinansiering Handen bussterminal	10,0	0,0	10,0	0,0
Medfinansiering dubbelspår Tungelsta-Hemfosa	16,2	0,0	16,2	0,0
Avsättning till skatt	0,0	0,0	50,0	46,8
Avsättning till efterbehandling/sluttäckning deponi	0,0	0,0	35,0	33,8
Summa	56,2	2,3	141,2	82,9

NOT 21. Långfristiga skulder	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
VA långfristiga skulder	**2016**	**2015**	**2016**	**2015**
VA aktiverade anslutningsavgifter	467,8	371,0		
VA ackumulerade upplösningar anslutningsavgifter	-44,3	-36,9		
Investeringsfond VA	8,0	3,0		
Summa	431,5	337,1		
Långfristiga skulder				
Kommuninvest Sverige AB	0,0	1 455,1		
Nordea AB	0,0	449,4		
Swedbank AB	0,0	91,0		
Långfristig leasingskuld	4,8	0,0		
Skuld stiftelser	0,5	0,0		
Summa	5,3	1 995,5		
Långfristiga skulder				
Haninge kommun			5,3	1 995,5
Haninge Kommun Holding AB (koncern)			2891	668,1
SRV Återvinning AB			45,1	41,2
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund			0,0	0,0
Summa			2 941,4	2 704,8

NOT 22. Kortfristiga skulder	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Leverantörsskulder	191,6	111,5	205,0	121,8
Leverantörsskulder kommunala företag	12,8	150,3	13,9	2 151,4
Kostnad timanställda, betalas månaden efter	15,7	13,4	15,7	13,4
Löneskatt	46,6	40,8	46,6	40,8
Semesterlöneskuld	119,1	121,0	119,1	121,0
Individuell pensionsandel	78,9	76,0	78,9	76,0
Moms	7,2	6,3	7,2	6,3
Preliminär skatt	38,5	33,2	38,5	33,2
Förutbetalda skatteintäkter	17,2	5,7	17,2	5,7
Civilförsvarsföreningen	4,4	4,3	4,4	4,3
Interimsskulder	86,3	75,0	234,9	219,7
Erhållna ej utnyttjade projektmedel	49,9	47,3	49,9	47,3
Upplupen ej förfallen ränta	0,1	2,5	0,1	2,5
Övriga skulder	33,4	40,6	135,2	144,3
Övriga skulder koncernföretag	206,0	0,0	206,0	0,0
Kortfristig del av långfristig skuld	0,0	0,0	126,8	162,0
Avgår interna elimineringar	-	-	-135,0	-2 010,7
Summa	907,7	727,9	1 164,4	1 139,0

NOT 23. Ansvarsförbindelser och ställda panter

PENSIONSSKULD KOMMUNANSTÄLLDA
I enlighet med den kommunala redovisningslagen har den inarbetade pensionen till och med 1997-12-31 lyfts ur balansräkningen och redovisas som en ansvarsförbindelse. Beloppet är en prognos som är framräknad av KPA med aktualiseringsgrad: 89%.

BORGENSÅTAGANDEN 2016-12-31	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp
Bostadsrättsföreningar		
HSB:s föreningar	335,6	290,2
Riksbyggens föreningar	279,2	220,3
Summa	614,8	510,5
Föreningar i kommunen		
Västerhaninge Tennisklubb	4,5	1,7
Österhaninge Ridklubb	0,3	0,2
Summa	4,8	1,9
Bolag med kommunal anknytning		
Haninge kommun Holding AB	118,0	118,0
Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge	2 146,3	2 141,9
SRV återvinning AB*	74,7	69,3
Summa	2 339,0	2 329,2
Kommuninvest**		1 957,8
Summa		1 957,8

**Beloppen avser Haninge kommuns andel, vilken uppgår till 31,5% av det totala borgensåtagandet som ägarkommunerna har ställt för SRV återvinning AB per 2016-12-31.*
***Haninge kommun har i januari 2003 ingått en solidarisk borgen som för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 286 kommuner som per 2016-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna. Per 2016-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 346 091 mnkr och Haninge kommuns del är 0,57 % av dessa.*

KOMMUNALT FÖRLUSTANSVAR EGNAHEM 2016-12-31	Låneskuld	40 % av låneskuld
SBAB 16 st	1,0	0,4

Leasing

Beräkningarna av kommunens leasingåtaganden är framtagna av Leaseright KB.

FINANSIELLA LEASINGAVTAL ÖVER 3 ÅR	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Fordon				
Totala minimileasingavgifter	4,9	5,0		
Nuvärde minimileasingavgift	4,8	5,0		
Därav som förfaller inom ett år	0,8	1,4		
Därav som förfaller om ett till fem år	4,0	3,6		
Därav som förfaller efter fem år	0,0	0,0		
Operationella leasingavtal (avser ej uppsägningsbara avtal som överstiger 3 år)				
Nuvärde minimileasingavgifter	25,2	42,1		
Framtida leasingavgifter som förfaller inom ett år	18,7	23,5		
Framtida leasingavgifter som förfaller om ett till fem år	6,5	18,6		
Framtida leasingavgifter som förfaller efter fem år	0,0	0,0		

PENSIONSÅTAGANDEN		
Bolag	**Andel av totalt åtagande 2016-12-31**	
SRV återvinning AB, totalt 10,1 mnkr	31,50%	3,2
Södertörns Brandförsvarsförbund, totalt 142,9 mnkr	25,04%	35,8
Tornberget Fastighetsförvaltning AB, totalt 16,3 mnkr	100,00%	16,3
Summa		55,3

NOT 24. Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Årets investeringar i immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	-0,1	0,2
Summa	0,0	0,0	-0,1	0,2

NOT 25. Investeringar i materiella anläggningstillgångar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Årets investering i fastigheter och mark	206,8	130,9	194,9	172,4
Årets investering i inventarier	37,0	13,6	48,3	32,4
Årets investering i pågående ny-, till- och ombyggnader	57,8	78,6	330,8	375,7
Summa	301,6	223,1	574,0	580,5

NOT 26. Övriga tillförda medel VA-verksamheten	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ökning av skulden till VA kunderna i kommunen	104,9	39,3	104,9	39,3
Summa	104,9	39,3	104,9	39,3

Enligt VA-lagen bokförs inbetalda anläggningsintäkter som skuld till VA-kunderna.

NOT 27. Upplysningar om finansiella intrument

Finansiella instrument i Haninge kommun

Haninge kommun innehar inga säkringsinstrument.

Finansiella instrument i Tornberget Fastighets-förvaltnings AB i Haninge

Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge innehar inga säkringsinstrument.

Finansiella instrument i Haninge Bostäder AB

Avtal om ränteswappar ingås i syfte att minimera ränterisker och att uppnå önskad räntebindningstid. Intäkter och kostnader för ränteswappar nettoredovisas under ränktekostnader. Marknadsvärdeförändring under swapavtalens löptid redovisas inte i resultatet. Redovisning av finansiella instrument sker enligt kapitel 11 i K3 vilket innebär tillämpning av säkringsredovisning.

På balansdagen fanns ränterörliga lån på tillsammans 483 623 tkr, swapavtal om nominellt 373 000 tkr har ingåtts för att säkra framtida räntekostnader. Effektiviteten av säkringen förväntas vara hög.

Marknadsvärdet har beräknats som de kostnader/intäkter som hade uppstått om kontrakten stängts på balansdagen. Marknadsvärdet baseras på förmedlade kreditinstituts värdering, vars rimlighet prövas genom diskontering av beräknade framtida kassaflöden enligt kontraktens villkor och förfallodagar och med utgångspunkt i marknadsräntan för liknande instrument på balansdagen.

Swapportföljens totala marknadsvärde uppgick till -19 274 tkr på balansdagen. Genomsnittlig löptid per balansdagen är 3,1 år.

RESULTATRÄKNING (tkr), Vatten och avlopp		2016	2015
Verksamhetens intäkter		130 942	123 976
Verksamhetens externa intäkter			
Brukningsavgifter		106 893	100 658
Övriga intäkter	Not 1	2 938	2 478
Anläggningsavgifter		101 972	50 936
Periodisering årets anläggningsavgifter		-96 873	-45 843
Periodisering tidigare års anläggningsavgifter		7 420	6 503
Förändring av kortfristig skuld till abonnentkollektivet (f.d. Va-fonden)		5 000	650
Avsättning till investeringsfond		-5 000	
Interna intäkter (inom koncernen)	Not 1 A	8 592	8 594
Verksamhetens kostnader		120 387	113 933
Verksamhetens kostnader	Not 2	87 556	83 964
Interna kostnader (inom koncernen)	Not 3	8 285	8 185
Avskrivningar	Not 4	24 546	21 784
Verksamhetens nettoresultat		10 555	10 043
Finansiella intäkter	Not 5	8 297	7 700
Finansiella kostnader	Not 6	-18 852	-17 743
Resultat före extraordinära poster		0	0
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Periodens resultat		0	0

BALANSRÄKNING (tkr), Vatten och avlopp		2016	2015
Anläggningstillgångar			
Mark, byggn, tekn anl.	Not 7	865 479	822 385
Maskiner, inventarier	Not 8	2 090	1 874
Summa anläggningstillgångar		867 569	824 259
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	Not 9	17 277	12 816
Kassa och bank	Not 10	3 157	-506
Summa Omsättningstillgångar		20 434	12 310
Summa tillgångar		888 003	836 569
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Ingående eget kapital		-	-
Årets resultat		-	-
Summa eget kapital		-	-
Avsättning för pensioner (pensionsskuld)	Not 11	-	-
Skulder			
Långfristiga skulder	Not 12	423 544	334 090
VA kommunlån	Not 13	433 526	479 671
Investeringsfond		8 000	3 000
Kortfristiga skulder	Not 14	8 949	10 462
Övriga skulder	Not 15	13 984	9 346
Summa skulder		888 003	836 569
Summa skulder och eget kapital		888 003	836 569

NOT 1. Övriga intäkter	2016	2015
Externslam Hallsten	2504	2062
Radio- och mobilmastar	113	114
Uthyrning och försäljning av vattenmätare	33	137
Tekniska tjänster	288	165
Driftbidrag	0	0
Summa	2938	2478

NOT 1A. Interna intäkter	2016	2015
VA-avgifter future	1724	1580
Intern övrig tjänst	1778	1858
Internt debiterad tid mot plan och investeringar	5090	5156
Interna intäkter anslag	0	0
Summa	8592	8594

NOT 2. Verksamhetens kostnader	2016	2015
Tjänster, material och förnödenheter	23 996	20 197
Köpt dricksvatten från Stockholm Vatten	16 505	15 584
Avlopp till Stockholm Vatten	15 565	18 326
Elenergi	3 424	3 387
Personalkostnader	28 066	26 470
Summa	87 556	83 964

NOT 3. Interna kostnader	2016	2015	Fördelningsnyckel	Motiv
Interna årsavtal KSF	1708	2012	Omsättn.- personalrelaterat i %	Schablon nyttjandegrad
Interna data- och teletjänster	1756	1561	Per dator och anknytning	Schablon per användare
Intern lokalhyra	1335	1341	Antal rum och yta	
Interna tekniska tjänster SBF	1615	1453	Omsättn.- personalrelaterat i %	Schablon nyttjandegrad
Fordonskostnader	1589	1258	Faktiskt debiterad kostnad	
Förbrukningsmaterial, arbetskläder mm	25	317	Faktiskt uttag ur förråd	
Övriga interna tjänster	257	243	Faktiskt debiterad kostnad	
Summa	8285	8185		

NOT 4. Avskrivningar	2016	2015
Avskrivning fastigheter enl plan	23846	21191
Avskrivningar inventarier	700	593
Summa	24546	21784

NOT 5. Finansiella intäkter	2016	2015
Ränta VA-fond	252	279
Ränta dagssaldo	72	58
Ränta på anläggningsavgifter	7952	7296
Övriga finansiella intäkter	21	67
Summa	8297	7700

NOT 6. Finansiella kostnader	2016	2015
Internräntekostnad	18852	17742
Övrig räntekostnad	0	1
Summa	18852	17743

NOT 7. Mark, byggn. tekniska anläggningar	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	979765	790377
Årets inköp aktiverat	27393	72460
Pågående arbete	40047	116928
Uppskrivning anläggningsvärden		
Utgående anskaffningsvärde	1047205	979765
Ingående avskrivning enligt plan	-157380	-136189
Ack. avskrivning på avyttrad anläggn.	0	0
Årets avskrivningar enl plan	-24346	-21191
Utgående avskrivningar	-181726	-157380
Restvärde	865479	822385

År 2007 infördes ändrad redovisningsprincip, dvs anslutningsavgifter bokförs i driftbudgeten och nettoredovisas ej som tidigare mot investeringar.
Uppskrivning anläggningstillgångarnas värde netto mellan åren 1989-2006 då principen nettobokföring mot anslutningsavgifter användes 124410 tkr.

NOT 8. Maskiner, inventarier	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	11 810	11 337
Årets inköp	916	473
Nedskrivning utrangering anläggningsvärden	0	0
Utgående anskaffningsvärde	12 726	11 810
Ingående avskrivning enligt plan	-9 936	-9 344
Årets avskrivningar enl plan	-700	-592
Nedskriving utrangering (justering ack avskrivn.)	0	0
Utgående avskrivningar	-10 636	-9 936
Restvärde	2 090	1 874

NOT 9. Kortfristiga fordringar	2016	2015
Upplupna brukningsintäkter	11948	11809
Övriga fordringar	3835	0
Övriga upplupna intäkter	1494	1007
Summa	17277	12816

NOT 10. Kassa och bank	2016	2015
Postgiro		
Bank	3157	-506
Summa	3157	-506

NOT 11. Avsättning för pensioner (pensionsskuld)	2016	2015
Värde har ej kunnat beräknas.		

NOT 12. Långfristiga skulder	2016	2015
Skuld till VA-kollektivet t o m 2006 *	102016	104504
Skuld till VA-kollektivet fr. o m 2007**	321528	229586
Summa	423544	334090

**Motsvarar inbetalta anläggningsintäkter netto från år 1989–2006.*
***Motsvarar inbetalda anläggningsintäkter netto under år 2007–2014.*

NOT 13. VA-Kommunlån	2016	2015
Bokfört värde anl. tillgångar	867568	824259
Skuld till VA-kollektivet fr. o m 2007	-423544	-334090
Investeringsfond	-8000	-3000
F.d. eget kapital	-2499	-7498
Summa	433525	479671

NOT 14. Kortfristiga skulder	2016	2015
Upplupna div. kostnader	6450	2963
Skuld till VA kollektivet kortfristig	2499	7499
Summa	8949	10462

NOT 15. Övriga skulder	2016	2015
Leverantörsskulder	13984	9346
Summa	13984	9346

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Det innebär bland annat följande:

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och att intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har tagits upp till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av intäkter och kostnader har skett enligt god redovisningssed.

Avvikande redovisningsprincip

Nettot av exploateringsfastigheters kostnader och intäkter redovisas som omsättningstillgång vid bokslutstillfället. Så länge exploateringen pågår matchas intäkterna mot kostnaderna i varje projekt löpande under året. Om ett projekt avslutas med vinst läggs det till resultatet, men om kostnaderna överstiger intäkterna läggs det in i anläggningsregistret. Under löpande år redovisas varje enskild exploatering som ett projekt i redovisningen. Det innebär att gatukostnadsintäkter och andra intäkter i exploateringsprojekten ligger som en kortfristig skuld i balansräkningen då intäkterna överstiger kostnaderna och så länge projektet pågår.

Komponentavskrivning

Kommunen tillämpar från och med 2015 komponentavskrivning på sina anläggningstillgångar i enlighet med RKR 11.4. Komponentavskrivning innebär att samtliga investeringsprojekt som har avslutats och aktiverats har delats upp i komponenter där så är tillämpligt. Arbetet med prövning och omräkning av anläggningstillgångar som aktiverades före 2015 har skett under 2016.

Finansiella leasingavtal

Från och med 2016 redovisar kommunen de finansiella leasingavtal som ingåtts under året i balansräkningen i enlighet med RKR 13.2. Det innebär att finansiella leasingavtal redovisas som anläggningstillgång i balansräkningen och förpliktelsen att i framtiden betala leasingavgifter redovisas som skuld i balansräkningen. Vid leasingperiodens början redovisas tillgången och skulden till leasingobjektets verkliga värde eller till nuvärdet av minimileaseavgiftena om detta är lägre. Nuvärdet beräknas utifrån leasingavtalets implicita ränta om denna är känd. I annat fall används leasetagarens marginella låneränta. Leasingavgifterna fördelas på ränta och amortering enligt effektivräntemetoden. Leasingavtal klassificeras som finansiella leasingavtal om det innebär att de ekonomiska fördelarna och de ekonomiska riskerna som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunen har minst 20 procent inflytande. Inga förändringar i kommunkoncernen har skett under året. Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår under avsnittet Sammanställning koncernen.

Jämförelsestörande poster

I kommunens årsbokslut kan det finnas jämförelsestörande poster. I enlighet med RKR 3.1 ska en post betraktas som jämförelsestörande när posten uppgår till ett väsentligt belopp och är av sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

INTÄKTER

Skatteintäkter

Skatteintäkterna periodiseras och redovisas det år då den beskattningsbara inkomsten intjänas. Vid beräkning av årets skatteintäkter används i enlighet med RKR 4.2 den preliminära slutavräkningen som SKL publicerade i december.

Statsbidrag

Statsbidrag periodiseras till rätt verksamhetsår genom att de fordrings- respektive skuldbokförs. Statsbidrag för investeringar bokförs enligt kontantprincipen.

Anläggningsavgifter för VA

Anläggningsavgifter för VA redovisas som skuld till VA-kollektivet och intäktsförs under samma period som avskrivningstiden för anläggningstillgångarna.

KOSTNADER

Avskrivningar och avskrivningsmetod

Avskrivning av anläggningstillgångar görs linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningsbeloppet beräknas på anskaffningsvärdet. Linjär avskrivning innebär att tillgången skrivs av med lika stort belopp varje månad. Kalkylmässiga kapitalkostnader, ränta och avskrivning beräknas för samtliga investeringar och belastar förvaltningarna i form av kostnader. Planenliga avskrivningstider tillämpas enligt tabellen nedan.

Typ av tillgång	Avskrivningstid
Immateriella tillgångar	3–5 år
Aktier och andelar, bostadsrätter	-
Mark	-
Fastigheter	Enligt komponentuppdelning
Maskiner	5–20 år
Inventarier	3–10 år
Byggnadsinventarier	3–10 år
Bilar och andra transportmedel	3–15 år

Löner

Personalens löner redovisas enligt kontantprincipen. Arbetsgivaravgifter och timanställdas lön för december månad skuldbokförs på året. Semesterlöneskulden för året inklusive personalomkostnadspålägg redovisas som skuld i balansräkningen.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

En kostnad i kommunen ses som en investering och aktiveras som anläggningstillgång om vissa kriterier är uppfyllda. Enligt lagen om kommunal redovisning är en anläggningstillgång en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk och är av väsentligt värde.

Definitionen av en anläggning i Haninge kommun är att tillgången ska ha en nyttjandeperiod som är längre än 3 år, anskaffningsvärdet ska överstiga 25 000 kronor och den ska vara värdehöjande för verksamheten.

Anläggningstillgångar tas upp i balansräkningen till anskaffningsvärdet med avdrag för gjorda avskrivningar. Kostnader som inte uppfyller definition för anläggningstillgång direktbokförs som driftkostnad.

Pensionsskulden

Pensionsskulden är en skuld som kommunen har till anställda och pensionärer, och definieras som nuvärdet av framtida pensionsutbetalningar. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen beräknas enligt SKL:s riktlinje RIPS07. En pensionsskuld som intjänats före 1998 tas upp som ansvarsförbindelse enligt den så kallade Blandmodellen. En pensionsskuld som uppstått efter 1998 tas upp som avsättning i balansräkningen.

Pensionskostnaden redovisas i resultaträkningen inklusive den särskilda löneskatt som uppgår till 24,26 procent. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt bokföringsnämndens allmänna råd.

Ordlista

Anläggningstillgång
Tillgång som används för stadigvarande bruk och som är av betydande värde, till exempel fastigheter, maskiner och inventarier.

Avskrivningar
Fördelning av en anläggningstillgångs anskaffningskostnad under tillgångens förväntade nyttjadeperiod.

Balansräkning
Visar den ekonomiska ställningen på balansdagen. Balansräkningen delas upp i tillgångar, skulder och eget kapital.

Driftbudget
Alla nämnder har en driftbudget som avser löpande kostnader för nämnden.

Driftredovisning
Redovisar det ekonomiska utfallet för perioden i förhållande till budgeterade intäkter och kostnader.

Eget kapital
Kommunens eget kapital är skillnaden mellan kommunens tillgångar och skulder. Eget kapital anger hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel.

Investeringsbudget
Investeringsbudgeten avser investeringar i anläggningstillgångar. Kommunens investeringsbudget fördelas per nämnd.

Investeringsredovisning
I investeringsredovisningen redovisas kommunens investeringar i anläggningstillgångar under året. Investeringarna jämförs med investeringsbudgeten.

Internränta
Internräntan anger kommunens genomsnittliga finansieringskostnad. Kommunens anläggningstillgångar belastas med internränta.

Jämförelsestörande post
Post som saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och som inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet. Posten har ett väsentligt belopp som stör jämförelser med andra perioder.

Kapitalkostnad
Samlingsbegrepp för avskrivningar och internränta.

Kassaflödesanalys
Kassaflödesanalysen visar förändringen av likvida medel. Betalningsflödena delas upp på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Kommunkoncernen
De kommunala förvaltningsorganisationer och bolag som ingår i den sammanställda redovisningen.

Komponentavskrivning
En anläggningstillgång kan bestå av olika komponenter vilka skrivs av under olika nyttjandeperioder.

Kortfristig fordran och skuld
Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning inom 1 år.

Likvida medel
Kontanter eller tillgångar som kan användas på kort sikt. Likvida medel består av kassa (kontanter, mottagna checkar, postväxlar, utbetalningskort), bankmedel samt bank- och plusgiro.

Likviditet
Betalningsförmåga på kort sikt. Likviditeten beräknas genom att dividera omsättningstillgångar (minus varulager) med kortfristiga skulder.

Långfristig fordran och skuld
Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning senare än 1 år.

Nettoinvestering
Investeringsutgifter efter avdrag för eventuella investeringsbidrag.

Nettokostnad
Skillnaden mellan driftbudgetens intäkter och kostnader. För en enskild förvaltning består nettokostnaden av såväl interna som externa poster.

Nyttjandeperiod
Den tid under vilken en tillgång förväntas bli utnyttjad för sitt ändamål.

Omsättningstillgång
Tillgång avsedd för omsättning eller förbrukning. Omsättningstillgångar delas in i varulager, fordringar, kortfristiga placeringar samt likvida medel.

Periodisering
Metod för att fördela intäkter och kostnader till den period de tillhör, detta i syfte att få ett rättvisande resultat i perioden.

Resultaträkning
Beskriver periodens ekonomiska resultat för verksamheten.

RIPS07
Innehåller riktlinjer för att beräkna pensionsskulden. RIPS07 är en beräkningsmodell som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har antagit.

Ränteswap
Innebär en överenskommelse mellan två aktörer om att under en bestämd tidsperiod utbyta ränteflöden. Exempelvis kan en aktör välja att betala en fast ränta i utbyte mot att erhålla rörliga räntebetalningar.

Soliditet
Ekonomiskt nyckeltal som beskriver förhållandet mellan det egna och det totala kapitalet. Ger en bild av betalningsförmågan på lång sikt.

Swapavtal
En swap är en form av derivatinstrument som utgör ett avtal mellan två parter om att göra betalningar till varandra i framtiden i enlighet med vissa villkor, ofta med syfte att justera finansiell risk. Derivatinstrument är ett samlingsnamn på en form av värdepapper. De vanligaste derivaten är optioner, terminer, warranter och swappar. Kännetecknande för finansiella derivat är att de är kopplade till händelser eller förutsättningar vid en specifik tidpunkt i framtiden.

Utdebitering
Anger hur många kronor per intjänad hundralapp som ska betalas i kommunalskatt.

Årsarbetare
Årsarbetare anger hur många anställda man skulle ha haft om den faktiska sysselsättningsgraden för månadsavlönade och arbetade timmar för timavlönade summeras till heltidsanställningar.

VANLIGA FÖRKORTNINGAR SOM FÖREKOMMER I ÅRSREDOVISNINGEN

AB	Aktiebolag
BNP	Bruttonationalprodukten
Gym	Gymnasium
HME	Hållbart medarbetarengagemang
IP	Idrottsplats
KSL	Kommunförbund Stockholms län
LOV	Lagen om valfrihetssystem
LSS	Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
Mnkr	Miljoner kronor
MWh	Megawatt timmar
NMI	Nöjd-medborgar-index
RKR	Rådet för Kommunal Redovisning
NRI	Nöjd-region-index
SBA	Stockholm Business Alliance
SCB	Statistiska Centralbyrån
SFI	Svenska för invandrare
SKL	Sveriges kommuner och landsting
VA	Vatten och avlopp
Åk	Årskurs
ÖP	Översiktsplan
KPA	Kommunsektorns pension AB
SoL	Socialtjänstlagen
Kolada	Kommun- och landstingsdatabasen

HANINGE KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2016

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (6)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/117

§ 91 Överföring av driftmedel till 2017

Sammanfattning

Enligt reglerna för kommunens ekonomistyrning ska nämndernas nettoresultat normalt överföras till nästkommande år i sin helhet. Fullmäktige har dock alltid möjlighet att pröva om en resultatöverföring är rimlig, med avseende på hur nämndens överskott eller underskott har uppstått. Överföring av överskott förutsätter att det kan disponeras i nästkommande års budget. En grundförutsättning för all beviljad resultatöverföring mellan åren är också att dessa medel endast får användas till åtgärder av engångskaraktär, och inte vara nivåhöjande för kommande års budget. Kommunstyrelseförvaltningen har fått in begäran från nämnderna om överföring av resultat från 2016 till 2017.

Nämndernas samlade resultat från 2016 är ett överskott på 62 953 tkr (exklusive kommunfullmäktiges reserv). Flertalet nämnder som redovisat överskott 2016 har begärt att få överföra överskotten i sin helhet till budget 2017. Undantag är stadsbyggnadsnämnden som hemställt om att få föra över 50 procent av samlat överskott till budget 2017 och fondera 50 procent av överskottet till budget 2018. Socialnämndens överskott är nedskrivet med anledning av att riktade statsbidragsmedel inte förbrukades under 2016. Det justerade resultatet önskar nämnden få medföra i sin helhet till 2017 års budget. Kommunstyrelseförvaltningen begär att få medföra ett lägre resultat än det bokförda. Endast överskott som avser oförbrukade medel för riktade insatser 2016 begärs att få tas i anspråk i 2017 års budget. Äldrenämnden, som är den enda nämnden med underskott (fonderat från 2015), har begärt att få dela upp kvarstående nettounderskott på två år 2017-2018.

Förvaltningens synpunkter

I samband med att årsredovisningarna godkänts av respektive nämnd har kommunstyrelseförvaltningen efter samråd med den politiska kommunledningen granskat, justerat och kommenterat äskandena från nämnderna.

Sammanfattningsvis föreslås nämnder med överskott tillåtas överföra 50 procent av 2016 års överskott till 2017 års budget. Resterande 50 procent av överskotten fonderas till 2018 års budget. Undantag är revisionen som får föra med hela överskottet 2016 till 2017, med anledning av att beloppet endast är 77 tkr. Samtliga nämnder och kommunstyrelsen tillåts enligt förslaget få överföra 100 procent av tidigare fonderat överskott från 2015 till 2017 års budget, i enlighet med föregående års beslut i fullmäktige om resultatöverföring (KF 2016-04-18, § 142).

Äldrenämnden föreslås få dela upp kvarvarande nettounderskott på två år, 2017-2018.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till överföringar av driftmedel 2017 och nämndernas äskanden om resultatöverföring finns sammanfattade i bilagda tjänsteutlåtande.

Sammanlagt innebär förslaget att nämnderna för med sig ett nettoöverskott på 30 884 tkr från 2015 och 2016 till 2017 och att 18 150 tkr netto fonderas till 2018 års budget.

Av äldrenämndens nettounderskott fonderas -3 871 tkr till 2018 års budget.

Den senaste skatteprognosen, som kom den 21 februari, innebär en prognos som är 17 000 tkr högre än det budgeterade intäkten för 2017. Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-08 – Överföring av driftsmedel från 2016 till 2017

- Protokoll grund- och förskolenämnden 2017-02-16 § 24 inkl särskilt yttrande

- Protokoll gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2017-02-07 § 6

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2017-02-14 § 14

- Protokoll socialnämnden 2017-02-14 § 5

- Protokoll äldrenämnden 2017-02-14 § 14

- Protokoll stadsbyggnadsnämnden 2017-02-08 § 13

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD), Martina Mossberg (M) och Pia Lublin (L) hemställer om att lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Ett sammanlagt överskott om 30 884 tkr av nämndernas justerade resultat 2015 och 2016 överförs till 2017 års budget fördelat enligt följande:

   - revisionen 77 tkr

   - kommunstyrelsen 3 914 tkr

   - stadsbyggnadsnämnden 6 816 tkr

   - kultur- och fritidsnämnden 1 270 tkr

   - socialnämnden 2 781 tkr

   - gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 9 308 tkr

   - grund- och förskolenämnden 10 590 tkr

   - äldrenämnden -3 871 tkr. Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr.

2. Ett sammanlagt överskott från om 18 150 tkr av nämndernas justerade resultat 2016 fonderas till budget 2018 fördelat enligt följande:

   - stadsbyggnadsnämnden 4 704 tkr

   - kultur- och fritidsnämnden 550 tkr

   - socialnämnden 1 959 tkr

   - gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 5 566 tkr

- grund- och förskolenämnden 9 243 tkr.

3. Äldrenämndens kvarvarande underskott på -3 871 tkr fonderas till år 2018.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Meeri Wasberg (S) yrkar med instämmande av Johan Svensk (MP), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) bifall till kommunstyrelsens förslag.

Mattias Bernhardsson (RS) yrkar bifall till ett eget förslag från Rättvisepartiet Socialisterna, innebärande att äldrenämndens samlade underskott på 7 742 tkr avskrivs och finansieras med ett lägre budgeterat resultat.

Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) hemställer om att få lämna ett gemensamt särskilt yttrande för Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna.

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag mot förslaget från Rättvisepartiet Socialisterna och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag. Votering begärs och följande voteringsproposition läses upp och godkänns: ”Den som bifaller kommunstyrelsens förslag röstar ja, den det ej vill röstar nej. Vinner nej beslutar fullmäktige i enlighet med det egna förslaget från Rättvisepartiet Socialisterna.” Omröstning sker med voteringsanläggning och resultatet av omröstningen är 36 ja-röster mot 4 nej-röster. 20 ledamöter avstår från att rösta och 1 ledamot är frånvarande. (Omröstningsresultat, se bilaga.)

Ordföranden konstaterar att omröstningsresultatet innebär att fullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag. Därefter finner ordföranden att fullmäktige medger att Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna lämnar ett gemensamt särskilt yttrande.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ett sammanlagt överskott om 30 884 tkr av nämndernas justerade resultat 2015 och 2016 överförs till 2017 års budget fördelat enligt följande:

   - revisionen 77 tkr

- kommunstyrelsen 3 914 tkr

- stadsbyggnadsnämnden 6 816 tkr

- kultur- och fritidsnämnden 1 270 tkr

- socialnämnden 2 781 tkr

- gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 9 308 tkr

- grund- och förskolenämnden 10 590 tkr

- äldrenämnden -3 871 tkr. Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr.

2. Ett sammanlagt överskott från om 18 150 tkr av nämndernas justerade resultat 2016 fonderas till budget 2018 fördelat enligt följande:

   - stadsbyggnadsnämnden 4 704 tkr

   - kultur- och fritidsnämnden 550 tkr

   - socialnämnden 1 959 tkr

   - gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 5 566 tkr

   - grund- och förskolenämnden 9 243 tkr.

3. Äldrenämndens kvarvarande underskott på -3 871 tkr fonderas till år 2018.

4. Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna medges lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga).

Reservationer

Mattias Bernhardsson och Lina Rigney Thörnblom – båda (RS) – Anna Ragnar (-) samt Marianne Reinemar (-) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga nämnder

Haninge kommunfullmäktige: OMRÖSTNINGSRESULTAT
- -
Votering: § 91 Överföring av driftmedel till 2017
2017-04-18 kl. 19:46
- -
Totalt [JA]: 36
Totalt [NEJ]: 4
Totalt [AVSTÅR]: 20
Totalt [FRÅNVARANDE]: 1

310620. Strömberg Bernt (SD) - JA
381031. Karlfeldt Birgitta (M) - AVSTÅR
420713. Ungerson Jaan (S) - JA
420821. de Wendel Gilbert (M) - AVSTÅR
421114. Valtersson Kennerth (SD) - JA
440124. Mattsson Mats (M) - AVSTÅR
450520. Larsson Kjell (M) - AVSTÅR
450711. Trelje Gunnel (S)(Ersätter Erfani Sepideh) - JA
460413. Erlandsson Christer (S) - JA
470709. Manners Eva (SD) - JA
470910. Nordgren Barbro (S)(Ersätter Larbi Latifa) - JA
490517. Svensson Göran (S) - JA
490729. Bernhardsson Margareta (S) - JA
491211. Kalasniemi Esa (S)(Ersätter Westlund Åsa) - JA
510815. de Pourbaix-Lundin Marietta (M) - AVSTÅR
530214. Öhman Ulla-Britt (C) - JA
530815. Bjerrhorn Kjell (L) - JA
560716. Cilgin Nafi (V) - AVSTÅR
561023. Drammeh Sahir (MP) - JA
571021. Erlandsson Ann-Christine (S) - JA
580805. Andersson Marina (S) - JA
580814. Gálvez Jorge (S) - JA
600522. Karlsson Eva (SD)(Ersätter Forsberg Yvonne) - JA
620503. Coksürer Mehmet (MP) - JA
640903. Forsberg Kenneth (S) - JA
650222. Mossberg Martina (M) - AVSTÅR
651005. Eriksson Göran (S) - JA
651114. Enman Suzanne (KD)(Ersätter Krylborn Joachim) - JA
660130. Gustafsson Sven (M) - AVSTÅR
660204. Kjellin Mikael (M) - AVSTÅR
660804. Litholm Marie (KD) - JA
660921. Nordlund Anders (S) - JA
670516. Svensson Mikko (S) - JA
680615. Svensk Johan (MP) - JA

681203. Ragnar Anna (-) - NEJ
700414. Haaf Annett (S) - JA
701202. Fridebäck Michael (M) - AVSTÅR
701229. Fägersten Maria (S) - JA
710813. Radne Åsa (L)(Ersätter Lublin Pia) - JA
710822. Dogru Sedat (M) - AVSTÅR
711228. Hammarberg Tobias (L) - JA
720318. Kjellin Pernilla (M) - AVSTÅR
731214. Wasberg Meeri (S) - JA
741218. Anstrell Alexandra (M) - AVSTÅR
750216. Hallberg Kristina (L) - JA
751114. Sixten Sara (M) - AVSTÅR
760414. Wilén Linda (S) - JA
760528. Lindefjärd Christian (SD) - JA
760703. Salonen Petri (C) - JA
771108. Lassnäs Daniel (M) - AVSTÅR
790523. Reinemar Marianne (-) - NEJ
791225. Bernhardsson Mattias (RS) - NEJ
840402. Eriksson Kristoffer (M) - AVSTÅR
841008. Jensen Tomas (S) - JA
860122. Skånberg Samuel (V) - AVSTÅR
860813. Goding Joakim (M) - AVSTÅR
870305. Rigney Thörnblom Lina (RS) - NEJ
890523. Ovsiannikov Tove (V) - AVSTÅR
890827. Tomic Marin (M) - AVSTÅR
890918. Spångberg Joakim (S) - JA

Särskilt yttrande

§ 91
Kommunfullmäktige
2017-04-18

Överföring av driftsmedel till 2017

I samband med beslut om överföring av driftsmedel från 2015 (Dnr KS 2016/148) fick kommunstyrelseförvaltningen på initiativ från Trepartialliansen i uppdrag att se över kommunens hantering av över/underskott. Med tanke på att nämnder och förvaltningar måste kunna lita på kommunens ekonomiska styrsystem måste vi avvakta denna utredning innan några eventuella förändringar i reglerna om över- och underskott diskuteras. Nuvarande system har lett till rullande överskott och ökad risk för dolda ramhöjningar. Den samlade storleken på beviljade överföringar har också gjort att kommunens resultat blivit en påverkande faktor.

Från Trepartialliansen har vi sett att den rödgröna kommunledningen i större utsträckning inte utfört de särskilda uppdrag som lämnades i mål och budget 2016-2017. Att det finns politiska skäl till denna uppdragsvägran är uppenbar. Det är svårare att förstå hur ett uppdrag som det rått enighet om inte har kunnat levereras på ett och ett halvt års tid. Detta finner vi oacceptabelt.

Martina Mossberg (M) Tobias Hammarberg (L) Marie Litholm (KD)

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

8 mars 2017

Controllerenheten
Karin Reschke

Kommunstyrelsen

Överföring av driftmedel från 2016 till 2017

Sammanfattning

Enligt reglerna för kommunens ekonomistyrning ska nämndernas nettoresultat normalt överföras till nästkommande år i sin helhet. Fullmäktige har dock alltid möjlighet att pröva om en resultatöverföring är rimlig, med avseende på hur nämndens överskott eller underskott har uppstått. Överföring av överskott förutsätter att det kan disponeras i nästkommande års budget. En grundförutsättning för all beviljad resultatöverföring mellan åren är också att dessa medel endast får användas till åtgärder av engångskaraktär, och inte vara nivåhöjande för kommande års budget. Kommunstyrelseförvaltningen har fått in begäran från nämnderna om överföring av resultat från 2016 till 2017.

Nämndernas samlade resultat från 2016 är ett överskott på 62 953 tkr (exklusive kommunfullmäktiges reserv). Flertalet nämnder som redovisat överskott 2016 har begärt att få överföra överskotten i sin helhet till budget 2017. Undantag är stadsbyggnadsnämnden som hemställt om att få föra över 50 procent av samlat överskott till budget 2017 och fondera 50 procent av överskottet till budget 2018. Socialnämndens överskott är nedskrivet med anledning av att riktade statsbidragsmedel inte förbrukades under 2016. Det justerade resultatet önskar nämnden få medföra i sin helhet till 2017 års budget. Kommunstyrelseförvaltningen begär att få medföra ett lägre resultat än det bokförda. Endast överskott som avser oförbrukade medel för riktade insatser 2016 begärs att få tas i anspråk i 2017 års budget. Äldrenämnden, som är den enda nämnden med underskott (fonderat från 2015), har begärt att få dela upp kvarstående nettounderskott på två år 2017-2018.

I samband med att årsredovisningarna godkänts av respektive nämnd har kommunstyrelseförvaltningen efter samråd med den politiska kommunledningen granskat, justerat och kommenterat äskandena från nämnderna.

Sammanfattningsvis föreslås nämnder med överskott tillåtas överföra 50 procent av 2016 års överskott till 2017 års budget. Resterande 50 procent av överskotten fonderas till 2018 års budget. Undantag är revisionen som får föra med hela överskottet 2016 till 2017, med anledning av att beloppet endast är 77 tkr. Samtliga nämnder och kommunstyrelsen tillåts enligt förslaget få överföra 100 procent av

tidigare fonderat överskott från 2015 till 2017 års budget, i enlighet med föregående års beslut i fullmäktige om resultatöverföring (KF 2016-04-18, § 142).

Äldrenämnden föreslås få dela upp kvarvarande nettounderskott på två år, 2017-2018.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till överföringar av driftmedel 2017 finns sammanfattat i kolumnen ”Överförs till 2017 års budget”. Nämndernas äskanden om resultatöverföring finns sammanfattade under rubrik för respektive nämnd, tillsammans med kommunstyrelseförvaltningens kommentar.

Sammanlagt innebär förslaget att nämnderna för med sig ett nettoöverskott på 30 884 tkr från 2015 och 2016 till 2017 och att 18 150 tkr netto fonderas till 2018 års budget.
Av äldrenämndens nettounderskott fonderas -3 871 tkr till 2018 års budget

Den senaste skatteprognosen, som kom den 21 februari, innebär en prognos som är 17 000 tkr högre än det budgeterade intäkten för 2017. Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr tkr.

Nämnd	Bokfört resultat 2016	Justerat resultat 2016	Resultatfond 2017	Överförs till 2017 års budget 50%	Resultatfond 2018
Revisionen	-185	-185	262	77	0
Södertörns överförmyndarnämnd	0	0	0	0	0
Södertörns upphandlingsnämnd	0	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	7 453	1 536	2 378	3 914	0
Valnämnden	92	0	0	0	0
Stadsbyggnadsnämnden	9 408	9 408	2 112	6 816	4 704
Kultur- och fritidsnämnden	1 099	1 099	721	1 270	550
Socialnämnden	11 117	3 917	823	2 781	1 959
Grund- och förskolenämnden	22 485	18 485	1 348	10 590	9 243
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	11 132	11 132	3 742	9 308	5 566
Äldrenämnden	352	352	-8 094	-3 871	-3 871
Summa	**62 953**	**45 744**	**3 289**	**30 884**	**18 150**

Tabellen redovisas i tusentals kronor (tkr)

Justerat resultat 2016

Bokfört resultat 2016 för nämnderna var ett överskott på 62 953 tkr exklusive fullmäktiges reserv. I samband med ärendehanteringen för överföring av driftmedel till kommande års budget har det bokförda resultatet granskats och i några fall

justerats för att säkerställa rimligheten i resultatöverföringen. Det justerade resultatet är ett överskott på 45 744 tkr, dvs. totalt 17 207 tkr lägre än det bokförda resultatet.

Kommunstyrelsens bokförda resultat var ett överskott på 7 453 tkr. Kommunstyrelseförvaltningen begär att få medföra ett lägre resultat än det bokförda. Endast överskott som avser oförbrukade medel för riktade insatser 2016 begärs att få överföras till 2017 års budget. Det belopp som kommunstyrelseförvaltningen begär att överföra till 2017 års driftbudget är sammanlagt 1 536 tkr, vilket motsvarar det justerade resultatet 2016. Det bokförda resultatet är nedjusterat med 5 917 tkr, eftersom denna del av överskottet 2016 inte önskas medföras till 2017.

Valnämndens bokförda resultat 2016 var ett överskott på 92 tkr. Det justerade resultatet är noll eftersom det bokförda överskottet inte begärs att få medföras till 2017.

Socialnämnens bokförda resultat var ett överskott på 11 117 tkr. Nämnden beviljades av fullmäktige 7 200 tkr av statsbidraget för nyanlända, för uppförande av boende till ensamkommande barn och nyanlända flyktingar 2016 (KF 2016-02-15 § 21). Byggnationen genomfördes inte under året, varför nämndens resultat justeras ned med 7 200 tkr. Justerat resultat för 2016 är därmed ett överskott på 3 917 tkr.

Grund och förskolenämndens bokförda resultat var ett överskott på 22 485 tkr. I resultatet ingick ett överskott inom elevpengsystemet med 4 000 tkr, vilka återförs till fullmäktige i enlighet med kommunens regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning gällande elevpeng. Justerat resultat för 2016 är därmed ett överskott på 18 485 tkr.

Resultatöverföring

Revisionen
Revisionen har ett underskott för 2016 på -185 tkr. Revisionen har ett fonderat överskott från 2015 på 262 tkr, vilket enligt beslut i fullmäktige (KF 2016-04-18 § 142) ska tillskjutas 2017 års budget. Underskottet 2016 justeras mot resultatfonden från 2015, netto finns ett överskott på 77 tkr som begärs få överföras till 2017.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 77 tkr, nettot av 2015 års överskott och 2016 års underskott, i sin helhet överförs till budget 2017. Revisionen har därmed inga medel fonderade i resultatfond inför 2018.

Södertörns överförmyndarnämnd
Överförmyndarnämnden har ett bokfört nollresultat.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Överförmyndarverksamheten ingår fr.o.m. 2011 i en gemensam nämnd tillsammans med Botkyrka, Huddinge, Tyresö och Nynäshamns kommuner. Det resultat (under- eller överskott) som uppkommit inom nämndens ansvarsområde under innevarande

år bokas upp inför bokslut och balanseras över till kommande år. Resultaten för respektive år hanteras alltså bokföringsmässigt varje år och behandlas inte via resultatöverföringsärendet.

Södertörns upphandlingsnämnd
Södertörns upphandlingsnämnd har ett bokfört nollresultat.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Södertörns upphandlingsnämnd ingår fr.o.m. oktober 2012 i en gemensam nämnd tillsammans med Nynäshamns kommun. Det resultat (under- eller överskott) som uppkommit inom nämndens ansvarsområde under innevarande år bokas upp inför bokslut och balanseras över till kommande år. Resultaten för respektive år hanteras alltså bokföringsmässigt varje år och behandlas inte via resultatöverföringsärendet.

Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen redovisade ett överskott på 7 453 tkr för 2016. Det finns också ett fonderat överskott från 2015 på 2 378 tkr, som enligt fullmäktiges beslut (KF 2016-04-18 § 142) ska tillföras budget 2017.

Av 2016 års överskott på 7 453 tkr begärs 1 536 tkr överföras till 2017 års budget. Resterande överskott, 5 917 tkr, skrivs ned mot det justerade resultatet, eftersom det inte tas i anspråk till 2017 års budget eller framåt.

Förvaltningens förslag till fördelning 2017 av överskott 2016 framgår nedan:

Hållbarhetsberedningen	252
Organisationsberedningen	294
MR-beredningen	274
Miljömedel, intressentanalys	152
Flyktingmedel, ekonomi	164
Årsta slott	400
Summa, tkr	**1 536**

Resterande del av kommunstyrelsens överskott om 5 917 tkr ianspråktas inte för 2017 års budget eller framåt.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att överskott från 2016 på 5 917 tkr som inte ianspråktas 2017 eller framåt, justeras mot bokfört resultat. Justerat resultat är därmed 1 536 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 2 378 tkr, fonderade från 2015, enligt tidigare beslut i fullmäktige (KF 2016-04-18, § 142) tillförs 2017 års budget.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att ett samlat överskott från 2015 och 2016 på 3 914 tkr överförs till 2017 års budget. Fonderade medel från 2015 fördelas enligt

fullmäktiges tidigare beslut. Kommunstyrelsen har därmed inga medel fonderade till 2018 års budget.

Valnämnden
Valnämnden redovisar 2016 ett överskott på 92 tkr, vilket inte önskas överföras till 2017.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att valnämnden inte tar med sig överskottet från 2016 in i 2017 och att justerat resultat för 2016 därmed är noll. Nämnden har inga medel fonderade från tidigare år.

Stadsbyggnadsnämnden
Stadsbyggnadsnämnden redovisade ett överskott på 9 408 tkr. Nämnden hemställer hos fullmäktige att få överföra 50 procent av överskottet från driftbudget 2016 till budgetår 2017, motsvarande 4 704 tkr. Resterande 50 procent av 2016 års överskott, 4 704 tkr, önskar nämnden fondera till 2018 års driftbudget.

Nämnden har 2 112 tkr i resultatregleringsfond från överskott år 2015. Enligt beslut i fullmäktige (2016-04-08, § 142) ska resultatfonden tillföras 2017 års driftbudget. Sammanlagt överskott som nämnden önskar föra över från 2015 och 2016 till 2017 års driftbudget är därmed 6 816 tkr.

Nämndens förslag till åtgärder finansierade av överskott 2015-2016 framgår nedan:

Överskottsprojekt till 2017 - projektförslag, kostnad, prioritering, kommentar:

Åtgärd:	Text:	Prio/avd	Mnkr	Delsumma:	Avdelning	Kommentar/beskrivning:
1	PopUp-kontor	1	1,00		Plan	Temporärt flytta ut ett projektteam i ex ett pågående plamområde, eller i en kommundel, är en ide som vi gärna vill prova, kan ge goda förutsättningar för ett utvecklat planarbete. En grund för att "sätta ut platsen" (place-making), eller under samrådet ett nytt och direkt sätt för medborgardialog och för teamet ett påtaligt sätt att verka i verkligheten
				1,00	Plan	
2	Trafiksäkerhetsprogram: toppbeläggning GC-vägar	1	2,00		Teknik	
				2,00	Teknik	
3	Våtkompostprojektet (Lova)	1	1,60		Förv.ledning	Kommunen/SBF måste bidra med 50%; totalt 1,975 mkr.
4	Vad händer på Stadsbyggnad/kommunhusets entre	2	0,40		Förv.ledning	Avser offert där KSF:s del är inkluderad
				2,00	Förv.ledning	
5	Tulpanfestival 2018	1	0,80		Park o natur	Haninge arrangerar tulpanfestival med nationell konferens våren 2018. Vi vill visa en Pop-up-park i centrala Handen och lökplanteringar i Eskilsparken.
6	Haningeblomster	2	0,30		Park o natur	En upprepning och utökning av de uppskattade blomsterrefugerna 2016.
7	Brandbergen, önskemål från trygghetsvandring och medborgardialog	3	0,70		Park o natur	Röjning naturmark, utbyte sliten utrustning, förnyelse av planteringar, målning tunneltak
				1,80	Park o natur	
Summa			**6,80**	**6,80**		

Driftöverskott kvar från 2015 uppgår till:	**2,1**	**mnkr**
Resultat från 2016 uppgår till 9,4 mnkr och 50 % ger till år 2017:	**4,7**	**mnkr**
Summa förslag till projekt enligt ovan att användas under 2017:	**6,8**	**mnkr**
Resterande överskott 2017 föreslås överföras till år 2018:	**4,7**	**mnkr**

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker med hänvisning till beslut fattat av fullmäktige (KF 2016-04-18, § 142), att överföring av 2 112 tkr som fonderats i resultatfond från 2015 tillförs 2017 års driftbudget.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 50 procent motsvarande 4 704 tkr av 2016 års överskott överförs till 2017 års driftbudget.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att stadsbyggnadsnämnden får föra med ett samlat överskott från 2015 och 2016 om 6 816 tkr till 2017 års budget med utgångspunkt i den behovsprioritering som nämnden redogjort för. Nämnden har därmed 4 704 tkr fonderade till 2018.

Kultur- och fritidsnämnden
Nämnden redovisade ett överskott 2016 på 1 099 tkr. Nämnden disponerar 721 tkr från 2015 års resultat i resultatfond som enligt beslut i fullmäktige får tas i anspråk i budget 2017 (KF 2016-04-18, § 142).

Nämnden hemställer hos fullmäktige att under 2017 få ta i anspråk 2015 års fonderade resultat på 721 tkr. Nämnden hemställer vidare att 2016 års resultat på 1 099 tkr överförs i sin helhet till 2017 års driftbudget.

Nämndens begär att få disponera överskotten från 2015 och 2016 om sammanlagt 1 820 tkr för särskilt riktade satsningar och insatser av engångskaraktär 2017, vilka framgår i tabellen nedan:

tkr	
Lovskola och språkkafé	650
Granulat till konstgräsplaner	350
Föreningsbidrag	150
IPP och KPP	150
Biblioteksplan	250
Reinvesteringar i konst	300
Summa	**1 850**

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att fonderat överskott om 721 tkr i resultatfond från överskott 2015 tillförs 2017 års budget, i enlighet med tidigare fattat beslut (KF 2016-04-18, § 142).

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att kultur- och fritidsnämnden får föra över 50 procent av justerat resultat 2016 motsvarande 550 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att ett samlat överskott från 2015 och 2016 på 1 271 tkr förs över till 2017 års budget med utgångspunkt i de behov som presenterats ovan. Nämnden har därmed 550 tkr fonderade medel i resultatfond till 2018.

Socialnämnden

Nämndens bokförda resultat 2016 var ett överskott på 11 117 tkr jämfört med budget. Av överskottet förklaras 7 200 tkr av att inget uppförande av boende för ensamkommande barn och nyanlända flyktingar genomfördes under året. Nämndens faktiska driftresultat är därmed ett överskott på 3 917 tkr.
Nämnden har ett överskott i resultatregleringsfond från 2015 på 823 tkr. I enlighet med tidigare fattat beslut (KF 2016-04-18, § 142) ska nämnden ta resultatregleringsfonden från 2015 års överskott på 823 tkr i anspråk i 2017 års driftbudget.

Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att 2016 års driftresultat på 3 917 tkr överförs till 2017 års driftbudget. Socialnämnden hemställer vidare att fullmäktige beslutar att hela summan av fonderat driftresultat från 2015, 823 tkr, överförs till 2017 års driftbudget.

Nämndens reserv minskades med 3,9 mnkr i budget 2017 för att skapa utrymme för förvaltningen att arbeta med omställning av verksamheten under året. Orsaken till att att nämnden beslutade om att tillfälligt sänka nämndreserven istället för att göra hela justeringen på verksamheternas budget, är att åtgärdsplaner och konkreta förändringar i verksamheten pågår. Om fullmäktige beslutar i enlighet med nämndens äskande så ska nämndens reserv återställas till ursprunglig nivå i samband med ett sådant beslut.

Sammanlagt önskar nämnden därmed överföra 4 740 tkr från 2015 och 2016 års driftöverskott till budget 2017.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att nämndens bokförda resultat justeras från 11 117 tkr till 3 917 tkr med anledninga av tilldelat men ej förbrukat statsbidrag 2016 med 7 200 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker vidare i enlighet med beslut (KF 2016-04-18, § 142), att tidigare fonderat överskott från 2015 på 823 tkr regleras mot driftbudget 2017.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 50 procent av överskottet 2016 motsvarande 1 959 tkr överförs till 2017 års driftbudget.

Sammanfattningsvis tillstyrker kommunstyrelseförvaltningen att ett samlat överskott om 2 781 tkr tillförs 2017 års budget, förutsatt att dessa medel inte används till andra satsningar än de som framgår i äskandet eller som inte får vara nivåhöjande kommande år. Nämnden har därmed 1 959 tkr fonderade till 2018.

Grund- och förskolenämnden
Nämnden redovisade 2016 ett överskott på 22 485 tkr. I resultatet ingår ett överskott inom elevpengsystemet med 4 000 tkr, vilket enligt gällande ekonomistyrningsregler ska justeras mot fullmäktige i samband med bokslut eller i ärende om överföring av driftmedel mellan åren. Nämnden begär att få återföra överskottet i elevpengsystemet 2016 på 4 000 tkr till fullmäktige. Resultatet justeras därmed till ett överskott på 18

485 tkr, vilket nämnden hemställer i sin helhet ska tillföras 2017 års driftbudget, att användas enligt tabell nedan:

Beskrivning	Belopp (tkr)	Ack. Summa
Finansiering resultatenheternas överskott från 2016	4 973	
Förskola verksamhetsutveckling (överskott >1 %)	399	5 372
Grundskola verksamhetsutveckling (överskott >1 %)	2 799	8 171
Pedagogisk omsorg, avskrivning underskott 2016 100%	244	8 415
Runstensskolan, avskrivning undersktot 2016 100% ??	2 189	10 605
Nya IT-avtal (NGS) & Nationella IT-strategin, ofinansierad del 2017	5 716	16 321
Förvaltningscentrala resurser för riktade insatser för höjd måluppfyllese, test 2017	2 190	18 511
Ospecifiserade satsningar 2017	0	18 511
Summa:	**18 511**	

Nämnden har inte beaktat resultatfondering från tidigare år i årsredovisningen 2016. I resultatfond från 2015 finns 1 348 tkr fonderade för nämndens räkning till 2017, vilka ska tillföras nämndens driftbudget 2017 enligt tidigare beslut i fullmäktige (KF 2016-04-18, § 142).

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker i enlighet med gällande ekonomistyrprinciper att grund- och förskolenämndens resultat för 2016 justeras ned för överskottet inom elevpengsystemet med 4 000 tkr, vilket innebär ett justerat resultat för 2016 på 18 485 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 1 348 tkr fonderade från 2015 års resultat enligt fullmäktiges tidigare beslut (KF 2016-04-18 § 142) ska överföras till 2017 års driftbudget.

Kommunstyrelseförvaltning tillstyrker vidare att 50 procent av 2016 års justerade driftresultat, motsvarande 9 243 tkr överförs till 2017 års driftbudget.

Sammantaget tillstyrker kommunstyrelseförvaltningen att ett samlat överskott från 2015 och 2016 om 10 590 tkr tillförs 2017 års budget, förutsatt att dessa medel inte används till andra satsningar än de som framgår i äskandet eller som inte får vara nivåhöjande kommande år. Nämnden har därmed 9 243 tkr fonderade till 2018.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Nämnden redovisade 2016 ett överskott på 11 132 tkr. Kostnaderna för eleversättningar var lägre än budgeterat. Dels erhöll kommunen mer i bidrag än vad de asylsökande faktiskt kostade i programersättning, dels var elevantalet bland de folkbokförda eleverna lägre än budgeterat, vilket innebar ett överskott på cirka 1 300 tkr. Dessa huvudsakliga poster summerar till cirka 3 700 tkr. Utöver det var kostnader inom central förvaltning, inklusive nämndens reserv, lägre än budgeterat. Ingen del av överskottet kan enligt nämnden hänföras till specifika och riktade ramtillskott med lägre kostnader än beräknat och därför finner nämnden anledning att

hemställa till kommunfullmäktige att bevilja en överföring av driftmedel från 2016 års ram till 2017 på hela överskottsbeloppet.

I överföringsärendet från föregående år beslutade kommunfullmäktige om en fondering av medel från 2015 års ram på 3 742 tkr (KF 2016-04-18, § 142).

Nämndens sammantagna anspråk om överföring till 2017 års driftbudget uppgår därför till 14 874 tkr, att disponera enligt följande.

tkr	
Överföring till egna enheter	2 163
Minskad återbetalning från Fredrik/Fredrika	1 094
Simundervisning och lovskola	1 000
VFU-samordning	650
Rörelse i skolan	1 000
Kartläggning och planering av kommande lokalbehov	500
Insatser för elevers psykiska hälsa	2 000
Akademierna	500
Digitalisering - kartläggning, kompetens, struktur	2 000
Pedagogisk verksamhetsutveckling	3 000
Utveckling av elevhälsan/studerandeteam	1 000
Summa	**14 907**

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker i enlighet med beslut fattat i fullmäktige (KF 2016-04-18, §142), att fonderat överskott från 2015 på 3 742 tkr regleras mot 2017 års driftbudget.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 50 procent av 2016 års justerade driftresultat på 5 566 tkr överförs till 2017 års budget med utgångspunkt i behovsspecifikationen ovan. Sammanlagt tillstyrks att 9 308 tkr av 2015 och 2016 års resultat överförs till 2017 års budget, förutsatt att dessa medel inte används till satsningar som är nivåhöjande kommande år. Nämnden har därmed 5 566 tkr fonderade till 2018 års driftbudget.

Äldrenämnden
Äldrenämnden redovisar ett överskott 2016 jämfört med budget på 352 tkr.

Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att 2016 års överskott på 352 tkr överförs till 2017-2018 och att kvarstående underskott från tidigare år på 8 094 tkr reduceras med motsvarande summa. Resterande underskott fördelas med 3 871 tkr till 2017 och 3 871 tkr till 2018.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 2016 års överskott om 352 tkr justeras mot tidigare års fonderade underskott om totalt -8 094 tkr. Kvarvarande underskott är då -7 742 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att hälften av kvarvarande underskott på -3 871 tkr överförs till 2017 års driftbudget samt att kvarvarande underskott på -3 871 tkr fonderas till 2018.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Ett sammanlagt överskott om 30 884 tkr av nämndernas justerade resultat 2015 och 2016 överförs till 2017 års budget fördelat enligt följande:

   - revisionen 77 tkr
   - kommunstyrelsen 3 914 tkr
   - stadsbyggnadsnämnden 6 816 tkr
   - kultur- och fritidsnämnden 1 270 tkr
   - socialnämnden 2 781 tkr
   - gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 9 308 tkr
   - grund- och förskolenämnden 10 590 tkr
   - äldrenämnden -3 871 tkr.

   Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr tkr.

2. Ett sammanlagt överskott om 18 150 tkr av nämndernas justerade resultat 2016 fonderas till budget 2018 fördelat enligt följande:

   - stadsbyggnadsnämnden 4 704 tkr
   - kultur- och fritidsnämnden 550 tkr
   - socialnämnden 1 959 tkr
   - gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 5 566 tkr
   - grund- och förskolenämnden 9 243 tkr.

3. Äldrenämndens kvarvarande underskott på -3 871 tkr fonderas till år 2018.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Dnr GFN 2016/250

§ 24 Årsredovisning 2016

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har i sin förbättringsplan för 2016 lyft fram tre prioriterade områden:

Höjd kunskapsnivå och ökad likvärdighet

Systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Dessa tre områden ligger väl i linje med Skolinspektionens och Arbetsmiljöverkets synpunkter på förbättringsområden liksom kommunfullmäktiges och statens mål för verksamheten. Förvaltningen har på alla tre områden gjort framsteg, vilket bekräftas i indikatorer och av tillsynsmyndigheternas utlåtanden.

Betygen för årskurs 9 vårterminen 2016 uppvisar de bästa resultaten någonsin i de kommunala skolorna. Det genomsnittliga meritvärdet för 17 ämnen ligger på 223,0. Det är en ökning med drygt åtta meritpoäng jämfört med föregående år och är den största ökningen någonsin.

Andelen elever med behörighet till gymnasiet har ökat med nästan sex procentenheter, från 81,2 till 86,9 procent. Andelen elever med fullständiga betyg har ökat med sex procentenheter från 69,3 till 75,3 procent. Elevernas upplevelse av trygghet i verksamheten är hög, men ligger ändå under många andra kommuner enligt SKL:s Öppna jämförelser.

Under våren har planer för ökad rörelse i skolan och ökad läskvalitet beslutats.

Det råder en stabil ekonomisk situation inom förvaltningen. Alla enheter har ekonomisk balans eller ligger nära balans. Brandbergsskolans återhämtning överträffar den plan som formulerades 2015. För andra året i rad ökar skolans elevantal.

De kommunala skolorna i Haninge har två år i rad ökat sin andel av elevantalet jämfört med andra kommuner och fristående skolor.

På senare år har den centrala förvaltningen förstärkts i syfte att skapa ökad likvärdighet. Det gäller studie- och yrkesvägledning och mottagning av nyanlända. Dessa initiativ har förbättrat kvaliteten på dessa områden, men också bidragit till en mer likvärdig tillgång till tjänster som eleverna har rätt till. Det gäller bland annat rätten till studie- och yrkesvägledning och kartläggning av nyanländas förkunskaper.

Förvaltningen har genomfört utredningar kring resursfördelning, ekonomisk styrning och elevhälsa i syfte att öka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten, samt förbättra stödet till skolor och förskolor på dessa områden. Förslag på förändringar kommer att läggas fram under första kvartalet 2017.

Under året har antalet nyanlända elever med begränsad skolbakgrund ökat. Det ställer ökade krav på skolan. Det ökade antalet nyanlända kräver förstärkningar i kommunens skolor för att öka förmågan att ge dessa elever en god utbildning. Det behövs ökad kompetens för detta arbete och i svenska som andraspråksundervisning. Denna kompetens efterfrågas i alla skolor i Stockholmsområdet samtidigt som tillgången är begränsad. Det ökade antalet nyanlända elever har krävt en förstärkning av den centrala mottagningen av nyanlända, vilket också genomförts. Förstärkningen skapar bättre möjligheter till gemensam kompetensutveckling inom kommunen och till att sprida goda erfarenheter mellan skolorna.

En utredning om möjligheterna till att starta tvåspråkig sverigefinsk grundskola har genomförts. Den visar att det finns ett visst intresse bland föräldrar för en sådan skolgång. Till höstterminen kommer modersmålsundervisningen i finska att förstärkas i Vikingaskolan och Runstensskolan. Till hösten 2017 planeras start för sverigefinsk förskoleklass- och grundskoleundervisning i Vikingaskolan.

Det systematiska kvalitetsarbetet har stärkts. Resultat och utfall följs upp och analyseras på varje skola och i grundskolornas och förskolornas ledningsgrupper. Det görs också regelbundna uppföljningar per skolenhet med tidiga prognoser i syfte att i tid vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen. Förbättringsplaner är framtagna på alla nivåer i organisationen och gemensamma kvalitetsaktiviteter är planerade för alla skolor.

Utbildningar i systematiskt arbetsmiljöarbete har fortsatt under året. Alla chefer med personalansvar har fått en heldags utbildning i arbete med psykosocial arbetsmiljö. Denna utbildning bidrar till att arbetsmiljön regelbundet och systematiskt diskuteras på alla arbetsplatser för att söka åtgärder som underlättar personalens arbetssituation. En kartläggning av skolledarnas arbetsmiljö har genomförts och en handlingsplan för att komma till rätta med brister har tagits fram i samarbete med skolledarnas fackliga organisationer. Särskilda samverkansmöten för skolledarna har introducerats.

Under april har ett dialogmöte med fristående skolor, förskolor och pedagogisk omsorg genomförts. Denna dialog har fått en fortsättning i utvecklat samarbete kring modersmålsträning i förskolan och modersmål och studiehandledning i grundskolan.

Utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen har tagit fram ett gemensamt dokument med gemensamma uppdrag. Detta dokument syftar till gemensamma aktiviteter kring de gemensamma uppdragen. Under april genomfördes en gemensam halvdag för de tre förvaltningarna för att sprida kännedom om gemensamma aktiviteter och kompetensutveckling kring väpnat våld i skolan.

Grund- och förskolenämndens budgetram för 2016 uppgick ursprungligen till 1 605,0 mnkr men utökades i februari med 1,1 mnkr som del av statsbidraget från migrationsverket samt med ytterligare 1,3 mnkr i december efter beslut i kommunfullmäktige om resultatöverföring från 2015. Därmed uppgår grund- och förskolenämndens slutliga budgetram till 1 607,4 mnkr för 2016, en nettoökning med 2,4 mnkr jämfört med nämndens ursprungliga budgetram.

Nettoutfallet för helåret uppgår till 1.585,0 mnkr (98,6 procent av årsbudget) och motsvarar en positiv budgetavvikelse på 22,5 mnkr (1,4 procent av årsbudget) för helåret 2016. I helårsresultat ingår även ett överskott i elevpengsystemet med 4,0 mnkr.

Grund- och förskolenämnden har under 2016 disponerat 20,1 mnkr i investeringsbudget, av dessa har 5,3 mnkr förbrukats under året.

Underlag för beslut

- Årsredovisning 2016.
- 2016 KF uppdrag GFN.

Förslag till beslut

1. Årsredovisningen 2016 godkänns.
2. Att 2016 års överskott för elevpengsystemet på 4,0 mnkr överförs till kommunfullmäktige
3. Att till kommunfullmäktige hemställa om att 2016 års överskott på 18,5 mnkr (exklusive resultat för elevpengsystemet) i sin helhet överförs till 2017 års driftbudget enligt särskild sammanställning
4. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 0,2 mnkr för pedagogisk omsorg. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
5. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 2,2 mnkr för Runstensskolan. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
6. Att till kommunfullmäktige hemställa att tilldelad men oförbrukad investeringsbudget under 2016 uppgående till 15,9 mnkr i sin helhet överförs till 2017 års budget för grund- & förskolenämnden att disponera för tillkommande verksamhetsanpassningar eller pågående men ej avslutade investeringsprojekt.
7. Att godkänna utbildningsförvaltningens förslag till fördelning av resultatöverföringen från 2016 till 2017.

Arbetsutskottets förslag till grund- och förskolenämnden

Utan eget ställningstagande.

Överläggningar i grund- och förskolenämnden

Vid nämndens sammanträde hemställer Tobias Hammarberg (L) och Sedat Dogru (M) om att få lämna ett särskilt yttrande.

Grund- och förskolenämndens beslut

1. Årsredovisningen 2016 godkänns.
2. Att 2016 års överskott för elevpengsystemet på 4,0 mnkr överförs till kommunfullmäktige
3. Att till kommunfullmäktige hemställa om att 2016 års överskott på 18,5 mnkr (exklusive resultat för elevpengsystemet) i sin helhet överförs till 2017 års driftbudget enligt särskild sammanställning
4. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 0,2 mnkr för pedagogisk omsorg. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
5. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 2,2 mnkr för Runstensskolan. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
6. Att till kommunfullmäktige hemställa att tilldelad men oförbrukad investeringsbudget under 2016 uppgående till 15,9 mnkr i sin helhet överförs till 2017 års budget för grund- & förskolenämnden att disponera för tillkommande verksamhetsanpassningar eller pågående men ej avslutade investeringsprojekt.
7. Att godkänna utbildningsförvaltningens förslag till fördelning av resultatöverföringen från 2016 till 2017.
8. Tobias Hammarberg (L) och Sedat Dogru (M) medges lämna ett särskilt yttrande (bilaga).

Expedieras: Akt

För kännedom: Kommunstyrelseförvaltningen

Särskilt yttrande

Till grund- och förskolenämnden 2017-02-16

§ 24 Årsredovisning 2016

Trepartialliansen menar att varje elev i Haninge ska ges möjligheten att lyckas så att deras frihet att välja olika vägar i livet är så stor som möjligt. Alla elever som går ut grundskolan ska ha de kunskaper med sig som de behöver för att klara fortsatta studier. Allra viktigast är baskunskaperna - att kunna läsa, skriva och räkna. Inga elever ska lämna grundskolan utan att kunna läsa, skriva och räkna. Även elever i framkant ska få möjligheter att nå sin fulla potential i en modern och flexibel skola.

Vi vill se processer för att förtydliga ledarskapet och genomföra fattade beslut ska förstärkas.

Förskolan ska inte vara skola, men den ska ha ett lärande perspektiv. Barn är naturligt nyfikna och vill upptäcka världen. Förskolan ska stimulera barns naturliga nyfikenhet att lära sig. Det är viktigt att ta tillvara barnens lust att lära redan i förskolan. Ambitionerna för lärandet i förskolan ska höjas ytterligare. De flesta barn bör kunna läsandets grunder när de lämnar förskolan. Grunden till barns senare läsvanor läggs redan innan de börjar skolan. Detta betyder särskilt mycket för barn till utrikesfödda, som stimuleras i sin språkutveckling och klarar grundskolan bättre genom att delta i förskolan. Trepartialliansen ser positivt på alternativa lösningar så som exempelvis mobila förskolor och uteavdelningar.

Haninges elever förtjänar bra lärare. Lärarnas löner och arbetsvillkor ska hålla en nivå där vi behåller, samt lockar nya, duktiga och engagerade lärare till kommunen. Lärare i grundskolan och pedagoger i förskolan ska veta att kommunen ser positivt på kunskapskontroller i alla åldersgrupper och verka för en ständig förbättring av dessa. Karriärtjänster är en viktig del i Haninges skolor och de som uppfyller kraven ska uppmanas att ta nästa steg i sin karriär.

Särskolan ska genomsyras av ett utåtriktat och flexibelt arbetssätt som ser varje individs möjligheter och syfta till fortsatta studier samt en naturlig integrering i samhället.

För att öka elevernas trygghet ska nämnden arbeta för att utveckla elevhälsan och en mångfacetterat fritidsverksamhet.

Rätten att välja skola och en skolpeng som följer eleven till den skola som väljs är en viktig grundläggande princip för vår skolpolitik. Den ger alla elever och föräldrar en frihet att välja den skola som passar dem bäst oavsett de ekonomiska och sociala förutsättningarna. Den friskolereform som

lanserades för snart 25 år sedan är väl etablerad och är idag en självklarhet för de flesta elever och föräldrar. Istället för att begränsa valet av skola ska alla ges en likvärdig möjlighet att välja.

Vi vill att skolan ska ha tydliga kunskapskrav. Redan på lågstadiet ska elever och föräldrarna få veta vad skolan förväntar sig av eleverna.

Ordning och reda i skolan skapar trygghet och ro för de elever som behöver det allra mest. För att ge även dessa elever möjligheten att lyckas med sina studier och därmed ökad frihet får skolan aldrig svika i sina strävanden efter en lugn studiemiljö. Ledarskapet i klassrummet är viktigt och läraren ska ges det stöd och de verktyg som behövs för att uppnå studiero och kunskaper.

Arbetet med ett ständigt förbättrat samarbete mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen vill vi ge hög prioritet. All produktion kräver energi, så även kunskapsproduktion, därför ska Haninges elever alltid veta att skolmaten innebär matglädje och att det som serveras är mat med hög kvalité.

I en allt hårdare konkurrens om utbildade lärare vars profession ligger i undervisning och inte administration ska lärarsekreterare ses som ett komplement som kan avlasta lärare i deras administrativa uppgifter. Trepartialliansen verkar för att fler av kommunens familjedaghem drivs i privat regi.

Gällande den årsredovisning som GFN här föreslås fatta beslut om vill vi framföra några synpunkter. Vi kan konstatera att flertalet viktiga mål inte nås under den nuvarande politiska ledningen. Av 24 mål bedöms 6 uppfyllda samt 6 ej utvärderade.

Särskilt oroväckande är utvecklingen vad gäller studiero, trygghet samt delaktighet i Haninges skolor. Att bedöma dessa mål som delvis uppfyllda är anmärkningsvärt. Vi kan se kraftiga försämringar inom dessa områden med undantag för förskolan. Siffrorna vad gäller psykisk hälsa hos unga i kommunen är direkt alarmerande.

I årsredovisningen står att läsa "Genom ett aktivt och systematiskt arbete med prognoser och tillhörande reparativa-, stödjande- och utmanande insatser så har kunskapsresultaten för årskurs 9 nått historiskt höga nivåer i Haninge kommun.". Samtidigt har vi nyligen fått ta del av en utredning av en oberoende part där det höjs ett varningens finger för den eventuella förekomsten av s.k. glädjebetyg. Skillnaden mellan resultaten på de nationella proven och betygen har ökat i Haninge. Glädjebetyg varnade vi för redan under hösten då det kommit till vår kännedom att erfarna lärare känt sig pressade till att höja betygen. Vi ställer oss frågande till vad som *egentligen* är orsaken till de siffror som presenteras i årsredovisningen.

Liberalerna Kristdemokraterna
-TREPARTIALLIANSEN-

Flera uppdrag som gavs av KF i mål och budget 2016-2017 har inte slutförts utan förs över till 2017. Vi förväntar oss kontinuerliga rapporter under året.

Vi kan konstatera att med den borgerlig budget som Haninge styrts med under året så gör nämnden ett positivt resultat på dryga 18 miljoner kronor. F-6 samt högstadieskolorna har överlag gjort positiva resultat men med vissa undantag. De allra flesta resultatenheterna inom förskola har dock haft problem med att få balans i budget och visar på underskott, om än små.

I budget 2017-2018 avsatte Trepartialliansen 1 700 miljoner kronor till grund- och förskolenämnden, en ökning med 95 miljoner kronor jämfört med 2016. Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Centerpartiet vars budget vann gehör i fullmäktige, efter att man för att slå undan Trepartialliansens budget valt att rösta på Rättvisepartiet Socialisternas underfinansierade och lagstridiga budget, innebär att nämnden kommer få det betydligt svårare att upprepa årets resultat med bibehållen kvalitet i verksamheterna. I slutändan är det våra elever som kommer att få betala det priset.

Haninge den 15 februari 2017

Tobias Hammarberg (L)

Sedat Dogru (M)

Haninge kommun

Beslutande organ
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (6)

Sammanträdesdatum
2017-02-07

Dnr GVN 2016/123

§ 6 Årsredovisning 2016

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har i sin förbättringsplan för 2016 lyft fram tre prioriterade områden:

- Höjd kunskapsnivå och ökad likvärdighet

- Systematiskt kvalitetsarbete

- Systematiskt arbetsmiljöarbete

Dessa tre områden ligger väl i linje med Skolinspektionens och Arbetsmiljöverkets synpunkter på förbättringsområden, liksom kommunfullmäktiges och statens mål för verksamheten. Förvaltningen har på alla tre områden gjort framsteg, vilket bekräftas i indikatorer och av tillsynsmyndigheternas utlåtanden.

Kunskapsresultaten på gymnasiet har förbättrats i vissa avseenden, men är oförändrade eller lägre i andra. Yrkesprogrammen visar på starkt förbättrade resultat på flera områden. Resultatbilden inom vuxenutbildningen är ojämn. Även här är utvecklingen inom gymnasial yrkesutbildning bättre än i övrig gymnasial vuxenutbildning. SFI har sammantaget bättre kunskapsresultat och snabbare genomströmning än riket, även om det finns variation mellan de olika studievägarna och kurserna.

Gymnasieskolorna har läsåret 2016/2017 sammanlagt fler elever än någonsin de senaste fem åren.

2016 visar ett starkt ekonomiskt resultat sett till nämndens sammanlagda ansvarsområde.

Resultatet för några av enheterna har pendlat under året. Fredrika Bremergymnasiet har nu ekonomin i balans. Riksäpplet har under det andra halvåret 2016 byggt upp ett underskott som beror på för höga kostnader i förhållande till intäkterna. Åtgärder pågår med målet att senast till sommaren 2017 ha en ekonomi som är helt i balans. Idrottsakademierna uppvisar ett fortsatt underskott. En kartläggning av de ekonomiska förutsättningarna för idrottsutbildningarna har presenterats för nämnden.

På senare år har den centrala förvaltningen förstärkts i syfte att skapa ökad likvärdighet. Det gäller studie- och yrkesvägledning och mottagning av nyanlända. Dessa initiativ har förbättrat kvaliteten på dessa områden, men också bidragit till en mer likvärdig tillgång till tjänster som eleverna har rätt till. Det gäller bland annat rätten till studie- och yrkesvägledning, kartläggning av nyanländas förkunskaper och opartisk information om olika alternativ för studier i svenska för invandrare.

Förvaltningen har påbörjat utredningar kring ekonomisk styrning och elevhälsa i syfte att öka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten, samt förbättra stödet till skolorna på dessa områden.

Under året har antalet nyanlända elever med begränsad skolbakgrund varit fortsatt högt. Det ställer ökade krav på skolan. Det stora antalet nyanlända kräver förstärkningar i kommunens skolor för att öka förmågan att ge dessa elever en god utbildning. Det behövs ökad kompetens för detta arbete och i svenska som andraspråksundervisning. Denna kompetens efterfrågas i alla skolor i Stockholmsområdet samtidigt som tillgången är begränsad. Det ökade antalet nyanlända elever har krävt en förstärkning av den centrala mottagningen av nyanlända, vilket också genomförts. Förstärkningen skapar bättre möjligheter till gemensam kompetensutveckling inom kommunen och till att sprida goda erfarenheter mellan skolorna.

Planering har skett i samarbete med socialförvaltningen, Samordningsförbundet Östra Södertörn och Arbetsförmedlingen för att ta fram snabbspårsutbildningar som kombinerar SFI med yrkesutbildning. Fredrikgymnasiets tidigare lokaler utnyttjas för ändamålet från och med augusti 2016. Förberedelser görs för att ytterligare vidga bredden av de yrkesområden som kan erbjudas. Kommunens insatser har vid två tillfällen uppmärksammats i studiebesök av företrädare från regeringen och arbetsmarknadsdepartementet.

Det systematiska kvalitetsarbetet har stärkts. Resultat och utfall följs upp och analyseras på varje skola och i ledningsgruppen för gymnasiet och vuxenutbildningen. Förbättringsplaner är framtagna på alla nivåer i organisationen och gemensamma kvalitetsaktiviteter är planerade för alla skolor.

Elevernas upplevelse av trygghet i verksamheten är fortsatt hög och gymnasieelevernas upplevelse av studiero fortsätter att öka. Det har troligen samband med att det systematiska kvalitetsarbetet och arbetet för att skapa tydliga strukturer i verksamheten prioriterats.

Utbildningar i systematiskt arbetsmiljöarbete har fortsatt under året. Alla chefer med personalansvar har fått två heldagars utbildning i arbete med psykosocial arbetsmiljö. Denna utbildning bidrar till att arbetsmiljön regelbundet och systematiskt diskuteras på alla arbetsplatser för att söka åtgärder som förenklar personalens arbetssituation. En kartläggning av skolledarnas arbetsmiljö har genomförts och en handlingsplan för att komma till rätta med brister har tagits fram i samarbete med skolledarnas fackliga organisationer. Särskilda samverkansmöten för skolledarna har introducerats. Kompetensutvecklingsinsatser för att stärka skolledarna i deras chefsroll har genomförts.

Förvaltningsledningen har tillsammans med nämndledamöter och ledningsgruppen för gymnasiet och vuxenutbildningen gjort studiebesök i Tyskland för att lära känna landets modell för yrkesutbildning, Utbildningsförvaltningen har inlett dialog med samverkanspartner från näringslivet för att se vilka erfarenheter som kan bidra till utveckling av yrkesutbildning inom ramen för de förutsättningar som råder i Sverige.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutade efter omfattande utredning att Fredrika Bremergymnasiets båda byggnader ska bilda en gemensam skolenhet. Sammanslagningen trädde ikraft 2016-07-01 i samband med att den nya byggnaden togs i bruk.

Utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen har tagit fram ett gemensamt dokument med gemensamma uppdrag. Detta dokument syftar till gemensamma aktiviteter kring de gemensamma uppdragen. Under april genomfördes en gemensam halvdag för de tre förvaltningarnas chefer för att sprida kännedom om gemensamma aktiviteter och kompetensutveckling kring väpnat våld i skolan. Kartläggning av skolornas förutsättningar att möta hotfulla situationer görs runt årsskiftet 2016/2017 i samarbete med polisen, och fortbildningsinsatser för all personal genomförs i början av 2017.

Regelbunden samverkan sker inom ramen för Ungsam och det lokala chefssamrådet. Under året har tobaksfri skola prioriterats. Två workshops har genomförts på temat och en handlingsplan har tagits fram.

Ramen för nämndens driftverksamhet var 393,3 mnkr under 2016. Det sammanlagda utfallet blev 382,2 mnkr, vilket motsvarar ett överskott på 11,1 mnkr. Överskottet beror dels på lägre kostnader för eleversättningar och dels på lägre centrala kostnader på utbildningsförvaltningen. Ramen för investeringar i egen regi uppgick till 6,9 mnkr. Förbrukningen uppgick till 1,6 mnkr, vilket innebär ett budgetöverskott på 5,3 mnkr.

Underlag för beslut

- Årsredovisning 2016.

- 2016 KF uppdrag GVN.

Förslag till beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.

2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om verkställande av kommunfullmäktiges beslut 2016-04-18 och därmed till 2017 få ta 3 742 tkr i anspråk av 2015 års resultat, det vill säga den del som inte överfördes till 2016 års budget.

3. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att 11 132 tkr av 2016 års resultat överförs till 2017 års driftbudget.

4. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att få disponera överfört överskott till 2017 enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring på nämndnivå.

5. Överföringsbelopp för enheter med ackumulerade vinster fastställs till: Centrum Vux 1 854 tkr och Navigatorcentrum 309 tkr. Beslut om överföringsbelopp fattas efter fullmäktiges beslut om överföring av driftmedel till 2017.

6. Återbetalningsbeloppet för Fredrika avseende tidigare års förluster fastställs till 3 575 tkr att fördelas på åren 2017 och 2018.

7. Återbetalningsbeloppet för Riksäpplet avseende 2016 års underskott fastställs till 104 tkr att fördelas på åren 2017 till 2019.
8. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kräver ingen återbetalning av Akademiernas förlust för 2016 på 1 177 tkr.
9. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden återlämnar oförbrukade investeringsmedel på 5 286 tkr till kommunfullmäktige.

Arbetsutskottets förslag till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Enligt förvaltningens förslag.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.
2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om verkställande av kommunfullmäktiges beslut 2016-04-18 och därmed till 2017 få ta 3 742 tkr i anspråk av 2015 års resultat, det vill säga den del som inte överfördes till 2016 års budget.
3. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att 11 132 tkr av 2016 års resultat överförs till 2017 års driftbudget.
4. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att få disponera överfört överskott till 2017 enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring på nämndnivå.
5. Överföringsbelopp för enheter med ackumulerade vinster fastställs till: Centrum Vux 1 854 tkr och Navigatorcentrum 309 tkr. Beslut om överföringsbelopp fattas efter fullmäktiges beslut om överföring av driftmedel till 2017.
6. Återbetalningsbeloppet för Fredrika avseende tidigare års förluster fastställs till 3 575 tkr att fördelas på åren 2017 och 2018.

7. Återbetalningsbeloppet för Riksäpplet avseende 2016 års underskott fastställs till 104 tkr att fördelas på åren 2017 till 2019.

8. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kräver ingen återbetalning av Akademiernas förlust för 2016 på 1 177 tkr.

9. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden återlämnar oförbrukade investeringsmedel på 5 286 tkr till kommunfullmäktige.

Expedieras: Akt, kommunstyrelseförvaltningens registrator

Dnr KOFN 2017/22

§ 12 Kultur- och fritidsnämndens årsredovisning 2016

Sammanfattning

Ramen för nämndens driftsverksamhet uppgår till 185,3 mnkr för 2016. Driftsresultatet blev 184,2 mnkr, vilket innebär ett överskott på 1,1 mnkr. Överskottet motsvarar storleken på nämndens reserv. Ramen för investeringar uppgår till 99,5 mnkr. Förbrukningen har varit 28,2 mnkr som betyder ett överskott på 71,6 mnkr.

Nämnden önskar överföring av samtliga oförbrukade medel för 2016 och fonderade driftmedel från 2015.

Kultur- och fritidsnämnden arbetade under 2016 med samtliga av kommunfullmäktiges 12 mål. För att uppnå målen har nämnden tagit fram 26 nämndspecifika strategier. Att avgöra i vilken grad kultur- och fritidsnämnden uppnått kommunfullmäktiges respektive mål är komplext och förvaltningen har i det arbetet försökt att utgå vilken grad verksamheten uppnått de strategier som nämnden beslutat om.

Utifrån nämndens strategier gör förvaltningen bedömningen att verksamheten under året uppnått strategierna enligt följande:

Helt uppfyllt – 8 stycken

I hög grad uppfyllt – 10 stycken

Delvis uppfyllt – 8 stycken

Underlag för beslut

- Kultur- och fritidsnämndens årsredovisning 2016

- Återrapportering av KF-uppdrag 2016

Förslag till beslut

Årsredovisning 2016 godkänns.

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att under 2017 få ta i anspråk 2015 års fonderade resultat på 721 tkr.

2. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att 2016 års resultat på 1 099 tkr överförs i sin helhet till 2017 års driftbudget.
3. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att få disponera överfört överskott till enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring.
4. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att tilldelade men oförbrukade investeringsmedel under 2016 på 71 041 tkr överförs i sin helhet till 2017 års investeringsbudget.

Överläggningar i arbetsutskottet

Ärendet överlämnas till nämnden utan eget ställningstagande.

Överläggningar i nämnden

Joakim Goding meddelar att Moderaterna ej deltar i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3, Pia Lublin meddelar att Liberalerna ej deltar i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3, Yvonne Lindholm meddelar Sverigedemokraterna ej deltar i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3.

Nämndens beslut

Årsredovisning 2016 godkänns.

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att under 2017 få ta i anspråk 2015 års fonderade resultat på 721 tkr.
2. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att 2016 års resultat på 1 099 tkr överförs i sin helhet till 2017 års driftbudget.
3. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att få disponera överfört överskott till enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring.
4. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att tilldelade men oförbrukade investeringsmedel under 2016 på 71 041 tkr överförs i sin helhet till 2017 års investeringsbudget.

Moderaterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna deltar ej i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Socialnämnd	Protokollsutdrag	1 (2)
	Sammanträdesdatum 2017-02-14	

Dnr SN 2016/119

§ 5 Socialnämndens årsredovisning 2016

Sammanfattning

Socialförvaltningen har gjort en uppföljning av 2016 års strategier, åtaganden och aktiviteter. Av nämndens 15 strategier är tio helt uppfyllda. Fem är delvis uppfyllda.

Nämndens utfall för perioden är 806,8 mnkr mot årets budget på 817,9 mnkr, det vill säga ett överskott på 11,1 mnkr jämfört med budget. Av överskottet förklaras 7,2 mnkr av att inget uppförande av modulbyggnation för boende för ensamkommande barn och nyanlända flyktingar gjordes under året. Nämndens faktiska driftresultat är därmed ett överskott på 3,9 mnkr.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse - Socialnämndens årsredovisning 2016
- Socialnämndens årsredovisning 2016

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens uppföljning av strategier och ekonomi.
2. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att 2016 års driftresultat på 3,9 miljoner kronor överförs till 2017 års driftbudget.
3. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att hela summan av fonderat driftresultat från 2015, 0,8 miljoner kronor, överförs till 2017 års driftbudget.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens uppföljning av strategier och ekonomi.
2. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att 2016 års driftresultat på 3,9 miljoner kronor överförs till 2017 års driftbudget.
3. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att summan av fonderat driftresultat från 2015, 0,8 miljoner kronor, överförs till 2017 års driftbudget.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunsstyrelsens förvaltning

För kännedom: Förvaltningschef

Dnr ÄN 2017/42

§ 14 Årsredovisning 2016

Sammanfattning

Äldrenämnden redovisar ett överskott jämfört med budget på 0,4 mnkr (0,1 procent). Nämndens nettokostnad för 2016 uppgår till 691,3 mnkr, budgeten var 691,7 mnkr. 2015 var nettokostnaden 670,3 mnkr.

Nettokostnaden har på ett år ökat med 21,4 mnkr eller med 3,1 procent. Huvudparten av nettokostnadsökningen på 18,9 mnkr - beror på volymökningar vad gäller vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Volymökningarna beror på fler äldre över 80 år som har ökat med 5,0 procent under året. Pris- och lönevecklingen under året har till största delen hanterats genom effektiviseringar i verksamheten.

Av kommunfullmäktiges 12 mål, som alla berör äldrenämnden, bedöms 3 mål i hög grad vara uppfyllda, 7 vara delvis uppfyllda och 2 mål är ej utvärderade.

Enligt fastställda regler för kommunens ekonomistyrning ska nämn-dernas nettoresultat (över- eller underskott i förhållande till budget) normalt i sin helhet överföras till nästkommande år. Fullmäktige har dock alltid möjlighet att pröva om en resultatöverföring är rimlig relaterat till hur nämndens överskott eller underskott har uppstått.

Äldrenämnden har ett fonderat underskott på 8 094,0 tkr. som enligt beslut i fullmäktige i april 2016 ska överföras till 2017-2018.

Underlag för beslut

- Årsredovisning 2016, 2017-02-07

Förslag till beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.
2. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att 2016 års överskott på 352 tkr. överförs till 2017-2018 och att kvarstående underskott från tidigare år på 8 094 tkr. reduceras med motsvarande summa. Resterande underskott fördelas med

3 871 tkr. till 2017 och 3 871 till 2018.

3. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att återstående investeringsmedel på 16 599 tkr. överförs till 2017 års investeringsbudget.

Äldrenämndens beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.
2. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att 2016 års överskott på 352 tkr. överförs till 2017-2018 och att kvarstående underskott från tidigare år på 8 094 tkr. reduceras med motsvarande summa. Resterande underskott fördelas med 3 871 tkr. till 2017 och 3 871 till 2018.
3. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att återstående investeringsmedel på 16 599 tkr. överförs till 2017 års investeringsbudget.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Dnr SBN 2017/12

§ 13 Preliminärt bokslut, resultat- och investeringsuppföljning

Sammanfattning

Förvaltningens preliminära bokslut för 2016 föreligger för stadsbyggnadsnämndens godkännande.

Handlingarna har varit utsända tillnämndens sammanträde.

Underlag för beslut

- Preliminärt bokslut 2016, daterad 2017-01-24.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden godkänner preliminära bokslutet för 2016.
2. Stadsbyggnadsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen att få överföra driftmedel om 6 816 tkr samt investeringsmedlen om 51 050 tkr till 2017.

Sven Gustafsson (M), Mikael Kjellin (M), Nonna Karnova (M) deltar ej i beslutet.

Trafik- och arbetsutskottets förslag till stadsbyggnadsnämnden

1. Stadsbyggnadsnämnden godkänner preliminära bokslutet för 2016.
2. Stadsbyggnadsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen att få överföra driftmedel om 6 816 tkr samt investeringsmedlen om 51 050 tkr till 2017.

Sven Gustafsson (M) deltar ej i beslutet.

Stadsbyggnadsnämndens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden godkänner preliminära bokslutet för 2016.
2. Stadsbyggnadsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen att få överföra driftmedel om 6 816 tkr samt investeringsmedlen om 51 050 tkr till 2017.

Sven Gustafsson (M), Mikael Kjellin (M), Nonna Karnova (M) deltar ej i beslutet.

_____

Expedieras: Akt

Haninge kommun

Beslutande organ
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (3)

Sammanträdesdatum
2017-04-18

Dnr KS 2017/158

§ 92 Överföring av investeringsmedel från 2016 till 2017

Sammanfattning

I samband med bokslutet görs en slutlig uppföljning av årets investeringsanslag. För ej avslutade investeringar görs en bedömning av återstående utgifter. För sådana investeringsutgifter ska tilläggsanslag/ombudgetering begäras, oaktat att de täcks av tidigare års beviljade anslag. Orsaken till detta är att investeringsanslagen beviljas för enskilt budgetår och beräknas förbrukas under året. I de flesta fall beror överskotten på förseningar i investeringsprojekten, vilket motiverar att anslagen överförs.

I enlighet med utskickade anvisningar har nämnderna inkommit med hemställan om överföring av investeringsanslag från 2016 till 2017.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har prövat ansökningarna utifrån gällande ekonomistyrningsprinciper och föreslår överföringar för respektive nämnd enligt bilagda förslag.

Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 föreslås 138 935 tkr överföras till 2017 års investeringsbudget, vilka finansieras enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-08 – Överföring av investeringsmedel från 2016 till 2017

- Protokoll grund- och förskolenämnden 2017-02-16 § 24 inkl särskilt yttrande

- Protokoll gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2017-02-07 § 6

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2017-02-08 § 14

- Protokoll socialnämnden 2017-02-14 § 5

- Protokoll äldrenämnden 2017-02-14 § 14
- Protokoll stadsbyggnadsnämnden 2017-02-08 § 14

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 överförs 138 935 tkr till 2017 års investeringsbudget enligt följande:

   kommunstyrelsen 23 630 tkr

   stadsbyggnadsnämnden 51 050 tkr

   kultur- och fritidsnämnden 31 800 tkr

   grund- och förskolenämnden 15 856 tkr

   samt äldrenämnden 16 599 tkr

2. Finansiering sker enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Meeri Wasberg (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden konstaterar att det bara finns ett förslag till beslut - kommunstyrelsens - och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 överförs 138 935 tkr till 2017 års investeringsbudget enligt följande:

   kommunstyrelsen 23 630 tkr

   stadsbyggnadsnämnden 51 050 tkr

   kultur- och fritidsnämnden 31 800 tkr

   grund- och förskolenämnden 15 856 tkr

   samt äldrenämnden 16 599 tkr

2. Finansiering sker enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen, samtliga nämnder

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

8 mars 2017

Controllerenheten
Karin Reschke

Överföring av investeringsmedel från 2016 till 2017

Sammanfattning
I samband med bokslutet görs en slutlig uppföljning av årets investeringsanslag. För ej avslutade investeringar görs en bedömning av återstående utgifter. För sådana investeringsutgifter ska tilläggsanslag/ombudgetering begäras, oaktat att de täcks av tidigare års beviljade anslag. Orsaken till detta är att investeringsanslagen beviljas för enskilt budgetår och beräknas förbrukas under året. I de flesta fall beror överskotten på förseningar i investeringsprojekten, vilket motiverar att anslagen överförs.

I enlighet med utskickade anvisningar har nämnderna inkommit med hemställan om överföring av investeringsanslag från 2016 till 2017. Kommunstyrelseförvaltningen har prövat ansökningarna utifrån gällande ekonomistyrningsprinciper och föreslår att överföring till respektive nämnd sker enligt nedanstående:

Kommunstyrelsen	23 630 tkr
Stadsbyggnadsnämnden inkl. VA	51 050 tkr
Kultur och fritidsnämnden	31 800 tkr
Socialnämnden	0 tkr
Äldrenämnden	16 599 tkr
Grund- och förskolenämnden	15 856 tkr
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	0 tkr
Summa	**138 935 tkr**

Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 föreslås 138 935 tkr överföras till 2017 års investeringsbudget, vilka finansieras enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

I många fall finns det en förklaring till varför investeringsmedel inte tagits i anspråk 2016 och varför dessa medel äskats medföras till kommande år. Det gäller framför allt stadsbyggnadsnämnden där investeringarna delvis måste anpassas till när detaljplaner vinner laga kraft. Överklaganden gör att investeringen senareläggs.

Kommunstyrelseförvaltningen har under 2016 arbetat vidare med att förbättra investeringsuppföljningen och har i samband med detta gått igenom investeringsprojekten tillsammans med verksamheterna. Arbetet med förbättrad investeringsuppföljning fortsätter även som ett prioriterat åtagande under 2017.

I tabellerna nedan finns det minusbelopp på några ställen. Det beror, i de flesta fall, på att man redan under 2016 tagit i anspråk investeringsmedel som inte finns budgeterade eller som är budgeterade i investeringsbudget för 2017.

Nedan följer kommunstyrelsens och övriga nämnders förklaringar i korthet till sin hemställan om att få föra med sig oförbrukade investeringsmedel 2016 till 2017.

Kommunstyrelsen: Totalt är det 23 630 tkr som kommunstyrelseförvaltningen önskar föra över till 2017 års investeringsbudget. Pågående projekt redovisas i tabellen nedan:

Kommunstyrelsen	Överförs till
Benämning	**2017**
Vattenplan	12 414
Ekonomisystem	4 843
Combine Ksf	1 655
Åby 1:27	-356
Nya Åbyskolan 1:206	-630
Vikingaskolan evakuering	-7 266
Uppdatering intranet	478
Utbyggnad av parkering Årsta Havsbad	2 000
Klockargården	2 844
Infartsparkering Sågen	-196
Söderbymalmsskolan	-2 102
Torvalla IP	-577
Tungelstaskolans kök, evakuering	-3 649
Evakuering Parks förskola	15 500
Evakuering Måsöskolan	-1 328
Summa Kommunstyrelsen	**23 630**

Tabellen redovisas i tusentals kronor (tkr)

Grund- och förskolenämnden: Totalt återstår 15 856 tkr i tilldelade men ej förbrukade investeringsmedel 2016 som nämnden äskar om att få föra över till 2017 års investeringsbudget. Dessa medel är fördelade som 13 845 tkr i objektsspecifika investeringsprojekt och 2 011 tkr i ej objektsbestämda investeringsprojekt för tillkommande verksamhetsanpassningar under året.

Grund- och förskolenämnden	Överförs till
Benämning	**2017**
Ornö skola	-41
Måsöskolan permanent	3 443
F-6 Tungelsta, inventarier och utrustning	1 267
Ribbyskolan, inventarier och utrustning	3 000
Ers. Park fsk/Karusellen, inventarier och utrustning	4 000
Jordbro, utökning av fsk-kapacitet, inventarier och utrustning	1 000
VH/Ribby ängar ny fsk, inventarier och utrustning	2 000
Vikingaskolan nybyggnation	-824
Tillkommande verksamhetsanpassningar, ej objektsbestämt	2 011
Summa grund- och förskolenämnden	**15 856**

Tabellen redovisas i tusentals kronor (tkr)

Äldrenämnden: Hemställan om överföring av investeringsmedel som återstår 2016 till 2017 års investeringsbudget uppgår till 16 599 tkr. Pågående investeringsprojekt framgår enligt tabellen:

Äldrenämnden	Överförs till
Benämning	**2017**
Inventarier boende	2 508
Inventarier, ej boende	1 806
Renovering Tallhöjden	-123
Renovering Parkvillan	500
Reservkraft Hagagården	11 300
Inventarier träffpunkter	608
Summa Äldrenämnden	**16 599**

Tabellen redovisas i tusentals kronor (tkr)

Stadsbyggnadsnämnden: Stadsbyggnadsnämndens ursprungliga investeringsbudget för år 2016 uppgick till 115,0 mnkr och från år 2015 överfördes under året 34,7 mnkr extra för framflyttade projekt. Av den sammanlagda ramen på 149,6 mnkr blev utfallet 98,6 mnkr vilket motsvarar 66 %. En del projekt har utgått och flera har fått framflyttad tidplan. Nämnden äskar att oförbrukade investeringsmedel på 51 050 tkr från 2016 i sin helhet överförs till 2017 års investeringsbudget enligt specifikation nedan.

Stadsbyggnadsnämnden	Överförs till
Benämning	**2017**
VA-utbyggnad Dalarö	10 000
VA-utbyggnad Årsta havsbad	8 900
Ledningsförnyelse	904
Verkstad och tvätthall	5 300
Summa VA-investeringar	**25 104**
Mindre ny- och ombyggnad (väg)	927
Bullerdämpande åtgärder (Väg)	208
Huvudgata Vendelsö/Sågen	12 100
Lekplatsupprustning (Park och natur)	156
Parkupprustning (Park och natur)	438
Gångbana (Trafik)	600
Poseidons torg (Övrigt)	8 500
Busshållplatser, tillgänglighet	130
Arbeten enligt cykelplan	1 929
E-tjänst för bygglov	358
Nytt kart GIS system	600
Summa Stadsbyggnadsnämnden	**25 946**
Summa Stadsbyggnadsnämnden inkl VA	**51 050**

Tabellen redovisas i tusentals kronor (tkr)

Socialnämnden: Nämndens investeringar utgörs i princip uteslutande av renoveringar, reparationer, ombyggnationer samt förbättringar av brandskydd i olika LSS- samt SoL-boenden som bedrivs i egen regi. Under året har 3 000 tkr (50,0 %) av nämndens investeringsbudget förbrukats. Cirka hälften av gjorda investeringar har utgjorts av byte och uppgraderingar av brandlarm och branddörrar för att tillgodose gällande krav. Nämnden hemställer inte om att få föra med ej förbrukade investeringsmedel på 3 000 tkr 2016 till 2017.

Kultur och fritidsnämnden: Under 2016 har nämnden förbrukat 28,2 mnkr, vilket betyder att 71,3 mnkr återstår för projekt som inte är avslutade. I nämndens beslut om överföring har ett felaktigt belopp på 71,0 mnkr beslutats. Beloppet i beslutspunkten baseras på ett ojusterat värde hämtat från redovisningssystemet, som inte tar hänsyn till ombokningar av investeringsprojekt 37171 Flytt av konstverk, som borde ha skett på ett annat huvudbokskonto.

Nämnden har löpande under 2016 i sin ram tagit upp alla investeringar som står angivna i Mål och budget 2016 – 2017. Två investeringsprojekt i Mål och budget 2016 – 2017 tillhör dock inte nämnden och skulle varken ingått i nämndens ram, uppföljning eller överföringsärende. De två aktuella investeringsprojekten är Torvalla energiprojekt och Ny idrottshall, som inte genomförs av nämnden. Investeringsramarna uppgår till 14,5 mnkr respektive 25,0 mnkr för dessa två projekt och de ingår inte i kommunstyrelseförvaltningens förslag om överföring till 2017 års investeringsram.

Med 71,3 mnkr som utgångspunkt för oförbrukade investeringsmedel och med avdrag för investeringsprojekt som inte tillhör nämnden, återstår 31,8 mnkr som är aktuellt för överföring till 2017 års investeringsram.

Kultur- och fritidsnämnden	Överförs till
Benämning	**2017**
Offentlig konst	5 177
Miljöverkstad	1 342
Renovering Höglundabadet	1 530
Skyltning av kulturmiljö	191
Kultur- och föreningshuset i Jordbro 2014	2 899
Snyggt och tryggt, Kof	608
Båthus Fjärdlång, reinvestering	1 111
Passersystem	900
Lokalanpassningar 2015	79
Inventarier nya idrottshallar	8 952
Skutans stall, markarbete	42
Projektering ny simhall	200
Ny läktare Torvalla IP	2 000
Utveckling Svartbäcken	3 841
Fjärdlång pir, reinvestering	3 141
Samlad överförbrukning div projekt 2016	-214
Summa Kultur- och fritidsnämnden	**31 800**

Tabellen redovisas i tusentals kronor (tkr)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens investeringsramen 2016 var 6 908 tkr. Förbrukningen uppgick till 1 622 tkr vilket motsvarar 23,5 procent av årsbudget. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer inte om att föra med oförbrukade investeringsmedel på 5 286 tkr från 2016 till 2017.

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

1. Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 överförs 138 935 tkr till 2017 års investeringsbudget enligt följande:
   - kommunstyrelsen 23 630 tkr
   - stadsbyggnadsnämnden 51 050 tkr
   - kultur- och fritidsnämnden 31 800 tkr
   - grund- och förskolenämnden 15 856 tkr
   - äldrenämnden 16 599 tkr

2. Finansiering sker enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Haninge kommun

Beslutande organ
Kultur- och fritidsnämnden

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (2)

Sammanträdesdatum
2017-03-22

Dnr KOFN 2017/22

§ 37 Rättning av hemställan om överföring av investeringsmedel

Sammanfattning

I Mål och budget 2016 – 2017 har en asterisk fallit bort från posten ”Ny idrottshall modell gurkburk” i presentationen över kultur- och fritidsnämndens investeringsbudget. I tidigare års versioner av Mål och budget har en asterisk inneburit att Tornberget har ramen och utför investeringen för en viss nämnds verksamhet. Utan asterisk har nämnden felaktigt inkluderat posten i sin egen investeringsbudget och uppföljning under 2016.

Investeringsprojektet ”Torvalla energiprojekt” startade som ett investeringsprojekt hos kultur- och fritidsnämnden i Mål och budget 2013 – 2014. Projektets omfattning ökade sedan och inkluderade även Fredrika Bremergymnasiet och Vikingaskolan. Därför skedde en överföring till Tornbergets investeringsbudget, men hänsyn har inte tagits i kultur- och fritidsnämndens redovisning av ram och uppföljning av utfall.

Den investeringsram som nämnden presenterat under 2016 har följaktligen varit för stor och beslutet vid nämnden sammanträde 2017-02-08, § 12, punkt 4 baserades på felaktig grund. I kommunstyrelsens beredning av ärende om överföring av investeringsmedel till 2017 har hänsyn tagits till att överföring endast är aktuell för investeringsprojekt som tillhör nämnden.

Förvaltningens synpunkter

Med anledning av det ovan beskrivna rekommenderar förvaltningen att nämnden korrigerar sin hemställan om överföring av investeringsmedel som gjorts till kommunfullmäktige.

Underlag för beslut

- Protokollsutdrag KOFN 2017-02-08 § 12

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämndens beslut 2017-02-08, § 12, punkt 4 upphävs och ersätts med beslutspunkt 2 nedan.

2. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att tilldelade men oförbrukade investeringsmedel under 2016 på 31 803 tkr överförs i sin helhet till 2017 års investeringsbudget.

Överläggningar i nämnden

Christer Erlandsson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Nämndens beslut

1. Kultur- och fritidsnämndens beslut 2017-02-08, § 12, punkt 4 upphävs och ersätts med beslutspunkt 2 nedan.
2. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att tilldelade men oförbrukade investeringsmedel under 2016 på 31 803 tkr överförs i sin helhet till 2017 års investeringsbudget.

_____

Expedieras: Akt, kommunstyrelsen

För verkställighet:

För kännedom:

Dnr GFN 2016/250

§ 24 Årsredovisning 2016

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har i sin förbättringsplan för 2016 lyft fram tre prioriterade områden:

Höjd kunskapsnivå och ökad likvärdighet

Systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Dessa tre områden ligger väl i linje med Skolinspektionens och Arbetsmiljöverkets synpunkter på förbättringsområden liksom kommunfullmäktiges och statens mål för verksamheten. Förvaltningen har på alla tre områden gjort framsteg, vilket bekräftas i indikatorer och av tillsynsmyndigheternas utlåtanden.

Betygen för årskurs 9 vårterminen 2016 uppvisar de bästa resultaten någonsin i de kommunala skolorna. Det genomsnittliga meritvärdet för 17 ämnen ligger på 223,0. Det är en ökning med drygt åtta meritpoäng jämfört med föregående år och är den största ökningen någonsin.

Andelen elever med behörighet till gymnasiet har ökat med nästan sex procentenheter, från 81,2 till 86,9 procent. Andelen elever med fullständiga betyg har ökat med sex procentenheter från 69,3 till 75,3 procent. Elevernas upplevelse av trygghet i verksamheten är hög, men ligger ändå under många andra kommuner enligt SKL:s Öppna jämförelser.

Under våren har planer för ökad rörelse i skolan och ökad läskvalitet beslutats.

Det råder en stabil ekonomisk situation inom förvaltningen. Alla enheter har ekonomisk balans eller ligger nära balans. Brandbergsskolans återhämtning överträffar den plan som formulerades 2015. För andra året i rad ökar skolans elevantal.

De kommunala skolorna i Haninge har två år i rad ökat sin andel av elevantalet jämfört med andra kommuner och fristående skolor.

På senare år har den centrala förvaltningen förstärkts i syfte att skapa ökad likvärdighet. Det gäller studie- och yrkesvägledning och mottagning av nyanlända. Dessa initiativ har förbättrat kvaliteten på dessa områden, men också bidragit till en mer likvärdig tillgång till tjänster som eleverna har rätt till. Det gäller bland annat rätten till studie- och yrkesvägledning och kartläggning av nyanländas förkunskaper.

Förvaltningen har genomfört utredningar kring resursfördelning, ekonomisk styrning och elevhälsa i syfte att öka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten, samt förbättra stödet till skolor och förskolor på dessa områden. Förslag på förändringar kommer att läggas fram under första kvartalet 2017.

Under året har antalet nyanlända elever med begränsad skolbakgrund ökat. Det ställer ökade krav på skolan. Det ökade antalet nyanlända kräver förstärkningar i kommunens skolor för att öka förmågan att ge dessa elever en god utbildning. Det behövs ökad kompetens för detta arbete och i svenska som andraspråksundervisning. Denna kompetens efterfrågas i alla skolor i Stockholmsområdet samtidigt som tillgången är begränsad. Det ökade antalet nyanlända elever har krävt en förstärkning av den centrala mottagningen av nyanlända, vilket också genomförts. Förstärkningen skapar bättre möjligheter till gemensam kompetensutveckling inom kommunen och till att sprida goda erfarenheter mellan skolorna.

En utredning om möjligheterna till att starta tvåspråkig sverigefinsk grundskola har genomförts. Den visar att det finns ett visst intresse bland föräldrar för en sådan skolgång. Till höstterminen kommer modersmålsundervisningen i finska att förstärkas i Vikingaskolan och Runstensskolan. Till hösten 2017 planeras start för sverigefinsk förskoleklass- och grundskoleundervisning i Vikingaskolan.

Det systematiska kvalitetsarbetet har stärkts. Resultat och utfall följs upp och analyseras på varje skola och i grundskolornas och förskolornas ledningsgrupper. Det görs också regelbundna uppföljningar per skolenhet med tidiga prognoser i syfte att i tid vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen. Förbättringsplaner är framtagna på alla nivåer i organisationen och gemensamma kvalitetsaktiviteter är planerade för alla skolor.

Utbildningar i systematiskt arbetsmiljöarbete har fortsatt under året. Alla chefer med personalansvar har fått en heldags utbildning i arbete med psykosocial arbetsmiljö. Denna utbildning bidrar till att arbetsmiljön regelbundet och systematiskt diskuteras på alla arbetsplatser för att söka åtgärder som underlättar personalens arbetssituation. En kartläggning av skolledarnas arbetsmiljö har genomförts och en handlingsplan för att komma till rätta med brister har tagits fram i samarbete med skolledarnas fackliga organisationer. Särskilda samverkansmöten för skolledarna har introducerats.

Under april har ett dialogmöte med fristående skolor, förskolor och pedagogisk omsorg genomförts. Denna dialog har fått en fortsättning i utvecklat samarbete kring modersmålsträning i förskolan och modersmål och studiehandledning i grundskolan.

Utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen har tagit fram ett gemensamt dokument med gemensamma uppdrag. Detta dokument syftar till gemensamma aktiviteter kring de gemensamma uppdragen. Under april genomfördes en gemensam halvdag för de tre förvaltningarna för att sprida kännedom om gemensamma aktiviteter och kompetensutveckling kring väpnat våld i skolan.

Grund- och förskolenämndens budgetram för 2016 uppgick ursprungligen till 1 605,0 mnkr men utökades i februari med 1,1 mnkr som del av statsbidraget från migrationsverket samt med ytterligare 1,3 mnkr i december efter beslut i kommunfullmäktige om resultatöverföring från 2015. Därmed uppgår grund- och förskolenämndens slutliga budgetram till 1 607,4 mnkr för 2016, en nettoökning med 2,4 mnkr jämfört med nämndens ursprungliga budgetram.

Nettoutfallet för helåret uppgår till 1.585,0 mnkr (98,6 procent av årsbudget) och motsvarar en positiv budgetavvikelse på 22,5 mnkr (1,4 procent av årsbudget) för helåret 2016. I helårsresultat ingår även ett överskott i elevpengsystemet med 4,0 mnkr.

Grund- och förskolenämnden har under 2016 disponerat 20,1 mnkr i investeringsbudget, av dessa har 5,3 mnkr förbrukats under året.

Underlag för beslut

- Årsredovisning 2016.
- 2016 KF uppdrag GFN.

Förslag till beslut

1. Årsredovisningen 2016 godkänns.
2. Att 2016 års överskott för elevpengsystemet på 4,0 mnkr överförs till kommunfullmäktige
3. Att till kommunfullmäktige hemställa om att 2016 års överskott på 18,5 mnkr (exklusive resultat för elevpengsystemet) i sin helhet överförs till 2017 års driftbudget enligt särskild sammanställning
4. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 0,2 mnkr för pedagogisk omsorg. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
5. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 2,2 mnkr för Runstensskolan. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
6. Att till kommunfullmäktige hemställa att tilldelad men oförbrukad investeringsbudget under 2016 uppgående till 15,9 mnkr i sin helhet överförs till 2017 års budget för grund- & förskolenämnden att disponera för tillkommande verksamhetsanpassningar eller pågående men ej avslutade investeringsprojekt.
7. Att godkänna utbildningsförvaltningens förslag till fördelning av resultatöverföringen från 2016 till 2017.

Arbetsutskottets förslag till grund- och förskolenämnden

Utan eget ställningstagande.

Överläggningar i grund- och förskolenämnden

Vid nämndens sammanträde hemställer Tobias Hammarberg (L) och Sedat Dogru (M) om att få lämna ett särskilt yttrande.

Grund- och förskolenämndens beslut

1. Årsredovisningen 2016 godkänns.
2. Att 2016 års överskott för elevpengsystemet på 4,0 mnkr överförs till kommunfullmäktige
3. Att till kommunfullmäktige hemställa om att 2016 års överskott på 18,5 mnkr (exklusive resultat för elevpengsystemet) i sin helhet överförs till 2017 års driftbudget enligt särskild sammanställning
4. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 0,2 mnkr för pedagogisk omsorg. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
5. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 2,2 mnkr för Runstensskolan. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
6. Att till kommunfullmäktige hemställa att tilldelad men oförbrukad investeringsbudget under 2016 uppgående till 15,9 mnkr i sin helhet överförs till 2017 års budget för grund- & förskolenämnden att disponera för tillkommande verksamhetsanpassningar eller pågående men ej avslutade investeringsprojekt.
7. Att godkänna utbildningsförvaltningens förslag till fördelning av resultatöverföringen från 2016 till 2017.
8. Tobias Hammarberg (L) och Sedat Dogru (M) medges lämna ett särskilt yttrande (bilaga).

Expedieras: Akt

För kännedom: Kommunstyrelseförvaltningen

Haninge kommun

Beslutande organ
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (6)

Sammanträdesdatum
2017-02-07

Dnr GVN 2016/123

§ 6 Årsredovisning 2016

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har i sin förbättringsplan för 2016 lyft fram tre prioriterade områden:

- Höjd kunskapsnivå och ökad likvärdighet

- Systematiskt kvalitetsarbete

- Systematiskt arbetsmiljöarbete

Dessa tre områden ligger väl i linje med Skolinspektionens och Arbetsmiljöverkets synpunkter på förbättringsområden, liksom kommunfullmäktiges och statens mål för verksamheten. Förvaltningen har på alla tre områden gjort framsteg, vilket bekräftas i indikatorer och av tillsynsmyndigheternas utlåtanden.

Kunskapsresultaten på gymnasiet har förbättrats i vissa avseenden, men är oförändrade eller lägre i andra. Yrkesprogrammen visar på starkt förbättrade resultat på flera områden. Resultatbilden inom vuxenutbildningen är ojämn. Även här är utvecklingen inom gymnasial yrkesutbildning bättre än i övrig gymnasial vuxenutbildning. SFI har sammantaget bättre kunskapsresultat och snabbare genomströmning än riket, även om det finns variation mellan de olika studievägarna och kurserna.

Gymnasieskolorna har läsåret 2016/2017 sammanlagt fler elever än någonsin de senaste fem åren.

2016 visar ett starkt ekonomiskt resultat sett till nämndens sammanlagda ansvarsområde.

Resultatet för några av enheterna har pendlat under året. Fredrika Bremergymnasiet har nu ekonomin i balans. Riksäpplet har under det andra halvåret 2016 byggt upp ett underskott som beror på för höga kostnader i förhållande till intäkterna. Åtgärder pågår med målet att senast till sommaren 2017 ha en ekonomi som är helt i balans. Idrottsakademierna uppvisar ett fortsatt underskott. En kartläggning av de ekonomiska förutsättningarna för idrottsutbildningarna har presenterats för nämnden.

På senare år har den centrala förvaltningen förstärkts i syfte att skapa ökad likvärdighet. Det gäller studie- och yrkesvägledning och mottagning av nyanlända. Dessa initiativ har förbättrat kvaliteten på dessa områden, men också bidragit till en mer likvärdig tillgång till tjänster som eleverna har rätt till. Det gäller bland annat rätten till studie- och yrkesvägledning, kartläggning av nyanländas förkunskaper och opartisk information om olika alternativ för studier i svenska för invandrare.

Förvaltningen har påbörjat utredningar kring ekonomisk styrning och elevhälsa i syfte att öka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten, samt förbättra stödet till skolorna på dessa områden.

Under året har antalet nyanlända elever med begränsad skolbakgrund varit fortsatt högt. Det ställer ökade krav på skolan. Det stora antalet nyanlända kräver förstärkningar i kommunens skolor för att öka förmågan att ge dessa elever en god utbildning. Det behövs ökad kompetens för detta arbete och i svenska som andraspråksundervisning. Denna kompetens efterfrågas i alla skolor i Stockholmsområdet samtidigt som tillgången är begränsad. Det ökade antalet nyanlända elever har krävt en förstärkning av den centrala mottagningen av nyanlända, vilket också genomförts. Förstärkningen skapar bättre möjligheter till gemensam kompetensutveckling inom kommunen och till att sprida goda erfarenheter mellan skolorna.

Planering har skett i samarbete med socialförvaltningen, Samordningsförbundet Östra Södertörn och Arbetsförmedlingen för att ta fram snabbspårsutbildningar som kombinerar SFI med yrkesutbildning. Fredrikgymnasiets tidigare lokaler utnyttjas för ändamålet från och med augusti 2016. Förberedelser görs för att ytterligare vidga bredden av de yrkesområden som kan erbjudas. Kommunens insatser har vid två tillfällen uppmärksammats i studiebesök av företrädare från regeringen och arbetsmarknadsdepartementet.

Det systematiska kvalitetsarbetet har stärkts. Resultat och utfall följs upp och analyseras på varje skola och i ledningsgruppen för gymnasiet och vuxenutbildningen. Förbättringsplaner är framtagna på alla nivåer i organisationen och gemensamma kvalitetsaktiviteter är planerade för alla skolor.

Elevernas upplevelse av trygghet i verksamheten är fortsatt hög och gymnasieelevernas upplevelse av studiero fortsätter att öka. Det har troligen samband med att det systematiska kvalitetsarbetet och arbetet för att skapa tydliga strukturer i verksamheten prioriterats.

Utbildningar i systematiskt arbetsmiljöarbete har fortsatt under året. Alla chefer med personalansvar har fått två heldagars utbildning i arbete med psykosocial arbetsmiljö. Denna utbildning bidrar till att arbetsmiljön regelbundet och systematiskt diskuteras på alla arbetsplatser för att söka åtgärder som förenklar personalens arbetssituation. En kartläggning av skolledarnas arbetsmiljö har genomförts och en handlingsplan för att komma till rätta med brister har tagits fram i samarbete med skolledarnas fackliga organisationer. Särskilda samverkansmöten för skolledarna har introducerats. Kompetensutvecklingsinsatser för att stärka skolledarna i deras chefsroll har genomförts.

Förvaltningsledningen har tillsammans med nämndledamöter och ledningsgruppen för gymnasiet och vuxenutbildningen gjort studiebesök i Tyskland för att lära känna landets modell för yrkesutbildning, Utbildningsförvaltningen har inlett dialog med samverkanspartner från näringslivet för att se vilka erfarenheter som kan bidra till utveckling av yrkesutbildning inom ramen för de förutsättningar som råder i Sverige.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutade efter omfattande utredning att Fredrika Bremergymnasiets båda byggnader ska bilda en gemensam skolenhet. Sammanslagningen trädde ikraft 2016-07-01 i samband med att den nya byggnaden togs i bruk.

Utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen har tagit fram ett gemensamt dokument med gemensamma uppdrag. Detta dokument syftar till gemensamma aktiviteter kring de gemensamma uppdragen. Under april genomfördes en gemensam halvdag för de tre förvaltningarnas chefer för att sprida kännedom om gemensamma aktiviteter och kompetensutveckling kring väpnat våld i skolan. Kartläggning av skolornas förutsättningar att möta hotfulla situationer görs runt årsskiftet 2016/2017 i samarbete med polisen, och fortbildningsinsatser för all personal genomförs i början av 2017.

Regelbunden samverkan sker inom ramen för Ungsam och det lokala chefssamrådet. Under året har tobaksfri skola prioriterats. Två workshops har genomförts på temat och en handlingsplan har tagits fram.

Ramen för nämndens driftverksamhet var 393,3 mnkr under 2016. Det sammanlagda utfallet blev 382,2 mnkr, vilket motsvarar ett överskott på 11,1 mnkr. Överskottet beror dels på lägre kostnader för eleversättningar och dels på lägre centrala kostnader på utbildningsförvaltningen. Ramen för investeringar i egen regi uppgick till 6,9 mnkr. Förbrukningen uppgick till 1,6 mnkr, vilket innebär ett budgetöverskott på 5,3 mnkr.

Underlag för beslut

- Årsredovisning 2016.

- 2016 KF uppdrag GVN.

Förslag till beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.

2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om verkställande av kommunfullmäktiges beslut 2016-04-18 och därmed till 2017 få ta 3 742 tkr i anspråk av 2015 års resultat, det vill säga den del som inte överfördes till 2016 års budget.

3. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att 11 132 tkr av 2016 års resultat överförs till 2017 års driftbudget.

4. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att få disponera överfört överskott till 2017 enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring på nämndnivå.

5. Överföringsbelopp för enheter med ackumulerade vinster fastställs till: Centrum Vux 1 854 tkr och Navigatorcentrum 309 tkr. Beslut om överföringsbelopp fattas efter fullmäktiges beslut om överföring av driftmedel till 2017.

6. Återbetalningsbeloppet för Fredrika avseende tidigare års förluster fastställs till 3 575 tkr att fördelas på åren 2017 och 2018.

7. Återbetalningsbeloppet för Riksäpplet avseende 2016 års underskott fastställs till 104 tkr att fördelas på åren 2017 till 2019.
8. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kräver ingen återbetalning av Akademiernas förlust för 2016 på 1 177 tkr.
9. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden återlämnar oförbrukade investeringsmedel på 5 286 tkr till kommunfullmäktige.

Arbetsutskottets förslag till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Enligt förvaltningens förslag.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.
2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om verkställande av kommunfullmäktiges beslut 2016-04-18 och därmed till 2017 få ta 3 742 tkr i anspråk av 2015 års resultat, det vill säga den del som inte överfördes till 2016 års budget.
3. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att 11 132 tkr av 2016 års resultat överförs till 2017 års driftbudget.
4. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att få disponera överfört överskott till 2017 enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring på nämndnivå.
5. Överföringsbelopp för enheter med ackumulerade vinster fastställs till: Centrum Vux 1 854 tkr och Navigatorcentrum 309 tkr. Beslut om överföringsbelopp fattas efter fullmäktiges beslut om överföring av driftmedel till 2017.
6. Återbetalningsbeloppet för Fredrika avseende tidigare års förluster fastställs till 3 575 tkr att fördelas på åren 2017 och 2018.

7. Återbetalningsbeloppet för Riksäpplet avseende 2016 års underskott fastställs till 104 tkr att fördelas på åren 2017 till 2019.

8. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kräver ingen återbetalning av Akademiernas förlust för 2016 på 1 177 tkr.

9. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden återlämnar oförbrukade investeringsmedel på 5 286 tkr till kommunfullmäktige.

Expedieras: Akt, kommunstyrelseförvaltningens registrator

Dnr KOFN 2017/22

§ 12 Kultur- och fritidsnämndens årsredovisning 2016

Sammanfattning

Ramen för nämndens driftsverksamhet uppgår till 185,3 mnkr för 2016. Driftsresultatet blev 184,2 mnkr, vilket innebär ett överskott på 1,1 mnkr. Överskottet motsvarar storleken på nämndens reserv. Ramen för investeringar uppgår till 99,5 mnkr. Förbrukningen har varit 28,2 mnkr som betyder ett överskott på 71,6 mnkr.

Nämnden önskar överföring av samtliga oförbrukade medel för 2016 och fonderade driftmedel från 2015.

Kultur- och fritidsnämnden arbetade under 2016 med samtliga av kommunfullmäktiges 12 mål. För att uppnå målen har nämnden tagit fram 26 nämndspecifika strategier. Att avgöra i vilken grad kultur- och fritidsnämnden uppnått kommunfullmäktiges respektive mål är komplext och förvaltningen har i det arbetet försökt att utgå vilken grad verksamheten uppnått de strategier som nämnden beslutat om.

Utifrån nämndens strategier gör förvaltningen bedömningen att verksamheten under året uppnått strategierna enligt följande:

Helt uppfyllt – 8 stycken

I hög grad uppfyllt – 10 stycken

Delvis uppfyllt – 8 stycken

Underlag för beslut

- Kultur- och fritidsnämndens årsredovisning 2016

- Återrapportering av KF-uppdrag 2016

Förslag till beslut

Årsredovisning 2016 godkänns.

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att under 2017 få ta i anspråk 2015 års fonderade resultat på 721 tkr.

2. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att 2016 års resultat på 1 099 tkr överförs i sin helhet till 2017 års driftbudget.
3. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att få disponera överfört överskott till enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring.
4. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att tilldelade men oförbrukade investeringsmedel under 2016 på 71 041 tkr överförs i sin helhet till 2017 års investeringsbudget.

Överläggningar i arbetsutskottet

Ärendet överlämnas till nämnden utan eget ställningstagande.

Överläggningar i nämnden

Joakim Goding meddelar att Moderaterna ej deltar i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3, Pia Lublin meddelar att Liberalerna ej deltar i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3, Yvonne Lindholm meddelar Sverigedemokraterna ej deltar i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3.

Nämndens beslut

Årsredovisning 2016 godkänns.

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att under 2017 få ta i anspråk 2015 års fonderade resultat på 721 tkr.
2. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att 2016 års resultat på 1 099 tkr överförs i sin helhet till 2017 års driftbudget.
3. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att få disponera överfört överskott till enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring.
4. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att tilldelade men oförbrukade investeringsmedel under 2016 på 71 041 tkr överförs i sin helhet till 2017 års investeringsbudget.

Moderaterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna deltar ej i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Socialnämnd	Protokollsutdrag	1 (2)
	Sammanträdesdatum 2017-02-14	

Dnr SN 2016/119

§ 5 Socialnämndens årsredovisning 2016

Sammanfattning

Socialförvaltningen har gjort en uppföljning av 2016 års strategier, åtaganden och aktiviteter. Av nämndens 15 strategier är tio helt uppfyllda. Fem är delvis uppfyllda.

Nämndens utfall för perioden är 806,8 mnkr mot årets budget på 817,9 mnkr, det vill säga ett överskott på 11,1 mnkr jämfört med budget. Av överskottet förklaras 7,2 mnkr av att inget uppförande av modulbyggnation för boende för ensamkommande barn och nyanlända flyktingar gjordes under året. Nämndens faktiska driftresultat är därmed ett överskott på 3,9 mnkr.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse - Socialnämndens årsredovisning 2016
- Socialnämndens årsredovisning 2016

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens uppföljning av strategier och ekonomi.
2. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att 2016 års driftresultat på 3,9 miljoner kronor överförs till 2017 års driftbudget.
3. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att hela summan av fonderat driftresultat från 2015, 0,8 miljoner kronor, överförs till 2017 års driftbudget.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens uppföljning av strategier och ekonomi.
2. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att 2016 års driftresultat på 3,9 miljoner kronor överförs till 2017 års driftbudget.
3. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att summan av fonderat driftresultat från 2015, 0,8 miljoner kronor, överförs till 2017 års driftbudget.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunsstyrelsens förvaltning

För kännedom: Förvaltningschef

Dnr ÄN 2017/42

§ 14 Årsredovisning 2016

Sammanfattning

Äldrenämnden redovisar ett överskott jämfört med budget på 0,4 mnkr (0,1 procent). Nämndens nettokostnad för 2016 uppgår till 691,3 mnkr, budgeten var 691,7 mnkr. 2015 var nettokostnaden 670,3 mnkr.

Nettokostnaden har på ett år ökat med 21,4 mnkr eller med 3,1 procent. Huvudparten av nettokostnadsökningen på 18,9 mnkr - beror på volymökningar vad gäller vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Volymökningarna beror på fler äldre över 80 år som har ökat med 5,0 procent under året. Pris- och lönevecklingen under året har till största delen hanterats genom effektiviseringar i verksamheten.

Av kommunfullmäktiges 12 mål, som alla berör äldrenämnden, bedöms 3 mål i hög grad vara uppfyllda, 7 vara delvis uppfyllda och 2 mål är ej utvärderade.

Enligt fastställda regler för kommunens ekonomistyrning ska nämn-dernas nettoresultat (över- eller underskott i förhållande till budget) normalt i sin helhet överföras till nästkommande år. Fullmäktige har dock alltid möjlighet att pröva om en resultatöverföring är rimlig relaterat till hur nämndens överskott eller underskott har uppstått.

Äldrenämnden har ett fonderat underskott på 8 094,0 tkr. som enligt beslut i fullmäktige i april 2016 ska överföras till 2017-2018.

Underlag för beslut

- Årsredovisning 2016, 2017-02-07

Förslag till beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.
2. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att 2016 års överskott på 352 tkr. överförs till 2017-2018 och att kvarstående underskott från tidigare år på 8 094 tkr. reduceras med motsvarande summa. Resterande underskott fördelas med

3 871 tkr. till 2017 och 3 871 till 2018.

3. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att återstående investeringsmedel på 16 599 tkr. överförs till 2017 års investeringsbudget.

Äldrenämndens beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.
2. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att 2016 års överskott på 352 tkr. överförs till 2017-2018 och att kvarstående underskott från tidigare år på 8 094 tkr. reduceras med motsvarande summa. Resterande underskott fördelas med 3 871 tkr. till 2017 och 3 871 till 2018.
3. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att återstående investeringsmedel på 16 599 tkr. överförs till 2017 års investeringsbudget.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Dnr SBN 2016/449

§ 14 Överföring av driftmedel till 2017, investeringsuppföljning

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutar om överföring av överskott från 2016. Ett förslag till hur stadsbyggnadsförvaltningen ska använda sitt överskott har tagits fram av förvaltningen.

Underlag för beslut

- FÖRSLAG, sammanställning av projekt som bekostas av överskottsmedel från 2016.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens förslag som sitt eget.

Trafik- och arbetsutskottets förslag till stadsbyggnadsnämnden

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens förslag som sitt eget.

Sven Gustafsson (M), deltar ej i beslutet.

Stadsbyggnadsnämndens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens förslag som sitt eget.

Sven Gustafsson (M), Mikael Kjellin (M), Nonna Karnova (M) och Kennerth Valterson (SD) deltar ej i beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: KS/KF

För kännedom: Nils Rosengren KSF, verksamhetscontroller

Haninge kommun

Beslutande organ
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (2)

Sammanträdesdatum
2017-04-18

Dnr KS 2017/111

§ 93 Omprioritering av kultur- och fritidsnämndens investeringsbudget 2017, konstgräs från Lyckeby idrottsplats till Torvalla idrottsplats

Sammanfattning

Kultur och fritidsnämnden beslutade 2017-02-08 § 15 att hemställa till kommunfullmäktige om att få överföra 3 500 tkr av investeringsramen 2017 från att gälla konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till att gälla konstgräsplan på Torvalla idrottsplats.

Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2017-2018 tilldelat kultur- och fritidsnämnden 3 500 tkr i investeringsmedel 2017 avseende en konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats. Dessutom tilldelades nämnden investeringsmedel i planen för 2018 till en ny idrottshall vid Lyckeby.

Kultur- och fritidsnämnden anser att tidpunkten är olämplig för att anlägga en konstgräsplan vid Lyckeby med tanke på att en yta i nära anslutning kommer att utgöra byggarbetsplats under en tid. Det finns risk för att den nya konstgräsplanen inte kan vara tillgänglig medan bygget av idrottshallen pågår och i värsta fall tar skada av lagring eller transporter.

Däremot anser kultur- och fritidsnämnden att det finns behov av en ytterligare konstgräsplan på Torvalla idrottsplats för att ersätta den naturgräsplan som finns. Tidsmässigt lämpar sig ett utbyte på Torvalla bättre under år 2017 och kultur- och fritidsnämnden kommer i stället att aktualisera behovet av konstgräs på Lyckeby idrottsplats i yttrandet om Mål och budget 2018-2019.

Förvaltningens synpunkter

I mål och budget 2017-2018 finns avsatt 3 500 tkr för en konstgräsplan vid Lyckeby. Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot att ändra användningen av investeringsmedel till en konstgräsplan på Torvalla idrottsplats. Kommunfullmäktige får i samband med Mål och budget 2018-2019 sedan ta ställning till medel för konstgräsplan i Lyckeby år 2018 eller senare.

Underlag för beslut

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2017-02-08 § 15

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Överföringen av 3 500 tkr av kultur- och fritidsnämndens investeringsmedel för konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till konstgräsplan på Torvalla idrottsplats, godkänns.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Överföringen av 3 500 tkr av kultur- och fritidsnämndens investeringsmedel för konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till konstgräsplan på Torvalla idrottsplats, godkänns.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen, kultur- och fritidsnämnden

För kännedom:

Dnr KOFN 2017/24

§ 15 Omprioritering av investering konstgräs från Lyckeby till Torvalla

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2017 – 2018 tilldelat kultur- och fritidsnämnden 3 500 tkr i investeringsmedel avseende en konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats år 2017. Därtill tilldelas nämnden investeringsmedel år 2018 för en ny idrottshall vid Lyckeby.

Nämnden finner tidpunkten för att anlägga en konstgräsplan olämplig med tanke på att en yta i nära anslutning kommer utgöra byggarbetsplats under en tid. Det finns risk för att den nya konstgräsplanen inte kan vara tillgänglig medan bygget av idrottshallen pågår och i värsta fall tar skada av lagring eller transporter till och från byggarbetsplatsen. Däremot finns behov av ytterligare en konstgräsplan på Torvalla idrottsplats för att ersätta den naturgräsplan som finns. Tidsmässigt lämpar sig ett utbyte på Torvalla bättre under år 2017 och nämnden avser aktualisera behovet av konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats i yttrandet om Mål och budget 2018 – 2019 istället.

Underlag för beslut

- Mål och budget 2017 - 2018. Finns att läsa på www.haninge.se

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer till kommunfullmäktige om att få överföra 3 500 tkr av investeringsramen 2017 från att gälla konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till att gälla konstgräsplan på Torvalla idrottsplats.

Arbetsutskottets förslag till nämnden

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer till kommunfullmäktige om att få överföra 3 500 tkr av investeringsramen 2017 från att gälla konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till att gälla konstgräsplan på Torvalla idrottsplats.

Nämndens beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer till kommunfullmäktige om att få överföra 3 500 tkr av investeringsramen 2017 från att gälla konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till att gälla konstgräsplan på Torvalla idrottsplats.

Expedieras: Akt

För verkställighet: KF

För kännedom:

Haninge kommun

Beslutande organ
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (3)

Sammanträdesdatum
2017-04-18

Dnr KS 2017/67

§ 94 Fastställande av punkt 9 A-C i taxa för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor samt uppdrag till förbundet att fr o m 2018 årligen justera taxan

Sammanfattning

Södertörns brandförsvarsförbunds direktion beslutade vid sitt sammanträde 2017-02-03, § 4, att godkänna en uppräkning om 2,48 procent avseende:

- avgift för tillsyn enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE),

- avgift för tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor,

- avgift för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO).

Uppräkningen innebär att avgiften för tillsyn och tillståndsbeslut enligt ovan höjs från 943 till 966 kronor/timme.

Brandförsvarsförbundet föreslår att kommunfullmäktige fastställer den uppräkning som förbundsdirektionen godkänt fr o m 2017-04-01. Detta eftersom ett kommunalförbund inte självt får fastställa sina taxor, enligt beslut i Högsta förvaltningsdomstolen under 2013 (mål nr 3835-12).

Direktionen beslutade även att föreslå medlemskommunerna att uppdra åt förbundet att fr o m 2018 årligen reglera taxan med ett index baserat på en sammanvägning av 80 procent av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 procent av konsumentprisindex med oktober månad som bas. Det innebär att när taxan för 2018 bestäms räknas höjningen fram genom att index oktober 2017 jämförs med index oktober 2016, och så vidare kommande år.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen vill förtydliga att ovan nämnda taxor för tillsyn och tillståndsbeslut enligt LBE och LSO framgår av punkt 9 A-C i taxan för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Rätten att ta ut de avgifter som föreskrivs i taxans punkt 9 A-C grundar sig på 27 § LBE respektive 5 kap 4 § LSO, vilka i sin tur utgör normgivning som delegerats till kommunen med stöd av 8 kap 9 § regeringsformen. Det är den typen av avgifter som fullmäktige i medlemskommunerna behöver fastställa enligt Högsta förvaltningsdomstolens dom. Punkter i taxan som gäller fakultativ verksamhet kan förbundet självt besluta om.

Kommunstyrelseförvaltningen har ingenting att invända mot den uppräkning som Södertörns brandförsvarsförbunds direktion föreslår. Förbundet önskar att den nya taxan ska träda i kraft 2017-04-01, men eftersom fullmäktige förväntas fatta beslut i ärendet först i mitten av april föreslår förvaltningen att taxan ska träda i kraft 2017-05-01.

Förvaltningen har heller inte något att invända mot förslaget att ge förbundet i uppdrag att fr o m 2018 årligen reglera taxan med det index som beskrivits ovan. Eftersom beräkningsgrunderna därigenom är fastlagda i taxan blir förbundets taxereglering enbart av tillämpnings-/verkställighetskaraktär. Om beräkningsgrunderna för taxan däremot ska ändras i framtiden, måste varje medlemskommun fatta beslut om detta enligt nu gällande ordning.

Förvaltningen anser att indexregleringen bör framgå av taxan och konstaterar att en sådan skrivning redan finns i punkt 14 a) i nu gällande taxa. Bestämmelsen får dock formell rättsverkan först i och med att fullmäktige i medlemskommunerna beslutar att ge förbundet uppdrag att indexreglera taxan, på motsvarande sätt som tidigare skett avseende sotning och brandskyddskontroll.

Underlag för beslut

- Skrivelse från Södertörns brandförsvarsförbund

- Södertörns brandförsvarsförbunds direktionsbeslut 2017-02-03, § 4

- Nuvarande taxa för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Den föreslagna uppräkningen till 966 kronor/timme avseende avgiften för tillsyn och tillståndsbeslut i punkterna 9 A-C i taxan för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor fastställs att gälla fr o m 2017-05-01.
2. Södertörns brandförsvarsförbund ges i uppdrag att fr o m 2018 årligen reglera punkterna 9 A-C i taxan med ett index baserat på en sammanvägning av 80 procent av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 procent av konsumentprisindex med oktober månad som bas.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Den föreslagna uppräkningen till 966 kronor/timme avseende avgiften för tillsyn och tillståndsbeslut i punkterna 9 A-C i taxan för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor fastställs att gälla fr o m 2017-05-01.
2. Södertörns brandförsvarsförbund ges i uppdrag att fr o m 2018 årligen reglera punkterna 9 A-C i taxan med ett index baserat på en sammanvägning av 80 procent av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 procent av konsumentprisindex med oktober månad som bas.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Södertörns brandförsvarsförbund

För kännedom: Förbundets övriga medlemskommuner

Dnr: 2017-000271

Södertörns brandförsvarsförbund

Årlig uppräkning av taxa för tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE samt förändrad rutin

Sammanfattning

Vid Södertörns brandförsvarsförbunds direktionssammanträde 2017-02-03, §4 beslutades om årlig uppräkning av taxa för tillsyn och tillstånd enligt Lagen om skydd kom olyckor (LSO) och Lagen om brandfarliga- och explosiva varor (LBE) samt förändrad rutin.

Då kommunalförbund ej själva får fastställa sin taxa, enligt beslut i högsta förvaltnings-domstolen 2013-12-12 (mål nr 3835-12) skall kommunfullmäktige i förbundets medlems-kommuner fatta besluta om denna taxa.

Däremot kan uppräkning av taxorna på grund av prisförändringar delegeras till annan nämnd, gemensam förvaltning eller kommunalförbund. Södertörns brandförsvarsförbund önskar att medlemskommunernas kommunfullmäktige beslutar att delegera denna uppräkning till förbundet att besluta om, att gälla från och med 2018-01-01.

Beräkningsmodellen för uppräkning av taxa gällande tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE, beslutades i direktionen 2014-04-25, § 31 en sammanvägning av 80 % av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 % KPI med oktober månad som bas.

För år 2017 bör taxan räknas upp med 2,48 % vad gäller:

- Avgift för tillsyn enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.
- Avgift för tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.
- Avgift för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Vilket ger en kostnad på 966 kr/timme.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag 2017-02-03, §4 – Årlig uppräkning av taxa för tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE – förändrad rutin.

Södertörns brandförsvarsförbunds förslag till beslut

1. Anta uppräkning av taxa för 2017 gällande tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE, efter beslutad beräkning, Medlingsinstitutets 2,8 % och KPI 1,18 %, som blir 2,48 % (966 kronor per timme) att gälla från och med 2017-04-01.

2. xxx kommun beslutar att delegera till Södertörns brandförsvarsförbunds direktion att årligen, från och med 2018-01-01, justera taxorna enligt den beräkningsmodell som beslutades vid direktionens sammanträde 2014-04-25,§ 31 vilket är en sammanvägning av 80 % av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 % KPI med oktober månad som bas.

§ 4

Dnr: 2017-000271

Diarium
Medlemskommunerna

Årlig uppräkning av taxa för tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE – förändrad rutin

Sammanfattning

Taxor för tillsyn och tillstånd inom Södertörns brandförsvarsförbunds område. Endast kommunfullmäktige kan besluta om taxor enligt LSO och LBE som ska gälla i den egna kommunen.
Uppräkning av taxorna på grund av prisförändringar kan delegeras till annan nämnd, gemensam nämnd eller kommunalförbund.

För år 2017 bör taxan räknas upp med 2,48 % vad gäller:

- Avgift för tillsyn enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.
- Avgift för tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.
- Avgift för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Förbundsdirektionens beslut

1. Anta uppräkning av taxa för 2017 gällande tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE, efter beslutad beräkning, Medlingsinstitutets 2,8 % och KPI 1,18 %, som blir 2,48 % (966 kronor per timme).

2. Direktionen föreslår kommunfullmäktige i Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö kommuner besluta att delegera till direktionen att årligen från och med 2018-01-01 justera taxorna enligt den beräkningsmodell som beslutades vid direktionens sammanträde 2014-04-25 § 31 vilket är en sammanvägning av 80 % av Medlingsinstitutets publicerade "Löneutveckling sektorsvis" sektor "Kommuner" och 20 % KPI, med oktober månad som bas.

Södertörns brandförsvarsförbund

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2017-02-03

Plats och tid	Direktionsrummet, Lindvreten klockan 09.00–11.00
Beslutande	Adam Reuterskiöld (M) Anneli Sjöberg (S), ersätter Ann-Marie Högberg (S) Kennet Bergh (M), ersätter Anti Avsan (M) Christina Zedell (S) Fredrik Saweståhl (M) Kia Hjelte (M) Leif Zetterberg (NP) Majvie Swärd (S) Marita Lärnestad (M) Martina Mossberg (M) Arne Närström (S), ersätter Mats Röhr (M) Meeri Wasberg (S) Patrik Isestad (S) Susanne Bergström (S) Kurt Björkholm (L), ersätter Tobias Nässén (M)
Ersättare	Gunnel Trelje (S) Harry Bouveng (M) Hanna Svensson (S) Lembit Vilidu (M) Mats Siljebrand (L) Tobias Hammarberg (L)
Facklig företrädare	
Övriga närvarande	Lars-Göran Uddholm, brandchef Anders Edstam, produktionschef Lena Larsen, ekonomichef Cecilia Lindfeldt, kommunikatör Froukje Bouius, jurist Dag Calminder, HR-konsult, §§ 1-8 Susanne Nilsson, administrativ chef

Underskrifter Sekreterare
Susanne Nilsson

Paragrafer 1-10

Ordförande
Susanne Bergström

Justerare
Fredrik Saweståhl

BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag enligt förbundsordningen

Organ	Södertörns brandförsvarsförbund
Sammanträdesdatum	2017-02-03
Datum för anslags uppsättande	2017-02-07
Datum för anslags nedtagande	2017-03-01
Förvaringsplats för protokollet	Södertörns brandförsvarsförbund, Mogårdsvägen 2, Vårby
Underskrift	Susanne Nilsson

Utdragsbestyrkande

Taxa 2016

för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor att gälla fr om 2016-01-01.

Taxan gäller i normalfallet. Brandchefen kan besluta om avvikelse i taxan. Moms tillkommer på samtliga priser utom där annat anges.

1. PERSONAL	**Pris/tim**
Utryckningspersonal	483 kr
Fridygnsledig utryckningspersonal	1 156 kr

Påbörjad första timme räknas som hel timme. Efter första timmen räknas faktisk tid där sista påbörjade halvtimmen räknas som hel halvtimme.
För säkerhetsvakt debiteras dock minst 3 timmar

2. FORDON (exkl. förare)	**Pris/tim** (om inget annat anges)
Maskinstege	1 010 kr
Släckbil, tankbil	765 kr
Transportbil (person- eller lastbil)	410 kr/dygn + 3:80 kr/km eller 6:75 kr/km
Släpfordon	270 kr/dygn
Motorcykel med släp	225 kr
Båt	
< 5 meter	555 kr
< 9 meter	450 kr
Mareld af Södertörn	2 178 kr

Påbörjad första timme räknas som hel timme. Efter första timmen räknas faktisk tid där sista påbörjade halvtimmen räknas som hel halvtimme.

3. PUMPAR	**Pris/dygn**
Brandpump klass I < 500 l/min exkl. bränsle	720 kr
Länspump, elektrisk	150 kr

Minimiersättning 1 dygn
Onormalt slitage debiteras extra.

4. BRANDSLANG OCH DIVERSE MATERIEL	**Pris/dygn** (om inget annat anges)
Grov- eller smalslang grundavgift	190 kr/längd
dygnsavgift	30 kr
Nedklassad grov- eller smalslang	130 kr/längd
dygnsavgift	30 kr
Utskjutsstege	295 kr
Skarvstege	148 kr
Grenrör, strålrör	148 kr
Självresande kar	531 kr/tillfälle

Onormalt slitage debiteras extra.
Anm.: Uthyrning av "brandpostmätare" hänvisas till VA-ansvarig i respektive kommun.

5. SLANGVÅRD/SERVICEARBETEN

	Pris/styck (om inget annat anges)
Tvättning, provtryckning, torkning, packning	206 kr/längd
Lagning av hål (lagningsmateriel ingår)	91 kr
Påsättning av kopplingshalva (hylsa ingår)	91 kr
Byte av packning (packning ingår)	55 kr
Märkning av slanglängd	55 kr

6. ANNAN SERVICE

	Pris/tim (om inget annat anges)
Kontroll och provning av andningsapparat	Se bilaga 1
Laddning av handbrandsläckare	Se bilaga 2
Pumpning (exkl. personalkostnad)	Se bilaga 2
Övrig service	460 kr/tim + material

7. FÖRKOMMEN, SKADAD ELLER FÖRBRUKAD MATERIEL

Debiteras reparationskostnad eller 75 % av dagspriset.
För onormalt nedsmutsad materiel debiteras extra rengöringskostnad.

8. AVTAL BRANDTEKNISKA TJÄNSTER

	Pris
Nyteckningsavgift (per kund)	
Anslutningsavgift	5 830 kr
Tillkommande larmadress (er)	2 505 kr/larmadress
Årsavgift	
Abonnemangsavgift	7 502 kr/år
Ytterligare larmadresser	3 408 kr/år och larmadress

Åtgärdsavgift (alt. framkörning, undersökning och återställning)

Resursalternativ		**Avgifter**	
Alt.	**Enheter**	**Påbörjad åtgärd**	**Fullbordad åtgärd**
A	RC-Södertörn	828 kr	828 kr
B	RC-Södertörn	828 kr	828 kr
C	XX1	2 732 kr	3 503 kr
D	XX1 + XX1/3	5 045 kr	6 588 kr
E	XX1 + XX2/5	3 632 kr	4 705 kr
F	XX1 + XX1/3 + XX8	5 620 kr	7 325 kr
G	XX1 + XX2/5 + XX8	4 208 kr	5 467 kr
H	XX1 + XX1/3 + XX2/5 + XX8	6 517 kr	8 549 kr
I	XX3	2 446 kr	3 137 kr

Påbörjad åtgärd = framkörning
Fullbordad åtgärd = undersökning och återställning

9.	LAGSTADGADE AVGIFTER	Pris
A.	**Avgift för tillsyn och tillfälliga hetarbetstillstånd** enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, 27§	943 kr/tim (exkl. moms)
B.	**Avgift för tillstånd** enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, 27§.	943 kr/tim (exkl. moms)
	Lägsta avgift är fyra timmar vid nytt tillstånd, tre timmar vid förnyat tillstånd samt en timme för godkännande av en ny föreståndare till befintligt hanteringstillstånd avseende explosiv vara.	
C.	**Avgift för tillsyn** enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, 5 kap 4§	943 kr/tim (exkl. moms)

D. Avgift för sotning from 2016-07-01

enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, 3 kap 6§ (gällande Botkyrka, Ekerö, Haninge, Nacka Nykvarn Salem, Södertälje).
För Huddinge, Nynäshamn och Tyresö gäller taxa enligt respektive avtal.

Objekt i småhus

Grundavgift fastighet:	
Hus	182 kr
Hus utan landförbindelse	287 kr
Objektsavgift:	
Sotning av objekt med tillhörande rökkanal och förbindelsekanal i småhus.	
<u>Dagtid, vardagar</u>	
För första objektet	236 kr
För varje tillkommande objekt	110 kr
<u>Kvällstid kl. 17.00-20.00</u>	
Objektsavgift	442 kr
Tillkommande objekt	214 kr

Övriga objekt
För sotning i fastighet som ej är småhus.

Grundavgift:	
Fastighet som ej är småhus	182 kr
Fastighet som ej är småhus utan landförbindelse	287 kr
Objektsavgift	
För sotning av värmepanna vars maxeffekt överstiger 60 kW jämte tillhörande rökkanal och förbindelsekanal.	debitering av nedlagd tid enligt timtaxa
Imkanal i storkök/restaurang.	debitering av nedlagd tid enligt timtaxa

Parterna kan träffa överenskommelse om fast pris.

Särskilda bestämmelser **Pris**

När ordinarie sotning i småhus utan giltigt skäl ej kunnat utföras och avbokning ej skett i rätt tid. 225 kr

När ordinarie rengöring eller sotning i andra objekt än småhus utan giltigt skäl ej kunnat utföras, och avbokning ej skett i rätt tid debiteras grundavgift + debitering av nedlagd tid enligt timtaxa.

Om det vid utförande av arbete föreligger nedan nämnda avvikelser debiteras grundavgift och nedlagd tid enligt timtaxa:

1. Sådan placering av objektet att rensluckor är svåråtkomliga.
2. Anordningar och konstruktionsdetaljer hindrar eller försvårar användning av standardverktyg.
3. För sotningens genomförande erforderlig demontering och montering av luckor och andra detaljer som orsakar merarbete i sådan omfattning att tidsåtgången uppgår till mer än 30 minuter.
4. Blockering av rensluckor eller av utrymme med renslucka.
5. Förekomsten av svåra blanksotbeläggningar eller av större sotmängd än normalt.
6. Fastsättning av arbetsredskap i kanal, förtäppning eller liknande.

Timersättning

Timersättning utgår med 443 kr

I angivna ersättningar ingår kostnaden för konventionell teknisk utrustning t.ex. stoftsugare, tvättaggregat etc. För användande av speciell teknisk utrustning, exempelvis skylift etc. utgår tilläggsersättning enligt skriftlig överenskommelse med den betalande. Förbrukningsmaterial såsom t.ex. rengöringsmedel etc. debiteras separat enligt redovisad förbrukning.

Sbff beslutar om fler grundavgifter kan tas ut när fastigheten har fler hus med förbränningsanordning.

E **Avgift för brandskyddskontroll from 2016-07-01**

enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, 3 kap 6§ (gällande Botkyrka, Ekerö, Haninge, Nacka Nykvarn Salem, Södertälje). För Huddinge, Nynäshamn och Tyresö gäller taxa enligt respektive avtal.

Objekt i småhus

Inställelse för utförande av brandskyddskontroll

Hus 182 kr

Hus utan landförbindelse 287 kr

Kontrollavgift

Kontroll av eldstad med tillhörande rökkanal. Tar kontrollen mer än 25 minuter debiteras faktiskt tid.

Dagtid, vardagar

Kontroll av eldstad med tillhörande rökkanal 261 kr

Kontroll av ytterligare eldstad ansluten till rökkanal i samma skorsten debiteras nedlagd tid enligt timtaxa

Kvällstid kl 17.00-20.00

Kontroll av eldstad med tillhörande rökkanal	522 kr

Kontroll av ytterligare eldstad ansluten till rökkanal i samma skorsten debiteras nedlagd tid enligt timtaxa.

Övriga objekt
För brandskyddskontroll i fastighet som ej är småhus.

Inställelse för utförande av brandskyddskontroll

Fastighet som ej är småhus	182 kr
Fastighet som ej är småhus utan landförbindelse	287 kr

Kontrollavgift
Kontrollavgift i fastighet som ej är småhus debiteras nedlagd tid enligt timtaxa

Särskilda bestämmelser

När ordinarie kontroll i småhus utan giltigt skäl ej kunnat utföras och avbokning ej skett i rätt tid.	219 kr

När ordinarie kontroll i andra fastigheter än småhus utan giltigt skäl ej kunnat utföras, och avbokning ej skett i rätt tid debiteras avgift för nedlagd tid enligt timtaxa.

För kontroll utförd utom ordinarie arbetstid orsakat av att objektet inte är tillgängligt under ordinarie arbetstid, sker debitering enligt timtaxa samt tillägg motsvarande de merkostnader enligt kollektivavtalet som arbetet föranleder.

För separat utförd efterkontroll av förelagd brandskyddsåtgärd debiteras inställelseavgift + debitering av nedlagd tid enligt timtaxa.

Timersättning

Timersättning utgår med kronor	626 kr

I angivna ersättningar ingår kostnaden för teknisk utrustning och för protokollering av brandskyddskontrollen.

Sbff beslutar om fler grundavgifter kan tas ut när fastigheten har fler hus med förbränningsanordning.

10. ÖVRIGA TJÄNSTER

	Pris
Avskrifter, kopior mm av allmänna handlingar	
sida 1 – 10	6,05/st
sida utöver 10	2,20/st
i övrigt gäller Avgiftsförordningen (1992:191)	
Bränning av rivningshus	Enligt offert
Övriga tjänster	Enligt offert
Uthyrning av gymnastiksal	166 kr/tim (momsfritt)

11. UTBILDNING OCH KONSULTATION

	Pris/tim (om inget annat anges)
Konsultationsavgift (ev. reskostnader tillkommer)	943 kr
Bilkostnad	69 kr/mil
Lärare	943 kr
Anpassad utbildning	Enligt offert

Beredning av tillstånd för hantering av brandfarliga varor sker enligt avtal med respektive kommun.

12. RESTVÄRDE

Enligt Larmtjänsts taxa

13. UTHYRNING AV LEKTIONSSALAR

Lektionssal	**Antal personer**	**Halvdag**	**Heldag**
Haninge	24	435 kr	649 kr
Huddinge	36	649 kr	968 kr
Nynäshamn	24	435 kr	649 kr
Södertälje	32	580 kr	860 kr
Tyresö	24	435 kr	649 kr
Lindvreten	24	435 kr	649 kr
Ekerö	24	435 kr	649 kr
Botkyrka	28	580 kr	863 kr

14. TAXEJUSTERING

Taxan inklusive bilagor justeras årligen med nedanstående index:

a) Punkt 9 A-C: Sammanvägning av 80 % Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorvis” sektor ”Kommuner”, 20 % KPI (oktober månad som bas)
b) Punkt 9 D-E enligt sotningsindex fastställt av SKL
c) Övriga punkter i taxan innehållande personalkostnad, lönekostnadsindex
d) Övriga punkter i taxan innehållande materielkostnad, konsumentprisindex

Bilaga 1

Andningsskydd

Laddning av luft

Behållartyp	Fyllningstryck	Pris
5-7 lit	150-200	56 kr
Flaskpaket 324	300	80 kr
2x5 lit	200	80 kr
2x7 lit	200	80 kr
10-14 lit	200	80 kr
2x7 lit	300	100 kr
2x10 lit	200	100 kr
20 lit	200	100 kr
40 lit	150	118 kr

Hanteringskostnad för ombesörjande avprovtryckning av flaska	113 kr
Torkning av luftflaska, luftpaket (exkl. fyllning)	98 kr

Bilaga 2

Handbrandsläckare		**Pris/enhet** (om inget annat anges)
Årskontroll av handbrandsläckare:		
Enheter per besöksadress	1	81 kr
Enheter per besöksadress	2-10	74 kr
Enheter per besöksadress	11-25	66 kr
Enheter per besöksadress	26-	57 kr
Omladdning av pulversläckare:		
Tryckladdade släckare ABE pulver		
2 kg		204 kr
6 kg		429 kr
12 kg		668 kr
Tryckladdade släckare BE pulver		
2 kg		164 kr
6 kg		338 kr
12 kg		490 kr
Patronladdare släckare ABE pulver		
5 kg		419 kr
6 kg		481 kr
12 kg		716 kr
Omladdning av vattensläckare:		
Tryckladdad släckare		181 kr
Ej tryckladdad släckare		193 kr
Frostskyddsmedel 9 lit		204 kr
Omladdning av kolsyresläckare		Faktisk kostnad
Provtryckning		117 kr/st
Pumpning (exkl. personalkostnad)		
500 lit/min		137 kr/tim
500-1200 lit/min		191 kr/tim
1200-8000 lit/min		267 kr/tim

I ersättningen inbegrips kostnad för bränsle, smörjmedel, förslitning, försäkring, rengöring och iordningställande

Dnr KS 2017/139

§ 95 Redovisning av 2016 års vänortsarbete

Sammanfattning

2016 års utbyte har skett enligt bilagd redovisning. Diskussioner med samtliga vänorter, förutom Krokoms kommun, vad avser förnyelse av utgående vänortsavtal har förts. Samtliga vänorter är överens om att förnya vänortsavtalen ytterligare fem år samt i vissa fall komplettera avtalet med 1-2 åriga ”handlingsplaner”.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelseförvaltningens redovisning för 2016 års vänortsarbete, 2017-02-28.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) och Pia Lublin (L) bifall till eget förslag från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna (bilaga).

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och det egna förslaget från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Redovisningen godkänns.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Pia Lublin (L), Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Meeri Wasberg (S) yrkar inledningsvis bifall till kommunstyrelsens förslag.

Alexandra Anstrell (M) yrkar med instämmande av Marie Litholm

(KD), Tobias Hammarberg (L) och Martina Mossberg (M) bifall till ett gemensamt eget förslag från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna (bilaga).

Meeri Wasberg (S) yrkar att ärendet återremitteras till kommunstyrelsen.

Ordföranden ställer förslaget att ärendet ska återremitteras mot att ärendet ska avgöras vid pågående sammanträde och finner att fullmäktige beslutar att ärendet ska återremitteras. Därmed faller övriga yrkanden som framförts under debatten.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet återremitteras till kommunstyrelsen.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

Eget förslag

§ 95
Kommunfullmäktige
2017-04-18

Redovisning av 2016 år vänortsarbete

2015-12-07 debatterades motionen " internationellt arbete och vänorter" i Kommunfullmäktige. Då fick vi till svar att kommunfullmäktige fastställt mål och budget 2015-06-08, där § 146 gav ett uppdrag för 2016-2017. "Kommunstyrelsen har fått följande uppdrag under punkt 4.1 (sid 25). Utreda vänortssamarbeten, hur fungerar de i dag samt ta fram förslag till eventuella förändringar. I samband med utredningen av vänortssamarbetet är det enligt kommunstyrelseförvaltningens bedömning lämpligt att även göra en översyn av det internationella programmet" Vidare skrevs det att "mot bakgrund av kommunfullmäktiges ovan nämnda beslut om Mål och budget 2016-2017 och kommunstyrelseförvaltningens redogörelse i övrigt, behöver något ytterligare beslut med anledning av motionen som sådan inte fattas"

Nu har vi en rapport om det gångna årets vänortssamarbete. Rapporten påvisar att det med flera vänorter inte skett någon aktivitet eller utbyte. Syftet med vänortsarbetet ska vara att skapa kontinuerliga utbyten och samarbeten. Hela utgångspunkten för kommunens internationella engagemang och samarbete med kommuner i andra länder bör vara att det ska generera ett ömsesidigt utbyte av erfarenheter och kunskaper samt främja utvecklingen för kommunen och dess invånare. Internationella kontakter ska kunna utvecklas med länder/kommuner/regioner/orter i Europa eller andra världsdelar, där det finns kunskaper och erfarenheter som kan gagna Haninge kommuns verksamhetsutveckling inom olika områden. Förvaltningarna ska kunna få möjligheter att tillföra internationella infallsvinklar och kompetenser i verksamheterna.

Vi vill att Haninge kommun ska driva ett mer proaktivt internationellt arbete som syftar till att berika den egna verksamheten och skapa ett mervärde för kommunens invånare, oavsett om det är via vänorter eller andra insatser. Här finns mer att göra och i svaret 2015-12-07 utlovades att vi skulle få en utredning enligt uppdraget i mål och budget. Den redovisning av vänortssamarbetet 2016 vi fått i detta ärende kan knappast godkännas som utredning av vänortssamarbete och översyn av det internationella programmet.

En översyn av kommunens vänortssamarbete behöver göras där befintliga samarbeten utvärderas och nya övervägs utifrån aktuella behov.

Förslag till beslut

1. Redovisningen godkänns med undantag av sista skrivna stycket under rubriken Förnyelse av vänortsavtal.

2. Kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag att skyndsamt genomföra den utredning som Kommunfullmäktige beslutat om i Mål och budget 2016-2017, att Utreda vänortssamarbeten, hur de fungerar i dag samt ta fram förslag till eventuella förändringar. I samband med utredningen av vänortssamarbetet är det enligt kommunstyrelseförvaltningens bedömning lämpligt att även göra en översyn av det internationella programmet

Martina Mossberg (M) Tobias Hammarberg (L) Marie Litholm (KD)

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

28 februari 2017

Samhällsutveckling
Erik Josephson

Kommunstyrelsen

Redovisning vänortsarbete 2016

I denna rapport redovisas kommunens vänortsarbete under 2016. Arbetet bedrivs i enlighet med de avtal eller samarbetsöverenskommelser som finns med respektive vänort. Rapporten innefattar framförallt den del av utbytet som sker i officiell form och regleras inom respektive avtal.

I samband med att de femåriga vänortsavtalen går ut under hösten 2017 har kommunstyrelseförvaltningen under året haft diskussioner med samtliga vänorter, förutom med Krokom vars avtal går ut under 2018, om eventuell förnyelse av avtalen.

Kommunen har under 2016 inte betalat ut något resebidrag till någon förening.

Pargas stad
Land: Finland
Folkmängd: ca15 500
År för samarbetets början: 1981
Hemsida: http://www.pargas.fi
Språk för samarbete: Svenska

Pargas stad är Haninges äldsta vänort. Kontakten etablerades 1981 och de första utbytesprogrammen gällde åren 1982-1987. Samarbetet med Pargas är i stor utsträckning kopplat till skärgårdsfrågor vad gäller den kommunala verksamheten. Samarbetet grundas idag på vänortsförbindelser som behandlades i kommunstyrelsen 1995-10-03. Nuvarande vänortsavtal går ut 2017.

Utbyte mellan Haninge och Pargas stad 2016
Under 2016 hade vi ett officiellt utbyte med Pargas stad, vilket vi inte hade under åren 2014 och 2015. Den 10 november hade vi en delegation på 12 personer från Pargas skolförvaltning och från kultur- och fritidsförvaltningen på besök. Huvudfrågan som diskuterades var olika former av medborgardialoger. Hur får man del av idéer från kommuninvånare, elever, lärare, föräldrar osv. Hur deltar de i utvecklingen av kommunen och olika verksamheter?

Sammandrag av dagordningen:

Utbildningen: Skolbyggnader, olika lärmiljöer. Hur lärare arbetar, arbetstider, utvecklingsarbete
Förskolan: Integrering av flyktingar och invandrare, ev. utepedagogik, öppen förskoleverksamhet, utvecklingsprojekt
Bibliotek: biblioteksverksamheten, eventuella profileringar och hur jobbar personalen. Utvecklingsprojekt.
Kultur och fritid: Ungdomsarbete, speciellt för 13-18 åringar. De ungas delaktighet och möjligheter att påverka. Kulturverksamheten, vad och hur? Kultur för skolan. Utvecklingsprojekt.

Ishöj
Land: Danmark
Folkmängd: 21 000
År för samarbetets början: 1984
Hemsida: http://www.ishoj.dk
Språk för samarbete: ”Skandinaviska”, det vill säga danska och svenska samt engelska.

Ishöj etablerades som vänort till Haninge i december 1984. Avtalet om vänortutbyte grundas på ett avtal som behandlades i kommunstyrelsen 1998-04-22. Nuvarande femåriga vänortsavtal går ut i augusti 2017. Ishöj ligger på ungefär samma avstånd från Köpenhamn som Haninge från Stockholm. Resan med pendeltåg från Köpenhamn till centrala Ishöj tar cirka 15 minuter.

Utbyte mellan Haninge och Ishöj 2016
Reviderat ”handlingsprogram” för vilka frågor som just nu är av intresse att samarbeta kring, utifrån vänortsavtalet, har tagits fram under året och undertecknats.

Hållbarhetsberedningen och delar av enheten för strategisk utveckling på kommunstyrelseförvaltningen var den 16-17 juni 2016 på utbyte hos Ishöj för att bland annat diskutera ”Gröna insatser, från nationell till lokalt nivå” samt ”Bygga grönt från starten”.

I slutet av året fick Haninge kommun en förfrågan om ett skolutbyte mellan högstadieelever i klass åtta. Två högstadieskolor, Ribbyskolan och Dalaröskolan, har visat intresse för ett utbyte under våren 2017.

Haapsalu
Land: Estland
Folkmängd: 11 600
År för samarbetets början: 1989 (med Lääne Maakond)
Hemsida: www.haapsalu.ee
Språk för samarbete: Engelska, tolk eller i mindre utsträckning svenska

Haninge kommun har ett utbyte med Haapsalu stad 11 mil utanför Tallinn i Estland. Utbytet regleras i ett vänortsavtal som togs fram gemensamt för de båda städerna 1998. Avtalet behandlades av kommunstyrelsen 1998-12-14. Innan det aktuella avtalet bedrevs ett samarbete sedan 1989 med Lääne Maakond, vilket är den region där Haapsalu är beläget. Nuvarande femåriga vänortsavtal går ut under 2017.

Utbyte mellan Haninge och Haapsalu 2016
Inget officiellt utbyte har skett med Haapsalu under 2016, inte heller under 2014 eller 2015 skedde något utbyte. Däremot hade vi besök av tre representanter från Haapsalu, vice borgmästare, motsvarigheten till näringslivsutvecklaren i Haapsalu kommun och näringslivsutvecklaren för Regionen Västra Estland, i samband med näringslivets dag den 17 februari 2017. I samtalen med bland annat den politiska ledningen kom man överens om att under våren 2017 genomföra ett utbyte inom socialförvaltningarna och då i första hand diskutera hur Haninge arbetar med flyktingfrågan.

Krokom
Land: Sverige
Folkmängd: ca 14 500
År för samarbetets början: 1998, efter tidigare samarbete i projektform, inom ramen för Svenska kommunförbundets vänortsprojekt.
Hemsida: www.krokom.se
Språk för samarbete: Svenska

Vänortsutbytet med Krokom grundar sig i ett projekt som startades av bland annat Kommunförbundet för att skapa kontakter mellan kommuner nära stora städer och kommuner med glesbygd. Efter det aktuella projektets avslut bestämde sig Haninge och Krokoms kommun för att bedriva ett fortsatt arbete genom att teckna ett vänortsavtal, vilket behandlades av kommunstyrelsen 1998-12-14. Nuvarande femåriga vänortsavtal går ut 2018.

Utbyte mellan Haninge och Krokom 2016
Inget officiellt utbyte har skett med Krokom under 2016, inte heller under åren 2014 och 2015.

Formia
Land: Italien
Folkmängd: c:a 40 000
År för samarbetets början: 1999
Hemsida: www.comune.formia.lt.it
Språk för samarbete: Engelska eller via tolk

Formia är Haninges senaste vänort. Samarbetet initierades under 1999 genom att kontakter skapades mellan de båda orterna. Det första vänortsavtalet undertecknades 2000-04-17. Nuvarande femåriga vänortsavtal går ut i september 2017.

Utbyte mellan Haninge och Formia 2016
Något officiellt utbyte har inte skett under 2016, däremot har pensionärer från flera av Haninges SPF-föreningar under de senaste fem åren rest till Formia. Även 2016 gjorde man ett utbyte med de Italienska pensionärsföreningarna i Formia. I samband med besöket deltog även manskören ”Birger” från Västerhaninge och framförde en gemensam konsert med Cordiakören från Formia.

Förnyelse av vänortsavtal
Under 2016 har diskussioner förts med samtliga vänorter, förutom med Krokom, vad avser förnyelse av vänortsavtalen. Vi är överens med samtliga vänorter om att vi vill fortsätta vårt samarbete och att det behöver, mellan vissa av oss, bli bättre och mer reglerat. Förslaget är att skriva nya femårsavtal med våra vänorter utifrån tidigare mall men att dessa vänortsavtal skall kompletteras med 1-2 åriga ”handlingsplaner” där vi specificerar inom vilka områden som vi vill samarbete kring i närtid. Kommunstyrelseförvaltningen återkommer med förslag.

Förslag till beslut

Föreslås att kommunfullmäktige godkänner föreliggande rapport om vänortsarbetet 2016.

Haninge kommun

Beslutande organ
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (2)

Sammanträdesdatum
2017-04-18

Dnr KS 2017/173

§ 96 Haninge Bostäder AB, bokslutsdisposition 2016

Sammanfattning

Inför ett beslut av Haninge kommun om att återskapa ett kommunägt bostadsbolag genom att köpa tillbaka delar av ett bostadsbolag från Venantius eller inte, genomfördes en folkomröstning hösten 2002. Utfallet i folkomröstningen blev ett ja till att köpa tillbaka bostäderna. Ett viktigt skäl var att skapa ett instrument för att hantera kommunens bostadsförsörjningsansvar. I folkomröstningens utfall ingick dock att kommunens förvärv av Haninge Bostäder inte skulle belasta kommunens ordinarie verksamhet i form av kostnader på kommunens resultaträkning.

Totalt lånade Haninge kommun Holding AB 118 mkr med kommunal borgen för förvärvet av aktierna i Haninge Bostäder och 576 mkr för lösen av lån hos Venantius för fastigheterna som ingår i Haninge Bostäder. Idag är lånen för köp av fastigheterna överförda till Haninge Bostäder och i Haninge kommun Holding återstår endast lånet till köpet av aktierna på 118 mnkr. Koncernbidraget från Haninge Bostäder skall täcka räntorna för detta lån.

För 2016 är Haninge kommun Holdings räntekostnader för förvärvs-lånet 1 621 320 kronor, som föreslås finansieras genom motsvarande koncernbidrag från Haninge Bostäder. Koncernbidraget används endast för att finansiera innehavet av ett allmännyttigt bostadsföretag och inte till någon kommunal verksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige godkänner att det ovan nämna koncernbidrag lämnas.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-17 – Haninge Bostäder, bokslutsdisposition 2016.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge kommun godkänner att Haninge Bostäder för 2016 lämnar ett koncernbidrag på 1 621 320 kr till det helägda kommunala bolaget Haninge kommun Holding AB för finansiering av bolagets kostnader för ägandet av Haninge Bostäder.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Haninge kommun godkänner att Haninge Bostäder för 2016 lämnar ett koncernbidrag på 1 621 320 kr till det helägda kommunala bolaget Haninge kommun Holding AB för finansiering av bolagets kostnader för ägandet av Haninge Bostäder.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen, Haninge Bostäder

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

17 mars 2017

Jörn Karlsson

Kommunstyrelsen

Haninge Bostäder, bokslutsdisposition 2016

Bakgrund till koncernbidraget
Inför ett beslut av Haninge kommun om att återskapa ett kommunägt bostadsbolag genom att köpa tillbaka delar av ett bostadsbolag från Venantius eller inte, genomfördes en folkomröstning hösten 2002. Utfallet i folkomröstningen blev ett ja till att köpa tillbaka bostäderna. Ett viktigt skäl var att skapa ett instrument för att hantera kommunens bostadsförsörjningsansvar. I folkomröstningens utfall ingick dock att kommunens förvärv av Haninge Bostäder inte skulle belasta kommunens ordinarie verksamhet i form av kostnader på kommunens resultaträkning. För genomförandet av själva förvärvet bildades ett särskilt bolag, Haninge kommun Holding AB, vars huvuduppgift var att förvärva aktierna i Haninge Bostäder och att svara för upplåningen för förvärvet av fastigheterna i Haninge Bostäder.

Genom att bilda ett holdingbolag som förvärvade bolaget genom förvärv av aktier uppkom låneskulder i Holdingbolaget. Om kommunen i stället hade förvärvat fastigheterna direkt till det bolag som bildades av kommunen hade skulderna för förvärvet av fastigheterna hamnat i samma bolag som fastigheterna. Oavsett hur kommunen har agerat är låneskulderna helt hänförliga till förvärvet av fastigheterna som skedde i syfte att trygga kommunens bostadsförsörjningsansvar.

Totalt lånade Haninge kommun Holding AB 118 mkr med kommunal borgen för förvärvet av aktierna i Haninge Bostäder och 576 mkr för lösen av lån hos Venantius för fastigheterna som ingår i Haninge Bostäder. Idag är lånen för köp av fastigheterna överförda till Haninge Bostäder och i Haninge kommun Holding återstår endast lånet till köpet av aktierna på 118 mnkr. Koncernbidraget från Haninge Bostäder skall täcka räntorna för detta lån.

Koncernbidrag enligt lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag
I lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (SFS 2010:879) § 3 regleras möjligheterna för utdelning till ägaren. Enligt lagen får ett företag lämna en utdelning på kontant insatt kapital beräknad utifrån en

årlig genomsnittlig statslåneränta plus 1 %. Lagen har bl a tillkommit för att motverka utdelning till kommunerna för att finansiera annan kommunal verksamhet.

I § 5 punkt 1 i samma lag finns det beskrivit att begränsningen i värdeöverföringen i 3 § inte gäller för överföringar av överskott som uppkommit under föregående räkenskapsår.

”om överskottet används för sådana åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar som främjar integration och social sammanhållning eller som tillgodoser bostadsbehovet för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar”

Lagen innehåller inte något krav på att det måste finnas en tydlig anknytning eller att överföringen måste riktas till åtgärder i socialt utsatta bostadsområden.

På sid 89 i prop 2009/10:185 sägs att åtgärder som främjar integration och social sammanhållning inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar kan vara åtgärder som ökar variationen inom ett bostadsområde som kännetecknas av ett ensidigt utbud av bostäder eller finansierar behovet av särskilda lokaler eller fritidsanläggningar såsom fotbollsplaner och lekplatser som mötesplatser för att främja integrationen. Det framgår dock att dessa åtgärder endast är exempel och att de inte är avsedda att vara uttömmande.

Det påpekas i propositionen att det är särskilt angeläget att kommunerna i denna del har möjlighet att utgå från lokala behov och förutsättningar. Det sägs vidare att åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar kan vara åtgärder att ordna bostäder åt sådana personer eller att anordna lämpliga gemensamhetsutrymmen och relaterad utrustning men dessa exempel är heller inte avsedda att vara uttömmande.

Koncernbidrag från Haninge Bostäder till Haninge Holding
Haninge Bostäders aktiekapital är 8,4 mkr, vilket motsvarar det kapital som kommunen gått in med i bolaget, och enligt § 3 skulle därmed en utdelning kunna ske med 113 tkr. För att kunna skapa ett allmännyttigt bostadsföretag i kommunen tvingades kommunen tillskjuta 118 mkr genom upplåning för att förvärva Haninge Bostäder. Mellanskillnaden, 1 508 tkr, mellan föreslaget koncernbidrag på 1 621 tkr och en utdelning på ca 113 tkr används enbart för finansiering av kommunens innehav av ett allmännyttigt bostadsföretag och inte till någon annan kommunal verksamhet.

Koncernbidraget täcker alltså indirekt kommunens kostnader för att äga ett allmännyttigt bostadsaktiebolag. Med ägandet av ett allmännyttigt bostadsaktiebolag kan kommunen vara en aktiv part i bostadsbyggandet. I

kommunens ägardirektiv till Haninge Bostäder står det i § 5.1, Verksamhetens inriktning:

”Bolaget ska bidra till att det i Haninge kommun som helhet och i kommundelarna finns bostäder med olika upplåtelseformer. Det ska ske genom utveckling av bolagets befintliga bostäder, nyproduktion, ombildning, försäljning och förvärv. Några av de metoder bolaget bör överväga är tredimensionell fastighetsbildning med inslag av olika upplåtelseformer, t ex hyresrätt, bostadsrätt, kooperativ hyresrätt och ägarlägenheter samt kombinationsprojekt med lika delar bostadsrätter och hyresrätter om ett sådant projekt innebär att ekonomiskt utrymme skapas för nyproduktion av hyresrätter. Bolaget får initiera försäljningar om det innebär att ekonomiskt utrymme skapas för strategiska nyförvärv.”

Ägandet av Haninge Bostäder är en viktig förutsättning för att Haninge kommun skall kunna ta det bostadsförsörjningsansvar som staten förväntar sig av alla kommuner. I bolaget har kommunen ett viktigt instrument för att främja integration och social sammanhållning och för att tillgodose bostadsbehovet i kommunens olika kommundelar. Koncernbidraget till Haninge kommun Holding AB är en förutsättning för att Haninge kommun kan ta ett bostadsförsörjningsansvar som främjar integration och social sammanhållning och att tillgodose bostadsbehovet i kommunens olika kommundelar.

Mot ovanstående bakgrund är kommunstyrelseförvaltningens bedömning att koncernbidraget från Haninge Bostäder till Haninge kommun Holding AB omfattas av lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag i enlighet med § 5 och att det inte finns någon bestämmelse i lagen som hindrar Haninge kommun att använda överföringarna till att äga Haninge Bostäder via Haninge Holding. Det som är avgörande är huruvida de syften som anges i lagen uppfylls.

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

- Haninge kommun godkänner att Haninge Bostäder för 2016 lämnar ett koncernbidrag på 1 621 320 kr till det helägda kommunala bolaget Haninge kommun Holding AB för finansiering av bolagets kostnader för ägandet av Haninge Bostäder.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/129

§ 97 Förteckning över medborgarförslag som inte har slutbehandlats

Sammanfattning

Enligt 36 § i kommunfullmäktiges arbetsordning ska medborgarförslag som inte har slutbehandlats redovisas två gånger årligen. Redovisningen ska ske på fullmäktiges sammanträde i april och oktober.

Enligt 6 kap 27a § kommunallagen bör ett medborgarförslag handläggas så att ärendet kan avgöras inom ett år från det att förslaget väcktes i fullmäktige.

För närvarande finns 59 medborgarförslag som inte har slutbehandlats.

Underlag för beslut

- Förteckning över medborgarförslag som inte har slutbehandlats, 2017-03-08

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Förteckningen över medborgarförslag som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Förteckningen över medborgarförslag som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Utdragsbestyrkande

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

2017-03-08

Dnr KS 2017/129

Förteckning över medborgarförslag som inte har slutbehandlats

Dnr och rubrik	Inkom	Anmält i KF	Aktuell status
KS 2015/201 Medborgarförslag om att tillåta boende i Norrby att söka bygglov	2015-04-29	2015-05-11	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/23 Infrastrukturen i Vega	2016-01-06	2016-02-15	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/113 Insatser för trivsel och trygghet i Norrby i samarbete med de boende	2016-02-22	2016-03-21	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/205 Övergångsställe vid busshållplatsen Vädersjövägen i Tungelsta	2016-04-15	2016-05-16	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2106/213 En cirkulationsplats i korsningen Nordenskiölds väg – gamla Nynäsvägen	2016-04-19	2016-05-16	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/252 Ta över Berga Naturbruksgymnasium	2016-05-09	2016-05-16	Överlämnat till KS för beslut.
KS 2016/273 Ge ungdomar mellan 15-18 år 10 dagars jobbgaranti	2016-05-18	2016-06-13	Överlämnat till SN för beslut.
KS 2016/277 Ta bort parkbänkarna som står utställda i skogspartier mellan Brandbergen och Vendelsömalm	2016-05-21	2016-06-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/282 Bygg trafikljus vid infarten/utfarten till Vega	2016-05-24	2016-06-13	Överlämnat till SBN för beslut.

Dnr och rubrik	Inkom	Anmält i KF	Aktuell status
KS 2016/306 Klipp ner växtligheten och ta bort stenen på Krigslidavägen i Tungelsta	2016-06-20	2016-09-12	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/307 Ekonomiska hjälpmedel och kommunens mobila scen till skolavslutningen nästa sommar	2016-06-20	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/332 Återställ returstationen och flytta handikapparkeringarna till gatan	2016-07-08	2016-09-12	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/339 Utegym i Tungelsta	2016-07-13	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/340 Nybyggnad av utegym i Lillgården i Tungelsta	2016-07-13	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/341, Bygg ett nytt badhus i Tungelsta	2016-07-13	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/342 Utegym och fler hinder/bänkar längs elljusspåret i Lillgården/Tungelsta	2016-07-13	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/343 Parkeringsmöjligheter och fordonshinder vid skateparken i Tungelsta	2016-07-13	2016-09-12	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/344 Belyst strandpromenad utefter Övre Rudan	2016-07-14	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/347 Utegym i Vega	2016-07-19	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/363 Skateboardpark i Hanveden, Västerhaninge	2016-07-26	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.

Dnr och rubrik	Inkom	Anmält i KF	Aktuell status
KS 2016/366 Åtgärder mopeder och borttagning av grillplats, Sågen	2016-08-11	2016-09-12	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/421 Policy för ortnamnssed	2016-09-16	2016-10-10	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/425 Bygg ett utomhusgym i anslutning till elljusspåret i Vendelsö	2016-09-27	2016-10-10	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/431 Bättre belysning mm Torvalla idrottsplats	2016-09-27	2016-10-10	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/464 Fartgupp/fartminskning på Bondvägen på Gudö	2016-10-10	2016-11-07	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/479 Fritidspersonal på Brandbergens konstgräsplan på sommarlovet	2016-10-18	2016-11-07	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/481 Förbättra tillgängligheten till sopstationen på Handens centrumparkering	2016-10-24	2016-11-07	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/501 En permanent skylt i Västerhaninge centrum som visar var Röda Korset finns och öppet tider	2016-11-02	2016-11-07	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/503 Fixa en ordentlig skateboardpark i Haninge	2016-11-03	2016-11-07	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/504 Rusta upp skateboardrampen i Västerhaninge	2016-11-03	2016-11-07	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/505 Skateboardparker i Haninge	2016-11-03	2016-11-07	Överlämnat till KOFN för beslut.

Dnr och rubrik	Inkom	Anmält i KF	Aktuell status
KS 2016/522 Hundrastgård i Tungelsta	2016-11-11	2016-12-05	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/527 Byt ut cykelställen vid Torvalla sim- och sporthall så det går att låsa fast cykeln i ramen	2016-11-14	2016-12-05	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/542 Förlängning av cykel- och gångväg längs Österhaningevägen	2016-11-22	2016-12-05	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/550 Infartsparkeringar i Haninge kommun	2016-11-29	2016-12-05	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/551 Lekplats i Västerhaninge centrum	2016-11-29	2016-12-05	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/563 Installera belysning vid återvinningsstationen på Sleipnervägen	2016-12-01	2016-12-05	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/596 Spara skogen i Norra Söderby	2016-12-18	2017-02-13	Överlämnat till KS för beslut.
KS 2017/18 Fyrverkeri	2017-01-01	2017-02-13	Överlämnat till KS för beslut.
KS 2017/20 Park kring Klockaregården i Västerhaninge	2017-01-04	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/21 Tillsätta en utredning om inrättande av ett skönhetsråd	2017-01-05	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/22 Vindskydd/grillplats i Tungelsta	2017-01-09	2017-02-13	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2017/27 Sök Lona-bidrag för att skapa ett biotopskyddsområde för hela norra Söderbyskogen	2017-01-12	2017-02-13	Överlämnat till KS för beslut.

Dnr och rubrik	Inkom	Anmält i KF	Aktuell status
KS 2017/34 Simhall i nya Vega	2017-01-15	2017-02-13	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2017/40 Ändra namnet på Jordbro kultur och föreningshus	2017-01-17	2017-02-13	Överlämnat till KOFN för beslut efter hörande med SBN.
KS 2017/48 Anlägga en gång- och cykelbana från bron över Dalarö kanal till Smådalarö Gård	2017-01-20	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/49 Hundrastgård i Tungelsta	2017-01-20	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/53 Trafikljus Tungelstavägen vid Tungelsta skola	2017-01-23	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/55 Bygg en skidtunnel vid Rudans skidanläggning	2017-01-24	2017-02-13	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2017/59 Åtgärda mörk gångväg mellan Blockstensvägen och Moränvägen	2017-01-25	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/83 Gör om fasadbeklädnaden i Jordbro Centrum	2017-02-02	2017-02-13	Överlämnat till KS för beslut.
KS 2017/86 Gör en gång- och cykelbana från Muskö skola till Mickerums brygga	2017-02-06	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/87 Gör en gångväg längs Algatan hela vägen till Muskö skola	2017-02-06	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/88 Säkra skolvägen med gångbana och rejäla gupp på Muskö	2017-02-06	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.

Dnr och rubrik	Inkom	Anmält i KF	Aktuell status
KS 2017/90 Gör en gång/cykelväg på Muskö, mellan Korsvägen och skolan, längs med Algatan	2017-02-07	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/100 Våra poliser ska få äta gratis luncher på kommunens skolor	2017-02-09	2017-02-13	Överlämnat till GFN för beslut efter hörande med GVN.
KS 2017/109 Sätt upp en skylt vid Moränvägen med anvisning till centrum, kulturhus, bibliotek, bad och parklek	2017-02-13	2017-03-06	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/115 Farthinder på Vardövägen och Karhavsvägen i Vega	2017-02-16	2017-03-06	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/119 Bygg en laglig graffitimur vid Vendelsömalmsgropens park	2017-02-20	2017-03-06	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2017/134 Gör ett övergångsställe mellan Prästgårdsängen och Ribby allé i anslutning till rondellen	2017-02-28	2017-03-06	Överlämnat till SBN för beslut.

Haninge kommun

Dnr KS 2017/144

§ 98 Förteckning över motioner som inte har slutbehandlats

Sammanfattning

Enligt 33 § i kommunfullmäktiges arbetsordning ska motioner som inte har slutbehandlats redovisas två gånger årligen. Redovisningen ska ske på fullmäktiges sammanträde i april och oktober.

Enligt 5 kap 33 § kommunallagen bör en motion beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes.

För närvarande finns 40 motioner som inte har slutbehandlats.

4 av motionerna bordlades av fullmäktige 2017-03-06 och förväntas behandlas 2017-04-18. 6 av motionerna förväntas behandlas av kommunstyrelsen 2017-03-27 och därefter av fullmäktige 2017-04-18.

Underlag för beslut

- Förteckning över motioner som inte har slutbehandlats, 2017-03-07

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Förteckningen över motioner som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Förteckningen över motioner som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

_____

Expedieras: Akt

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

2017-03-07
Dnr KS 2017/144

Förteckning över motioner som inte har slutbehandlats

Dnr	Inkommen	Anmäld i KF	Aktuell status
KS 2015/122 Motion om att fira 2016 som ett frihetsår för yttrande- och tryckfrihet Tobias Hammarberg (FP) och Pia Lublin (FP)	2015-04-10	2015-04-13	Remissvar har inkommit från KOFN och MR-beredningen. Bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2015/220 Motion om att införa LOV-tjänster på hemsänd mat Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD)	2015-05-07	2015-05-11	Remissvar har inkommit från ÄN. Bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2015/409 Motion om byggande av ungdomsbostäder på fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen Joachim Krylborn (KD)	2015-09-01	2015-09-07	Ärendet bordlades av KF 2017-03-06 och förväntas behandlas av KF 2017-04-18.
KS 2015/445 Motion om att låta skolköken laga god och näringsriktig mat till äldre Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD)	2015-09-23	2015-10-12	Remissvar har inkommit från GFN, GVN och ÄN. Bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2015/567 Motion om revidering av policy för sociala företag Marie Litholm (KD)	2015-11-25	2015-12-07	Remissvar har inkommit från SN, ÄN och Samordningsförbundet Östra Södertörn. Bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2015/587 Motion om strategi för att bemöta våldsbejakande extremism Tobias Hammarberg (L), Martina Mossberg (M) och Marie Litholm (KD)	2015-12-04	2015-12-07	Remissvar har inkommit från GVN, KOFN och SN. Bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2015/593 Motion om utträde ur Mälardalsrådet Martina Mossberg (M)	2015-12-04	2015-12-07	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.

Dnr	Inkommen	Anmäld i KF	Aktuell status
KS 2016/88 Motion om att införa äldreboendegaranti Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD)	2016-02-10	2016-02-15	Ärendet återremitterades av KS 2016-11-21 och förväntas behandlas av KS 2017-03-27 och av KF 2017-04-18.
KS 2016/99 Motion om ett minnesträd för Pela och Fadime Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L)	2016-02-12	2016-02-15	Ärendet återremitterades av KF 2016-10-10 och bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/151 Motion om kollektivavtalsliknande villkor i upphandling Samuel Skånberg (V)	2016-03-18	2016-03-21	Ärendet bordlades av KF 2017-03-06 och förväntas behandlas av KF 2017-04-18.
KS 2016/152 Motion om att förbättra folkhälsan i Haninge kommun Marie Litholm (KD)	2016-03-18	2016-03-21	Bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/209 Utred förutsättningarna för att möjliggöra bostäder vid fastigheten Söderbymalm 3:241 Marie Litholm (KD)	2016-04-18	2016-05-16	Ärendet bordlades av KF 2017-03-06 och förväntas behandlas av KF 2017-04-18.
KS 2016/229 Haninge stadskärna 2.0 Omplacera Handens pendeltågsstation och låt staden möta vattnet Marie Litholm (KD)	2016-05-03	2016-05-16	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/248 Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar Pia Lublin (L)	2016-05-06	2016-05-16	Ärendet bordlades av KF 2017-03-06 och förväntas behandlas av KF 2017-04-18.
KS 2016/378 Cirkulationsplats till utfarten Parkvägen/Tungelstavägen Tobias Hammarberg (L)	2016-08-26	2016-09-12	Remissvar har inkommit från SBN. Ärendet har beretts inom kommunstyrelseförvaltningen och förväntas behandlas av KS 2017-03-27 och av KF 2017-04-18.

Dnr	Inkommen	Anmäld i KF	Aktuell status
KS 2016/379 Demokratisäkra föreningsstödet i Haninge Tobias Hammarberg (L)	2016-08-26	2016-09-12	Remissvar har inkommit från KOFN. Ärendet har beretts inom kommunstyrelseförvaltningen och förväntas behandlas av KS 2017-03-27 och av KF 2017-04-18.
KS 2016/405 Ge särbegåvade elever det stöd som de behöver Marie Litholm (KD)	2016-09-06	2016-09-12	Remissvar har inkommit från GFN och GVN. Ärendet har beretts inom kommunstyrelseförvaltningen och förväntas behandlas av KS 2017-03-27 och av KF 2017-04-18.
KS 2016/411 Särskilda badtider för kvinnor i Torvalla simhall Sven Gustafsson (M)	2016-09-09	2016-10-10	Remissvar har inkommit från KOFN. Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/412 Valfrihet inom äldreomsorgen Alexandra Anstrell (M) och Sedat Dogru (M)	2016-09-09	2016-09-12	Ärendet har remitterats till ÄN och pensionärsorganisationer med begäran om svar senast 2017-03-31.
KS 2016/413 Upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar Alexandra Anstrell (M)	2016-09-09	2016-09-12	Remissvar har inkommit från KOFN. Ärendet har beretts inom kommunstyrelseförvaltningen och förväntas behandlas av KS 2017-03-27 och av KF 2017-04-18.
KS 2016/427 Avskaffa könsseparata badtider i Torvalla simhall Kennerth Valtersson (SD)	2016-09-21	2016-10-10	Remissvar har inkommit från KOFN. Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/449 Kommunens indelning i valkretsar vid valet 2018 Marie Litholm (KD) och Joachim Krylborn (KD)	2016-10-07	2016-10-10	Remissvar har inkommit från VN. Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.

Dnr	Inkommen	Anmäld i KF	Aktuell status
KS 2016/450 Inrätta vårdserviceteam i Haninge Marie Litholm (KD)	2016-10-07	2016-10-10	Remissvar har inkommit från ÄN. Ärendet har beretts inom kommunstyrelseförvaltningen och förväntas behandlas av KS 2017-03-27 och av KF 2017-04-18.
KS 2016/496 Utvärdera och utveckla strategi för ungas trygghet, hälsa och utveckling Marie Litholm (KD)	2016-11-01	2016-11-07	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/499 Öka effektiviteten i de kommunala verksamheterna Tobias Hammarberg (L)	2016-11-02	2016-11-07	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/500 Det ska vara enkelt att leva i Haninge – avskaffa meningslösa regler Tobias Hammarberg (L)	2016-11-02	2016-11-07	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/502 Ny skola på Ornö Martina Mossberg (M)	2016-11-02	2016-11-07	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/512 Trygghetslöfte till invånarna i Haninge kommun Martina Mossberg (M)	2016-11-04	2016-11-07	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/552 Motverka hedersvåld Suzanne Enman (KD)	2016-11-29	2017-02-13	Ärendet har remitterats till GFN, GVN och SN med begäran om svar senast 2017-05-31.
KS 2016/555 Stimulera privatpersoner till att bidra med bostäder Tobias Hammarberg (L)	2016-11-30	2016-12-05	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/556 Inför aktivt val av skola Tobias Hammarberg (L)	2016-11-30	2016-12-05	Ärendet har remitterats till GFN med begäran om svar senast 2017-03-31.

Dnr	Inkommen	Anmäld i KF	Aktuell status
KS 2016/557 Studentmedarbetare Tobias Hammarberg (L)	2016-11-30	2016-12-05	Ärendet har remitterats till GFN, GVN, KOFN, SN, SBN och ÄN med begäran om svar senast 2017-03-31.
KS 2016/564 Fler parkbänkar i Haninge kommun Eva Manners (SD)	2016-12-02	2016-12-05	Ärendet har remitterats till SBN med begäran om svar senast 2017-03-31.
KS 2016/565 Inköp av två svenska fanor till kommunfullmäktigesalen Christian Lindefjärd (SD)	2016-12-02	2016-12-05	Ärendet har remitterats till KF:s presidium med begäran om svar senast 2017-03-31.
KS 2016/566 Bygg kollektivhus i egen regi Samuel Skånberg (V) och Tove Ovsiannikov (V)	2016-12-05	2016-12-05	Ärendet har remitterats till Haninge Bostäder med begäran om svar senast 2017-03-31.
KS 2016/593 Obligatoriskt skolval i Haninge Sara Sixten (M)	2016-12-16	2017-02-13	Ärendet har remitterats till GFN med begäran om svar senast 2017-05-31.
KS 2017/73 Inför 25 timmar förskola i veckan för barn med föräldralediga och arbetssökande föräldrar Marie Litholm (KD) och Sara Sixten (M)	2017-01-30	2017-02-13	Ärendet har remitterats till GFN med begäran om svar senast 2017-05-31.
KS 2017/104 Sommarkollo för barn och unga i Haninge Mattias Bernhardsson (RS)	2017-02-10	2017-02-13	Ärendet har remitterats till GFN, KOFN och SN med begäran om svar senast 2017-05-31.
KS 2017/105 Trygghetsskapande åtgärder i Haninge Martina Mossberg (M)	2017-02-10	2017-02-13	Ärendet har remitterats till KOFN, SN och ÄN med begäran om svar senast 2017-05-31.
KS 2017/121 Utred anläggande av en mountainbike-bana på Hanvedens idrottsplats Suzanne Enman (KD)	2017-02-21	2017-03-06	Ärendet har remitterats till KOFN med begäran om svar senast 2017-06-30.

Dnr KS 2016/378

§ 99 Motion från Tobias Hammarberg (L) om cirkulationsplats till utfarten Parkvägen/Tungelstavägen

Sammanfattning

Motionären vill att kommunen ser över möjligheten att bygga exempelvis en cirkulationsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen.

Motionen har remitterats till stadsbyggnadsnämnden, som har lämnat följande synpunkter:

Stadsbyggnadsnämnden är väl medveten om problematiken vid utfarten från Parkvägen ut på Tungelstavägen och att problemen har ökat i takt med ökande trafikmängder på Tungelstavägen. Stadsbyggnadsnämnden konstaterar att aktuell korsning är behandlad i ”Åtgärdsvalsstudie för förbättrad tillgänglighet och trafiksäkerhet längs del av väg 257 Tungelstavägen och Stavsvägen (556)”. För korsningen anges att vidare utredning behövs gällande problembild och lösningar i ett skede när Tungelstavägens framtida funktion och gestaltning är fastlagd.

Stadsbyggnadsnämnden har inget att erinra mot motionärens förslag att man ska se över möjligheterna att exempelvis bygga en cirkula-tionsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen. Stadsbyggnadsnämnden har ingen klar uppfattning vilken åtgärd som kan realiseras men kan konstatera att utrymmet för att anlägga en cirkulationsplats är begränsat.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen instämmer i stadsbyggnadsnämndens yttrande men har också följande tillägg.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att problematiken kring Tungelstavägen behöver angripas på en övergripande nivå. Området Tungelsta - Krigslida – Västerhaninge har förutsättningar för exploatering med fler bostäder i attraktivt läge nära pendeltågstationer i framtiden. Ytterligare exploatering kräver dock

en utbyggdnad av Stavsvägen samt att rådande brister i trafikförhållandena längs med hela Tungelstavägen åtgärdas.

Med en utbyggd Stavsväg möjliggörs en förändring av funktionen även för Tungelstavägen, som kan få karaktär mer av en lokal stadsgata i framtiden.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår vidare att översyn av enskilda punkter/platser görs enligt den prioriterade lista som ingår i den åtgärdsvalstudie som Trafikverket tagit fram i samarbete med Trafikförvaltningen och Haninge kommun. Kommunen kommer i det fortsatta arbetet med listan att framföra behov av översyn och eventuella åtgärder vid in/utfarten vid Parkvägen.

Underlag för beslut

- Motionen

- Stadsbyggnadsnämndens beslut 2016-12-21, § 166

- Trafikverkets hemsida: www.trafikverket.se/nara-dig/Stockholm/Atgardsvalsstudier-i-Stockholms-lan/atgardsvalsstudie---vag-257-och-556/

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Pia Lublin (L) och Martina Mossberg (M) bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt Moderaternas, Liberalernas och Kristdemokraternas yrkande om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses med hänvisning till kommunstyrelseförvaltningens redogörelse besvarad.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Pia Lublin (L), Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

_____

Expedieras: Akt

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -08- 26
Dnr. KS 2016/378

Liberalerna

Motion

Till kommunfullmäktige

Cirkulationsplats till utfarten Parkvägen/Tungelstavägen

Kommunens mål är att Tungelsta i framtiden ska exploateras med nya bostäder på båda sidor om järnvägen och en förutsättning är att rådande brister i trafikförhållanden måste åtgärdas.

Ett avtal träffades i december 2015 mellan Haninge kommun, Trafikförvaltningen Stockholms läns landsting och Trafikverket. I avtalet enades parterna om fyra olika åtgärdsområden för att förbättra trafiksituation längs Tungelstavägen varav det ena var åtgärder för ökad trafiksäkerhet och trygghet längs med vägen.

Därefter listas i avtalet vilka dessa åtgärder ska vara. I avtalets gemensamma problembild nämns utfarter och korsningar allra först. Ändå missar man i avtalet att ta upp åtgärder för att öka säkerheten vid utfarten från Parkvägen till Tungelstavägen. Många boende i Jägartorp använder Parkvägen som utfartsväg till den kraftigt trafikerade Tungelstavägen. Dessutom leder Parkvägen till en uppskattad ICA-butiks parkering med all den trafik det medför. Söderut från utfarten går Tungelstavägen över ett krön vilket medför kort sikt för den som ska svänga ut från Parkvägen.

För att öka säkerheten och framkomligheten menar Liberalerna att man också bör se över möjligheten att bygga exempelvis en cirkulationsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Liberalerna kommunfullmäktige besluta om:

- att kommunstyrelsen ges i uppdrag att verka för en god trafiklösning vid utfarten Parkvägen/ Tungelstavägen.

Handen den 25 augusti 2016

Tobias Hammarberg (L)

Dnr SBN 2016/376

§ 166 Motion från Tobias Hammarberg (L) om cirkulationsplats till utfarten Parkvägen/Tungelstavägen

Sammanfattning

Motionen behandlar trafiksituationen vid korsningen Tungelstavägen/Parkvägen utifrån de framkomlighets- och säkerhetsproblem som finns vid utfart från Parkvägen ut på Tungelstavägen.

Stadsbyggnadsförvaltningen är väl medveten om problematiken vid utfart från Parkvägen ut på Tungelstavägen och har inget att erinra mot motionens förslag att man ska se över möjligheterna att exempelvis bygga en cirkulationsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen.

Förvaltningens synpunkter

Motionen behandlar trafiksituationen vid korsningen Tungelstavägen/Parkvägen utifrån de framkomlighets- och säkerhetsproblem som finns vid utfart från Parkvägen ut på Tungelstavägen.

Stadsbyggnadsförvaltningen är väl medveten om problematiken vid utfart från Parkvägen ut på Tungelstavägen och att problemen har ökat i takt med ökande trafikmängder på Tungelstavägen. Det finns även problem med vänstersvängande trafik från Tungelstavägen in på Parkvägen då det kan vara svårt att hitta en lucka i mötande trafik. Detta medför hinder för bakomvarande trafik och kan leda till att man kör om stillastående fordon på höger sida.

Förvaltningen kan konstatera att aktuell korsning är behandlad i ”Åtgärdsvalsstudie för förbättrad tillgänglighet och trafiksäkerhet längs del av väg 257 Tungelstavägen och Stavsvägen (väg 556)”. För korsningen anges att vidare utredning behövs gällande problembild och lösningar i ett skede när Tungelstavägens framtida funktion och gestaltning är fastlagd. För utredningen ansvarar Trafikverket i samråd med Haninge kommun och Trafikförvaltningen på Landstinget.

Stadbyggnadsförvaltningen har inget att erinra mot motionärens förslag att man ska se över möjligheterna att exempelvis bygga en cirkulationsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen. Stadbyggnadsförvaltningen har ingen klar uppfattning vilken åtgärd som kan realiseras men kan konstatera att utrymmet för att anlägga en cirkulationsplats är begränsat.

Underlag för beslut

- Motion 2016-08-25.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens svar som sitt eget.

Trafik- och arbetsutskottets förslag till stadsbyggnadsnämnden

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens svar som sitt eget.

Stadsbyggnadsnämndens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens svar som sitt eget.

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/379

§ 100 Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Sammanfattning

Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) föreslår i rubricerad mo-tion att föreningsstödet i Haninge demokratisäkras. Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar

- att låta kultur- och fritidsnämnden granska föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet,

- att demokratiska värderingar efterlevs,

- att nämnden utvecklar ett demokratikriterium och att en utbildning i värdegrundsarbete tas fram som erbjuds föreningarna

- att kultur- och fritidsnämnden inför en ”visselblåsarfunktion” där medborgare kan slå larm om eventuella missförhållanden i föreningar

- att föreningar som inte lever upp till värdegrunden inte ska ha tillgång till kommunens lokaler.

Kultur- och fritidsnämnden skriver i sitt yttrande 2016-12-14, § 113, att nämnden delar motionärernas syn om att det är viktigt att Haninge kommuns föreningsliv baseras på en demokratisk grund. Därför finns det i kultur- och fritidsförvaltningens reglemente för föreningsbidrag krav på att föreningar ska ha valt en styrelse och antagit stadgar som är godkända av riksorganisationen eller kommunen och att föreningen ska vara uppbyggd och fungera enligt vedertagna svenska demokratiska principer. Utbildning i värdegrundsarbete genomförs också och kultur- och fritidsförvaltningen arbetar också med att ta fram ett förslag till nytt bidragsreglemente där det kommer ställas högre krav på arbete mot diskriminering.

Föreningar som får stöd från kommunen och som har tillgång till kultur- och fritidsnämndens lokaler granskas i dagsläget av kultur-

och fritidsnämnden genom att årsmöteshandlingar såsom verksamhetsrapporter begärs in.

Kultur och fritidsnämnden beskriver också i sitt yttrande att det pågår ett arbete med att ta fram en handlingsplan mot våldsbejakande

extremism och kultur- och fritidsförvaltningen har deltagit i framtagandet av handlingsplanen. Kultur- och fritidsförvaltningen föreslås i handlingsplanen ges i uppdrag att anordna kultur- och demokratidagar, upprätta rutiner för orosanmälan samt att via föreningsdialoger säkerställa att kommunen enbart främjar föreningar som arbetar utifrån en demokratisk grund.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av det arbete som kultur- och fritidsnämnden redogjort för i sitt yttrande föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Underlag för beslut

- Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om att demokratisäkra föreningsstödet i Haninge, inkom 2016-08-26

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-12-14, § 113

- Kultur- och fritidsnämndens tjänsteskrivelse, daterad 2016-11-16

Överläggningar i kommunstyrelsen

Pia Lublin (L) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) och Martina Mossberg (M) bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt Moderaternas, Liberalernas och Kristdemokraternas yrkande om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

Expedieras: Akt

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -08- 26
Dnr. KS 2016/379

Liberalerna

Motion

Till kommunfullmäktige

Demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Kommunen har beslutat att prioritera verksamhet för barn och unga. Varje år betalar kommunen ut föreningsbidrag till föreningarnas aktiviteter inom idrott och kultur samt till bildning genom studieförbunden. År 2014 betalade kommunen 115 kronor/invånare till idrottsföreningar. Därutöver tillkommer flera andra typer av bidrag. Föreningarnas engagemang och insatser bidrar kraftfullt till ett stabilt och sammanhållet samhälle som motverkar utanförskap - ett samhälle där människor tillåts växa och känna trygghet. Därför måste vi stärka förtroendet för det viktiga arbete som många föreningar i kommunen utför.

Liberalerna i Haninge anser att det är ytterst viktigt att föreningarna i Haninge som uppbär föreningsstöd ska ha ett aktivt, tydligt och synligt värdegrundsarbete där demokratiska värden lyfts och alltid värnas. Den senaste tiden har det dessvärre rapporterats om föreningar i Sverige som inte tydligt värnar den demokratiska värdegrunden.

Handlingar och åsikter inom föreningar som på olika sätt väljer bort, stöter bort och inte beaktar varje människas lika värde kan aldrig erhålla bidrag från kommunen. Det får inte råda något som helst tvivel om att Haninges föreningar ställer upp på tanken om allas lika värde. Liberalerna vill stärka det fria och ideella föreningslivet som är så viktigt för kommunen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Liberalerna kommunfullmäktige besluta om:

- att låta kultur- och fritidsnämnden granska föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet för att undanröja minsta tvivel om att skattemedel utbetalas till föreningar som inte är förankrade i demokratiska värderingar.
- att låta kultur- och fritidsnämnden utveckla ett tydligt demokratikriterium och en utbildning i värdegrundsarbete som erbjuds föreningarna
- att låta kultur- och fritidsnämnden införa en "visselblåsarfunktion" där medborgare kan slå larm om eventuella missförhållanden i föreningar.
- att föreningar som inte lever upp till värdegrunden inte ska ha tillgång till kommunens lokaler.

Handen den 25 augusti 2016

Tobias Hammarberg (L)

Pia Lublin (L)

Dnr KOFN 2016/160

§ 113 Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Sammanfattning

Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) vill i sin motion till kommunfullmäktige att kommunen demokratisäkrar föreningsstödet i Haninge. Man föreslår att kommunfullmäktige beslutar att låta kultur- och fritidsnämnden granska föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet att demokratiska värderingar efterlevs och att nämnden utvecklar ett demokratikriterium och en utbildning i värdegrundsarbete som erbjuds föreningarna. Man föreslår även att kultur- och fritidsnämnden inför en ”visselblåsarfunktion” där medborgare kan slå larm om eventuella missförhållanden och att föreningar som inte lever upp till värdegrunden inte ska ha tillgång till kommunens lokaler.

Förvaltningen delar motionärens syn att det är viktigt att Haninge kommuns föreningsliv baseras på en demokratisk grund. Kultur- och fritidsförvaltningen skulle för att kontrollera att demokratiska värderingar kunna arbeta med kontroller och förtydliga i regelverk att allt slag stöd innefattas av att mottagaren av stödet ska följa demokratiska principer. I certifiering ”utmärkt förening” utbildars föreningarna i värdegrundsarbete men utbildningar skulle kunna utökas att nå samtliga ideella föreningar i Haninge. Medborgare och föreningar är alltid välkomna att kontakta kultur- och fritidsförvaltningen om man har frågor kring eller upplever oro av om det finns missförhållanden i föreningar.

Förvaltningens synpunkter

I dag beskrivs krav på demokratiska värderingar delvis i kultur- och fritidsnämndens regelverk och såväl föreningsmedlemmar som anhöriga är välkomna att kontakta kultur- och fritidsförvaltningen vid oro om missförhållanden. Utbildning i värdegrundsarbete genomförs delvis också och det finns således utrymme att göra ett mer heltäckande arbete kring demokratifrågor i föreningar.

Underlag för beslut

- Motion Demokratisäkra föreningsstödet i Haninge
- TJUT Motion - Demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritisnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.

Överläggningar i arbetsutskottet

Ärendet överlämnas till nämnden utan eget ställningstagande.

Propositionsordning

Christer Erlandsson (S) och Catharina Alderskans (SD) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Särskilda yttranden

Pia Lublin (L) anhåller om att få lämna ett särskilt yttrande. Nämnden medger att yttrandet läggs till protokollet. Se bilaga 1.

Nämndens beslut

1. Kultur- och fritisnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelsen

För kännedom:

KOFN 2016-12-14 §113 Bilaga 1

Liberalerna

Särskilt yttrande

Till kultur- och fritidsnämnden

§ 113 Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om att demokratisäkra föreningsstödet

Kommunens föreningsliv ska vila på en demokratisk grund. Vi konstaterar att i den frågan är vi ense med förvaltningen och vi ser fram mot att detta genomförs. I detta ingår att föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet ska arbeta efter demokratiska värderingar.

Det innebär bland annat en fortsatt satsning på att det ideella föreningslivet i Haninge certifieras enligt "utmärkt förening". Där ingår att ta fram eller uppdatera föreningens verksamhetsidé, värdegrund, mål och vision. Föreningen genomför också en skattning- och nulägesanalys utifrån idrottens riktlinjer "Idrotten Vill". Detta arbete bör kompletteras med regler, uppföljning av aktuella frågor och att vid behov komplettera certifieringen för nyvalda ledamöter. Som kommun behöver vi en grundläggande garanti för att samtliga ideella föreningars verksamhet omfattas av en demokratisk grundsyn i enlighet med förvaltningens svar.

Den fråga som vi vill understryka vikten av är den som gäller den enskilde medborgarens möjligheter att ta upp missförhållanden och diskriminerande handlingar inom en förenings verksamhet. Många frågor kan lösas "internt". Det finns situationer och händelser som är svåra för den enskilde eller en mindre grupp att ta upp och som man behöver ha externt stöd för att hantera. Vi vill se en funktion som har till uppgift att hantera förtroenden, bidra till lösningar eller hantering av en fråga i en ohållbar eller känslig situation. Vi menar att det är viktigt att det finns en tydlig funktion i förvaltningen, med kompetens att hantera känslig information, dit "visselblåsare" kan vända sig för att meddela missförhållanden samt få stöd.

Handen 12 december 2016

Pia Lublin (L)

Liberalerna Haninge

Haninge kommun

Kultur- och fritidsförvaltningen

Datum 2016-11-16
Dnr KOFN 2016/160

Utveckling och stöd
Klas Sandberg

Kultur- och fritidsnämnden

Motion – Demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Sammanfattning
Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) vill i sin motion till kommunfullmäktige att kommunen demokratisäkra föreningsstödet i Haninge. Remissen har skickats till kultur- och fritidsnämnden som enda nämnd och ska besvaras senast 2016-12-31. Man föreslår att kommunfullmäktige beslutar att låta kultur- och fritidsnämnden granska föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet att demokratiska värderingar efterlevs och att nämnden utvecklar ett demokratikriterium och en utbildning i värdegrundsarbete som erbjuds föreningarna. Man föreslår även att kultur- och fritidsnämnden inför en "visselblåsarfunktion" där medborgare kan slå larm om eventuella missförhållanden och att föreningar som inte lever upp till värdegrunden inte ska ha tillgång till kommunens lokaler.

Förvaltningen delar motionärens syn att det är viktigt att Haninge kommuns föreningsliv baseras på en demokratisk grund. Kultur- och fritidsförvaltningen skulle för att kontrollera att demokratiska värderingar efterlevs kunna arbeta med kontroller och förtydliga i regelverk att allt slags stöd innefattas av att mottagaren av stödet ska följa demokratiska principer. I certifiering "utmärkt förening" utbildas föreningarna i värdegrundsarbete men utbildningar skulle kunna utökas att nå samtliga ideella föreningar i Haninge. Medborgare och föreningar är alltid välkomna att kontakta kultur- och fritidsförvaltningen om man har frågor kring eller upplever oro av om det finns missförhållanden i föreningar.

Underlag för beslut
- Motion Demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Förslag till beslut
1. Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens yttrande som sitt eget till kommunstyrelsen.

Maria Lindeberg
förvaltningschef

Lotta Gusterman
Chef Utveckling och stöd

Expedieras: Akt
För verkställande: Kommunstyrelsen
För kännedom:

Bakgrund

Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) skriver i sin motion till kommunfullmäktige att kommunen har beslutat att prioritera verksamhet för barn och unga och att kommunen stöder föreningslivet genom bland annat föreningsbidrag med betydande summor. Liberalerna anser att föreningarnas engagemang och insatser bidrar kraftfullt till ett stabilt och sammanhållet samhälle som motverkar utanförskap och påtalar att Haninge kommun måste stärka förtroendet för det viktiga arbetet som många föreningar i kommunen utför.

I motionen framförs vikten av att föreningarna i Haninge som uppbär föreningsstöd ska ha ett aktivt, tydligt och synligt värdegrundsarbete där demokratiska värden lyfts och värnas. Föreningar som på olika sätt väljer bort, stöter bort och inte beaktar varje människas lika värde kan aldrig erhålla bidrag från kommunen. Liberalerna vill stärka det fria och ideella föreningslivet och föreslår därför kommunfullmäktige att:

- låta kultur- och fritidsnämnden granska föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet för att undanröja minsta tvivel om att skattemedel utbetalas till föreningar som inte är förankrade i demokratiska värderingar.

- låta kultur- och fritidsnämnden utveckla ett tydligt demokratikriterium och en bildning i värdegrundsarbete som erbjuds föreningarna.

- Låta kultur- och fritidsnämnden införa en "visselblåsarfunktion" där medborgare kan slå larm om eventuella missförhållanden i föreningar.

- Föreningar som inte lever upp till värdegrunden inte ska ha tillgång till kommunens lokaler.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kultur- och fritidsförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar motionärens syn att det är viktigt att Haninge kommuns föreningsliv baseras på en demokratisk grund. Demokratisk grund är ett vitt begrepp och kan innefatta allt från fria val till åsikts- och yttrandefrihet samt individens integritet och jämlikhet mellan könen.

I dag så finns det krav i kultur- och fritidsnämndens reglemente för föreningsbidrag att "Föreningen ska ha valt en styrelse och antagit stadgar som är godkända av riksorganisationen eller av kommunen" samt "Föreningen ska vara uppbyggd och fungera enligt vedertagna svenska demokratiska principer, vara öppen för envar som önskar följa föreningens ändamål och syfte".

I det förslag till nytt bidragsreglemente som är under framtagande av kultur- och fritidsförvaltningen kommer även diskriminering ytterligare att beskrivas. "Man ska motverka

kränkningar och diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna som omfattas av lagens diskrimineringsförbud: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder."

Ett sätt att kontrollera om kommunen riskerar att ge stöd, inklusive ekonomiskt stöd och tillgång till kultur- och fritidsnämndens lokaler, till föreningar som inte är förankrade i demokratiska värderingar är att årligen begära in årsmöteshandlingar, till exempel verksamhetsrapport, vilket förvaltningen redan gör. Det kan vara svårt att kontrollera alla föreningar men förvaltningen skulle kunna använda sig av slumpmässiga kontroller av föreningar. Det krav på demokratiska värderingar som finns beskrivet i kultur- och fritidsnämndens reglemente skulle också kunna införas att gälla annan form av stöd, till exempel tillgång till kommunens lokaler. Det är en god idé att krav på demokratiska värderingar gäller för allt slags stöd kultur- och fritidsnämnden tillhandahåller föreningslivet.

I dag har Röda korset en nationell stödlinje dit man kan ringa om man har frågor kring våldsbejakande extremism. I frågan om våldsbejakande extremism har även socialförvaltningen kontaktpersoner som medborgarna kan kontakta. Haninge kommun arbetar för närvarande med att ta fram en handlingsplan mot våldsbejakande extremism, i vilken kultur- och fritidsförvaltningen deltagit. Handlingsplanen är vid skrivande stund på remiss och innehåller ett antal frågor där man föreslår kultur- och fritidsförvaltningen att arbeta med demokratistärkande frågor. Till exempel ger man i handlingsplanen i uppdrag åt förvaltningen att anordna kultur- och demokratidagar, upprätta rutiner för orosanmälan samt att via föreningsdialoger säkerställa att kommunen enbart främjar föreningar som arbetar utifrån en demokratisk grund.

Om frågor kring föreningsdemokrati inte kan lösas internt i föreningar så kan såväl föreningar som medborgare alltid kontakta kultur- och fritidsförvaltningen med frågor eller oro kring om demokratiska värderingar inte efterlevs. Förvaltningen kan då agera efter det regelverk som finns kring föreningsstöd.

I certifieringen "Utmärkt förening" samarbetar Kultur- och fritidsförvaltningen med SISU idrottsutbildarna om att ytterligare förbereda för, och utbilda idrottsföreningarna i att möta olika utmaningar. I utbildningen hanteras särskilt värdegrundsarbetet. Ytterligare utbildning av demokratigrundande värdegrund skulle kunna ske dels i kurs-, skrift- eller seminarieform.

Dnr KS 2016/405

§ 101 Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) har i en motion föreslagit att grund- och förskolenämnden tillsammans med gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden tar initiativ till att med Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) ”Handlingsplan särbegåvade elever” och Skolverkets allmänna råd som grund, kartlägga hur särbegåvade elever har det i Haninges skolor.

Motionen har remitterats till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt till grund- och förskolenämnden.

Nämnderna förtydligar i sina remissvar att Skolverket använder begreppet särskilt begåvade elever mot tidigare särbegåvade elever. Vidare använder sig Skolverket av ordet uppmärksamma istället för att identifiera elever eftersom att vara särskilt begåvad inte är en diagnos.

Grund- och förskolenämnden påpekar att det idag inte finns en allmänt vedertagen definition av särskilt begåvade elever. Såväl vad som ryms i begreppet som var gränsen för att kallas särskilt begåvad ska gå varierar efter sammanhang och syfte. Därför är det svårt att uppskatta hur många elever i Haninges skolor som är särskilt begåvade. I Skolverkets stödmaterial räknas ca 5 procent som särskilt begåvade, vilket för Haninges kommunala grundskolor skulle innebära ca 400 elever.

Båda nämnderna beskriver det systematiska kvalitetsarbete som sker inom organisationerna och som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. I det systematiska kvalitetsarbetet arbetar man med täta resultatuppföljningar för samtliga elever. En central del av resultatuppföljningen är klusterarbetet, där rektor tillsammans med lärare kategoriserar eleverna utifrån de förutsättningar och behov man har uppmärksammat eller identifierat hos eleverna. De kluster som används är: elever som har långt kvar till att nå kunskapskraven, elever som inte har tillräckliga kunskaper, elever som når kunskapskraven, elever som

är högpresterande och elever som är särskilt begåvade. Utifrån dessa kluster har läraren större möjligheter att effektivt individualisera och anpassa undervisningen.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden menar att de tre områden som är utgångspunkter för SKL:s handlingsplan (Hur kan man identifiera särbegåvade elever? Hur kan man anpassa undervisningen för dessa elever? Ge förslag på lämpliga kompetensutvecklingsinsatser för skolans personal.) ingår som en del i det ovan nämnda systematiska kvalitetsarbetet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden betonar att kravet på anpassning av undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov gäller för såväl grundskolan som gymnasiet. Detta innebär att det inte finns skäl att peka ut någon speciell elevgrupp och det är därför inte heller aktuellt att ta fram en handlingsplan för särskilt begåvade elever. Undervisningen ska utformas individuellt för varje elev av lärare och elevhälsoteam.

Även grund- och förskolenämnden framhåller att särskilt begåvade elever inte är ett undantag, utan att individualiserad undervisning är central för alla elevgrupper.

Grund- och förskolenämnden påpekar slutligen att kompetensen behöver stärkas ytterligare hos rektorer och lärare i kommunens skolor kring särskilt begåvade elever. Under våren 2017 kommer grundskoleavdelningen genomföra en halvdags workshop med rektorerna. Denna kommer i huvudsak att utgå från SKL:s handlingsplan och Skolverkets omfattande stödmaterial. Rektorerna kommer därefter att genomföra en liknande aktivitet med sina lärare och elevhälsoteam.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att utbildningsnämnderna i sina remissvar bl a redogör för sitt arbete med de elever som avses i motionen. Nämnderna beskriver sitt arbete med individualiserad undervisning för alla elever och det framgår vidare av remissvaren att nämnderna redan idag lutar sig mot SKL:s handlingsplan och Skolverkets stödmaterial i olika avseenden. Nämnderna har enligt kommunstyrelseförvaltningens mening möjlighet att följa resultatet av arbetet på det sätt de önskar

och av utbildningsförvaltningen begära underlag för sin uppföljning.

Mot ovanstående bakgrund bedömer kommunstyrelseförvaltningen att kommunfullmäktige inte behöver ge de båda skolnämnderna det i motionen föreslagna uppdraget om kartläggning. Motionen bör anses besvarad m h t remissvaren och kommunstyrelseförvaltningens synpunkter.

Underlag för beslut

- Motionen

- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut 2016-12-06, § 124, inklusive ersättaryttrande från Kristdemokraterna

- Grund- och förskolenämndens beslut 2017-02-08, § 18, inklusive ersättaryttrande från Kristdemokraterna samt förvaltningens tjänsteskrivelse med bilaga

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Pia Lublin (L), Kennerth Valtersson (SD) och Martina Mossberg (M) bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt Moderaternas, Liberalernas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraterna yrkande om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Pia Lublin (L), Marie Litholm (KD) samt Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

Expedieras: Akt

Haninge 2016-09-05

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -09- 06
Dnr. KS 2016/405

Kristdemokraterna

Motion till kommunfullmäktige

Ge särbegåvade elever det stöd som de behöver

För oss kristdemokrater är det självklart att förskolan och skolan ska utformas utifrån elevers olika behov och begåvningar. Skolan ska ge kunskaper och färdigheter så att alla elever, oavsett förutsättningar, ges möjlighet till maximal utveckling. Det ska inte spela någon roll om man har lätt eller svårt att lära. Vi anser att Haninges skolor ska låta alla elever ges möjlighet att göra sitt bästa, utifrån sina egna förutsättningar, och detta måste även gälla för de elever som är särbegåvade.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har tillsammans med sju kommuner, tagit fram en handlingsplan, ''Handlingsplan särbegåvade elever 2014'' och där uppmärksammat en grupp elever som ofta har stora svårigheter i skolan. Det finns mycket forskning som visar att det är viktigt att särbegåvade elever ges utmaningar i skolarbetet utifrån sina egna styrkor och färdigheter. I vissa fall har särbegåvade elever svårt att följa skolans och lärarens ritualer. De har en tendens att ifrågasätta läraren och undervisningen på ett provocerande sätt, vilket ställer stora krav på lärarna och skolan. Skolk är vanligt och många är mobbade. Många beskriver ett utanförskap och ett misslyckande i skolan.

Upprinnelsen till att SKL tillsammans med Uppsala, Luleå, Karlstad, Sollentuna, Borås och Landskrona har valt att ta fram en handlingsplan är att dessa kommuner gjorde en kartläggning kring hur de klarar att möta elevers olika behov och färdigheter. Efter genomförandet av denna kartläggning, insåg både SKL och de berörda kommunerna att de behövde mer kunskap och vägledning för att kunna erbjuda särbegåvade elever en studiesituation som är anpassad efter deras förutsättningar, och lärare som har kunskap om elevens situation.

Kristdemokraternas uppfattning är att det behövs en handlingsplan för att skapa en ökad medvetenhet kring särbegåvade elever, och även hur man på bästa möjliga sätt kan anpassa undervisningen för dessa elever. För att skolresultaten på sikt ska kunna förbättras i Haninges skolor, så behövs det en tydlig strategi för hur man arbetar med denna grupp av elever.

Kristdemokraterna föreslår därför

att grund-och förskolenämnden tillsammans med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tar initiativ till att med SKL:s handlingsplan och Skolverkets allmänna råd som grund kartlägga hur särbegåvade elever har det idag i Haninges skolor.

Kristdemokraterna

Marie Litholm
Gruppledare i kommunfullmäktige

Kristdemokraterna
Kommunhuset
136 81 Haninge

08-606 86 90
073-941 30 42 (gruppledaren)
e-post: haninge@kristdemokraterna.se

Bg. 5704-2624

Dnr GVN 2016/113

§ 124 Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver

Sammanfattning

Marie Litholm, Kristdemokraterna i Haninge, föreslår i sin motion att grund- och förskolenämnden tillsammans med gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden tar initiativ till att med SKL:s handlingsplan och Skolverkets allmänna råd som grund kartlägga hur särbegåvade elever har det i dag i Haninges skolor.

Förvaltningens synpunkter

Skolverket använder begreppet särskilt begåvade elever och har samlat material kring att arbete med särskilt begåvade elever på http://www.skolverket.se/skolutveckling/larande/sarskilt-begavade-elever-1.230661.

Fem procent av eleverna kan räknas som särskilt begåvade. De behöver många gånger andra utmaningar än sina klasskamrater. År 2010 förtydligades skollagen och där står nu att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Styrdokument för Haninges skolor är bl a Lgr 11, Lgy 11 samt Skollagen.

I Lgr 11, Läroplan för grundskola, förskoleklass och fritidshem, framgår hur undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.

”Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.”(Lgr 11, sid 8)

I Lgy 11, Läroplan för Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011 framgår att ”Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.” (Lgy11, sid 6)

Skollagen 1 kap 4§ formulerar uppdraget på följande sätt:

….Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de demokratiska värderingar som samhället vilar på.

… I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning. (Skollagen 2010:800)

I en utbildning som präglas av en demokratisk värdegrund ska alla elever få stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Det betyder att skolan ska hjälpa och sporra varje elev att bli allt bättre i alla ämnen och i sådant som eleven är intresserads av under förutsättning att det ingår i skolans uppdrag.

Utbildningen ska ta hänsyn till elevernas olika behov och sträva efter att ge eleverna lika goda möjligheter.

I skollagens 3 kap 3§ skrivs vidare:

”Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.”

Förvaltningen har tidigare tagit del av Handlingsplan särbegåvade elever 2014, SKL. De tre områden som är utgångspunkter för handlingsplanen

Hur kan man identifiera särbegåvade elever?

Hur kan man anpassa undervisningen för dessa elever?

Ge förslag på lämpliga kompetensutvecklingsinsatser för skolans personal

bedöms ingå som den del av det systematiska kvalitetsarbetet som enligt utbildningsförvaltningens förbättringsplan ska bedrivas på alla nivåer i organisationen och som består i planering, uppföljning

och utveckling av utbildningen.

Exempel hämtade från SKL:s handlingsplan på vad de olika nivåerna i organisationen kan ansvara för:

Förvaltningen uppmuntrar initiativ ute på skolorna där verksamhet kopplas ihop med forskning om särbegåvade elever.

Elevhälsan samordnar insatser och mötesplatser för särbegåvade elever inom/mellan skolor.

Skolledare gör lärarna uppmärksamma på hur det ska arbeta med särbegåvade elever för att de särbegåvade eleverna ska nå maximal utveckling.

Lärare organiserar och genomför arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt. Undervisningen anpassas bl a genom olika strategier som accerelation, berikning och aktiviteter utanför skolan.

Accerelation innebär att eleven arbetar i snabbare takt än sina jämnåriga kamrater i undervisningsgruppen.

Berikning innebär att eleven får möjlighet att fördjupa sig när det obligatoriska momentet redan behärskas.

Aktiviteter utanför skoldagen innebär att eleven får möjlighet att göra något ytterligare som inte ingår i läroplanen t ex möta andra särbegåvade elever eller delta i spetsundervisning i ett specifikt ämne.

Implementering av hela SKL:s handlingsplan skulle innebära administrativt merarbete för lärare och rektorer och det bör undvikas och därför är det systematiska arbete som ovan beskrivs i handlingsplanens riktning och syfte.

Grund- och förskolenämndens ansvarsområde

Rektorn ansvarar för det systematiska kvalitetsarbetet på skolnivå. Detta arbete innebär att se över hur verksamheten organiseras på individ-, grupp- och skolnivå så att eleverna får förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt mot utbildningens mål.

I det systematiska kvalitetsarbetet på skolorna i Haninge arbetas

med täta resultatuppföljningar för samtliga elever. Vid terminsstart identifieras ingångsvärden av elevernas resultat. Dessa värden prognostiseras till utgångsvärde vid terminens alternativt läsårets slut. För att säkerställa att eleverna får det stöd de behöver identifieras särskilt begåvade elever, högpresterande elever, elever som når godkänt, ej tillräckligt kunniga elever samt de elever som har långt kvar för att nå godkänt. Den två sistnämnda kategorierna elever behöver stödjande och reparativa åtgärder för att nå nivån godkänt. De elever som når godkänt kan också behöva stödjande åtgärder. För samtliga elever gäller kvalitet i undervisningen. Det är lärarnas ansvar att leda och utveckla undervisningen.

Sammanfattningsvis kan sägas att rektorerna genom det systematiska kvalitetsarbetet har kännedom och kontroll över de särbegåvade eleverna.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområde

Samtliga elever i Haninge, som söker till gymnasieskolan har ett urval av studievägar att välja på i motsats till grundskolan som är en sammanhållen organisation. Eleverna kan söka till gymnasiets yrkesprogram eller till nationella högskoleförberedande program.

De elever, som per definition, är att betrakta som särskilt begåvade eller har särskild talang har dessutom möjligheter att söka spetsutbildningar på gymnasiet för elever med specialintresse eller särskild talang. Exempel på detta är matematik, naturvetenskap, språk, historia, ekonomi, entreprenörskap och hållbarhetsfrågor. Eleverna på spetsutbildningarna har möjlighet att fördjupa sina intressen och kunskaper.

Det bör betonas att kravet på anpassning av undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov gäller för såväl grundskolan som gymnasiet. Detta innebär att det inte finns skäl att peka ut någon speciell elevgrupp och det är därför inte heller aktuellt att ta fram en handlingsplan för särskilt begåvade elever. Undervisningen ska utformas individuellt för varje elev av lärare och elevhälsoteam.

Underlag för beslut

- Dnr KS 2016/405 Motion till kommunfullmäktige att Ge

särbegåvade elever det stöd som de behöver.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets förslag till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Enligt förvaltningens förslag.

Överläggningar i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Vid nämndens sammanträde begär Kenth Martell (KD) att få lämna ett ersättaryttrande.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.
2. Kenth Martell (KD) medges lämna ett ersättaryttrande (bifogas).

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Registrator kommunstyrelseförvaltningen

Kristdemokraterna

Ersättaryttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
§ 124 – Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver
2016-12-06

Haninges skolor ska ge kunskaper och färdigheter så att alla elever, oavsett förutsättningar, ges möjlighet till maximal utveckling. Detta är en förutsättning för att kunna skapa en ökad likvärdighet i Haninges skolor.

Förvaltningens yttrande nämner ingenting om hur de särbegåvade eleverna har det i Haninges skolor. Det framgår inte heller i yttrandet gällande hur många av eleverna i Haninge som är särbegåvade. Vi saknar också svar på vilka pedagogiska metoder som används och hur resurserna i stort fördelas till denna elevgrupp. Vi anser att detta är en elevgrupp som behöver extra stöd och vägledning för att kunna höja skolresultaten i Haninge.

Vedertagen forskning visar att flertalet särbegåvade elever utmärker sig främst inom matematik och naturorienterande ämnen. Det är bekymmersamt att Haninge under flera års tid har legat sämre än riket i stort när man läser statistiken kring övergångsfrekvensen till naturvetenskapliga och teknikprogrammen på gymnasiet. När man tittar på övergångsfrekvensen från gymnasiet till högskolestudier inom riket i stort är värdet 61, jämfört med Haninge som ligger på 55,9.

Vi anser från Kristdemokraterna att förvaltningens yttrande ska kompletteras enligt det som framgår i denna skrivelse.

Kenth Martell (KD)

.

Haninge kommun

Beslutande organ
Grund- och förskolenämnden

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (2)

Sammanträdesdatum
2017-02-08

Dnr GFN 2016/220

§ 18 Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver

Sammanfattning

Marie Litholm, Kristdemokraterna i Haninge, har i sin motion föreslagit att grund- och förskolenämnden tillsammans med gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden tar initiativ till att med SKL:s handlingsplan och Skolverkets allmänna råd som grund kartlägga hur särbegåvade elever har det i dag i Haninges skolor. Utifrån förvaltningens yttrande beslutade grund- och förskolenämnden 161207 att remittera ärendet åter för vidare utredning av följande frågeställningar: Hur har de särskilt begåvade eleverna det i Haninges skolor? Vilka pedagogiska metoder används och hur fördelas resurserna i stort till denna elevgrupp? Hur många av eleverna är särbegåvade?

Förvaltningens synpunkter

Skolverket använder begreppet särskilt begåvade elever mot tidigare särbegåvade elever. Vidare använder sig Skolverket av ordet uppmärksamma istället för att identifiera elever eftersom att vara särskilt begåvad inte är en diagnos.

Grundskoleavdelningen har under de två senaste åren implementerat ett nytt systematiskt kvalitetsarbete. Genom täta och systematiska resultatuppföljningar, genom prognoser och kluster, så har skolornas arbete med att uppmärksamma och identifiera elevernas behov och förutsättningar förbättrats. Idag uppmärksammas bland annat de särkskilt begåvade eleverna i mycket högre utsträckning än tidigare. Vilket i sin tur underlättar individualisering av undervisningen för den elevgruppen samt rektors möjligheter att mer effektivt organisera resurser. Som ett resultat av vårt kvalitetsarbete så har kunskapsresultaten i åk 6 och i åk 9 stärkts.

Skolornas rektorer och förstelärare har tidigare getts fortbildning om särskilt begåvade elever baserad på SKL:s Handlingsplan samt Skolverkets stödmaterial. Men de utmaningar som framförallt finns kring att uppmärksamma de särskilt begåvade eleverna gör att

utibilningsförvaltningen ser behov av att stärka kompetensen hos rektorer och lärare. Under våren 2017 kommer grundskoleavdelningen att genomföra en halvdags workshop med rektorerna. Rektorerna kommer därefter att ges i uppdrag att genomföra en liknande aktivitet med sina lärare och elevhälsan.

Då det inte finns någon allmänt vedertagen definition av särskilt begåvade elever så försvåras skolornas arbete med att uppmärksamma dessa elever. Särskilt begåvade elever kan uttrycka sina förutsättningar och behov på ett vitt varierande sätt. Därför är det svårt att uppskatta hur många elever i Haninges skolor som är särskilt begåvade. I Skolverkets stödmaterial så räknas ca 5 procent som särskilt begåvade.

Underlag för beslut

- Tjut 20170113.

- Bilaga till TJUT 20170113.

- Dnr KS 2016/405 Motion till kommunfullmäktige att Ge särbegåvade elever det stöd som de behöver.

- Ersättaryttrande Grund – och förskolenämnden, Martin Strömvall.

Förslag till beslut

1. Grund- och förskolenämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets förslag till grund- och förskolenämnden

Enligt förvaltningens förslag.

Grund- och förskolenämndens beslut

1. Grund- och förskolenämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

Expedieras: Akt, kommunstyrelseförvaltningens registrator.

Kristdemokraterna

Ersättaryttrande

Grund – och förskolenämnden
§ 146 – Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver
2016-12-07

Haninges skolor ska ge kunskaper och färdigheter så att alla elever, oavsett förutsättningar, ges möjlighet till maximal utveckling. Detta är en förutsättning för att kunna skapa en ökad likvärdighet i Haninges skolor.

Förvaltningens yttrande nämner ingenting om hur de särbegåvade eleverna har det i Haninges skolor. Det framgår inte heller i yttrandet gällande hur många av eleverna i Haninge som är särbegåvade. Vi saknar också svar på vilka pedagogiska metoder som används och hur resurserna i stort fördelas till denna elevgrupp. Vi anser att detta är en elevgrupp som behöver extra stöd och vägledning för att kunna höja skolresultaten i Haninge.

Vedertagen forskning visar att flertalet särbegåvade elever utmärker sig främst inom matematik och naturorienterande ämnen. Det är bekymmersamt att Haninge under flera års tid har legat sämre än riket i stort när man läser statistiken kring övergångsfrekvensen till naturvetenskapliga och teknikprogrammen på gymnasiet. När man tittar på övergångsfrekvensen från gymnasiet till högskolestudier inom riket i stort är värdet 61, jämfört med Haninge som ligger på 55,9.

Vi vill dessutom betona att undersökningar visar att det är mycket vanligt att särbegåvade elever inte mår bra i skolan.

Vi anser från Kristdemokraterna att förvaltningens yttrande ska kompletteras enligt det som framgår i denna skrivelse.

Martin Strömvall (KD)

.

Haninge kommun

Förvaltning
Utbildningsförvaltningen

Avdelning/Enhet
Grundskoleavdelningen

Handläggare
Pär Olsson, biträdande grundskolechef

Dokumenttyp
Tjänsteutlåtande

Datum
2017-01-13

Diarienummer
GFN 2016/220

Ge de särskilt begåvade eleverna det stöd som de behöver

Sammanfattning

Grund- och förskolenämnden har gett utbildningsförvaltningen i uppdrag att redogöra för hur grundskolorna i kommunen arbetar för att öka ge de särskilt begåvade eleverna det stöd som de behöver. Tjänsteskrivelsen kommer att utgå från nämndens tre frågeställningar: Hur har de särskilt begåvade eleverna det i Haninges skolor? Vilka pedagogiska metoder används och hur fördelas resurserna i stort till denna elevgrupp? Hur många av eleverna är särbegåvade?

Förvaltningens synpunkter

Skolverket använder begreppet särskilt begåvade elever mot tidigare särbegåvade elever. Vidare använder sig Skolverket av ordet uppmärksamma istället för att identifiera elever eftersom att vara särskilt begåvad inte är en diagnos (SKL, 2016, s 6).

Styrdokument

Styrdokument för Haninges skolor är bland annat Skollagen och Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr11).

- I Lgr 11 framgår hur undervisningen ska anpassas för att möta alla elevers förutsättningar och behov. *”Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.”*(Lgr 11, sid 8).
- I Skollagen 1 kap 4§ (2010:800) framgår ”i *utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga*

skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning". I skollagens 3 kap 3§ (2010:800) skrivs vidare "*Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling*.". Vidare skriver Skollagens 3 kap. 5 § (2010:800) att elever som befaras att inte nå kunskapskraven skyndsamt ska ges extra anpassningar. I de fall de extra anpassningarna inte ger avsedd effekt är rektor skyldig att utreda behovet av särskilt stöd. Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd, SkolL, 3 kap. 8 § (2010:800)

Hur har de särskilt begåvade eleverna det i Haninges skolor?

Vårt systematiska kvalitetsarbete möter elevernas förutsättningar och behov

Under snart två års tid har grundskoleavdelningen arbetat fram ett nytt systematiskt kvalitetsarbete (SKA) som grundar sig på täta uppföljningar av elevernas kunskapsutveckling. Syftet med kvalitetsarbetet är att stärka lärandet genom att möta alla elevers förutsättningar och behov. Ett arbete som i sin tur förväntas höja måluppfyllelsen och som i detta perspektiv förväntas uppmärksamma de särskilt begåvad eleverna.

Prognoser

De kommunala grundskolorna arbetar aktivt med tidiga och täta systematiska resultatuppföljningar som har resulterat i att elevernas resultat prognosticeras. När läsåret inleds görs en bedömning eller sammanställning av elevernas kunskaper, gruppens sammantagna kunskapsnivå blir ett så kallat ingångsvärde. Utifrån ingångvärdet prognosticerar läraren hur kunskapsresultaten med ordinarie undervisning kommer att utvecklas till läsårets slut, vi får då ett utgångsvärde. I de fall prognosen visar en liten eller knappt någon

progression mellan ingångs- och utgångsläge så förväntas rektor organisera för insatser och åtgärder genom att fördela stöd och resurser. Med andra ord, rektor fodras agera för att den faktiska kunskapsutvecklingen eller resultaten överträffar prognosen. Genom detta arbete uppmärksammas bland annat de särskilt begåvade eleverna så att rätt stöd och insatser kan ges till dem.

Kluster

En central del av resultatuppföljningen är klusterarbetet. Rektor tillsammans med lärare kategoriserar eleverna utifrån de förutsättningar och behov man har uppmärksammat eller identifierat hos eleverna (se bilaga 1 *Kluster och prognosarbete*). De kluster vi använder oss av är: elever som har långt kvar till att nå kunskapskraven, elever som inte har tillräckliga kunskaper, elever som når kunskapskraven, elever som är högpresterande och elever som är särskilt begåvade. Utifrån dessa kluster så har läraren större möjligheter att effektivt individualisera och anpassa undervisningen. Dessa kluster ligger i sin tur till grund för de åtgärder och insatser som rektor förväntas organisera och ge stöd för. Vi skiljer mellan reparativa insatser (genomgripande insatser där till exempel intensivläsning är en form av stöd), stödjande insatser och utmanande insatser. Genom detta arbete så säkerställer vi att rätt stöd och insatser riktas till de särskilt begåvade eleverna.

Viktigt att betona är att kluster inte ska likställas med nivågruppering i traditionell mening. Det vill säga vi sänker inte förväntningarna på eleverna och vi placerar dem inte permanent i mindre undervisningsgrupper som en konsekvens av våra bedömningar. Tvärtom så är arbetet med kluster uppbyggt kring individualisering inom ordinarie undervisning. Klustren ger en tydlig bild av vad som behöver utvecklas i undervisningen. Men i de fall elever ligger långt efter i sin kunskapsutveckling så kan de reparativa insatserna innebära att eleverna under kortare perioder intensivläser vissa ämnen tillexempel genom att läsa matematik två timmar i veckan under några veckors tid. Insatser som alla syftar till att stärka elevernas kunskaper. På motsvarande sätt ges elever i behov av utmaningar under kortare tid undervisning på en högre nivå. Därmed så kan vi säkerställa att även de särskilt begåvade eleverna möts utifrån sina förutsättningar och behov.

Under läsåret genomförs flera avstämningsperioder dels i form av rapport till rektor och dels genom terminsbetyg i de årskurser betyg ges. Rapport till rektor (RTR) är en summativ avstämning av alla elevers förväntade kunskapsnivå och genomförs fyra tillfällen under läsåret. Dessa avstämningar syftar till att följa upp elevernas kunskapsutveckling och är således en utvärdering av undervisningen och de insatser och åtgärder som man sedan tidigare satt in. Resultaten från RTR eller terminsbetygen stannar således inte vid ett konstaterande utan blir grunden till nya anpassningar, åtgärder och insatser. Grundskoleavdelningen sammanställer alla skolors resultat från RTR. Således kan vi följa enheternas kunskapsprogression.

Systematisk uppföljning

Vad som är centralt i det systematiska kvalitetsarbetet är att grundskoleavdelningen följer upp skolornas prognoser och insatser genom frekventa verksamhetsbesök, kvalitetsdialoger, och där vi har en nära dialog med rektorerna. I början september så träffar grundskoleavdelningen alla skolor där vi samtalar om prognoser, kluster samt om insatser och åtgärder. Åtgärderna och insatserna följs sedan upp utifrån resultaten från RTR och betygen med nya verksamhetsbesök. I de fall vi ser att skolan står för större utmaningar kring kunskapsresultaten och där rektor är behov av fortsatt stöd så sker dessa möten mer frekvent. Kvalitetsdialogerna syftar således inte enbart till att säkerställa att de åtgärder och insatser som sätts in verkligen ger resultat utan. De är även ett mycket viktigt stöd för rektorerna i sitt arbete med att organisera sin verksamhet så att alla elevers förutsättningar och behov möts. I detta perspektiv så kan vi säkerställa att de särskilt begåvade eleverna möts utifrån sina behov.

Kvalitetsarbetets resultat

Vi har under lång tid följt upp elevernas kunskapsresultat i Haninges skolor. Dock har dessa uppföljningar kanske inte alltid resulterat i insatser och åtgärder för att möta alla elevers behov. Stort fokus har lagts på att stärka lärandet i åk 9 och då i syfte att höja andelen elever som lämnar grundskolan med

gymnasiebehörighet. Däremot har kanske inte samma fokus lagts på att utmana elever till att komma längre i sin kunskapsutveckling. Många gånger har den tidigare resultatuppföljningen också stannat vid ett konstaterande av mindre framgångsrika kunskapsresultat. Men i och med vårt nuvarande systematiska kvalitetsarbete, där större fokus ligger på uppföljning, så har vi nu för kanske första gången ett system som verkar för att alla elevers förutsättningar och behov möts. Rektorer tillsammans med lärare och elevhälsoteam uppmärksammar och identifierar, i högre utsträckning än tidigare, elevers behov. Det gäller dels elever i behov av särskilt stöd och dels elever som behöver större utmaningar. Från att vi tidigare, kanske först vid det första betyget i årskurs 6, agerat med stöd och insatser så säkerställer vi att elever redan i årskurs 1 möts utifrån deras förutsättningar och behov. Vi kan med detta system därmed säkerställa att även de särskilt begåvade eleverna uppmärksammas och möts i sina behov.

Vårt arbete med kluster och regelbundna uppföljningar genom täta kvalitetsdialoger har därmed inte bara stärkt förväntningarna på rektorer att organisera för insatser och åtgärder utan de har också medfört att man nu har gått från ord till handling.

Genom vårt aktiva och systematiska arbete med prognoser och tillhörande reparativa -, stödjande - och utmanande insatser så har kunskapsresultaten för läsåret 2015/16 i åk 9 nått historiskt höga nivåer i de kommunala skolorna. Behörigheten till ett nationellt yrkesförberedande gymnasieprogram för de kommunala grundskolorna var VT16 86,9 %. Gymnasiebehörigheten till ett nationellt yrkesprogram läsåret 2014/15 var 81,2%. Således har de kommunala grundskolorna höjt sin behörighet med 5,7 procentenheter. Samtidigt var gymnasiebehörigheten för riket läsåret 2015/16 83,1 %. Unikt i en historisk jämförelse är att gymnasiebehörigheten i Haninge Kommun därmed överstiger riksgenomsnittet. Även när det gäller det genomsnittliga meritvärdet så kan vi se en tydlig förbättring. Vilket är ett starkt bevis för att elever motiveras att komma längre i sin kunskapsutveckling. Här tänker vi oss att bland annat att särskilt begåvade elever har uppmärksammats i högre utsträckning än tidigare. Det genomsnittliga meritvärdet för läsåret 2014/15 var 214,7 poäng vilket ska jämföras med läsåret 2015/16 då det var 223

poäng. Det vill säga en ökning med mer än åtta procentenheter. Även detta är historiskt höga resultat. Förbättrade resultat är inte unikt för åk 9 utan vi kan även se förbättringar i åk 6. Andelen elever som når kunskapskraven i samtliga ämnen i åk 6 har gått från 71 % läsåret 2014/15 till 76,9 % för läsåret 2015/16.

Vilka pedagogiska metoder används och hur fördelas resurserna i stort till denna elevgrupp?

Lärare organiserar och genomför arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar. Att eleverna stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, samt upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt. Läraren har också ansvar för att elever som *"lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling"*, SkolL 3 kap. 3 § (2010:800). Vidare ansvarar läraren för att elever som inte förväntas nå kunskapskraven ska ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, SkolL 3 kap. 5 § (2010:800). Slutligen är det rektor som beslutar om särskilt stöd i de fall de extra anpassningarna inte ger avsedd effekt, SkolL 3 kap. 9 § (2010:800). Rektor har således ansvaret för att fördela skolans resurser utifrån elevernas förutsättningar och behov. Genom det införda klusterarbetet så underlättas rektors arbete med resursfördelningen.

Pedagogiska metoder

Vid all form av undervisning så finns det ingen metod som passar alla elever. Undervisning av särskilt begåvade elever är inget undantag. För alla elevgrupper så individualisering central.

SKL:s *Handlingsplan för särskilt begåvade elever* ger rektorer, lärare och elevhälsopersonal stöd i hur undervisningen kan formas och organiseras. Viss fortbildning har genomförts i rektorsgruppen kring detta, dels i samband med att SKL 2014 publicerade sin rapport och dels i och med att klusterarbetet introducerades för

rektorer och förstelärare. Här har även Skolverkets stödmaterial varit en källa till fortbildning (Skolverkets stödmaterial Att arbeta med särskilt begåvade elever). Alla rektorer samt förstelärare har därmed kännedom om de strategier som förväntas höja motivationen och ge särskilt begåvade elever meningsfullt lärande (SKL, 2014). Dessa vedertagna strategier är acceleration, berikning och aktiviteter utanför skoldagen och används i Haninges skolor.

- Acceleration innebär att eleven arbetar i snabbare takt än sina jämnåriga kamrater i undervisningsgruppen.
- Berikning innebär att eleven får möjlighet att fördjupa sig när det obligatoriska momentet redan behärskas.
- Aktiviteter utanför skoldagen innebär att eleven får möjlighet att göra något ytterligare som inte ingår i läroplanen t ex möta andra särbegåvade elever eller delta i spetsundervisning i ett specifikt ämne.

Tecken på att dessa strategier är verksamma i skolorna är att rektorer i kvalitetsdialoger berättar om flera elever som flyttas upp en årskurs, elever som läser ett eller flera ämnen i högre årskurs eller att elever på mellanstadiet läser ämnen på högstadiet. Vi undersöker nu möjligheten att låta elever läsa vissa gymnasiekurser på Fredrika Bremergymnasiet.

Bedömning för lärande (BFL) hjälper också lärare att bättre anpassa och individualisera undervisningen. Med formativa metoder och arbetssätt utmanas eleverna och stärker deras lärande genom stöd och utmaningar.

Utmaningar

SKL:s handlingsplan lyfter fram svårigheterna med att uppmärksamma särskilt begåvade elever. Framförallt är det en utmaning att uppmärksamma särskilt begåvade flickor, elever i de lägre åldrarna och elever med diagnoser (SKL, 2016, s. 6). Skolans uppfattning om vad som begåvning innebär överensstämmer inte alltid med den särskilt begåvades uppfattning. De särskilt begåvade eleverna kan vara men är inte nödvändigtvis högpresterande. Det vill säga särskilt begåvade eleverna kan i många fall vara elever som riskerar att inte nå kunskapskraven. Det finnas andra elever

som är särskilt begåvade i ett ämne men som samtidigt visar på stora svårigheter i ett annat ämne (Stålnacke, 2015, s 2). Vidare finns det elever som har som strategi att dölja sin särskilda begåvning (Stålnacke, 2015, s. 8). Därav behöver vi stärka kompetensen ytterligare hos rektorer och lärare i Haninges kommuns skolor kring särskilt begåvade elever.

Under våren 2017 kommer grundskoleavdelningen genomföra en halvdags workshop med rektorerna. En workshop som i huvudsak kommer att utgå från SKL:s handlingsplan och Skolverkets mycket omfattande stödmaterial. Styrkan med Skolverkets material är att det även innehåller ett ämnesdidaktiskt stöd. Rektorerna kommer därefter att ges i uppdrag att genomföra en liknande aktivitet med sina lärare och elevhälsa.

Hur många av eleverna är särbegåvade?

Vilka är de särbegåvade eleverna?

Det finns idag ingen allmänt vedertagen definition av särskilt begåvade elever vilket försvårar arbetet med att uppmärksamma dessa elever. Därtill, och som beskrevs ovan, så kan dessa elever uttrycka sina förutsättningar och behov på ett vitt varierande sätt. Såväl vad som ryms i begreppet som var gränsen för att kallas särskilt begåvad ska gå varierar efter sammanhang och syfte (Stålnacke, 2015, s. 2). Därav är det svårt att uppskatta hur många elever i Haninges skolor som är särskilt begåvade. I Skolverkets stödmaterial så räknas ca 5 procent som särskilt begåvade (Stålnacke, 2015, s. 2). I Haninges kommunala grundskolor så skulle det då röra sig om ca 400 elever, förskoleklass till åk 9, som kan vara särskilt begåvade i ett eller flera ämnen eller ämnesområden. För att sätta dessa elever i ett större perspektiv så har 4 – 8 % av befolkningen
dyslexi (Hjärnfondens hemsida, 2017-01-13). I Haninges kommunala grundskolor så skulle det då röra sig om ca 300 – 650 elever. Antalet elever i Haninge kommuns grundskolor är idag 8500 elever. Av dessa är ca 400 elever nyanlända.

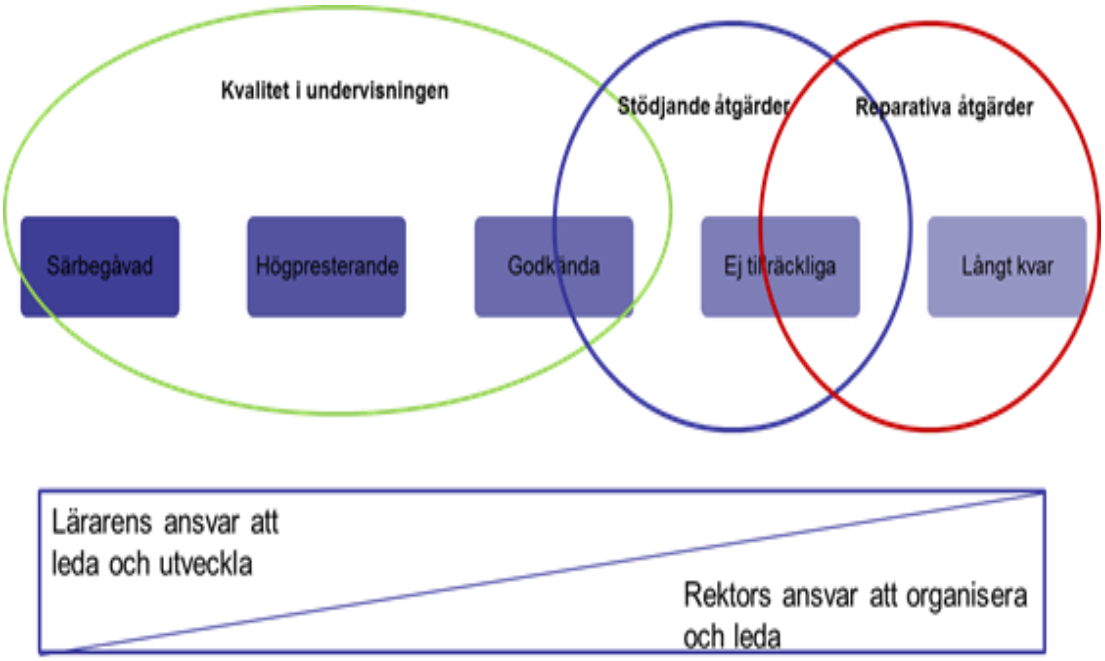
Källor

(2010:800) Skollagen
Stålnacke, Johanna (2015) *Särskilt begåvade elever i skolan*, Skolverket, http://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.235994!/1_2_begavade_barn_ACCESSIBLE.pdf
Handlingsplan särbegåvade elever, 2014, SKL
Handlingsplan särskilt begåvade elever, 2016, SKL
Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmen 2011, reviderad 2016
Hjärnfonden, 2017-01-13, http://www.hjarnfonden.se/om-hjarnan/diagnoser/dyslexi/?gclid=CjwKEAiAkuLDBRCRguCgvITww0YSJAAHrpf-MKJgEAmAas-Nx7f0YgOU2806OYdB5Zx-EwS9711LmhoC6NHw_wcB)
Skolverkets stödmaterial *Att arbeta med särskilt begåvade elever,* http://www.skolverket.se/skolutveckling/larande/sarskilt-begavade-elever-1.230661

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Utbildningsförvaltningen	Tjänsteutlåtande		1 (1)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Grundskolelavdelningen	2017-01-13	GFN 2016/220	
Handläggare			
Pär Olsson, biträdande grundskolechef			

Bilaga 1. Kluster och prognosarbete

POSTADRESS 136 81 Haninge **BESÖKSADRESS** Rudsjöterrassen 2
TELEFON 08-606 70 00 **E-POST** barnochutbildning@haninge.se

Haninge kommun

Beslutande organ
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (2)

Sammanträdesdatum
2017-04-18

Dnr KS 2016/450

§ 102 Motion från Marie Litholm (KD) om att inrätta vårdserviceteam i Haninge

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) har i en motion föreslagit att äldrenämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom Haninges äldreomsorg i enlighet med motionens intentioner.

Motionen har remitterats till äldrenämnden. I remissvaret framför nämnden att den ser det som meningsfullt att utreda förutsättningarna för ett vårdserviceteam. Nämnden avser att belysa möjligheter och svårigheter med förslaget samt vilka konsekvenser och effekter som kan förväntas.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av att äldrenämnden ställer sig positiv till förslaget att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom äldreomsorgen och har för avsikt att genomföra en sådan utredning, föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen bifalles.

Underlag för beslut

- Motionen

- Äldrenämndens beslut 2016-12-14, § 158

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut och att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen bifalles.
2. Äldrenämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att

införa vårdserviceteam inom äldreomsorgen.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

_____

Expedieras: Akt

Haninge 2016-10-03

Kristdemokraterna

Motion till kommunfullmäktige

Inrätta vårdserviceteam i Haninge

Anställda inom Haninges äldreomsorg gör dag och natt stora insatser för både äldre och anhöriga. Det är tydligt att den goda vården skapas i mötet mellan den äldre och personalen. Tyvärr har inte personalen inom äldreomsorgen alltid den tid de önskar för att ge bästa möjliga omvårdnad och en hel del känner frustration över sin arbetssituation.

Vi vill från Kristdemokraterna inrätta s.k. vårdserviceteam inom äldreomsorgen. Detta förslag innebär att nyanlända eller andra personer som står långt från arbetsmarknaden och som bedöms lämpliga, skulle kunna få arbetsträning/praktik inom kommunens äldreomsorg. Lämpliga samarbetspartners skulle kunna vara Samordningsförbundet Östra Södertörn och Arbetsförmedlingen.

Vårdserviceteamen skulle kunna utföra arbetsuppgifter som inte kräver någon längre vårdutbildning, som att servera mat och plocka undan disk efter måltider, att sköta förråd samt vissa administrativa uppgifter. För att förbättra kvaliteten i äldreomsorgen behövs mer tid för vård och omsorg. Det krävs också att vi använder resurserna på rätt sätt, att varje personalkategori gör det som de är utbildade för. Genom att anställa fler som kan arbeta med den service som är en nödvändig och viktig del av vården kan vi frigöra mer tid för omvårdnad av varje enskild patient.

Förhoppningen är att detta ska bli ett projekt som leder till bättre omvårdnad, samtidigt som vi kan förbättra integrationen genom att fler människor får ett arbete, och att personalen inom äldreomsorgen kan ägna sig åt mer kvalificerade arbetsuppgifter.

Kristdemokraterna föreslår därför kommunfullmäktige besluta

1. **Ge Äldrenämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom Haninges äldreomsorg i enlighet med motionens intentioner.**

För Kristdemokraterna i Haninge

Marie Litholm (KD)
Gruppledare i kommunfullmäktige

Kristdemokraterna
Kommunhuset
136 81 Haninge

08-606 86 90
073-941 30 42 (gruppledaren)
e-post: haninge@kristdemokraterna.se

Bg. 5704-2624

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Äldrenämnden	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2016-12-14	

Dnr ÄN 2016/468

§ 158 Motion från Kristdemokraterna om att inrätta vårdserviceteam i Haninge

Sammanfattning

Kristdemokraterna föreslår i en motion till kommunfullmäktige att Äldrenämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom Haninges äldreomsorg i enlighet med motionens intentioner.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser det som meningsfullt att utreda förutsättningarna och avser att belysa möjligheter och svårigheter med förslaget och därtill vilka konsekvenser och effekter som kan förväntas.

Underlag för beslut

- Motion till kommunfullmäktige – Inrätta vårdserviceteam i Haninge, 2016-10-03

Förslag till beslut

1. Yttrandet överlämnas till kommunstyrelseförvaltningen

Arbetsutskottets förslag till äldrenämnden

1. Yttrandet överlämnas till kommunstyrelseförvaltningen

Äldrenämndens beslut

1. Yttrandet överlämnas till kommunstyrelseförvaltningen

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Utdragsbestyrkande

Dnr KS 2016/88

§ 103 Motion från Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) om att införa äldreboendegaranti

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) har i en motion föreslagit att kommunfullmäktige ger äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år samt att lämna förslag på hur detta snarast kan införas i Haninge kommun.

Motionen remitterades inledningsvis till äldrenämnden, som i beslut 2016-05-25, § 79, konstaterade att det skulle strida mot gällande lagstiftning att införa den i motionen föreslagna garantin, bland annat eftersom det faktum att en person uppnått en viss ålder inte förändrar kravet på behovsprövning enligt socialtjänstlagen.

Kommunstyrelseförvaltningen instämde i äldrenämndens bedömning att det skulle strida mot gällande lagstiftning att införa den föreslagna äldreboendegarantin och föreslog att motionen skulle avslås.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2016-11-21, § 306, återremitterades ärendet till kommunstyrelseförvaltningen med hänvisning till ett eget förslag från Kristdemokraterna, i vilket nedanstående föreslås:

Kommunfullmäktige ger äldrenämnden i uppdrag att revidera riktlinjerna för handläggning enligt socialtjänstlagen med följande skrivelse kring särskilt boende:

Behovet av särskilt boende ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation vägs samman med fysiska, psykiska, sociala, existentiella och medicinska behov. Personer som är över 85 år och behöver ökad trygghet i sin vardag, ska erbjudas plats på särskilt boende.

I det egna förslaget lyfts även fram att Danderyds kommun har infört hög ålder som en parameter i biståndsbedömningen, utan att det strider mot 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL).

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att Danderyds kommun, precis som framgår av det egna förslaget från Kristdemokraterna, har infört en skrivning om hög ålder i sina riktlinjer för handläggning av bistånd:

Behovet av särskilt boende ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation och möjligheter vägs samman med fysiska, sociala, medicinska, psykiska och existentiella behov. Personer som fyllt 90 år som ansöker om särskilt boende för att få ökad trygghet i sin vardag ska beviljas det.

Vid kontakt med Danderyds socialdirektör har denna uppgett att tanken vid revideringen av riktlinjerna var att extra hänsyn ska tas till att man behöver trygghet i sin vardag när man har passerat 90 år. Såvitt kommunstyrelseförvaltningen kan bedöma har dock riktlinjerna fått en skarpare innebörd, i och med formuleringen ”ska beviljas”.

Kommunstyrelseförvaltningen vidhåller att en sådan garanti strider mot kravet på behovsprövning enligt socialtjänstlagen, eftersom garantin innebär att om den sökande uppnått den stipulerade åldern och själv anser sig ha behov av ökad trygghet, finns inte utrymme att väga in andra aspekter vid bedömningen av om särskilt boende ska beviljas eller inte. Att en annan kommun har infört skrivningen i sina riktlinjer, innebär inte nödvändigtvis att den är lagenlig.

Stöd för bedömningen att en äldreboendegaranti är olaglig har kommunstyrelseförvaltningen fått vid kontakt med förbundsjurist hos Sveriges Kommuner och Landsting. Stöd för bedömningen hittas även i Socialstyrelsens frågebank inom området rättssäker äldreomsorg. Där framgår att bestämmelsen i 4 kap. 1 § SoL inte medger att bistånd beviljas med enbart ålder som grund.

Med anledning av ovanstående föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen avslås.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelsens beslut 2016-11-21, § 306, inklusive eget förslag från Kristdemokraterna

- Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt socialtjänstlagen inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun

- Utdrag ur Socialstyrelsens frågor och svar inom området rättssäker äldreomsorg

- Äldrenämndens beslut 2016-05-25, § 79

- Äldreförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-04-20

- Motion om äldreboendegaranti

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Martina Mossberg (M) och Kennerth Valtersson (SD) bifall till eget förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna (bilaga).

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och det egna förslaget från Moderaterna och Kristdemokraterna med instämmande av Sverigedemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

Expedieras: Akt

Utdragsbestyrkande

Dnr KS 2016/88

§ 306 Motion från Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) om att införa äldreboendegaranti

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) har i en motion föreslagit att kommunfullmäktige ger äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år samt att lämna förslag på hur detta snarast kan införas i Haninge kommun.

Motionen har remitterats till äldrenämnden. I beslut 2016-05-25, § 79, med tillhörande tjänsteskrivelse yttrar sig nämnden över motionen. Nämndens yttrande utmynnar i att det skulle strida mot gällande lagstiftning att införa den i motionen föreslagna garantin, bland annat eftersom det faktum att en person uppnått en viss ålder inte förändrar kravet på behovsprövning enligt socialtjänstlagen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen instämmer i äldrenämndens bedömning att det skulle strida mot gällande lagstiftning att införa den föreslagna äldreboendegarantin. Saken behöver inte utredas ytterligare. Förvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Underlag för beslut

- Motion om äldreboendegaranti
- Äldrenämndens beslut 2016-05-25, § 79
- Äldreförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-04-20

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Meeri Wasberg (S) att ärendet ska återremitteras enligt eget förslag (bilaga) från Kristdemokraterna. Marie Litholm (KD) yrkar i andra hand bifall till eget förslag.

Kennerth Valtersson yrkar att ärendet i första hand ska återremitteras enligt eget förslag från Kristdemokraterna (bilaga) och yrkar i andra hand bifall enligt eget förslag från Kristdemokraterna.

Ordföranden ställer proposition på om ärendet ska avgöras i dag eller återremitteras i enlighet med eget förslag från Kristdemokraterna och finner att kommunalrådsberedningen beslutar att ärendet ska återremitteras.

Kommunstyrelsens beslut

1. Motionen återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen i enlighet med eget förslag från Kristdemokraterna (KD).

Expedieras: Akt

För kännedom: Motionärerna, äldrenämnden

Kristdemokraterna

Eget förslag

§ 306 – Motion från Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) om att införa äldreboendegaranti.
Kommunstyrelsen
2016-11-30

I underlaget till beslutet för denna motion hänvisar förvaltningen till bestämmelsen i 4. Kap 1 § SoL där det framgår att man inte kan bli beviljat bistånd på särskilt boende med enbart ålder som grund. Hjälp och stöd enligt 4 kap. 1 § SoL förutsätter att det finns individuella behov hos den sökande som behöver tillgodoses och som inte kan tillgodoses av den sökande själv eller på något annat sätt.

I till exempel Danderyds kommun har man skrivit i sina riktlinjer för handläggning av bistånd enligt socialtjänstlagen att personer över 90 som vill ha ökad trygghet i sin vardag ska erbjudas plats på särskilt boende. På detta sätt blir hög ålder en parameter i biståndsbedömningen, utan att det strider mot det som anges i 4. Kap 1 § SoL.

I vår motion önskade vi utreda en äldreboendegaranti och få förslag på hur detta skulle kunna införas. Danderyd visar på ett exempel.

Förslag till beslut

1. **Ge äldrenämnden i uppdrag att revidera riktlinjerna för handläggning enligt socialtjänstlagen med följande skrivelse kring särskilt boende:**

   ''Behovet av särskilt boende ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation vägs samman med fysiska, psykiska, sociala, existentiella och medicinska behov. Personer som är över 85 år och behöver ökad trygghet i sin vardag, ska erbjudas plats på särskilt boende''.

   Därmed anses motionen bifallen.

Marie Litholm (KD)

Utdrag ur Socialstyrelsens frågor och svar inom området rättssäker äldreomsorg
http://www.socialstyrelsen.se/fragorochsvar/rattssakeraldreomsorgutredning

Är det tillåtet att ge bistånd enligt socialtjänstlagen med enbart ålder som grund?

Bestämmelsen i 4 kap. 1 § socialtjänstlagen, SoL medger inte att bistånd beviljas med enbart ålder som grund. Hjälp och stöd enligt 4 kap. 1 § SoL förutsätter att det finns individuella behov hos den sökande som behöver tillgodoses och som inte kan tillgodoses av den sökande själv eller på något annat sätt. Det betyder att beslut om bistånd ska föregås av och bygga på en individuell behovsprövning av den enskildes behov av insatser.

Detta betyder bland annat att det inte är möjligt för en kommun, att med stöd av socialtjänstlagen, exempelvis tillhandahålla olika typer av servicetjänster till samtliga invånare som fyllt 75 år.

Dnr ÄN 2016/82

§ 79 Motion från Kristdemokraterna: Inför äldreboendegaranti

Sammanfattning

Marie Litholm och Suzanne Enman har för Kristdemokraterna i Haninge har lämnat in en motion till kommunfullmäktige med förslag på att ge äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år samt att lämna förslag på hur detta snarast kan införas i Haninge kommun. Äldrenämnden ska besvara motionen senast den 16 juni 2016.

Underlag för beslut

- Motion från Kristdemokraterna, inför äldreboendegaranti, 2016-02-08

- Förvaltningens yttrande, 2016-04-20

Förslag till beslut

1. Äldrenämnden antar äldreförvaltningens yttrande som sitt eget.

Överläggningar i arbetsutskottet

Sedat Dogru (M) yrkar bifall till motionen. Ordförande ställer äldreförvaltningens förslag mot Sedat Dogrus (M) förslag till beslut och finner att äldrenämnden kan besluta enligt förvaltningens förslag.

Arbetsutskottets förslag till äldrenämnden

1. Äldrenämnden antar äldreförvaltningens yttrande som sitt eget.

Överläggningar i äldrenämnden

Suzanne Enman (KD) yrkar bifall till motionen. Sedat Dogru (M), Matts Wallin (L) och Eva Karlsson (SD) ansluter till Suzanne Enmans (KD) yrkande.

Ordförande Annett Haaf (S) konstaterar att det finns två förslag till beslut, arbetsutskottets förslag till beslut och oppositionens

förslag (M, KD, L, SD) Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att äldrenämnden kan besluta enligt arbetsutskottets förslag.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden antar äldreförvaltningens yttrande som sitt eget.

Reservationer

Sedat Dogru (M), Suzanne Enman (KD), Matts Wallin (L) och Eva Karlsson (SD) reserverar sig mot beslutet.

_____

Expedieras: Kommunstyrelsen

För verkställighet:

För kännedom:

Haninge kommun

20 april 2016

Dnr: ÄN 2016/82

Äldreförvaltningens yttrande över motion från Kristdemokraterna om att införa äldreboendegaranti för personer över 85 år

Bakgrund
Kristdemokraterna har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där de föreslår fullmäktige att ge äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheterna att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år samt att lämna förslag på hur detta snarast kan införas i Haninge kommun. Äldrenämnden ska yttra sig över motionen senast den 16 juni 2016.

I sin motion skriver Kristdemokraterna att äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Vidare skriver Kristdemokraterna att var och en ska ses som en person med eget och unikt värde, med skilda intressen och bakgrunder. De skriver också att det inte finns någon åldersgräns som upphäver rätten att bestämma över sin vardag. Kristdemokraterna vill öka äldres självbestämmande genom att kommunen tillhandahåller plats på särskilt boende om de själva så önskar. Det kan handla om att den äldre upplever oro i hemmet eller social isolering. Kristdemokraterna vill att rätt till särskilt boende eller trygghetsboende ska gälla för alla över 85 år, utan att det görs en biståndsbedömning.

Förvaltningens synpunkter
Att tillhandahålla individuellt inriktade insatser utan utredning och beslut strider mot bestämmelserna i 2 kap. 1 § kommunallagen, KL, och gällande rättspraxis. Alla insatser som ges till enskilda kommuninvånare måste ha stöd i annan lag. Sådant stöd finns i 4 kap. 1 och 2 § socialtjänstlagen, SoL. Handläggningsreglerna ser lika ut för samtliga insatser som nämnden beviljar äldre personer med stöd av 4 kap. 1 § SoL, oavsett om det rör sig om

omfattande insatser som utgör personlig omvårdnad eller enklare hemtjänstinsatser, såsom städ, tvätt eller inköp. Enbart det faktum att en person uppnått en viss ålder förändrar inte kravet på behovsprövning. Det är alltså inte förenligt med gällande lagstiftning att undanta en viss grupp från detta krav.

Förslaget strider även mot likställighetsprincipen. Enligt 2 kap. 2 § kommunallagen, KL, ska kommuner och landsting behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Likställighetsprincipen innebär att det inte är tillåtet för kommuner och landsting att särbehandla kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar på annat än objektiv grund, utan att ha stöd i speciallag.

Det som Kristdemokraterna i sin motion framhåller som viktiga faktorer för äldre personer finns reglerat i socialtjänstlagen och tas alltså redan hänsyn till i de bedömningar som görs innan beslut fattas om särskilt boende. Äldreförvaltningen anser dock att dessa faktorer är lika viktiga oavsett om personen är över eller under 85 år.

För att göra behovsbedömningen så rättssäker och jämlik som möjligt är det enhetschefen för beställarenheten som beslutar om särskilt boende.

Under 2015 beviljades 115 personer plats i särskilt boende i Haninge kommun. Av dessa var 54 personer över 85 år. Under 2015 fattades 20 avslagsbeslut gällande särskilt boende. Av dessa var 12 personer över 85 år.

Mot bakgrund av ovanstående kan äldreförvaltningen inte se att förslaget i Kristdemokraternas motion är möjligt att genomföra eller utreda vidare då det strider mot gällande lagstiftning.

Haninge 2016-02-08

Kristdemokraterna

Motion till kommunfullmäktige

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -02- 10
Dnr. KS 2016/88

Inför äldreboendegaranti

Att bygga ett samhälle där alla kan åldras i trygghet och värdighet är ett angeläget mål för Kristdemokraterna. Ett välfärdssamhälle kan i hög grad bedömas utifrån kriterier som respekt, tillvaratagande och omsorg om den äldre generationen. Vi menar från Kristdemokraterna att detta måste vara utgångspunkten också för vår kommuns äldreomsorg.

Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Var och en ska ses som en person med eget och unikt värde, med skilda intressen och bakgrunder.

Det finns ingen åldersgräns som upphäver rätten att bestämma över sin vardag. Vi kristdemokrater vill öka äldres självbestämmande genom att kommunen tillhandahåller plats i särskilt boende om de själva så önskar. Det kan handla om att den äldre upplever oro i hemmet eller social isolering.

Rätt till plats på särskilt boende eller ett trygghetsboende ska gälla för alla över 85 år, utan att det görs en biståndsbedömning. Detta är en mycket viktigare satsning än regeringens förslag om avgiftsfri öppenvård för dem som är över 85 år, både ur fördelningspolitiskt perspektiv men framför allt för att ett tryggt boende är oerhört viktigt - särskilt för äldre.

Kristdemokraterna föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **Ge Äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år samt att lämna förslag på hur detta snarast kan införas i Haninge kommun.**

För Kristdemokraterna

Marie Litholm (KD)

Suzanne "Kickan" Enman (KD)

Kristdemokraterna
Kommunhuset
136 81 Haninge

08-606 86 90
073-941 30 42 (gruppledaren)
e-post: haninge@kristdemokraterna.se

Bg. 5704-2624

Haninge kommun

Beslutande organ
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (3)

Sammanträdesdatum
2017-04-18

Dnr KS 2016/413

§ 104 Motion från Alexandra Anstrell (M) om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Sammanfattning

Alexandra Anstrell (M) föreslår i rubricerad motion att kommunfullmäktige utreder upphandling av och/eller föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar samt att under 2018 införa föreningsdrift av fritidsgården i Jordbro.

Motionen har remitterats till kultur- och fritidsnämnden som i sitt yttrande, 2016-12-14 § 112, skriver att nämnden redan har i uppdrag av kommunfullmäktige att under 2017/2018 utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen. Kultur- och fritidsnämnden skriver också i sitt svar att utredningen skulle kunna belysa föreningsdrivna fritidsgårdar i ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att kommunfullmäktige i Mål och budget 2017-2018 har gett kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen.

Av kultur- och fritidsnämndens yttrande, 2016-12-14 § 112, framgår att nämnden anser att det vore lämpligt att utvidga uppdraget till att samtidigt belysa föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Samtidigt kan utredningen också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att det är en god idé att i enlighet med kultur- och fritidsnämndens förslag utvidga uppdraget till att utreda förutsättningar för att utveckla föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att uppdraget utvidgas i enlighet med kultur- och fritidsnämndens förslag och att motionen därmed anses besvarad.

Underlag för beslut

- Motionen

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-12-14, § 112

- Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-12-02

Överläggningar i kommunstyrelsen

Alexandra Anstrell (M) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt Moderaternas och Kristdemokraternas yrkande om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunfullmäktige uppdrar till kultur- och fritidsnämnden att som en utökning av redan givet uppdrag även utreda förutsättningarna för att utveckla föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.
2. Motionen anses med hänsyn till det utökade uppdraget besvarad.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Ordföranden yrkar att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs.

_____

Expedieras: Akt

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -09- 09
Dnr. KS 2016/413

Kommunfullmäktige
2016-09-12

Motion om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Att ge förutsättningar för idrott och kulturverksamhet för ungdomar är en av de viktigaste uppgifterna för kultur- och fritidsnämnden. Till största delen utförs detta arbete av ideella krafter och nämndens ansvar, förutom ekonomiskt stöd, är att samarbeta med ideella organisationer och företag för att öka deltagandet och ta vara på befintliga resurser. Alternativ verksamhet till de traditionella fritidsgårdarna har varit både resurseffektiv och populär. Goda exempel är projektet Unga för unga och den befintliga organisationen Vägen ut i Jordbro.

Haningemoderaternas uppfattning är att mångfalden i utbudet och anpassningen till invånarnas behov ökar om kommunen låter externa aktörer vara en del i det utbud av tjänster som erbjuds invånarna, så även inom kultur- och fritidsverksamheten. Det finns också stora ekonomiska fördelar för både ideella organisationer och skattebetalarna om föreningar erbjöds att leverera kultur- och fritidsutbudet. Därför bör kommunen även inom dessa verksamheter bidra till en ökad mångfald och valfrihet i linje med kommunens mål för 2017-2017.

Med hänvisning till ovanstående föreslås kommunfullmäktige

- att utreda upphandling och/eller föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar
- att under 2018 införa föreningsdrift av fritidsgården i Jordbro

Alexandra Anstrell (M)

HANINGE KOMMUN
Kultur & Fritid
2016 -12- 14

Dnr KOFN 2016/159

§ 112 Motion från Alexandra Anstrell (M) om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Sammanfattning

Alexandra Anstrell (M) har inkommit med en motion där man föreslår kommunfullmäktige att utreda upphandling av och/eller föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar samt att under 2018 införa föreningsdrift av fritidsgården i Jordbro.

Då kultur- och fritidsförnämnden redan har i uppdrag av kommunfullmäktige att under 2017/2018 utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen, skulle man i denna utredning samtidigt kunna belysa föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Förvaltningens synpunkter

Haninge kommun ingår i Nackanätverket som bland annat definierar fritidsgård utifrån till exempel öppettid, personaltäthet, personalkompetens och verksamhetsinriktning. Nationellt så uppskattas att cirka 25 % av alla fritidsgårdar och ungdomens hus/allaktivitetshus är föreningsdrivna. I Haninge kommun finns två föreningar som kultur- och fritidsnämnden stöder ekonomiskt för att vara en del av kommunens fritidsutbud. Kommunen ställer i dessa fall krav på öppettider, verksamhet och samarbete.

Då Kultur- och fritidsnämnden redan har i uppdrag av kommunfullmäktige att under 2017/2018 utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen är det lämpligt att i samband med den utredningen även belysa föreningsdrivna fritidsgårdar utanför Brandbergen, som till exempel i Jordbro.

Underlag för beslut

- Motion om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

- TJUT Motion om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Överläggningar i arbetsutskottet

Ärendet överlämnas till nämnden utan eget ställningstagande.

Propositionsordning

Joakim Goding (M) yrkar på återremiss till förvaltningen för omarbete med motivering att Moderaterna anser att det är olyckligt att det står olika formuleringar under reciten och tjänsteutlåtandet, vilket skapar otydlighet. Svaret på motionen är även oklart då det inte tydligt framgår att det kommer göras en utredning/upphandling av kommunens samtliga fritidsgårdar och att man i sådana fall bör göra fritidsgårdarna i Brandbergen och Jordbro till pilotprojekt för föreningsdrift. Moderaterna tycker dock att det är bra att förvaltningen är positiv till motionen.

Christer Erlandsson (S) yrkar på att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.

Ordförande konstaterar då att det finns två förslag till beslut. Ordförande ställer förslag om att ärendet ska återremitteras mot förslag om att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde. Ordförande finner att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.

Därefter konstaterar ordförande att det bara finns ett förslag till beslut - förvaltningens - och att nämnden beslutar i enlighet med förslaget.

Nämndens beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

2. Nämnden medger att Moderaterna får lämna ett eget yrkande till protokollet.

Reservationer

Joakim Goding (M), Kristoffer Eriksson (M), Marietta de Pourbaix-Lundin (M), Pia Lublin (L) och Catharina Alderskans (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för återremiss.

Haninge kommun

Kultur- och fritidsförvaltningen

Datum 2016-12-02
Dnr KOFN 2016/159

Utveckling och stöd
Klas Sandberg

Kultur- och fritidsnämnden

Motion om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Sammanfattning
Alexandra Anstrell (M) har inkommit med en motion där man föreslår kommunfullmäktige att utreda upphandling av och/eller föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar samt att under 2018 införa föreningsdrift av fritidsgården i Jordbro.

Då kultur- och fritidsförnämnden redan har i uppdrag av kommunfullmäktige att under 2017/2018 utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen, skulle man i denna utredning samtidigt kunna belysa föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Underlag för beslut
- Motion om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Förslag till beslut
1. Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Maria Lindeberg
Förvaltningschef

Lotta Gusterman
Chef Utveckling och stöd

Expedieras: Akt,
För verkställande: Kommunstyrelsen
För kännedom:

Bakgrund
Alexandra Anstrell (M) har inkommit med en motion där man föreslår kommunfullmäktige att utreda upphandling av och/eller föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar samt att under 2018 införa föreningsdrift av fritidsgården i jordbro.

I motionen framgår att en av de viktigaste uppgifterna för kultur- och fritidsnämnden är att ge goda förutsättningar för idrott- och kulturverksamhet för ungdomar och att detta arbete till största delen i dag utförs av ideella krafter. Alexandra Anstrell menar att Kultur- och fritidsnämndens ansvar är att, förutom ekonomiskt stöd, även verka för att samarbeta med ideella organisationer och företag för att öka deltagandet och ta vara på befintliga resurser. Projektet ”Unga för unga” och organisationen ”Vägen ut” i Jordbro är exempel på alternativa verksamheter till de traditionella fritidsgårdarna som varit både resurseffektiva och populära.

Moderaterna framför att mångfalden i utbudet och anpassningen till invånarnas behov ökar om externa aktörer tillåts vara en del i det utbuds om erbjuds kommuninvånarna. Moderaterna skriver även i motionen att det finns stora ekonomiska fördelar för både ideella organisationer och skattebetalarna om föreningar erbjuds att leverera kultur- och fritidsutbudet. Detta skulle också leda till ökad mångfald och valfrihet i linje med kommunens mål för 2017-2018.

Ärendets beredning
Ärendet har beretts inom kultur- och fritidsförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Fritidsgårdarnas uppgift och målgrupp
Haningekommun ingår i Nackanätverket som bland annat arbetar med att formulera och definiera fritidsgårdsuppdraget. För att räknas som fritidsgård enligt Nackanätverket ska man:
- Ha öppet minst fyra kvällar i veckan, varav minst en är fredag eller helgkväll.
- Vara minst tre medarbetar som arbetar heltid i den öppna verksamheten.
- Ha minst 75 % av personalen som har fritidsledarutbildning eller likvärdig utbildning.
- Erbjuda möjligheter till olika aktiviteter som kan utövas spontant.
- Ha en lokal som är inredd och anpassad för öppen ungdomsverksamhet och som används i huvudsak för detta ändamål.

Haninge kommuns fritidsgårdar är en mötesplats där ungdomar kan träffas i en trygg och drogfri miljö. Fritidsledarens uppgift är att ta tillvara på och främja ungdomars förutsättningar, kreativitet, behov och personliga intressen, både i grupp och enskilt. På fritidsgårdarna finns ett brett utbud av aktiviteter och det ges även möjlighet till att prata både med personal och umgås med kompisar. Fritidsgården är en arena där ungdomar kan få prova nya aktiviteter, få kulturupplevelser och ägna sig åt eget skapande. På fritidsgården finns möjligheter att komma med förslag på aktiviteter.

Alla barn och ungdomar i Haninge kommun är välkomna fritidsgårdarna som är en öppenverksamhet. Bland besökarna på fritidsgårdarna är det många unga som inte har en fritidssysselsättning och som befinner sig i utsatta situationer gällande till exempel droger, hemmaproblem och ensamhet.

Föreningsdriven fritidsverksamhet inom och utom kommunen.
I Haninge kommun så finns i dag verksamheter vid Skutans gård och Haninge boxningsklubb som kultur- och fritidsnämnden stöder ekonomiskt för att vara en del av Haninges fritidsutbud. Kommunen har i dessa fall krav på verksamhet, samarbete och öppettider. I undersökningar av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och Sveriges kommuner och landsting 2014, fann man att det i Sverige fanns cirka 900 fritidsgårdar och cirka 150 ungdomens hus/allaktivitetshus varav ungefär 25 % var föreningsrivna. Cirka 100 kommuner svarade dock inte på enkätfrågorna, men sifforna bör ändå ge en fingervisning om relativ andel kommunalt driven och föreningsdriven fritidsverksamhet. Vad gäller föreningsdrivna fritidsgårdar finns olika sätt hur kommunerna väljer att stödja. I vissa fall stöder kommunen enbart med ersättning för material medan man i andra fall ger ersättning för personal och lokalkostnader.

Utredning av föreningsdrivna fritidsgårdar
Det finns flera frågor att beakta om man ska utreda föreningsdrivna fritidsgårdars verksamhet. Personalfrågor som kompetens och krav på personaltäthet, vilken målgrupp som nås, verksamhetsinriktning, ekonomisk konsekvens, besöksfrekvens och kvalitet är exempel på områden som skulle kunna belysas i en utvärdering.

Kultur- och fritidsnämnden har i uppdrag av kommunfullmäktige att 2017-2018 utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen. Man skulle i denna utredning även kunna belysa föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Denna utredning skulle då kunna vara behjälpligt som beslutsunderlag när man tittar på föreningsdrivna fritidsgårdar även utanför Brandbergen som till exempel i Jordbro. Kultur- och fritidsförvaltningen skapar förslagsvis en uppdragsbeskrivning gällande utredningen för förankring i kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott.

Haninge kommun

Beslutande organ	Dokumenttyp	Sida
Kommunfullmäktige	Protokollsutdrag	1 (1)
	Sammanträdesdatum 2017-04-18	

Dnr KS 2017/5

§ 105 Befrielse från uppdrag

Inga avsägelser har inkommit till kansliet. Däremot förekommer två sedan tidigare avslutade uppdrag:

Nils Scherlund (L), god man enligt fastighetsbildningslagen med erfarenhet ifråga om tätortsförhållanden

Det har kommit till kansliets kännedom att Nils Scherlund har folkbokfört sig i annan kommun och därmed upphör uppdraget automatiskt.

Yvonne Radestam (S), ersättare i Östra Sveriges Luftvårdsförbund

Yvonne Radestam avled våren 2016 men kansliet har först nu uppmärksammat att ny ersättare behöver väljas till Östra Sveriges Luftvårdsförbund.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kansliet KSF (förtroendemannaregistret)

Utdragsbestyrkande

Dnr KS 2017/5

§ 106 Val till vissa uppdrag, tidigare bordlagda

Nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Anna Lundströmer (nominerad av Liberalerna) t o m 2019-12-31

Bordläggning

Nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Fanny Larsson (nominerad av Socialdemokraterna) t o m 2019-12-31

Birgitta Malm Pettersson

Nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Alvin Lindstam (nominerad av Miljöpartiet) t o m 2019-12-31

Bordläggning

Nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Peshwas Saadon (nominerad av Socialdemokraterna) t o m 2019-12-31

Marie Louise Boström

Suppleant i Haninge Bostäders styrelse efter Patrik Derk t o m utgången av årsstämma 2019

Malin Söderman

Deltidsengagerad förtroendevald tillika kommunalråd efter Annica Hjerling (MP) med tjänstgöringsgrad 30 % t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP)

Ledamot i kommunstyrelsen efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP)

Ledamot i stadsbyggnadsnämnden efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Lea Fernquist (MP)

1:e vice ordförande i stadsbyggnadsnämnden tillika deltidsengagerad förtroendevald efter Annica Hjerling (MP) med tjänstgöringsgrad 30 % t o m 2018-12-31

Lea Fernquist (MP)

Ordförande i hållbarhetsberedningen efter Annica Hjerling (MP) med tjänstgöringsgrad 20 % t o m 2018-12-31

Arja Kalvas (MP)

Ledamot i Stockholms länsförbund för krishantering efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP)

Ersättare i krisledningsnämnden efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP)

Ersättare i valnämnden efter Dipak Kundu (L) t o m 2018-12-31

Bordläggning (L)

Förslag till beslut

1. Enligt valberedningens förslag.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Nedanstående val bordläggs.

   Nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Anna Lundströmer (nominerad av Liberalerna) t o m 2019-12-31

   Nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Alvin Lindstam (nominerad av Miljöpartiet) t o m 2019-12-31

   Ersättare i valnämnden efter Dipak Kundu (L) t o m 2018-12-31

2. Nedanstående val förrättas.

   Birgitta Malm Pettersson, nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Fanny Larsson (nominerad av Socialdemokraterna) t o m 2019-12-31

   Marie Louise Boström, nämndeman i Södertörns tingsrätt efter Peshwas Saadon (nominerad av Socialdemokraterna) t o m 2019-12-31

Malin Söderman, suppleant i Haninge Bostäders styrelse efter Patrik Derk t o m utgången av årsstämma 2019

Johan Svensk (MP), deltidsengagerad förtroendevald tillika kommunalråd efter Annica Hjerling (MP) med tjänstgöringsgrad 30 % t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP), ledamot i kommunstyrelsen efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Lea Fernquist (MP), ledamot i stadsbyggnadsnämnden efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Lea Fernquist (MP), 1:e vice ordförande i stadsbyggnadsnämnden tillika deltidsengagerad förtroendevald efter Annica Hjerling (MP) med tjänstgöringsgrad 30 % t o m 2018-12-31

Arja Kalvas (MP), ordförande i hållbarhetsberedningen efter Annica Hjerling (MP) med tjänstgöringsgrad 20 % t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP), ledamot i Stockholms länsförbund för krishantering efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

Johan Svensk (MP), ersättare i krisledningsnämnden efter Annica Hjerling (MP) t o m 2018-12-31

3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

Personalavdelningen (löneenheten och Maine Söderlund)

Kansliet KSF (förtroendemannaregistret)

För kännedom:

De valda

Berörda organ

Haninge kommun

Dnr KS 2017/5

§ 107 Val till vissa uppdrag

God man enligt fastighetsbildningslagen* efter Nils Scherlund (L) t o m 2018-12-31

Bordläggning (L)

**Den förtroendevalde behöver ha kunskap om tätortsförhållanden*

Ersättare i Östra Sveriges Luftvårdsförbund efter Yvonne Radestam (S) t o m 2018-12-31

Bordläggning (S)

Förslag till beslut

1. Enligt valberedningens förslag.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Nedanstående val bordläggs.

   God man enligt fastighetsbildningslagen efter Nils Scherlund (L) t o m 2018-12-31

   Ersättare i Östra Sveriges Luftvårdsförbund efter Yvonne Radestam (S) t o m 2018-12-31

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

Personalavdelningen (löneenheten och Maine Söderlund)

Kansliet KSF (förtroendemannaregistret)

För kännedom:

De valda

Berörda organ

Utdragsbestyrkande

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -03- 08
Dnr. KS 2017/152

Liberalerna

Interpellation ställd till socialnämndens ordförande Petri Salonen (C)

En av de viktigaste frihetsreformerna i modern tid kan vara LSS-lagstiftningen, Lagen om Stöd och Service. Det var folkpartisten, idag liberalen, Bengt Westerberg som var socialminister i regeringen som drev igenom denna lag under tidigt 90-tal. Syftet med lagen är att säkerställa att varje individ som är i behov av assistanshjälp får rätt hjälp och reellt inflytande över sin egen vardag. Den nya lagen var på sin tid revolutionerande och medförde att ett antal människor, som tidigare var begränsade från att delta i samhället fick större möjligheter att delta på lika villkor.

Därför är det med bestörtning jag har hör hur denna lagstiftning börjat tillämpas allt snålare. Det var inför 2016 som statsrådet Åsa Regnér (S), barn-, äldre och jämställdhetsminister, lämnade nya direktiv till Försäkringskassan där det angavs att myndigheten ska begränsa timutvecklingen inom den personliga assistansen. Det har lett till en allt hårdare bedömning av den enskildes behov. Detta har medfört att många fått ett minskat stöd eller helt indragen assistans och i förlängningen minskade förutsättningar till att leva ett så normalt liv som möjligt. Runt om landet kommer allt fler rapporter, om föräldrar som kämpar i motvind för att deras barn ska få den hjälp de behöver för att överleva. Vuxna människor som kämpar för möjligheten att kunna arbeta eller studera. Det finns många politiker som kämpar för deras rätt likaså. Tyvärr är denna kamp inte alltid tillräcklig. I Malmö avled en kvinna ensam på toaletten för hennes ledsagning hade dragits in. Ett beslut som senare visade sig felaktigt. Det här är vad begränsad timutveckling leder till i praktiken. Regleringsbrevet för 2017 angav regeringen ett förtydligande i direktiven till Försäkringskassan, men detta förändrade inte uppdraget i sak.

Därför vill jag nu fråga Socialnämndens ordförande Petri Salonen (C):

1. Hur märker ni av regeringens och statsrådet Åsa Regnérs (S) spardirektiv idag och hur kommer det att påverka i framtiden?
2. Är det många som istället blir tvingade till att söka bistånd hos kommunen för att klara av vardagen?
3. Innebär det här att assistansberättigade inte längre får rätt hjälp och att deras levnadsvillkor försämras?

4. Hur många personliga assistenter beräknar ni berörs av minskad arbetstid eller uppsägning i vår kommun?

5. Hur många anhöriga beräknar ni ha berörts av regeringens direktiv som innebär att det blir just de anhöriga som måste ta över när Försäkringskassan inte längre vill bistå?

6. Hur många människor har blivit beroende av sina anhöriga och förlorat deras möjlighet till att ha ett självständigt liv?

7. Vad innebär det här i förlorad inkomst för anhöriga som kanske måste minska sin arbetstid?

8. Vad förlorar kommunen i skatteintäkter och arbetstillfällen då de personliga assistenterna får färre arbetstimmar samt att anhöriga kan tvingas minska sin arbetstid?

9. Har socialtjänsten någon uppfattning om hur dessa människors hälsa och välmående i övrigt påverkats när de blir berövade sin självständighet på detta sätt?

10. Med anledning av att Centerpartiet styr tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet i Haninge finns det anledning att tro att det finns olika uppfattningar i kommunledningen kring hur frågor rörande LSS-lagstiftningen ska hanteras. Hur påverkar den Socialdemokratiska och Miljöpartistiska regeringens attack på LSS-reformen ditt arbete i Haninge för de som har rätt till insatser genom LSS?

Haninge den 7 mars 2017

Tobias Hammarberg (L)

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyreleförvaltningen
2017 -03- 31
Dnr. KS 2017/201

Interpellation om Haninges cykelplan

2017-03-31

Kommunens cykelplan antogs 2010 och sträcker sig över 20 år. Där står vilka satsningar som planeras att göra och hur mycket de beräknas kosta.

En handlingsplan togs fram för de första åren, 2011-2015, och efter det föreslås att cykelplanen uppdateras. Det är med andra ord dags för en uppdatering.

I cykelplanen framgår det vad Haningeborna tycker om cykelvägarna. Önskemål som flest framfört är cykelväg till Årsta havsbad, till Dalarö samt cykelväg längs med Torfastleden. Kommunen har fört samtal med barn och ungdomar på fritidsgårdar också. Önskemål som ofta återkom var cykelställ vid kommunens badplatser, bättre asfalt på cykelvägarna och mer belysning. Högst prioritet i cykelplanens åtgärdslista fick ny cykelväg längs med Torvallavägen, Sleipnervägen och Söderbymalmsvägen. Fler dialoger med barn från Jordbro, Västerhaninge och Tungelsta efterlyses.

Haninge kommun har fler antal döda och svårt skadade i trafiken jämfört med andra kommuner i länet, sett till antalet invånare. Hastigheterna är betydligt högre än acceptabelt där oskyddade trafikanter ska korsa biltrafikens huvudnät. Vikten av separata gång- och cykelvägar eller bilfria vägar är stor.

I det 37 sidor långa dokumentet står det bara på ett ställe om pumpar:

"Vid viktiga målpunkter, exempelvis pendeltågsstationer, bör tillgång till cykelpumpar finnas. "

I hela Brandbergen finns ingen cykelpump. Den närmaste pumpen är på Circle K. Om jag har fått rätt information så är det flera andra kommundelar där cykelpump inte finns. Det bör finnas centralt i tätorten åtminstone en cykelpump.

I Örebro kommun och många andra kommuner finns så kallade cykelbarometrar, som visar antalet passerande cyklister. Där finns också möjlighet att pumpa cykeldäck. Användandet av cykelbarometrar är ett sätt att synliggöra cyklandet och ger service till cyklister.

Åsikter från invånare som cyklar är oerhört värdefullt och visar om kommunen är på rätt väg, om insatserna hjälper cyklisterna och kan bidra till att fler cyklar. Därför är det en god idé att inrätta ett cykelråd som kan ta tillvara de åsikter och erfarenheter som finns.

När jag frågade personalen på Kulturhuset så har cykelutlåningen varit uppskattad av många. Det som var negativt var tiden att lånetiden för cykeln var för kort enligt många. Om det hade funnits fler platser att låna cyklar på hade fler möjligheter öppnat sig, dels så skulle fler kommundelar få tillgång till cykelutlåning och dels så skulle lånarna kunna låna på ett ställe och lämna på ett annat. Om det skulle finnas ett cykellämningsställe i Tyresta så skulle det kunna få fler att ta cykeln ut till Tyresta och bussen tillbaka om det är för jobbigt att cykla tillbaka. I nuläget är det nog många som skippar cykel helt för att det är för jobbigt.

Kommunen som arbetsköpare har stor möjlighet att påverka och uppmuntra sina anställda att cykla mer.

Därför vill jag ställa följande frågor till stadsbyggnadsnämndens ordförande Göran Svensson (S)

1. Hur mycket av handlingsplanen 2011-2015 har genomförts?
2. Finns det planer på att göra om vägar i central tätort till bilfria gator?
3. Har det hållits fler dialogmöten med invånare i frågan?
4. När planeras en uppdatering av cykelplanen?
5. Avser kommunledningen att det ska finnas minst en offentlig cykelpump i varje tätort i kommunen?
6. Hur ser planerna ut för att sätta upp fler cykelpumpar i kommunen?
7. Hur ser kommunledningen på att sätta upp cykelbarometrar?
8. Avser kommunledningen på att inrätta ett cykelråd?
9. Hur ser nästa steg i utlåningen av cyklar vid Poseidons torg ut?
10. Planeras det fler platser där invånare ska kunna låna och lämna cyklar?
11. På vilka sätt uppmuntrar och underlättar Haninge kommun sina anställda att ta cykeln denna text med dokumentets text.

Samuel Skånberg
Vänsterpartiet

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen

2017 -04- 10

Diarienr KS 2017/219

Interpellation från Marie Litholm (KD) till grund-och förskolenämndens ordförande Maria Fägersten (S) angående barn med 15 timmar förskola i veckan

I kommunens riktlinjer för förskola och pedagogisk omsorg framgår att barn som enbart har allmän förskola, får vara på förskolan 15 timmar i veckan mellan perioden 1 september och 31 maj, med undantag för jullovet. Detta innebär att de barn som är i förskolan endast 15 timmar i veckan inte ges möjlighet att närvara vid förskolestart eller när förskolan har sitt avslutningstillfälle.

I och med att 15-timmarsbarnens terminer begränsas så hårt, kan du se att det finns en risk med att "bara för att få tillgång till förskola/pedagogisk omsorg fler veckor per år", så ökas den dagliga vistelsetiden för barnen mer än vad föräldrarna egentligen önskar? Något som i sin tur också ökar belastningen på förskolorna? Skulle en friare, men planerad, vistelsetidsfördelning kunna bidra till möta bådas behov?

Det har dessutom kommit till vår kännedom att föräldrar som har sina barn på förskolan 15 timmar i veckan måste söka plats på nytt inför varje höst, om de önskar att barnen fortsatt ska få gå på förskolan. Detta behöver inte föräldrar, som har sina barn på förskolan mer än 15 timmar i veckan, göra.

Med anledning av ovanstående önskas svar på följande frågor:

1. Tänker du som nämndens ordförande se över riktlinjerna så att föräldrar som nyttjar allmän förskola till exempel ska kunna få välja vilka veckor och dagar under året som barnen ska vara på förskolan?

2. Tänker du som nämndens ordförande arbeta för att föräldrar som har barn i förskolan max 15 timmar per vecka inte ska behöva göra en ny ansökan inför varje höststart i förskolan?

Marie Litholm
Kristdemokraterna

2017-04-10

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -04- 10
Diarienr KS 2017/220

Interpellation från Marie Litholm (KD) till grund-och förskolenämndens ordförande Maria Fägersten (S) om tider i Torvalla simhall för friskolor

Kristdemokraterna välkomnar att det pågår ett arbete i grund-och förskolenämnden om att ta fram en plan för ökad simundervisning och att alla elever ska kunna målen i simning i enlighet med skolans styrdokument. Kristdemokraterna har i grund- och förskolenämnden uppmärksammat att även de fristående skolorna måste ges tillräckligt med tider i Torvalla simhall utifrån den plan för ökad simundervisning som nu håller på att arbetas fram.

Som ett exempel har det kommit till Kristdemokraternas kännedom att Rudanskolans elever inte får tillräckligt med simtider i Torvalla simhall jämfört med de kommunala skolornas elever. Detta har föranlett att eleverna på Rudanskolan tvingats åka till närliggande kommuner för att kunna få sin simundervisning. Det är viktigt att kommunen säkerställer att de fristående skolorna ges lika möjligheter som de kommunala skolorna att få tider i Torvalla simhall. Det handlar om att Haninges barn ska ha samma chans att lära sig simma och kunna nå målen i skolan, oavsett vilken skola de valt att gå i.

Med anledning av ovanstående önskas svar på följande fråga:

1. Hur tänker du som grund- och förskolenämndens ordförande arbeta för att Haninges elever får lika möjlighet till simundervisning, och att de fristående skolorna i kommunen ska kunna få simtider i Torvalla simhall i lika stor utsträckning som de kommunala skolorna?

Marie Litholm
Kristdemokraterna

2017-04-10

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -04- 12
Diarienr KS2017/228

Interpellation till socialnämndens ordförande Petri Salonen (C) om ensamkommande barns psykiska ohälsa

Barnombudsmannen har genomfört samtal med, barn som sökt asyl i Sverige, under den senaste tiden, en omfattande enkät till elevhälsan och dialog med experter som ger en samstämmig bild: många barn mår fruktansvärt dåligt och stora brister i vårdkedjan innebär att barnen inte alltid får hjälp.

Flera barn uppger till BO samt de har också blivit uppmärksammade från nätverket #vistårinteut på att barn och unga i slutna grupper i sociala medier diskuterar samordnade självmord. Det är en allvarlig situation som kräver omedelbara åtgärder.

Jag vill ställa följande frågor till socialnämndens ordförande Petri Salonen (C)
1 Hur ser läget ut för de ensamkommande barn som Haninge ansvarar för vad gäller deras psykiska ohälsa?

2 Vilket förhållningssätt och vilken beredskap finns för att hantera den uppkomna situationen med anledning av larm om ensamkommande barn som planerar kollektivt självmord?

För Moderaterna i Haninge

Alexandra Anstrell (M)

Alexandra Anstrell

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -04- 12
Diarienr KS 2017/229

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S) om ledning av nämnderna

Kommunfullmäktige
2017-04-18

Nämndernas arbete vilar på djupt rotade demokratiska principer. Ordförande ingår i en politisk majoritetet och leder nämndens möten. Ordförande ansvar ensam för dagordningen som skickas ut och att ärenden är tillräckligt beredda inför beslut i nämnden. Ordförande ansvarar också för att de formella regler som gäller för ett nämndmöte följs.

Under de senaste två åren har Haninges nämndmöten fått större uppmärksamhet genom ett privat initiativ. En del möten filmas och blir offentliga genom sociala media. Detta är positivt och bidrar till ökad uppmärksamhet och förståelse för den politiska processen. Dessa filmer har även gett uppmärksamhet till hur nämndmötena leds, eller bristen på ledning. Ordförande i kultur- och fritidsnämnden har fått allvarlig kritik för sitt sätt att leda möten och bereda ärenden. Jag har framfört denna kritik till den kommunstyrelsens ordförande muntligt. Något svar på hur Meeri Wasberg (S) säkerställer att ordförande i kultur- och fritidsnämnden sköter sitt arbete på ett tillfredsställande sätt har jag dock inte fått.

Det är dock inte bara ordförande i kultur- och fritidsnämnden som blivit uppmärksammad för en oskicklig ledning av nämndmöten. Ordförande i socialnämnden har på senare tid fått kritik för att vägra yrkanden från ledamöter och att uppmana ledamöter till att framföra skriftliga reservationer. Detta beteende är inte bara oskickligt, utan i strid mot kommunallagen och grundläggande demokratiska regler.

Med hänvisning till ovanstående vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg(S)

1. Anser du att den kritik som anförts mot ordförandena i kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden är obefogad?
2. Vilket ansvar anser du att kommunstyrelsens ordförande har för att nämndordförandena i kommunens nämnder sköter sitt arbete?
3. Avser du att vidta några åtgärder för att säkerställa att en nämndordförande inte bryter mot uppsatta demokratiska regler?

Martina Mossberg

Martina Mossberg (M)

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen

2017 -04- 12

Diarienr KS 2017/230

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S) samordnade varutransporter

Kommunfullmäktige
2017-04-18

Samordnad varudistribution är ett samarbete mellan Södertörnskommunerna Nynäshamn, Haninge, Botkyrka, Huddinge, Nykvarn, Salem, Södertälje och Tyresö. En samordning av leveranser sker genom en gemensam omlastningscentral som kommer att sköta distributionen av varor till kommunernas verksamheter.

Syftet med projektet samordade varutransporter var att minska antalet transporter till verksamheterna och därmed också utsläpp av koldioxid och hälsofarliga partiklar i närmiljön. Andra fördelar med samordnade varutransporter är att mindre företag kan ansluta sig till upphandlingar och att andelen lokalt producerade produkter kan öka.

Under senare tid har jag fått information från en del av kommunens förskolor och skolor om att systemet med samordnade varutransporter har bidragit till kraftiga försämringar. Förseningar och felleveranser har blivit så omfattande att det påverkar deras verksamhet.

Med hänvisning till ovanstående vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg(S)

1. Har du någon uppfattning om hur väl projektet med samordnade varutransporter fungerar?

2. Finns det någon rapport eller offentlig information som bekräftar den information som jag fått angående problem med transporter till kommunens verksamheter?

3. Hun tänker du säkerställa att transporter till skolor och förskolor fungerar så att de inte drabbar ordinarie verksamhet?

Martina Mossberg

Martina Mossberg (M)

Sverigedemokraterna

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S) om arbetet med att minska terrorhotet i kommunen

Det vi länge både fruktat och varnat för har nu inträffat. Fredagen den 7 april drabbades Stockholm av ett islamistiskt terrordåd som orsakade både död och stort lidande. Även i Haninge märktes terrordådet i form av att Haninge centrum stängdes ned. Med anledning av detta måste frågan om terrorism bli en prioriterad fråga både nationellt men även i Haninge.

Många saker som berör terrorism ligger på riksdagens och polisens bord men i Haninge kan vi vidtaga en rad åtgärder på egen hand som ökar både invånarnas trygghet, men även deras känsla av trygghet.

Om kommunen vidtager målmedvetna åtgärder för att minska risken för terrorism samt för att minimera skadorna vid ett terrordåd kan kommuninvånarna lättare fortsätta med sina vanliga liv i trygghet.

Varje åtgärd som tas för att öka samhällets motståndskraft mot terrorism är ett steg närmare en seger över terrorismen. Dessutom måste vi vara modiga och fortsätta våra vanliga liv. Ett väl förberett samhälle med en modig befolkning kan aldrig besegras.

Nu frågar jag kommunstyrelsens ordförande följande:

- Har kommunen vidtagit några konkreta åtgärder här och nu med anledning av terrorattentatet för att öka kommuninvånarnas trygghet?

- Hur tänker kommunen minska hotet från den våldsbejakande islamismen och då särskilt från IS-terrorister som återvänt till kommunen.

- Har kommunen bra kunskap om de IS-terrorister som återvänt till kommunen samt de islamistiska terroristsympatisörer som är bosatta inom kommunen?

- Finns det några konkreta planer att öka den fysiska säkerheten kring centrumanläggningar och andra platser där stora folkmassor samlas. Allt för att försvåra för terrorattentat?

- Har kommunen kontaktat polisen i syfte att få en ökad polisnärvaro i kommunen?

- Övar kommunens krisorganisation regelbundet för att kunna hantera ett terrorattentat i Haninge?

- Har kommunen ett bra samarbete med civilförsvarsförbundet så att det finns en tillräckligt väl utbyggd Frivillig Resursgrupp (FRG) i kommunen?

- Vad har kommunen för övriga planer för att minska terrorhotet i kommunen?

.....

Christian Lindefjärd
Vice gruppledare Sverigedemokraterna Haninge
Ledamot Haninge kommunalfullmäktige

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen

2017 -03- 16

Diarienr KS 2017/172

VÄNSTERPARTIET

Motion till Haninge kommunfullmäktige

om förbud mot vilda djur på cirkusar i Haninge kommun

2017-03-16

Cirkusens verksamhet bygger på att den befinner sig på resande fot, och på att djuren gör konster för publiken. Båda dessa faktorer kan bidra till problem för djuren.

Resandet och de omständigheter som transporten innebär kan orsaka stress hos djuren och deras utevistelse blir begränsad till tillfälliga inhägnader. De konster som djuren förmås att göra är ofta onaturliga för dem, och kan i vissa fall ge skador.

Uppvisning av djur på cirkus ses av några människor som en möjlighet att lära sig om djuren. Problemet är att den bild som de förmedlar har ingenting med djurens naturliga liv och beteende att göra. Detta gynnar inte framtidens arbete för ett etiskt hållbart samhälle där djurens egenvärde respekteras.

Internationellt har allt fler länder inrättat, eller är på väg att inrätta, förbud för utnyttjandet av alla djur på cirkus. Några exempel är: Brasilien (regionala förbud), Bolivia, Bosnien Hercegovina, Cypern, Grekland, Malta och Mexiko. I flera andra länder har vilda djur förbjudits.

I riksdagen finns ett starkt stöd för ett förbud mot eller utfasning av vilda djur på cirkus. På riksnivå har djurskyddslagsutredaren föreslagit att utöka listan över djur som inte får uppvisas på cirkus och där tillägga elefanter och sjölejon. På kommunal nivå har Österåkers kommunstyrelse tagit ett beslut om att utreda möjligheten för kommunen att förbjuda cirkusar med vilda djur. Hudiksvalls kommunfullmäktige nyligen tagit beslut att kommunal mark inte längre ska upplåtas till cirkusar som använder djur i sina föreställningar.

Sveriges Veterinärförbund och expertgruppen som år 2011 tog fram förslag till ny djurskyddslag föreslog ett förbud mot sjölejon och elefanter på cirkus på grund av att djurens naturliga beteende inte kan tillgodoses. Världsnaturfonden, WWF, instämmer att sjölejon och elefanter inte kan få sina naturliga behov tillgodosedda på cirkus.

Samhällets inställning till att hålla och förevisa djur på cirkus har förändrats. Allmänheten, experter, politiker och djurskyddsorganisationer anser att det är hög tid att denna underhållning upphör. 155 139 personer har skrivit under en namninsamling mot vilda djur på cirkusar.

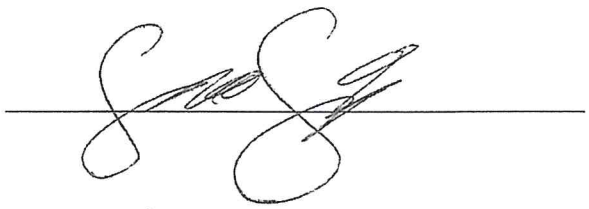
I Västerviks kommun röstade kommunfullmäktige i oktober 2016 igenom en motion om att förbjuda cirkusar med vilda djur. Västerviks kommunstyrelseförvaltning föreslog att kommunen skulle styra det genom regler i markupplåtelse av kommunens mark och på så sätt kunna införa ett förbud mot vilda djur på cirkusar på kommunens mark.

Frågan om att använda djur på cirkus är en fråga som går över partigränser. Representanter för Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Liberalerna och Moderaterna har skrivit motioner i frågan, på lokalnivå och på riksnivå. Omtanke om djuren är en fråga som berör folk från alla politiska läger.

Det vi i Haninge kommun kan göra är att införa ett förbud mot cirkusar med vilda djur på kommunal mark. Vi har möjligheten att ta ansvar och visa att Haninge är en modern kommun som ligger i framkant vad gäller djurhållning.

Vänsterpartiet Haninge föreslår därför kommunfullmäktige besluta

att ingen kommunal mark i Haninge kommun upplåts till cirkusar som utnyttjar vilda djur

Samuel Skånberg, Vänsterpartiet Haninge

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -04- 05
Dnr. KS 2017/210

Motion om feministiskt självförsvar, maskulinitetsnormer och hbtq

2017-03-31

Våldet mot kvinnor är ett gigantiskt samhällsproblem. Kvinnor och tjejer utsätts återkommande för olika former av orättvisor och trakasserier. Allt från mindre uppmärksamhet i klassrummet eller lägre lön än sina manliga kollegor till dåligt självförtroende, självsvält och självmordstankar.

Många tjejer är rädda, och deras liv begränsas ständigt. De tvingas ta omvägar, undvika parker och vågar inte vara ensamma utomhus på natten. Många väljer att stanna hemma på kvällen om de inte vet att de hela tiden kan ha sällskap med någon kompis. Tjejer ska inte behöva känna sig rädda eller svaga. Ett sätt att påverka detta är att lära sig feministiskt självförsvar.

Feministiskt självförsvar handlar om att skaffa sig kunskap om det sexualiserade våldet, om samarbete mellan flickor eller kvinnor samt att skaffa sig handlingsberedskap att försvara sig mentalt, verbalt och fysiskt i en värld där flickor och kvinnor är underordnade och utsatta. Även om det aldrig är en tjejs eget fel om hon blir utsatt för trakasserier eller övergrepp, oavsett hur hon beter sig, kan det kännas tryggt att lära sig hantera obehagliga situationer.

Feministiskt självförsvar går ut på att lära sig att sätta värde på sig själv. Framför allt genom att jobba med övningar som kan öka självförtroendet, ett steg mot att slippa vara rädd. Att lära sig att sträcka på sig och uttrycka självrespekt genom sin röst och sitt kroppsspråk kan räcka för att undvika att utsättas för kränkningar. Det handlar helt enkelt om kvinnors och tjejers värdighet och ett sätt att slippa vardagsrädslan.

Tanken med självförsvar är inte att uppmuntra till våld som lösning på

problem. Det är en reaktion på våldet som riktas mot tjejer och kvinnor. Det är främst genom stärkt självkänsla och självrespekt och att hjälpa tjejer och kvinnor att våga säga nej som våld kan undvikas. Men det kan också kännas tryggt med vissa självförsvarsövningar om en utsätts för våld.

Men våldet mot kvinnor är grundat i patriarkatet, den kvinnoförtryckande könsmaktordning som berövar kvinnor grundläggande mänskliga rättigheter, och därför är det minst lika viktigt i att förändra de kulturella normer som möjliggör patriarkatet. Att jobba med maskulinitetsnormer och samtal kring jämställdhet är viktigt för att människor inte ska värdera kvinnor lägre än män. Därför är det minst lika viktigt att jobba med pojkar och de destruktiva maskulinitetsnormer som påverkar alla barn från tidig ålder på olika sätt.

Göteborg jobbar med feministiskt självförsvar. När tjejerna gick på feministiskt självförsvar gick killarna på "Machofabriken" för att prata om jämställdhet och normkritik. Machofabriken är en verksamhet som ägs och drivs gemensamt av Unizon, ROKS (Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige) och Män för jämställdhet.

Även hbtq-personer utsätts för kränkningar och övergrepp. Det är viktigt att heteronormen utmanas och att alla ska känna sig trygga i att vara sig själva och älska den de vill. Men tyvärr är fortfarande situationen svår för hbtq-personer. Unga hbtq-personer är mer utsatta för diskriminering, hot och våld än andra unga och mår därför sämre. Var femte ung homo- och bisexuell person anger att de har utsatts för fysiskt våld av en närstående. Det är alltså viktigt att jobba med hbtq-frågorna på olika sätt och på olika plan.

Vi föreslår därför Kommunfullmäktige besluta:

att feministiskt självförsvar blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen för tjejer (de elever som definiera sig så) från årskurs 6 och uppåt i samtliga grundskolor i Haninge kommun

att feministiskt självförsvar blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen för tjejer (de elever som definierar sig så) som går på gymnasiet i Haninge kommun.

att workshops i maskulinitetsnormer blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen för killar (de elever som definierar sig så) från årskurs 6 och uppåt i samtliga grundskolor i Haninge kommun

att workshops i maskulinitetsnormer blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen för killar (de elever som definierar sig så) som går på gymnasiet i Haninge kommun.

att workshops i hbtq-frågor blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen för alla elever från årskurs 6 och uppåt i samtliga grundskolor i Haninge kommun

att workshops i hbtq-frågor blir en återkommande och schemalagd del i undervisningen för alla elever som går på gymnasiet i Haninge kommun

Tove Ovsiannikov

Tove Ovsiannikov
Vänsterpartiet

Samuel Skånberg

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -04- 05
Dnr. KS 2017/211

Liberalerna

Motion om att införa trygghetsvakter

Till Haninge kommunfullmäktige

Att kunna ta en promenad var man vill, när man vill – det är också frihet. Eller att utan oro vänta på bussen en sen kväll, gå hem från krogen eller låta sitt barn gå ensam från kompisen. Det är något som borde vara självklart för varje invånare här i Haninge, men så är det inte i dag. Tvärtom, har människors känsla av otrygghet ökat enligt den senaste nationella trygghetsundersökningen (NTU) från Brottsförebyggande rådet. Det är betydligt vanligare att kvinnor känner sig otrygga än att män gör det.

Otryggheten får också konkreta följder för människors egen vardag. Ungefär var tredje svarande (34 %) uppgav i undersökningen att de någon gång under året valt en annan väg eller ett annat färdsätt på grund av oro för brott. Drygt en av tio (12 %) uppgav att de avstått från en aktivitet till följd av denna oro. Nästan var fjärde (23 %) anser att deras livskvalitet påverkas till följd av otrygghet, vilket är en ökning med tio procentenheter jämfört med föregående år. Följden blir att människors frihet i sitt eget liv minskar på grund av otryggheten.

Vi ska kunna lita på att polisen kommer om det skulle behövas. Det är i första hand deras uppgift att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt bekämpa brott, men nu saknas alltför mycket resurser inom polisen. Då läggs det förebyggande arbetet åt sidan och den viktiga trygghetsskapande synligheten prioriteras bort. Liberalerna vill se fler poliser i hela landet, och föreslår därför en utökning av poliskåren från 20 000 till 25 000 poliser.

Men det tar tid att utbilda fler poliser, och vi kan inte bara vänta och titta på medan otryggheten ökar. I flera kommuner, bland annat Landskrona, har man med gott resultat som en tillfällig åtgärd anlitat trygghetsvakter. Trygghetsvakter är ordningsvakter som på kommunens uppdrag arbetar för att skapa lugn och trygghet på de platser där människor rör sig. Trygghetsvakternas uppgift är att vara synliga i de stadsdelar och på de tider då otryggheten är som störst. I just Landskrona har brottslighet och vandalisering minskat betydligt i de områden där trygghetsvakterna är aktiva.

Trygghetsvakter ersätter på inget sätt poliser, men erfarenheterna visar att deras närvaro har en betydande förebyggande effekt.

Med anledning av det ovan anförda yrkar vi:

- Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att införa trygghetsvakter för att öka tryggheten i kommunen till dess att vi har en starkare lokal närvaro av polisen.

Haninge den 5 april 2017

Tobias Hammarberg (L)

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyreiseförvaltningen
2017 -04- 05
Dnr. KS 2017/212

Liberalerna

Motion

Till kommunfullmäktige

Vem gör vad i skolan?

Kunskap är den viktigaste faktorn för att stärka människans möjlighet att leva i frihet. Utbildning och kunskap ger människan möjlighet att, utifrån sina egna förutsättningar, förbättra sin livssituation. Därför prioriterar liberaler alltid skolan.

Föräldrar har ett ansvar för att deras barn ska ha möjlighet att lyckas i skolan. Det är ett föräldraansvar att t ex se till att barnet kommer i tid till skolan, att respektera de regler som skolan sätter upp och att hjälpa till med läxläsning. Föräldrar ska erbjudas stöd för att vara en resurs i sitt barns lärande.

Liberalerna anser att Skollagen ska ändras så att det blir tydligt att det är läraren som har huvudansvaret för hur undervisningen läggs upp. Skollagen bör tydligt slå fast lärarens befogenheter för att upprätthålla studiero i klassrummet. Elevinflytande är bra och bör på ett naturligt sätt växa med elevens ålder, men lärare och rektor kan inte överlåta ansvar för undervisning och ordning till elever eller vårdnadshavare.

Många är de inom skolan som redogör om en växande trend att föräldrar allt mer lägger sig i undervisnings- eller betygsrelaterade saker. Vi tycker det är viktigt att stärka lärares och rektorers ställning och en del i detta är att göra lagändringar. En annan del i detta är att vi politiker på lokal nivå måste visa att vi står bakom rektor och lärare i deras profession.

Utbildningsförvaltningen kan stötta skolorna i form av dokument med riktlinjer om hur man tydliggör vilket ansvar lärare, och skolledning har och vilket ansvar föräldern har.

Med anledning av ovanstående föreslår Liberalerna:

- att kommunen tar fram tydliga och kommunikativa riktlinjer för vilket ansvar lärare och skolledning har samt vilket ansvar vårdnadshavare har.
- att alla vårdnadshavare i Haninge med barn i grund- och gymnasieskola tilldelas framtagen information enligt motionens viljeinriktning.

Haninge den 22 mars 2017

Tobias Hammarberg (L)

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -04- 12
Diarienr KS 2017/227

Motion om att införa gemensamma ordningsregler i Haninges skolor

Kommunfullmäktige
2017-04-18

Den årliga uppföljningen i Haninges skolor visar att andelen elever som upplever studiero har sjunkit till 62 procent. Stockholmsenkäten visar också att Haninges elever sticker ut när det gäller våldsbrott, skadegörelse och allvarliga egendomsbrott. Moderaterna ser mycket allvarligt på denna negativa trend och vi anser att ordning och reda nu måste få högre prioritet i Haninges skolor. Vilka ordningsregler som egentligen gäller i varje grundskola i Haninge är okänt för de flesta elever och föräldrar. Detsamma gäller vilka konsekvenser som drabbar elever som bryter mot reglerna. Faktum är att ordningsregler ibland är så dåligt implementerade att lärare inte med säkerhet kan tillämpa dem. En utgångspunkt för att uppnå en god arbetsmiljö är att det finns en medvetenhet om vilka regler som gäller på arbetsplatsen och vilka påföljder som aktualiseras vid brott mot dessa regler. Enligt skollagen 5 kap. 5 § ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler.

I friskolekoncerner har ordningsreglerna en framträdande roll och de krav som ställs på föräldrar och elever har visat sig vara en bidragande orsak till det enormt höga söktrycket på dessa skolor. Trots att skollagen anger att den enskilde rektorn beslutar om ordningsregler har dessa skolkoncerner gemensamma ordningsregler, eller code of conduct, som gäller för alla skolenheter inom koncernen. Det finns även exempel inom kommunala skolor. Kalmar kommun har infört gemensamma ordningsregler för åk 7-9 med utrymme för lokala tillägg. Arbetet har initierats och drivits av skolförvaltningen. Det finns ingenting som hindrar att en privat eller kommunal skolkoncern tar ett samlat grepp om ordningsregler i skolan och initierar ett arbete tillsammans med rektorer och elevrepresentanter i alla skolenheter. I Haninges skolor ska det inte råda några tvivel om hur elever ska uppträda mot varandra och mot lärare. Det ska inte heller finnas några tveksamheter om vilka påföljder som väntar de som bryter mot reglerna.

Gemensamma och allmänt kända ordningsregler kan tydligare visa vilka krav som Haninges skolor ställer på elever och föräldrar. De kan också stärka lärarnas ledarskap i klassrummet genom att tydliggöra vilka konsekvenser som följa på eventuella brott mot ordningsreglerna.

Moderaterna i Haninge föreslår fullmäktige

- att uppdra åt grund- och förskolenämnden att initiera ett arbete med gemensamma ordningsregler för Haninges grundskolor i samarbete med representanter från eleverna och rektorerna.

Sara Sixten

Sara Sixten (M)

Sverigedemokraterna

KS 2017/232

Motion om klädpolicy för Haninge kommun – en klädpolicy fri från iögonfallande religiösa och politiska symboler

EU domstolen i Strassburg slog nyligen fast att företag kan förbjuda sina anställda att bära synliga religiös, filosofiska eller politiska symboler utan att detta skulle utgöra en diskriminering. För att arbetsgivare ska ha rätt att förbjuda anställda att bära ovan nämnda symboler krävs att företaget hänvisar till en policy – en s k neutralitetspolicy.

Haninge kommun driver en offentligt finansierad verksamhet och bör därför förhålla sig så neutral mot sina anställda, medborgare och kunder som möjligt. Haninge kommun är en stor arbetsgivare som tar emot många skolelever, vårdtagare och andra i sin verksamhet. Man bör därför vara neutral i bemötandet mot personer med andra politiska- och trosuppfattningar. Man ska inte signalera viss religion eller politisk hemvist genom sin klädsel och/eller andra större iögonfallande symboler. Denna neutralitet bör även gälla för elever i Haninges skolor.

Icke iögonfallande symboler, som exempelvis mindre halsband med en symbol som smycke bör dock även fortsättningsvis tillåtas.

Sverigedemokraterna yrkar därför:

- att kommunen inför en klädpolicy som förbjuder kommunens anställda och skolelever att bära religiösa eller politiska klädesplagg samt iögonfallande symboler under arbets- och skoltid. Förbudet ska gälla alla olika klädesplagg och iögonfallande symboler oavsett trossamfund eller politisk hemvist.

För Sverigedemokraterna i Haninge
2017-04-07

Kennerth Valtersson
Gruppledare SD Haninge

Christian Lindefjärd
Vice gruppledare SD Haninge

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -03- 07
Dnr. KS 2017/149

Medborgarförslag

Vendelsö IK vill skapa en föreningsdriven fritidsverksamhet i form av idrott/rörelse fritids vid Vendelsömalmsskolan. Detta ska vara en öppen verksamhet som är till för all vid åldersspannet 10-14 år. Vi tänker att barnen ska få hålla på med både innebandy och fotboll. Om intresse finns kommer vi även erbjuda detta för 7-9 åringar.

Öppettiderna kommer att vara vardagar 14:00-17:00. Vi kommer ha egen personal på plats 13:00-18:00, som är idrottsledare med pedagogik i grunden. Vi börjar med två anställda (50 % till 75 %) för att sedan utöka om intresset är större än vi tror (det hoppas vi).

Servering av mellanmål kommer att ske.

Vi kommer att göra utflykter tillsammans vid planerade tillfällen, se både fotboll och innebandymatcher.

Vi kommer även ha verksamhet med utökade öppettider på vinter och sommarlov samt vissa helger.

Vendelsö IK anser att vi ska hjälpa barn att hålla sig i rörelse.

Verksamheten kommer att vara på konstgräsplanen i Vendelsömalm samt inomhus i gymnastiksalen invid Vendelsömalmsskolan. Vi behöver också en plats i/vid skolan där vi samlas och äter mellanmål.

Kostnaden är personal och mat samt utflykter/aktiviteter.

Vid behov samarbete med Röda Korset erbjuda läxhjälp.

Finansiering: Lönenivå är 25000/månad (per heltidstjänst) plus sociala avgifter och företagspension. Vi vill erbjuda mellanmål för 20-30 elever 5 dagar i veckan. Extra öppettider kring lov kommer att förekomma. Lokalmässigt behöver vi fotbollsplan, inomhushall och en samlingslokal där vi t.ex. kan äta och läsa läxor. Det finns även behov av visst material, t.ex. innebandyklubbor.

Vi ser fram emot en fortsatt dialog med Haninge Kommun hur vi gemensamt kan utforma denna föreningsdrivna fritidsverksamheten.

Med Vänlig Hälsning

Meddelas KF

haningekommun

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 8 mars 2017 13:36
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -03- 08
Dnr KS 2017/156

Arende: Förskolan Duvan i Sågen. Det ska tas beslut om ny verksamhet i förskolan Duvans lokaler i Sågen. För närvarande används lokalen för evakuering för förskolan Gladan som byggs om.
Forslag: Använda lokalen som bibliotek. Sågen skulle verkligen behöva ett bibliotek, gärna med café i. För oss som bor i Vendelsö med omnejd känns inte Sågen så lockande. Varken för att handla eller för att hänga/umgås. Ett bibliotek (och allra helst även ett apotek) skulle kunna lyfta Sågen oerhört. Både barnlediga, unga och äldre kunde ha en gemensam träffpunk och låna böcker. Förskolor kunde gå på utflykt till biblioteket. Personer från olika delar av området kunde ses. Det skulle stärka känslan av samhörighet i Vendelsö/Vendelsö Hage Kanske kunde man ha kursverksamhete i lokalerna också. T.ex. släktforskning, pyssel, skaparrum.

Meddelas KF

haningekommun

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 8 mars 2017 13:42
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -03- 08
Dnr. KS 2017/157

Arende: Sågen centrum är inget trevligt ställe. Jag önskar att man renoverar det och t.ex. bygger in det så att det går att gå mellan kiosken och Hemköp även i regn och rusk.. Ett ljust och fräscht, inbjudande, trevligt Sågen Centrum skulle betyda väldigt mycket för personerna i omgivningen. Ett bibliotek, ett apotek och ett café i centrumet skulle lyfta det hela och skapa en mötesplats för oss i närområdet.
Forslag: Renovera och förnya Sågen centrum

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -03- 13
Dnr. KS 2017/166

haningekommun

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 10 mars 2017 15:38
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: Övergångsställe och en sammanhängande trottoar i Vendelsö gård
Forslag: Det måste göras en fortsättning på den breda trottoar som man byggde vid Sushistugan och radhusen på Vendelsö gårdsväg. Just nu måste barn och vuxna som kommer från Östra strandvägen korsa Vendelsö gårdsväg och Vendelsö alle fyra gånger innan de når Sågen (vendelsö C).
Om ni beslutade om att fortsätta med en bred sammanhängande trottoar, på samma sida som finns från Sushistugan (Grindstugan), hela vägen runt Vendelsö gårdsväg hade vi som går, bara behövt korsa vägen två gånger. Dessutom har en bred trottoar en större säkerhet för de barn som cyklar till och från förskolor och skolor.
Därutöver behövs i anslutning till detta ett övergångsställe till Östra strandvägen som också leder till Gårdens bad. Det är inte rimligt att det inte finns ett övergångsställe till badet, som är välbesökt både vinter (skridskoåkare) som sommar (badare och kanotister), och villorna. Vägen är mycket trafikerad av både bilar och buss 824.
Så anlägg en bred trottoar på samma sida som redan finns vid radhusen på Vendelsögårdsväg hela vägen till förskolan Vendelsö gård. Samt skapa ett övergångsställe till Östra Strandvägen.
Tack på förhand,
Marie Möller

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -03- 13
Dnr. KS 2017/167

haningekommun

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 13 mars 2017 13:03
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: Åtgärdstrappa och problematisk frånvaro
Forslag: Göra en utredning och se hur många skolor som använt det styrdokument som redan finns. Det som nu ska revideras/uppdateras av närvaroteamet.

Haninge kommun

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -03- 31
Dnr. KS 2017/205

2017-03-31

Medborgarförslag Skyndsam pga krigsberedskap

Ärende

1) Att etablera i Haninge bosatta Sverige medborgares Haninge Banken med säker kontant baserad verksamhet som del i Statens uppmaning för krigsberedskap. Banken ska även förbereda första nödvändighets kuponger som ska se till att det finns krigs lager av gods för fördelning av första nödvändighets varor till medborgare för en period av flera år. Sök Rationing I WW, II WW, Karl Ballod

2) Att se till att Östersjöregionens Urfolks rättigheter att leva i enlighet med sina traditionella ekonomiska och sociala system blir verkställda i enlighet med Sveriges grundlagar och åtaganden 13.9.2007 i FN. För detta ska bostäder, mark och gårdar göras tillgängliga så att Sveriges och Östersjöregionens urfolk kan leva enligt urfolks sed och uppfostra nästa generation i enlighet med förfädernas visdom och tro. Just nu finns ingte någon skola eller kapell som ger religionsfrihet inom hela Östersjöregionen då Vatican etablerade förbud till urfolks tro på 1200-talet och det har inte avskaffats i praktiken. Det stämmer inte med verkligheten - alla ska inte tvingas dricka Jezus blod på söndagar och äta hans kött, dyrka JeHoVaH.

Jag föreslår att Haninge kommun beslutar att

1) HK beslutar att etablera Haninge medborgares finans-fond Haninge Banken som sköter ovan nämnda uppgifter stadgeenligt.

2) a) HK beslutar att erbjuda Föreningen Östersjö Urfolks Ting stöd att förhandla med staten och finansvärlden, ägare av mark, bostäder, gårdar och byggföretag om omgående fördelning av resurser så att Sveriges och Ösretsjöregionens urfolk slutar vara diskriminerade.

b) HK beslutar att stödja etablering av levande urfolks verksamhet i Jordbro, vid Skandinaviens äldsta urfolks kultplats och gravfält med urminnes stenrösen samt bygge av urfolks kapellet och urfolks folkskola.

haningekommun

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -04- 03
Dnr KS 2017/208

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 2 april 2017 11:17
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: Utifrån att en egen enkel omvärldsanalys avseende olika kommuners hemsidor och hur de valt att utveckla arbetet med information kring kommunens krisberedskaps- och säkerhetsplan, så upplever jag att Haninge kommun är i behov av att analysera, utvärdera och uppdatera vår egen hemsida. Sidan behöver bli begriplig och användbar för såväl äldre, yngre samt medborgare som talar annat språk än svenska. Bifogar ett exempel på en kommun som jag tycker har en bra hemsida:
https://url11.mailanyone.net/v1/?m=1cubdX-00048P-5x&i=57e1b682&c=3i7P0APJOLguzZ8ZcP2Q6sCqwz6qifN4_R-f4hCa0SMdCCoEYlRPT1zU9BkK2w3Wm0jy0e92Ee-iTGKfUjvb5C4Q-ynpfh60u1P7sAHq7DnebjtWoX7Mbebjs2DN297S8dR-fWpbZz9fw_SJrSmwTC86evO6w1xDTDPt8u0YxdsSFopXOIYZ3GWqff3ZCQ864CvbKPy5bjwuce7yzSHuniC1VDMfGe9-kGjP8t2yDOz48UGFo6Moj6CbJgV642-G64Hp_25gL5JmJMH7HlQUTUQvfptK_ni7UMSgw2AoKbJqmJX3VGLRTA3blCNvtTV-STy1C5SnNFMJJD_A9BEp5wWyE8E_y0fcifVn7s_oOT4Ct4govfes4lOHNX59XfslaMLFCT--bn57mipMogC-Qo9fu-DtRMA2ed6smow6pUWgotgg5I3oAVT7fQ4oc26H0YD4llKAkHZORt3Pr7I_Cd4Bwn5491ux2WcSqAZdx3N8XGgep1-AFZT8cWfHwOJj9TDl8d1PV-Z0t3_8xRo-QTuHeFDZJq5EkgMPq-uVorkHnDkfiKDJVPoXgX-q21lloPQt7V3cVVren-odmaW16jhl1O0Df3NvzSrHjRhdp4_zI-V_GEQHi65WlJ-piHlKqd0QEAgrVREhe5-WIYMjYiUur9y6k8C4c8sTuVsJBqhVB7KzCrilW74z4yTBJ_y6qXrOxVMhkf8bwYRDxw9g5DByvw116qMho2OyGywCwfRpcTacaZEK-WczL7TGyswdiPEkMx8TH7080jIFt5vsMkoKZrJX004zb10F7T38KrSmLp6uHfrItrKBOdc75ALB
Forslag: Utvärdera och utveckla Haninge kommuns hemsida avseende tydlig och väl synlig information om kommunens krisberedskap- och säkerhetsplan. Syftet bör också vara att uppnå en användarvänlig hemsida, som riktar sig till människor i olika åldrar, talar olika språk mm. Den kan också utvecklas till att verka som ett pedagogiskt verktyg som kan nyttjas i skolundervisning. En särskild punkt på sidan bör vara: hur du klarar dig utan el och vatten i 72 timmar. Vi behöver hjälpa våra medborgare att själva kunna förbereda sig inför olika scenarion som t ex inbegriper el- och vattenavbrott av det längre slaget.

Haninge kommun

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -04- 05
Dnr. KS 2017/209

Handen 170404

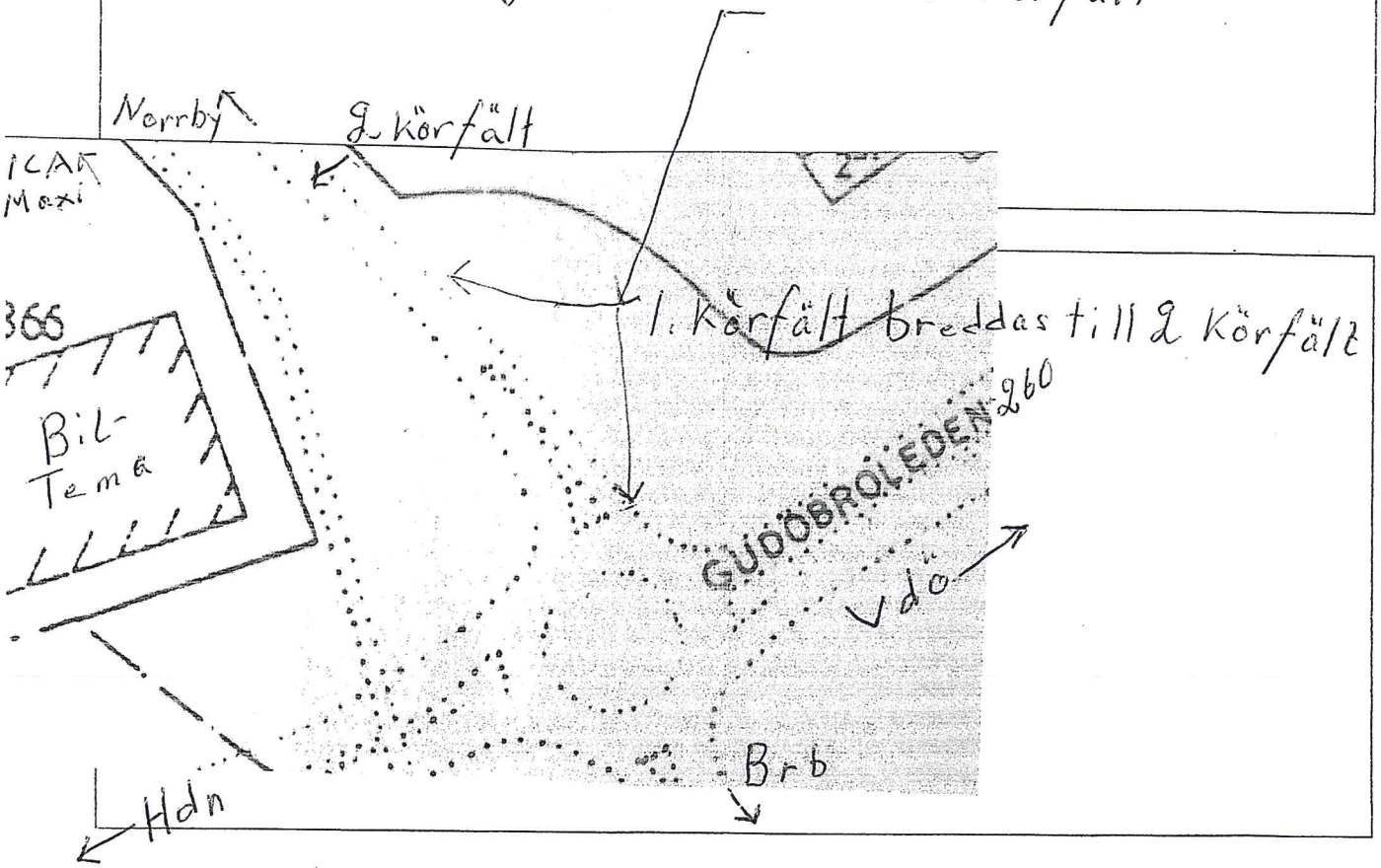
Medborgarförslag

Liten vägombyggnad i samråd med Trafikverket

Ärende

När det är rusningstrafik till ICA-Maxi och Biltema blir det stillastående trafik på Gudöbroleden, p.g.a. att det endast är ett körfält på den första delen av Söderbyleden norrut, innandet blir 2 smala körfält.

Förslag: Diket och 2 belysningsstolpar flyttas österut och vägen breddas till 2 körfält

Namn

Adress | Postnummer och ort

Underskrift

KSF25 2012-08-08

haningekommun

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -03- 16
Dnr. KS 2017/171

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 16 mars 2017 12:32
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: Parklek i Haninge
Forslag: Ordna fler parklekar. I Jordbro finns en suverän parklek. Långt bort för boende i andra kommundelar. Idag besökt Humlegårdens parklek i Stockholm. Helt fantastisk. I Stockholm finns många fina parklekar bl.a. Blecktornsparken.
Studiebesök rekommenderas.

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -03- 20
Diarienr KS 2017/176

Haningekommun

Jenny Lagebjörk

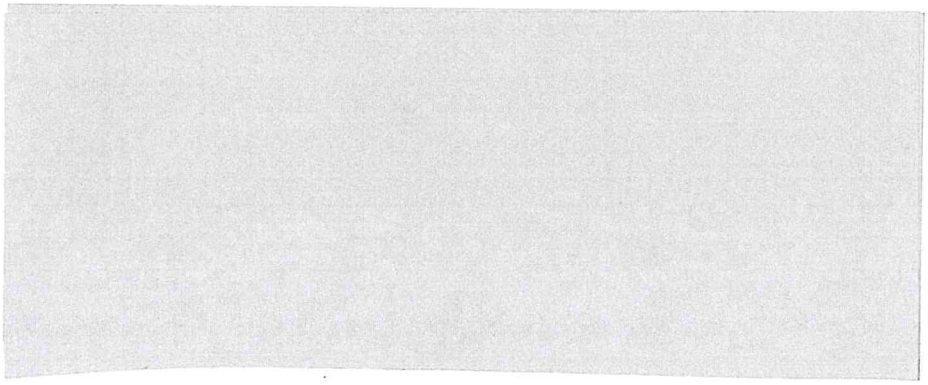
Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 20 mars 2017 18:10
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: Området Vegas framtid.
Forslag: Tar tillbaka grundbesluten gällande 11-manna fotbollsplan i nya detaljområdet vegastaden samt tar tillbaka grundbeslutet att måsöskolans fotbollsplan som skulle vara en 9-manna plan med en "spontanyta" för barn och unga att samlas på.

Jag skriver detta förslag då jag nyligen fått reda på att området Vega numera blir helt felfördelat vad gäller bland annat fotbollsplaner.
Jag är uppväxt i det här området och bott här i stort sett i hela mitt liv. Jag har även jobbat nu 7 år som polis i Haninge kommun och skriver även nu som representant från Vega fotboll club som vi startade i höstas men som växer så att det knakar.
Anledningen till att vi startade den här fotbollsföreningen är att vi sett behovet av att knyta samman barn i Vegaområdet och dels att kunna påverka en kommun som helt verkar tappat fattningen i hur Vega kommer att utvecklas om man inte tar och tänker till lite. I stort sett varenda hushåll i området Vega innehåller barn och i och med det startade vi den här fotbollsföreningen och vi hade då sett en detaljplan för området Vega där det fanns en fotbollsplan men inget mer för barn och unga att göra i området Vega i framtiden. Nu när man även tar bort den så kommer detta innebära att det absolut inte finns någonting för de unga som växer upp att göra. I mitt yrke som polis har jag sett från första parkett vad ungdomar gör när det dels inte finns något att göra och dels när det inte finns några som hjälper, håller ungdomar sysselsatta/håller koll på ungdomar. En förening är en perfekt del i ett sånt här tillfälle tillsammans med ungdomsgårdar och engagerade föräldrar.

Att pressa in 15000 boende i ett område utan en tanke på hur övriga detaljplanen ser ut ter sig märkligt för en utomstående som jag själv. Att ett område som till folkmängd är mycket större än många städer i Sverige. Städer som tillhandahåller det mesta för sina invånare.

Den andra delen är att det ska kunna finnas möjligheter för alla barn i Vega att kunna spela fotboll på samma sätt som övriga delar av kommunen. Som det är nu så har vi ingen fotbollsplan utan får på nåder tid i övriga kommunen och kommer att få resa till Jordbro bland annat för att få träna. Det ska finnas lokala planer och lokala föreningar som kan verka i området där barnen bor. Man ska inte tvinga 5-10 åringar att åka långa sträckor för att utföra idrott. I och med en 7-manna plan möjliggör man fotboll fram till 12 års ålder och sen är planen för liten för den fotboll man spelar. Hur kan det komma sig att Jordbro har en 11-manna och en mindre plan på konstgräs? Hur kan det komma sig att Brandbergen har en 11-manna plan? Att Vendelsö har en 11-manna konstgräs och en 11-manna naturgräs. Västerhaninge har en 11 manna konstgräs och en naturgräs? Att Tungelsta har en 11-manna konstgräs och en naturgräs? Att Dalarö har en 11-manna konstgräs? Detta plus att alla dessa områden satsas det på och de ska byggas nya sporthallar med mera? Vad tror ni kommer att ske när alla dessa barn i Vega växer upp?

Meddelas KF

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -04- 09
Diarienr KS 2017/217

Haningekommun

Jenny Lagebjörk

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 9 april 2017 12:12
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: Kommunal Ordningsvakter
Forslag: Jag föreslår att en del av demokrati- och utvecklingsmedlen används till att göra Haninge kommun tryggare. Med det är mid medborgarförslag jag och många andra vill att ordningsvakter anställs direkt av kommunen ej "Privata bolag" och att dessa placeras i Kommunes område. Vi behöver ha en patrull som kan vara behjälpliga till folk inom kommunen när det behövs och att vi inför en trygghetsnummer så kan ordningsvakterna alltid hjälpa våra medborgar med små ordningsproblem eller behjälpliga med samarbete med Brandkåren om dom behöver hjälp eller ambulansen eller polisen och andra enheter. Vara kompliment till polisen eftersom polisen måste se till att prioritera större brott så kan vi hålla ordningshållning inom området där behovet är störst behov. Polisen kan jobba med större brottslighet och vakterna medverkar för att upprätthålla allmäna ordningen. Polisen har stora problem för att fylla luckorna och det kan ordningsvakterna göra, På kvällarna samlas många ungdomar och man vågar inte gå på området hem från bussen eller från Pendel. Där skulle ett trygghets nummer vara bra att ha för också. Finns också många ungdoms gäng som säljer knark öppet och polisen syns inte. Skulle vara bra med en patrull ordningsvakter på dagar och kvällar.

Mitt medborgarförslag är
1. Demokrati- och utvecklingsmedlen används till att anställa kommunala ordningsvakter 2. Ett trygghetsnummer tas fram dit oroliga invånare kan ringa ifall de känner sig otrygga 3. Förvaltningen använder sig av evidensbaserade metoder för att göra en tryggare och säkrare kommun.

Meddelas KF

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -04- 10
KS 2017/221
Diarienr

Haningekommun

Jenny Lagebjörk

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 10 april 2017 15:58
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: "Vi säger NEJ till Klotterplank/Grafittimur invid Vendelsö IP / Skatepark"

Enl tidningen "Mitt I Haninge" den 4 april så har kommunen fått ett medborgarförslag på att bygga grafittiplank/mur vid Vendelsö fotbolllsplan / SkatePark- och Skola.
Vi är 7 fastighetsägare utmed början på Henriksbergsvägen som känner stor oro om ett sådant plank sätts dit. I Rågsved och på många andra platser i landet där kommunerna har gjort så, så sprids klotter och "tags" på alla andra vertikala ytor och byggnader efter en stund då planket "är fullt". Vendelsömalm skolan inkl sporthall har stora vertikala ytor/murar/väggar som kommer att klottras ner rejält om plank sätts upp. Troligtvis även på våra brevlådor/husbilar och andra vertikala ytor. Vi får inte sätta upp tillåtna klotterplank enär alla kommuner har miljards-kostnads-bekymmer varje år med klottersanering. Vår mycket fina bostads- och skolområde som sköts på ett utmärkt sätt av kommunen, får inte förfulas med detta. Kommunen skall säga nej till klotterplank, eftersom det rimligtvis inte kan vara en kommunal åtgärd på att stödja gällande förbjud om förfulande klotter!
Forslag: Kommunen föreslås säga nej till redan inlämnat medborgarförslag om att kommunen skall uppsätta klotterplank vid Vendelsö IP / Skate Park / Skola

Meddelas KF

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -04- 12
Diarienr KS 2017/224

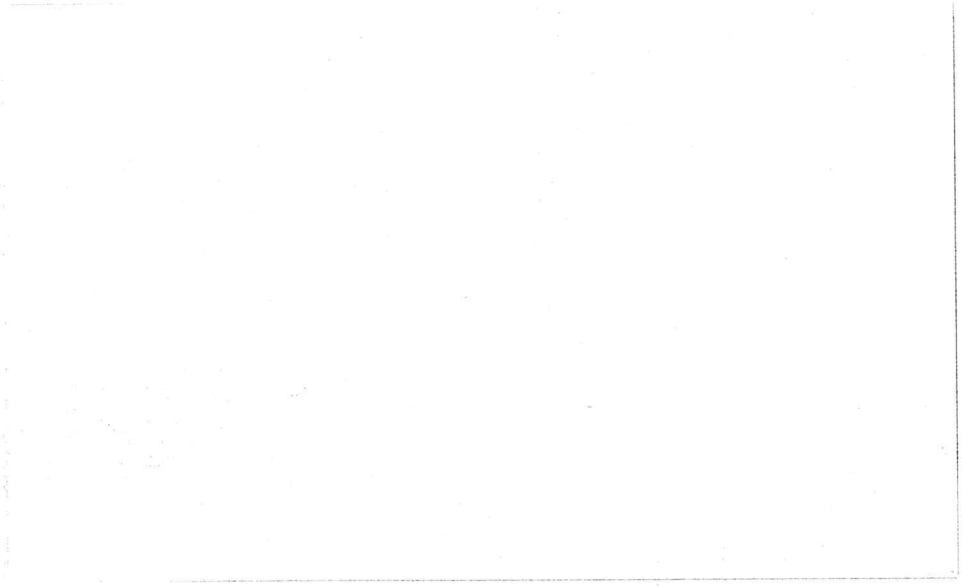
Haningekommun

Jenny Lagebjörk

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 12 april 2017 09:40
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: Ang. gångbro över Gudöleden till Port 73.

Vore mycket tacksam om en gångbro byggdes på reserverad plats vid Vendelsövägen, bredvid däcksfirman. Port 73 har fått så mycket beröm, så jag anser att tillgängligheten för boende Vendelsö-Brandbergen borde underlättas snarast med gångbron.
Forslag: Kommunen ska kunna komma överens med port 73 om finansieringen SNARAST

Meddelas KF

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -04- 09
Diarienr KS 2017/226

Haningekommun

Jenny Lagebjörk

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 9 april 2017 12:14
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: Kommunala Ordningsvakter till kommunen
Forslag: Jag föreslår att en del av demokrati- och utvecklingsmedlen används till att göra Haninge kommun tryggare. Med det är mid medborgarförslag jag och många andra vill att ordningsvakter anställs direkt av kommunen ej "Privata bolag" och att dessa placeras i Kommunes område. Vi behöver ha en patrull som kan vara behjälpliga till folk inom kommunen när det behövs och att vi inför en trygghetsnummer så kan ordningsvakterna alltid hjälpa våra medborgar med små ordningsproblem eller behjälpliga med samarbete med Brandkåren om dom behöver hjälp eller ambulansen eller polisen och andra enheter. Vara kompliment till polisen eftersom polisen måste se till att prioritera större brott så kan vi hålla ordningshållning inom området där behovet är störst behov. Polisen kan jobba med större brottslighet och vakterna medverkar för att upprätthålla allmäna ordningen. Polisen har stora problem för att fylla luckorna och det kan ordningsvakterna göra, På kvällarna samlas många ungdomar och man vågar inte gå på området hem från bussen eller från Pendel. Där skulle ett trygghets nummer vara bra att ha för också. Finns också många ungdoms gäng som säljer knark öppet och polisen syns inte. Skulle vara bra med en patrull ordningsvakter på dagar och kvällar.

Mitt medborgarförslag är
1. Demokrati- och utvecklingsmedlen används till att anställa kommunala ordningsvakter 2. Ett trygghetsnummer tas fram dit oroliga invånare kan ringa ifall de känner sig otrygga 3. Förvaltningen använder sig av evidensbaserade metoder för att göra en tryggare och säkrare kommun.